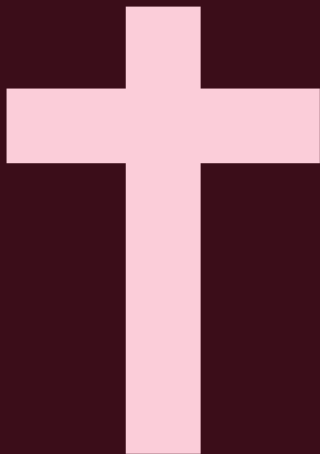

Le Devleskero Lav Andre Romani Čhib, Slovensko

2022

romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre Romani Čhib 202

(New Testament+)

Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib, Slovensko 2022

Romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib 2022 (New Testament+)

copyright © 2019 The Word for the World International and The Word for the World Slovakia

Language: Romanes (Romani, Carpathian)

Contributor: Eastern European Mission

Eastern Slovak Romani Bible

The Word for the World International

Eastern Slovak Romani belongs to the larger cluster of dialects designated 'Carpathian Romani.' The Roma people of Slovakia and the Czech Republic can read and understand the printed text. The audio is also understood by Roma in parts of Poland, Ukraine, and Romania.

Audio of the New Testament is available and that of the Old Testament is expected by the end of 2023. The text and audio are accessible on YouVersion, Bible.com, Biblia.sk, Bible.is, <https://romani.global.bible>; etc. A standalone app can be downloaded from GooglePlay: search for E Biblia Andre Romani Čhib.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 15 Apr 2023
fb4d190f-4308-5aa8-bddb-58d53f07d849

Contents

Matuš	1
Marek	54
Lukaš	87
Jan	144
Skutki	185
Rimanenge	238
1. Korintanenge	262
2. Korintanenge	284
Galatanenge	298
Efežanenge	306
Filipanenge	314
Kološanenge	320
1. Tesaloničanenge	325
2. Tesaloničanenge	330
1. Timoteoske	333
2. Timoteoske	339
Titoske	344
Filemonoske	347
Židenge	349
Jakob	366
1. Peter	372
2. Peter	379
1. Jan	383
2. Jan	389
3. Jan	390
Juda	391
Zjaveņje	393
Žalmi	419

O Evaņjelium le Matušoskro

Le Ježišoskro rodokmeños

¹ O lil pal o rodokmeños le Ježišoskro Kristoskro, čhavo le Davidoskro, čhavo le Abrahamoskro.

² O Abraham sas dad le Izakoske,

o Izak sas dad le Jakoboske,

o Jakob sas dad le Judaske the leskre phralenge

³ a o Juda sas dad le Perciske the le Zerachoske, savenge sas daj e Tamar.

O Perc sas dad le Checronoske,

o Checron sas dad le Ramoske,

⁴ o Ram sas dad le Aminadaboske,

o Aminadab sas dad le Nachšonoske,

o Nachšon sas dad le Salmonoske,

⁵ o Salmon sas dad le Boaziske la Rachabatar

a o Boaz sas dad le Obedoske la Rutatar.

O Obed sas dad le Izajoske,

⁶ o Izaj sas dad le kraliske le Davidoske.

O David sas dad le Šalamunoske, savo ulila le Urijašiskra romňatar.

⁷ O Šalamun sas dad le Rechabeamoske,

o Rechabeam sas dad le Abijoske,

o Abijah sas dad le Asaske,

⁸ o Asa sas dad le Jošafatoske,

o Jošafat sas dad le Jehoramoske

a o Jehoram sas dad le Oziašoske.

⁹ O Oziaš sas dad le Jotamoske,

o Jotam sas dad le Achazoske,

o Achaz sas dad le Chizkijoske,

¹⁰ o Chizkijah sas dad le Menašeske,

o Menaše sas dad le Amonoske

a o Amon sas dad le Jozijašoske.

¹¹ O Jozijaš sas dad le Jekonijašiske the leskre phralenge akor, sar sas o nipi andral o Izrael zaile andro Babilon.

¹² Paloda, sar sas o Izraeliti zaile andro Babilon,

le Jekonijaš sas čhavo o Šealtiel

a o Šealtiel sas dad le Zerubabeloske.

¹³ O Zerubabel sas dad le Abijudoske,

o Abijud sas dad le Eljakimoske,

o Eljakim sas dad le Azoriske,

¹⁴ o Azor sas dad le Cadokoske,

o Cadok sas dad le Achimoske

a o Achim sas dad le Elijudoske.

¹⁵ O Elijud sas dad le Eleazaroske,

o Eleazar sas dad le Matanoske,

o Matan sas dad le Jakoboske

16 a o Jakob sas dad le Jozefoske, savo sas rom la Mariake, savake uliła o Ježiš, saves vičinen Kristus.

17 Avke savore pokoleňja le Abrahamostar dži o David sas dešuštar (14); le Davidostar dži akor, sar sas o Izraeliti zaile andro Babilon, sas dešuštar pokoleňja; a akorestar dži o Kristus sas tiš dešuštar pokoleňja.

Sar uliła o Ježiš Kristus

18 O Ježiš Kristus uliła kavke: Akor, sar sas leskri daj e Maria mangađi le Jozefoha, sar mek leha na sas veraduňi, sikada pes, hoj hiňi khabňi le Svete Duchostar.

19 Ale o Jozef, lakro rom, sas čačipnaskro manuša a vaš oda, hoj lake na kamelas te kerel ladž, kamlā la počoral te premukel.

20 Sar pal oda gondolinelas, sikada pes leske o aňjelos le Rajeskro andro suno a phenda: „Jozef, čhavo le Davidoskro, ma dara tut te lel la Maria romňake, bo oda čhavoro, saves oj užarel, hin le Svete Duchostar.

21 Ulola lake čhavoro a deha leske o nav Ježiš, bo ov zachraňinela peskre manušen andral lengre bini.“

22 Kada savoro pes ačhiła vašoda, hoj pes te naplňinel oda, so phenda o Raj prekal o prorokos:

23 „*Dikh, e pačivali džuvli ačhela khabňi,
ulola lake čhavoro
a dena leske o nav Immanuel,*“
so hin prethodo: *O Del amenca.*

24 Sar o Jozef uštila andral o soviben, kerda avke, sar leske oda phenda o aňjelos le Devleskro, a iła peske la Maria romňake.

25 Ale le Jozef na sas la Mariaha nič dži akor, medik lake na uliła o čhavoro. A ov leske diňa o nav Ježiš.

2

O godaver murša pal o vichodos

1 O Ježiš uliła andro Betlehem andre Judsko, sar sas o Herodes kralis. Palis avle andro Jeruzalem o godaver murša pal o vichodos

2 a phučenas: „Kaj hin oda židoviko kralis, savo uliła? Bo dikhlam leskri čercheň, sar avelas avri, a avlam anglal leste te bandol.“

3 Sar oda šunda o kralis Herodes, predarandiła a the calo Jeruzalem leha.

4 A vičinda savore anglune rašajen the le zakoniken a phučla lendar: „Kaj ulola o Kristus?“

5 On leske phende: „Andro Betlehem andre Judsko, bo avke pisinda o prorokos:

6 „*Ale tu, Betlehem, andre judsko phuv,
ňisoha na sal nekcikneder le anglune forendar andre Judsko,
bo andral tu mange avela o vodcas,
savo liđžala mire manušen, le Izrael, sar bakroren.*“

7 Akor o Herodes vičinda počoral le godavere muršen a mištes pes lendar dophučla, kana pes lenge sikada e čercheň.

⁸ Avke len bičhađa andro Betlehem a phenda: „Džan a mištes tumen dophučen pal oda čavoro. Sar les arakhena, den mange oda te džanel, hoj the me te džav a te banduvav anglal leste.“

⁹ On šunde, so phenda o kralis, a gele het. A e čerčeň, savi dikhle te avel avri, džalas anglal lende, medik na zaačhila upral oda than, kaj sas o čavoro.

¹⁰ Sar dikhle e čerčeň, igen radisalile.

¹¹ A sar gele andro kher, arakhle le čavores la Mariaha, leskra daha. Pele pro khoča a bandonas anglal leste. Ile avri peskre dari a dine les somnakaj, kađidlos the mirha.

¹² Ale andro suno lenge sas phendo, hoj te na džan pale ko Herodes, vašoda gele avre dromeħa pale andre peskri phuv.

O Jozef denašel la famelijaha andro Egipt

¹³ Sar on odgele, sikađa pes o aňjelos le Rajeskro le Jozefoske andro suno a phenda: „Ušti, le tuha le čavores the leskra da a denaš andro Egipt! Ačh ode dži akor, medik tuke na phenava! Bo o Herodes rodela le čavores, hoj les te murdarel.“

¹⁴ Avke o Jozef uštila, iħa peħa rači le čavores the leskra da a denašla andro Egipt.

¹⁵ Sas ode dži akor, medik na muħa o Herodes, hoj pes te naplħinel oda, so phenda o Raj prekal o prorokos: „*Andral o Egipt vičindom mire čhas.*“

O Herodes del te murdarel avri le muršoren

¹⁶ Sar dikhla o Herodes, hoj o godaver murša leħa thode avri, igen cholisalila. Diħa te murdarel savore muršoren dži duj berš andro Betlehem the pašal cali odi phuv, pal oda časos, pre savo pes mištes dophučla le godavere muršendar.

¹⁷ Akor pes ačhila oda, so sas phendo prekal o prorokos Jeremijaš:

¹⁸ „*O ħangos šundol andro foros Rama,
e bari žala the o zoralo roviben.
Oda e Rachel rovel vaš peskre čħave
a na del pes te pošešinel,
bo on imar nane.*“

Aven pale andral o Egipt

¹⁹ Sar muħa o Herodes, sikađa pes andro suno o aňjelos le Rajeskro le Jozefoske andro Egipt

²⁰ a phenda leske: „Ušti, le tuha le čavores the leskra da a dža pale andro Izrael, bo ola, ko kamenas te murdarel le čavores, imar mule.“

²¹ Avke o Jozef uštila, iħa peħa le čavores the leskra da a avla pale andro Izrael.

²² Ale sar šunda, hoj o Archelaos kraħinel andre Judsko vaš o Herodes, leskro dad, daralas pes ode te džal. Andro suno leske sas phendo, hoj te džal andre Galileja.

²³ Vašoda geħa ode a bešelas andro foros, so pes vičinel Nazaret, hoj pes te naplħinel oda, so sas phendo prekal o proroka, hoj ov pes vičinel Nazaretsko.

3

O Jan Krstitel

¹ Andre ola dživesa avla o Jan Krstitel a kazinelas pre judsko pušta

² a phenelas: „Visaren tumen le binendar! Bo pašes hin le ņeboskro krališagos!“

³ O Jan hin oda, pal savo imar anglal phenda o prorokos Izajaš:

„O hangos vičinel pre pušta:

Pripravinen o drom le Rajeske,

rovñinen prekal leste avri o chodñiki!‘ ‘

⁴ Ov sas urdo andro gada la favakra srstatar, pašal o per les sas cipuno sirimos a chalas kobilki the maľakro medos.

⁵ Akor avenas ke leste o manuša andral o Jeruzalem, cali Judsko the cali phuv pašal o pañi Jordan

⁶ a phenenas avri peskre bini a ov len bolelas andro pañi Jordan.

⁷ A sar dikhľa, hoj but Farizeja the Saduceja aven pre leskro bolipen, phenda lenge: „E famelija le sapengri! Ko tumenge sikada, sar te denašel le Devleskra cholatar, so avela?“

⁸ Dživen avke, hoj o manuša te dikhen, hoj tumen visardan le binendar!

⁹ Ma gondolinen tumenge, hoj phenena: ‚Se o Abraham hino amaro dad!‘ Bo phenav tumenge, hoj o Del kale bendar šaj kerel le Abrahamoskre čhaven!

¹⁰ O tover imar hino prithodo paš o koreñis le stromengro a dojkem stromos, savo na anel lačo ovocje, ela čindo tele a čido pre jag.

¹¹ Me tumen bolav le pañeha, hoj pes te sikavel, hoj tumen visardan le binendar, ale oda, ko avel pal ma, hino zoraleder sar me. Na som hodno leske mek aňi o sandalki te lidžal. Ov tumen bolela le Svete Duchoha the la jagaha.

¹² Andre leskro vast hin o vejaris a ov prežužarela peskro humnos. O prežužardo zrnos sthovela andre peskri stodola, ale o phus labarela andre jag, so šoha na murdaľola andre.“

O Jan bolel le Ježiš

¹³ Akor avľa o Ježiš andral e Galileja paš o Jordan pal o Jan, hoj pes leske te del te bolel.

¹⁴ No o Jan leske na kamelas te domukel a phenelas: „Mange kempel, hoj te avav boldo tutar a tu aves pal ma?“

¹⁵ Ale o Ježiš leske odphenda: „Akana muk avke! Bo kempel amenge te kerel savoro spravodlišagos.“ A palis leske o Jan domukľa.

¹⁶ Sar sas o Ježiš boldo, takoj avľa avri andral o pañi. Akor phundriľa o ņebos a dikhľa, hoj o Duchos le Devleskro sar holubica avelas tele pre leste.

¹⁷ A andral o ņebos šundñiľa o hangos: „Kada hin miro čhavo, saves kamav. Lestar man hin o radišagos!“

4

O beng pokušinel le Ježiš

¹ Palis o Duchos ligenda le Ježiš pre pušta, hoj les o beng te pokušinel.

² O Ježiš poscinelas saranda (40) dživesa the saranda rača a palis bokhalñiľa avri.

³ Avľa ke leste o beng, hoj les te pokušinel, a phenda: „Te sal o Čhavo le Devleskro, phen, hoj kale bendar te ačhen mare.“

4 Ov odphenda: „Hin pisimen: *„O manuš na dživela ča le marestar, ale dojekhe lavestar, savo avel avri andral le Devleskro muj.’* “

5 Akor les ila o beng andro sveto foros, thođa les te ačhel upre pro agor le Chramoske

6 a phenda leske: „Te sal o Čhavo le Devleskro, čhiv tut tele. Se hin pisimen:

*„Prikazinela peskre aňjelenge pal tu
a chudena tut pro vasta,
hoj te na demes o pindro pro bar.’* “

7 O Ježiš leske odphenda: „Ale hin the pisimen: *„Na pokušineha le Rajes, tire Devles!’* “

8 Pale les ila o beng pro igen učo verchos a sikađa leske savore krališagi le svetoskre the lengro baro šukariben.

9 A phenda leske: „Kada savoro tuke dava, te angle mande bandoha a lašareha man.“

10 Akor leske o Ježiš phenda: „Dža het, bengeja, bo hin pisimen: *„Ča anglo Raj, tiro Del, bandoha a ča leske korkoreske služineha!’* “

11 Akor o beng geľa het, avle o aňjela a kerenas pašal leste.

O Ježiš chudel te služinel andre Galileja

12 Sar o Ježiš šunda, hoj phandle le Jan andre bertena, geľa andre Galileja.

13 Avľa het andral o Nazaret, hoj te bešel andro foros Kafarnaum, savo hino paš o moros andro phuva Zebulun the Naftali,

14 hoj pes te naplňinel oda, so phenda o prorokos Izajaš:

15 *„E phuv le Zebulunoskri the e phuv le Naftaliskri,
o drom paš o moros, pal o Jordan,
e Galileja le pohanengri!*

16 *O manuša, save dživenas andro kalipen,
dikhle baro kham.*

*Olenge, ko dživenas andre odi phuv andro ciňos le meribnaskro,
avľa avri o kham.“*

17 Akorestar chudňa o Ježiš te kazinel: „Visaren tumen le binendar, bo pašes hin le ňeboskro krališagos!“

O Ježiš vičinel le ešebne učeňiken

18 Sar phirelas pašal o Galilejsko moros, dikhľa duje phralen, le Šimon (saves vičinen Peter) the le Andrej leskre phrales, sar mukenas e sita andro moros, bo sas ribara.

19 A phenda lenge: „Aven pal ma a me tumendar kerava ribaren, so chudena le manušen.“

20 On takoj omukle o siti a gele pal leste.

21 Sar geľa sikra dureder, dikhľa avre duje phralen, le Jakob the le Jan, le Zebedeoskre čhaven. Sas pre lodka lengre dadeha le Zebedeoha a prikerenas o siti. Vičinda len

22 a on takoj omukle e lodka the peskre dades a gele pal leste.

O Ježiš sikavel the sastarel

23 O Ježiš phirelas pašal cali phuv Galileja a sikavelas ode andro sinagogi. Kazinelas o evaňjelium pal o krališagos a sastarelas dojekh nasvaliben the dojekh dukh, so sas le manušen.

²⁴ A rozligenda pes pal leste o hiros pal cali Sirija. Anenas ke leste savoren, ko sas nasvale a cerpinenas andro dukha, olen, ko sas zaphandle le demonenca abo saven sas epilepsija, a the le kaliken. A o Ježiš len sastarelas.

²⁵ Džanas pal leste but manuša andral e Galileja, andral o Dekapolis, Jeruzalem, Judsko the andral e phuv pal o Jordan.

5

O vakeriben pro verchos

¹ Sar o Ježiš dikhla, hoj avle but manuša, geła upre pro brehos. Bešla peske a leskre učeņika avle paš leste.

² A chudña len te sikavel.

Ko hin bachtalo

³ „Bachtale hine o čore pro duchos,
bo lengro hin o ņeboskro krališagos.

⁴ Bachtale hine ola, ko roven,
bo o Del lenge dela pale o radišagos.

⁵ Bachtale hine o pokorna,
bo lengri ela e phuv.

⁶ Bachtale hine ola, ko hine bokhale the smedna pal o spravodlišagos,
bo on ena čalarde.

⁷ Bachtale hine o lačhejileskre,
bo o Del ela ke lende lačhejileskro.

⁸ Bachtale hine o žužejileskre,
bo on dikhena le Devles.

⁹ Bachtale hine ola, ko anen o smirom maškar o manuša,
bo on pes vičinena le Devleskre čhave.

¹⁰ Bachtale hine ola, pre kaste džan vaš o spravodlišagos,
bo lengro hin o ņeboskro krališagos.

¹¹ Bachtale avena, te vaš ma pre tumende namištes vakerena, džana pre tumende a klamišagoha pre tumende phenena savoro nalačhipen.

¹² Radisaŀon a thoven baripen, bo baro hin tumaro počiņiben andro ņebos, bo kavke džanas the pro proroka, save sas angle tumende.“

O lon the o švetlos le phuvakro

¹³ „Tumen san o lon la phuvakro. Te o lon našavela peskro londipen, soha pes londarela? Pre ņisoste imar nane lačo, ča hoj pes te čhivel avri tel o pindre le manušenge.

¹⁴ Tumen san o švetlos le svetoskro. O foros, so ačhel upre pro verchos, našti te garuvel.

¹⁵ Se e momeli na labaren pre oda, hoj la te garuven tel e piri, ale thoven la pro sviethnikos a labol savorengi andro kher.

¹⁶ Avke mi labol tumaro švetlos anglo manuša, hoj te dikhen tumare lače skutki a te lašaren tumare Dades, savo hino andro ņebos.“

Pal o Zakonos

¹⁷ „Ma gondoliŀinen tumenge, hoj avlom te zrušinel o Zakonos abo le Proroken. Na avlom len te zrušinel, ale te dolikerel.

¹⁸ Bo čačipen phenav tumenge, hoj medik na našlona e phuv the o ņebos, na našlola aņi jekh pismenkos aņi jekh čjarkica andral o Zakonos, medik pes savoro na ačhela.

19 Oles, ko zrušindahas ča jekh le nekciknedere prikazaňendar a sikađahas avke le manušen, vičinena nekcikneder andro ņeboskro krališagos. Ale oles, ko len dolikerela a sikavela, vičinena baro andro ņeboskro krališagos.

20 Bo phenav tumenge, te na ela tumaro spravodlišagos feder sar le zakonikengro the le Farizejengro, šoha na džana andro ņeboskro krališagos.“

Pal o rušiben

21 „Šundān, hoj sas phendo le phure dadenge: *„Na murdareha! Oda, ko murdardahas, mušinel te džal pro sudos.*“

22 Ale me tumenge phenav, hoj sako, ko rušel pre peskro phral, mušinel te džal pro sudos. Sako, ko phendahas peskre phraleske: *„Tu demado!*“, mušinel te džal angle Bari Rada. A sako, ko phendahas: *„Tu dilino!*“, ela čhido andro jagalo peklos.

23 Te andalas tiro daros pro oltaris a ode tuke avlahas pre godi, hoj tire phrales hin vareso pre tute,

24 muk ode tiro daros anglo oltaris, dža a lačhuv tire phraleha. Palis av a obetin tiro daros.

25 Gondolin mištes a dovaker tut sigo oleha, ko džal pre tute, medik sal leha pro drom, hoj tut te na del andre le sudcaske a o sudcas tut diňahas le stražņikoske a palis tut čhidehas andre bertena.

26 Čačipen phenav tuke, hoj odarik na aveha avri, medik savoro na počineha.“

Pal o lubipen

27 „Šundān, hoj sas phendo: *„Na kereha lubipen!*“

28 Ale me tumenge phenav, hoj oda, ko dikhela žadoscaha pre džuvli, oda imar kerđa laha lubipen andre peskro jilo.

29 Te tut cirdel pro binos tiri čači jakh, džubin la avri a čhiv la tutar het! Bo feder tuke hin, hoj te merel jekh kotor tutar, sar te calo tiro felos ulahas čhido andro peklos.

30 Te tut cirdel pro binos tiro čačo vast, odčhin les a čhiv tutar het! Bo feder tuke hin, hoj te merel jekh kotor tutar, sar te calo tiro felos ulahas čhido andro peklos.“

Pal o rozvod

31 „Sas avke phendo: *„Oda, ko bičhavel peskra romňa het, mi pisinel lake o rozvodno lil.*“

32 Ale me tumenge phenav, hoj oda, ko bičhavel peskra romňa het, te oj na kerđa lubipen, lidžal la andro lubipen. A sako, ko peske lela kajsa romňa, savi hiňi rozvedzimen, kerel lubipen.“

Pal e vera

33 „Šundān mek, hoj sas phendo le phure dadenge: *„Na leha vera klamišagoha, ale dolikereha le Rajeske tiri vera!*“

34 Ale me tumenge phenav, hoj šoha te na len vera, aňi pro ņebos, bo oda hin o tronos le Devleskro,

35 aňi pre phuv, bo oda hin o than, kaj ov thovel peskre pindre, aňi pro Jeruzalema, bo oda hin o foros ole bare Kraliskro.

36 Aňi pre tiro šero na leha vera, bo mek aňi jekh bal našti keres parno abo kalo.

³⁷ Ale sar vakeren, ta vakeren avke, hoj tumaro ‚He‘ mi el ‚He‘ a tumaro ‚Na‘ mi el ‚Na‘. Savoro, so hin buter upral oda, hin le nalačestar.“

Te na visaren pale o nalačo

³⁸ „Šundān, hoj sas phendo: ‚E jakh vaš e jakh a o dand vaš o dand.‘

³⁹ Ale me tumenge phenav: Ma de pale oleske, ko tuke kerel namištes. A oleske, ko tut demela pal jekh čham, visar the aver.

⁴⁰ Te vareko pes tuha kamel te sudzinel, hoj tuke te lel o gad, muk leske the o plaštos.

⁴¹ A te vareko tut ispidela, hoj leha te džas a te lidžas leske o veci jekh kilometros, dža leha duj.

⁴² Te tutar vareko mangel vareso, de les. A ma visar tut olestar, ko tutar kamel vareso kečeň.“

Pal o kamiben ko nepřijatěla

⁴³ „Šundān, hoj sas phendo: ‚Kameha tire prijatělis a na kameha tire nepřijatělis.‘

⁴⁴ Ale me tumenge phenav: Kamen peskre nepřijatělen, [žičinen o lačo olenge, ko tumen prekošen, keren o lačhipen olenge, ko tumen našti avri ačhen] a mangel pes ko Del vaš ola, [ko tumen tele dikhen] a džan pre tumende,

⁴⁵ hoj te aven o čhave tumare Dadeskre, savo hino andro ňebos. Bo ov kerel, hoj o kham te avel avri pro nalače the pro lače a del o brišind pro čačipnaskre the pro načačipnaskre.

⁴⁶ Bo te kamlanas ča olen, ko tumen kamen, savo počiniiben tumen užarel? Či na keren oda the o colňika?

⁴⁷ A te pozdravindanas ča tumare phralen, soha ulanas aver? Či na keren oda the o manuša, save na prindžaren le Devles?

⁴⁸ Vašoda tumen aven dokonala avke, sar tumaro Dad, savo hino andro ňebos.“

6

Sar te del le čoren

¹ „Den tumenge pozoris, hoj te na keren tumare lače skutki anglo manuša avke, hoj tumen te dikhen, bo palis imar tumenge na počinela pale tumaro Dad, savo hino andro ňebos.

² Avke te des vareso le čoren, ma ker oda avke, hoj pal oda sako te džanel, sar oda keren ola dujemujengre, save pes rado presikaven andro sinagogi the pro ulici, hoj len o manuša te lašaren. Čačipen phenav tumenge, hoj imar chudle peskro počiniiben.

³ Ale sar tu des vareso le čoren, te na džanel jekh vast pal oda, so kerel dujto.

⁴ Bo te des oda andro garudiipen, tiro Dad dikhel oda, so hin garudo, a ov tuke počinela pale.“

Pal e modlitba

⁵ „Sar tut modlines, ma av sar ola dujemujengre, bo sar pes on modlinen, rado ačhen andro sinagogi abo pre ulica, hoj len o manuša te dikhen. Čačipen phenav tumenge, hoj imar chudle peskro počiniiben.

⁶ Ale sar tut modlînes, dža andre tiri komorka, phand pal tu o vudar a modlin tut tire Dadeske, savo hino andro garudîpen. Bo tiro Dad dikhel oda, so hin garudo, a ov tuke počinela pale.

⁷ Ale sar tumen modlînen, ma beblînen but sar o pohana, bo on peske gondolînen, hoj ena avrišunde vašoda, hoj but vakeren.

⁸ Avke ma aven ajse sar on, bo tumaro Dad džanel, so tumenge kempel, mek sigeder sar lestar mangel.“

Le Rajeskri modlitba

⁹ „Tumen pes modlînen kavke:
 ,Dado amaro, savo sal andro ņebos,
 mi el pošvecimen tiro nav!

¹⁰ Mi avel tiro krališagos!

Mi ačhel pes tiri voľa
 avke sar andro ņebos,
 avke the pre phuv!

¹¹ De amen adadžives o maro,
 so amenge kempel sako džives,

¹² a odmuk amenge amare bini,
 avke sar the amen odmukas
 olenge, ko amen dukhade.

¹³ A ma domuk amenge, hoj te avas pokušimen,
 ale chrañin amen le nalačhestar.

[Bo tiro hin o krališagos
 the e zor the e slava pro furt. Amen.]’

¹⁴ Bo te tumen odmukena le manušenge lengre bini, odmukela the tumenge tumaro Dad andral o ņebos.

¹⁵ Ale te tumen na odmukena le manušenge lengre bini, añi tumaro Dad tumenge na odmukela tumare bini.“

Pal o postos

¹⁶ „Sar tumen poscinen, ma aven sar ola dujemujengre, save keren chmurava muja a zamuken pes, hoj le manušenge te sikaven, hoj pes poscinen. Čačipen phenav tumenge, hoj imar chudle peskro počinîben.

¹⁷ Ale sar tut poscines, uchan o bala a thov (omor) o muj,

¹⁸ hoj te na dikhen o manuša, hoj tut poscines, ale tiro Dad, savo hino andro garudîpen. A tiro Dad, savo dikhel oda, so hin garudo, tuke počinela pale.“

Pal o barvalîpen andro ņebos

¹⁹ „Ma skiden tumenge o barvalîpen pre phuv, kaj len e hardza the o kirme chan a kaj pes dochuden o zbujñika a čoren,

²⁰ ale skiden tumenge o barvalîpen andro ņebos, kaj len na chan añi e hardza añi o kirme a kaj pes o zbujñika na dochuden añi na čoren.

²¹ Bo ode, kaj hin tiro barvalîpen, ode ela the tiro jilo.

²² E jakh hiñi e lampa le teloskri. Te tiri jakh hiñi žuži, ela o švetlos andre calo tiro felos,

²³ ale te nane tiri jakh žuži, calo tiro felos hino andro kalîpen. Akor te oda švetlos andre tu hin kalîpen, savo baro hin o kalîpen?

²⁴ Ņīko našti slūžinel duje rajenge. Bo jekhes kameha a dujtones našti avri ačheha, abo jekhes rado dikheha a dujtones tele dikheha. Našti slūžinen the le Devleske the le lovege*.”

Te mukas pes pro Del andre savoreste

²⁵ „Vašoda tumenge phenav: Ma trapinen tumen pal tumaro dživipen, so chana a so pijena, aņi pal tumaro telos, so urena. Či nane o dživipen buter sar o chaben a o telos sar o gada?

²⁶ Dikhen pro čirikle pro ņebos, hoj aņi na sadzinen, na kiden upre aņi na sthoven andro šopi, a tumaro ņeboskro Dad pes pal lende starinel! Či tumen na san vzacneder sar on?

²⁷ A ko tumendar oleha, hoj pes trapinel pal o dživipen, peske šaj dothovel sikra paš o dživipen? Ņīko.

²⁸ Soske tumen ajci trapinen pal o gada? Dikhen pro maľakre kvitki, sar baron. On na keren buči aņi na heklīnen.

²⁹ No phenav tumenge, hoj aņi o Šalamun andre calo peskro šukariben na sas avke urdo sar jekh lendar.

³⁰ Te o Del e maľakri čar kavke uravel, so adadžives hiņi a tajsa ela čidi andro bov, ta akor tumen na uravela buter? Manušale cikne pačabnaha!

³¹ Vašoda tumen ma trapinen a ma phenen: „So chaha? So pijaha? So uraha?”

³² Bo kada savoro roden ola, ko na prindžaren le Devles. Se tumaro Dad andral o ņebos džanel, hoj tumenge oda savoro kempel.

³³ Ale roden ešeb o krališagos le Devleskro the leskro spravodlišagos a savore kala veci tumenge ena dine paš oda.

³⁴ Avke ma trapinen tumen, so ela tajsa, bo tajsaskro džives pes starinela pal peste. Sako džives hin dos trapišagos.”

7

Te na sudzinen avren

¹ „Ma sudzinen, hoj te na aven sudzimen.

² Bo save sudoha sudzinen, ajseha avena sudzimen, a sava miraha merinen, ajsaha tumenge ela tiš merimen.

³ Soske dikhes o šmecos andre jakh tire phraleske a andre tiri jakh o kašt na dikhes?

⁴ Te andre tiri jakh hin o kašt, sar šaj phenes tire phraleske: „De, hoj tuke te lav avri o šmecos andral e jakh?”

⁵ Tu dujemujengro, ešeb le avri o kašt andral tiri jakh a palis dikheha žužes, hoj te les avri o šmecos andral e jakh tire phraleske.

⁶ Ma den oda, so hin sveto, le rikonenge aņi ma čivkeren tumare perli anglo bale, hoj pre lende te na uštaren le pindrenca, te na pes visaren a te na rozčingeren tumen.”

Mangen, roden, durkinen!

⁷ „Mangen a ela tumenge dino, roden a arakhena, durkinen a phundravela pes tumenge.

⁸ Bo sako, ko mangel, chudel, a ko rodel, arakhel, a oleske, ko durkinel, pes phundravela.

* 6:24 la mamonake

⁹ Ko tumendar hin ajso manuš, hoj te lestar leskro čhavo manglahas maro, ta diňahas les bar?

¹⁰ Abo te lestar manglahas riba, diňahas les sap?

¹¹ Avke, te tumen, save san nalače, džanen te del tumare čhaven o lače dari, či na dela sigeder tumaro Dad andral o ňebos o lače dari olen, ko lestar mangen!

¹² Savoro, so kamlanas, hoj o manuša te keren tumenge, oda keren tumen lenge. Bo kada hin, so sikavel le Mojžišoskro Zakonos the o Proroka.“

E cesno brana

¹³ „Aven andre prekal e cesno brana. Bo e buchli brana the buchlo drom lidžan andro meriben a but hin ajse, save prekal late džan andre.

¹⁴ Ale e cesno brana the o uzko drom lidžan andro dživipen a frima hin ajse, save oda arakhen.“

Pal o falošna proroka

¹⁵ „Den tumenge pozoris pro falošna proroka, save ke tumende aven sar bakrore, ale andro jilo hine dziva vlki.

¹⁶ Pal lengro ovocje len prindžarena. Či šaj andral o kraki te obkidel o hroznos, abo andral o koľaka o figi?

¹⁷ Avke dojekh lačo stromos anel lačo ovocje a o nalačo stromos anel nalačo ovocje.

¹⁸ O lačo stromos našti anel nalačo ovocje a aňi o nalačo stromos našti anel lačo ovocje.

¹⁹ Dojekh stromos, so na anel lačo ovocje, pes čhinel avri a čhivel pre jag.

²⁰ Avke len prindžarena pal lengro ovocje.

²¹ Na sako, ko mange phenel: ‚Rajeja, Rajeja!‘, džala andro ňeboskro krališagos, ale ča oda, ko kerel e voľa mire Dadeskri, savo hino andro ňebos.

²² But džene mange andre oda Džives phenena: ‚Rajeja, Rajeja, či na prorokinahas andre tiro nav? Či na tradahas avri le demonen andre tiro nav? Či na kerahas but zazraki andre tiro nav?‘

²³ Akor lenge phenava: ‚Šoha tumen na prindžaravas. Džan mandar het tumen, so kerenas o nalačhipen!‘ “

Pal o duj khera

²⁴ „Vašoda sako, ko šunel kala mire lava a dolikerel len, hino sar oda godaver manuš, savo ačhađa peskro kher pre skala.

²⁵ A avľa baro brišind, avle o paňa, phurdle o balvaja a demade pre oda kher, ale na peľa, bo sas ačhado pre skala.

²⁶ Ale sako, ko šunel kala mire lava a na dolikerel len, ela sar oda nagodaver manuš, savo ačhađa peskro kher pre poši.

²⁷ A avľa baro brišind, avle o paňa, phurdle o balvaja a demade pre oda kher a oda kher rozpeľa a sas calo zňičimen.“

²⁸ Sar dovakerđa o Ježiš kala lava, o nipi pes čudalinenas upral leskro sikaviben,

²⁹ bo ov len sikavelas sar oda, kas hin autorita, a na sar lengre zakoňika.

8

O Ježiš sastarel le malomocnes

¹ Sar avla o Ježiš tele pal o verchos, avenas pal leste igen but nipi.

² A avla ke leste o malomocno, bandolas anglal leste a phenda: „Rajeja, te kamlalas, šaj man žužares.“

³ O Ježiš nacirdña o vast, chudña pes lestar a phenda: „Kamav, av sasto!“ A takoj sas žužo andral o malomocenstvo.

⁴ O Ježiš leske phenda: „De pozoris, hoj te na phenes ñikaske pal oda, ale džä, sikav tut le rašaske a obetin oda daros, so prikazindä o Mojžiš, sar svedectvos lenge.“

O Ježiš sastarel le veliteliskre sluhas

⁵ Sar avla o Ježiš andro Kafarnaum, avla ke leste o velitelis upral o šel slugađa a mangelas les:

⁶ „Rajeja, miro sluhas pašlol khere nasvalo, našti pes čhalavel a igen cerpinel.“

⁷ O Ježiš leske phenda: „Me džava a sastarava les avri.“

⁸ O velitelis leske odphenda: „Rajeja, me na som hodno, hoj te aves andre miro kher. Ale phen ča lav a miro sluhas sastola avri.

⁹ Se the me som manuš tel e autorita avre manušeske a hin man autorita upral o slugađa. A te phenava kaleske: ‚Dža!‘ – ta džala; a avreske: ‚Av!‘ – ta avela; a mire sluhaske: ‚Ker kada!‘ – ta ov kerela.“

¹⁰ Sar oda šunđa o Ježiš, čudalindä pes a phenda olenge, ko pal leste džanas: „Čaćipen phenav tumenge, hoj andro Izrael na arakhlom ñikas kajse bare pačabnaha.

¹¹ Ale phenav tumenge, hoj avena but džene pal o vichodos the pal o zapados a bešena paš o skamind le Abrahamoha, Izakoha the le Jakoboha andro ñeboskro krališagos,

¹² ale o čhave le krališagoskre ena avričhide andro baro kalipen, kaj ela o roviben a randena le dandenca andre dukh.“

¹³ Palis phenda o Ježiš le veliteliske: „Dža! Mi ačhel pes tuke avke, sar pačandilal.“ A leskro sluhas sastila avri andre odi ora.

O Ježiš sastarel but nasvale manušen

¹⁴ Sar avla o Ježiš andro kher ko Peter, dikhla leskra sasa, hoj pašlol a hin la horučka.

¹⁵ Chudña pes lakre vastestar a takoj latar e horučka geľa het. Oj uštila a kerelas pašal leste.

¹⁶ A sar zaračila, ande ke leste but dženen, save sas zaphandle le demonenca. A o Ježiš le laveha tradña avri le nalačhe dučen a savoren, savenge sas namištes, sastardä avri,

¹⁷ hoj pes te naplñinel oda, so sas phendo prekal o prorokos Izajaš:
*„Ov ilä pre peste amare slabišagi
 a lidžalas amare nasvalibena.“*

Sar pes džal pal o Ježiš

¹⁸ Sar dikhla o Ježiš pašal peste igen but nipen, prikazindä le učeñikenge, hoj te džan la lodkaha pre aver sera.

¹⁹ Avla ke leste varesavo zakoñikos a phenda leske: „Učitelina, džava pal tu všadzik, kaj džaha!“

20 O Ježiš leske odphenda: „Le lišken hin peskre cheva, kaj šaj dživen, a le čiriklen andral o ņebos peskre hñizdi, ale le Čhas le Manušeskres nane kaj o šero te thovel.“

21 Aver leskre učeñikendar leske phenda: „Rajeja, domuk mange ešeb te džal te parunel mire dades.“

22 Ale o Ježiš leske phenda: „Av pal ma a muk le mulenge, hoj te parunen peskre mulen.“

O Ježiš zaachavel e burka

23 Geľa andre lodka a leskre učeñika gele pal leste.

24 Jekhvareste avľa bari burka pro moros avke, hoj o vlni avenas andre e lodka, ale ov sovelas.

25 Avle ke leste leskre učeñika, uštade les a phende: „Rajeja, zachrañin amen, bo meras!“

26 Ov lenge phenda: „Soske tumen daran, manušale cikne pačabnaha!“ Avke uštıla, pokarhinda e balvaj the o moros a sas igen čhit.

27 O manuša pes čudalinenas a phenenas: „Savo manuš hino, hoj les o balvaja the o moros šunen?“

O Ježiš sastarel le zaphandlen le demonenca

28 Sar avľa pre oki sera andre phuv Gadara, avle ke leste duj manuša, save sas zaphandle le demonenca. Avenas andral o hrobi bara cholaha a ņiko pašal lende pal oda drom našti pregela.

29 A viskinenas: „So amen hin tuha, Ježiš, Čhavo le Devleskro? Avľal amen te mučinel sigeder, sar hin oda časos?“

30 Nadur odarik sas but bale, save pes ode pašinenas.

31 O demona les mangelas: „Te amen trades avri, domuk amenge te džal andre kala bale!“

32 A phenda lenge: „Džan!“ On avle avri a gele andro bale. Avke pes savore bale mukle tele le brehoaha andro moros a tašľile andro pañi.

33 O pastjera le balengre denašle het a gele andro foros a vakerenas avri savoro, so pes ačhıla, the ole manušenca, so sas zaphandle le demonenca.

34 Avke savore manuša andral oda foros avle pal o Ježiš, a sar les dikhle, mangelas les, hoj te džal het andral lengri phuv.

9

O Ježiš sastarel le kalikos

1 O Ježiš bešľa andre lodka, geľa la lodkaha pre oki sera le moroskri a avľa andre peskro foros.

2 A ande ke leste jekhe muršes, savo sas kalikos a pašľolas pro hadžos. Sar dikhľa o Ježiš lengro pačaben, phenda le kalikoske: „Čhavo miro, ma dara tut, odmuken pes tuke o bini.“

3 Varesave zakoñika peske phende: „Kada manuš pes ruhinel!“

4 Ale o Ježiš dikhľa, so peske gondolinen a phenda: „Soske gondolinen namištes andre tumare jile!“

5 Bo so hin lokeder? Te phenel: ‚Odmukel pes tuke o bini!‘ abo te phenel: ‚Ušťa a dža?‘

⁶ Ale hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskres hin zor pre phuv te odmukel o bini“ – phenda le kalikoske: „Ušti, le tuke tiro hadžos a dža khere!“

⁷ Ov uštıla a geła khere.

⁸ Sar oda dikhle o nipi, predarandile a lašarenas le Devles, hoj diña kajsi zor le manušen.

O Ježiš vičinel le Matus

⁹ Sar o Ježiš odarik džalas het, dikhła te bešel pre colnica jekhe manušes, savo pes vičinelas Matus, a phenda leske: „Av pal ma!“ Ov uštıla a geła pal leste.

¹⁰ Palis sar bešelas o Ježiš andro kher paš o skamind, avle but colnika the binošna a bešenas jekhetane le Ježišoha the leskre učeņikenca.

¹¹ Sar oda dikhle o Farizeja, phende leskre učeņikenge: „Soske tumaro učitelis chal le colnikenca the le binošnenca?“

¹² O Ježiš oda šunda a phenda lenge: „Le sastenge na kempel doktoris, ale le nasvalenge.“

¹³ Džan a siklon, s'oda hin: „*Kamav, hoj te aven lačhejleskre, a na hoj mange te anen obeti.*“ Bo na avlom te vičinel le čačipnaskren, ale le binošnen.“

Phučen pal o postos

¹⁴ Akor avle ko Ježiš o učeņika le Janoskre a phende leske: „Soske amen the o Farizeja but poscinas, ale tire učeņika na poscinen?“

¹⁵ O Ježiš lenge phenda: „Či šaj aven o hosci pro bijav smutna, medik o terno hino lenca? Ale avena ajse dživesa, sar o terno lendar ela ilo het, a akor poscinena.“

¹⁶ Se ņiko na zasivel e chev pro purane gada le neve pochtaneha, bo o nevo pochtan odčhindahas kotor le puranestar a ulahas mek bareder chev.

¹⁷ Añi na čiven e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol čingerela e cipa, čulala avri a o gone čindona. Ale e nevi mol pes čivel andro neve gone. Avke pes na musarela añi e mol añi o gone.“

Pal e muli čhajori the pal e nasvali džuvli

¹⁸ Medik lenge oda vakerełas, avla varesavo baro manuš, bandila anglal leste a phenda: „Miri čhajori akana muła, ale av, thov pre late tiro vast a dživela.“

¹⁹ O Ježiš uštıla a geła pal leste peskre učeņikenca.

²⁰ A varesavi džuvli, savi sas dešuduj (12) berš nasvali pro džuvlikano nasvaliben, avla palunestar ko Ježiš a chudña pes le agorestar leskre ruchostar.

²¹ Bo phenda peske: „Ča te man leskre ruchostar chudava, sastuvava avri.“

²² O Ježiš pes visarda, a sar la dikhła, phenda: „Pača, čhaje miri, tiro pačaben tut sastarda.“ A odi džuvli takoj sastila avri.

²³ Sar avla o Ježiš andro kher ke oda angluno manuš, dikhła ode le manušen, so bašavenas pro pištalki, the le nipen, so kerenas vika.

²⁴ Phenda lenge: „Džan het, bo e čhajori na muła, oj ča sovel.“ Ale asanas lestar.

²⁵ Sar bičhade avri ole nipen, geła o Ježiš andre, chudña la čhajora vastestar a oj uštıla.

²⁶ A kada hiros pal leste pes rozligenda pal cali odi phuv.

O Ježiš sastarel duje koren

²⁷ Sar odarik o Ježiš džalas het, avenas pal leste duj kore manuša a viskinenas: „Čhavo le Davidoskro, av ke amende jileskro!“

²⁸ Sar geľa andro kher, avle ke leste o kore a o Ježiš lenge phendă: „Pačan, hoj oda šaj kerav?“

„He, Rajeja!“ odphende.

²⁹ Avke pes chudňa lengre jakhendar a phendă: „Mi ačhel pes tumenge avke, sar pačan!“

³⁰ Takoj lenge phundrile o jakha. O Ježiš lenge zoraha prikazindă: „Den pozoris pre oda, hoj pes pal oda ņiko te na dodžanel!“

³¹ Ale on gele avri a rozlġgende pal leste o hiros pal caľi odi phuv.

O Ježiš sastarel le ņemones

³² Sar avenas avri, ande ko Ježiš ņemone manușes, zaphandles le demonoha.

³³ Pal oda, sar o Ježiš tradňa avri le demonos, o ņemo prevakerďa. O nipi pes čudalġnenas a phenenas: „Mek šoha na dikhlăm kajso vareso andro Izrael!“

³⁴ Ale o Farizeja phenenas: „Le nekbaredere demonoha tradel avri le demonen!“

E žatva hiŇi bari

³⁵ O Ježiš phirelas pal savore ola fori the gavora a sikavelas len andre lengre sinagogi. Kazinelas o evaŇjelium pal o kralișagos a sastarelas dojekh dukh the nasvalġben manuša.

³⁶ Sar dikhlă o Ježiš ole nipen, igen leske sas pharo vaș lenge, hoj hine strapimen a rozmukle sar o bakrore bi o pastjeris.

³⁷ Akor phendă peskre učeŇikenge: „E žatva hiŇi bari, ale frima hin robotŇika.“

³⁸ Vașoda mangel le Rajes upral e žatva, hoj te bičhavel le robotŇiken pre peskri žatva!“

10

O Ježiš vičġnel le deșuduje učeŇiken

¹ Vičġndă peske le deșuduje učeŇiken a diňa len e moc te tradel avri le nalačhe duchen a te sastarel dojekh dukh the nasvalġben.

² O nava le deșuduj (12) apoștolengre sas kala: Eșebno o Šimon - saves vičġnenas Peter - the leskro phral o Andrej, o Jakob le Zebedeoskro the leskro phral o Jan,

³ o Filip, o Bartolomej, o Tomaș, o Matuš o colŇikos, o Jakob le Alfeoskro, o Tadeus,

⁴ o Šimon Kanaansko - saves vičġnenas Zelota - the o Judaș Ișkarijotsko, savo les zradzindă.

O Ježiš bičhavel le deșudujen

⁵ Kale deșudujen bičhadă o Ježiš a prikazindă lenge: „Ma džan mașkar o aver narodi a ma džan andro fori le Samaritanengre,

⁶ ale sigeder džan ko bakrore, save našġile andral o kher le Izraeloskro.

⁷ Džan a kazinen, hoj o ņeboskro kralișagos hino pașes.

⁸ Le nasvalen sastaren avri, le malomocnen žužaren, le mulen uštaven andral o meriben, le demonen traden avri. Hijaba chudňan, hijaba den.

⁹ Ma len tumenca aňi somnakune aňi rupune aňi međena love andro žebi.

¹⁰ Ma len tumenge pro drom aňi zajdica aňi po duj gada aňi sandalki aňi paci, bo o robotňikos peske zaslužinel peskro chaben.

¹¹ Andre savo foros abo gavoro avena, dophučen tumen ode, ko hino hodno tumen te prilel. Ode ačhen dži akor, medik na džana het.

¹² Sar džana andro kher, phenen: „Smirom tumenge.“

¹³ Te tumen oda kher prilela, mi avel tumaro smirom pre leste – ale te tumen na prilela, mi avel tumaro smirom pale ke tumende.

¹⁴ Te tumen na prilena a na šunena tumare lava, džan het andral oda kher abo andral oda foros a keren tele o prachos pal tumare pindre.

¹⁵ Čačipen phenav tumenge, hoj lokeder ela le manušenge andral e Sodoma the Gomora pro sudno džives sar ole foroske.“

Sar o bakrore maškar o vlki

¹⁶ „Me tumen bičhavav sar le bakroren maškar o vlki. Aven opatrna sar o sapa a žuže sar o holubi.

¹⁷ Den tumenge pozoris pro manuša! Bo dena tumen pro sudi a marena tumen andro sinagogi le bičenca.

¹⁸ Vaš ma tumen lidžana the anglo foroskre vladara the anglo kraľa, hoj lenge a the avre narodenge te svedčinen.

¹⁹ Sar tumen dena andre, ma starinen tumen pal oda, so vakerena abo so phenena. Bo andre oda časos tumenge ela dino so te vakerel,

²⁰ se na vakerena oda tumen, ale o Duchos tumare Dadeskro, savo vakerel prekal tumende.

²¹ O phral le phrales dela te murdarel a o dad le čhas a o čhave uštena upre pre daj the pro dad a murdarena len.

²² Savoredžene tumen našti avri ačhena vaš miro nav, ale oda, ko likerela avri dži o koňec, ela spasimen.

²³ Te pre tumende džana andre jekh foros, denašen andre aver. Bo čačipen tumenge phenav, hoj na predžana o fori le Izraeloskre, medik na avela o Čhavo le Manušeskro.

²⁴ Oda, ko sıklol, nane bareder olestar, ko les sikavel, aňi o sluhas leskre rajestar.

²⁵ Dos hin, te o učeňikos hino ajso sar leskro učitelis a o sluhas sar leskro raj. Te le rajes upral o kher vičinde Belzebul – demonos – ta so buter le nipen andral leskro kher!“

Kastar kampil te daral

²⁶ „Vašoda ma daran tumen lendar! Bo nič nane avke garudo, so na ela jekhvar otkerdo a nane počoral nič, so pes jekhvar na dodžanela.

²⁷ Oda, so tumenge vakerav počoral, phenen avri phundradones a oda, so šunen ča andro kan, viskinen avri pal o padi!

²⁸ Ma daran tumen olendar, ko murdaren o felos, ale našti murdaren e duša. Ale sigeder daran Olestar, ko šaj zničinel the e duša the o felos andro peklos.

²⁹ Či na bikenen duje vrabcen vaš jekh minca? Ale aňi jekh lendar na merel avke, hoj olestar tumaro Dad te na džanel.

30 No tumenge hin zgende mek the savore bala pro šero.

31 Avke ma daran tumen! Tumen mon buter sar but vrapci.

32 Ko man viznavinela anglo manuša, oles the me viznavinava angle miro Dad, so hino andro ņebos.

33 Ale ko man zaprinela anglo manuša, oles the me zaprinava angle miro Dad, so hino andro ņebos.“

O Ježiš na anel o smirom, ale e šabla

34 „Ma gondolinen tumenge, hoj avlom te del o smirom pre phuv; na avlom te del o smirom, ale e šabla.

35 Bo avlom, hoj te džal o čhavo pro dad, e čhaj pre daj a e bori pre sasuj;

36 *a o ņeprijateľa le manušeskre ena andre leskri famelija.*

37 Oda, ko dikhel radeder peskre dades abo peskra da sar man, nane hodno, hoj te avel miro učeňikos. A oda, ko dikhel radeder peskre čhas abo peskra čha sar man, nane hodno, hoj te avel miro učeňikos.

38 Oda, ko na lel peskro kerestos a na avel pal ma, nane hodno, hoj te avel miro učeňikos.

39 Oda, ko arakhela peskro dživipen, našavela les, ale oda, ko vaš ma našavela peskro dživipen, les arakhela.“

E odmena vaš e služba

40 „Oda, ko tumen prilel, man prilel; a ko man prilel, prilel Oles, ko man bičhada.

41 Oda, ko prilel le prorokos vaš oda, hoj hino prorokos, chudela e odmena sar prorokos. A oda, ko prilel le čačipnaskres vaš oda, hoj hino čačipnaskro, chudela e odmena sar čačipnaskro.

42 A ko diňahas te pijel jekhes kale ciknarendar ča jekh poharis šilalo paňi vaš oda, hoj hino učeňikos, čačipen tumenge phenav, na našavela peskri odmena.“

11

O Jan bičhavel pal o Ježiš

1 Sar imar dovakerđa o Ježiš peskre dešuduje učeňikenge, so te keren, gela odarik het, hoj te sikavel a te kazinel andro galilejska fori.

2 O Jan Krstiteľ sas andre bertena, a sar šunda, save veci kerel o Ježiš, bičhada duje peskre učeňiken,

3 hoj lestar te phučen: „Sal tu ,oda, ko avel‘, abo kempel te užarel avres?“

4 O Ježiš lenge odphenda: „Džan a phenen le Janoske, so šunen a dikhen:

5 O kore dikhen, o bange phiren, o malomocna pes žužaren, o kašuke šunen, o mule ušfen andral o meriben a le čorenge pes vakerel o evaňjelium.

6 Bachtalo hin oda manuš, ko pes pre ma na pohoršinel!“

7 Sar on odgele, chudňa o Ježiš te vakerel le nipenge pal o Jan: „So gelan te dikhel pre pušća? E trstina sar laha čhalavel e balvaj?

8 Abo so gelan te dikhel? Manušes urdones andro barikane gada? Se ola, ko uren o barikane gada, bešen andro barikane khera.

9 Abo soske gelan? Te dikhel le prorokos? He, phenav tumenge, barederes sar prorokos.

10 Bo ov hin oda, pal kaste hin pisimen:

*„Me bičhavav mire poslos anglal tu
a ov tuke pripravivela o drom.“*

¹¹ Čačipen phenav tumenge, hoj maškar savore nipi, ko ulile andral e džuvli, na sas bareder sar o Jan Krstiteľ; ale oda, ko hino nekcikneder andro ňeboskro krališagos, hino bareder sar ov.

¹² Le Janoskre Krstiteľiskre dživesendar dži akana zlidžal o krališagos le ňeboskro olen, ko pes andre zorales ispiden, a on pes andre dochuden.

¹³ Bo savore Proroka the o Zakonos prorokinenas pal o krališagos dži ko Jan.

¹⁴ A te oda kamena te prilel: Ov hino o Eliaš, savo mušindá te avel.

¹⁵ Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

¹⁶ „Kaha porovňinava adadživeseskre manušen? Hine sar ola čhavore, save bešen pro pľacos, vičinen peskre kamaraten a phenen:

¹⁷ „Bašavahas tumenge, ale na khelenas;
rovahas andre žala, ale na rovenas.“

¹⁸ Bo avľa o Jan, na chalas aňi na pijelas a phende: „Hin andre leste o nalačo duchos.“

¹⁹ Avľa o Čhavo le Manušeskro, chalas the pijelas a phende: „Dikhen, o manuš, savo peske rado but chal the pijel; likerel pes le binošnenca the le colňikenca.“ O godaveripen pes presikavel sar čačipen oleha, so kerel.“

O napačabnaskre fori

²⁰ Akor chudňa te karhinel o fori, andre save kerđa nekbuter zazraki vaš oda, hoj pes na visarde le binendar:

²¹ „Jaj, vigos tuke Chorazin! Vigos tuke, Betsaido! Bo te pes andro Tir the andro Sidon ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tumende, čirla pes imar urdehas andro žalakre gone, čhidehas peske pro šero o prachos a visardehas pes le binendar.

²² Ale phenav tumenge, hoj le forenge Tir the Sidon ela lokeder pro sudno džives sar tumenge.

²³ A tu Kafarnaum, *kames tut te lidžal upre dži andro ňebos? Aveha telečhido dži andro peklos*, bo te pes andre Sodoma ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tu, ta mek dži adadžives ačhilahas.

²⁴ Ale phenav tumenge, hoj la phuvake Sodoma ela lokeder pro sudno džives sar tuke.“

Aven ke mande savore, so san strapimen

²⁵ Akor andre oda časos phendá o Ježiš: „Palikerav tuke, Dado, Raja upral o ňebos the upral e phuv, hoj garuđal kala veci anglo manuša, save hine godaver the avrisikade, a sikadal len le cikne čhavorenge.

²⁶ He, Dado, bo avke oda kamehas.

²⁷ Miro Dad mange diňa savoro. Ňiko na džanel le Čhas, ča o Dad; aňi le Dades na džanel ňiko, ča o Čhavo the oda, kaske les o Čhavo kamel te sikavel.

²⁸ Aven ke mande savore, so san strapimen a na birinen! Me tumenge dava te odpočovinel.

29 Len pre tumende miro jarmos* a siklon mandar, bo me som cicho the pokorno andro jilo, a arakhena o odpočinkos prekal tumare duši.
 30 Bo miro jarmos hino loko a miro bremenos nane pharo.“

12

O Ježiš hino Raj upral o šabat

1 Jekhvar pro šabat džalal o Ježiš pašal e maľa, kaj sas sadzimen. Leskre učeňika sas bokhale a chudle te čhingerel a te chal o klasi.

2 Sar oda dikhle o Farizeja, phende leske: „Dikh, tire učeňika keren oda, so našti keren sombatone, bo hin šabat*!“

3 O Ježiš lenge phenda: „Mek na gendan, so kerđa o David, sar sas bokhalo ov the leskre manuša?“

4 Ov geľa andro kher le Devleskro a chaľa o sveta mare, so našti chaľa aňi ov aňi leskre manuša, ča o rašaja.

5 Abo na gendan andro Zakonos, hoj sombatone o rašaja andro chramos la službaha na dolikeren o šabat, ale nane len vina?

6 Phenav tumenge, hoj kade hin vareso bareder sar o chramos.

7 Te achalonas, s'oda hin: *„Kamav, hoj te aven lačhejileskre, a na hoj mange te anen obeti!“* – ta na odsudzindanas le manušen, save hine ňevinna.

8 Bo o Čhavo le Manušeskro hino Raj the upral o šabat.“

O Ježiš sastarel pro šabat

9 Geľa odarik het a avľa andre lengri sinagoga.

10 Ode sas jekh manuš, so leskro vast sas ňevladno. Ča vaš oda, hoj les te den andre, phučle le Ježišostar: „Šaj pro šabat te sastarel?“

11 Ov lenge phenda: „Ko tumendar hino ajso manuš, hoj te les ulahas jekh bakro a pelahas leske pro šabat andre chev, či les na chudela a na cirdela avri?“

12 Či nane buter o manuš sar o bakro? Vašoda šaj pro šabat mištes te kerel.“

13 Avke phenda le manušeske: „Nacirde o vast!“ Ov nacirdňa, sastila leske avri a sas ajso sar the oka dujto vast.

14 O Farizeja odarik gele het a dovakerenas pes pre leste, sar les te murdarel.

Le Devleskro služobňikos

15 Sar pes o Ježiš pal oda dodžanľa, geľa odarik het. Džanas pal leste but nipi a savoren sastarda.

16 Ale prikazinda lenge, hoj te na vakeren avre manušenge pal leste,

17 hoj pes te naplňinel oda, so sas phendo prekal o prorokos Izajaš:

18 „*Dikh, miro služobňikos, saves mange avri kidňom;*

saves kamav a andre savo man hin o radišagos.

Thovava mire Duchos pre leste

a vakerela le narodenge pal o sudos.

19 *Na vesekedanela pes aňi na viskinela*

aňi ňiko na šunela leskro hangos pre ulica.

20 *E prephagľi trstina na dophagela*

a e momeli, savi mek thuvisaľol,

na murdarela andre, medik na kerela,

* 11:29 O jarmos pes thovelas pre meň le džvirenge, hoj te cirden o verdan. džives, andre savo pes na kerel buči.

* 12:2 O

hoj te zvitázinel o spravodlišagos.

21 Pre leskro nav pes mukena o narodi.“

Pal o ruhañje pro Sveto Duchos

²² Akor ke leste ande jekhe manušes zaphandles le demonoha, savo sas koro the ñemo, a ov les sasfarda avke, hoj dikhelas the vakerelas.

²³ A savore ola nipi pes čudalinenas a phenenas: „Nane ov oda Čhavo le Davidoskro?“

²⁴ Ale sar oda šunde o Farizeja, phende: „Ov tradel avri le demonen ča le Belzebuloskra zoraha, savo hino upral savore demona.“

²⁵ O Ježiš dikhla, so peske gondolinen, a phenda lenge: „Dojekh krališagos, so pes rozdelinel a džal pre peste, ela zničimen. A ñisavo foros na obačhela, te pes rozdelinel a džal pre peste – aňi ñisavo kher, so hin rozdelimen.“

²⁶ Te o satan tradel avri le satan, ta korkoro džal pre peste. Akor sar šaj obačhela leskro krališagos?

²⁷ A te me tradav avri le demonen le Belzebuloha, tumare učeňika len kaha traden avri? Vašoda on ena tumare sudci.

²⁸ Ale te me le Devleskre Duchoha tradav avri le demonen, ta akor ke tumende avla o krališagos le Devleskro.

²⁹ Sar šaj džal vareko andro kher le zorale muršeske te čorel leskre veci, medik ole zorale muršes na phandela? Ča akor šaj čorel avri leskro kher.

³⁰ Oda, ko nane manca, džal pre mande, a oda, ko na skidel manca, rozčhivkerel.

³¹ Vašoda tumenge phenav, hoj dojekh binos the dojekh ruhañje ela le manušenge odmuklo, ale ko pes ruhnela pro Duchos, oleske na ela odmuklo.

³² A te phenela vareko lav pro Čhavo le Manušeskro, ela leske odmuklo, ale te vareko vakerdahas namištes pro Sveto Duchos, oleske na ela odmuklo aňi andre kada časos, aňi andre oda, so avela.

³³ Te hin o stromos lačo, akor the leskro ovojce ela lačo, a te hin o stromos nalačo, akor the leskro ovojce ela nalačo. Bo o stromos pes prindžarel pal o ovojce.

³⁴ Tumen sapale, sar šaj vakeren lače veci, te tumen san nalače? Bo soha hin pherardo o jilo, oda o muj vakerel.

³⁵ O lačo manuš lel andral peskro lačo barvalipen avri o lače veci, a o nalačo manuš lel andral peskro nalačo barvalipen avri o nalače veci.

³⁶ Ale phenav tumenge, hoj pro sudno džives počinena o manuša vaš dojekh lav, so phenena ča avke.

³⁷ Bo tire lavendar aveha ospravedlñimen a tire lavendar aveha odsudzimen.“

O Farizeja peske mangen znameñje

³⁸ Akor leske phende varesave Farizeja the zakoňika: „Učitelina, kamas tutar te dikhel znameñje.“

³⁹ Ale ov lenge odphenda: „O nalače the o napačivale manuša peske mangen znameñje, ale na ela lenge dino znameñje, ča o znameñje le prorokoskro jonašiskro.“

⁴⁰ Bo avke, sar sas o Jonaš andro per la bara ribake trin džives the trin rača, ela the o Čhavo le Manušeskro tele andre phuv trin džives the trin rača.

⁴¹ O murša andral o foros Ninive uštēna upre pro sudos tumenca a odsudzinena tumen, bo sar lenge o Jonaš kazinelas, visarde pes le binendar – ale kade hin vareko bareder sar o Jonaš.

⁴² E kralovna pal o juhos uštēla upre pro sudos tumenca a odsudzinela tumen, bo avla džī pal o aver agor la phuvakro te šunel o godaveripen le Šalamunoskro – ale kade hin vareko bareder sar o Šalamun.“

Te o nalačo duchos avel pale

⁴³ „Sar o nalačo duchos džal avri andral o manuš, phirel pal o thana, kaj nane pañi, a rodel, kaj peske šaj odpočovinel. Ale sar na arakhel,

⁴⁴ phenel peske: ‚Džav mange pale andre miro kher, khatar avlom avri.‘ A sar avel, dikhel, hoj o kher hino avrišulado the pratimen avri a ñiko ode nane.

⁴⁵ Avke džal a anel peha efa avre dučen, goreder sar hino ov, džan andre a bešen ode. A palis ole manušeha ela goreder sar angloda. Kavke oda ela the kale nalače manušenca.“

E daj the o phrala le Ježišoskre

⁴⁶ Medik vakerelas le nipenge, avla leskri daj the leskre phrala, ačhenas avri a kamenas leha te vakerel.

⁴⁷ Vareko leske phenda: „Dikh, tiri daj the tire phrala ačhen avri a kamen tuha te vakerel.“

⁴⁸ Ale o Ježiš leske odphenda: „Ko hin miri daj a ko hin mire phrala?“

⁴⁹ Sikada le vasteha pre peskre učeñika a phenda: „Dikh, miri daj the mire phrala!

⁵⁰ Bo sako, ko kerel e voľa mire Dadeskri, savo hino andro ñebos, oda hin miro phral, miri pheñ the miri daj.“

13

O podobenstvo pal o štar phuva

¹ Andre oda džives geľa o Ježiš avri andral oda kher a bešľa peske paš o moros.

² Avle pal leste igen but nipi, vašoda geľa andre lodka a bešľa peske. Savore nipi ačhenas paš o moroskro brehos.

³ Vakerelas lenge but andro podobenstva a phenda: „O manuš geľa te rozčhivkerel o semena.

⁴ A sar rozčhivkerelas, varesave pele paš o drom, avle o čirikle a chale len.

⁵ Aver pele pre baruñi phuv, kaj len na sas but čik, a sig barile, bo na gele but tele andre phuv.

⁶ Ale sar avla avri o kham, zlabarda len a šučile avri, bo na sas len o koreñis.

⁷ Aver pele andro trñi a o trñi barile a tasade len.

⁸ Aver pele andre lačhi phuv a ande chasna, varesave šel (100), varesave šovardeš (60) a varesave tranda (30).

⁹ Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

Soske o Ježiš vakerel andro podobenstva

10 Avle o učeņika a phende leske: „Soske lenge vakeres andro podobenstva?“

11 A ov lenge odphenda: „Tumenge hin dino te achalol o garude veci andral o krališagos le Devleskro, ale lenge nane dino.

12 Bo oleske, kas hin, ela dino buter; ale olear, kas nane, pes lela mek the oda, so les hin.

13 Andro podobenstva lenge vakerav vaš oda, hoj kajte dikhen, na dikhen, a kajte šunen, na šunen aņi na achalon.

14 Ačhel pes paš lende oda prorocivos, so phenda o Izajaš:

*Te šunel šunena, ale nič na achalona;
te dikhel dikhena, ale nič na dikhena.*

15 *Bo kale nipenge zoralile o jile,
le kanenca phares šunde
a phandle andre peskre jakha,
hoj ča le jakhenca te na dikhen,
le kanenca te na šunen
a le jilenca te na achalon,*

hoj pes te na visaren

a me len te na sastarav avri.’

16 Ale bachtale hine tumare jakha, hoj dikhen, the tumare kana, hoj šunen.

17 Bo čačipen phenav tumenge, hoj but proroka the čačipnaskre manuša kamenas te dikhel oda, so tumen dikhen, ale na dikhle; a te šunel oda, so tumen šunen, ale na šunde.“

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo

18 „Akor šunen a achalon o podobenstvo pal oda manuš, savo rozčivkerelas o semena.

19 Sar o manuš šunel o lav pal oda krališagos a na achalol, akor avel o nalačo a čorel oda, so leske sas sadzimen andro jilo. Ole manušeske sas sadzimen o semenos paš o drom.

20 A pre baruņi phuv hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav a takoj les radišagoħa prilel.

21 Ale nane les koreņis a likerel avri ča pre varesavo časos. Sar avel o pharipen vaj džan pre leste vaš o lav, takoj odperel le pačabnastar.

22 Andro trņi hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav, ale o starišagos the o barvalipen andre kada svetos tasavel o lav, a nane lestar chasna.

23 Ale andre lači phuv hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav a achalol. Oda palis anel chasna: Vareko šel (100), vareko šovardeš (60) a vareko tranda (30).“

Pal o kukol maškar e pšeņica

24 Phenda lenge mek the aver podobenstvo: „O ņeboskro krališagos hino sar o manuš, savo sadzinda lačo semenos pre peskri mała.

25 Ale medik o nipi sovenas, avla leskro ņeprijateljis a sadzinda o kukol* maškar e pšeņica pre mała a geła het.

26 Sar barila e pšeņica a anda o ulipen, akor pes sikađa the o kukol.

27 Avle o sluhi a phende le chulajiske: ‚Rajeja, či na sadzindał o lačo semenos pre tiri mała? Khatar akor avla kada kukol?’

28 Ov phenda: ‚O ņeprijateljis oda kerđa.’

* 13:25 E burina, so dičhol avri sar e pšeņica.

O sluhi leske phende: ‚Kames, hoj te džas a te cirdas len avri?‘

²⁹ A ov lenge odphenda: ‚Na, bo sar cirdena avri o kukoľ, šaj cirden avri the e pšenića.‘

³⁰ Muken len jekhetane te barol dži e žatva, a andre žatva phenava olenge, ko skiden upre: ‚Cirden avri ešeb o kukoľ a phanden len andro snopi te labarel, ale e pšenića lidžan andre miri stodola.‘ “

Pal o horčično zrnkos the pal o kvasos

³¹ A pale lenge phenda aver podobenstvo: ‚O ņeboskro krališagos hino sar o horčično zrnkos, so iľa o manuš a sadzinda pre peskri maľa.‘

³² Oda zrnkos hino nekcikneder maškar savore semena, ale sar barol avri, hino bareder sar savore aver rastlini a ačhel lestar stromos. Avke o čirikle peske bešen pre leskre konara.“

³³ A vakerelas lenge mek the aver podobenstvo: ‚O ņeboskro krališagos hino sar o kvasos, so iľa e džuvľi a rozkerđa andro igen but aro†, medik calo chumer na avľa upre.“

³⁴ Kada savoro vakerelas o Ježiš andro podobenstva le nipenge a bi o podobenstva lenge na vakerelas nič,

³⁵ hoj pes te napľininel oda, so sas phendo prekal o prorokos:
*„Phundravava miro muj andro podobenstva
 a vakerava ola veci, so sas garude akorestar,
 kanastar sas stvorimen o svetos.“*

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo pal o kukoľ

³⁶ Akor omukľa o Ježiš le nipen a geľa andro kher. Avle ke leste leskre učeňika a phende leske: ‚Phen amenge avri o podobenstvo pal oda kukoľ pre maľa.‘

³⁷ Ov lenge odphenda: ‚Oda, ko rozčhivkerel o lačho semenos, hin o Čhavo le Manušeskro;

³⁸ e maľa hin o svetos; o lačhe semena hine o manuša le krališagoskre; o kukoľ hine o manuša le nalačheskre;

³⁹ o ņeprijateľis, savo len sadzinda, hin o beng; e žatva hin o koňec le svetoskro a ola, ko skiden upre, hine o aňjela.

⁴⁰ Avke sar pes cirdel avri o kukoľ a labarel andre jag, avke ela the pro koňec kale svetoskro:

⁴¹ O Čhavo le Manušeskro bičhavela peskre aňjelen a lena avri andral leskro krališagos savoren, ko lidžan le manušen andro binos, the olen, ko keren o nalačhipen.

⁴² A čhivena len andro jagalo bov. Ode ela o roviben a randena le dandana andre dukh.

⁴³ Akor švicinena o čačipnaskre manuša sar o kham andro krališagos lengre Dadeskro. Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

Pal o poklados the pal e perla

⁴⁴ ‚O ņeboskro krališagos hino sar o poklados garudo pre maľa. Sar les o manuš arakhľa, garuđa les a radišagostar geľa a bikenda savoro, so les sas, a palis cinda odi maľa.‘

⁴⁵ A o ņeboskro krališagos hino mek the sar o kupcas, so rodelas o šukar perli.

⁴⁶ A sar arakhľa jekh vzacno perla, odgeľa, bikenda savoro, so les sas, a cinda la.“

† 13:33 Trin mieri abo 50 kili

Pal e sita

⁴⁷ „O űeboskro krališagos hino mek the sar e sita, so mukle andro moros a zachudűna savore ribendar.

⁴⁸ A sar sas pherđi, cirdle la avri pro brehos, bešle peske a skidle o lače ribi andro košara a o nalače čhide avri.

⁴⁹ Avke ela the pro koűec le svetoskro: Avena o aűjela a lena avri le nalačhen le čačipnaskrendar

⁵⁰ a čhivena len andro jagalo bov. Ode ela o roviben a randena le dandenca andre dukh.“

Neve the purane veci

⁵¹ O Ježiš lendar phučla: „Achaľilān kaleske savoreske?“

„He,“ odphende leske.

⁵² A ov lenge phenda: „Vašoda sako, ko sikavel o zakonos a ačhila učeűnikos andro krališagos le űeboskro, hino sar o chulaj, savo lel avri andral peskro barvalipen the neve the purane veci.“

Le Ježiš na prilen andro Nazaret

⁵³ Sar dovakerđa o Ježiš kala podobenstva geľa odarik het.

⁵⁴ Avľa andre odi phuv, kaj barila avri, a ode sikavelas andre sinagoga avke, hoj pes čudalinenas a phenenas: „Khatar les hin kajsi gođi the kajsi zor te kerel o zazraki?“

⁵⁵ Či nane ov le řesariskro čhavo? Či pes na vičinel leskri daj Maria a leskre phrala Jakob, Jozef, Šimon the Juda?

⁵⁶ Či nane savore leskre pheňa ke amende? Khatar les hin kada savoro?“

⁵⁷ A na priile les.

Ale o Ježiš lenge phenda: „O prorokos hino bi e pačiv ča ode, kaj barila avri the andre peskro kher.“

⁵⁸ A na kerđa ode but zazraki, bo na sas len pačaben.

14*O Jan Krstiteľ merel*

¹ Andre oda časos šunđa o Herodes, savo sas vladaris upral e Galileja, o hiros pal o Ježiš

² a phenda peskre sluhenge: „Oda hin o Jan Krstiteľ! Ov uštila andral o meriben, a vašoda les hin zor te kerel ola zazraki.“

³ Bo o Herodes chudűna le Jan, phandla les a thođa les andre bertena vaš e Herodijada, savi sas roműni le Filiposke, leskre phraleske.

⁴ Bo o Jan leske phenelas: „Nane tuke domuklo, hoj laha te džives.“

⁵ O Herodes les kamelas te murdarel, ale daralas pes le manušendar, bo on les lenas sar prorokos.

⁶ Ale palis pre Herodesoskre berša khelelas la Herodijakri čhaj angle savorende a sas leske pre dzeka.

⁷ Vašoda la diňa lav, hoj la dela savoro, so ča peske mangela.

⁸ A vaš oda, hoj la lakri daj prevakerđa, phenda: „An mange pre tacka o šero le Janoskro Krstiteľiskro.“

⁹ O kralis ačhila smutno, ale vaš o lav, so la diňa, the anglo manuša, save leha sas pre hoscina, prikazinda, hoj te anen.

¹⁰ Avke diňa te odčhinel le Janoske o šero andre bertena.

11 Leskro šero ande pre tacka a dine la čhake a oj ligenda peskra dake.

12 Akor avle leskre učeñnika, ile leskro telos a parunde les. Palis gele a phende oda le Ježišoske.

Pandž ezera manuša čalon

13 Sar oda šunda o Ježiš, odgeła odarik la lođkaha pro omuklo than. Ale došunde pes pal oda o nipi a gele andral o fori pešones pal leste.

14 Sar avla o Ježiš avri andral e lođka, dikhla igen but nipen. Sas leske pharo vaš lende a sastarda le nasvalen, save sas maškar lende.

15 Sar zaračila, avle ke leste leskre učeñnika a phende leske: „Pre kada than nane nič a imar hin but ori, rozmuk le nipen, hoj te džan andro fori peske te cinel te chal.“

16 Ale o Ježiš lenge phenda: „Na kempel lenge te džal. Tumen len den te chal.“

17 Ale on leske phende: „Hin amen kade ča pandž mare the duj ribi.“

18 „Anen mange len!“ phenda lenge.

19 A le nipenge phenda, hoj peske te bešen pre čar. Ila ola pandž mare the duj ribi, dikhla pro ňebos a palikerda. Palis phagerelas o mare, delas le učeñkenge a o učeñnika denas le nipenge.

20 Chale savore a čalile. Olestar, so ačila, kidle upre dešuduj (12) pherde košara.

21 Ola, ko chanas, sas vaj pandž ezera (5 000) murša, bi o džuvla the bi o čhave.

O Ježiš phirel pal o pañi

22 O Ježiš takoj bičhada peskre učeñiken, hoj te džan andre lođka a te džan anglal pre dujto sera le moroske, medik ov na rozmukela le nipen.

23 Sar len rozmukla, geła pes te modlinel pro verchos ča ov korkoro. Sar zaračila, sas ode korkoro.

24 E lođka imar sas maškar o moros a o vlni laha čivkerenas, bo phurdelas zorali balvaj.

25 Pre tosaraste, sar mek sas kalipen*, phirelas o Ježiš pal moros a avla ke lende.

26 Sar o učeñnika les dikhle te phirel pal o moros, predarandile a phende: „O mulo!“ A viskinde daratar.

27 Ale o Ježiš ke lende takoj prevakerda: „Ma izdran! Me som. Ma daran tumen!“

28 A o Peter leske phenda: „Rajeja, te sal oda tu, prikazin mange, hoj te džav ke tu pal o pañi.“

29 „Av!“ phenda o Ježiš. Avke o Peter geła avri andral e lođka, phirelas pal o pañi a džalas ko Ježiš.

30 Ale sar dikhla pre zorali balvaj, darandila, chudna te tašlol a vičinda: „Rajeja, zachrañin man!“

31 O Ježiš takoj nacirdna o vast, zachudna les a phenda: „Manušeja, savo cikno pačaben tut hin! Soske pochibinda?“

32 A soča gele andre lođka, e balvaj preačila.

33 Akor ola, ko sas pre lođka, bandonas anglal leste a phenenas: „Tu sal čačes o Čhavo le Devleskro!“

* 14:25 E grecko čhib: e štarto straž prekal e rat

O Ježiš sastarel andro Genezaret

³⁴ Sar pregele la lodkaha o moros, avle andre phuv Genezaret.

³⁵ O manuš andral oda than les sprindžarde a rozhirinde oda pal cali odi phuv. Ande ke leste savore nasvalen

³⁶ a mangelas les, či lenge na domukela, hoj pes te chuden ča le agostar leskre gadendar. Ola, ko pes lestar chudle, sastile avri.

15

O tradiciji le phurederengre

¹ Akor avle ko Ježiš o zakoņnika the o Farizeja andral o Jeruzalem a phende leske:

² „Soske tire učeņnika na dolikeren oda, so amenge dine o phure? Bo na thoven (omoren) o vasta, sar džan te chal o maro.“

³ Ov odphenda: „A tumen soske na dolikeren le Devleskro prikazaņje, ale čerinen les vaš tumari tradicija.

⁴ Bo o Del phenda: *„De pačiv tira da the tire dades! A oda, ko košel la da the le dades, mušinel te merel!“*

⁵ Ale tumen phenen: „Sako, ko phendahas la dake abo le dadeske: Oda, so šaj diņomas tumenge, thođom pre sera le Devleske sar daros, našti tumenge oda dav.“

⁶ Avke tumen phenen, hoj na kampil te del pačiv la da vaj le dades. Kajse tumare tradicijenca musaren le Devleskro prikazaņje.

⁷ Tumen dujemujengre, mištes pal tumende prorokinelas o prorokos Izajaš, sar phenda:

⁸ *„Kala nipi man lašaren le mujeha,
ale lengro jilo hino mandar dur.“*

⁹ *Hijaba man lašaren,
bo sikaven o sikaviben le manušengro.“*

¹⁰ Palis o Ježiš vičinda ke peste le nipen a phenda lenge: „Šunen a achalōn!

¹¹ Le manušes na mełarel oda, so džal andro muj, ale oda, so avel avri andral o muj.“

¹² Akor avle leskre učeņnika a phende leske: „Džanes, hoj o Farizeja rušle, sar šunde oda lav?“

¹³ Ov odphenda: „Dojekh rastlina, savi na sadzinda miro Dad andral o ņebos, ela cirdli avri le koreņenca.

¹⁴ Muken len avke! On kōkore hine kore a kamen te lidžan avre koren. A te jekh koro lidžala avre kores, sodujdžene perena andre chev.“

¹⁵ O Peter leske phenda: „Phen amenge avri pal oda podobenstvo!“

¹⁶ A o Ježiš phučla: „So the tumen mek na achalōn?“

¹⁷ Na achalōn, hoj savoro, so avel andro muj, džal andro per a odarik džal avri?

¹⁸ Ale oda, so avel avri andral o muj, avel andral o jilo a oda mełarel le manušes.

¹⁹ Bo andral o jilo avel avri o nalačo gondolišagos – te murdarel, te kerel lubipen, te čorel, te svedčinel falošne a te ruhinel pes.

²⁰ Kada hin oda, so mełarel le manušes. Ale te chal le vastenca, so nane avrithode, na mełarel le manušes.“

O pačaben la Kanaankakro

21 O Ježiš odarik geľa het a geľa andro phuva Tir the Sidon.

22 A varesavi Kanaansko džuvli andral odi phuv avľa ke leste a viskinelas: „Av ke ma jileskro, Rajeja, Čhavo le Davidoskro! Miri čhaj hiňi igen zaphandli le demonenca.“

23 Ale ov lake na odphenda aňi lav. Akor avle ke leste leskre učeňika a mangelas les: „Bičhav la het, bo viskinel pal amende.“

24 Ale ov odphenda: „Me som bičhado ča ko bakrore, save našlile andral o kher le Izraeloskro.“

25 Ale oj avľa, bandiľa anglal leste a phenda: „Rajeja, pomožin mangle!“

26 Ov odphenda: „Nane šukares te lel le čhavorenge o maro a te čhivel les le rikonorenge.“

27 Oj odphenda: „He, Rajeja, ale the o rikonore telal o skamind chan o trušini, so peren lengre rajenge.“

28 Akor lake o Ježiš odphenda: „Džuvlije, baro hin tiro pačaben! Mi ačhel pes tuke avke, sar kames.“ A lakri čhaj sastila avri ola oratar.

O Ježiš sastarel paš o Galilejsko moros

29 Sar o Ježiš odarik odgeľa, avľa ko Galilejsko moros. Geľa upre pro verchos a ode peske bešľa.

30 Avle ke leste igen but nipi, save peha ande le bangen, le koren, le ňemen, le kaliken the mek but avren. Thovenas len paš o pindre le Ježišoske a ov len sastarelas avri.

31 O nipi pes čudalinenas, sar dikhle, hoj o ňema vakeren, o kaliki hine saste, o bange phiren, o kore dikhen a lašarenas le Izraeloskre Devles.

O Ježiš del te chal štar ezera manušen

32 O Ježiš peske vičinda peskre učeňiken a phenda: „Pharo mange hin vaš kala nipi, bo imar trin dživesa hine manca a nane len so te chal. Na kamav len te bičhavel khere bokhalen, hoj te na odperen pal o drom.“

33 O učeňika leske phende: „Khatar laha pre kada omuklo than ajci maro, hoj te das te chal kajci but dženen?“

34 „Keci tumen hin mare?“ phučľa lendar o Ježiš.

„Efta the vajkeci ribici,“ odphende.

35 Akor phenda le nipenge, hoj peske te bešen pre phuv.

36 Iľa ola efta mare the ola ribi, palikerđa, phagerelas a podelas peskre učeňikenge a o učeňika denas le nipenge.

37 Chale savore a čalile. Olestar, so ačiľa, kidle upre efta pherde košara.

38 Savore, so chale, sas vaj štar ezera (4 000) murša, bi o džuvľa the bi o čhave.

39 Palis rozrukľa le nipen, geľa andre loďka a avľa andre phuv paš o forocis Magadan.

16

O Farizeja kamen te dikhel znameňje

1 Avle ke leste varesave Farizeja the Saduceja, bo les kamenas te skušinel avri. Mangenas les, hoj lenge te sikavel znameňje andral o ňebos.

² A o Ježiš lenge odphenda: „Sar hin rat, phenen: ‚Ela šukares, bo o ņebos hino lolo.‘

³ A tošara phenen: ‚Adadžives ela brišindalo, bo o ņebos hino zachmurimen a lolo.‘ Sar dikhen pro ņebos, džanen te phenel, savo ela džives, ale o znađeňa kale časengre na džanen te achalol?

⁴ O nalačo the o lubikano pokoleňje mangel znađeňje, ale na ela leske dino znađeňje, ča o znađeňje le Jonašiskro.“ Mukla len ode a geła het.

O kvasos le Farizejengro the le Saducejengro

⁵ Leskre učeňika avle pre oki sera le moroske a bisterde peha te lel o maro.

⁶ O Ježiš lenge phenda: „Den tumenge pozoris pro kvasos le Farizejengro the le Saducejengro.“

⁷ A o učeňika gondolinenas maškar peste: „Vašoda phenel, bo na ilam peha o maro.“

⁸ Ale sar oda sprindžarda o Ježiš, phenda lenge: „Manušale cikne pačabnaha, soske vakeren maškar tumende pal oda, hoj tumen nane maro?

⁹ Mek furt na achalón? Imar bisterdan pre ola pandž mare prekal ola pandž ezera (5 000) murša a keci košara kidňan upre?

¹⁰ Bisterdan the pre ola efa mare prekal ola štar ezera (4 000) murša a keci košara kidňan upre?

¹¹ Sar oda na achalón, hoj tumenge na vakeravas pal o maro? Den tumenge pozoris pro kvasos le Farizejengro the le Saducejengro!“

¹² Akor achalile, hoj na vakerda pal oda, hoj te den pozoris pro kvasos le mareskro, ale pro sikaviben le Farizejengro the Saducejengro.

O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš

¹³ Sar avla o Ježiš andro phuva paš e Cezarea Filipi, phučla peskre učeňikendar: „So phenen o manuša pal o Čhavo le Manušeskro, hoj ko hino?“

¹⁴ On odphende: „Jekh phenen, hoj sal o Jan Krstiteľ, aver, hoj o Eliaš, a pale aver, hoj o Jeremijaš, abo jekh le prorokendar.“

¹⁵ „A tumen?“ phučla lendar. „So phenen, hoj ko me som?“

¹⁶ O Šimon Peter odphenda: „Tu sal o Kristus, o Čhavo le džide Devleskrol!“

¹⁷ O Ježiš leske odphenda: „Bachtalo sal Šimon, čhavo le Jonašiskro, bo o manuš* tuke kada na sikađa, ale miro Dad, savo hino andro ņebos.

¹⁸ A me tuke phenav: Tu sal o Peter a pre kadi skala ačhavava miri cirkev a aňi o brani le pekloskre upral late na zvitazinena.

¹⁹ Dava tuke o kleji andral o ņeboskro krališagos a savoro, so phandeha pre phuv, ela phandlo the pro ņebos. A savoro, so rozphandeha pre phuv, ela rozphandlo the pro ņebos.“

²⁰ A phenda peskre učeňikenge, hoj te na phenen ņikaske avri, hoj ov hino o Kristus.

O Ježiš phenel, hoj ela murdardo

²¹ Akorestar chudňa o Ježiš te sikavel peskre učeňiken, hoj mušinel te džal andro Jeruzalem a but te cerpinel le phurederendar, le bare

* 16:17 Abo: o telos the o rat

rašajendar the le zakoňikendar; hoj mušinel a te merel a pal o trin džives te uštel andral o meriben.

²² Akor les ila o Peter pre sera a chudña leske zorales te dovakerel: „Te na del o Del, Rajeja! Kada pes tuke našti ačhel!“

²³ Ale o Ježiš pes visarda ko Peter a phenda leske: „Dža mandar het, Satan! Ačhes mange andro drom, bo na gondolines pre le Devleskrece veci, ale pre le manušeskre!“

Sar kempel te džal pal o Ježiš

²⁴ Akor phenda o Ježiš peskrece učeňikenge: „Te kamel vareko te avel pal ma, te na dživel prekal peste, mi lel pre peste peskro kerestos a mi avel pal ma.

²⁵ Bo sako, ko kamel te zachraňinel peskro dživipen, les našavela, ale ko našavela peskro dživipen vaš ma, oda les arakhela.

²⁶ Bo so hin le manušes olestar, hoj calo svetos ela leskro a o dživipen našavela? Soha šaj o manuš počinel vaš peskro dživipen?

²⁷ Bo o Čhavo le Manušeskro avela peskrece aňjelenca andre slava peskrece Dadeskri a akor počinela sakoneske pal oda, sar kerelas.

²⁸ Čačipen tumenge phenav, hoj varesave tumendar, so kade ačhen, na dikhena o meriben, medik na dikhena le Čhas le Manušeskres te avel andre leskro krališagos.“

17

O Ježiš le Mojžišoha the le Eliašoha

¹ Pal o šov džives peske vičinda o Ježiš le Peter, le Jakob the le Jan leskrece phrales. Ila len peha a sas korkore pro učo verchos.

² Ode pes anglal lende čerinda. Leskro muj leske švicinelas sar o kham a o gada leske parňile sar o švetlos.

³ A sikade pes lenge o Mojžiš the o Eliaš a vakerenas le Ježišoha.

⁴ O Peter phenda le Ježišoske: „Rajeja, mištes amenge hin kade. Te kames, keras trin stani: Tuke jekh, le Mojžišoske jekh the le Eliašiske jekh.“

⁵ Mek sar vakerelas, zaučharda len andre e žjarivo chmara a andral e chmara prevakerda ke lende o hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves kamav. Andre leste man hin radišagos, les šunen!“

⁶ Sar oda šunde o učeňika, pele pro muj a igen pes daranas.

⁷ O Ježiš avla paš lende, chudña pes lendar a phenda lenge: „Ušten, ma daran tumen!“

⁸ A sar dikhle upre, imar na dikhle ňikas, ča le Ježiš korkores.

⁹ Sar avenas tele pal o verchos, phenda lenge o Ježiš: „Ma vakeren avri ňikaske pal oda, so dikhlan, medik o Čhavo le Manušeskro na ušfela andral o meriben!“

¹⁰ Leskrece učeňika lestar phučle: „Soske phenen o zakoňika, hoj ešeb mušinel te avel o Eliaš?“

¹¹ O Ježiš lenge odphenda: „O Eliaš čačes avela ešebno a prikerela sa,

¹² ale phenav tumenge, hoj o Eliaš imar avla a na prindžarde les, ale kerde leha, sar kamle. Avke lendar cerpinela the o Čhavo le Manušeskro.“

¹³ Akor achalile o učeňika, hoj lenge vakerelas pal o Jan Krstiteľ.

O Ježiš sastarel le čhavores zaphandles le demonoha

¹⁴ Sar avle paš o nipi, avla ke leste jekh manuš, savo pela pro khoča, bandolas anglal leste

¹⁵ a phenda: „Rajeja, av jileskro ke miro čhavo, bo hin les zachvati a igen cerpinel, bo furt perel andre jag the andro pañi.

¹⁶ Andom les ke tire učeñika, ale on les naši sastarde.“

¹⁷ O Ježiš odphenda: „Manušale bi o pačaben! Tumen previsarde manušale, mek dži kana tumenca avava? Dži kana mek tumen zlidžava? Anen les mange kade!“

¹⁸ O Ježiš pokarhindā le demonos a ov takoj andral leste geļa avri. A ola oratar sas imar o čhavoro sasto.

¹⁹ Paļis avle o učeñika korkore paš o Ježiš a phende: „Soske les amen naši tradñam avri?“

²⁰ Ov lenge phenda: „Vašoda, hoj frima pačan. Bo phenav tumenge, te tumen ulahas ča ajs o pačaben sar o horčično zrnkos, phenena kale verchoske: ‚Predža kadarik kode!‘ – a predžala. A na ela ñič, so naši kerena.

²¹ [Ale kajse demoni na džan avri, ča la modlitbaha the le postoha.]“

²² A sar phirenas jekhetane pal e Galileja, phenda lenge o Ježiš: „O Čhavo le Manušeskro ela dino andro vasta le manušenge,

²³ murdarena les, ale pro trito džives ušćela andral o meriben.“ A o učeñika ačhile igen smutna.

O Ježiš počinel e chramoskri dañ

²⁴ Sar doavle andro Kafarnaum, avle ko Peter ola, ko kiden avri le chramoskre dañe, a phućle: „Či na počinel tumaro učitelis e chramoskri dañ?“

²⁵ „Počinel!“ odphenda.

Sar avla o Peter andro kher, phućla lestar o Ježiš sigeder: „So pes tuke dićhol, Šimon? Kastar len o kraļa andral kada svetos o clo abo o dañe? Peskre čhavendar, abo le cudzendar?“

²⁶ Ov odphenda: „Le cudzendar.“

Akor leske o Ježiš phenda: „Akor lengre čhave na mušinen te počinel.

²⁷ Ale hoj pre amende te na rušen, dža paš o moros a čhiv e udica. Le avri ešebno riba, savi chudeha, a sar lake phundraveha o muj, arakheha andre rupuñi minca*. Le la avri a počin o dañe vaš tu the vaš ma.“

18*O nekbareder andro ñeboskro krališagos*

¹ Andre odi ora avle o učeñika ko Ježiš a phende: „Ko hin bareder andro ñeboskro krališagos?“

² O Ježiš peske vićindā čhavores, ačhađa les maškar lende

³ a phenda: „Čačipen tumenge phenav, te tumen na visarena a na avena sar o čhavore, šoha na džana andro ñeboskro krališagos.

⁴ Ko pes pokorinela a ela sar kada čhavoro, oda hin nekbareder andro ñeboskro krališagos.

⁵ Sako, ko prilela jekhes kajse čhavorendar andre miro nav, man prilel.“

* 17:27 Oda hin jekh stater, so mon štar drachmi.

Te na odcirden avres andral o pačaben

⁶ „Oleske, ko odcirdela andral o pačaben jekhes kale ciknorentar, save pačan andre ma, ulahas feder, te leske thodehas baro bar* andre meñ a čhidehas les andro moros.

⁷ Vigos le svetoske vaš ola veci, save keren oda, hoj o manuša te peren andral o pačaben. Kajse veci mušinen te avel, ale vigos ole manušeske, prekal kaste oda avel.

⁸ Te tut cirdel tiro vast abo tiro pindro te kerel binos, odčhin les a čhiv les tutar het. Bo feder tuke hin te džal andro džživipen bi o pindro abo bi o vast, sar soduje vastenca abo pindrenca te džal andre večno jag.

⁹ A te tut cirdel pro binos tiri jakh, džubin la avri a čhiv la tutar het. Bo feder tuke hin te džal jekha jakhaha andro večno džživipen, sar soduje jakhenca andro jagalo peklos.

¹⁰ Dikhen pre oda, hoj te na dikhen tele aňi jekhes kale ciknorentar! Bo phenav tumenge, hoj lengre aňjela andro űebos ačhen furt angle miro űeboškro Dad.

¹¹ [Bo o Čhavo le Manušeskro avla, hoj te zachraňinel oda, so sas našado.]“

Pal o našado bakroro

¹² „So tumenge gondolinen? Te ulahas varesave manušes űel (100) bakre a te jekh lendar našliľahas, či na mukela ola eňavardeš the eňa (99) pro brehi a na džala te rodel oles, so našliľa?

¹³ Čačes phenav tumenge: Te pes ačhela, hoj les arakhela, buter lestar radisaľola sar ole eňavardeš the eňendar (99), save na našliľe.

¹⁴ Avke aňi tumaro Dad andro űebos na kamel, hoj te našľol jekh kale ciknorentar.“

Te tiro phral dživel andro binos

¹⁵ „Te kerdahas tiro phral binos, džä a vaker leha pal oda čä tu the ov korkoro. Te tut űunela, dochudňal pale tire phrales.

¹⁶ Te tut na űunela, le tuha mek jekhes abo duje dženen, bo *dojekh lav ačhela pro duj abo trin űvedki*.

¹⁷ Te len na űunela, phen oda andre khangeri. A te na űunela aňi la khangera, mi el tuke sar colňikos a sar manuš, savo dživel binošnes a bi o Del.

¹⁸ Čäčipen tumenge phenav: Savoro, so phandena pre phuv, ela phandlo the andro űebos a savoro, so rozphandena pre phuv, ela rozphandlo the andro űebos.

¹⁹ Pale tumenge phenav: Te duj džene tumendar pre phuv ena jekh andre oda, so mangena, chudena oda mire Dadestar, savo hino andro űebos.

²⁰ Bo kaj pes duj abo trin džene zdžan andre miro nav, ode som the me maškar lende.“

Pal o sluhäs, so na odmukel

²¹ Akor avla ke leste o Peter a phučľa lestar: „Rajeja, kecivar mušinar te odmukel mire phraleske, so mange kerel o nalačho? Dži eftavar?“

²² O Ježiš leske phenda: „Na phenav tuke, hoj eftavar, ale dži eftavardešvar efa (70 x 7)†.“

* 18:6 o baro bar andral o mlnos † 18:22 Abo: eftavardeš the eftavar (77x)

²³ „Vašoda o ņeboskro krališagos hino sar kada: Sas jekh kralis, savo kamelas te džanel, keci love leske kamen leskre sluhi.

²⁴ Sar chudňa te genel, ande leske jekhe manušes, savo leske kamelas but milionij#.

²⁵ Ale vaš oda, hoj les na sas sar te del pale, phenda leskro raj, hoj les la romňaha the le čhavenca te bikenen otrokenge, a mek the savoro, so les hin, hoj te del pale oda, so le kraliske kamelas.

²⁶ Akor peľa o sluhas pro khoča, bandolas anglal leste a mangelas les: ‚Rajeja, užar mek pre ma a savoro tuke dava pale!‘

²⁷ Le kraliske sas vaš leste pharo, mukľa les a savore love, so leske kamelas, leske odmukľa.

²⁸ Ale sar geľa oda sluhas odarik avri, arakhľa avre sluhas ole kraliskre, savo leske kamelas vaj šel (100) rupune minciš. Chudňa les, tasavelas les a phenda: ‚De mange pale oda, so mange kames!‘

²⁹ Akor oda aver sluhas peľa paš leskre pindre a mangelas les: ‚Užar mek pre ma a savoro tuke dava pale.‘

³⁰ Ale ov na kamľa te užarel. Geľa a čidľa les andre bertena, medik leske na počinela oda, so leske kamelas.

³¹ Sar dikhle okla sluhi, so pes ačhila, ačhile igen smutna. Avle a vakerde avri le kraliske savoro, so pes ačhila.

³² Akor peske les vičinda o kralis a phenda leske: ‚Nalačo sluhona, savoro, so mange kamehas, tuke odmukľom, bo mangehas man.‘

³³ The tuke kampľa te avel jileskro ke miro aver sluhas avke, sar me somas jileskro ke tu.‘

³⁴ Akor o kralis cholisalila a diňa les te mučinel andre bertena, medik na dela pale savoro, so leske kamelas.

³⁵ Avke kerela the miro ņeboskro Dad dojekheske tumendar, ko na odmukela peskre phraleske andral o jilo.“

19

Pal o rozvod

¹ Sar o Ježiš dovakerďa kala lava, geľa het andral e Galileja a avľa andre judsko phuv pal o Jordan.

² Džanas pal leste but nipi a ov len ode sastarelas.

³ Avle ke leste o Farizeja a kamenas les te chudel andro lav. Phučle lestar: „Či šaj omukel o rom peskra romňa, vaš soste ča kamel?“

⁴ Ov odphenda: „So na gendan, hoj ešebnovarestar o *Del len stvorinda sar muršes the džuyľa?*“

⁵ A o Del mek phenda: ‚*Vašoda omukela o murš la da the le dades a ela jekhetane la romňaha a on duj džene ena jekh telos.*‘

⁶ Avke imar nane duj, ale jekh telos. Vašoda oda, so o Del phandľa, o manuš te na rozphandel!“

⁷ Avke lestar phučle: „Akor soske phenda o Mojžiš, hoj šaj *te del la romňa o rozvodno lil a te bičhavel la het?*“

⁸ A o Ježiš lenge phenda: „O Mojžiš tumenge domukľa te premukel tumare romňijen vaš oda, hoj tumare jile sas barune. Ale ešebnovarestar na sas avke.“

⁹ A phenav tumenge, hoj sako, ko omukela peskra romña, te oj na kerda lubipen, a lela peske avra romña, kerel lubipen.“ [„Oda murš, ko peske lel ajsa, so hiñi premukli, tiš kerel lubipen.“]

¹⁰ Akor leske phende leskre učeñika: „Te oda hin avke maškar o rom the maškar e romña, akor nane mištes te lel romña.“

¹¹ Ov lenge phendã: „Na savore achañon oda lav, ale ča ola, kaske oda hin dino.“

¹² Bo hin ajse murša, save ulile avke, hoj našti dživen džuvlaha. A hin the ajse murša, savendar o nipi ajsen kerde. A mek hin the pačivale murša, save korkore kamle te ačhel pačivale prekal o ñeboskro krališagos. Oda, ko šaj prilel, mi prilel!“

O Ježiš požehñinel le čhavoren

¹³ Akor o manuš aenas ko Ježiš le čhavoren, hoj pre lende te thovel o vasta a te modlinel pes vaš lenge, ale o učeñika lenge na domukenas.

¹⁴ No o Ježiš lenge phendã: „Domuken le čhavorenge te avel ke ma a ma brañinen lenge, bo kajsengro hin o krališagos le Devleskro.“

¹⁵ A sar thođa pre lende o vasta, geľa odarik het.

O barvalo terno manuš

¹⁶ Varesavo murš avľa ke leste a phendã: „Učitelina, savo lačo skutkos mušnav te kerel, hoj te chudav o večno dživipen?“

¹⁷ Ov leske phendã: „Soske mandar phučes pal o lačo? Jekh hino Lačo. A te kames te džal andro dživipen, doliker o prikazañja.“

¹⁸ „Save prikazañja?“ phučľa le Ježišostar.

A o Ježiš phendã: „*Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na svedčineha klamišagoha pre avreste!*“

¹⁹ *De pačiv la da the le dades! Kameha avres avke sar tut korkores!“*

²⁰ O terno murš leske pre oda odphendã: „Kada savoro imar dolikerav. So mange mek kampil?“

²¹ O Ježiš leske phendã: „Te kames te avel dokonalo, dža, biken tiro barvalipen a rozde le čorenge a ela tut o barvalipen andro ñebos. Palis av a phir pal ma!“

²² Ale sar oda šundã o terno murš, geľa het smutno, bo sas les but barvalipen.

O barvalo phares avel andro krališagos le ñeboskro

²³ O Ježiš phendã peskre učeñikenge: „Čačipen phenav tumenge, hoj o barvalo phares avela andro ñeboskro krališagos.“

²⁴ A pale tumenge phenav, hoj lokeder hin la řavake te predžal prekal e suvakri chev, sar le barvaleske te džal andro ñeboskro krališagos.“

²⁵ Sar oda šunde leskre učeñika, igen pes čudalinenas a phučenas: „Ta akor, ko šaj el spasimen?“

²⁶ Ale o Ježiš dikhľa pre lende a phendã lenge: „O manušã oda našti keren, ča o Del šaj. Bo o Del šaj kerel savoro.“

²⁷ Akor leske odphendã o Peter: „Dikh, amen omuklam savoro a geľam pal tu. So amen hin olestar?“

²⁸ O Ježiš lenge phendã: „Čačipen tumenge phenav, hoj andre oda časos, so avela, sar bešela o Čhavo le Manušeskro pro tronos andre peskri slava, akor the tumen, save man nasledinenas, bešena pro dešuduj (12) troni a sudzinena o dešuduj kmeñi le Izraeloskre.“

²⁹ A sako, ko vaš miro nav omukla o khera, le phralen abo le pheñen, le dades abo la da, [la romña,] le čhaven vaj o mali, chudela šelvar ajci buter a chudela o večno dživipen.

³⁰ Ale but olendar, ko sas ešebna, ena posledna a o posledna ena ešebna.“

20

Pal o robotníka andre viñica

¹ „Bo o ñeboskro krališagos hino sar jekh chulaj, savo geľa sig tosara avri, hoj te lel le robotníken andre peskri viñica.

² Dovakerđa pes le robotníkenca, hoj len dela jekh rupuñi minca* pro džives, a bičhađa len andre peskri viñica.

³ Sar geľa avri vaj eña orendar, dikhlã avre dženen, hoj nič na keren a ačhen pro pľacos.

⁴ The lenge phenda: ‚Džan the tumen andre viñica a počinava tumen avke, sar kampil.‘

⁵ A on gele.

Pale geľa avri vaj dešuduj (12) orendar the trin orendar a vičinda avre robotníken.

⁶ Palis geľa avri vaj pandž orendar a arakhlã avre dženen te ačhel ča avke a phučla lendar: ‚Soske kade ačhen calo džives a nič na keren?‘

⁷ Phende leske: ‚Bo ñiko amen na iľa andre buči.‘

Phenda lenge: ‚Džan the tumen andre viñica te kerel buči.‘

⁸ Sar zaračila, phenda o raj la viñicakro peskre spravcaske: ‚Vičin le robotníken a počin lenge.‘ Chude le poslednonendar dži o ešebna.

⁹ Sar avle ola, ko sas ile andre buči vaj pandž orendar, chudle po jekh rupuñi minca.

¹⁰ Palis avle ola ešebna a gondolinenas peske, hoj chudena buter, ale the on chudle po jekh minca.

¹¹ Sar ile, dudrinenas pro chulaj

¹² a vakerenas: ‚Amen pes trapinahas calo džives pro kham, ale kala posledna kerenas buči ča jekh ora a počindal len avke sar amen!‘

¹³ Ale ov odphenda jekheske lendar: ‚Prijaťelina, na som ke tu ñespravedľivo! Či tut manca na dovakerdal pre jekh rupuñi minca?‘

¹⁴ Le oda, so hin tiro, a dža! No me kamav kale poslednones te del avke sar tut.

¹⁵ Abo našti kerav mireha oda, so me kamav? Dikhes pre mande namištes vaš oda, hoj som lačho?‘

¹⁶ Avke ena o posledna ešebna a o ešebna posledna.“

O Ježiš phenel avri pal peskro cerpišagos

¹⁷ Sar o Ježiš džalas upre andro Jeruzalem, iľa peske pre sera ole dešuduje učeñiken a pal o drom lenge vakerelas:

¹⁸ „Šunen: Džas upre andro Jeruzalem a o Čhavo le Manušeskro ela avridino le nekbaredere rašajenge the le zakoñikenge a odsudzinena les pro meriben.

¹⁹ Dena les le pohanenge, hoj lestar te asan a hoj les te zbičinen the te ukrižinen; ale pro trito džives ušťela andral o meriben.“

Pal o thana paš le Ježišoskro tronos

* 20:2 jekh denaris

20 Akor avla e daj le Zebedeoskre čhavengri ko Ježiš peskre čhavenca, bandolas anglal leste a mangelas lestar vareso.

21 Ov latar phučla: „So kames?“

Oj phenda: „Phen, hoj kala mire duj čhave te bešen jekh pal tiri čači sera a dujto pal aver andre tiro krališagos.“

22 O Ježiš lake odphenda: „Na džanen, so mangel. Či šaj pijen odi kuči, savi me pijava?“ [„A či šaj aven bolde ole bolipnaha, saveha me som boldo?“]

Odphende leske: „Šaj.“

23 Ov lenge phenda: „Čačes pijena odi kuči, so me pijav. [The ole bolipnaha, saveha som me boldo, the tumen avena bolde.] Ale hoj te bešen pal miri čači the balogñi sera, oda nane miri veca. Ola thana chudena ola, prekal kaste len miro Dad pripravinda.“

24 Sar oda šunde okla deš učeñika, rušle pre ola duj phrala.

25 Ale o Ježiš peske len vičinda a phenda: „Džanen, hoj o vladara lidžan le naroden zoraha a o bare raja trapinen le nipen.

26 Ale maškar tumende oda avke našti avel! Oda, ko kamel te avel bareder, mušinel te avel tumaro sluhas.

27 Oda, ko kamel te avel ešebno, mušinel te služinel savoreng.

28 Bo aňi o Čhavo le Manušeskro na avla, hoj leske te služinen, ale hoj ov te služinel a te počinel peskre dživipnaha vaš o but manuša.“

O Ježiš sastarel duje koren paš o Jericho

29 Sar avelas avri andral o Jericho, džanas pal leste igen but nipi.

30 A paš o drom bešen as duj kore manuša. Sar šunde, hoj odarik džal o Ježiš, vičinde: „Rajeja, Čhavo le Davidoskro, av ke amende jileskro!“

31 Ale o nipi lenge phenenas, hoj te čhiten, no on mek zoraleder vičinenas: „Av ke amende jileskro, Rajeja, Čhavo le Davidoskro!“

32 O Ježiš zaačila, vičinda len a phučla: „So kamen, hoj tumenge te kerav?“

33 On leske phende: „Rajeja, hoj pes te phundraven amare jakha.“

34 Le Ježišoske sas pharo vaš lenge a chudña pes lengre jakhendar. A on takoj chudle te dikhel a džanas pal leste.

21

O Ježiš avel andro Jeruzalem

1 Sar imar doavenas paš o Jeruzalem a avle andre Betfaga paš o Olivovo verchos, bičhada o Ježiš duje učeñiken

2 a phenda lenge: „Džan andre kada foros, so hin angle tumende. Soča džana andre, arakhena zaphandles terne somaricis the oslica. Odphanden len a anen len ke ma.

3 Te vareko tumenge vareso phenela, tumen phenena, hoj le Rajeske len kempel, ale maj len bičhavela pale.“

4 Kada pes ačila, hoj pes te naplñinel oda, so phenda o prorokos:

5 „Phenen le Sionoskra čhake:

„Dikh, tiro krališ avel ke tu pokorno

a bešel pre oslica, pro terno somaricis.“ “

6 O učeñika gele a kerde avke, sar lenge oda phenda o Ježiš.

7 Ande la oslica the le somaricis, thode pre lende peskre gada a o Ježiš peske bešla.

8 But manuša rakinenas peskre gada pro drom, aver čhingerenas o prajti pal o stromi a rakinenas pro drom.

9 O nipi, save džanas anglal leste the pal leste, vičinenas:

„Hosanna le Davidoskre Čhaske!

Požehñimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!

Hosanna andro ñebos!“

10 Sar avľa andro Jeruzalem, o manuša andre calo foros chudle te kerel bari vika a phučenas: „Ko hin kada?“

11 Ola nipi lenge odphenenas: „Kada hin o Ježiš, oda prorokos andral o galilejsko Nazaret.“

O Ježiš žužarel o chramos

12 O Ježiš geľa andro chramos a tradña avri savoren, save ode cinenas the bikenenas. Previsarda o skaminda olinge, ko vatinenas o love, the olinge, ko bikenenas le holuben.

13 Phenda lenge: „Hin pisimen: *„Miro kher pes vičanela kher pro modlitbi‘*, ale tumen lestar kerdan kher prekal o zbuñnika!“

14 Avle ke leste andro chramos o kore the o bange a sastarda len.

15 Ale sar dikhle o bare rašaja the o zakoñnika ola zazraki, so kerelas, the le čhavoren, save viskinen andro chramos: „Hosanna le Davidoskre Čhaske!“ rušenas.

16 „Šunes, so vakeren?“ phučle lestar.

O Ježiš phenda: „He. Tumen mek šoha na genda: *„Andral o muja le čhavorengre the le cikne čhavengre tuke pripravindal e chvala‘?*“

17 O Ježiš len ode mukľa, geľa avri andral o foros andre Betanija a ode presuča.

O figovñikos sučol avri

18 Tosara, sar džalas pale andro foros, sas bokhalo.

19 Pal o drom dikhľa jekh figovñikos a geľa paš leste, ale na arakhľa upre o figi, ča o prajti. A phenda leske: „Imar šoha buter te na barol pre tu ovocje!“ A oda figovñikos takoj šučila avri.

20 Sar oda dikhle leskre učeñika, čudalinenas pes a phučenas: „Sar oda, hoj oda figovñikos takoj šučila avri?“

21 O Ježiš lenge odphenda: „Čačipen tumenge phenav, te tumen ulahas pačaben a na pochibindanas, kerdanas the tumen oda, so kerdom me le figovñikoha. A na ča kada, ale te phendanas kale verchoske: *„Hazde tut a čhiv tut andro moros!‘* ačhilahas pes oda.

22 Savoro, vaš soske tumen pačabnaha mangena andre modlitba, chudena.“

Le Ježišoskri autorita

23 Sar avľa andro chramos a sikavelas, avle ke leste o bare rašaja the o phuredera le nipengre a phende leske: „Sava zoraha keres kala veci? Ko tut diña odi autorita?“

24 O Ježiš lenge odphenda: „The me tumendar vareso phučava a te mange odphenena, me tumenge phenava, sava autoritaha kerav kala veci.“

25 Khatar sas le Janoskro bolipen? Andral o ñebos vaj le manušendar?“

A on chudle te vakerele maškar peste: „Te phenaha: *„Andral o ñebos,‘* phenela amenge: *„Akor soske leske na pačandiljan?‘*“

²⁶ Ale te phenaha: ‚Le manušendar,‘ daras pes le nipendar, bo savore lenas le Jan sar prorokos.“

²⁷ Avke odphende le Ježišoske: „Na džanas.“

Akor lenge ov phendā: „Añi me tumenge na phenava, sava autoritaha kerav kala veci.“

O podobenstvo pal o duj čhave

²⁸ „So gondolinen pal kada? Varesave manušes sas duj čhave. Avľa pal o ešebno a phendā: ‚Čhavo miro, dža adadžives te kerel buči andre miri viñica!‘

²⁹ Ov odphendā: ‚Na kamav te džal.‘ Ale palis leske sas pharo a geľa.

³⁰ Avľa pal o dujto čhavo a the leske phendā oda. Ov odphendā: ‚Džav, rajēja!‘ Ale na geľa.

³¹ Savo kale dujendar kerđa oda, so lendar o dad kamelas?“

Odphende le Ježišoske: „Oda ešebno.“

A o Ježiš lenge phendā: „Čačipen tumenge phenav: O colñika the o lubña tumen predenašen andro krališagos le Devleskro!

³² Bo avľa o Jan tumen te sikavel pal o čačipnaskro drom, ale na pačandilān leske. No o colñika the o lubña leske pačandile a tumen oda dikhľan, ale the avke na čerindān tumaro jilo a na chudňan leske te pačal.“

O podobenstvo pal e viñica

³³ „Šunen the aver podobenstvo! Sas jekh raj, savo peske sadzinda e viñica a ohradzinda la. Kerđa e chev, kaj pes pučinel avri e štava andral o hroznos, a ačhađa e veža. Palis diña e viñica kečeñ le vinarenge a geľa het pro droma.

³⁴ Sar avľa oda časos, sar pes skidel o hroznos, bičhađa peskre sluhē ke ola vinara, hoj te lel peskro ulipen.

³⁵ Ale ola vinara chudle leskre sluhē; jekhes marde, avres murdarde a andre avreste čhivkerenas le barenca.

³⁶ Pale bičhađa avre sluhē, buter sar ešebnovar, ale the lenca oda kerde.

³⁷ A pro koñec bičhađa ke lende peskre čhas, bo phendā peske: ‚Mire čhas dena pačiv.‘

³⁸ Ale ola vinara peske phende: ‚Ov hino deđičis. Aven, murdaras les a leskro deđictvos ela amaro!‘

³⁹ Chudle les, čhide les avri andral e viñica a murdarde les.

⁴⁰ Sar avela o raj la viñicakro, so kerela ole manušenca?“

⁴¹ Phende leske: „Ole nalače manušen murdarela bi e milost a e viñica dela avre vinarenge, save leske anena o ulipen andre peskro časos.“

⁴² O Ježiš lenge phendā: „So, mek šoha na genđan, so hin pisimen? ‚Oda bar, so o murara odčhide,

ačhila hlavno bar

O Raj oda kerđa

a amen pes oleske čudalinas!‘

⁴³ Vašoda tumenge phenav, hoj pes tumendar lela o krališagos le Devleskro a dela pes le manušenge, save anena ovocje.

⁴⁴ Oda, ko perela pre oda bar, phadžola pro kotora, a pre kaste perela, oles rozpučinelā.“

⁴⁵ Sar šunde o bare rašaja the o Farizeja ola leskre podobenstva, prindžarde, hoj vakerel pal lende.

⁴⁶ Kamle les te chudel, ale daranas pes le nipendar, bo o nipi les lenas sar prorokos.

22

O podobenstvo pal o bijav

¹ O Ježiš lenge pale vakerelas andro podobenstva:

² „O ņeboskro krališagos hino sar kada: Sas jekh kralis, savo kerda peskre čhaske bijav.

³ Bičhada peskre sluhén, hoj te džan te vičinel pro bijav le manušen, ale on na kamenas te avel.

⁴ Pale bičhada avre sluhén a phendá: ‚Phenen olenge, ko hine vičimen: O dilos imar pripravindóm, o biki the o thule gurumňa imar hine murdarde a sa imar hin kisno! Aven pro bijav!‘

⁵ Ale le hoscenge oda sas jekh a gele het, vareko pre peskri maľa a vareko te bikenavkerel.

⁶ Okla chudle leskre sluhén, ande len avri pre ladž a murdarde len.

⁷ Sar oda šunda o kralis, cholisalila, bičhada peskre slugaden a murdarđa ole vrahen. A lengro foros podlabarđa.

⁸ Akor phendá peskre sluhenge: ‚O bijav imar hino pripravimen, ale ola, ko sas vičimen, peske na zaslužinenas te avel pro bijav.

⁹ Vašoda džan pro droma a vičinen pro bijav savoren, kas arakhena.‘

¹⁰ Ola sluhi gele pro droma a skidle savoren, kas arakhle, le lačhen the le nalačhen. A e sala le bijaveskri pes pherarda le hoscenca.

¹¹ Ale sar avľa andre o kralis te dikhel pro hosci, dikhľa ode manušen, savo na sas urdo andro bijavutne gada.

¹² A phendá leske: ‚Prijaťelina, sar avľal andre, te na sal urdo andro bijavutne gada?‘ A ov sas čhit.

¹³ Akor phendá o kralis le sluhenge: ‚Phanden leske o pindre the o vasta a čhiven les avri andro kalipen!‘ Ode ela o roviben a randena le dandenca andre dukh.

¹⁴ Bo hin but vičimen, ale frima hin avrikidle.“

O Farizeja phučen pal o daňe

¹⁵ Akor o Farizeja odgele a dovakerenas pes sar les te chudel pro lava.

¹⁶ Bičhade ke leste peskre učeňiken le Herodijanenca* a on leske phende: „Učiteľina, džanas, hoj sal čačipnaskro a sikaves le Devleskro drom andro čačipen. A na džal tuke pal oda, so o manuša phenen, bo na dikhes pro manuš.

¹⁷ Phen amenge, so gondolines: Kampel te počinel le cisariske o daňe, abo na?“

¹⁸ Ale o Ježiš prindžarda lengro nalačhipen a phučľa: „Soske man kamen te chudel pro lav, tumen dujemujengre?“

¹⁹ Sikaven mange e minca, savaha pes počinel o daňe!“ On leske ande o denaris

²⁰ a ov lendar phučľa: „Kaskro hin kada muj the nav?“

²¹ „Le cisariskro,“ odfhende.

* **22:16** o Židi, save likerenas paš o Herodes

Avke lenge phenda: „Den oda, so hin le cisariskro, le cisariske, a so hin le Devleskro, le Devleske.“

22 Sar oda šunde, čudalinde pes, mukle les a gele het.

O Saduceja phučen pal o uštiben andral o meriben

23 Oda džives avle ke leste o Saduceja, save phenen, hoj o manuš našti uštel andral o meriben. A phučle le Ježišostar:

24 „Učitelina, o Mojžiš phenda: Te vareko merela bi o čhave, leskro phral peske mušnela te lel leskra romña, hoj te kerel le phraleske čhaven.

25 Sas ke amende efta phrala. Ešebno iľa romña a palis muľa. A vaš oda, hoj les na sas čhave, mukľa la romña peskre phraleske.

26 Avke pes oda ačhila the paš o dujto phral, the paš o trito až dži o eftato.

27 Palis, sar mule avri savore phrala, muľa the oj.

28 Akor, te savore efta phrala laha dživenas, kaskri lendar ela romni, sar uštena andral o meriben?“

29 O Ježiš lenge odphenda: „Tumen na achalon nič, bo na prindžaren le Devleskro lav aňi leskri zor.

30 Bo sar uštena o mule andral o meriben, ena sar o aňjela andro ņebos a na lena romnen aňi na džana romeste.

31 Tumen na gendan, so phenda o Del, pal o mule, save uštena andral o meriben?

32 *„Me som o Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro the o Del le Jakobskro! O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge!“*

33 Sar oda šunde o nipi, čudalinenas pes upral leskro sikaviben.

O nekbareder prikazaňje

34 Sar o Farizeja šunde, hoj o Ježiš phandľa le Saducejenge o muja andre, zgele pes jekhetane.

35 Jekh lendar, zakoňikos, phučľa le Ježišostar, hoj les te chudel avri:

36 „Učitelina, savo prikazaňje hin nekbareder andro Zakonos?“

37 O Ježiš leske phenda: „*Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiri jilo, andral cali tiri duša the andral cali tiri godi.*‘

38 Kada hin oda baro the ešebno prikazaňje.

39 A dujto hin tiš ajso sar o ešebno: *„Kameha avres avke sar tut korkores!‘*

40 Pre kala duj prikazaňja ačhel calo Zakonos the o Proroka.“

O Ježiš phučel pal o Mesijašis

41 Sar pes zgele o Farizeja, phučľa lendar o Ježiš:

42 „So tumen phenen pal o Mesijašis? Kaskro hino čhavo?“

Phende leske: „Le Davidoskro.“

43 Phenda lenge: „Akor soske o David les andro Duchos vičinel Rajeja? Bo phenel:

44 *„O Raj phenda mire Rajeske:*

Beš tuke pal miri čači sera,

medik tuke na thovava

tire ņeprijateľen tel o pindre.‘

45 Te korkoro o David les vičinel ‚Rajeja‘, sar šaj avel o Kristus leskro čhavo?“

46 Niko leske na džanelas te odphenel aňi lav a ole dživesestar pes imar ņiko na opovažinda lestar vareso te phučel.

23

O Ježiš pal o Farizeja the pal o zakoňika

¹ Akor phenda o Ježiš le nipenge the peskre učeňikenge:

² „O zakoňika the o Farizeja peske bešle pre le Mojžišoskro than a sikaven, so phenel o Zakonos.

³ Vašoda savoro, so tumenge phenena, hoj te dolikeren, oda dolikeren a keren, ale pal lengre skutki ma keren. Bo on na keren oda, so vakeren.

⁴ Sphanden bare pharipena, so našti te zlidžal, a thoven len pro vali le manušenge, ale on korkore na kamen te čhalavel aňi le angušteha.

⁵ Savoro, so on keren, keren ča vaš oda, hoj len o nipi te dikhen. Thoven peske o bare krabički le Devleskre laveha pro čekat the pro vasta a o bare špargici pro agor peskre gadengre.

⁶ Kamen nekfeder thana pro hoscini the anglune thana andro sinagogi.

⁷ Kamen, hoj lenge o nipi andro foros te pozdravinen a te vičinen len: ‚Rabbi.‘

⁸ Ale tumen peske ma domuken te phenel ‚rabbi‘, bo ča jekh hin tumaro Učitelis – o Kristus – a tumen savore san phrala.

⁹ A ma phenen ňikaske pre phuv ‚dado‘, bo ča jekh hin tumaro Dad, oda, ko hino andro ňebos.

¹⁰ Aňi peske ma domuken te phenel ‚duchovna vodci‘, bo ča jekh hin tumaro Vodcas, o Kristus.

¹¹ Oda, ko ulahas maškar tumende bareder, ela tumaro služobňikos.

¹² Sako, ko pes hazdel upre, ela pokorimen a oda, ko pes pokorinel, ela uprehazdlo.“

Vigos le Farizejenge the le zakoňikenge

¹³ „Ale vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo phanden andre le nipenge o ňeboskro krališagos – tumen korkore andre na džan a olenge, ko kamlehas te džal andre, na domuken.

¹⁴ [Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo thoven avri le vdovenca a len lengre khera a but tumen modlinen, hoj tumen te dičhol. Vašoda avena goreder sudzimen.]

¹⁵ Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo predžan o moros the e phuv, hoj te dochuden jekhe manušes andre tumaro pačaben, a sar pes visarel, keren lestar čhavo le pekloskro, duvar goreder sar san tumen.

¹⁶ Vigos tumenge, kore vodcale! Bo phenen: ‚Ko lela vera pro chramos, oda nane nič, ale ko ilahas vera pro somnakaj andro chramos, oda imar mušinel te dolikerel.‘

¹⁷ Tumen diline the kore! So hin bareder: O somnakaj, či o chramos, so pošvecinel o somnakaj?

¹⁸ Abo tumen phenen: ‚Te ilahas vareko vera pro oltaris, oda nane nič, ale te ilahas vareko vera pre oda daros, so hin upre, oda imar mušinel te dolikerel.‘

¹⁹ Tumen diline the kore! So hin bareder, o daros, či o oltaris, so pošvecinel o daros?

²⁰ Avke oda, ko lel vera pro oltaris, lel vera pro oltaris the pre savoreste, so upre hin.

21 A oda, ko lel vera pro chramos, lel vera pro chramos the pre Oda, ko andre bešel.

22 Oda, ko lel vera pro űebos, lel vera pro tronos le Devleskro the pre Oda, ko upre bešel.

23 Vigos tumenge, zakoűnikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo den o desjatki andral e meta, andral o kopros the andral e raška, ale omuklan oda, so buter kampil te dolikerel andro Zakonos: O spravodlišagos, o lačhejileskeriben the e vernost. Kada kampla te kerel a koda te na omukel.

24 Tumen kore vodcale! La mucha precidzinen a la řava preliginen!

25 Vigos tumenge, zakoűnikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo űužaren avral e kuči the o čaro, ale andral hin pherdo hamišagos the džungipen.

26 Farizejona, tu koro manuš! űužar ešeb e kuči the o čaro andral, hoj te aven űuže the avral!

27 Vigos tumenge, zakoűnikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo san sar o parne hrobi, so avral dičhon šukares, ale andral hine pherde le mulengre kokalenca the dojekhe džungipnaha.

28 Avke the tumen avral dičhon le nipenge, hoj san čačipnaskre, ale andro jilo san igen falošna the nalače.

29 Vigos tumenge, zakoűnikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo ačhaven o hrobi le prorokenge a šukařaren o poműiki le čačipnaskrengre.

30 Tumen phenen: ‚Te džidiřamas andro dživesa amare dadengre, na murdarđamas lenca le proroken.‘

31 Avke korkore pre tumende phenen avri, hoj san o čhave olengre, ko murdarde le proroken.

32 Dokeren oda, so chudle te kerel tumare dada!

33 Tumen sapale! Tumen čhave le sapengre! Sar šaj denašena olear, hoj te na aven odsudzimen andro peklos?

34 Vašoda bičhavav ke tumende le proroken, le gođaver muršen the olen, ko hine avrisikade andro Zakonos. Varesaven lendar ukriřinena the murdarena a varesaven lendar marena le bičenca andre tumare sinagogi a džana pre lende foros forostar.

35 Avke avena potrestimen vaš oda, hoj murdarđan le čačipnaskren; vaš oda, hoj čhordan avri o űevinno rat le Abelostar dži ko Zachariaš, le Barachiašiskro čhavo, saves murdarđan maškar o chramos the oltariš.

36 Čačipen tumenge phenav, kada savoro avela pre kada pokoleűje!“

O roviben pal o Jeruzalem

37 „Ó, Jeruzalemona, Jeruzalemona! Tu, so murdares le proroken a čivkeres le barenca andre ola, ko hine ke tu bičhade. Kecivar kamřom te skidel tire čhaven, avke sar e kachűi skidel peskre kachűoren tel peskre kridli, ale na kamenas!

38 Dikh, tumaro kher ačhela omuklo!

39 Bo phenav tumenge, hoj akanastar man imar na dikhena, medik na phenena: ‚Požehűimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!“

¹ Palis geła o Ježiš avri andral o chramos a sar džalas het, avle ke leste leskre učeņika, hoj leske te sikaven le chramoskre stavbi.

² Ale o Ježiš lenge odphenda: „Dikhen kada savoro? Čačipen tumenge phenav, hoj kade na ačhela bar pre bareste! Savoro ela telečhido.“

O znađeņja pal o końec le svetoskro

³ Sar bešelass pro Olivovo verchos, avle pal leste leskre učeņika korkore a phende leske: „Phen amenge, kana oda avela. Pal soste prindžaraha, hoj tu aves a imar hin o końec le svetoskro?“

⁴ O Ježiš lenge odphenda: „Den pozoris, hoj tumen vareko te na klaminel!

⁵ Bo ena but ajse manuša, save avena andre miro nav a phenena: ‚Me som o Kristus!‘ – a odcirdena but dženen pro falošno drom.

⁶ Sar šunena pal o maribena abo hoj pes maren o narodi, tumen ma predaran, bo oda mušinel te avel, ale mek na ela o końec.

⁷ Bo o narodos džala pro narodos a o krališagos pro krališagos; ela bari bokh a pro but thana e phuv razisałola.

⁸ Ale kada savoro ela o ešebna ločhibnaskre dukha.

⁹ Akor tumen phandena andre, marena a murdarena. Savore narodi tumen našti avri ačhena vaš miro nav.

¹⁰ Akor but džene oddžana le pačabnastar. Jekh avres dena andre a jekh avres našti avri ačhena.

¹¹ Avena but falošna proroka a odcirdena but dženen pro falošno drom.

¹² Vašoda, hoj o nalačhipen barola, andro but džene šilałola o kamiben,

¹³ ale oda, ko likerela avri dži o końec, ela spasimen.

¹⁴ A kada evaņjelium pal o krališagos pes vakerela pal calo svetos, hoj savore narodi te šunen, a palis avela o końec.

¹⁵ Sar dikhena, hoj pro sveto than ačhel oda baro džungipen, so mełarel andre o chramos, avke sar phenda o prorokos Daniel – oda, ko genel, mi achalol –

¹⁶ akor ola, ko ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi.

¹⁷ Oda, ko ela pro pados, te na avel tele, hoj peske vareso te lel andral o kher.

¹⁸ A oda, ko ela pre mała, te na visałol pale khere vaš o gada.

¹⁹ No andre ola dživesa ela phares le khabņenge the ole džuvlenge, save den te pijel le čhavoren.

²⁰ Modlinen tumen, hoj te na mušinen te denašel jevende abo pro šabat!

²¹ Bo akor ela ajso pharipen, savo mek na sas, kanastar o Del stvorinda o svetos, a imar aņi šoha buter na ela.

²² Te o Raj na kerđahas ola dživesa frimeder, na ulahas zachraņimen ņisavo manuš. Ale vaš o manuša, saven peske kidņa avri, kerđa ola dživesa frimeder.

²³ Te tumenge akor vareko phendaahas: ‚Dikh, kade hino o Mesijašis,‘ abo: ‚Kode hino!‘ – ma pačan!

²⁴ Bo avena but falošna mesijaša the but falošna proroka a kerena bare znađeņja the zazraki, hoj te cirden pro falošno drom – te pes oda diňahas – the le avrikidle manušen.

²⁵ Dikhen, phendom tumenge oda anglal!

26 Te tumenge akor vareko phenela: ‚Dikh, pre pušta hino!‘ – ma džan avri. Abo: ‚Dikh, andro kher hino!‘ – ma pačan.

27 Bo sar demel o perumos pro vichodos a dičhol les dži o zapados, avke ela, sar avela o Čhavo le Manušeskro.

28 Bo kaj hin o mulo felos, ode pes skidena the o supi.

29 A takoj pal o pharipen andre ole dživesa,
o kham kałola

a o čhonoru imar na labola.

O čerčeña perena andral o űebos

a o űeboskre zora razisałona.

30 Akor pes sikavela pro űebos o znaűenje, o Čhavo le Manušeskro. A savore nipi pre phuv rovena, sar dikhena, hoj o *Čhavo le Manušeskro avel pro űeboskre chmari* andre zor the andre bari slava.

31 Sar šundola e zoralı trubı, bičhavela peskre aňjelen a skidena upre leskre avrikidle manušen pal savore štar seri le svetoskre, pal jekh agor le űebostar dži pre aver.“

O podobenstvo pal o figovňikos

32 „Le figovňikostar siklon o podobenstvo: Sar leskre konara hine imar kovle a o prajti aven avri, džanen, hoj o űilaj hino pašes.

33 Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda savoro ačhel, džanen, hoj hino pašes paš o vudar.

34 Čačipen phenav tumenge, hoj kada pokoleňje na predžala, medik pes kada savoro na ačhela.

35 O űebos the e phuv našłona, ale mire lava šoha na našłona.“

űiko na džanel oda džives aňi odi ora

36 „Ale ole dživesestar the ola oratar na džanel űiko, aňi o űeboskre aňjela, aňi o Čhavo, ča jekh o Dad.

37 Sar sas andre ola dživesa, sar dživelas o Noach, avke ela the akor, sar avela o Čhavo le Manušeskro.

38 Bo andre ola dživesa angle potopa o manuša chanas the pijenas, lenas romňen a džanas romeste dži andre oda džives, sar geła o Noach andro korıboš

39 a na džanenas, so pes ačhela, medik na avła e potopa a na ila savoren het – avke ela the sar avela o Čhavo le Manušeskro.

40 Akor ena duj džene pre mała: Jekh ela ilo a dujto ačhela.

41 Duj džuvľija erňinena pro mľinkos: Jekh ela ili a dujto ačhela.

42 Vašoda ma soven, bo na džanen, andre savi ora the andre savo džives avela tumaro Raj.

43 Ale kada džanen: Te džanľahas o gazdas, sava oratar rači avela o zbuňňikos, diňahas pozoris a na domukľahas leske te rozmarel o kher.

44 Vašoda the tumen aven pripravimen, bo o Čhavo le Manušeskro avela andre odi ora, savi na užarena.“

Pal o lačo the nalačo sluhas

45 „Akor ko hin oda verno the godıaver sluhas, saves ačhađa leskro raj upral peskre sluhi, hoj len te del te chal pro spravno časos?

46 Bachtalo hin oda sluhas, saves leskro raj, sar avela, arakhela oda te kerel.

47 Čačipen tumenge phenav, hoj les ačhavela upral calo peskro barvalipen.

⁴⁸ Ale te peske gondolindahas oda nalačo sluhas andre peskro jilo: ‚Miro raj mek avke sig na avela‘ -

⁴⁹ a chudňahas te marel olen, ko leha služinen, a chaľahas the piľahas le pijakenca,

⁵⁰ akor avela o raj ole sluhaskro andre oda džives, savo na užarel, the andre odi ora, savi na džanel.

⁵¹ Prečhinela les pro jepaš a leskro kotor ela le dujemujengre manušenca. Ode ela o roviben a randena le dandena andre dukh.“

25

Pal o deš pačivale čhaja

¹ „Akor ela o ňeboskro krališagos ajsó, sar o deš pačivale čhaja, save peske ile o lampi a gele anglal te užarel le ternes.

² Ale pandž lendar sas diline a pandž godaver.

³ O diline peske ile o lampi, ale na ile peha olejos,

⁴ ale o godaver peske ile o lampi the le olejoha andro cakli.

⁵ Sar imar but na avelas o terno, zadrinde savore a zasute.

⁶ Ale pal jepaš rat vareko vičinda: ‚Dikh, o terno avel! Džan avri pal leste!‘

⁷ Akor uštile savore čhaja a pripravinenas peske o lampi.

⁸ A o nagodaver phende le godaverenge: ‚Den amen tumare olejostar, bo amare lampi murdalon andre.‘

⁹ Ale o godaver lenge odphende: ‚Na, bo na ela dos aňi amen aňi tumen. Feder ela, te tumenge džana te cinel olendar, ko bikenen olejos.‘

¹⁰ A sar gele te cinel, akor avľa o terno. Ola, ko sas pripravimen, gele leha andre pro bijav a phandľa pes andre o vudar.

¹¹ Palis doavle the okla čhaja a phenenas: ‚Rajeja, Rajeja, phundrav amenge!‘

¹² Ale ov odphenda: ‚Čačipen tumenge phenav, na prindžarav tumen!‘

¹³ Vašoda ma soven, bo na džanen o džives aňi e ora, kana avela o Čhavo le Manušeskro!“

Pal o talenti

¹⁴ „Oda ela avke, sar jekh manuš, savo džalas het pro droma, vičinda peske le sluhen a diňa lenge peskro barvalipen.

¹⁵ Jekhes diňa pandž talenti, avres duj a avres jekh. Sakones diňa pal oda, so džanelas te kerel. Palis geľa het.

¹⁶ Oda, ko chudňa pandž talenti, geľa takoj te kerel buči ole lovenca a zarodňa aver pandž talenti.

¹⁷ Avke the oda, ko chudňa duj, zarodňa aver duj.

¹⁸ Ale oda, ko chudňa jekh, geľa avri a kopalinda andre phuv chev a ode garuđa le rajeskre love.

¹⁹ Palis pal o but časos avľa pale o raj ole sluhengro a phučelas lendar, so kerde le lovenca.

²⁰ Avľa oda, ko chudňa pandž talenti, anda aver pandž a phenda: ‚Rajeja, pandž talenti man diňal, dikh, aver pandž lenca rodňom!‘

²¹ Leskro raj leske phenda: ‚Mištes kerdal, lačo the pačivalo sluhona! Salas pačivalo andro frima, ačhavava tut upral o but. Av andro radišagos tire rajeskro!‘

22 Avľa the oda, ko chudňa duj talenti, a phendã: ‚Rajeja, duj talenti man diňal, dikh, aver duj lenca rodňom!‘

23 Leskro raj leske phendã: ‚Mištes kerdãl, lačo the pačivalo sluhona! Salas pačivalo andro frima, ačhavava tut upral but. Av andro radišagos tire rajeskro!‘

24 Palis avľa the oda, ko chudňa jekh talentos, a phendã: ‚Rajeja, džanavas, hoj tu sal zoralo manuš. Kides upre ode, kaj na sadzindãl, a les tuke oda, so na rozčhidãl.‘

25 Vašoda man daravas a gelom te garuvel tiro talentos andre phuv. Dikh, kade hin oda, so hin tiro!‘

26 Ale leskro raj leske odphendã: ‚Nalačo the leňivo sluhona! Džanehas, hoj kidav upre ode, kaj na sadzindom, a lav mange oda, so na rozčhidom.‘

27 Šaj diňal mire love olenge, ko keren le lovenca, a sar me avľomas, iľomas mange pale buter.‘

28 Vašoda len lestar o talentos a den oleske, kas hin deš talenti.‘

29 Bo sakones, kas hin, oles ela dino a ela les pherdo. Ale olestar, kas nane, pes lela the oda, so les hin.‘

30 A kale sluhã, savestar nane chasna, čhiven avri andro kalipen - ode, kaj ela o roviben a randena le dandenca andre dukh.‘ ‘

Pal o posledno sudos

31 ‚Sar avela o Čhavo le Manušeskro andre peskri slava a savore aňjela leha, akor peske bešela pro tronos andre peskri slava.‘

32 A savore narodi pes zdžana angle leste a oddelinela len jekhen avrendar avke, sar o pastjeris oddelinel le bakroren the le capen.‘

33 A thovela le bakroren pal peskri čači sera a le capen pal oki sera.‘

34 Akor phenela o kralis olenge, ko ena pal leskri čači sera: ‚Aven tumen, so san požehňimen mire Dadestar, zalen o krališagos, so sas pripravimen prekal tumende, kanastar sas kerdo o svetos.‘

35 Bo somas bokhalo a diňan man te chal, somas smedno a diňan man te pijel, somas cudzincos a priiľan man,‘

36 somas lango a diňan man te urel, somas nasvalo a avľan pal ma, somas andre bertena a avľan man te dikhel.‘

37 Akor leske phenena o čačipnaskre: ‚Rajeja, kana tut dikhlãm bokhales a čalardãm tut, abo smednones a diňam tut te pijel?‘

38 Kana tut dikhlãm cudzincos a priiľam tut, abo langes a diňam tut te urel?‘

39 Kana tut dikhlãm nasvales abo andre bertena a avľam pal tute?‘

40 O kralis lenge odphenela: ‚Čačipen tumenge phenav: Savoro, so kerdãn jekheske kale mire nečiknedere phralendar, mange oda kerdãn.‘

41 Palis phenela the olenge pal e balogňi sera: ‚Džan mandar het tumen, so san prekošle, andre večno jag, so hin pripravimen prekal o beng the leskre aňjela.‘

42 Bo somas bokhalo, a na diňan man te chal, somas smedno, a na diňan man te pijel,‘

43 somas cudzincos, a na priiľan man, somas lango, a na diňan man te urel, somas nasvalo the andre bertena, a na avľan pal ma.‘

⁴⁴ Akor leske the on odphenena: „Rajeja, kana tut dikhlam bokhales, abo smednones, abo sar cudzincos, abo langes, abo nasvales, abo andre bertena, a na pomožindam tuke?“

⁴⁵ Akor lenge odphenela: „Čačipen tumenge phenav: Te oda na kerđan jekheske kale mire nekciknedere phralendar, mange oda na kerđan.“

⁴⁶ A kala džana andro večno trapišagos, ale o čačipnaskre andro večno dživipen.“

26

O rašaja pes dovakeren pro Ježiš

¹ Sar dovakerđa o Ježiš savore kala lava, phendā peskre učeņikenge:

² „Džanen, hoj mek duj džives a ela e Patrađi a o Čhavo le Manušeskro ela dino, hoj les te ukrižinen.“

³ Akor pes zgele o bare rašaja, o zakoņnika the o phuredera le nipengre andre dvora ko nekbareder rašaj Kajfaš.

⁴ Dovakerde pes, hoj le Ježiš počoral chudena a murdarena les.

⁵ Ale phenenas: „Na pro inepos, hoj pes o manuša te na vzburinen pre amende.“

O Ježiš pomazimen andre Betanija

⁶ Sar sas o Ježiš andre Betanija andro kher ko Šimon ko Malomocno,

⁷ avla ke leste jekh džuvli. Ola džuvla sas igen vzacno olejos andro alabastrovo caklocis. Sar bešelās o Ježiš pašal o skamind, čhida leske oda olejos avri pro šero.

⁸ Sar oda dikhle o učeņika, cholisalile a phučle: „Nane zijan, kajso vzacno olejos?“

⁹ Kada olejos pes šaj bikendā vaš o but love a šaj pes diña le čorengel!“

¹⁰ Sar oda dikhla o Ježiš, phendā lenge: „Soske pre late chan choli? Se igen šukar skutkos mange kerđa.“

¹¹ Bo o čore tumenca hine furt, ale me tumenca furt na avava.

¹² Oleha, hoj čhida avri o olejos pre miro telos, man pripravinda pre miro pohrebos.

¹³ Čačipen tumenge phenav, hoj všadzik pal calo svetos, kaj pes vakerela kada evaņjelium, pes phenela the oda, so kadi džuvli akana kerđa, hoj pes pre late te leperel.“

O Judaš del andre le Ježiš

¹⁴ Akor jekh le dešudujendar o Judaš Iškarijotsko geľa het ko bare rašaja

¹⁵ a phučla: „So man dena, te les tumenge dava andre?“ A on les dine tranda (30) rupune love.

¹⁶ O Judaš akorestar rodelas drom, sar les te del andre.

E posledno večera

¹⁷ Ešebno džives pro inepos le Marengro bi o Kvasos avle o učeņika ko Ježiš a phende leske: „Kaj kames, hoj tuke te keras o Patrađakro chaben?“

18 Ov phenda: „Džan andro foros ke koda the koda manuš a phenen leske: ‚O Učitelis tuke phenel: Miro časos hin pašes. Kamav te kerel e Patrađi andre tiro kher mire učeňikenca.‘ “

19 O učeňika kerde avke, sar lenge oda phenda o Ježiš, a pripravinde e Patrađi.

20 Sar zaračila, bešla o Ježiš le dešudujenca pašal o skamind.

21 Sar chanas, phenda: „Čačipen tumenge phenav: Jekh tumendar man zradzinela.“

22 Sar oda šunde, ačhile igen smutna a phučenastar jekh pal aver: „Som oda me, Rajeja?“

23 O Ježiš odphenda: „Oda, ko peske manca močinel o maro andro čaro, ov man zradzinela.“

24 O Čhavo le Manušeskro mušinel te merel, avke sar pal leste hin pisimen, ale ole manušeha, ko les zradzinel, ela igen namištes. Feder leske ulahas, te aňi na ulilahas.“

25 Akor o Judaš, savo les zradzinelas, phučla: „Som oda me, Rabbi?“

O Ježiš leske phenda: „Tu oda phenda.“

26 Sar chanas, ila o Ježiš o maro a palikerđa. Phagerelas, delas le učeňiken a phenda: „Len, chan, kada hin miro telos.“

27 Palis ila e kuči, palikerđa, diňa lenge a phenda: „Pijen andral savore,

28 bo kada hin miro rat la zmluvakro, so pes čorel avri vaš but manuša, hoj pes lenge te odmukel o bini.

29 Ale phenav tumenge, hoj imar buter šoha na pijava olestar, so barol pre viňica, dži andre oda džives, medik les na pijava nevo tumenca andro krališagos mire Dadeskro.“

30 Paloda, sar gilade chvala, gele pro Olivovo verchos.

O Ježiš phenel, hoj les savore omukena

31 Akor lenge o Ježiš phenda: „Kadi rat savore denašena a omukena man, bo hin pisimen:

‚Marava le pastjeris

a o bakrore andral o stados pes rozdenašena.‘

32 Ale sar uščava andral o meriben, džava anglal tumende andre Galileja.“

33 Akor leske o Peter phenda: „Te tut savore omukena, me tut šoha na omukava.“

34 O Ježiš leske odphenda: „Čačipen tuke phenav, hoj mek adi rat, sigeder sar o kohutos gilavela, tu man trival zaprineha.“

35 O Peter leske phenda: „Kajte tuha mušinava te merel, šoha tut na zaprinava.“ A savore učeňika avke phenenas.

E modlitba andre Getsemansko zahrada

36 Palis lenca o Ježiš avla pre ajsa than, so pes vičinel Getsemane. Ode phenda peskre učeňikenge: „Bešen tumenge kade, medik man me džava te modlinel.“

37 Ila peha le Peter the le Zebedeoskre duje čhaven. A zaila les o pharipen the e žala.

38 Akor lenge phenda: „Miri duša hiňi pro meriben smutno! Ačhen manca kade a ma soven!“

³⁹ Geľa lendar sikra dureder anglal, peľa le mujeha pre phuv a modlinelas pes: „Dado miro, te pes oda del, mi obdžal man kadi kuči. Ale na oda so me kamav, ale so tu kames.“

⁴⁰ Palis avľa ke peskre učeňika, arakhľa len te sovel a phendľa le Peteriske: „So, na birinen manca te ačhel jekh ora upre?“

⁴¹ Ma soven a modlinen tumen, hoj te na džan andro pokušeňje! Bo o duchos kamel, ale o felos hino slabo.“

⁴² Pale pes odgeľa dujtovar te modlinel a phenelas: „Dado miro, te man našti obdžal kadi kuči a mušinav la te pijel, mi ačhel pes oda, so tu kames!“

⁴³ Sar avľa, arakhľa len pale te sovel, bo cirdelas len igen te sovel.

⁴⁴ Mukľa len, odgeľa pes pale tritovar te modlinel a phendľa pale ola lava.

⁴⁵ Palis avľa ko učeňika a phendľa lenge: „Mek furt soven a odpočovinen tumenge? Dikh, avľa odi ora, sar o Čhavo le Manušeskro hino dino andro vasta le binošne manušenge.“

⁴⁶ Ušten upre, aven džas. Miro zradcas hino pašes.“

O Judaš zradzinel le Ježiš

⁴⁷ Androda, medik o Ježiš vakerelas, avľa o Judaš, jekh le dešudujendar. Leha avenas but nipi le šablënca the le pacenca andro vasta, save sas bičhade le bare rašajendar the le phuredendar.

⁴⁸ Le Ježišoskro zradcas lenge diňa anglal te džanel: „Oda hin oda, kaš čumidava. Chuden les.“

⁴⁹ A takoj avľa o Judaš ko Ježiš a phendľa: „Smirom tuke, Rabbi!“ A čumidľa les.

⁵⁰ O Ježiš leske phendľa: „Prijaťelina, ker oda, soske avľal.“

Avke avle, chudle les a zaile.

⁵¹ Jekhvareste jekh olendar, ko sas le Ježišoha, iľa avri e šabľa, demadľa le nekbaredere rašaskre sluhas a odčhindľa leske o kan.

⁵² O Ježiš leske phendľa: „Thov e šabľa pale pro than, bo sako, ko pes la šablaha marel, la šablaha the merela.“

⁵³ Abo gondolines tuke, hoj našti akana mangav mire Dades a ov mange bičhadahas buter sar dešuduj (12) legioni aňjelen?“

⁵⁴ Ale sar pes palis naplňindehas o Pisišagi, save phenen, hoj pes oda kavke mušinel te ačhel?“

⁵⁵ Andre odi ora phendľa o Ježiš le nipenge: „Avľan pre ma le šablënca the le pacenca, hoj man te zalen sar varesave živaňis? Sako džives bešavas maškar tumende andro chramos, sikavavas a na phandľan man.“

⁵⁶ Ale kada savoro pes ačhila, hoj pes te naplňinel oda, so pisinde o Proroka.“ Androda les savore učeňika omukle a denašle het.

O Ježiš angle Bari Rada

⁵⁷ Avke zaile le Ježiš a ligende les ko Kajfaš, ko nekbareder rašaj. Ode pes zgele o zakoňika the o phuredera.

⁵⁸ O Peter avelas pal leste dural a doavľa dži andre dvora le nekbareder rašaskri. Geľa andre a bešľa peske le sluhenca, hoj te dikhel, sar oda savoro doperela.

⁵⁹ O bare rašaja, o phuredera the cali Bari Rada kamenas te arakhel falošno svedectvos pro Ježiš, hoj les te murdaren.

⁶⁰ Ale kajte avle but falošna švedki, the avke nič na arakhle.

Palis avle duj džene

61 a phende: „Kada manuŝ phenda: ‚Šaj čhivav tele kada chramos a tel o trin džives les pale šaj ačhavav.‘ “

62 Akor uštila o nekbareder rašaj a phenda leske: „Nič na phenes pre oda, so pre tu kala manuša vakeren?“

63 Ale o Ježiš sas čhit. A o nekbareder rašaj leske phenda: „Le vera anglo džido Del a phen amenge, či sal tu o Kristus, o Čhavo le Devleskro.“

64 O Ježiš leske phenda: „Tu oda phenda. Ale phenav tumenge, hoj akanastar dikhena, hoj o Čhavo le Manušeskro bešel pre čači sera le Nekzoraledereskri a avel pro ņeboskre chmari.“

65 Akor čhingerda o nekbareder rašaj peskre gada a phenda: „Ruhinel pes! Kampil amenge mek švedken? Akana šundān, sar pes ruhinel!

66 So pre oda phenen?“

A on odphende: „Zasluzinel peske te merel!“

67 Akor leske chudle te čhungarel andro muj a marenas les pal o šero. Aver les marenas le pacenca

68 a phenenas: „Prorokin amenge, Kristus! Ko tut demađa?“

O Peter zaprinel le Ježiš

69 O Peter bešelas avri pre dvora. Avla ke leste jekh služka a phenda leske: „The tu salas ole Ježišoha andral e Galileja.“

70 Ale o Peter zaprinđa angle savoredženende a phenda: „Na džanav, so vakeres.“

71 Sar geľa paš e brana, dikhla les aver služka a phenda olenge, ko ode sas: „The kada manuŝ sas ole Ježišoha andral o Nazaret.“

72 Ale o Peter pale zaprinđa a ila vera: „Na prindžarav ole manuŝes!“

73 Sikra paloda avle ola, ko ode ačhenas, a phende le Peteriske: „Tu sal čačes jekh lendar, bo tiro vakeriben pre tu phenel avri.“

74 Androda pes o Peter chudňa te košel a ila pre peste vera: „Me na prindžarav ole manuŝes!“ A takoj gilada o kohutos.

75 Akor avla le Peteriske pre godi ola lava, so leske o Ježiš phenda: „Sigeder sar o kohutos gilavela, tu man trival zaprineha.“ Geľa avri a chudňa igen te rovel.

27

O Ježiš liĝendo ko Pilat

1 Sig tosara pes dovakerde savore bare rašaja the o phuredera le nipengre pro Ježiš, hoj les dena te murdarel.

2 Phandle les, liĝende het a oddine le vladariske le Pilatoske.

Le Judašiskro meriben

3 Sar dikhla o Judaš, savo diňa andre le Ježiš, hoj les odsudzinde, sas leske pharo a diňa pale le bare rašajenge the le phurederege ola tranda (30) rupune love

4 a phenda: „Kerdom binos, bo zradzindom o ņevinno rat.“

Ale on odphende: „So amen hin andre oda? Oda hin tiri veca!“

5 O Judaš čhida ola rupune love andro chramos a odgeľa. Palis geľa a figinda pes.

6 O bare rašaja ile ola love a phende: „Našti len thovas andre le chramoskri pokladnica, bo oda hin o počiňiben vaš o rat.“

7 Dovakerde pes a ole lovenca cinde e mała le hrnčjariskri, hoj ode te parunen le cudzincen.

8 Vašoda pes vičinel odi mała „Mała le Rateskri“ dži adadžives.

9 Akor pes ačhila oda, so sas phendo prekal o prorokos Jeremijaš: „Ile ola tranda (30) rupune love, o počičiben, pre savo pes dovakerde o čhave le Izraeloskre,

10 a dine len vaš e mała le hrnčjariske, avke sar mange prikazinda miro Raj.“

O Ježiš anglo Pilat

11 O Ježiš ačhelas anglo vladaris a o vladaris lestar phučla: „Sal tu o židoviko krališ?“

„Tu oda phendal,“ phenda leske o Ježiš.

12 O bare rašaja the o phuredera pre leste but vakerenas, ale ov nič na odphenda.

13 Akor lestar o Pilat phučla: „Na šunes, keci pre tu vakeren?“

14 Ale o Ježiš leske na odphenda aňi lav, vašoda pes o vladaris igen čudalinelas.

15 Sako berš pre Patrađi premukelas o vladaris le nipenge jekhe bertenošis, saves peske o manuša kidenas avri.

16 Akor ode sas jekh igen nalačo bertenošis, saves vičinenas Barabaš.

17 Sar pes o nipi zgele, phučla lendar o Pilat: „Kas kamen, hoj tumenge te premukav: Le Barabaš, abo le Ježiš, saves vičinen Kristus?“

18 Bo džanelas, hoj les andral e zavist dine andre.

19 Sar bešelas o Pilat pro sudno stolkos, bičađa ke leste leskri romňi, hoj leske te phenen: „Te na chal tut nič ole čačipnaskre manušeha, bo adadžives andro suno but cerpindom vaš leske!“

20 Ale o bare rašaja the o phuredera marde upre le nipen, hoj te mangen le Barabaš a te murdaren le Ježiš.

21 O Pilat lendar phučla: „Kas kale dujendar kamen, hoj tumenge te premukav?“

„Le Barabaš!“ odphende.

22 A o Pilat phučla: „A so te kerav le Ježišoha, saves vičinen Kristus?“

„Ukrižin les!“ vičinenas savoredžene.

23 Ale ov lendar phučla: „So ajsa nalačo kerđa?“

No on mek zoraleder vičinenas: „Ukrižin les!“

24 Sar dikhla o Pilat, hoj nič našti kerel a o nipi keren mek bareder vika, ila o paňi, thoda (omorda) o vasta anglo nipi a phenda: „Me som žužo kale manušeskre ratestar! Pre tumende oda ačhel.“

25 A savore nipi phende: „Leskro rat pre amende the pre amare čhave!“

26 Akor lenge premukla le Barabaš. Ale le Ježiš zbičinda a diňa te ukrižinel.

O slugađa asan le Ježišostar

27 O slugađa ile le Ježiš andre le vladariskro palacis a zgele pes pre leste cali čata.

28 Čhide leske tele o gada a urde les andro purpurovo plaštos.

29 Le trňendar leske kerde koruna a thode leske la pro šero. Dine les palica andro čačo vast a perenas anglal leste pro khoča. Asanas lestar a phenenas: „Mi dživel o židoviko krališ!“

30 Čhungarenas pre leste, ile odi palica a marenas les pal o šero.

31 Sar lestar imar preačhile te asal, čhide pal leste tele o purpurovo plaštos, urde pre leste leskre gada a lidžanas les te ukrižinel.

O Ježiš ukrižimen

32 Sar avenas avri, arakhle varesave manušes, savo pes vičinelas Šimon Cirenejsko. Leske prikazinde, hoj te lidžal le Ježišoskro kerestos.

33 Avle pre oda than, so pes vičinel Golgota, so hin „le Lebkgro Than“.

34 Dine les te pijel mol mišimen varesoha, so hin igen kirko. Ale sar koštolinda, na kamla te pijel.

35 Sar les ukrižinde, rozdelinde peske leskre gada a losinenas vaše, [hoj pes te naplñinel oda, so phenda o prorokos: „Rozdelinde peske mire gada a losinenas vaš mire veci.“]

36 Palis peske o slugađa bešle a stražinenas les.

37 Upral leskro šero dine te pisinel leskri vina: „Kada hin o Ježiš, o kralis le Židengro.“

38 Jekhetane leha ukrižinde duje zbužņiken, jekhes pal e čači sera a dujtones pal oki sera.

39 Ola manuša, save odarik predžanas, pes ruhinenas, kerenas le šerenca

40 a phenenas: „Tu, so čhives tele o chramos a tel o trin džives les ačhaves, zachrañin tut! Te sal o Čhavo le Devleskro, av tele pal o kerestos!“

41 Avke lestar asanas the o bare rašaja le zakoñikenca the le phurederenca a phenenas:

42 „Avren zachrañinelas a pes našti zachrañinel? Ov hino o kralis le Izraeloskro! Akana mi avel tele pal o kerestos a pačaha leske!

43 Pačalas le Devleske, akana les mi zachrañinel, te les kamel! Se phenda: „Me som o Čhavo le Devleskro!“

44 Asanas lestar the ola, ko leha sas jekhetane ukrižimen.

O Ježiš merel

45 Dešuduj (12) orendar* pro dilos avla o kalipen pal caļi phuv a likerđa džī trin ori pal o dilos.

46 Vaj trin orendar o Ježiš zoraha vičinda: „*Eli, Eli, lama sabachtani?*“ So hin prethodo: „*Devla miro, Devla miro, soske man omuklal?*“

47 Sar oda šunde varesave džene, save ode ačhenas, phende: „Vičinel le Eliaš!“

48 Jekh dženo takoj denašļa te močinel e špongija andro šut, thođa la pre paca a delas les te pijel.

49 Ale okla džene phenenas: „Muk avke! Dikhaha, či les avela o Eliaš te zachrañinel!“

50 Ale o Ježiš pale zorales vičinda a muļa.

51 Akor o pochtan, so sas figimen andro chramos, phariļa pro jepaš uprunestar džī tele, e phuv razisaļolas a o skali pharonas.

52 O hrobi pes phundravenas a but sveta manuša ušļile andral o meriben.

* 27:45 E grecko čhib: Šov orendar džī eņa ori. Akor rachinenas o ori avres sar adadžives.

⁵³ Avle avri andral o hrobi paloda, sar o Ježiš uštila andral o meriben, a gele andro sveto foros, kaj pes sikade but dženenge.

⁵⁴ Sar dikhla o velitelis the ola, ko leha stražinas le Ježiš, hoj e phuv razisalolas, a the oda savoro, so pes ačhelas, igen pes daranas a phenenas: „Ov sas čačes o Čhavo le Devleskro!“

⁵⁵ Sas ode the but džuvla, save dikhenas dural. On džanas pal o Ježiš andral e Galileja a kerenas pašal leste.

⁵⁶ Maškar lende sas e Maria Magdalena the e Maria, e daj le Jakoboskri the le Jozefoskri, a mek e daj le Zebedeoskre čhavengri – le Jakoboskri the le Janoskri.

O Ježiš parundo

⁵⁷ Sar zaračila, avla jekh barvalo manuš andral e Arimatija, savo pes vičinelas Jozef. Ov sas tiš le Ježišoskro učeňikos.

⁵⁸ Geła pal o Pilat a mangelas le Ježišoskro telos. Avke o Pilat prikazinda, hoj leske les te den.

⁵⁹ O Jozef ila o telos a zapačarda les andre žuži lepeda.

⁶⁰ Thoda les andre peskro nevo hrobos, savo avri kerda andre skala. Palis zakerda o vudar andro hrobos bare bareha a geła het.

⁶¹ Sas ode e Maria Magdalena the oki aver Maria a bešenas anglo hrobos.

⁶² Pre aver džives pro šabat pes zgele o bare rašaja the o Farizeja ko Pilat

⁶³ a phende: „Rajeja, avla amenge pre godi, hoj oda zvodcas, mek sar dživelas, phenda: ‚Pal o trin džives uščava andral o meriben.‘

⁶⁴ Vašoda prikazin, hoj dži o trito džives mištes te stražinen o hrobos, hoj les te na aven leskre učeňika rači te čorel a te na phenen le nipenge, hoj uštila andral o meriben. Avke ela o posledno klamišagos goreder sar o ešebno.“

⁶⁵ O Pilat lenge phenda: „Hin tumen slugađa, džan a stražinen les, sar ča džanen.“

⁶⁶ Avke on gele, zapečafinde andre o bar a dine le slugađege te stražinel.

28

O Ježiš uštel andral o meriben

¹ Pal o šabat, sar avel avri o kham pro ešebno džives andro kurko, gele e Maria Magdalena the oki dujto Maria te dikhel o hrobos.

² A dikh, e phuv zorales razisalila, bo o aňjelos le Rajeskro avla tele andral o ņebos, odcirdña o bar pašal o hrobos a bešla peske upre.

³ Leskro muj švicinelas sar bleskos a leskre gada sas parne sar jiv.

⁴ O slugađa lestar avke darandile, hoj ačhile sar mule.

⁵ Ale o aňjelos phenda le džuvlence: „Tumen ma daran! Bo džanav, hoj roden le Ježiš, savo sas ukrižimen.

⁶ Ov kade nane, bo uštila andral o meriben, avke sar phenda. Aven, dikhen oda than, kaj pašlolas.

⁷ Džan sigo te phenel leskre učeňikenge, hoj uštila andral o meriben a džal anglal tumende andre Galileja. Ode les dikhena. Ma bisteren pre oda, so phendom!“

⁸ Avle sigo avri andral o hrobos a daraha the bare radišagoha denašenas oda te phenel leskre učeňikenge.

⁹ A jekhvareste androda pes lenca o Ježiš arakhla a phenda lenge: „Smírom tumenge!“ On avle ke leste, klañinenas pes leske a chudenas pes leskre pindrendar.

¹⁰ Akor lenge o Ježiš phenda: „Ma daran tumen! Džan te phenel mire phralenge, hoj te džan andre Galileja. Ode man dikhena.“

O bare rašaja prepočinen le slugađen

¹¹ Sar o džuvla džanas ko učeñika, varesave ole slugađendar odgele andro foros a phende le bare rašajenge savoro, so pes ačila.

¹² O bare rašaja pes zgele le phurederenca te dovakerel a dine le slugađen but love

¹³ a phende: „Phenen, hoj leskre učeñika avle rači a čorde les akor, sar tumen sovenas.

¹⁴ A te pes oda došunela o Pilat, amen les prevakeraha a keraha sa, hoj pes tumenge nič te na ačhel.“

¹⁵ O slugađa ile o love a kerde avke, sar lenge sas phendo. A kada vakeriben pes rozligenda maškar o Židi dži adadžives.

O Ježiš bičhavel le učeñiken

¹⁶ O dešujekh (11) učeñika gele andre Galileja pre oda verchos, kaj lenge phenda o Ježiš.

¹⁷ Sar les dikhle, klañinenas pes leske, ale varesave pochibinenas.

¹⁸ O Ježiš avla ke lende a phenda: „Hin mange diñi savori zor pro ñebos the pre phuv.

¹⁹ Vašoda džan a keren mange učeñiken andral savore narodi. Bolen len andro nav le Dadeskro, le Časkro the le Svete Duchoskro

²⁰ a sikaven len te dolikerel savoro, so tumenge prikazindom. Dikhen, me som tumenca sako džives, medik na ela o koñec le svetoskro.“

O Evaňjelium le Marekoskro

Pal o Jan Krstiteľ

¹ O evaňjelium pal o čhavo le Devleskro, pal o Ježiš Kristus, chudňa avke,

² sar pisinelas o prorokos Izajaš:
*„Dikh, me bičhavav mire poslos anglal tu
 a ov tuke pripravinela o drom.*

³ O hangos vičinel pre pušta:
*„Pripravinen o drom le Rajeske,
 rovňinen prekal leste avri o chodňiki!“*

⁴ O Jan chudňa te bolel pre pušta a phenelas le manušenge, hoj te keren pokaňje a te den pes te bolel, hoj pes lenge te odmuken o bini.

⁵ Avenas ke leste savore manuša andral e judsko phuv the andral o foros Jeruzalem. A phenenas avri peskre bini a o Jan len bolelas andro paňi Jordan.

⁶ Sas urdo andro gada la t'avakra srstatar, pašal o per les sas cipuno sirimos a chalas kobilki the malakro medos.

⁷ A kazinelas: „Pal mande avel zoraleder, sar som me. Me na som hodno anglal leste te bandol a te phundravel o sirimocis pre leskre sandalki.

⁸ Me tumen bolav le paňeha, ale ov tumen bolela le Svete Duchoha.“

O Ježiš hino boldo

⁹ Andre ola dživesa avla o Ježiš andral o galilejsko Nazaret a sas boldo le Janostar andro paňi Jordan.

¹⁰ A takoj, sar avelas avri andral o paňi, dikhla phundrado o ňebos the le Duchos, so sar holubica avelas tele pre leste,

¹¹ a andral o ňebos šundila o hangos: „Tu sal miro čhavo, saves kamav. Tutar man hin o radišagos.“

O Ježiš hino pokušimen

¹² A takoj paloda les o Duchos ligenda pre pušta.

¹³ Sas ode saranda (40) dživesa a sas pokušimen le satanostar. Sas ode le dzive džvirenca a o aňjela pašal leste kerenas.

O Ježiš chudel te služinel

¹⁴ Paloda, sar sas o Jan phandlo andre bertena, avla o Ježiš andre Galileja a kazinelas o evaňjelium le Devleskro.

¹⁵ Phenelas: „O časos imar avla! Pašes hin o krališagos le Devleskro. Keren pokaňje a pačan andro evaňjelium!“

O Ježiš vičinel le ešebne učeníken

¹⁶ Sar phirelas pašal o Galilejsko moros, dikhla le Šimon the leskre phrales le Andrej, sar mukenas e sita andro moros, bo sas ribara.

¹⁷ O Ježiš lenge phenda: „Aven pal mande a me tumendar kerava ribaren, so chudena le manušen.“

¹⁸ On takoj omukle o siti a gele pal leste.

¹⁹ Sar geľa odarik sikra dureder, dikhla avre duje phralen, le Jakob the le Jan, le Zebedeoskre čhaven, sar pre lođka prikeren o siti.

²⁰ A takoj len vičinda a on omukle peskre dades le Zebedeus andre lodka le manušenca, so kerenas prekal leste buči, a gele pal o Ježiš.

Andre sinagoga andro Kafarnaum

²¹ Avke gele andro foros Kafarnaum a takoj pro šabat geľa andre sinagoga a sikavelas.

²² A o manuša pes čudalinenas oleske, so sikavelas, bo ov na sikavelas sar o zakoňnika, ale sar oda, kas hin autorita.

²³ Ipen akor sas andre sinagoga jekh manuš, andre savo sas nalačo duchos. Ov viskinda:

²⁴ „So amen hin tuha, Ježiš Nazaretsko? Avľal amen te murdarel? Me džanav, ko tu sal: Oda Sveto le Devleskro!“

²⁵ O Ježiš prikazinda ole nalače duchoske: „Čhit, dža andral leste avri!“

²⁶ O nalačo duchos leha čhivkerelas, viskinda zoraes a geľa andral leste avri.

²⁷ Savore pes čudalinenas a phučenas jekh avrestar: „Oda so hin kada? Nevo sikaviben? Bo andre autorita prikazinel le nalače duchenge a on les šunen!“

²⁸ A o hiros pal leste pes sig rozľigenda pal caľi Galileja.

O Ježiš sastarel le Peteriskra sasa

²⁹ Sar o Ježiš, o Jakob the o Jan avle avri andral e sinagoga, gele andro kher ko Šimon* the ko Andrej.

³⁰ Ode pašlolas le Šimonoskri sasuj andre horučka a takoj pal late phende le Ježišoske.

³¹ Ov geľa paš late, chudňa la vastestar a pomožinda lake te uštel. E horučka la takoj omukla a oj pašal lende chudňa te kerel.

³² Rači, sar zagela o kham, anenas ke leste savore nasvalen the zaphandlen le demonenca.

³³ Savore manuša andral o foros pes zgele paš o vudar.

³⁴ O Ježiš sastarda but nasvalen, saven trapinenas o všelijaka nasvalibena, a tradňa avri but demonen. Na domukla le demonenge te vakerel, bo on les prindžarenas.

Džan andre Galileja

³⁵ Sig tosara, mek sar sas rat, uštila a geľa pro omuklo than, kaj pes modľinelas.

³⁶ Ale o Šimon the ola, ko sas leha, les gele te rodel.

³⁷ Sar les arakhle, phende leske: „Sako tut rodel!“

³⁸ O Ježiš lenge phenda: „Aven džas avrether, andro gavora, so hine kade pašes, hoj the ode te vakerav o evaňjelium, bo vaš oda avľom.“

³⁹ Vakerelas o evaňjelium pal caľi Galileja andre lengre sinagogi a tradelas avri le demonen.

O malomocno sastol avri

⁴⁰ Avľa ke leste jekh malomocno, geľa angle leste pro khoča a mangelas les: „Te kamľalas, šaj man sastares!“

⁴¹ Le Ježišoske sas pharo vaš leske, thoda pre leste o vast, chudňa pes lestar a phenda: „Kamav, av sastol!“

⁴² A o malomocno takoj sastila avri a sas žužo.

⁴³ O Ježiš leske zoraes dovakerđa a takoj les bičhada het.

* 1:29 Oda hin o Peter.

⁴⁴ Phenda leske: „Šun, ma phen oda ñikaske, ale dža, sikav tut le rašaske a obetin oda, so prikazinda o Mojžiš, lenge pro svedectvos.“

⁴⁵ Ale ov geľa het a chudña všadzik te vakerel pal oda, so pes ačhila. Vašoda o Ježiš imar našti geľa andro fori anglo nipi, ale sas avri pro omukle thana, kaj pal leste avenas o manuša pal savore seri.

2

O Ježiš sastarel le kalikos

¹ Pal varesave dživesa geľa o Ježiš pale andro foros Kafarnaum a but džene pes dodžanle, hoj hino andro kher.

² Takoj pes zgele ajci manuša, hoj na sas kaj te ačhel, aňi paš o vudar. A vakerelas lenge pal o evaňjelium.

³ Akor ke leste avle štar murša, save anenas jekhe kalikos.

⁴ Ale našti pes dochudle le nasvaleha ko Ježiš, bo sas ode but manuša. Avke otkerde e strecha a mukle le kalikos tele pro nošitki ode, kaj sas o Ježiš.

⁵ Sar dikhľa o Ježiš lengro pačaben, phenda le kalikoske: „Čhavo miro, odmukle tuke hine o bini.“

⁶ Ale bešenas ode the varesave zakoňika, save peske andro jile gondolinenas:

⁷ „Sar kada manuš kavke šaj vakerel? Ruhinel pes! Ňiko našti odmukel o bini, ča jekh o Del!“

⁸ O Ježiš takoj prindžarda andre peskro duchos, hoj pal leste kavke gondolinen, a phenda lenge: „Soske kavke gondolinen andre tumare jile?“

⁹ So hin lokeder, te phenel le kalikoske: „Odmukle tuke hin o bini“, či te phenel: „Ušti, le tuke o nošitki a dža?“

¹⁰ Ale vaš oda, hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskres hin pravos the zor te odmukel pre phuv o bini“ – phenda le kalikoske:

¹¹ „Phenav tuke: Ušti, le tuke o nošitki a dža khere!“

¹² Ov takoj uštıla a savore dikhle, sar peske iľa o nošitki a geľa het. Savore pes čudalinenas, lašarenas le Devles a phenenas: „Mek šoha kajso vareso na dikhľam!“

O Ježiš vičinel le Levi

¹³ O Ježiš džalas pale paš o moros. Avenas pal leste igen but manuša a ov len sikavelas.

¹⁴ A pal o drom dikhľa le Levi, le Alfeoskre čhas, sar bešelas pre colňica, a phenda leske: „Av pal mande!“ A ov uštıla a geľa pal leste.

¹⁵ Palis o Ježiš geľa ke leste andro kher, a sar ode bešelas pašal o skamind, bešenas leha the leskre učeňikenca but colňika the binošna manuša, bo but ajse pal leste džanas.

¹⁶ Ale sar les dikhle o zakoňika the o Farizeja te chal le colňikenca the le binošnenca, phučle leskre učeňikendar: „Soske pijel a chal le colňikenca the le binošnenca?“

¹⁷ Sar oda o Ježiš šunda, phenda lenge: „Le sastenge na kempel le doktoris, ale le nasvalenge. Me na avľom te vičinel le spravodľiven, ale le binošnen!“

Pal o postos

18 Le Janoskre učeñnika the o Farizeja pes poscinen. Varesave manuša avle a phučle le Ježišostar: „Soske o učeñnika le Janoskre the o učeñnika le Farizejengre poscinen a tire na poscinen?“

19 A o Ježiš lenge phenda: „Či šaj poscinen o hosci pro bijav, te mek o terno hino lenca? Medik hino lenca o terno, naši pes poscinen!“

20 Ale avena ajse dživesa, hoj o terno na ela lenca, a andre ola dživesa pes poscinen.

21 Se ñiko na zasivel e chev pro purane gada le neve pochtaneha, bo o nevo pochtan odčhindola le puranestar a kerela pes mek bareder chev.

22 A ñiko na čhivel e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol rozčhingerela o gone a zñičinela pes the e mol the o gone. Ale e nevi mol pes čhivel andro neve gone.“

Pal o šabat

23 Jekhvar pro šabat džalas o Ježiš pašal e mala, kaj sas sadzimen, a leskre učeñnika chudle te čhingerel o klasi.

24 O Farizeja leske phende: „Dikh, keren oda, so naši te kerel pro šabat!“

25 Ov lenge phenda: „Mek šoha na gendañ pal oda, so kerđa o David akor, sar les na sas so te chal a sas bokhalo ov a the ola, ko sas leha?“

26 Sar geľa andro kher le Devleskro akor, sar sas o Ebjatar nekbareder rašaj, a čala o sveta mare, save ñiko naši chal, ča o rašaja, a diña the olen, ko sas leha?“

27 Phenda lenge: „O šabat sas kerdo prekal o manuš, a na o manuš prekal o šabat!“

28 Vašoda o Čhavo le Manušeskro hino Raj the upral o šabat.“

3

O Ježiš sastarel o vast pro šabat

1 Sar o Ježiš geľa pale andre sinagoga, sas ode jekh manuš, saves sas ñevladno vast.

2 A varesave džene ča dikhenas, ča les sastarela avri pro šabat, hoj leš te obviñinen.

3 O Ježiš phenda ole manušeske, saves sas ñevladno vast: „Ačh kade maškaral!“

4 A phučla lendar: „Či šaj pro šabat mištes te kerel, abo na? O dživipen te zachrañinel, ča te murdarel?“ Ale on sas čhit.

5 Dikhľa pro manuša pašal peste choľaha a sas leske igen pharo vašoda, save zacata jile len sas. Phenda le manušeske: „Nacirde o vast!“ Sar nacirdña o vast, sastila leske calkom avri.

6 O Farizeja pes takoj gele te dovakerel le Herodijanenca, sar te murdarel le Ježiš.

O Ježiš sastarel paš o moros

7 O Ježiš peskre učeñnikenca geľa paš o moros. Džanas pal leste but manuša andral e Galileja, Judsko,

8 Jeruzalem, Idumea the Zajordansko. Džanas pal leste the but nipi andral o Tir the Sidon, bo pes došunde pal oda, so kerel.

9 Akor phenda peskre učeñkenge: „Pripravinen mange e lodka, hoj pes pre ma o manuša te na ispiden.“

¹⁰ Bo sastarda but dženen a savore nasvale pes pre leste ispidenas a kamenas pes lestar te chudel.

¹¹ A the o nalače duchi, sar les dikhenas, perenas anglal leste a vičinenas: „Tu sal o Čhavo le Devleskro!“

¹² Ale o Ježiš lenge zorales zakazinda, hoj ņikaske te na phenen avri, ko hino.

O Ježiš vičinel le dešudujen

¹³ Paloda o Ježiš geľa pro verchos a vičinda pal peste ča olen, kas ov kamelasa, a on avle ke leste.

¹⁴ Kidňa peske avri dešudujen, hoj te aven leha a hoj len te bičhavel te vakerel o evaňjelium.

¹⁵ A diňa len zor te tradel avri le demonen.

¹⁶ Kala hine ola dešuduj (12): O Šimon (saveske diňa nav Peter),

¹⁷ o Jakob the leskro phral o Jan, le Zebedeoskre čhave (savenge diňa nav Boanerges, so hin prethodo: le Perumoskre Čhave),

¹⁸ o Andrej, o Filip, o Bartolomej, o Matuš, o Tomaš, o Jakob, le Alfeoskro čhavo, o Tadeus, o Šimon Kanaansko

¹⁹ the o Judaš Iškarijotsko, savo les palis zradzinda.

Pal o ruhaňje pro Sveto Duchos

²⁰ Palis o Ježiš avľa andro kher a pale pes zgele ajci but manuša, hoj les the leskre učeňiken na sas kana mek aňi maro te chal.

²¹ Sar pes le Ježišoskri famelija pal oda došunda, avle, hoj les te len het, bo phende pre leste, hoj našađa e godi.

²² A o zakoňika, save avle andral o Jeruzalem, pre leste phende: „Hin andre leste o Belzebul, o raj le demonengro! Leskra zoraha tradel avri le demonen!“

²³ O Ježiš peske len vičinda a chudňa lenge te vakerel andro podobenstva: „Sar šaj tradel o satan avri le satan?“

²⁴ Te pes o krališagos rozdelinel a džal pre peste, oda krališagos na obačhela.

²⁵ A te pes o kher rozdelinel a džal pre peste, oda kher našti obačhela.

²⁶ Avke te o satan džal korkoro pre peste a rozdelinel pes, našti obačhela, ale hin leske koňec.

²⁷ ņiko našti džal ko zoralo murš andro kher te čorel leskre veci, medik ole zorale muršes na phandela. Palis šaj čorel avri leskro kher.

²⁸ Čačipen tumenge phenav, hoj savore bini the savore lava, savenca pes o manuša ruhinen pro Del, lenge ena odmukle,

²⁹ ale oleske, ko pes ruhinel pro Sveto Duchos, na ela šoha odmuklo a leskro binos ačhela pre leste furt.“

³⁰ Kada phenda, bo on phenenas: „Hin andre leste nalačo duchos.“

E daj the o phrala le Ježišoskre

³¹ Palis avľa leskri daj the leskre phrala, ačhenas avri a dine les te vičinel.

³² Bešenasa pašal leste but manuša a phende leske: „Tiri daj the tire phrala hine avri a vičinen tut.“

³³ Ov lendar phučla: „Ko hin miri daj a ko hin mire phrala?“

³⁴ A dikhľa pašal peste pre ola, ko leha bešenasa, a phenda: „Dikhen, miri daj the mire phrala.“

³⁵ Bo sako, ko kerel e voľa le Devleskri, hino miro phral, miri pheň the miri daj.“

4

O podobenstvo pal o štar phuva

¹ O Ježiš chudňa pale te sikavel paš o moros. A vaš oda, hoj pes zgele igen but manuša, geľa andre lodka a o manuša sas pre phuv paš o moros.

² Sikavelas len but andro podobenstva a andre peskro sikaviben lenge vakereľas:

³ „Šunen, jekh manuš geľa te rozčhivkerel o semena.

⁴ Sar rozčhivkerelas, varesave pele paš o drom. Avle o čirikle a chale len.

⁵ Aver pele pre baruňi phuv, kaj len na sas but čik, a sig barile, bo na gele but tele andre phuv.

⁶ Ale sar avľa avri o kham, zlabarda len a šučile avri, bo na sas len koreňis.

⁷ Aver pele andro trňi a sar o trňi barile, tasade len a na sas lendar chasna.

⁸ Aver pele andre lačhi phuv, chudle te barol a ande chasna. Varesave tranda (30), varesave šovardeš (60) a varesave šel (100).“

⁹ A phenda lenge: „Kas hin kana pre oda, hoj te šunel, mi šunel!“

Soske o Ježiš vakereľ andro podobenstva

¹⁰ Sar sas korkoro, phučle lestar o dešuduj (12) apoštola the okla, so sas paš leste, pal oda podobenstvo.

¹¹ Ov lenge phenda: „Tumenge hin dino te achalol o garude veci andral o krališagos le Devleskro, ale olenge, so hine avri, pes sikavel savoro andro podobenstva vašoda,

¹² *hoj te dikhel dikhena, ale na dikhena;*

te šunel šunena, ale na achalona,

hoj pes te na visaren

a te na pes lenge odmuken o bini.“

O Ježiš vakereľ avri o podobenstvo

¹³ O Ježiš lendar phučľa: „Te na achalon kada podobenstvo, sar palis achalona savore okla podobenstva?

¹⁴ O semena, so rozčhivkerelas o manuš, hin o lav.

¹⁵ Ola, kaske sas o lav sadzimen paš o drom, hine ola, ko šunen o lav, ale takoj avel o satan a lel avri o sadzimen lav andral o jilo.

¹⁶ Ola, kaske sas sadzimen pre baruňi phuv, hine ola, ko šunen o lav a takoj les radišagoha prilen,

¹⁷ ale likerem avri ča pre varesavo časos, bo nane len koreňis. Palis, sar avel o pharipen abo o manuša pre lende džan vaš o lav, takoj oddžan le pačabnastar.

¹⁸ Aver džene, kaske sas sadzimen andro trňi, šunen o lav,

¹⁹ ale o pharipena andre kada dživipen the o klamišagos le barvalipnaskro the o aver žadosci, so aven andro jilo, tasaven o lav a nane lestar chasna.

²⁰ A aver džene, kaske sas sadzimen andre lačhi phuv, šunen o lav, prilen les andro jilo a anen chasna - varesave tranda (30), varesave šovardeš (60), varesave šel (100).“

O podobenstvo pal e momeli

²¹ Phenda lenge: „Či pes labarel e momeli pre oda, hoj la te garuven tel e piri abo tel o hadžos? Či na pre oda, hoj la te thoven pro svietnikos?“

²² Bo nič nane avke garudo, hoj te na avel jekhvar avri. Savoro, so hin garudo, avela avri pro švetlos.

²³ Te hin varekas kana, hoj te šunel, mi šunel!“

²⁴ A phenda lenge: „Šunen mištes! Sava miraha merinen, ajsaha tumenge ela merimen a mek pes tumenge pridela.

²⁵ Bo kas hin, oles mek ela dino, a kas nane, olestar pes lela mek the oda, so les hin.“

O podobenstvo pal o zrnos

²⁶ O Ježiš phenda: „Le Devleskre krališagoha hin oda avke, sar te ilahas o manuš o zrnos a sadzindahas les andre phuv.

²⁷ Rači džal te sovel, tosara ušel a o zrnos pes pučinel avri a barol; a ov aňi na džanel sar.

²⁸ Bo e phuv del ulipen korkori pestar – ešeb e prajta, palis o klasos a palis but zrnos andro klasos.

²⁹ A sar dobarol o zrnos, takoj pes bičhavel te košinel, bo avla e žatva.“

O podobenstvo pal o horčično zrnkos

³⁰ Palis phenda: „Soha porovňinava o krališagos le Devleskro? Save podobenstvoha tumenge sikavava?“

³¹ Hino sar o horčično zrnkos, savo sar pes sadzinel, hino nek-cikneder savore semenendar pre phuv.

³² Ale sar hino sadzimen, chudel te barol a hiňo nekbareder maškar savore rastlini a hin les ajse bare konara, hoj o čirikle peske šaj bešen andre leskro ciňos.“

³³ O Ježiš lenge vakerelas o lav andro but kajse podobenstva – ajci, keci šaj achalonas.

³⁴ Le manušenge na vakerelas bi o podobenstva, ale sar sas korkoro peskre učeňikenca, lenge phenelas avri savoro.

O Ježiš zaachavel e burka pro moros

³⁵ Oda džives, sar zaračila, phenda o Ježiš le učeňikenge: „Aven džas pre oki sera le moroskri.“

³⁶ Gele het pašal o nipi, avle andre lodka, kaj imar o Ježiš sas, a ile les peha. Sas leha the aver lodki.

³⁷ Jekhvareste avla bari burka la balvajaha. O vlni marenas andre lodka avke zoraes, hoj imar o paňi avelas andre.

³⁸ O Ježiš peske sovelas pre perňica palal andre lodka. Uštade les a phende leske: „Učitelina, tuke hin jekh, hoj kade meraha?“

³⁹ Ov uštila a rozkazinda la balvajake the le moroske: „Preačh, čhit!“ E balvaj preačila a sas igen cichones.

⁴⁰ Palis lendar phučla: „So tumen avke daran? Mek furt tumen nane pačaben?“

⁴¹ Ale on pes igen daranas a phučenas jekh avrestar: „Oda ko ov hino, hoj les e balvaj the o moros šunen?“

5

O posadnuto manuš andre Gadara

¹ Pregele prekal o Galilejsko moros pre oki sera a doavle andre phuv Gadara.

² A soča o Ježiš geľa avri andral e lodka, avľa ke leste pašal o hrobi jekh manuš, andre savo sas nalačo duchos.

³ Oda manuš bešelas andro hrobi a ňiko les imar aňi le lancenca naši phandelas.

⁴ Bo imar sas buterval phandlo le lancenca the le putenca pro vasta the pro pindre, ale o lanci čhingerelas a o puta phagerelas. ňikas na sas zor leš te skrocinel.

⁵ Rat-džives kerelas vika pro brehi the paš o hrobi a korkoro pes marelas le barenca.

⁶ Sar dikhľa dural le Ježiš, denašelas ke leste, peľa pro khoča

⁷ a vičinda zorale hangoha: „So mandar kames, Ježiš, Čhavo le Nekbareder Devleskro? Mangav tut pro Del, ma trapin man!“

⁸ Bo o Ježiš leske phenda: „Nalačo duchona, dža andral leste avri!“

⁹ Avke o Ježiš lestar phučľa: „Sar tut vičines?“

Odphenda leske: „Miro nav hin Legion, bo sam igen but.“

¹⁰ A igen les mangelas, hoj les te na tradel andral odi phuv avri.

¹¹ Ode pašes pro brehos sas baro stados le balengro

¹² a o demona les mangelas: „Bičhav amen andre kala bale, hoj te džas andre lende.“

¹³ O Ježiš lenge takoj domukľa a o nalače duchi gele avri andral o manuš andro bale. Calo stados, vaj duj ezera (2 000) bale, denašenas tele le brehoha andro moros a tašľile.

¹⁴ Ola džene, save pašinenas le balen, denašle a phende oda avri andro foros the pro maľi a o manuša avle te dikhel, so pes ačhila.

¹⁵ A sar avle paš o Ježiš a dikhle oles, andre kaste sas oda Legion, hoj bešel, hino urdo a hino paš e goďi, igen predarandile.

¹⁶ Ola, so oda dikhle, vakerenas le manušenge, so pes ačhila ole posadnute manušeha the le balenca.

¹⁷ Avke o manuša chudle te mangel le Ježiš, hoj te džal avri andral lengri phuv.

¹⁸ Sar džalas o Ježiš andre lodka, mangelas les oda, ko sas posadnuto: „Domuk mange te džal tuha!“

¹⁹ Ale o Ježiš leske na domukľa a phenda leske: „Dža khere ke tiri famelija a phen lenge avri, save bare veci tuke kerďa o Raj the savo lačhipen tuke presikaďa.“

²⁰ Avke geľa a chudňa te vakerel andro Dekapolis, save bare veci leske kerďa o Ježiš; a savore pes čudalinenas.

Pal e muľi čhajori the pal e nasvaľi džuvľi

²¹ Sar pregele la lodkaha pale pre oki sera le moroskri a mek sas paš o moros, avle ke leste igen but manuša.

²² Akor ode avľa o Jairus, jekh vodcas andral e sinagoga, a sar dikhľa le Ježiš, peľa leske paš o pindre

²³ a igen les mangelas: „E čhajori mange merel. Mangav tut, av a thov pre late tire vasta, hoj te sasťol avri a te dživel.“

²⁴ A o Ježiš leha geľa.

Džanas pal leste igen but nipi a ispidenas pes pre leste pal savore seri.

²⁵ A sas ode jekh džuvli, savi sas dešuduj (12) berš nasvali pro džuvlikano nasvaliben.

²⁶ A kajte diña savore peskre love avri le doktorenge a igen but lendar cerpinda, na sas lake feder, ale ča furt goreder.

²⁷ Sar šunđa pal o Ježiš, avľa maškar ola but nipi palunestar ko Ježiš a dotkňinda pes leskre ruchostar.

²⁸ Bo phenđa peske: „Ča te man leskre ruchostar dotkňinava, sasťuvava avri.“

²⁹ A takoj latar preačila te džal o rat a šunđa andre peskro telos, hoj sastila avri le nasvalibnastar.

³⁰ A o Ježiš džanľa, hoj lestar geľa avri e zor, visalila ko manuša a phučľa: „Ko pes dotkňinda mire ruchostar?“

³¹ O učeňika leske odphende: „Se dikhes, hoj pes pre tu o manuša ispiden pal savore seri, a tu phučas: ‚Ko pes mandar dotkňinda?‘ “

³² Ale o Ježiš pes rozdikhelas pašal peste, hoj te dikhel, ko oda kerđa.

³³ A odi džuvli džanelas, so pes lake ačila, avke avľa, izdralas daratar, peľa anglal leste pro kňoča a phenđa avri calo čačipen.

³⁴ Ov lake phenđa: „Čhaje miri, tiro pačaben tut sastarđa. Dža andro smirom. Av sasti andral tiro nasvaliben.“

³⁵ Mek sar ov laha vakerelas, avle o nipi andral o kher le Jairoskro a phende leske: „Tiri čhajori imar muľa. Soske mek trapines le Učitelis?“

³⁶ O Ježiš šunđa, so leske phende, no the avke leske phenđa: „Ma dara tut, ča pača!“

³⁷ A na domukľa ňikaske leha te džal, ča le Peteriske, le Jakoboske the leskre phraleske, le Janoske.

³⁸ Avle andro kher ko Jairus a dikhle ode but manušen te rovel a te kerel bari vika.

³⁹ O Ježiš geľa andre a phenđa lenge: „Soske keren ajsi bari vika a roven, se e čhajori na muľa, oj ča sovel!“

⁴⁰ A chudle lestar te asal. Ale ov tradňa savoren avri, iľa la čhajorakra da the dades a the olen, ko sas leha, a geľa pre oda than, kaj pašlolas e čhajori.

⁴¹ Chudňa la čhajorakro vast a phenđa lake: „Talitha kumi!“ Oda pes prethovel: „Čhajorije, tuke phenav, ušti!“

⁴² E čhajori takoj uštifa a phirelas – sas lake dešuduj berš – a savore pes igen čudalinenas.

⁴³ Ale o Ježiš lenge zorales prikazinda, hoj pal oda te na phenen ňikaske. Palis lenge phenđa, hoj la te den te chal.

6

O Ježiš andro Nazaret

¹ Palis o Ježiš geľa odarik het a avľa andre peskro gav, kaj barila avri, a leskre učeňika gele leha.

² Sar sas o šabat, chudňa te sikavel andre sinagoga. Sas ode but džene a sar les šunde, čudalinenas pes a phenenas peske: „Khatar les hin kada? Khatar les hin kajsi godi? Sar šaj kerel kajse bare zazraki?“

³ Či nane ov oda tesaris? Či nane ov oda čhavo la Mariakro the o phral le Jakoboskro, le Jozefoskro, le Judaskro the le Šimonoskro? A či na bešen leskre pheña kade maškar amende?“ A na kamenas andre leste te pačal.

⁴ O Ježiš lenge phendā: „Le prorokos den pačiv všadzík avrether, ča na andre leskro gav, andre leskri famelija the andre leskro kher.“

⁵ A našti ode kerđa nisave zazraki, ale ča pre varesave nasvale thođa o vašta a sastarda len avri.

⁶ Čudalinda pes, hoj o manuša na pačan. Avke o Ježiš geľa te sikavel andre aver gava.

O Ježiš bičhavel avri le dešuduje učeňiken

⁷ Vičinda ke peste le dešudujen (12) a bičhada len avri po duje dženen. Diňa len zor upral o nalače duchi.

⁸ Prikazinda lenge: „Ma len tumenca pro drom nič, aňi maro, aňi love andro sirimos, aňi zajdica, ča e paca.“

⁹ Uren o sandalki pro pindre a ma len tumenca aver gada.“

¹⁰ Phendā lenge: „Ačhen andre oda kher, andre savo tumen prilena, dži akor, medik na džana avri andral oda foros.“

¹¹ Te tumen pre varesavo than na prilena, aňi na kamena te šunel, džan odarik het a keren tele o prachos pal o pindre pro svedectvos pre lende. [Čačipen tumenge phenav, hoj feder ela pro sudno džives le forenge Sodoma the Gomora sar ole foroske.]“

¹² Avke ola dešuduj učeňika gele avri a kazinenas le manušenge, hoj te keren pokaňje.

¹³ Tradenas avri but demonen a makhenas but nasvalen le olejoha a sastarenas len avri.

Pal o meriben le Janoskro

¹⁴ O kralis Herodes pes pal oda došunda, bo všadzík pes vakerelas pal o Ježiš. A varesave džene phenenas: „Oda o Jan Krstiteľ uštíla andral o meriben, vašoda les hin kajsi zor te kerel o zazraki.“

¹⁵ Aver džene phenenas pro Ježiš, hoj ov hino o Eliaš, a aver phenenas, hoj hino ajsó prorokos sar ola proroka, so dživenas varekana.

¹⁶ No sar oda šunda o Herodes, phendā: „Oda hin o Jan, kaske odčhindom o šero. Ov uštíla andral o meriben!“

¹⁷ Bo o Herodes prikazinda, hoj te zalen le Jan a te thoven les andre bertena. Vašoda, hoj leskre phrales le Filip sas romňi Herodijada a o Herodes laha ačhíla te džível,

¹⁸ o Jan phenelas le Herodesoske: „Našti džives le phraleskra romňaha!“

¹⁹ Vašoda e Herodijada chalas choľi pro Jan a kamelas les te murdarel, ale našti,

²⁰ bo o Herodes pes daralas le Janostar a džanelas, hoj hino čačipnaskro the sveto murš, a chraňinelas les. Rado les šunelas, ale na džanelas, so peske pal oda te gondolinel.

²¹ Ale avľa jekh džives, sar sas le Herodesoske o berša, hoj kerđa e hoscina prekal o generala, prekal o velítela the prekal o vodci andral e Galileja.

²² A sar avľa andre e čhaj la Herodijakri a khelelas, sas oda pre dzeka le Herodesoske the olenge, ko leha sas pre hoscina.

O kralis phenda ola čhake: „Mang mandar, so ča kames, a me tuke oda dava!“

²³ A diña la lav: „Dava tut savoro, so mandar mangeha, až dži jepaš mire krališagostar.“

²⁴ Avke odi čhaj geľa avri a phučľa peskra datar: „So mange lestar mangava?“

„O šero le Janoskro Krstiteľiskro,“ odphenda lake e daj.

²⁵ A odi čhaj takoj sidarelas ko kralis a mangľa lestar: „Kamav, hoj mange takoj akana te anes pre tacka o šero le Janoskro Krstiteľiskro.“

²⁶ O kralis ačhila smutno, ale naši lake odphenda, bo la diña lav anglal o manuša, so leha sas pre hoscina.

²⁷ Avke o kralis takoj bičhađa le katos a prikazinda, hoj te anel le Janoskro šero. O katos geľa, odčhinda leske o šero andre bertena

²⁸ a anda o šero pre tacka la čhake. A e čhaj diña peskra dake.

²⁹ Sar oda šunde le Janoskre učeňika, avle, ile leskro telos a thode les andro hrobos.

O Ježiš čalarel pandž ezera manušen

³⁰ O apoštola avle pale paš o Ježiš a vakerenas leske savoro, so kerenas the sikavenas.

³¹ A ov lenge phenda: „Aven džas korkore pre varesavo omuklo than, hoj tumenge sikra te odpočovinen.“ Bo but manuša pal lende avenas a džanas het a len na sas aňi kana te chal.

³² Avke gele la lodkaha varekhaj pro omuklo than, hoj te aven korkore.

³³ Ale but nipi len dikhle, sar džan het, a avle pre oda, kaj džan. Vašoda but džene, so sas odarik andral savore gavora, gele pešones pal lende pre oki sera a predenašle len.

³⁴ A sar avľa o Ježiš avri andral e lodka, dikhľa ode pherdo nipen a sas leske pharo vaš lenge, bo sas sar o bakrore bi o pastjeris. A chudňa len te sikavel but veci.

³⁵ Sar imar sas but ori, avle ke leste leskre učeňika a phende leske: „Pre kada than nane nič a imar hin but ori.“

³⁶ Rozmuk len, hoj peske te džan te cinel vareso te chal andro gava the andro fori.“

³⁷ Ale ov lenge odphenda: „Tumen len den te chal!“

Phende leske: „Kames, hoj te džas te cinel maro vaš o duj šel (200) denara* a te das len te chal?“

³⁸ Ov lendar phučľa: „Keci tumen hin mare? Džan te dikhel!“

Sar pes dodžanle, phende leske: „Pandž mare the duj ribi.“

³⁹ Palis lenge phenda, hoj peske te bešen pre zeleno čar andro cikne skupinki.

⁴⁰ A bešle peske andro skupinki po šel (100) the po penda (50).

⁴¹ Avke o Ježiš iľa ola pandž mare the duj ribi, dikhľa pro ňebos, požehňinda, phagerelas o mare a delas le učeňikenge, hoj te poden le manušenge. The ola duj ribi rozdělinda savorenge.

⁴² Chale savore a čalile.

⁴³ A o učeňika kidle upre ole mareNDAR the ribendar, so mek ačhile dešuduj (12) pherde košara.

⁴⁴ Oda maro chale vaj pandž ezera (5 000) murša.

* 6:37 Oda hin beršeskro počiriben.

O Ježiš phirel pal o moros

⁴⁵ Takoj paloda bičhada o Ježiš peskre učeňiken, hoj te džan la lodkaha anglal leste andre Betsaida pre oki sera le moroskri, medik ov rozmukela le manušen.

⁴⁶ Sar pes lenca rozlučinda, geľa pes te modlinel upre pro verchos.

⁴⁷ A sar imar zaračila, sas e lodka maškar o moros, ale o Ježiš sas korkoro pre phuv.

⁴⁸ O Ježiš dikhľa, hoj pes o učeňika trapinen le veslenca, bo phurdelas pre lende e balvaj. Avľa ke lende, sar imar vidňisalolas, no mek sas rat†. Phirelas pal o moros a kamľa pašal lende te predžal.

⁴⁹ Ale sar les dikhle te phirel pal o paňi, viskinde, bo peske gondolinde, hoj dikhen varesave mules.

⁵⁰ Savoredžene les dikhle a darandile.

Ale o Ježiš takoj ke lende prevakerďa: „Ma izdran! Me som. Ma daran tumen!“

⁵¹ Geľa paš lende andre lodka a e balvaj preačila. A igen pes čudalinenas,

⁵² bo na achalile akor, sar pes ačila o zazrakos le marenca, bo lengre jile sas zakerde andre.

O Ježiš sastarel andro Genezaret

⁵³ Sar pregele o moros, avle andro Genezaret a ode priphandle e lodka.

⁵⁴ A soča avle avri andral e lodka, takoj les o manuša prindžarde.

⁵⁵ Rozdenaše pes pal cali odi phuv a anenas le nasvalen pro nošitki paš o Ježiš ode, kaj pes došunenas, hoj hino.

⁵⁶ A všadzik, kaj o Ježiš džalas, anenas ke leste le nasvalen, či oda sas avri pro ulici, vaj andro gava abo andro fori, či avri pre maľa. A mangelas les, či pes našti dotkňinen bajča leskre gadendar, a savore, so pes dotkňinenas, sastonas avri.

7

So melarel le manušes

¹ O Farizeja the varesave zakoňika, save avle andral o Jeruzalem, pes zgele paš o Ježiš.

² Dikhle, hoj le Ježišoskre učeňika chan o maro le melale vastenca, bo peske len na thode avri (na morde) avke, sar o Farizeja phenenas, hoj kampil te kerel.

³ Bo o Farizeja the savore Židi dolikerenas o tradiciji le phurederen-gre, hoj medik na thovenas mištes o vasta avri, na chanas.

⁴ A sar avenas pal o pľacos, na chanas, medik pes na thovenas. Preile le phurendar the but aver tradiciji a dolikeren len, ajse sar te thovel avri o pohara, o kuča, o pira the o grati medostar.

⁵ Vašoda lestar o Farizeja the o zakoňika phuče: „Soske tire učeňika na dolikeren o tradiciji le phurederengre a chan o maro le melale vastenca?“

⁶ Odphenda lenge: „Tumen dujemujengre, mištes pal tumende prorokinelas o Izajaš, avke sar hin pisimen:

„Kala nipi man lašaren le mujeha,

ale lengro jilo hino mandar dur.

† 6:48 Oda sas maškar o trin the šov ori.

⁷ *Hijaba man lašaren,*

bo sikaven o sikaviben le manušengro.'

⁸ Bo omuklan le Devleskro prikazaŋje a dolikeren le manušengre tradiciji.“

⁹ A phenda lenge: „Le Devleskro prikazaŋje čerinen vaš tumare tradiciji.

¹⁰ Bo o Mojžiš phenda: *„De pačiv tira da the tire dades! A oda, ko košel la da the le dades, mušinel te merel!“*

¹¹ Ale tumen phenen, hoj o manuš te phenel la dake abo le dadeske: „Našti tuke pomožinav, bo oda hin daros prekal o Del,“

¹² a kavke leske brañinen te kerel vareso prekal e daj abo prekal o dad.

¹³ Kajse tradicijenca, so likerem a poden dureder, musaren le Devleskro Lav. A mek the but aver kajse veci keren!“

¹⁴ Palis vičinda ke peste le nipen a phenda lenge: „Šunen man, savore, a achalón!

¹⁵ Le manušes na meľarel oda, so chal, ale oda, so avel avri andral leskro jilo.

¹⁶ [Te hin varekas kana, hoj te šunel, mi šunel!]"

¹⁷ Sar odgeľa le manušendar a geľa andro kher, phučle lestar leskre učeñika pal oda podobenstvo.

¹⁸ A o Ježiš lenge phenda: „So añi tumen na achalón? Na achalón, hoj nič, so avel avral a džal andro manuš, les našti meľarel andre?“

¹⁹ Bo oda na džal andre leskro jilo, ale ča andro per a palis džal avri.“ Aleha o Ježiš phenda, hoj dojekh chaben hino žužo.

²⁰ A phenda: „Le manušes meľarel andre oda, so avel andral leste avri.

²¹ Bo andral o manuš - andral leskro jilo - aven avri o gondolišagi te kerel o nalače veci, te kerel o lubipen, te murdarel, te čorel,

²² te pašlol avre romñenca, te kamel igen o barvalipen, te kerel varekaske o nalačo, te klaminel, ñisostar pes te na ladžal, te zavidzinel, te vakerel namištes pal aver, te lidžal pes upre a te kerel o diliñipen.

²³ Savore kala nalače veci aven avri andral o jilo a meľaren andre le manušen.“

O pačaben la džuvlakro

²⁴ O Ježiš uštila a geľa odarik paš o fori Tir [the Sidon]. Geľa andro kher a na kamľa, hoj pes pal oda vareko te dodžanel, ale na diña pes oda te garuvel andre.

²⁵ A došunda pes pal leste jekh džuvli, sava sas čhajori, andre savi sas nalačo duchos. Oj avľa a peľa le Ježišoske paš o pindre.

²⁶ Odi džuvli sas Grekiña andral e phuv Fenicija andre Sirija. Mangelas les, hoj te tradel avri le demonos andral lakri čhajori.

²⁷ Ale o Ježiš lake phenda: „Domuk, hoj ešeb te čalón o čhave, bo nane šukares te lel o maro le čhvenge a te čhivel les le rikonorenge.“

²⁸ Ale oj leske odphenda: „He, Rajeja, ale the o rikonore chan telal o skamind o trušini, so peren le čhvenge.“

²⁹ Avke lake phenda: „Vaš kada lav, so phendal, dža! O demonos imar geľa avri andral tiri čhaj.“

³⁰ A oj geľa khere a arakhľa peskra čhajora te pašol pro hadžos a o demonos imar andral late geľa avri.

O kašuko the šepetlivo manuš

³¹ Palis geľa het pašal o Tir prekal e phuv Sidon, tele paš o Galilejsko moros a odarik geľa andre phuv Dekapolis.

³² A ande ke leste jekhe manušes, savo sas kašuko the igen šepetlivo, a mangelas les, hoj te thovel pre leste o vasta.

³³ O Ježiš les ila pašal o nipi sikra dureder a thođa leske o angušta andro kana, palis peske čhungarđa pro angušta a dotkňinda pes leskra čhibatar.

³⁴ Palis dikhľa upre pro ňebos, phurdľa peske pharipnastar a phenda: „Effatha!“ So hin: „Phundrav tut!“

³⁵ Takoj pes leske phundrade o kana the e čhib a imar vakerelas žužes.

³⁶ O Ježiš prikazinda le manušenge, hoj oda te na phenen ňikaske. Ale so buter lenge prikazinelas, on mek buter vakerenas.

³⁷ Igen pes čudalinenas a phenenas: „Savoro kerel mištes! Mek the le kašukenge del te šunel a le ňemenge te vakerel!“

8

O Ježiš čalarel štar ezera manušen

¹ Andre ola dživesa, sar sas pale zgele but manuša a na sas len so te chal, o Ježiš vičinda ke peste le učeňiken a phenda lenge:

² „Pharo mange hin vaš kala manuša, bo imar trin džives hine manca a nane len so te chal.

³ Te len bičhavava khere bokhalen, odperena pal o drom, bo varesave avle dural.“

⁴ O učeňika leske odphende: „Khatar laha pre kada omuklo than ajci maro, hoj te čalon savore manuša?“

⁵ A phučľa lendar: „Keci tumen hin mare?“

„Efta,“ odphende leske.

⁶ Avke o Ježiš rozkazinda le manušenge, hoj peske te bešen pre phuv. Ila ola efta mare, palikerđa le Devleske, phagerelas a podelas o maro le učeňikenge, hoj oda te rozden. A on oda rozdenas le manušenge.

⁷ Sas len the vajkeci ribici, the vaš ola palikerđa a phenda, hoj len te rozden.

⁸ Avke o manuša chale a čalile. Olestar, so ačiľa, skidle upre efta pherde košara.

⁹ Ola, ko chale, sas vaj štar ezera (4 000) manuša. Palis len o Ježiš rozrukľa

¹⁰ a takoj paloda geľa le učeňikencu andre loďka a avľa andre phuv Dalmanuta.

O Farizeja mangel znamenje

¹¹ Avle paš leste o Farizeja a chudle pes leha te kerel. Mangelas lestar znamenje andral o ňebos, hoj lenge te sikavel, hoj les čačes bičhada o Del.

¹² Phurdľa peske pharipnastar andro duchos a phenda: „Soske peske kala manuša mangel znamenje? Čačipen phenav tumenge, hoj kale manušenge na ela dino ňisavo znamenje.“

¹³ Mukla len ode, geľa pale andre lodka a pregeľa pre oki sera le moroskri.

O učeňika mek furt na achalon le Ježišoske

¹⁴ Andre lodka len sas ča jekh maro, bo bisterde peha te lel.

¹⁵ O Ježiš lenge dovakerelas: „Den tumenge pozoris pro kvasos le Farizejengro the pro kvasos le Herodesoskro!“

¹⁶ Avke on phende jekh avreske: „Vašoda amenge kada phenel, bo nane amen maro.“

¹⁷ O Ježiš džanelas, so peske vakeren, a phučľa lendar: „Soske pal oda vakeren, hoj tumen nane maro? So mek furt na achalon? Hine tumende o jile phandle andre?“

¹⁸ Hin tumen jakha, a na dikhen? Hin tumen kana, a na šunen? So imar bisterďan?

¹⁹ Sar ola pandž mare rozďelinavas maškar o pandž ezera (5 000) manuša, keci pherde košara skidňan upre olestar, so ačhila?“

„Dešuduj (12) košara,“ phende leske.

²⁰ „A sar ola efa mare rozďelinavas maškar o štar ezera (4 000) manuša, keci pherde košara skidňan upre olestar, so ačhila?“

„Efa,“ odphende.

²¹ A phenda lenge: „So mek furt na achalon?“

O Ježiš sastarel le kores andre Betsaida

²² Palis avle andre Betsaida. Ande ke leste jekhe kores a mangelas les, hoj pes lestar te dotkňinel.

²³ O Ježiš chudňa le kores vastestar a iľa les avri andral o gav. Ode leske le šlinenca makhľa o jakha, thođa pre leste o vasta a phučľa lestar: „Dikhes vareso?“

²⁴ O koro dikhľa upre a phenda: „Dikhav le manušen te phirel, ale dičhon avri sar stromi.“

²⁵ A o Ježiš leske pale thođa o vasta pro jakha a ov chudňa te dikhel. O koro sastila avri a dikhelas savoro žužes.

²⁶ O Ježiš les bičhada khere a phenda leske: „Ma dža pale andro gav [aňi pal oda ma phen ňikaske!]“

O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš

²⁷ Palis geľa o Ježiš le učeňikenca andro gavora paš e Filiposkri Cezarea. Pal o drom lendar phučľa: „So pal mande phenen o manuša? So phenen, hoj ko me som?“

²⁸ Odphende leske: „Jekh phenen, hoj sal o Jan Krstiteľ, aver, hoj o Eliaš, a pale aver, hoj sal jekh le prorokendar.“

²⁹ Ov lendar phučľa: „A tumen so phenen, hoj ko me som?“

O Peter leske odphenda: „Tu sal o Kristus!“

³⁰ A o Ježiš lenge igen prikazinda, hoj oda ňikaske te na phenen avri.

O Ježiš vakerel pal peskro meriben

³¹ Palis len chudňa te sikavel, hoj o Čavo le Manušeskro mušinel a but te cerpinel, hoj na ela priilo le phurederendar, le nekbaredere rašajendar the le zakonikendar a hoj mušinel a pal o trin džives te uštel andral o meriben.

³² Vakerelas lenge pal oda phundradones. Akor o Peter les iľa pre sera a chudňa leske te dovakerel.

³³ Ale o Ježiš visaliła, dikhła pro učeňika a pokarhinda le Peter: „Dža mandar het, satan, bo na gondolines pre le Devleskre veci, ale pre le manušeskre!“

Sar te džal pal o Ježiš

³⁴ Palis ke peste vičinda le manušen the le učeňiken a phenda lenge: „Te kamel vareko te avel pal ma, mi zaprinel pes, mi lel pre peste peskro kerestos a mi avel pal ma.“

³⁵ Bo sako, ko kamel te zachraňinel peskro dživipen, našavela les, ale ko našavela peskro dživipen vaš ma the vaš o evaňjelium, zachraňinela peske les.

³⁶ Bo so hin le manušes olestar, hoj dochudela calo svetos, ale našavela o dživipen?

³⁷ Soha peske o manuš šaj cinel o dživipen pale?

³⁸ Te pes vareko ladžala vaš ma the vaš mire lava andre kada lubikano the binošno svetos, vaš oda manuš pes jekhvar ladžala the o Čhavo le Manušeskro, sar avela le svete aňjelenca andre slava peskro Dadeskri!“

9

¹ O Ježiš lenge phenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj varesave džene tumendar, so kade ačhen, na dikhena o meriben, medik na dikhena le Devleskro krališagos te avel bara zoraha.“

O Ježiš pes prečerinel anglo učeňika

² A pal o šov džives peha o Ježiš iła le Peter, le Jakob the le Jan a sas korkore pro učo verchos. Ode pes anglal lende prečerinđa.

³ Leskre gada ačhile parne sar jiv - ajse parne, hoj nič pre phuv len na kerđahas parneder.

⁴ A sikada pes lenge o Eliaš the o Mojžiš a vakerenas le Ježišoha.

⁵ Akor phenda o Peter le Ježišoske: „Rajeja, mištes amenge hin kade! Keras trin stani: tuke jekh, le Mojžišoske jekh the le Eliašiske jekh.“

⁶ O Peter na džanła so te phenel, bo igen predarandile.

⁷ Jekhvareste avła e chmara, zaučharda len a andral e chmara prevakerđa ke lende o hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves kamav. Les šunen!“

⁸ A soča pes obdikhle, imar na dikhle paš peste ñikas, ča le Ježiš korkores.

⁹ Sar avenas tele pal o verchos, phenda lenge o Ježiš, hoj oda, so dikhle, te na vakeren ñikaske avri, medik o Čhavo le Manušeskro na uštela andral o meriben.

¹⁰ On dolikerde oda, so lenge o Ježiš phenda, ale phučenass jekh avrestar: „So oleha gondolinel, sar phenel, hoj uštela andral o meriben?“

¹¹ A phučle lestar: „Soske phenen o zakoňika, hoj ešeb mušinel te avel o Eliaš?“

¹² Ov lenge odphenda: „Čačipen hin, hoj o Eliaš avela ešebno a prikerela savoro. Ale soske hin pisimen pal o Čhavo le Manušeskro, hoj mušinela but te cerpinel a na ela priilo?“

¹³ Phenav tumenge, hoj o Eliaš imar avła, ale kerde leha, so kamle, avke sar pal leste hin pisimen.“

O Ježiš tradel avri le nalače duchos andral o čavoro

¹⁴ Sar avle pale paš o učeñika, dikhle pašal lende but manušen a the varesave zakoñiken, sar pes lenca vesekedinen.

¹⁵ A soča ola manuša dikhle le Ježiš, igen radisalile a denašle ke leste a pozdravinde les.

¹⁶ O Ježiš lendar phučla: „Soske tumen lenca vesekedinen?“

¹⁷ Jekh ole manušendar leske odphenda: „Rajeja, andom paš tu mire čhas, bo hin andre leste o nalačo duchos, so lestar kerel ñemo.

¹⁸ Všadzik, kaj pre leste oda avel, čivkerel leha, marel leske pro muj o peni, randel le dandenca a ačhel sar kašt. Manglom tire učeñiken, hoj les te traden andral leste avri, ale on oda našti kerde.“

¹⁹ O Ježiš lenge odphenda: „Ó, manušale bi o pačaben! Mek dži kana tumenca avava? Dži kana tumen mek zlikerava? Anen le čavores kade paš mande!“

²⁰ Avke les ande paš leste, a sar oda duchos dikhla le Ježiš, čivkerelas le čavoreha. Peľa pre phuv, kulinelas pes a pro muj leske marelas o peni.

²¹ O Ježiš phučla leskre dadestar: „Kanastar hino ajsa?“

Ov odphenda: „Imar čavorestar.

²² Buterval les o nalačo duchos čivelas andre jag abo andro pañi, hoj les te murdarel. Te šaj vareso keres, av jileskro ke amende a pomožin amenge.“

²³ O Ježiš leske odphenda: „Soske phenes: ‚Te šaj?‘ Oleske, ko pačal, pes šaj ačhel savoro!“

²⁴ Ole čhaveskro dađ takoj zvičinda: „Pačav, Rajeja! Pomožin mange, hoj feder te pačav!“

²⁵ Sar o Ježiš dikhla, hoj pes skiden mek buter manuša, pokarhinda ole nalače duchos a phenda leske: „Tu ñemo the kašuko duchona, prikazinav tuke, av andral leste avri a imar šoha buter andre leste pale ma dža!“

²⁶ Oda duchos leha čivkerelas, kerelas bari vika a palis geľa avri. O čavoro dičholas sar mulo, vašoda but džene phende, hoj muľa.

²⁷ Ale o Ježiš chudña le čavores vastestar, hazdña les a ov uštıla.

²⁸ A palis sar imar o Ježiš avľa andro kher a sas korkoro le učeñikenca, phučle lestar: „Soske les amen našti tradñam avri?“

²⁹ Odphenda lenge: „Kale demonen našti te tradel avri, ča la modlitbaha [the le postoha].“

O Ježiš dujtovar vakereľ pal peskro meriben

³⁰ Palis gele het odarik a džanas pašal e Galileja. O Ježiš na kamelas, hoj olestar vareko te džanel.

³¹ Bo le učeñiken sikavelas a phenelas lenge: „O Čhavo le Manušeskro ela dino andro vasta le nipenge a murdarena les, ale pro trito džives uštela andral o meriben.“

³² O učeñika na achalonas ole laveske, ale daranas pes lestar te phučel.

Ko hin nekbareder?

³³ Avle andro Kafarnaum. Sar sas andro kher, phučla lendar o Ježiš: „Pal soste vakereñas maškar peste, sar avahas pal o drom?“

³⁴ Ale on sas čhit. Bo sar avenas pal o drom, vakerenas pal oda, ko hin lendar nekbareder.

³⁵ O Ježiš peske bešla, vičinda le dešudujen a phenda lenge: „Oda, ko kamel te avel ešebno, mušinel te avel posledno a te služinel savorenge.“

³⁶ Palis ila varesave čhavores a ačhađa les maškar lende. Sar les ila pro vasta, phenda:

³⁷ „Sako, ko prilela jekhes kajse čhavorendar andre miro nav, man prilel. A sako, ko man prilel, na man prilel, ale Oles, ko man bičhađa.“

Ko na džal pro Ježiš, hino leha

³⁸ O Jan leske phenda: „Rajeja, dikhlam varesave manušes, sar andre tiro nav tradelas avri le demonen a na domukahas leske, bo na phirel amenca.“

³⁹ Ale o Ježiš lenge phenda: „Ma brañinen leske! Bo ñiko, ko kerel andre miro nav zazraki, našti vakerel takoj namištes pal mande.

⁴⁰ Bo ko na džal pre amende, hino amenca!

⁴¹ Čaćipen phenav tumenge, hoj sako, ko tumen dela te pijel jekh poharis pañi andre miro nav, bo san le Kristoskre, čaćes chudela peskri odmena.“

Te na cirdel avres pro binos

⁴² „Te vareko cirdela pro binos jekhes kale ciknorendar, so pačan andre ma, oleske ulahas feder, te leske thodehas baro bar* andre meñ a čhidehas les andro moros!

⁴³ A te tut cirdela tiro vast te kerel binos, odčhin les, bo feder tuke hin te džal andro dživipen bi o vast, sar te džal soduje vastenca andro peklos, andre odi jag, so šoha na murdałol andre!

⁴⁴ [Ode, kaj mek añi lengro kirmo na merel a e jag na preačhel!]

⁴⁵ A te tut cirdela pro binos tiro pindro, odčhin les, bo feder tuke hin te džal andro dživipen bi o pindro, sar te avel čhido soduje pindrenca andro peklos, andre jag, so šoha na murdałol andre!

⁴⁶ [Ode, kaj lengro kirmo na merel a e jag na preačhel!]

⁴⁷ A te tut cirdela pro binos tiri jakh, džubin la avri, bo feder tuke hin te džal jekha jakhaha andro krališagos le Devleskro, sar te avel čhido soduje jakhenca andro peklos!

⁴⁸ Ode, kaj mek añi lengro kirmo na merel a e jag na murdałol andre!

⁴⁹ Bo sako ela žužardo la jagaha, avke sar dojekh obeta pes žužarel le loneha.

⁵⁰ O lon hino lačno, ale te o lon imar na ela londo, soha les pale londarena? Mi el andre tumende o lon a dživen andro smirom jekh avrenca!“

10

Pal o rozvod

¹ O Ježiš odarik uštıla a geła andre Judsko the andre phuv pal o Jordan. A pale pes zgele paš leste igen but nipi a ov len sikavelas avke sar furt.

² Androda ke leste avle o Farizeja a phučle lestar, či šaj omukel o rom peskra romña, bo kamenas les te chudel avri.

³ O Ježiš lendar phučla: „So tumenge prikazinda o Mojžiš?“

* 9:42 Oda hin o baro bar andral o mlinos.

⁴ On phende: „O Mojžiš domukla le muršeske te pisinel o rozvodno lil a te bičhavel la romňa het.“

⁵ O Ježiš lenge odphenda: „O Mojžiš tumenge pisinda oda prikazaŋje, bo tumare jile hine barune.

⁶ Ale ešebnovarestar, sar sas stvorimen o svetos, *len o Del stvorinda sar muršes the džuvla.*

⁷ *Vašoda omukela o murš la da the le dades a ela jekhetane la romňaha*

⁸ *a on duj džene ena jekh telos. Avke imar nane duj, ale jekh telos.*

⁹ *Vašoda, so o Del phandľa, o manuš te na rozphandel!“*

¹⁰ Palis, sar sas andro kher, phučle lestar pal oda o učeňika.

¹¹ O Ježiš lenge phenda: „Sako, ko omukel peskra romňa a lel peske avra, kerel laha lubipen.

¹² A te e romňi omukela peskre romes a lela peske avres, tiš kerel lubipen.“

O Ježiš požehňinel le čhavoren

¹³ O manuša anenas ko Ježiš peskre cikne čhavoren, hoj pre lende te thovel o vasta, ale o učeňika lenge na domukenas.

¹⁴ Sar oda dikhľa o Ježiš, cholisalila a phenda lenge: „Domuken le čhavorenge te avel ke ma a ma braňinen lenge, bo ajsengro hin o krališagos le Devleskro.

¹⁵ Čaćipen phenav tumenge: Ko na prilela le Devleskro krališagos sar čhavoro, šoha andre na džala.“

¹⁶ Palis lelas o Ježiš le cikne čhavoren pro vasta, thovelas pre lende o vasta a žehňinelas lenge.

Pal jekh barvalo terno manuš

¹⁷ Sar džalas pal o drom, avľa ke leste jekh terno manuš, peľa anglal leste pro khoča a phučľa lestar: „Lačo Učitelina, so mange kempel te kerel, hoj te chudav o večno dživipen?“

¹⁸ O Ježiš leske phenda: „Soske man vičines lačo? Ňiko nane lačo, ča jekh o Del.

¹⁹ Se tu džanes o prikazaňja: *„Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na svedčineha klamišagoha! Na thoveha ņikaha avri! De pačiv tira da the tire dades!“*

²⁰ Ov leske odphenda: „Učitelina, savoro kada imar terňipnastar dolikerav.“

²¹ Akor pre leste dikhľa o Ježiš kamibnaha a phenda leske: „Mek jekh tuke kempel: Dža, biken savoro, so tut hin, a rozde le čorenge a ela tut o barvalipen andro ņebos. Palis av a phir pal ma!“

²² Sar šunda kala lava, ačhiľa igen smutno a geľa het, bo sas les but barvalipen.

Pal o barvalipen

²³ O Ježiš pes rozdikhľa pašal peste a phenda peskre učeňikenge: „Sar phares pes dochudena andro krališagos le Devleskro ola, kas hin o barvalipen!“

²⁴ O učeňika pes igen čudalinenas leskre lavenge, ale o Ježiš lenge oda phenda mek jekhvar: „Čhavorale mire, sar phares hin te džal andro krališagos le Devleskro [olenge, ko pes muken pro barvalipen].

²⁵ Lokeder hin la favake te predžal prekal e suvakri chev sar le barvaleske andro krališagos le Devleskro.“

26 On pes meksa buter čudalinenas a phenenas jekh avreske: „Akor ko ela zachrañimen?“

27 O Ježiš dikhla pre lende a phendā: „O manuša oda našti keren, ale o Del šaj. Bo o Del šaj kerel savoro.“

28 Akor leske o Peter phendā: „Dikh, amen omuklam savoro a gelam pal tu.“

29 O Ježiš odphendā: „Čačipen tumenge phenav, hoj sako, ko omukla vaš ma the vaš o evaňjelium peskro kher, vaj le phralen abo le pheñen, vaj la da abo le dades, vaj le čhaven abo o maľi,

30 chudela imar akana andre kada časos šelvar ajci khera, phralen, pheñen, dajen, čhaven the maľi – kajte pre leste o manuša džana – a andre oda časos, so avela, o večno dživipen.

31 Ale but olendar, ko hine ešebna, ena posledna a o posledna ena ešebna.“

O Ježiš tritovar vakerel pal peskro meriben

32 Džanas le dromeħa upre andro Jeruzalem. O Ježiš džalas anglal lende a le učeñiken andro jilo na sas smirom. A ola, ko džanas pal lende, pes daranas. Iľa le dešudujen pale pre sera a vakerelas lenge, so pes leske ačhela:

33 „Šunen, džas upre andro Jeruzalem a o Čhavo le Manušeskro ela dino le bare rašajenge the le zakoñikenge. Odsudzinena les pro meriben a dena les le pohanenge.

34 Asana lestar, čhungarena pre leste, zbičinena les a murdarena, ale pro trito džives ušfela andral o meriben.“

Le Zebedeoskre čhavengro mangipen

35 O Jakob the o Jan, o čhave le Zebedeoskre, avle ko Ježiš a phende leske: „Učitelina, kamas, hoj amenge te keres oda, so tutar mangaha.“

36 Ov lendar phučla: „So kamen, hoj tumenge te kerav?“

37 On phende: „Akor sar bešeħa pro tronos andre tiri slava, ker prekal amende oda, hoj jekh te bešel pal tiri čači sera a aver pal tiri balogñi sera.“

38 Ale o Ježiš lenge odphendā: „Tumen na džanen, so mandar mangel. Či šaj pijen odi kuči, savi me pijav, a či šaj aven bolde ole bolipnaha, saveħa me som boldo?“

39 „Šaj,“ phende leske.

O Ježiš lenge phendā: „Čačo hin, hoj pijena odi kuči, so me pijav, a avena bolde ole bolipnaha, saveħa som me boldo,

40 ale te phenel ko bešela pal miri čači the balogñi sera, oda nane miri veca. Ola thana ena dine olenge, prekal kaste hine pripravimen.“

41 Sar oda šunde okla deš učeñika, cholisalile pro Jakob the pro Jan.

42 Ale o Ježiš peske len vičinda: „Tumen džanen, hoj o vladara, so lidžan avre naroden, vladñinen upral lende zoraha a o bare raja sikaven pro manuša peskri zor.

43 Ale maškar tumende oda te na el avke! Oda, ko kamel te avel bareder maškar tumende, mušinel te avel tumaro sluhas.

44 Oda, ko kamel te avel maškar tumende ešebno, mi služinel savorenge.

45 Bo aňi o Čhavo le Manušeskro na avľa, hoj leske te služinen, ale hoj ov te služinel a te počinel peskre dživipnaha vaš o but manuša.“

O Ježiš sastarel le kores paš o Jericho

⁴⁶ Palis avle andro Jericho. Sar avelas o Ježiš le učeňikenca the but manuŝenca avri andral o Jericho, o koro Bartimeus, le Timeoskro čhavo, bešelasa paš o drom a žobrinelas.

⁴⁷ Sar šunđa o koro, hoj avel o Ježiš Nazaretsko, chudňa te vičinel: „Ježiš, čhavo le Davidoskro, av ke ma jileskro!“

⁴⁸ O nipi leske phenenas, hoj te čhitel, no ov mek zoraleder vičinelas: „Čhavo le Davidoskro, av ke ma jileskro!“

⁴⁹ O Ježiš zaačhila a phenda: „Vičinen les!“

Vičinde le kores a phende leske: „Ma dara! Ušti, vičinel tut!“

⁵⁰ O koro čhida tele peskro plaštos, chučila upre a geľa ko Ježiš.

⁵¹ O Ježiš lestar phučla: „So kames, hoj tuke te kerav?“

O koro leske odphenda: „Učiťelina, kamav te dikhel!“

⁵² Akor leske o Ježiš phenda: „Dža, tiro pačaben tut sastarda!“ O koro takoj chudňa te dikhel a džalasa pal oda drom le Ježišoha.

11

O Ježiš džal andro Jeruzalem sar kralis

¹ Sar imar sas pašes paš o Jeruzalem, paš e Betfaga the Betanija pro Olivovo verchos, bičhađa o Ježiš duje peskre učeňiken

² a phenda lenge: „Džan andre kada gav, so hin angle tumende, a takoj soča džana andre, arakhena zaphandles somaricis, pre savo mek šoha ňiko na bešľa. Odphanden les a anen les kade.

³ Te tumendar vareko phučela: ‚Soske oda keren?‘ – phenen leske: ‚Le Rajeske les kempel, ale maj les anela pale.‘ “

⁴ Gele a arakhle le somaricis zaphandles avri paš o vudar pre ulica a odphandle les.

⁵ Varesave nipi, save ode ačhenas, phučle lendar: „Soske odphanden le somaricis?“

⁶ On lenge odphende avke, sar lenge phenda o Ježiš, a mukle len te džal.

⁷ Avke ande le somaricis ko Ježiš, thode pre leste peskre gada a o Ježiš peske pre leste bešľa.

⁸ But džene thovenas peskre gada pro drom a aver čhingerenas o konarica pal o mali a thovenas len pro drom.

⁹ Ola nipi, save džanas angle leste the pal leste, vičinenas: „Hosanna!

Požehňimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!

¹⁰ Požehňimen hin o krališagos amare dadeskro le Davidoskro, savo imar avel!

Hosanna andro ňebos!“

¹¹ O Ježiš geľa andro Jeruzalem andro chramos a savoro peske predikhľa. Palis odgeľa le učeňikenca andre Betanija, bo imar sas buter ori.

Pal o figovňikos

¹² Sar pre aver džives gele andral e Betanija, o Ježiš sas bokhalo.

¹³ Dural dikhľa o figovňikos a geľa te dikhel, či upre na ela varesavo ovocje. Ale sar doavľa paš o stromos, na sas upre nič, ča o prajti, bo mek na sas o časos pro figi.

14 Akor o Ježiš phenda: „Imar šoha buter te na chal ňiko tiro ovocje!“ A šunde oda leskre učeňika.

O Ježiš žužarel o chramos

15 Sar avle andro Jeruzalem, o Ježiš geľa andro chramos a chudňa te tradel avri olen, ko cinenas the bikenenas. Previsarda o skaminda olinge, ko vatinenas o love, the olinge, ko bikenenas le holuben.

16 A na domukľa ňikaske, hoj vareso te prelidžal prekal o chramos.

17 Sar len sikavelas, phenelas: „Či nane pisimen: *„Miro kher pes vičinelna kher pro modlitbi prekal savore narodi“?* Ale tumen lestar kerđan kher prekal o zbuňjnika!“

18 Šunde oda o zakoňika the o bare rašaja a chudle te gondolinel, sar les šaj murdarena. Daranas lestar, bo le nipenge sas pre dzeka, so o Ježiš sikavelas.

19 Sar zaračila, geľa o Ježiš le učeňikenca avri andral o foros.

O figovňikos šučila avri

20 Palis sig tošara, sar džanas pašal o figovňikos, dikhle, hoj calo šučila avri dži andro koreňis.

21 Le Peteriske avľa pre godi, so phenda o Ježiš, a phenda leske: „Učitelina, dikh, o figovňikos, so prekošlal, šučila avri!“

22 O Ježiš odphenda le učeňikenge: „Pačan le Devleske!

23 Bo čačipen tumenge phenav, hoj te vareko phenela kale verchoske: „Hazde tut a čhiv tut andro moros‘ a te na pohibinela andre peskro jilo, a pačala, hoj pes ačhela oda, so phenel, akor pes leske oda ačhela.

24 Vašoda tumenge phenav: Pačan, hoj savoro, vaš soske tumen mangel andre modlitba, imar chudňan a ela tumenge oda dino.

25 Sar tumen džan te modlinel, odmuken, te tumen hin vareso pre varekaste, hoj the tumaro Dad andral o ňebos te odmukel tumenge tumare bini.“

26 [„Te tumen na odmukena, aňi tumaro Dad andral o ňebos tumenge na odmukela tumare bini.“]

Pal e autorita le Ježišoskri

27 Avle pale andro Jeruzalem. Sar pes o Ježiš predžalas pal o chramos, avle ke leste o bare rašaja, o phuredera the o zakoňika

28 a phučle lestar: „Sava zoraha keres kala veci? Ko tut diňa odi autorita, hoj te keres kala veci?“

29 O Ježiš lenge odphenda: „The me tumendar vareso phučava. Odphenen mange a me tumenge phenava, sava zoraha kerav kala veci.

30 Khatar sas le Janoskro bolipen? Andral o ňebos, abo le manušendar? Odphenen mange!“

31 On gondolinenas maškar peste: „Te phenaha: ‚Andral o ňebos‘, phenela: ‚Akor soske leske na pačandilán?‘

32 Ale aňi našti phenas: ‚Le manušendar.‘ “ – Daranas pes le nipendar, bo savore nipi pačanas, hoj o Jan sas čačikano prorokos.

33 Avke odphende le Ježišoske: „Na džanas.“

Akor lenge o Ježiš phenda: „Aňi me tumenge na phenava, sava zoraha kerav kala veci.“

12

O podobenstvo pal o nalače vinara

¹ O Ježiš lenge chudña te vakerel andro podobenstva: „O manuš peske sadzinda e viñica a ohradzinda la. Kerđa e chev, kaj pes pučinel avri e štava andral o hroznos, a ačhađa e veža. Palis diña e viñica kečeñ le vinarenge a geła het pro droma.

² Sar avla e žatva, bičhađa oda manuš peskre sluhas ko vinara, hoj les te den olestar, so kidle upre.

³ Ale on les chudle, mardé les, na dine les nič a bičhade les het.

⁴ Pale ke lende bičhađa avre sluhas, ale leske pharade o šero a asandile les avri.

⁵ Avke pale bičhađa avres a oles murdarde. Mek but sluhen bičhađa, ale jekhen marenas a avren murdarenas.

⁶ Sas les mek jekh čhavo, saves igen kamelas. A pro koñec savorendar bičhađa ke lende the les, bo phenda peske: ‚Mire čhas dena pačiv.‘

⁷ No ola vinara peske phende: ‚Leske ačhela savoro. Aven murdaras les a leskro dedictvos ela amaro!‘

⁸ Avke les chudle, murdarde les a čhide avri andral e viñica.“

⁹ O Ježiš phučla: „Akor so kerela o raj la viñicakro? Avela, murdarela ole vinaren a e viñica dela avrenge.“

¹⁰ A phenda: „Na gendañ, so hin pisimen:

*‚O murara odčhide oda bar,
so pre stavba hino hlavno.*

¹¹ *O Raj oda kerđa
a amen pes oleske čudalinas?‘“*

¹² Kamenas les te phandel andre, bo achalile, hoj pal lende phenda kada podobenstvo. Ale daranas pes le nipendar, vašoda les mukle a gele het.

Pal o dañe

¹³ Palis ke leste bičhade varesave Farizejen the Herodijanen, hoj les te chuden andro lava.

¹⁴ Sar avle ko Ježiš, phende leske: „Učitelina, džanas, hoj vakeres čačipen a na džal tuke pal oda, so o manuša phenen, bo tu na dikhes pro manuš, ale sikaves le Devleskro drom andro čačipen. Phučas tutar: Kampel te počinel le cisariske o dañe, či na? Kampel te počinel, abo na?“

¹⁵ Ale o Ježiš prindžarđa lengro budžañdipen a phenda lenge: „Soske man kamen te chudel pro lav? Anen mange o denaris, hoj les te dikhav.“

¹⁶ A sar leske ande, o Ježiš lendar phučla: „Kaskro hin kada muj the nav?“

„Le cisariskro,“ odphende leske.

¹⁷ Avke lenge o Ježiš phenda: „Den oda, so hin le cisariskro, le cisariske, a so hin le Devleskro, le Devleske.“ A igen pes oleske čudalinde.

Pal o uštiben andral o meriben

¹⁸ Avle ke leste o Saduceja, save pačan, hoj o manuš našti uštel andral o meriben, a phučle le Ježišostar:

¹⁹ „Učitelina, o Mojžiš amenge pisinda, hoj *te mulahas varekaske o phral a mukela la romña bi o čhave, leskro phral peske la mušinel te lel romňake, hoj te avel le phrales čhave.*

20 Sas efta phrala. Ešebno peske iľa romňa a muľa, ale na sas les laha čhave.

21 Palis laha ačila dujto phral, tiš muľa a na sas les čhave. A kavke oda sas the paš o trito phral.

22 Avke laha dživenas savore efta phrala, no ņikastar la na sas čhave. Palis, sar mule avri savore phrala, muľa the oj.

23 Akor sar o mule ušena andral o meriben, kaskri ela romňi, te savore efta phrala laha dživenas?"

24 O Ježiš lenge odphenda: „Tumen čačes ņisoske na achalon, bo na prindžaren le Devleskro Lav aňi leskri zor.

25 Bo sar ušena o mule andral o meriben, na lena romňen a na džana romeste, ale ena sar o aňjela andro ņebos.

26 A pal o mule, save ušena andral o meriben, tumen na genđan andro Zvitkos le Mojžišoskro, hoj o Del leske paš o labardo krakos phenda: *„Me som o Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro the o Del le Jakoboskro“*?

27 O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge. Tumen čačes ņisoske na achalon.“

O nekbareder prikazaňje

28 Androda avľa pašeder jekh le zakonikendar, bo šunđa, sar pes le Ježišoha vesekedinenas o zakonika, a džanľa, hoj lenge o Ježiš mištes odphenda. A phučľa lestar: „Savo prikazaňje hin nekbareder maškar savore?“

29 O Ježiš leske odphenda: „Nekbareder maškar savore prikazaňja hin: *„Šun, Izrael! O Raj hin amaro Del, o Raj hino jekh!*

30 *Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral cali tiri duša, andral cali tiri godi the andral cali tiri zor!“* [Kada hin o ešebno prikazaňje.]

31 Dujto hin kada: *„Kameha avres avke sar tut korkores!“* Bareder prikazaňja kalendar imar nane.“

32 O zakonikos leske phenda: „Mištes, učitelina! Čačipen phendal, hoj hin ča jekh Del a aver nane.

33 A te kamel le Devles andral calo peskro jilo, andral cali godi, andral cali duša the andral cali zor a te kamel avres avke sar pes korkores hin buteder sar savore labarde the aver obeti.“

34 O Ježiš dikhľa, hoj o zakonikos godaha odphenda a phenda leske: „Na sal dur le Devleskre krališagostar.“ A imar buter ņiko pes na opovažinda te phučel vareso le Ježišostar.

Pal o čhavo le Davidoskro

35 Sar o Ježiš sikavelas andro chramos, phučľa: „Sar oda, hoj o zakonika phenen, hoj o Kristus hin o čhavo le Davidoskro?

36 Se korkoro o David phenda andro Sveto Duchos:

„O RAJ phenda mire Rajeske:

Beš tuke pal miri čači sera,

medik tuke na thovava

tire ņeprijatelen tel o pindre.’

37 Te korkoro o David les vičinel ‚Rajeja‘, sar šaj el o Kristus leskro čhavo?“

A but nipi le Ježiš radišagoha šunenenas.

Pal o zakonika

³⁸ Sar len o Ježiš sikavelas, phenelas lenge: „Den tumenge pozoris pro zakoňika, bo on kamen te phirel andro šukar džindarde gada a kamen, hoj len o nipi andro foros te pozdravinen;

³⁹ kamen o anglune thana andro sinagogi a o nekfeder thana pro hoscini;

⁴⁰ chan avri o khera le vdovenge a but pes modlinen, hoj len te dičhol. Vašoda ena goreder sudzimen.“

E čori vdova del nekbuter

⁴¹ O Ježiš peske bešla andro chramos paš e pokladňica a dikhelas, sar o nipi andre čivkerenas o love. But barvale čhide but.

⁴² Androda avla jekh čori vdova a čhida duj churde minci, vaj duj centi.

⁴³ Akor o Ježiš vičinda le učeňiken ke peste a phenda lenge: „Čačipen tumenge phenav, hoj kadi čori vdova čhida buter sar savore okla džene, so čivkerenas andre pokladňica.

⁴⁴ Bo savore čhide olestar, so lenge ačhelas, ale oj čhida peskre čoripnastar savoro, so la sas pro dživipen.“

13

O chramos ela telečhido

¹ Sar avelas o Ježiš avri andral o chramos, phenda leske jekh le učeňikendar: „Dikh, Rajeja, save šukar bara the save stavbi!“

² O Ježiš leske odphenda: „Dikhes kala bare stavbi? Na ačhela kade bar pre bareste; savoro ela telečhido.“

So ela pro koňec le svetoskro

³ Sar bešelas pre Olivovo brehos, khatar dičhol o chramos, sas leha korkore o Peter, o Jakob, o Jan the o Andrej a phučle lestar:

⁴ „Phen amenge, kana oda avela? Pal soste prindžaraha, hoj oda imar hin pašes?“

⁵ O Ježiš lenge chudňa te vakerel: „Den tumenge pozoris, hoj tumen vareko te na klamineľ!

⁶ Bo ena but ajsje džene, so avena andre miro nav a phenena: ‚Me som o Kristus!‘ a klaminena but nipen.

⁷ Sar šunenena pal o maribena the pal oda, hoj pes maren o narodi, ma preadaran, bo oda mušinel te avel, ale mek na ela o koňec.

⁸ Bo o narodos džala pro narodos a o krališagos pro krališagos. Pre varesave thana e phuv razisaľola a ela bari bokh [the ňepokoj]. Oda ela o anglune dukha le svetoskre andro trapišagos.

⁹ Ale tumen tumenge den pozoris! Vaš ma tumen lena pro sudi a marena tumen andro sinagogi. Vaš ma ačhena anglo bare raja the anglo kraľa, hoj lenge te svedčinen.

¹⁰ Ale angloda mušinel ešeb te avel vakerdo o evaňjelium savore narodenge.

¹¹ Sar tumen phandena andre a lidžana tumen pro sudos, ma daran tumen olestar, so vakerena. Ale vakeren oda, so tumenge odi ora ela dino te phenel, bo na tumen vakerena, ale o Sveto Duchos.

¹² O phral dela andre le phrales, hoj les te murdaren, a o dad le čhas. O čhave džana pre daj the pro dad a murdarena len.

¹³ Vaš miro nav tumen savoredžene našti avri ačhena. Ale oda, ko likerela avri dži o koňec, ela spasimen.“

O baro pharipen

14 „Sar dikhena oda baro džungipen, so meľarel andre o chramos, pre oda than, kaj oda na kamel te el, [avke sar phendã o prorokos Daniel] – oda, ko genel, mi achaľol – akor ola, ko ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi.

15 Oda, ko ela pre strecha, te na avel tele, hoj peske vareso te lel andral o kher.

16 Oda, ko ela pre maľa, te na visaľol pale khere vaš o gada.

17 No andre ola dživesa ela igen phares le khabňenge the ole džuvľenge, save den te pijel le čhavoren.

18 Modľinen tumen, hoj pes oda te na ačhel jevende!

19 Bo ola dživesa ena ajse phare, sar mek šoha na sas, kanastar o Del stvorinda o svetos, a imar aňi šoha buter na ela.

20 A te o Raj na kerdahas ola dživesa frimeder, na ulahas zachraňimen nisavo manuš. Ale vaš o manuša, saven peske kidňa avri, kerda ola dživesa frimeder.

21 Te tumenge akor vareko phendahas: ‚Dikh, kade hin o Kristus!‘ abo: ‚Kode hino!‘ – ma pačan.

22 Bo avena but falošna mesijaša, save phenena pal peste, hoj on hine o Kristus. Avena the but falošna proroka a kerena bare znaeňja the zazraki, hoj te klaminen, te pes diňahas, the olen, kas peske o Del kidňa avri.

23 Tumen tumenge den pozoris! Savoro tumenge phendom anglal.“

Sar avela o Čhavo le Manušeskro

24 „Andre ola dživesa,
pal oda pharipen,

o kham kaľola andre

a o čhonoro imar na švicinela.

25 O čercheňa perena tele andral o ňebos
a o ňeboskre zora pes čhalavena.

26 Akor dikhena, sar o Čhavo le Manušeskro avel pro ňeboskre chmari andre bari zor the andre slava.

27 A ov bičhavela peskre aňjelen, hoj te skiden upre leskre avrikidle manušen pal savore štar seri le svetoskre, pal jekh agor la phuvakro dži pre aver.“

O podobenstvo pal o figovňikos

28 „Sikľon andral kada podobenstvo pal o figovňikos: Sar leskre konara hine imar kovle a o prajti aven avri, džanen, hoj o ňilaj hino pašes.

29 Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda savoro ačhel, džanen, hoj ov hino pašes paš o vudar.

30 Čačipen phenav tumenge, hoj na predžala kada pokoleňje, medik pes kada savoro na ačhela.

31 O ňebos the e phuv našľona, ale mire lava šoha na našľona.“

Te stražinel a te na zasovel

32 „Ale ole dživesestar the ola oratar na džanel ňiko, aňi o ňeboskre aňjela, aňi o Čhavo, ča jekh o Dad.

33 Den tumenge pozoris, ma zasoven [a modľinen tumen]! Bo na džanen, kana avela odi ora.

³⁴ Le Čaha le Manušeskreha hin oda avke sar jekhe manušeha, so omukla peskro kher, geľa pro droma a diňa peskre sluhenge, hoj pes pal oda te starinen. Sakoneske phenda so te kerel a prikazinda le stražņikoske paš o vudar, hoj te na zasovel.

³⁵ Vašoda tumenge den pozoris a ma zasoven, bo na džanen, kana avela o raj le khereskro: Či rači, vaj pal jepaš rat, či akor, sar o kohutos gilavel, vaj tosara.

³⁶ Hoj te na avel akor, sar les na užarena, a arakhela tumen te sovel.

³⁷ So tumenge phenav, savorenge phenav: „Ma zasoven!“

14

Roden, sar le Ježiš te murdarel

¹ Sas mek duj džives angle Patrađi the anglo inepos le Marengro bi o Kvasos. O bare rašaja the o zakoņika rodenas sar le Ježiš počoral te chudel a te murdarel.

² Ale phenenas: „Našti oda keras pro inepos, hoj pes te na vzburinen o manuša.“

E džuvli pomazinel le Ježiš

³ Sar sas andre Betanija andro kher ko Šimon, saves sas malomocenstvo, a bešelas pašal o skamind, avľa ko Ježiš jekh džuvli. Ola džuvľa sas alabastrovo caklocis, andre savo la sas igen vzacno olejos le nardostar. Phagľa o caklocis a čhiđa avri oda olejos le Ježišoske pro šero.

⁴ Varesave džene olendar, so ode sas, dudrinenas: „Zbitočne sas čhido avri kajso vzacno olejos!“

⁵ Kada olejos pes šaj bikenda vaš o trin šel (300) rupune minci* a šaj pes diňa le čorenge.“ A igen pre late vakerenas.

⁶ Ale o Ježiš phenda: „Muken la! Soske la trapinen? Presikada mange baro lačhipen.“

⁷ Bo o čore tumenca hine furt a tumen lenge šaj presikaven o lačhipen, kana ča kamen, ale me tumenca furt na avava.

⁸ Oj kerđa oda, so mek akana šaj kerđa – pomazinda miro telos imar anglal pro pohrebos.

⁹ Čačipen tumenge phenav, hoj všadzik, kaj ča pes o evaņjelium vakerela pal calo svetos, pes vakerela the pal kada, so kadi džuvli akana kerđa, pre lakro leperiben.“

O Judaš pes dovakerel le rašajenca

¹⁰ O Judaš Iškarijotsko, jekh le dešudujendar, geľa pal o bare rašaja, hoj lenge te del andre le Ježiš.

¹¹ Sar oda on šunde, radisalile a phende leske, hoj les dena vaš oda love. O Judaš akorestar rodelas drom, sar les te zradzinel.

O učeņika pripravinen e posledno večera

¹² Ešebno džives pro inepos le Marengro bi o Kvasos, pro džives, sar pes murdarel la Patrađakro bakroro, phende o učeņika le Ježišoske: „Kaj kames, hoj tuke te džas te pripravinel o Patrađakro chaben?“

* 14:5 300 denara. Oda hin buter sar jekh beršeskro počniiben.

13 Akor bičhada duje peskre učeņiken a phenda lenge: „Džan andro foros. Ode pes tumenca arakhela manuš, savo lidžala jekh džbanos paņi. Džan pal leste

14 a ole manušeke, ke kaste džala andro kher, phenen: „O Učitelis tutar phučel: Kaj hin oda kher, andre savo chava le učeņikenca o Patradakro chaben?“

15 Ov tumenge sikavela upruno baro kher, so imar ela pripravimen the pratimen avri. Ode amenge pripravinen o chaben.“

16 O učeņika gele andro foros a arakhle savoro avke, sar lenge o Ježiš phenda; a pripravinde o Patradakro chaben.

O Ježiš phenel pal o zradcas

17 A sar zaračila, avla o Ježiš le dešduje učeņikenca.

18 Sar bešenas pašal o skamind a chanas, o Ježiš phenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj jekh tumendar, so manca chal, man zradzinela.“

19 Sar oda šunde, ačhile smutna a phučenastar jekh pal aver: „Som oda me?“

20 O Ježiš lenge odphenda: „Hin oda jekh le dešdujendar, oda, ko manca močinel o maro andro čaro.

21 O Čhavo le Manušeškro mušinel te merel, avke sar pal leste hin pisimen, ale ole manušeha, ko les zradzinela, ela igen namištes. Feder leske ulahas, te aņi na ulilahas.“

E posledno večera

22 A sar chanas, ila o Ježiš o maro, palikerđa, phagerelas, delas lenge a phenda: „Len, [chan], kada hin miro telos.“

23 Palis ila the e kuči, palikerđa, diņa lenge a pile andral savore.

24 Phenda lenge: „Kada hin miro rat la [neva] zmluvakro, so pes čorel avri vaš but manuša.

25 Čačipen tumenge phenav, hoj imar buter šoha na pijava olestar, so barol pre viņica, dži andre oda džives, medik les na pijava nevo andro krališagos le Devleskro.“

O Ježiš phenel, hoj les o Peter zaprinela

26 Palis gilade e chvala a gele pro Olivovo verchos.

27 O Ježiš lenge phenda: „Kadi rat man savore omukena, bo hin pisimen:

„Marava le pastjeris

a o bakrore pes rozdenašena.‘

28 Ale sar uščava andral o meriben, džava anglal tumende andre Galileja.“

29 Akor leske o Peter phenda: „Te tut savore omukena, me tut šoha na omukava!“

30 O Ježiš leske odphenda: „Čačipen tuke phenav, hoj mek kadi rat, sigeder sar o kohutos dujtovar gilavela, tu man trival zaprineha.“

31 Ale o Peter mek buter vakereleas: „Kajte tuha mušinava te merel, šoha tut na zaprinava.“ A the savore okla učeņika avke phenenas.

E modlitba andro Getsemane

32 Palis avle pre ajso than, so pes vičinel Getsemane. Ode phenda o Ježiš peskre učeņikenge: „Bešen tumenge kade, medik man modlinava.“

33 Ila peha ča le Peter, le Jakob the le Jan a sas leske igen phares.

³⁴ A phenda lenge: „Miri duša hiñi pro meriben smutno, ačhen kade a ma zasoven.“

³⁵ Geľa lendar sikra durededer anglal, peľa pre phuv a mangelas pes, hoj te pes del, či les našti kadi phari ora obdžal.

³⁶ Phenelas: „Abba, Dado, tu šaj keres savoro, le mandar kadi kuči! Ale na oda, so me kamav, ale so tu kames.“

³⁷ Palis avľa a arakhľa len te sovel. A phenda le Peteriske: „Soves, Šimon? Jekh ora na birindaľ upre te ačhel?

³⁸ Ma soven a modlinen tumen, hoj te na džan andro pokušeñje, bo o duchos kamel, ale o felos hino slabo.“

³⁹ O Ježiš pes geľa pale te modlinel a vakerelas pale ola lava.

⁴⁰ Sar avľa pale, arakhľa len pale te sovel, bo o jakha lenge perenas tele. A na džanle, so leske pre oda te phenel.

⁴¹ Avľa tritovar a phenda lenge: „Mek furt soven a odpočovinen tumenge? Imar dos! Avľa odi ora. Dikhen, o Čhavo le Manušeskro hino akana dino andro vasta le binošenge.“

⁴² Ušten, aven džas! Imar avel miro zradcas.“

O Ježiš hino zailo

⁴³ Takoj androda, sar mek o Ježiš vakerelas, avľa o Judaš, jekh le dešudujendar, a leha avenas but nipi khatar o bare rašaja, zakoñika the phuredera le šablenca the le pacenca andro vasta.

⁴⁴ Le Ježišoskro zradcas lenge diña anglal te džanel: „Oda, kas čumidava, oda hin ov. Phanden les mištes a lidžan les het.“

⁴⁵ Sar doavľa, takoj geľa ko Ježiš a phenda leske: „Rabbi!“ A čumidľa les.

⁴⁶ Ola murša les takoj chudle a zaile.

⁴⁷ Avke varesavo dženo, so ode ačhelas pašes, iľa avri e šabľa a demađa le nekbaredere rašaskre sluhas a odčhinda leske o kan.

⁴⁸ O Ježiš lenge phenda: „Avľan pre ma le šablenca the le pacenca, hoj man te zalen sar varesave živañis?

⁴⁹ Džives so džives somas maškar tumende andro chramos a sikavavas, ale na zailan man. Ale oda, so hin pisimen, pes mušinel te ačhel.“

⁵⁰ Akor les savore učeñika omukle a denašle het.

⁵¹ Džalas pal leste varesavo terno manuš, urdo ča andre lepeda. Sar les chudle,

⁵² mukľa e lepeda a lango denašľa het.

O Ježiš angle Bari Rada

⁵³ Ligende le Ježiš ko nekbareder rašaj, kaj pes zgele savore bare rašaja, o phuredera the o zakoñika.

⁵⁴ O Peter avelas pal leste dural a doavľa dži andre dvora le nekbareder rašaskri. Ode peske bešľa paš o stražñika a tačarelas pes paš e jagori.

⁵⁵ O bare rašaja the e cali Bari Rada kamenas te arakhel vareso pro Ježiš, hoj les te murdaren, ale našti arakhle.

⁵⁶ But džene pro Ježiš falošne svedčinenas, ale o lava lenge na pasinenas.

⁵⁷ Varesave džene uštile a kavke pre leste klamišagoha svedčinenas:

58 „Amen šundam, sar phendā: ‚Čhivava tele kada chramos, so sas ačhado le manušeskre vastenca, a tel o trin džives kerava aver, so na ela ačhado le manušeskre vastenca.‘“

59 Ale aňi kala lava le švedkenge na pasinenas.

60 Akor uštila o nekbareder rašaj, ačhila maškaraľ a phučľa le Ježišostar: „Soske nič na odphenes pre oda, so pre tute kala nipi vakeren?“

61 Ale o Ježiš sas čhit a na phendā mek aňi lav.

O nekbareder rašaj lestar pale phučľa: „Sal tu o Kristus, o Čhavo le Devleskro†?“

62 O Ježiš leske phendā: „Me som. *A dikhena, sar bešel o Čhavo le Manušeskro pre čači sera le Nekzoraľedereskri a sar avel pro řeboskre chmari.*“

63 Akor čhingerďa o nekbareder rašaj peskre gada a phendā: „Pre soste amenge mek kampil švedken?“

64 Šundan, sar pes ruhinel! So pre oda phenen?“

A savore phende, hoj peske zaslužinel te merel.

65 A varesave džene pre leste chudle te čhungarel. Zaučharenas leske o muj, marenas les pal o šero a phenenas: „Prorokin! Ko tut demaďa?“ Palis les ile o stražňika a marenas les.

O Peter zaprinel le Ježiš

66 Sar sas o Peter tele pre dvora, avľa ode jekh služka le nekbareder rašaskri,

67 a sar dikhľa le Peter, hoj pes tačarel paš e jag, phendā: „The tu salas ole Ježišoha andral o Nazaret.“

68 Ale o Peter zaprinďa: „Me na džanav aňi na achaluvav, pal soste vakeres!“ A geľa odarik avri pre avruňi dvora. Akor o kohutos giľaďa.

69 Sar les pale ode dikhľa odi služka, phenda olenge, so ode ačhenas: „The kada hino jekh lendar.“

70 Ale o Peter pale zaprinďa.

Na pregeľa but a ola, so ačhenas paš o Peter, leske pale phende: „Tu sal čačes jekh lendar, bo sal Galilejčanos [a o vakeriben tut lenca hin jekh].“

71 Ale o Peter pes chudňa te košel a iľa pre peste vera: „Me na prindžarav ole manušes, pal savo tumen vakeren!“

72 Androda takoj giľaďa o kohutos dujtovar. Akor avľa le Peteriske pre godi ola lava, so leske o Ježiš phendā: „Sigeder sar o kohutos duvar giľavela, tu man trival zaprineha.“ A chudňa te rovel.

15

O Ježiš anglo Pilat

1 Takoj sig tosara pes dovakerde o bare rašaja, o phuredera, o zakoňika the e Bari Rada. Phandle le Ježiš, odligende les a dine le Pilatoske.

2 O Pilat lestar phučľa: „Sal tu o židoviko kralis?“

„Tu oda phenes,“ odphendā leske o Ježiš.

3 O bare rašaja pre leste but vakerenas

4 a o Pilat lestar pale phučľa: „So nič na odphenes? Dikh, keci pre tu vakeren!“

† 14:61 E grecko čhib: Oda Požehnano

⁵ Ale o Ježiš imar nič na phenda, a vašoda pes o Pilat igen čudalinelas.

O Ježiš odsudzimen pro meriben

⁶ Furt pre Patradī lenge o Pilat premukelas jekhe bertenošis, saves peske on kidenas avri.

⁷ Akor sas andre bertena jekh murš, saves vičinenas Barabaš. Ov sas phandlo andre olenca, ko paš e vzbura murdarde varesave manušen.

⁸ Sar pes o nipi zgele, chudle te mangel le Pilat, hoj lenge te premukel jekhe bertenošis, avke sar furt kerelas.

⁹ O Pilat lendar phučla: „Kamen, hoj tumenge te premukav le židovike kralis?“

¹⁰ Bo džanelas, hoj les o bare rašaja dine andre zavistatar.

¹¹ Ale o bare rašaja kerde upre le nipen, hoj te mangel le Barabaš.

¹² O Pilat lendar pale phučla: „Akor so kamen, hoj te kerav oleha, kas vičinen židoviko kralis?“

¹³ On zoraes vičinde: „Ukrižin les!“

¹⁴ O Pilat lendar phučla: „So ajsa nalačo kerđa?“

No on mek zoraleder vičinenas: „Ukrižin les!“

¹⁵ Avke o Pilat kerđa pal e dzeka le manušenge a premukla le Barabaš. Palis diña le Ježiš te zbičinel a te ukrižinel.

O slugađa asan le Ježišostar

¹⁶ O slugađa les ligende andro palacis le vladariskro - oda hin o Praetorium - a vičinde ode calī čata.

¹⁷ Urde les upre andro purpurovo plašto a thode leske pro šero korona, so kerde le trëndar.

¹⁸ A chudle lestar te asal a vičinenas: „Mi dživel o židoviko kralis!“

¹⁹ Marenas les pal o šero le palicenca, čhungarenas pre leste, perenas pro khoča a bandonas anglal leste.

²⁰ Sar lestar imar preačhile te asal, čhide pal leste tele o purpurovo plašto a urde pre leste leskre gada. Palis les ligende avri, hoj les te ukrižinen.

O Ježiš ukrižimen

²¹ Akor varesavo Šimon Cirenejsko, o dad le Alexandroskro the le Rufoskro, avelas pal e maļa. Leske prikazinde, hoj te lidžal le Ježišoske o kerestoš.

²² A lidžanas le Ježiš pro than, so pes vičinel Golgota (oda hin prethodo: Le Lebchengro Than).

²³ Dine les te pijel mol mišimen la mirhaha*, ale ov na kamla.

²⁴ Ukrižinde les a rozdelinde peske leskre gada maškar peste avke, hoj losinenas, ko peske so lela.

²⁵ Sas eña ori† tosara, sar les ukrižinde.

²⁶ Upral leskro šero sas pisimen leskri vina: „O kralis le Židengro.“

²⁷ Jekhetane leha ukrižinde the duje živañen, jekhes pal e čači sera a dujtones pal e baļoġni.

²⁸ [Akor pes ačhila oda, so hin pisimen: „Lidžanas les sar živañis.“]

²⁹ Ola manuša, save odarik predžanas, pes ruhinenas pre leste, kerenas le šerenca a phenenas: „Tu so čhives tele o chramos a tel o trin džives les pale ačhaves!

* 15:23 E mirha hin o kirko koreñje. † 15:25 E grecko čhib: e trito ora

³⁰ Zachrañin akana tut korkores a av tele pal o kerestos!“

³¹ The o bare rašaja le zakoñkenca asanas maškar peste: „Avren zachrañinelas, ale pes naši zachrañinel!“

³² O Kristus, o izraeliko krališ! Akana mi avel tele pal o kerestos, hoj te dikhas a te pačas!“ Asanas lestar mek the ola, ko sas leha ukrižimen.

O Ježiš merel

³³ Dešuduj (12) orendar[‡] pro dilos avla kalipen pal cali phuv a likerda dži trin oriš pal o dilos.

³⁴ A trin orendar o Ježiš zorales vičinda: „*Eloi, Eloi, lama sabach-tani?*“ – so hin prethodo: „Devla miro, Devla miro, soske man omuklal?“

³⁵ Varesave džene, save ode ačhenas, oda šunde a phenenas: „Šunen, vičinel le Eliaš.“

³⁶ Jekh dženo denašla te močinel e špongija andro šut, thođa la pre paca, diña les te pijel a phenda: „Užaren! Dikhaha, či avela o Eliaš, hoj les te lel tele.“

³⁷ Akor o Ježiš zorales vičinda a muľa.

³⁸ O pochtan, so sas figimen andro chramos, phariľa pro jepaš uprunestar dži tele.

³⁹ A sar dikhľa o veliteľis le slugađengro, savo ode ačhelas, sar muľa o Ježiš, phenda: „Kada manuš sas čačas o Čhavo le Devleskro!“

⁴⁰ Sas ode the varesave džuvľa, so dikhenas dural. Maškar lende sas e Maria Magdalena, e Salome, the e Maria – e daj le terneder Jakoboskri the Jozesoskri.

⁴¹ Kala džuvľa phirenas pal o Ježiš a kerenas pašal leste, sar sas mek andre Galileja. Sas ode mek but aver džuvľa, save leha avle andro Jeruzalem.

O Ježiš parundo

⁴² Sar imar zaračolas, a vašoda, hoj oda sas o džives, kana pes pripravinenas pro šabat,

⁴³ avla o Jozef andral e Arimatija ko Pilat. Ov sas baro manuš andre Bari Rada, savo tiš užarelas o krališagos le Devleskro. A bi e dar avla te mangel le Pilatostar o telos le Ježišoskro.

⁴⁴ O Pilat pes čudalinda, hoj o Ježiš imar muľa. Vičinda peske le veliteľis a phučľa lestar, kana muľa.

⁴⁵ Sar pes dodžanľa le veliteľistar, hoj imar muľa, diña o telos le Jozefoske.

⁴⁶ O Jozef cinda lepeda, iľa tele o telos le Ježišoskro a zapačarda les andre lepeda. Thođa les andro hrobos, so sas avrikerdo andre skala, a zaučarda andre o vudar le bareha.

⁴⁷ E Maria Magdalena the e Maria le Jozesoskri daj dikhenas, kaj les thode.

16

O Ježiš uštel andral o meriben

¹ Sar imar pregela o šabat, e Maria Magdalena, e Salome, the e Maria, e daj le Jakoboskri, cinde voňava oleji, hoj te pomazinen le Ježišoskro telos.

² Sig tosara, sar avelas avri o kham, ešebno džives andro kurko, avle ko hrobos.

³ A phenenas jekh avrake: „Ko amenge odcirdela o bar pašal o hrobos?“

⁴ Ale sar dikhle feder, dikhle, hoj oda bar, so sas igen baro, imar hino odčhido.

⁵ Avke gele andro hrobos a dikhle, hoj pre čači sera bešel terno manuš, urdo andro parne gada, a darandile pes.

⁶ Ale ov lenge phenda: „Ma daran tumen! Roden le Ježiš andral o Nazaret, savo sas ukrižimen? Nane kade! Uštila andral o meriben. Dikhen, kade hin oda than, kaj sas thodo.

⁷ Džan, phenen le učeňikenge the le Peteriske: „Džal andre Galileja anglal tumende a ode les dikhena, avke sar tumenge anglal phenda.“

⁸ On denašle sig avri andral o hrobos, bo igen predarandile a izdranas daratar. Nikaske nič na phende, bo pes daranas.

O Ježiš pes sikavel le učeňikenge

⁹ [Kurke sig tosara, sar uštila andral o meriben, pes ešeb sikada la Maria Magdalenake, andral savi angloda tradňa avri efa demonen.

¹⁰ Oj oda gela te phenel le manušenge, so leha phirenas. On pal leste rovenas a sas igen smutna.

¹¹ A sar šunde, hoj o Ježiš dživel a hoj les dikhla, na pačanas lake.

¹² Palis pes o Ježiš sikada andre aver podoba duje dženenge lendar, sar džanas peskre dromeha andro gav.

¹³ Avke gele pale a phende oda oklengen, ale aňi lenge na pačandile.

¹⁴ Ale palis pes sikada le dešujekh (11) apoštolenge, sar bešenas pašal o skamind. Pokarhinda len vaš oda, hoj lengre jile sas zaphandle andre a na pačandile olenge, ko les dikhle pal oda, sar uštila andral o meriben.

¹⁵ Phenda lenge: „Džan pal calo svetos a vakeren o evaňjelium savorengen, kas o Del stvorinda!

¹⁶ Oda, ko pačala a dela pes te bolel, ela zachraňimen. Ko na pačala, ela odsudzimen.

¹⁷ Ola, ko pačana, kerena kala veci: Andre miro nav tradena avri le demonen a vakerena neve čhibenca.

¹⁸ Le sapen lena andro vasta, a kajte pilehas o meribnaskro jedos, nič lende na ela. Pro nasvale thovena o vasta a sastona avri.“

¹⁹ A paloda, sar lenca o Ježiš dovakerda, sas ilo upre andro ņebos a bešla peske pal e čači sera le Devleskri.

²⁰ Palis o učeňika gele a vakerenas všadzik o evaňjelium. O Raj lenge pomožinelas a pridžanelas pes ke lengro lav prekal o zazrakı, so pes ačhenas.]

Amen.

O Evañjelium le Lukašiskro

O angluno vakeriben

¹ Imar but džene kamenas te pisinel andre ola veci, so pes ačhile ke amende,

² sar amenge oda podine ola, ko oda dikhle pre peskre jakha ešebnovarestar a ačhile služobňika andro lav.

³ Vašoda, lačo Teofilona, the me mange phendom, hoj kampil mištes te preskuminel a te predžal ola veci ešebnovarestar zaradom avke, sar pes ačhile, a te pisinel tuke,

⁴ hoj mištes te prindžares o čačipen pal ola veci, so tut sikavenas.

O Zachariaš the e Alžbeta

⁵ Andre ola dživesa, sar kralinelas andre Judsko o Herodes, dživelas ode jekh rašaj o Zachariaš. Ov sas le Abijašiskre rašajendar. Leskri romňi e Alžbeta sas le Aronoskre potomkendar.

⁶ Soduždžene sas čačipnaskre anglo Del a pačivales dolikerenas savore zakoni the prikazaňja le Rajeskre.

⁷ Ale na sas len čhave, bo e Alžbeta našti ačhiľa khabňi a soduždženenge sas imar buter berša.

⁸ Jekh džives avľa pro Zachariaš o šoros te kerel anglo Del e rašajiko služba,

⁹ bo le rašajen sas ajso zvikos te losinel a o losos peľa pre leste. Avke geľa andro chramos le Rajeskro, hoj te labarel o kadidlos.

¹⁰ A sar thuvisaľolas o kadidlos, avri pes modľinenas igen but nipi.

¹¹ Androda pes sikađa le Zachariašiske o aňjelos le Rajeskro a ačhelas pre čači sera le oltariskri, kaj pes labarelas o kadidlos.

¹² Sar les dikhľa o Zachariaš, predarandĭľa a avľa pre leste bari dar.

¹³ Ale o aňjelos leske phendá: „Ma dara tut Zachariaš, bo tiro mangipen hin avrišundo! Tiri romňi e Alžbeta ačhela khabňi, uľola lake muršoro a deha leske o nav Jan.

¹⁴ Ela tut baro radišagos a thoveha baripen andre leste a but džene radisaľona, sar uľola!

¹⁵ Bo ov ela baro anglo Raj. Na pijela mol aňi ņisavo aver pijiben a ela pherdžardo le Svete Duchoha imar peskra dake andro per.

¹⁶ A but čhaven le Izraeloskren anela pale ko Raj, ke lengro Del.

¹⁷ Ov korkoro džala anglal o Raj andro duchos the andre zor le Eliašiskri, hoj te visarel o jile le dadengre ko čhave a te visarel olen, ko na šunen le Devles, ke goďi the ko čačipen a hoj le Rajeske te pripravinel le nipen.“

¹⁸ Ale o Zachariaš phučľa le aňjelostar: „Pal soste oda prindžarava? Me som imar phuro a the mira romňake hin but berša.“

¹⁹ Akor leske o aňjelos odphendá: „Me som o Gabriel, savo ačhel anglo Del, a som bičhado vašoda, hoj tuha te vakerav a te phenav tuke kadi lači sprava.

²⁰ Dikh, ačheha ņemo a našti prevakereha dži andre oda džives, medik pes kada savoro na ačhela! Bo na pačandĭľal mire lavenge, save pes ačhena andro spravno časos.“

²¹ O nipi užarenas le Zachariaš a čudalinenas pes, soske pes kajci zlikerda andro chramos.

²² Sar avla avri, našti ke lende prevakerda, bo ačila nemo. Sikavelas lenge le vastenca a pal oda prindžarde, hoj dikhla videňje andro chramos.

²³ Sar pregele o dživesa leskra službakre, geľa pale khere.

²⁴ Pal ola dživesa ačila khabňi e Alžbeta, leskri romňi, a garuvelas pes pandž čhon.

²⁵ Phenelas: „O Raj prekal ma kada kerda andre kala dživesa, sar pre ma dikhla peskre lačhipnaha a iľa mandar e ladž anglal o nipi.“

O aňjelos pes sikavel la Mariake

²⁶ Andre šovto čhon o Del bičhađa le aňjelos Gabriel andro galilejsko foros Nazaret

²⁷ ke pačivali džuvli Maria, savi sas mangađi le Jozefoha. O Jozef sas potomkos le Davidoskro.

²⁸ Oda aňjelos avla ke late a phenda lake: „Smirom tuke! Chudňal e bari milošť a o Raj hino tuha.“ [„Bachtali sal maškar o džuvľa!“]

²⁹ E Maria pes čudalinelas le aňjeloskre lavenge a gondolinelas pal oda, sar lake pozdravinda.

³⁰ Ale o aňjelos lake phenda: „Ma dara tut Mario, bo chudňal e milošť le Devlestar.

³¹ A dikh, ačeha khabňi, ulola tuke čavoro a deha leske nav Ježiš.

³² Ov ela baro a vičinelas pes Čavo le Nekbaredereskro. A o Raj, o Del, leske dela o tronos le Davidoskro, leskre dadeskro

³³ a ov kralinela upral o kher le Jakoboskro pro furt a leskre krališagoske na ela šoha koňec.“

³⁴ E Maria phučľa le aňjelostar: „Sar pes oda ačhela, se me som mek pačivali?“

³⁵ O aňjelos lake phenda: „O Sveto Duchos avela pre tu a e zor le Nekbaredereskri tut učharella andre. Vašoda oda čavoro, so tutar ulola, ela sveto a vičinelas pes Čavo le Devleskro.

³⁶ Dikh, tiri famelija e Alžbeta, pre savi phende, hoj la našti el čhave, hiňi imar šovto čhon khabňi, kajte hiňi phuri.

³⁷ Bo o Del šaj kerel savoro.“

³⁸ „Me som le Rajeskri služobňička,“ phenda e Maria. „Mi ačhel pes mange pal tire lava.“ A o aňjelos latar odgeľa.

E Maria ke Alžbeta

³⁹ Andre ola dživesa e Maria uštıla a sidarelas andro foros pre brehengri phuv andre Judsko.

⁴⁰ Geľa andro kher ko Zachariaš a pozdravinda la Alžbetake.

⁴¹ Sar šunda e Alžbeta la Mariakro pozdravos, podčučila andre late o čavoro a e Alžbeta sas pherdžardi le Svete Duchoha.

⁴² A vičinda zorale hangoha: „Bachtali sal maškar o džuvľa a bachtalo hin oda, ko tutar ulola!

⁴³ Ale sar oda hoj mire Rajeskri daj avel ke mande?

⁴⁴ Bo soča šundiľa andre mire kana tiro hangos, sar man pozdravindaľ, o čavoro pes radišagoha čhalada andre miro per!

⁴⁵ Bachtali sal, bo pačandiľal, hoj pes ačhela oda, so tuke o Raj phenda!“

E gili la Mariakri

- 46 E Maria phenda:
 „Miri duša bararel le Rajes
 47 a miro duchos radisalol andro Del, miro Spasitelis,
 48 bo dikhla pre peskri pokorno služobnička.
 Akanastar man savore pokoleňja vičinena bachtali,
 49 bo bare veci prekal ma kerđa o zoralo Del,
 saveskro nav hin sveto.
 50 Le Devleskri milost džal andral jekh pokoleňje pre aver;
 pre ola, ko pes lestar daran.
 51 Ov sikađa o zorale skutki peskre vasteha
 a roztradňa olen, ko pes lidžanas upre andro jile,
 52 le zoralen čhida tele pal o tronos
 a hazdňa upre olen, ko sas teledikhle;
 53 le bokhalen pherdžarda le lače vecenca
 a le baryalen bičhađa het a na diňa len nič.
 54 Pomožinda le Izraeloske, peskre služobnikoske,
 bo na bisterel pre peskri milost,
 55 avke sar diňa lav amare daden,
 le Abraham the leskre čhaven pro furt.“
 56 E Maria ačila la Alžbetaha vaj trin čhon a palis geľa pale khere.

O Jan Krstitel ulol

- 57 Avke avľa oda časos, hoj e Alžbeta te ločhol, a uliľa lake muršoro.
 58 Sar pes dodžanle lakre susedi the famelija, savi bari milost lake
 presikađa o Raj, chudle laha te radisalol.
 59 Pre ochtoto džives avle te obrezinel le čhavores a kamle leske te
 del o nav Zachariaš pal leskro dad.
 60 Ale leskri daj phenda: „Na, bo vičinela pes Jan.“
 61 Phende lake: „Se ňiko nane andre tiri famelija, ko pes avke
 vičinel!“
 62 Avke pes visarde ke leskro dad a le vastenca lestar phučle, savo
 nav leske kamel te del.
 63 Ov peske mangľa tabulka a pisinda: „Leskro nav hin Jan.“ A savore
 pes čudalinenas.
 64 Jekhwareste pes le Zachariašiske phundrađa o muj a pomukľa
 leske e čhib. Chudňa te vakarel a lašarelas le Devles.
 65 Akor avľa dar pre savorende, so pašal lende bešenas, a pal cali
 brehengri phuv andre Judsko pes vakereľas pal kala veci.
 66 Savore, so pes pal oda došunde, gondolinenas andre peskre jile a
 phenenas: „So oda ča ela kale čhavorestar?“ Bo le Rajeskro vast sas
 upral leste.

Le Zachariašiskro prorocťvos

- 67 O Zachariaš, le Janoskro dad, sas pherdžardo le Svete Duchoha a
 prorokinelas:
 68 „Požehňimen hin o Del, o Raj le Izraeloskro,
 bo avľa ke peskre nipi a cinda len avri.
 69 Diňa amen zorale Spasitelis
 andral o potomstvov le Davidoskro,
 peskre služobnikoskro,
 70 avke sar imar čirlastar vakereľas

- prekal o muja peskre svete prorokengre,
 71 hoj amen zachrañinela andral o vasta amare ñeprijateľengre
 the savorengre, ko amen našti avri ačhen.
 72 Oleha sikavel peskri milost' adenge
 a leperel peske pre peskri sveto zmluva,
 73 pro lav, so diña le Abraham amare dades,
 74 hoj amen zachrañinela andral o vasta amare ñeprijateľengre,
 hoj leske te služinas bi e dar,
 75 svetones the andro čačipen sako džives
 andre amaro dživipen.
- 76 A tut, čhavoreja, vičinena prorokos le Nektbaredereskro,
 bo džaha anglal o Raj,
 hoj leske te pripravines o drom;
 77 hoj te des te džanel leskre nipenge,
 hoj ena spasimen prekal oda,
 hoj lenge ena odmukle o bini.
 78 Bo prekal le Devleskri bari milost' avela
 o spaseñje ke amende andral o ñebos,
 avke sar avel avri o kham,
 79 hoj te švicinel olenge,
 ko bešen andro kalipen the andro ciños le meribnaskro,
 hoj te lidžal amare pindre pro drom, kaj hin o smirom."
 80 A o čavoro barolas a zoralolas andro duchos. A pašis dživelas
 pre pušta dži andre oda džives, medik pes na sikađa le Izraeloskre
 manušenge.

2

O Ježiš ulol

- 1 Andre ola dživesa o cisarís Augustus diña avri o prikazís, hoj pes
 te pisinen andre savore manuša.
 2 Kada ešebno zgendižen pes ačhila akor, sar sas o Cireníus vladaris
 andre Siríja.
 3 Savore pes gele te pisinel andre - sako andre peskro foros.
 4 Avke geľa the o Jozef andral o galilejsko foros Nazaret andre Judsko,
 andro Betlehem, andro foros le Davidoskro, bo ov sas potomkos le
 Davidoskro,
 5 hoj pes te pisinel andre la Mariaha, savi sas leha mangadi a sas
 khabñi.
 6 A sar ode sas, avľa lakro časos te ločhol.
 7 Avke lake uliľa lakro ešebno čavoro a pačarda les andro pherne.
 Thoda les te pašlol andre maštaliña andro jasle, bo andro sovibnaskro
 kher na sas prekal lende than.

O pastjera the o aňjela

- 8 Andre odi phuv ode pašes sas pastjera, so rači stražinenas peskre
 bakren pre maľa.
 9 Jekhvarestes pes lenge sikađa o aňjelos le Rajeskro a le Rajeskri
 slava len zaučarda andre. On igen predarandíle,
 10 ale o aňjelos lenge phenda: „Ma daran tumen, bo avľom tumenge
 te phenel e lači sprava, so ela prekal savore manuša!

11 Bo adadžives tumenge uliła andro foros le Davidoskro o Spasitelis; ov hino o Kristus, o Raj.

12 A kada tumenge ela znaenje: Arakhena cikne čhavores zapačardes andro pherne te pašlol andro jasle.“

13 A jekhvareste pes sikađa le aņjeloha e bari ņeboskri armada, savi lašarelas le Devles a phenelas:

14 „Slava le Devleske upre pro ņebos
a o smirom pre phuv le manušenge,
savendar les hin o radišagos!“

15 Sar lendar o aņjela gele het andro ņebos, phende peske ola pastjera: „No ča džas andro Betlehem te dikhel, so pes ačila, so amenge phenda o Raj!“

16 Avke gele, sidarenas a arakhle la Maria le Jozefoha the le čhavores te pašlol andro jasle.

17 Sar les dikhle, chudle te vakerele, so lenge sas phendo pal oda čavoro.

18 Sako, ko oda šunda, pes čudalinelas oleske, so lenge o pastjera vakerenas.

19 Ale e Maria peske garuvelas savore kala lava andro jilo a gondolinelas upral lende.

20 Palis o pastjera gele pale paš o bakrore a lašarenas the bararenas le Devles vaš savoro, so šunde a dikhle, bo savoro sas avke, sar lenge phenda o aņjelos.

21 Sar pregela očno džives a kamlā te obrezinel le čhavores, dine leske o nav Ježiš, avke sar phenda o aņjelos la Mariake mek angloda, sar ačila khabņi.

Le Ježiš anen te sikavel andro chramos

22 Sar pregele ola dživesa, andre save pes obžužarenas, avke sar phenel o Zakonos le Mojžišoskro, o Jozef the e Maria ande le Ježiš andro Jeruzalem, hoj les te sikaven le Rajeske.

23 Bo andro Zakonos le Rajeskro hin pisimen, hoj *dojekh muršoro, so ulol ešebno, ela oddelimen prekal o Raj,*

24 a o Zakonos le Rajeskro mek phenel, hoj te obetinen *duje hrdličken, abo duje terne holuben.*

O Simeon

25 Andro Jeruzalem dživelas jekh manuš, savo pes vičinelas Simeon. Ov sas čačipnaskro manuš a daralas pes le Devlestar. Užarelas o spaseņje le Izraeloskro a o Sveto Duchos sas upral leste.

26 O Sveto Duchos leske sikađa, hoj na merela džī akor, medik na dikhela le Kristus, saves bičhavela o Raj.

27 A o Duchos ligenda le Simeon, hoj te džal andro chramos. A sar e daj the o dad anenas le čhavores le Ježiš, hoj te keren oda, so prikazinda o Zakonos,

28 iła les o Simeon pro vasta, bararelas le Devles a phenda:

29 „Rajeja, avke sar man diňal lav,
akana premukes tire služobņikos andro smirom,

30 bo mire jakha dikhle tiro spaseņje,
31 so pripravindal anglal savore narodi,

32 o švetlos, hoj te švicinel le narodenge,
the e slava tire manušengri, le Izraeloskri.“

³³ E Maria the o Jozef pes čudalinenas upral oda, so pal o Ježiš phenda.

³⁴ O Simeon len požehñinda a phenda la Mariake, leskra dake: „Kada čavoro hino dino pre oda, hoj but džene andral o Izrael te peren abo te ušten, the pro znaenje, pre savo o manuša džana,

³⁵ hoj pes te sikavel oda, so peske gondolinen but džene andro jile. A prekal tiri duša predžala e šabla.“

E Anna

³⁶ Sas ode the varesavi prorokiña Anna, le Fanueloskri čhaj andral o kmeños le Ašeroskro. Sas lake imar buter berša. Sas la rom, saveha dživelas efa berš, a palis lake muľa.

³⁷ Paloda ačhila vdovake dži ochtovardeš the štar (84) berš. Oj na džalas avri andral o chramos a rat-džives služinelas le Devleske andro posti the andro modlitbi.

³⁸ A the oj avľa ipen akor ode, lašarelas le Devles a vakerelas pal o Ježiš savorenge, ko užarenas, hoj o Jeruzalem ela zachrañimen.

Džan pale andro Nazaret

³⁹ Sar kerde savoro, so prikazinel o Zakonos le Rajeskro, gele pale andre Galileja, andre peskro foros, Nazaret.

⁴⁰ O čavoro, o Ježiš, barolas the zoralolas pro duchos; sas igen godaver a le Devleskri milost sas upral leste.

O Ježiš sar čavoro andro chramos

⁴¹ A leskri daj the leskro dad phirenas sako berš pre Patrađi andro Jeruzalem.

⁴² Sar sas le Ježišoske dešuduj (12) berš, gele pre Patrađi, avke sar furt kerenas.

⁴³ Sar pregeľa e Patrađi, avenas pale khere. O čavoro o Ježiš ačhila andro Jeruzalem, ale leskri daj the leskro dad olestar na džanenas.

⁴⁴ On peske gondolinenas, hoj hino varekhaj maškar ola nipi, so lenca džanas jekhetane pro drom. Pregele jekh džives drom a čudle les te rodel maškar e famelija the maškar ola, kas džanenas.

⁴⁵ Sar les na arakhle, gele pale andro Jeruzalem a rodenas les ode.

⁴⁶ Pal o trin džives arakhle le Ježiš te bešel andro chramos maškar o učiteľa, sar len šunelas a phučelas lendar.

⁴⁷ Sako, ko les šunelas, pes čudalinelas upral leskri godi the upral oda, sar lenge odphenelas.

⁴⁸ Sar les e daj the o dad dikhle, čudalinenas pes a e daj leske phenda: „Čhavo miro, soske amenge kada kerđa? Dikh, tiro dad the me tut rodahas a darahas pal tu.“

⁴⁹ O Ježiš lenge phenda: „Sar oda hoj man rodenas? So na džanenas, hoj mušinav te avel andre mire Dadeskro kher?“

⁵⁰ Ale on na ačalile ole laveske, so lenge phenda.

⁵¹ Geľa lenca pale, avľa andro Nazaret a šunelas len. Leskri daj peske garuvelas savore ola lava andro jilo.

⁵² O Ježiš barolas andro godaveripen the pro felos a sas pro radišagos le Devleske the le manušenge.

3

¹ Sar sas o Tiberius imar cisaris dešupandžto (15.) berš a o Pontsko Pilat vladaris andre Judsko, o Herodes tetrarchas andre Galileja a o Filip, leskro phral, tetrarchas andro phuva Iturea the Trachonitida a o Lizaniaš tetrarchas andre Abilena

² a sar sas nekbareder rašaja o Annaš the o Kajfaš, prevakerda o Lav le Devleskro pre pušta ko Jan, ke le Zachariašiskro čhavo.

³ O Jan phirelas pal cali phuv pašal o Jordan a kazinelas: „Visaren tumen le binendar a den tumen te bolel, hoj tumenge o Del te odmukel o bini.“

⁴ Avke sar hin pisimen andro zvitkos le prorokoskro Izajašiskro: „Kada hin o hangos, so vičinel pre pušta: „Pripravinen o drom le Rajeske,

rovñinen prekal leste avri o chodñiki!

⁵ Dojekh dolina ela začidi

a dojekh verchos the brehos cikñola.

Oda drom, so hin bango, rovñisalola

a oda chodñikos, so hin puklato, ačhela hladko.

⁶ A savore nipi dikhena o spaseñje le Devleskro.“

⁷ O Jan phenelas le nipenge, save avenas ke leste, hoj len te bolel: „Tumen sapale! Ko tumenge sikada, sar te denašel le Devleskra cholatar, so avela?

⁸ Dživen avke, hoj o nipi te dikhen, hoj tumen visardan tumare binendar! A ma phenen tumenge: ‚Se o Abraham hino amaro dad!‘ Bo phenav tumenge, hoj o Del kale bareNDAR šaj kerel le Abrahamoskre čhaven!

⁹ O tover imar hino prithodo paš o koreñis le stromengro! Dojekh stromos, so na anel lačo ovocje, ela čhindo avri a čhido pre jag!“

¹⁰ „Akor so amenge kempel te kerel?“ phučenas lestar o nipi.

¹¹ O Jan lenge odphenda: „Kas hin duj gada, mi del oles, kas nane, a kas hin chaben, mi kerel tiš avke!“

¹² A avle pes te bolel the o colñika a phučle lestar: „Učitelina, amenge so kempel te kerel?“

¹³ „Ma kiden avri buter, sar tumenge hin phendo!“ phenda lenge.

¹⁴ Avke lestar phučle the varesave slugada: „Amenge so kempel te kerel?“

Phenda lenge: „Ñikastar ma kiden avri o love zoraha a ñikas ma trapinen. Aven spokojna oleha, so zaroden!“

¹⁵ O manuša užarenas pro Mesijašis a gondolinenas peske andro jile pal o Jan, hoj ov hino Kristus.

¹⁶ Ale o Jan odphenda savorengre: „Me tumen bolav le pañeha, ale avel mandar vareko bareder, kaske na som hodno te rozphandel o sirimocis pre leskre sandalki. Ov tumen bolela le Svete Duchoha the la jagaha.

¹⁷ Andre leskro vast hin o vejaris a ov prežučarela peskro humnos. O prežučardo zrnos sthovela andre peskri stodola, ale o phus labarela andre jag, so šoha na murdalola andre.“

¹⁸ Mek the but aver veci kazinelas o Jan le manušenge a vakerelas lenge o evaňjelium.

¹⁹ Ale o Jan karhinelas le tetrarchas Herodes vaš e Herodijada, leskri phraleskri le Filiposkri romñi, the vaš savore nalačhipena, so o Herodes kerelas.

20 A paš kada savoro mek o Herodes phandla le Jan andre bertena.

O Ježiš boldo

21 Akor, sar pes bolenas savore nipi, sas boldo the o Ježiš a sar pes modlinelas, jekhvareste phundriła o ņebos

22 a o Sveto Duchos avla pre leste andre podoba sar holubica. Andral o ņebos šundila hangos: „Tu sal miro Čavo, saves kamav, tutar man hin radišagos.“

O rodokmeños le Ježišoskro Kristoskro

23 Sar chudña o Ježiš te kazinel, sas leske vaj tranda (30) berš a o manuša peske gondolinenas, hoj sas le Jozefoskro čavo.

Le Jozefoskro dad sas o Heli,

24 leskro dad sas o Matat, leskro o Levi,

leskro o Melchi, leskro o Janai,

leskro o Jozef,

25 leskro o Matatiaš,

leskro o Amos, leskro o Nahum,

leskro o Esli, leskro o Nagge,

26 leskro o Mahat, leskro o Matatiaš,

leskro o Semein, leskro o Jozech,

leskro o Joda,

27 leskro o Joanan,

leskro o Resa, leskro o Zerubabel,

leskro o Šealtiel, leskro o Neri,

28 leskro o Melchi, leskro o Adi,

leskro o Kosam, leskro o Elmadam,

leskro o Er,

29 leskro o Ješua,

leskro o Eliezer, leskro o Jorim,

leskro o Matat, leskro o Levi,

30 leskro o Simeon, leskro o Juda,

leskro o Jozef, leskro o Jonam,

leskro o Elijakim,

31 leskro Melea,

leskro o Menamas, leskro o Matatas,

leskro o Natan, leskro o David,

32 leskro o Izaj, leskro o Obed,

leskro o Boaz, leskro o Salmon,

leskro o Nachšon,

33 leskro o Aminadab,

leskro o Admin*, leskro o Checron,

leskro o Perc, leskro o Juda,

leskro o Jakob,

34 leskro o Izak,

leskro o Abraham, leskro o Terach,

leskro o Nachor,

35 leskro o Serug,

leskro o Reu, leskro o Paleg,

leskro o Eber, leskro o Šelach,

36 leskro o Kainan, leskro o Arpachšad,

* 3:33 Oda hin o Ram.

leskro o Šem, leskro o Noach,
 leskro o Lamech,
³⁷ leskro o Matuzalem,
 leskro o Enoch, leskro o Jared,
 leskro o Mahalalel, leskro o Kenan,
³⁸ leskro o Enoš, leskro o Šet
 a leskro dađ sas o Adam, savo sas le Devlestar.

4

O Ježiš pokušimen

¹ O Ježiš avla pale pašal o Jordan pherdo le Svete Duchoha. O Duchos les lidžalas pal e pušta

² saranda (40) dživesa a ode sas pokušimen le bengestar. Andre ola dživesa nič na čala a pro koñec ole dživesengro bokhalila avri.

³ O beng leske phenda: „Te sal o Čavo le Devleskro, phen, hoj kale barestar te ačhel maro.“

⁴ O Ježiš leske odphenda: „Hin pisimen, hoj o manuš na dživela ča le marestar; [ale dojekhe Devleskre lavestar!]"

⁵ Palis les iła o beng pro učo than a jekhwareste leske sikada savore krališagi le svetoskre.

⁶ O beng leske phenda: „Dava tuke savori kadi zor the slava, bo mange sas diši a me la šaj dav, kaske kamav.

⁷ Te bandoha angle mande, kada savoro ela tiro.“

⁸ O Ježiš leske odphenda: „Hin pisimen: ‚Ča anglo Raj, tiro Del, bandoha a ča leske korcoreske služineha!‘ “

⁹ Paloda les ligenda andro Jeruzalem, thođa les te ačhel upre pro agor le chramoskro a phenda leske: „Te sal o Čavo le Devleskro, čhiv tut kadarik tele.

¹⁰ Se hin pisimen:

*„Prikazinel peskre aņjelenge pal tu,
 hoj tut te chraņinen.*

¹¹ *On tut chudena pro vasta,*

hoj te na demes o pindro pro bar:’ “

¹² O Ježiš leske odphenda: „Hin phendo: ‚Na pokušineha le Rajes, tire Devles!‘ “

¹³ Sar o beng les imar preačhila te pokušinel, geła lestar het, ale ča pre varesavo časos.

O Ježiš andro Nazaret

¹⁴ O Ježiš avla andre zor le Duchoskri pale andre Galileja a rozligenda pes pal leste o hiros pal cali odi phuv.

¹⁵ Ode len andro sinagogi sikavelas a savoredžene les lašarenas.

¹⁶ A avla andro Nazaret, kaj barila avri. A avke, sar sas sikado, geła pro šabat andre sinagoga. Sar uštıla te genel,

¹⁷ podine leske o zvitkos pal o prorokos Izajaš. Phundrađa o zvitkos a arakhla oda than, kaj sas pisimen kada:

¹⁸ „O Duchos le Rajeskro hin upral mande,

*bo man pomazinda te vakerel le čorenge o evaņjelium,
 [bičhada man te sastarel olen, kas hin dukhade jile,]
 te del te džanel le zaphandlengge, hoj hine premukle;
 le korengge te phundravel o jakha;*

te premukel olen, ko cerpinen,

¹⁹ *a te del te džanel,*

hoj avla o bachtalo berš le Rajeskro.“

²⁰ Phandla andre o zvitkos, diña les le sluhasko a bešla peske. A savoredžene andre sinagoga visarde peskre jakha pre leste.

²¹ A chudña lenge te vakerel: „Adadžives pes ačhile kala lava, so akana šundan.“

²² Savoredžene les denas čaćipen a čudalinenas pes ole šukar lavenge, so avenas andral leskro muj. A phučenas: „Či nane ov le Jozefoskro čhavo?“

²³ A phenda lenge: „Tumen mange phenena kada prislovje: ‚Doktorina, sasťar tut korkores! Oda, so šundan, hoj kerďal andro Kafarnaum, ker the kade, kaj bariľal avri!‘ “

²⁴ A phenda: „Čaćipen tumenge phenav, hoj řisave prorokos na den pačiv ode, kaj bariľa avri.

²⁵ Ale čaćipen tumenge phenav, hoj sar dživelas o Eliaš, sas but vdovi andro Izrael akor, sar na delas brišind trin the jepaš berš a avla bari bokh pre cali phuv.

²⁶ No o Eliaš na sas bičhado ke řisavi lendar, ča ke vdova andre Sarepta andre phuv Sidon.

²⁷ A but malomocna sas andro Izrael, sar dživelas o prorokos Elizeus, ale řiko lendar na sas obžuzardo, ča o Naman andral e Sirija.“

²⁸ Sar oda šunde, savoredžene, so sas andre sinagoga, igen cholisalile.

²⁹ Uštile a tradle les avri andral o foros a řigende les pro verchos, pre savo sas ačhado lengro foros, dži pro agor, hoj les odarik te čhiven tele.

³⁰ Ale ov pregeľa maškar lende a geľa het.

O Ježiš sikavel andro Kafarnaum

³¹ Palis o Ježiš geľa andre galilejsko foros Kafarnaum a sikavelas le manušen, sar sas o šabat.

³² A čudalinenas pes upral leskro sikaviben, bo andre leskro vakeriben sas zor.

³³ Andre odi sinagoga sas jekh manuš, savo sas zaphandlo le nalače duchoha, le demonoha. Ov zoraľes viskinda:

³⁴ „Jaj, so amen hin tuha, Ježiš Nazaretsko! Avľal amen te murdarel? Me džanav, ko tu sal, oda Sveto le Devleskro!“

³⁵ O Ježiš les pokarhinda a phenda: „Čhit a dža andral leste avri!“ O demonos čhida ole manušes maškar lende a geľa andral leste avri a na kerďa leske nič nalačo.

³⁶ Akor avla bari dar pre savorende a vakerenas maškar peste: „Savo hin kada lav, hoj andre autorita the andre zor rozkazinel le nalače duchege a on džan avri?“

³⁷ A džalas pal leste o hiros pal cali odi phuv.

O Ježiš sastarel le Peteriskra sasa

³⁸ Palis o Ježiš uštila, avla avri andral e sinagoga a geľa andro kher ko řimon. A le řimonoskra sasa sas bari horučka a mangelas les, hoj lake te pomožinel.

³⁹ O Ježiš začhila paš late, pokarhinda e horučka a e horučka la takoj omukľa. E sasuj uštila a chudña pašal lende te kerel.

⁴⁰ Palis rači, sar zageľa o kham, anenas ko Ježiš savoredžene peskre nasvalen, save cerpinenas andro všelijaka nasvalibena. A ov thovelas o vasta pre dojekh lendar a sastarelas len.

⁴¹ Andral o but džene džanas avri o demona a viskinenas: „Tu sal o Kristus, oda Čhavo le Devleskro!“ Ale ov len karhinelas a na domukelas lenge te vakerel, bo on džanenas, hoj ov hino o Kristus.

⁴² A sar sas pale džives, geľa odarik het pre omuklo than. O nipi les rodenas a avle dži ke leste a na mukenas les te džal lendar het.

⁴³ Ale ov lenge phenda: „Mušinav te džal te vakerel pal o krališagos le Devleskro the andre aver fori, bo pre oda som bičhado.“

⁴⁴ Avke kazinelas andro sinagogi andre Judsko.

5

O Ježiš vičinel ešebne učeničen

¹ Jekhvar, sar o Ježiš ačhelas paš o Galilejsko moros, ispidenas pes pre leste o nipi, hoj te šunen le Devleskro lav.

² Akor dikhľa paš o brehos te ačhel duj lodki; o ribara len ode mukle, hoj te rajbinen o siti.

³ O Ježiš geľa andre jekh ole lodkendar, so sas le Šimonoskri, a mangľa les, hoj te džal sikra dureder la phuvatar. Bešla peske a sikavelas le nipen andral e lodka.

⁴ Sar dovakerďa, phenda le Šimonoske: „Dža la lodkaha dureder andro bareder paňi a čhiven o siti, hoj te chuden le riben.“

⁵ O Šimon leske odphenda: „Rajeja, cali rat pes trapinahas a nič na chudňam, ale pre tiro lav čhivava o siti.“

⁶ Sar oda kerde, chudle ajci ribi, hoj až o siti lenge čhindaonas.

⁷ Avke vičinde le vastenca ole dženen, so sas pre oki lodka, hoj lenge te aven te pomožinel. On avle a pherdžarde soduj lodki avke, hoj až tašlonas.

⁸ Sar oda dikhľa o Šimon Peter, peľa pro khoča anglo Ježiš a phenda: „Dža mandar het, Rajeja! Bo me som binošno manuš!“

⁹ Bo o Šimon Peter the okla džene pes igen čudalinenas, keci ribi chudle.

¹⁰ A čudalinenas pes the o Jakob le Janoha, le Zebedeoskre čhave, save kerenas buči jekhetane le Šimonoha.

O Ježiš phenda le Šimonoske: „Ma dara tut, akanastar chudeha le manušen!“

¹¹ A sar pricirdle o lodki ko brehos, omukle savoro a gele pal leste.

O malomocno manuš sastardo

¹² Jekhvar sas o Ježiš andre varesavo foros, kaj sas malomocno murš. Sar dikhľa le Ježiš, bandiľa anglal leste pre phuv dži pro muj a mangelas les: „Rajeja, te kamľalas, šaj man sastares.“

¹³ O Ježiš nacirdňa o vast, chudňa pes lestar a phenda: „Kamav, av sasto!“ A takoj sas žužo andral o malomocenstvo.

¹⁴ O Ježiš leske prikazinda: „Ma phen oda ňikaske avri, ale dža, sikav tut le rašaske a obetin oda, so prikazinda o Mojžiš, hoj te sikaves savorenge, hoj sastilal avri andral o malomocenstvo.“

¹⁵ No o hiros pal o Ježiš pes furt dureder rozlidžalas. But nipi pes zdžanas, hoj les te šunen a hoj len te sastarel le nasvalibenendar.

16 Ale ov džalas korkoro pre pušta, hoj pes ode te modlinel.

O Ježiš sastarel le kalikos

17 Andre jekh džives, sar sikavelas, bešenas pašal leste but Farizeja the zakoņnika, save avle andral savore galilejska the judska gavora a the andral o Jeruzalem. A le Rajeskri zor sas le Ježišoha, hoj te sastarel le nasvalen.

18 Androda ode avle varesave murša, save lidžanas pro hadžos jekhe manušes, so sas kalikos. A rodenas drom, sar les te dochudel andro kher a te thovel anglo Ježiš.

19 Sas ode but nipi a na sas len khatar te džal andre, vašoda gele upre pro kher a mukle les tele le hadžoha prekal e strecha maškar o manuša anglo Ježiš.

20 Sar dikhla o Ježiš lengro pačaben, phenda o Ježiš le kalikoske: „Manušeja, odmukle tuke hin tire bini.“

21 O zakoņnika the o Farizeja chudle te gondolinel a phenenas peske: „Ko hin kada manuš, hoj pes kavke ruhinel! Ńiko našti odmukel o bini, ča jekh o Del!“

22 Ale o Ježiš prindžarda, so peske gondolinen a phenda lenge: „Soske kavke gondolinen andre tumare jile?“

23 So hin lokeder te phenel: „Odmukle tuke hin tire bini,‘ abo te phenel: ‚Ušti a dža?‘

24 Ale vašoda, hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskres hin pravos the zor pre phuv te odmukel o bini“ - phenda le kalikoske: „Tuke phenav: Ušti, le tuke tiro hadžos a dža khere!“

25 A ov takoj anglal lende uštıla, ila peske o hadžos, chudña te lašarel le Devles a geła khere.

26 Akor pes savoredžene čudalinenas a lašarenas le Devles. Avla pre lende e dar a phenenas: „Adadžives dikhlam oda, so mek šoha na dikhlam.“

O Ježiš vičinel le Levi

27 Palis, sar odarik geła o Ježiš avri, dikhla jekhe colņikos, savo pes vičinelas Levi, te bešel pre colņica a phenda leske: „Av pal ma!“

28 Ov uštıla, omukla savoro a geła pal leste.

29 Palis leske o Levi presikađa bari pačiv andre peskro kher. Sas ode but colņika the aver džene, savenca bešenas pašal o skamind.

30 O Farizeja the lengre zakoņnika dudrinenas a phenenas leskre učeņikenge: „Soske chan le colņikenca the le binošnenca?“

31 O Ježiš lenge odphenda: „Le sastenge na kempel doktoris, ale le nasvalenge.“

32 Na avlom te vičinel le čačipnaskren, ale le binošnen, hoj pes te visaren le binendar.“

Pal o postos

33 On leske phende: „Le Janoskre učeņika pes furt poscinen the modlinen a the o učeņika le Farizejengre avke keren, ale tire chan the pijen!“

34 Ov lenge phenda: „Či šaj phenen le hoscenge pro bijav, hoj pes te poscinen, medik hino lenca o terno?“

35 Ale avena o dživesa, sar lendar ela o terno ilo het, a andre ola dživesa pes poscinenena.“

³⁶ A phendã lenge the kada podobenstvo: „Se ñiko na odčhinel kotor le neve pochtanestar, hoj leha te zasivel andre o purane gada, bo čhingerdahas o neve gada a o nevo pochtan pro purano aňi na pasindahas.

³⁷ Aňi ñiko na čhivel e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol čhingerela e cipa a čuľala avri a o gone čhindona.

³⁸ Ale e nevi mol pes čhivel andro neve gone. [Avke pes na musarel aňi e mol aňi o gone.]

³⁹ A sako, ko pijel e puraňi mol, na kamel e nevi, bo phenel peske: ‚E puraňi hiňi feder.‘ “

6

Pal o šabat

¹ Jekhvar pro šabat džalas o Ježiš prekal e maľa, kaj sas sadzimen, a leskre učeňika čhingerenas o klasi, pučinenas len andro vasta a chanas.

² Akor lenge varesave džene le Farizejendar phende: „Soske keren oda, so našti te kerel pro šabat?“

³ O Ježiš lenge phendã: „Mek šoha na gendãn, so kerďa o David, sar sas bokhalo ov the leskre murša?“

⁴ Sar geľa andro kher le Devleskro, iľa o sveta mare a chalas a diňa the peskre muršen, kajte ola mare našti chalas ñiko aver, ča o rašaja.“

⁵ A phendã lenge: „O Čhavo le Manušeskro hin o Raj upral o šabat.“

O Ježiš sastarel pro šabat

⁶ Jekhvar pre aver šabat geľa andre sinagoga a sikavelas. A ode sas jekh manuš, so les sas o čačo vast ñevladno.

⁷ O zakoňika the o Farizeja užarenas, či sastarela varekas pro šabat, hoj les te obviňinen.

⁸ O Ježiš džanelas, so gondofinen, no the avke phendã le manušeske, saves sas ñevladno vast: „Ušti a ačh kade maškaral!“ Ov ušfila a ačhelas.

⁹ Akor lenge o Ježiš phendã: „Phučav tumendar: Šaj pro šabat mištes te kerel, vaj namištes te kerel? O džživipen te zachraňinel, či te murdarel?“

¹⁰ Dikhľa pašal peste pre savoredžene a phendã le manušeske: „Nacirde o vast!“ A sar oda kerďa, leskro vast sastila avri.

¹¹ Ale andre lende avľa bari cholí a vakerenas maškar peste, so šaj keren le Ježišoske.

O dešuduj učeňika

¹² Andre jekh ole dživesendar pes geľa o Ježiš pro verchos te modľinel a sas ode caľi rat andre modľitba.

¹³ Sar vidňisalila, vičinda peske le učeňiken a kidňa peske lendar avri dešudujen (12), saven diňa nav apoštola. Oda sas kala:

¹⁴ O Šimon (saveske diňa nav Peter), leskro phral o Andrej, o Jakob, o Jan, o Filip, o Bartolomej,

¹⁵ o Matuš, o Tomaš, o Jakob le Alfeoskro the o Šimon (saves vičinenas Zelota),

¹⁶ o Juda, o čhavo le Jakoboskro – the o Judaš Iškarijotsko, savo les zradzinda.

But manuša džan pal o Ježiš

¹⁷ Sar lenca o Ježiš avla tele pal o verchos, zaačila pre rovina. Sas leha but leskre učeñika the igen but nipi andral cali Judsko the andral o Jeruzalem, the andral e tirsko the sidoñiko phuv pašal o moros.

¹⁸ Avenas pal leste, hoj les te šunel a te saston avri andral peskre nasvalibena. A sastonas avri the ola, kas trapinenas o nalače duchi.

¹⁹ Savore nipi pes lestar kamenas te chudel, bo avelas lestar avri e zor, so savoren sastarelas.

Ko hin bachtalo a kaske vigos

²⁰ Ov dikhla pre peskre učeñika a chudña te vakerel:

„Bachtale san tumen o čore,
bo tumaro hin o krališagos le Devleskro!

²¹ Bachtale san tumen, so san akana bokhale,
bo avena čalarde!

Bachtale san tumen, so akana roven,
bo palis asana!

²² Bachtale san tumen, kas o nipi našti avri ačhen,
kas čiven avri, kaske keren ladž
a pre kaskro nav namištes vakeren
vaš o Čavo le Manušeskro.

²³ Radisalon andre oda džives a khelen, bo andro ñebos tumen užarel baro počiniben. Se the lengre dada avke kerenas le prorokenge!

²⁴ Ale vigos tumenge, barvale manušale,
bo tumen imar akana ilan tumaro radišagos!

²⁵ Vigos tumenge, so akana san čale,
bo avena bokhale!

Vigos tumenge, so akana asan,
bo rovena a hikinena žalatar!

²⁶ Vigos tumenge, te pal tumende savore nipi mištes vakerena,
bo ipen avke kerenas lengre dada le falošne prorokenca!“

O kamiben ko ñeprijačela

²⁷ „Ale tumenge, so man šunen, phenav: Kamen tumare ñeprijačelen, keren o lačhipen olenge, ko tumen našti avri ačhen,

²⁸ žehñinen olenge, ko tumen košen, a modlinen tumen vaš ola, ko tumen dukhaven.

²⁹ Oleske, ko tut demel pal jekh čham, sikav the dujto a oleske, ko tutar lel o plašfos, de the o gada.

³⁰ De sakones, ko tutar mangel. A ma mang pale olestar, ko tutar vareso ila.

³¹ Avke sar kamen, hoj o nipi tumenge te keren, keren the tumen lenge.

³² Te kamen ča olen, ko tumen kamen, savo počiniben vaš oda užaren? Se the o binošna kamen olen, ko len kamen.

³³ A te keren o lačhipen ča olenge, ko tumenge keren lačhipen, savo počiniben vaš oda užaren? Se the o binošna oda keren.

³⁴ Te dena kečeñ ča olen, pal save džanen, hoj tumenge dena pale, savo počiniben vaš oda užaren? Se the o binošna den kečeñ, hoj oda te dochuden pale.

³⁵ Ale kamen olen, ko pre tumende džan! Keren lenge o lačhipen, den kečeñ a ma užaren pale. Avke ela tumaro počiniben baro a avena

o čhave le Nekbareder Devleskre, bo ov hino lačo the ko nalače the ke ola, ko leske na palikeren.

³⁶ Vašoda aven lačhejileskre, avke sar the tumaro Dad hino lačhejileskro.“

Te na sudzinen jekh avres

³⁷ „Ma sudzinen a na avena sudzimen! Ma odsudzinen a na avena odsudzimen! Odmuken a ela tumenge odmuklo.

³⁸ Den a ela tumenge dino a thovela pes andre tumari brekh pherdo mira, razimen avri, zaispidni andre a pherdžardi, bo sava miraha merines, ajsaha tuke ela merimen.“

³⁹ Phenda lenge the podobenstvo: „Či šaj lidžal o koro le kores? Či na perena sodujdzene andre chev?

⁴⁰ O učeņikos nane bareder sar leskro učitelis, ale sako, ko sikliła avri, ela ajsa sar leskro učitelis.

⁴¹ Soske dikhes o šmecos andre jakh tire phraleske, ale andre tiri jakh o kašt na dikhes?

⁴² Abo sar šaj phenes tire phraleske: ‚Phrala, domuk, hoj tuke te lav avri o šmecos andral e jakh,‘ ale oda kašt, so hin andre tiri jakh, na dikhes? Tu dujemujengro! Ešeb le avri o kašt andral tiri jakh a palis šaj les avri o šmecos andral e jakh tire phraleske.“

Pal o lačo the nalačo stromos

⁴³ „Bo nisavo lačo stromos na anel nalačo ovocje a nisavo nalačo stromos na anel lačo ovocje.

⁴⁴ Bo dojekh stromos pes prindžarel pal o ovocje. Se andral o kraki na obkiden o figi, aņi andral o kolaka na obkiden o hroznos.

⁴⁵ O lačo manuš lel avri andral o jilo peskre lače barvalipnastar o lače veci a o nalačo manuš lel avri andral o jilo peskre nalače barvalipnastar o nalače veci. Bo soha hin pherdžardo o jilo, oda o muj vakereł.“

Pal o duj khera

⁴⁶ „So man vičinen: ‚Rajeja, Rajeja,‘ a na keren oda, so phenav?

⁴⁷ Sikavava tumenge, pre kaste marel sako, ko avel ke ma, šunel mire lava a dolikerel len.

⁴⁸ Ajsa manuš hino sar oda, ko ačhađa peskro kher avke, hoj kopalinda but tele andre phuv a kerđa peske o zaklados pre skala. Sar avla o baro brišind a demađa o baro paņi pre oda kher, na čhalada leha, bo sas mištes ačhado pre skala.

⁴⁹ Ale oda, ko šunel mire lava a na dolikerel len, hino sar oda manuš, savo ačhađa peskro kher bi o zaklados. Sar avla o baro paņi a demađa pre oda kher, takoj rozpeła a peła tele igen zoraes.“

7

O Ježiš sastarel le veliteliskre sluhas

¹ Sar o Ježiš dovakerđa savore ola lava le manušenge, so les šunenenas, geła andro Kafarnaum.

² Jekhe velitelis upral o šel (100) slugađa sas sluhas, saves igen likerelas. No oda sluhas sas pro meriben nasvalo.

³ Sar šunđa o velitelis pal o Ježiš, bičhađa ke leste varesave phurederen le Židendar, hoj les te mangel, hoj te avel a te sastarel leskre slugas.

⁴ On avle ko Ježiš, igen les mangenas a phende: „Zaslužinel peske, hoj prekal leste oda te keres,

⁵ bo ov kamel amaro narodos. Se mek the e sinagoga amenge ačhađa.“

⁶ Avke lenca o Ježiš geľa.

Sar imar na sas dur ole kherestar, bičhađa ke leste o velitelis peskre prijatefen, hoj leske te phenen: „Rajeja, ma trapin tut, bo na som hodno, hoj te aves andre miro kher.

⁷ Vašoda man na šunavas hodno te džal ke tute. Ale phen ča lav a miro slugas sastola avri.

⁸ Bo the me som manuš tel o vast avrenge a tel miro vast hin o slugađa. A te phenava kaleske: ‚Dža!‘ – ta džala; a avreske: ‚Av!‘ – ta avela; a mire slugaske: ‚Ker kada!‘ – ta ov oda kerela.“

⁹ Sar oda šunđa o Ježiš, čudalinda pes. Visarda pes ko nipi a phenda lenge: „Phenav tumenge, hoj aňi andro Izrael na dikhlom kajso baro pačaben.“

¹⁰ Avke ola džene, so sas bičhade, gele pale khere a arakhle ole slugas imar sastes.

Le vdovakre čhas uštavel andral o meriben

¹¹ Pre aver džives džalas o Ježiš andro foros, so pes vičinel Nain. A džanas leha but leskre učeňika the igen but nipi.

¹² Sar doavľa paš e foroskri brana, ipen akor lidžanas avri jekhe mules. Oda sas jekhoru čhavo peskra dakro, savi sas vdova, a džanas laha igen but nipi andral o foros.

¹³ Sar la dikhľa o Raj, sas leske igen pharo vaš lake a phenda lake: „Ma rov!“

¹⁴ Geľa pašeder, chudňa pes le mochtestar a ola, ko lidžanas le mules, zaačhile. O Ježiš phenda: „Čhavoreja, phenav tuke, ušti!“

¹⁵ O mulo peske bešla a chudňa te vakarel. O Ježiš les diňa leskra dake.

¹⁶ Akor avľa bari dar pre savorende. Lašarenas le Devles a phenenas: „Baro prorokos uštıla maškar amende a o Del avľa ke peskre nipi!“

¹⁷ Kada hiros pal leste pes rozligenda pal cali Judsko the pal savore fori odarik pašal.

O Jan bičhavel peskre učeňiken pal o Ježiš

¹⁸ O učeňika le Janoskre phende le Janoske pal savore kala veci. Avke peske o Jan vičinda duje dženen peskre učeňikendar

¹⁹ a bičhađa len pal o Ježiš, hoj lestar te phučen: „Sal tu ‚oda, ko majinel te avel‘, abo kampil te užarel avres?“

²⁰ Sar avle ola murša ke leste, phende: „O Jan Krstiteľ amen bičhađa pal tu a phenda, hoj tutar te phučas: ‚Sal tu oda, ko majinel te avel, abo kampil te užarel avres?‘ “

²¹ Ipen andre odi ora o Ježiš sastarda but dženen le nasvalibenendar, le dukhendar the le nalače duchendar a but kore dženge diňa pale te dikhel.

22 O Ježiš lenge odphenda: „Džan a phenen le Janoske, so dikhlan the šundan: O kore dikhen, o bange phiren, o malomocna pes žužaren, o kašuke šunen, o mule ušten andral o meriben a le čorenge pes vakerele o evaŋjelium.

23 Bachtalo hin oda manuš, ko pes pre ma na pohoršinel!“

O Ježiš vakerele avri pal o Jan

24 Sar on odgele, chudňa o Ježiš te vakerele le nipenge pal o Jan: „So geľan te dikhel pre pušta? E trstina, savaha čivkerel e balvaj?

25 Abo, so geľan te dikhel? Manušes urdones andro barikane gada? Se ola, ko uren o barikane gada a dživen barikanes, bešen andro palaca.

26 Abo so geľan te dikhel? Le prorokos? He, phenav tumenge, mek buter sar prorokos.

27 Bo ov hin oda, pal kaste hin pisimen:

*„Me bičhavav mire poslos anglal tu
a ov tuke pripravinela o drom.“*

28 Bo phenav tumenge, hoj nane bareder prorokos sar o Jan Krstiteľ maškar savore nipi, so ulile le džuvľendar, ale oda, ko hino nekikneder andro krališagos le Devleskro, hino bareder sar ov.“

29 Savore nipi the colňika, so šunenas le Jan, peske pridžanle, hoj o Del hino čačipnaskro akor, sar pes dine te bolele le Janoskre bolipnaha.

30 Ale o Farizeja the o zakoňika na priile oda planos le Devleskro prekal peste, bo na dine pes te bolele le Janoske.

31 O Ježiš phenda: „Kaha porovňinava adadživeseskre manušen? Pre kaste maren?

32 Hine sar ola čhavore, so bešen maškar o foros a vičinen pre peste: „Bašavahas tumenge,

ale na khelenas!

Giľavahas andre žala sar upral o mulo,

ale na rovenas!“

33 Bo avľa o Jan Krstiteľ, savo na chalas maro aňi na pijelas mol, a phenen: „Hin andre leste nalačo duchos!“

34 Avľa o Čhavo le Manušeskro, savo chalas the pijelas, a phenen: „Dikhen, o manuš, savo peske rado but chal the pijel! Likerel pes le binošnenca the le colňikenca!“

35 Ale o godaveripen pes sikavel sar čačipen pre ola džene, ko pal oda dživen.“

O Ježiš andro kher ko Farizejis

36 Varesavo Farizejis vičinda le Ježiš ke peste te chal. O Ježiš geľa andre leskro kher a bešľa peske pašal o skamind.

37 No andre oda foros sas jekh binošno džuvľi, a sar pes oj došunđa, hoj o Ježiš bešel andro kher ko Farizejis, avľa ode a anda peha jekh alabastrovo caklocis, andre savo sas igen vzacno olejnos.

38 Avľa rovibnaha palunestar paš o pindre le Ježišoskre a chudňa leske te cindarel o pindre le apsenca a khoselas len peskre balenca. Čumidelas leske o pindre a makhelas le voňave olejnos.

39 Sar kada dikhľa oda Farizejis, so les vičinda ke peste, phenda peske: „Te ov ulahas prorokos, džanľahas, ko hiňi kadi džuvľi, savi pes lestar chudel, hoj hiňi binošno.“

40 O Ježiš leske odphenda: „Šimon, kamav tuke vareso te phenel.“

„Phen, učitelina!“ odphenda.

⁴¹ „Duj džene kamenas love jekhe manušeske, savo delas kečeň. Jekh leske kamelas pandž šel (500) rupune a dujto penda (50).

⁴² Na sas len sar te del pale a ov odmukla sodujenge. Phen mange: Ko kale dujendar les buter kamela?“

⁴³ O Šimon odphenda: „Gondolinav mange, hoj oda, kaske buter odmukla.“

„Mištes rozsudzindał,“ phenda leske o Ježiš.

⁴⁴ Visarda pes ke džuvli a phenda le Šimonoske: „Dikhes kala džuvla? Avlom andre tiro kher a na diňal man paňi pro pindre, ale oj mange o pindre peskre apsenca cindarda a peskre balenca len khosla.

⁴⁵ Tu man na čumidlal, ale oj mange na preachiła te čumidel o pindre, kanastar avlom andre.

⁴⁶ O šero mange na makhlal le olejoha, ale oj mange makhla o pindre le voňave olejoha.

⁴⁷ Phenav tuke, hoj vašoda but kamel, bo sas lake odmukle but bini. Oda, kaske hin frima odmuklo, frima kamel.“

⁴⁸ A phenda lake: „Odmuken pes tuke o bini.“

⁴⁹ Ola džene, so leha bešenias jekhetane pašal o skamind, chudle maškar peste te vakerel: „Ko hin kada, hoj the o bini odmukel?“

⁵⁰ Ale o Ježiš phenda la džuvlake: „Tiro pačaben tut zachraňinda. Dža andro smirom!“

8

O džuvla, save phirenas le Rajeha

¹ Palis phirelas o Ježiš pal o fori the gavora, kazinelas a vakerelas pal o krališagos le Devleskro. A sas leha o dešuduj (12) učeňika

² the varesave džuvla, saven sastarda avri le nalače duchendar the le nasvalibenendar. Oda sas e Maria (sava vičinenas Magdalena), andral savi gele avri efa demoni;

³ e Johanna, e romňi le Chuzasoskri, savo dodikhelas pro chulajipen le Herodesoske; e Zuzana, the mek but aver džuvla, save pašal lende krenas a pomožinenas lenge peskre lovenca.

O podobenstvo pal o štar phuva

⁴ Sar pes zgele igen but nipi a zdžanas pes ke leste but manuša andral o fori, phenda kada podobenstvo:

⁵ „Geła o manuš te rozčivkerel o semena. Sar rozčivkerelas, varesave pele paš o drom, phirelas pes pal lende a o čirikle len chale.

⁶ Aver pele pre baruňi phuv, a sar barile, šučile avri, bo na sas len paňi.

⁷ Aver pele andro trňi a o trňi barile jekhetane lenca a tasade len.

⁸ A varesave pele andre lači phuv a sar barile, ande šelvar ajci chasna.“

Sar oda o Ježiš dovakerđa, vičinda: „Kas hin kana pre oda, hoj te šunel, mi šunel!“

⁹ Leskre učeňika phučle le Ježišostar: „Pal soste hin kada podobenstvo?“

¹⁰ A ov lenge phenda: „Tumenge hin dino te ačaloł o garude veci andral o krališagos le Devleskro, ale oklengen avri pes vakerel andro

podobenstva, hoj te *dikhen*, *ale te na dikhen*; hoj te *šunen*, *ale te na achalon*.

O Ježiš vakere! avri o podobenstvo

¹¹ O podobenstvo sikavel pre kada: O semenos hin o lav le Devleskro.

¹² Ola, so pele paš o drom, hine ola, ko šunen, ale palis avel o beng a lel avri o lav andral lengro jilo, hoj te na pačan a te na aven zachrañimen.

¹³ Ola, so hine sadzimen pre baruñi phuv, hine ola, ko prilen o lav radišagoha, sar les šunen, ale nane len koreñis a pačan ča pre varesavo časos a akor, sar avel e skuška, oddžan.

¹⁴ Ola, so hine sadzimen andro trñi, hine ola, ko šunen o lav, ale o starišagi, o barvalipen the o kiñešagi le dživipnaskre len tasaven andre a nane lendar chasna.

¹⁵ A ola, so pele andre lači phuv, hine ola, ko šunen o lav a likereren les andro lačo the pačivalo jilo a furt anen chasna.

Pal e momeli

¹⁶ Ņiko, ko labarel e momeli, na garuvel la tel e piri, añi na thovel la tel o hadžos, ale ačhavel la pro svietñikos, hoj ola, ko aven andre, te dikhen o švetlos.

¹⁷ Bo nane nič počoral, so na ela jekhvar sikado, a nane nič garudo, so pes na džanela a na avela jekhvar avri.

¹⁸ Vašoda šunen mištes! Bo kas hin, oles mek ela dino, a kas nane, olestar pes lela mek the oda, so peske gondolinel, hoj les hin.“

Le Ježišoskri daj the phrala

¹⁹ Akor avle ko Ježiš leskri daj the leskre phrala a našti pes ke leste dochudle, bo sas ode but manuša.

²⁰ A vareko leske phenda: „Tiri daj the tire phrala ačhen avri a kamen tut te dikhel.“

²¹ O Ježiš lenge odphenda: „Miri daj the mire phrala hine ola, ko šunen le Devleskro lav a dolikereren les.“

O Ježiš zaachavel e balvaj

²² Andre jekh džives geľa o Ježiš le učeñikenca andre lođka a phenda lenge: „Aven predžas la lođkaha pre oki sera le moroskri.“ A on gele.

²³ Sar džanas la lođkaha, o Ježiš peske zasuča. A ñisostar nič avla bari balvaj pro moros a pherdo pañi avelas andre lođka a imar lenca džalas tel o pañi.

²⁴ Avle ke leste, uštade les a phende: „Rajeja! Rajeja! Imar tašlúvas!“ Avke o Ježiš uštíla, pokarhinda e balvaj the o bare vlñi a on preačhile a sas igen čhit.

²⁵ A phenda lenge: „Kaj hin tumaro pačaben?“

O učeñika pes andre dar čudalinenas a phučenas jekh avrestar: „Ko hin kada manuš, hoj le balvajenge the le pañeske rozkazinel a on les šunen?“

O posadnuto manuš andre Gadara

²⁶ Andral e Galileja doavle la lođkaha andre phuv Gadara, so hiñi pre oki sera le moroskri.

²⁷ Sar geľa avri andral e lođka, arakhľa pes leha varesavo murš andral oda foros, andre savo sas nalače duchi. Imar čirlastar sas lango a na bešelas andro kher, ale andro hrobi.

²⁸ Sar dikhla le Ježiš, viskišagoha peła anglal leste a vičinda zorales: „So man hin tuha, Ježiš, Čhavo le Nekbareder Devleskro? Mangav tut, ma trapin man!“

²⁹ Phenda oda, bo o Ježiš prikazinda le nalače duchoske, hoj te džal andral leste avri. Buterval les phandenas le lancenca the le putenca pro pindre a stražinenas les, ale ov furt phagerelas o puta a o nalačo duchos les lelas pro omukle thana.

³⁰ O Ježiš lestar phučla: „Sar tut vičines?“

Ov phenda: „Legion,“ bo but nalače duchi gele andre leste.

³¹ A mangelas les, hoj len te na bičhavel andre Bari chev.

³² Ode pro verchos pes pašinenas o bale, jekh baro stados. A o nalače duchi mangle le Ježiš, hoj lenge te domukel te džal andre lende a ov lenge domukla.

³³ O nalače duchi gele avri andral oda manuš a gele andro bale. A calo stados pes mukla tele le brehoha andro moros a tašlila.

³⁴ Sar dikhle o pastjera le stadoskre, so pes ačhila, denašle a phende oda avri andro foros the andro gava.

³⁵ Avke o manuša avle te dikhel, so pes ačhila. Avle ko Ježiš, a sar dikhle, hoj oda manuš, andral savo gele avri o nalače duchi, bešel paš o pindre le Ježišoskre a hino urdo the paš e godi, chudle pes te daral.

³⁶ Ola, ko dikhle, so pes ačhila, vakerenas ole manušenge, sar sas oda posadnuto sasfardo.

³⁷ Akor savore nipi andral e phuv Gadara les mangelas, hoj te džal lendar het, bo avla pre lende igen bari dar. Avke o Ježiš geła andre lodka a geła pale het.

³⁸ Oda manuš, andral savo gele avri ola nalače duchi, les mangelas, či šaj džal leha. Ale o Ježiš les bičhada het. Phenda leske:

³⁹ „Dža pale khere a vaker, save bare veci tuke kerđa o Del.“ Ov geła a vakerelas pal calo foros, save bare veci leske kerđa o Ježiš.

E muli čhajori the e nasvali džuvli

⁴⁰ Sar avla o Ježiš pale pre oki sera le moroskri, priile les igen but nipi, bo savore les užarenas.

⁴¹ Avla ode jekh murš, savo pes vičinelas Jairus. Ov sas baro manuš andral e sinagoga. Peła paš o pindre le Ježišoske a mangelas les, hoj leha te džal andre leskro kher,

⁴² bo leskri jekhori čhajori, savake sas vaj dešuduj berš, merelas.

Sar o Ježiš džalas, o nipi pes pre leste ispidenas.

⁴³ Sas maškar lende varesavi džuvli, savi sas dešuduj berš nasvali pro džuvlikano nasvaliben a diňa le doktorenge savoro, so la sas, ale ňiko la našti sasfarda avri.

⁴⁴ Oj avla palunestar ko Ježiš a dotkñinda pes le agorestar leskre ruchostar a takoj lake o rat preačhila te džal.

⁴⁵ A o Ježiš phučla: „Ko pes mandar dotkñinda?“

A sar pes ňiko na pridžanelas, phenda o Peter [the ola, ko sas leha]: „Rajeja, o nipi pes pre tu ispiden a kikiden [a tu phučes: ‚Ko pes mandar dotkñinda?‘]“

⁴⁶ Ale o Ježiš phenda: „Vareko pes mandar dotkñinda, bo šundom, sar mandar geła avri e zor.“

⁴⁷ Sar odi džuvli dikhla, hoj oda imar našti garuvel andre, avla paš o Ježiš a izdralas daratar. Peła leske paš o pindre a anglal savorende leske phenda avri, soske pes lestar dotkñinda a sar takoj sastila avri.

⁴⁸ Ov lake phenda: „Čhaje miri, tiro pačaben tut sastarda. Dža andro smirom!“

⁴⁹ Medik o Ježiš vakerelas, avla vareko andral le Jairoškro kher a phenda leske: „Tiri čhajori imar muła, de smirom le učitelis!“

⁵⁰ Sar oda šunđa o Ježiš, phenda leske: „Ma dara tut! Ča pača a ela zachrañimen!“

⁵¹ Geła andro kher a na domukla ñikaske, hoj leha te džal andre, ča le Peteriske, Janoske the Jakoboske a the la čhajorakra dake the dadeske.

⁵² Savore rovenas a hikinenas pal late. Ale o Ježiš phenda: „Ma roven! Oj na muła, oj ča sovel.“

⁵³ Asandile les avri, bo džanenas, hoj muła.

⁵⁴ Ale ov tradña savoren avri, chudña la vastestar a vičinda: „Čhajorije, ušti!“

⁵⁵ Lakro duchos avla pale andre late a oj takoj uštıla. O Ježiš prikazinda, hoj la te den te chal.

⁵⁶ La čhajorakri daj the dad radišagostar aňi na džanle so te phenel, ale o Ježiš lenge prikazinda, hoj ñikaske te na vakeren, so pes ačhila.

9

O Ježiš bičhavel avri le dešuduje učeñiken

¹ O Ježiš peske vičinda le dešuduje učeñiken a diña len e autorita the e zor te tradel avri savore nalače duchen a te sastarel o nasvalibena.

² Bičhada len te kazinel pal o krališagos le Devleskro a te sastarel le nasvalen.

³ Phenda lenge: „Ma len tumenca pro drom ñič, aňi palica aňi zajdica aňi maro aňi love aňi po duj gada.“

⁴ Te džana andre varesavo kher, ačhen ode, medik na džana avri andral oda foros.

⁵ Andral oda foros, kaj tumen na prilena, džan het a keren tele mek the o prachos pal o pindre sar svedectvos pre lende.“

⁶ Avke o učeñika gele, phirenas pal o gavora, vakerenas o evaňjelium a všadzik sastarenas le manušen.

O Herodes phučel pal o Ježiš

⁷ The o tetrarchas o Herodes šunđa pal savoreste, so kerelas o Ježiš, a na džanelas, so peske te gondolinel, bo vareko phenelas, hoj o Jan uštıla andral o meriben,

⁸ a varesave džene phenenas, hoj o Eliaš pes sikađa, a pale aver phenenas, hoj uštıla jekh le phurikane prorokendar.

⁹ O Herodes phenda: „Le Janoske odčhindom o šero. Akor ko hin kada manuš, pal savo šnav kajse veci?“ A kamelas les te dikhel.

O Ježiš čalarel pandž ezera manušen

¹⁰ Sar o apoštola avle pale, vakerenas le Ježišoske avri savoro, so kerenas. A ov len iła peha a geła lenca korkorenca andro foros, so pes vičinel Betsaida.

¹¹ Sar pes oda o nipi dodžanle, gele pal leste. Priiľa len a vakerelas lenge pal o krališagos le Devleskro a sastarelas olen, kaske oda kampelas.

¹² Sar imar zaračolas, avle o dešuduj (12) učeňika ke leste a phende leske: „Rozmuk le nipen, hoj te džan andro fori the andro gavora kade pašes te presovel e rat a te arakhen peske te chal, bo kade sam dur le forostar.“

¹³ Ale ov lenge phenda: „Tumen len den te chal!“

On phende: „Hin amen ča pandž mare the duj ribi. Kames, hoj te džas a te cinas chaben prekal savore kala nipi?“

¹⁴ Sas ode vaj pandž ezera (5 000) murša.

Ale o Ježiš phenda peskre učeňikenge: „Thoven len te bešel andro skupinki po penda (50) dženen!“

¹⁵ A o učeňika oda kerde a thode savoren te bešel.

¹⁶ Palis o Ježiš iľa ola pandž mare the duj ribi, dikhľa pro ňebos, požehňinda, phagerelas a delas le učeňikenge, hoj on te poden le manušenge.

¹⁷ Chale savore a čalile. Olestar, so ačhila, kidle upre dešuduj košara.

O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš

¹⁸ Sar pes o Ježiš modlinelas korkoro a sas leha the o učeňika, phučľa lendar: „So phenen o manuša pal mande? So phenen, hoj ko me som?“

¹⁹ On leske odphende: „Hoj o Jan Krstiteľ, aver phenen, hoj o Eliaš, a pale aver vakeren, hoj ušťaľa jekh le phurikane prorokendar.“

²⁰ Ov lendar phučľa: „A tumen, so phenen, hoj ko me som?“

O Peter leske odphenda: „Tu sal o Kristus le Devleskro!“

²¹ No o Ježiš lenge zorales prikazinda, hoj oda ňikaske te na phenen avri.

²² A palis lenge phenda: „O Čhavo le Manušeskro mušinela but te cerpinel. O phuredera, o bare rašaja the o zakoňika les na prilena, ela murdardo a pal o trin džives uštela andral o meriben.“

Sar kampil te džal pal o Ježiš

²³ A savorenge phenda: „Te kamel vareko te avel pal ma, mi zaprinel pes, mi lel sako džives peskro kerestos a mi avel pal ma.

²⁴ Bo sako, ko kamel te zachraňinel peskro džživipen, oda les našavela, ale ko našavela peskro džživipen vaš ma, oda les zachraňinela.

²⁵ Bo so hin le manušes olestar, hoj dochudela calo svetos, ale peskro džživipen našavela a musarela?

²⁶ Bo sako, ko pes ladžala vaš ma the vaš mire lava, vaš oda pes ladžala the o Čhavo le Devleskro, sar avela andre peskri slava the andre slava le Dadeskri the le svete aňjelengri.

²⁷ Ale čaćipen tumenge phenav, hoj varesave džene tumendar, so kade ačhen, na dikhena o meriben, medik na dikhena o krališagos le Devleskro.“

O Ježiš pes čerinel andre slava

²⁸ Vaj ochto džives pal ola lava, iľa peha o Ježiš le Peter, le Jan the le Jakob a geľa pro verchos pes te modlinel.

²⁹ Sar pes o Ježiš modlinelas, leskro muj pes jekhvareste čerinda a leskre gada parňile a dičhonas sar o bleskos.

30 A jekhvareste leha vakerenas duj murša, o Mojžiš the o Eliaš,
31 save pes sikade andre slava a vakerenas pal leskro meriben, saveha mušinela te predžal andro Jeruzalem.

32 Pro Peter the pre okla učeņika avla zoralo soviben, a sar pes prekerde, dikhle leskri slava the ole duje muršen, save leha ačhenas.

33 Sar imar ola murša džanas het pašal o Ježiš, o Peter leske phendā: „Rajeja, mištes amenge hin kade. Keras peske trin stani: Jekh tuke, jekh le Mojžišoske a jekh le Eliašiske!“ Ov aņi na džanla, so phendā.

34 Mek sar oda vakerelas, avla e chmara a zaučhardā len andre. O učeņika predarandīle, sar on gele andre chmara.

35 Andral e chmara prevakerda o hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves mange avri kidņom – les šunen!“

36 Androda, sar vakerelas oda hangos, ačhila o Ježiš pale ča korkoro. On sas čhit a andre ola dživesa na vakerenas ņikaske pal oda, so dikhle.

O Ježiš sastarel le čhas zaphandles le demonoha

37 Pre aver džives, sar avle tele pal o verchos, arakhle pes lenca igen but nipi.

38 A jekh manuš ole nipendar vičinda: „Učitelīna, mangav tut, dikh pre miro čhavo, bo nanē man aver čhave, ča ov jekh.

39 O duchos les zachudel a jekhvareste chudel te viskinel, čhivkerel leha, marel leske pro muj o peni, trapinel les a phares lestar džal het.

40 Manglom tire učeņiken, hoj les te traden andral leste avri, no on oda našti kerde.“

41 O Ježiš lenge odphendā: „Ó, tumen previsarde manušale bi o pačaben! Mek dži kana tumenca avava a zlidžava tumen? An kade tire čhas!“

42 Mekča sar avelas o čhavo, čhida les o nalačo duchos pre phuv a čhivkerelas leha. Ale o Ježiš pokarhinda le nalače duchos, sastarda le čhavořes a diņa les pale le dadeske.

43 A savore pes čudalīnenas oleske, savi bari hin le Devleskri zor.

O Ježiš dujtovar vakerel pal peskro meriben

Androda, medik pes sako čudalīnelas oleske, so kerelas o Ježiš, ov phendā peskre učeņikenge:

44 „Tumen ma bisteren pre kala lava: O Čhavo le Manušeskro ela dino le manušenge andro vasta.“

45 Ale on na achalile kale laveske, bo sas anglal lende garudo, hoj leske te na achalon, ale daranas pes lestar pal oda lav te phučel.

Ko hin čačes baro

46 O učeņika pes chudle maškar peste te kerel, ko hin lendar bareder.

47 Ale o Ježiš dikhla, so peske andro jilo gondolīnen. Ila le čhavořes, ačhada les paš peste

48 a phendā: „Sako, ko prilela kajse čhavořes andre miro nav, man prilel. A sako, ko man prilel, prilel oles, ko man bičhada. Bo oda, ko hin maškar tumende nekcikneder, oda hino nekbareder.“

49 O Jan phendā: „Rajeja, dikhlam varesave manušes te tradel avri le demonen andre tiro nav a na domukahas leske, bo na phirel amenca.“

50 Ale o Ježiš leske phendā: „Domuken leske, bo oda, ko na džal pre tumende, hino tumenca.“

Varesavo gav na prilel le Ježiš

⁵¹ Sar imar sas pašes ola dživesa, hoj o Ježiš te avel ilo upre andro ņebos, phenda peske, hoj džal andro Jeruzalem.

⁵² A bičhađa anglal peste varesave manušen, hoj leske savoro te pripravinen. On gele a doavle andre varesavo samaritansko gav,

⁵³ ale ola nipi les ode na priile, bo o Ježiš džalas andro Jeruzalem.

⁵⁴ Sar oda dikhle o učeņika o Jakob the o Jan, phende: „Rajeja, kames, hoj te mangas, hoj te avel e jag tele andral o ņebos a te labarel len, [avke sar oda kerđa o Eliaš?]“

⁵⁵ Ale o Ježiš visaliła, pokarhinda len [a phenda: „Tumen na džanen, savo duchos andre tumende hin,

⁵⁶ bo o Čhavo le Manušeskro na avła te murdarel le manušen, ale te zachrañinel.“] A gele andre aver gavoro.

Sar kampil te džal pal o Ježiš

⁵⁷ Jekhvar, sar džanas le dromeha, vareko leske phenda: „Rajeja, džava pal tu vřadzik, kaj džaha.“

⁵⁸ O Ježiš leske phenda: „Le liřken hin peskre cheva a le čiriklen peskre hñizdi, ale le Čhas le Manušeskres nane kaj o řero te thovel.“

⁵⁹ A avreske phenda: „Av pal ma!“

Ale ov phenda: „Rajeja, domuk mange eřeb te džal te parunel mire dades.“

⁶⁰ Ale o Ježiš leske phenda: „Muk le mulen te parunel peskre mulen, ale tu džava vaker pal o kraliřagos le Devleskro!“

⁶¹ Aver phenda: „Džava pal tu, Rajeja, ale domuk mange eřeb te rozlućinel pes mira famelijaha.“

⁶² Ale o Ježiš leske phenda: „Ňiko, ko thovel peskro vast pro pluhos a obdikhel pes palal, nane hodno te sluřinel andro kraliřagos le Devleskro.“

10

O Ježiš bičhavel le eftavardeř učeņiken

¹ Palis kidña avri o Raj the avre eftavardeř (70) dženen a bičhađa len po duje dženen anglal peste andre dojekh foros the pre dojekh than, kaj ov korkoro kamelas te džal.

² A phenda lenge: „E řatva hiņi bari, ale frima hin robotņika. Vařoda mangel le Rajes upral e řatva, hoj te bičhavel le robotņiken pre peskri řatva.“

³ Džan! Bičhavav tumen sar le řakrořen mařkar o vlki.

⁴ Ma len tumenca love andro řebi aņi zajdica aņi sandalki a ma zaaćhen pro drom varekaha te vakerel.

⁵ Sar džana andre varesavo kher, eřeb phenen: ‚Smirom kale khereske!‘

⁶ Te ode ela manuř, savo prilela o smirom, tumaro smirom aćhela pre leste, ale te na, o smirom avela pale pre tumende.

⁷ Andre oda kher aćhen a chan the pijen oda, so tumen dena, bo o robotņikos peske zasluřinel peskro poćiņiben. Ma phiren kher kherestar!

⁸ Sar džana andre varesavo foros a prilena tumen, chan oda, so tumen dena.

⁹ Sastāren ode le nasvalen a phenen lenge: „O krališagos le Devleskro avla pašes ke tumende.“

¹⁰ Ale te džana andre varesavo foros a na prilena tumen, džan avri pre leskre ulici a phenen:

¹¹ „Keras pre tumende tele mek the kada prachos, so pes amenge zachudna pro pindre andre tumaro foros. Ale džanen, hoj o krališagos le Devleskro avla ke tumende.“

¹² No phenav tumenge, hoj le manušenge andral e Sodoma ela lokeder andre oda džives sar ole foroske.“

O napačabnaskre fori

¹³ „Jaj, vigos tuke Chorazin! Vigos tuke, Betsaido! Bo te pes andro Tir the andro Sidon ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tumende, čirla imar bešlehas urde andro žalakre gone, čhidehas peske pro šero o prachos a visardehas pes le binendar.

¹⁴ No, le forenge Tir the Sidon ela lokeder pro sudno džives sar tumenge.

¹⁵ A tu Kafarnaum, kames tut te lidžal upre dži andro ņebos? Aveha telečhido dži andro peklos!“

¹⁶ Phenda o Ježiš: „Oda, ko tumen šunel, man šunel, a ko tumen na prilel, man na prilel, a ko man na prilel, na prilel oles, ko man bičhađa.“

O eftavardeš učeņika aven pale

¹⁷ Palis avle pale ola eftavardeš (70) džene radišagoha a phenenas: „Rajeja, the o demona pes amenge podden andre tiro nav.“

¹⁸ Ov lenge odphenda: „Dikhłom le satan te perel andral o ņebos avke sar o bleskos.

¹⁹ Šunen! Diňom tumen zor te uštarel pro sapa the pro škorpijoni a the autorita upral savori zor le bengeskri a nič tumen na dukhavela.

²⁰ Ale ma radisalón oleske, hoj pes tumenge podden o nalače duchi, ale sigeder radisalón oleske, hoj tumare nava hine pisimen andro ņebos.“

O Ježiš lašarel le Dades

²¹ Akor o Ježiš radisalila andro Sveto Duchos a phenda: „Lašarav tut Dado, Raja upral o ņebos the upral e phuv! Bo garudal kala veci anglo avrisikade the godaver manuša a sikadal len le čhavorenge. He, Dado, bo avke oda kamehas.

²² Savoro mange hin dino mire Dadestar. ņiko na džanel, ko hin o Čhavo, ča o Dad. A ņiko na džanel ko hin o Dad, ča o Čhavo the oda, kaske o Čhavo oda kamlahas te sikavel.“

²³ Visarda pes ko učeņika, sar sas korkore, a phenda: „Bachtale hine ola jakha, save dikhen oda, so tumen dikhen!

²⁴ Bo phenav tumenge, hoj but proroka the kraľa kamenas te dikhel oda, so tumen dikhen, ale na dikhle, a kamenas te šunel oda, so tumen šunen, ale na šunde.“

Pal o lačho Samaritanos

²⁵ Varesavo zakoņikos uštila a skušinelas les: „Učitelina, so mange kampil te kerel, hoj te chudav o večno džživipen?“

²⁶ O Ježiš lestar phučla: „So hin pisimen andro Zakonos? So ode genes?“

27 Ov odphenda: „Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral cali tiri duša, andral cali tiri zor the andral cali tiri godi a kameha avres avke sar tut korkores.“

28 O Ježiš leske phenda: „Mištes odphendal, kada ker a dživeha.“

29 Ale o zakonikos kamelas te presikavel peskro čačipen a phučla lestar dureder: „A ko hin mange oda aver manuš?“

30 O Ježiš leske odphenda: „Varesavo manuš džalas andral o Jeruzalem tele andro Jericho a chudle les o živaña. Čhide leske tele o gada a marde les, gele het a mukle les ode jepaš mules.“

31 Ačhila pes, hoj džalas ole dromeha tele varesavo rašaj, a sar les dikhla, obgeła les pal oki sera.

32 A avke the jekh Levitas, sar džalas tele, avla paš oda than, a sar les dikhla, obgeła tiš pal oki sera.

33 No palis avla ke leste varesavo Samaritanos, savo džalas ole dromeha, a sar les dikhla, sas leske pharo vaš leste.

34 Avla ke leste, čhida leske pro rani olejos the mol a phandla len andre. Thoda les pre peskro somaris, ligenda les andro sovibnaskro kher a starinda pes pal leste.

35 Pre aver džives, sar džalas het, iła avri duj denara, diña le chulajiske a phenda: ‚Starin tut pal leste, a te tut mola buter, me tuke počinava, sar avava kadarik pale.‘

36 Ko kale trinendar pes tuke dičhol, hoj sas oda aver manuš oleske, kaš chudle o živaña?“

37 Ov odphenda: „Oda, ko sas ke leste jileskro.“

Akor leske o Ježiš phenda: „Dža a ker the tu avke!“

E Marta the e Maria

38 O Ježiš le učeņikenca džalas pal o drom a avla andre jekh gavoro. A varesavi džuvli, savake sas o nav Marta, les priila andre peskro kher.

39 A sas la pheñ, savi pes vičinelas Maria. Oj peske bešla paš o pindre le Ježišoske a šunelas leskro lav.

40 Ale e Marta kerelas igen but pašal o manuša a imar sas pre late but. Avla ko Ježiš a phenda: „Rajeja, tu na dikhes, hoj miri pheñ man mukla, hoj te kerav pašal o manuša korkori? Phen lake, hoj manca te kerel!“

41 Ale o Ježiš lake odphenda: „Marto, Marto, starines a trapines tut but vecenca.“

42 Ale ča jekh kempel. E Maria peske kidña avri oda, so hin feder, a oda latar ņiko na lela.“

11

Le Rajeskri modlitba

1 Jekhvar pes o Ježiš modlinelas pre varesavo than. Sar pes domodlinda, phenda leske varesavo leskro učeņikos: „Rajeja, sikav amen pes te modlinel, avke sar the o Jan sikada peskre učeņiken.“

2 Ov lenge phenda: „Sar tumen modlinen, phenen:

‚Dado [amaro, savo sal andro ņebos],

mi el pošvecimen tiro nav,

mi avel tiro krališagos,

[mi ačhel pes tiri voła,

avke sar andro ņebos,

avke the pre phuv!]

³ De amen adadžives o maro, so amenge kampil sako džives!

⁴ Odmuk amenge amare bini avke,
sar the amen odmukas olenge,
ko amenge kerel vareso nalačo.
A ma domuk, hoj te avas pokušimen,
[ale le amendar le nalačas].’ “

Pal o prijateljis, savo pes na del te odmarel

⁵ Phenda lenge: „Te varekas tumendar hin varesavo prijateljis a te džaha ke leste pal jepaš rat a phenaha leske: ‚Phrala, de man kečen trin mare,

⁶ bo avla ke ma o prijateljis dural a nane man les so te del.’

⁷ A ov andral o kher leske odphendahas: ‚De man smirom! Imar phandlom andre o vudar a o čhave hine imar manca pro hadžos. Našti uščav, hoj tut te dav.’

⁸ Phenav tumenge, kajte na uštela a na dela les maro vašoda, bo hino leskro prijateljis, no uštela a dela les savoro, so kamel, vašoda, bo pes na ladžalas te mangel.

⁹ Avke the me tumenge phenav: Mangen a ela tumenge dino! Roden a arakhena! Durkinen a phundravela pes tumenge.

¹⁰ Bo sako, ko mangel, chudel, a ko rodel, arakhel, a oleske, ko durkinel, pes phundravel.

¹¹ Abo ko hin tumendar ajso dad, hoj te lestar o čhavo manglahas [maro, ta diňahas les bar]? Abo te lestar manglahas riba, ta diňahas les sap?

¹² Abo te lestar manglahas jandro, ta diňahas les škorpionos?

¹³ Te tumen, so san nalače, džanen te del tumare čhaven lače dari, či tumaro Dad andral o ņebos na dela sigeder le Svete Duchos olen, ko lestar mangen?“

O Ježiš the o Belzebul

¹⁴ Jekhvar o Ježiš tradelas avri le ņeme demonos. Sar geľa avri o demonos, o ņemo prevakerđa a o nipi pes čudalinenas.

¹⁵ Ale varesave džene lendar phende: „Ov tradel avri le demonen le Belzebuloskra zoraha, savo hino upral savore demona.“

¹⁶ A pale aver džene les pokušinenas a mangelas lestar znameňje andral o ņebos.

¹⁷ Ale o Ježiš džanelas, so peske gondolinen, a phenda lenge: „Dojekh krališagos, so pes rozdelinel a džal pre peste, pes rozperela. The oda kher, so hino rozdelimen pre peste, perela.

¹⁸ A te o krališagos le satanoskro hino rozdelimen maškar peste, sar šaj obačhela? Tumen phenen, hoj me tradav avri le demonen le Belzebuloha.

¹⁹ No, te me tradav avri le demonen le Belzebuloha, tumare učeňika len kaha traden avri? Vašoda on ena tumare sudci.

²⁰ Ale te me le Devleskra zoraha tradav avri le demonen, akor avla ke tumende o krališagos le Devleskro.

²¹ Te jekh zoralo manuš – mištes vizbrojimen – del pozoris pre peskro kher, ņiko leske našti čorel o barvalipen.

²² Ale te avlahas pre leste zoraleder, sar hino ov, a domardahas les, akor leske ilahas e vizbroj, pre savi pes mukelas, a leskro barvalipen rozdelindahas.

²³ Oda, ko nane manca, džal pre mande, a ko na skidel manca, rozčhivkerel.“

Te o nalačho duchos avel pale

²⁴ „Sar džal o nalačho duchos avri andral o manuš, phirel pal o šuke thana a rodel peske than, kaj pes te odpočovinel. Sar na arakhel, phenel peske: ‚Džav pale andre miro kher, khatar avlom avri.‘

²⁵ Sar avel, arakhel les avrišulado the avrišukalardo.

²⁶ Akor džal a lel peha mek efa avre duchen, goreder sar ov, džan andre a bešen ode. A pro koñec oda ela ole manušeha mek goreder, sar sas ešebnovar.“

²⁷ Androda, sar o Ježiš vakerelas, zvičinda jekh džuvli ole nipendar: „Bachtali hin odi džuvli, savi tut anda pro svetos a the ola kolina, so tut denas te pijel!“

²⁸ Ale ov odphenđa: „Sigeder hine bachtale ola, ko šunen le Devleskro lav a dolikeren les!“

O znameñje le Jonašiskro

²⁹ Sar ke leste avenas but nipi, chudña te vakerel: „Adadživeseskre manuša hine nalačhe, mangen znameñje, ale na ela lenge dino znameñje, ča o znameñje le prorokoskro Jonašiskro.

³⁰ Bo avke sar o Jonaš sas znameñje prekal o manuša andral o Ninive, avke ela the o Čhavo le Manušeskro kale manušenge.

³¹ E kralovna pal o juhos uštela pro sudos pre kala manuša a odsudzinela len, bo avla dural pal aver agor la phuvakro te šunel o godaveripen le Šalamunoskro, ale kade hin vareko bareder sar o Šalamun.

³² O murša andral o foros Ninive uštena pro sudos pre kala manuša a odsudzinena len, bo sar lenge o Jonaš kazinelas, visarde pes le binendar, ale kade hin vareko bareder sar o Jonaš.

Pał e momeli

³³ Niko na labarel e momeli a na thovel la te ačhel pro garudo than aňi tel e piri, ale pro svietňikos, hoj ola, ko aven andre, te dikhen o švetlos.

³⁴ E momeli le feloskri hin e jakh. Te ela tiri jakh žuži, calo tiro felos ela andro švetlos, ale te na ela tiri jakh žuži, calo tiro felos ela andro kalipen.

³⁵ De pozoris, hoj o švetlos, so hin andre tu, te na el kalipen!

³⁶ Te ela calo tiro felos andro švetlos a na ela andre nisavo kalipen, akor labola calo avke, sar te andre tu labilahas e lampa.“

O vakeriben pro Farizeja the zakoňika

³⁷ Sar o Ježiš mek vakerelas, vičinda les varesavo Farizejis ke peste te chal. Ov geľa a bešľa peske pašal o skamind.

³⁸ Sar o Farizejis dikhľa, hoj o Ježiš anglo chaben na thođa (na omordä) o vasta, čudalinda pes.

³⁹ O Raj leske phenđa: „Tumen, o Farizeja žužaren avral e kuči the o čaro, ale andre tumende hin pherdo hamišagos the nalačhipen.

⁴⁰ Tumen nagodaver. Či oda, ko stvorinda o avruno, na stvorinda the o andruno?

⁴¹ Ale den le čorenge oda, so tumen hin andre kuči, a ela tumenge savoro žužo.

⁴² Ale vigos tumenge Farizejale, hoj den o đesjatki andral e meta, e ruta the savore aver koreñje, ale obdžan o spravodlišagos the o kamiben le Devleskro. Kada kampil te kerel a koda te na zamukel.

⁴³ Jaj, vigos tumenge Farizejale! Bo kamen o anglune thana andro sinagogi a kamen, hoj tumenge te pozdravinen pro placos.

⁴⁴ Jaj, vigos tumenge, [zakoñikale the Farizejale! Tumen dujemujengre!] Bo san sar o napoznačimen hrobi a o nipi, so pašal phiren, na džanen, hoj phiren pal o hrobi.“

⁴⁵ Jekh le zakoñikendar leske odphenda: „Učitelina, te kavke vakeres, dophenes the amenge.“

⁴⁶ O Ježiš phenda: „Vigos the tumenge, zakoñikale! Bo thoven pro nipi ajsa pharipen, savo na birinen te zlidžal, ale tumen korkore na kamen te čhalavel aňi le angušteha ole pharipnaha.

⁴⁷ Vigos tumenge! Bo ačhaven o hrobi le prorokenge, saven murdarde tumare dada!

⁴⁸ Avke oleha phenen, hoj den čačipen tumare daden. Bo on le proroken murdarde a tumen lenge ačhaven o hrobi.

⁴⁹ Vašoda the o Godaveripen le Devleskro phenda: „Bičhavava ke lende le proroken the le apoštolen. Varesaven lendar murdarena a pre varesave lendar džana.“

⁵⁰ Avke kala manuša ena potrestimen vaš o rat savore prorokengro, so sas avričhordo, kanastar sas kerdo o svetos,

⁵¹ le Abeloskre ratestar dži o rat le Zachariašiskro, saves murdardan maškar o chamos the oltaris. He, phenav tumenge, hoj kada pokoleñje ela potrestimen vaš oda savoro.

⁵² Vigos tumenge, zakoñikale! Bo iľan e kleja le vudarestar, so phundravel o prindžaripen. Tumen korkore andre na gelan a olenge, ko kamenas, na domukľan.“

⁵³ Sar geľa odarik avri, chudle o zakoñika the o Farizeja pre leste igen te džal a phučkernas lestar pal o but veci,

⁵⁴ hoj ča les te chuden andre pre varesavo lav.

12

Te den pozoris pro kvasos le Farizejengro

¹ Sar pes zgele but ezera manuša, avke hoj jekh avreske uštarenas pro pindre, chudňa o Ježiš te vakerel ešeb peskre učeñikenge: „Chrañinen tumen le Farizejengre kvasostar, so hin o dujemujeskeriben.

² Ale nič nane garudo, so na ela jekhvar otkerdo, a nane nič počoral, so pes jekhvar na sikavela.

³ Vašoda savoro, so vakerđan andro kalipen, pes šunela andro švetlos a oda, so phendaňan počoral andro kan, oda pes vičinelav avri pal o strechi.

Kastar te daral

⁴ Ale tumenge – mire prijateľenge – phenav: Ma daran tumen olendar, ko murdaren o felos a palis imar našti keren buter nič.

⁵ Ale sikavava tumenge, kastar pes kampil te daral: Daran tumen olestar, ko šaj murdarel o felos a kas hin zor te čhivel tumen andro peklos. He, phenav tumenge: Lestar tumen daran!

⁶ Či na bikenen pandže čirikloren vaš o duj hałera? A o Del aňi pre jekh lendar na bisterel.

⁷ Ale tumenge hin zgende mek the savore bala pro šero. Avke ma daran tumen! Tumen san vzacneder sar but čiriklore.

Te pridžanel le Ježiš anglo manuša

⁸ Ale phenav tumenge: Sako, ko man pridžanela anglo manuša, ke oda pes the o Čhavo le Manušeskro pridžanela anglo aňjela le Devleskre.

⁹ Ale ko man zaprinela anglo manuša, oles the me zaprinava anglo Devleskre aňjela.

¹⁰ Oleske, ko phenela lav pro Čhavo le Manušeskro, ela odmuklo. Ale oleske, ko pes ruhinela pro Sveto Duchos, oleske na ela odmuklo.

¹¹ Sar tumen lidžana andro sinagogi, anglo vladara the anglo bare raja, ma starinen tumen, sar tumen brañinena abo so vakerena.

¹² Bo o Sveto Duchos tumen andre odi ora sikavela so te phenel.“

O podobenstvo pal o nagodaver barvalo manuš

¹³ Varesavo dženo ole nipendar leske phendā: „Učitelina, phen mire phraleske, hoj peske te rozdelinel manca o dedictvos!“

¹⁴ Ale ov odphendā: „Manušeja, ko man ačhađa te sudzinel, abo te rozsudzinel maškar tumende?“

¹⁵ A phendā lenge: „Den pozoris a chrañinen tumen, hoj tumen te na zakamen andro love! Bo le manušes nane o dživipen le barvalipnastar.“

¹⁶ Phendā lenge podobenstvo: „Sas varesavo barvalo manuš, saveske barila pre mała but ulipen,

¹⁷ a phendā peske andro jilo: ‚So kerava? Bo nane man, kaj te thovel miro ulipen.‘

¹⁸ Avke phendā: ‚Kerava kada: Čhivava tele mire stodoli a kerava lendar bareder. Thovava ode savoro miro ulipen the miro barvalipen

¹⁹ a phenava mange: Dušo miri, hin tut but barvalipen skidlo pro but berša; akana tuke imar odpočovin, cha, pi a mulatin!‘

²⁰ Ale o Del leske phendā: ‚Tu nagodaver! Mek kadi rat tutar ela ilo tiro dživipen a oda, so tuke skidňal, kaske ačhela?‘

²¹ Kavke oda ela oleha, ko peske skidel o barvalipen a nane barvalo andro Del.“

Te mukas pes pro Del andre savoreste

²² Phendā peskre učeňikenge: „Vašoda tumenge phenav, ma starinen tumen pal tumaro dživipen, hoj so chana; aňi pal tumaro telos, hoj so urena.

²³ Bo o dživipen hin buter sar o chaben a o telos hin buter sar o uraviben.

²⁴ Dikhen pro vrani! Aňi na sadzinen, aňi na kiden upre; nane len špajzi aňi šopi a o Del len čalarel. Či tumen na san vzacneder sar o čirikle?

²⁵ Niko tumendar našti phenel: ‚Me buteder dživava, bo me man starinav pal o dživipen.‘

²⁶ Te aňi oda nekcikneder našti keren, akor soske pes starinen pal aver veci?

27 Dikhen pro kvitki pre mała, sar baron. Na keren buči aňi na heklinen. No phenav tumenge, hoj aňi o Šalamun andre calo peskro šukariben na sas avke urdo sar jekh lendar.

28 Akor te o Del e małakri čar kavke uravel, so adadžives hiňi a tajsa ela čidi andro bov, ta akor tumen na uravela buter? Manušale, cikne pačabnaha!

29 Ma gondolinen ča pal oda, so chana a so pijena. Ma trapinen tumen pal oda!

30 Bo oda savoro roden o nipi kale svetoskre. Se tumaro Dad džanel, hoj tumenge oda kempel.

31 Ale roden ešeb o krališagos le Devleskro a ov tumen dela savore kala veci.

32 Ma dara tut, cikno stadocina, bo tumaro Dad tumenge kamel te del o krališagos!

33 Bikenen tumaro barvalipen a rozden le čorenge! Keren tumenge o zajdici, so na čingersalon, o barvalipen andro ņebos, so šoha na našlola – ode, kaj o živaňis pes na dochudel a o kirme na chan.

34 Bo ode, kaj hin tumaro barvalipen, ela the tumaro jilo.“

Pal o sluhi, so den pozoris

35 „Aven furt pripravimen a o momela tumenge mi labon!

36 Aven ajse sar ola manuša, so užaren peskre Rajes, kana avela pale pal o bijav, hoj leske takoj te phundraven, sar avela a durkinela.

37 Bachtale hine ola sluhi, saven o Raj arakhela te užarel, sar ov avela! Čačipen tumenge phenav, hoj urela pre peste e leketa, thovela len te bešel pal o skamind, avela a kerela pašal lende.

38 Te avlahas pal jepaš rat, abo pre tosaraste, bachtale hine ola sluhi, saven arakhlahas te užarel!

39 Ale kada šaj džanen: Te o gazdas džanlahas, sava oratar avela o živaňis, diňahas pozoris a na domuklahas leske te rozmarel peskro kher.

40 Vašoda the tumen aven pripravimen, bo o Čhavo le Manušeskro avela andre odi ora, savi tumen na užarena.“

Pal o verno the godaver spravcas

41 O Peter leske phenda: „Rajeja, oda ča amenge phenes kada podobnostvo, abo the savoredženenge?“

42 O Raj odphenda: „Ko akor hin oda verno the godaver spravcas, saves ačhada leskro raj upral peskre sluhi, hoj len te del te chal pro časos?“

43 Bachtalo hin oda sluhas, saves arakhela leskro raj oda te kerel akor, sar avela!

44 Čačipen tumenge phenav, hoj les ačhavela upral calo peskro barvalipen.

45 Ale te peske gondolindahas oda sluhas andre peskro jilo: „Miro raj mek but na avela!‘ A chudňahas te marel le sluhen the le služken, chalahas, piľahas the mačilahas –

46 avela o raj ole sluhaskro andre oda džives, sar les na užarela, the andre odi ora, so na džanela; rozčhinela les pro jepaš a dela les than maškar o manuša, so nane verna.

47 Oda sluhas, savo džanelas, so lestar o raj kamelas, a na pripravinda pes, aňi na kerdã avke, sar lestar o raj kamelas, ela igen mardo.

48 Ale oda, ko na džanel a kerel ola veci, vaš save peske zaslužinel o mariben, ela frimeder mardo. Sakonestar, ko but chudňa, pes but užarela. A olestar, kaske sas but dino, pes buter mangela.“

O Ježiš anel o rozdeleňje

49 „Avlom te čhivel e jag pre phuv. A so me kamav? Hoj imar te chudel te labol!

50 Ale mušinav te predžal le bolipnaha, a sar mange hin phares, medik pes oda na ačhela!

51 Gondolinen tumenge, hoj avlom te del o smirom pre phuv? Phenav tumenge, hoj na, ale o rozdeleňje!

52 Bo akanastar ena pandž džene andre jekh kher rozdelimen, trin džene džana pro duj a duj džene džana pro trin.

53 Ela o rozdeleňje; o dad džala pro čhavo a o čhavo pro dad; e daj džala pre čaj a e čaj pre daj; e sasuj džala pre bori a e bori pre sasuj.“

Te prindžaren o znaeňja

54 O Ježiš phenda le nipenge: „Sar dikhen, hoj e chmara avel le zapadostar, takoj phenen, hoj avel o brišind, a hin oda avke.

55 A sar dikhen, hoj phurdel e balvaj le juhostar, phenen, hoj ela tačipen, a hin oda avke.

56 Tumen dujemujengre! O znaeňja la phuvakre the le ňeboskre džanen te rozprindžarel, akor sar oda, hoj kada časos na rozprindžaren?

57 Akor soske na rozsudzinen korkore pestar, so hin spravno?

58 Bo medik džas pro sudos oleha, ko tut obviňinel, ker savoro, hoj leha te lačhuves avri mek pal o drom, hoj tut te na lidžal anglo sudcas a o sudcas tut diňahas le slugadiske a o slugadis tut čhidahas andre bertena.

59 Phenav tuke, hoj odarik na aveha avri, medik na počineha dži o posledno haleris.“

13

O Ježiš vičinel le manušen te kerel pokaňje

1 Akor ode avle varesave džene, a vakerenas leske pal ola Galilejčana, saven murdarđa o Pilat, sar obetinas le Devleske.

2 O Ježiš lenge odphenda: „Gondolinen tumenge, hoj ola Galilejčana sas binošneder savore okle Galilejčanendar, a vašoda avke cerpineaš?

3 Phenav tumenge, hoj na sas! Ale te na kerena pokaňje, savoredžene avke merena.

4 Abo so tumenge gondolinen pal ola dešuochto (18) džene, pre save peľa e veža andro Siloe a murdarđa len? Gondolinen tumenge, hoj on sas binošneder savore okle manušendar, so bešen andro Jeruzalem?

5 Phenav tumenge, hoj na sas! Ale te na kerena pokaňje, savoredžene avke merena.“

Pal o figovňikos, so na del ovocje

⁶ Avke lenge o Ježiš phenda kada podobenstvo: „Varesave manušes sas sadzimen figovnikos andre peskri viñica. Avla a rodelas upre ovocje, ale na arakhla nič.

⁷ Akor phenda le vinariske: „Dikh, imar trito berš phirav a rodav ovocje pre kada figovnikos, ale na arakhav nič. Čin les tele! Soske mek the odi phuv musarel!’

⁸ Ale ov leske phenda: „Rajeja, muk les mek kada berš, mek pašal leste kopalínava a čhivava hnojos.

⁹ Či mek na anela aver berš ovocje, a te na anela, čhineha les tele.‘ “

O Ježiš sastarel pro šabat jekha džuvla

¹⁰ Jekhvar pro šabat sikavelas o Ježiš andre varesavi sinagoga.

¹¹ Sas ode džuvli, andre savi sas o nalačo duchos, so la trapinelas le nasvalibnaha dešuocho (18) berš. O dumo late sas bandardo dži tele a našti pes rovñinelas avri.

¹² Sar la dikhla o Ježiš, vičinda la paš peste a phenda lake: „Džuvlije, av oslobodzimen tire nasvalibnastar!’“

¹³ Thoda pre late o vasta a oj takoj rovñisalila avri a lašarelas le Devles.

¹⁴ Akor cholisalila o angluno manuš andral e sinagoga, hoj o Ježiš sastarda pro šabat, a phenda le nipenge: „Šov džives hin, andre save pes kerel buči! Andre ola dživesa aven, hoj te saston avri – ale ma keren oda pro šabat!’“

¹⁵ Ale o Raj leske odphenda: „Tumen dujemujengre! Či na odphandel sako tumendar pro šabat peskra gurumña vaj peskre somaris andral e maštalña a na lidžal les avri te pijel pañi?

¹⁶ Akor soske kadi džuvli, so hiñi le Abrahamoskri čhaj, sava o beng zaphandla andre imar dešuocho berš, našti ula oslobodzimen pro šabat olestar, so la phandelas andre?’“

¹⁷ Sar oda phenda, ladžandile pes savoredžene, so pre leste džanas. Ale savore okla nipi radisalonas savore bare vecendar, so ov kerelas.

Pal o horčično zrnkos

¹⁸ Akor o Ježiš phenda: „Sar dičhol avri o krališagos le Devleskro? Soha les porovñinava?

¹⁹ Hino sar o horčično zrnkos, so ila o manuš a sadzinda pre peskri mała. Ode barila, ačhila lestar baro stromos a pre leskre konara peske kerde hñizdi o čirikle andral o ňebos.‘“

²⁰ Pale phenda: „Soha porovñinava o krališagos le Devleskro?

²¹ Hino sar o kvasos, savo ila e džuvli a rozkerđa andro but aro*, medik calo chumer na avla upre.‘“

E cesno brana

²² Avke o Ježiš džalas le dromeha andro Jeruzalem prekal o fori the gavora a sikavelas ode.

²³ Vareko lestar phučla: „Rajeja, ena zachrañimen ča frima džene?’“

Ov lenge odphenda:

²⁴ „Keren savoro pre oda, hoj te aven andre prekal e cesno brana, bo phenav tumenge, hoj but džene kamena te avel andre, ale našti avena.

²⁵ Bo sar uštela o raj le khereskro a phandela andre o vudar, a tumen ačhena avri a durkinena pro vudar a phenena: „Rajeja, Rajeja,

* 13:21 Oda hin trin mieri abo 50 kili.

phundrav amenge!' ov tumenge phenela: ‚Me tumen na prindžarav! Khatar san?‘

²⁶ Akor chudena te vakerel: ‚Chahas the pijahas tuha a pre amare uliči sikavehas.‘

²⁷ Ale ov tumenge pale phenela: ‚Me tumen na prindžarav! Khatar san? Džan mandar het, savore, so keren o nalačhipen!‘

²⁸ Ode ela o roviben a randena le dandenca andre dukh, sar dikhena le Abraham, le Izak, le Jakob the savore proroken andro krališagos le Devleskro a tumen avena avričhide.

²⁹ O manuša avena pal o vichodos the pal o zapados, pal o severos the pal o juhos a bešena peske pal o skamind andro krališagos le Devleskro.

³⁰ A dikh, ola, ko hine posledna, ena ešebna a ola, ko hine ešebna, ena posledna.“

O Ježiš vakerel pal o Herodes

³¹ Andre oda časos avle varesave Farizeja a phende le Ježišoske: „Dža adarik het, bo o Herodes tut kamel te murdarel.“

³² Ov lenge phenda: „Džan a phenen ola liškake, hoj tradav avri le demonen a sastarav adadžives the tajsa a pre trito džives dokerava miri buči.

³³ Ale mušinav adadžives the tajsa the paltajsaskro te phirel. Bo na del pes, hoj o prorokos te merel varekhaj avrether sar andro Jeruzalem!

Le Ježišoske hin pharo vaš o Jeruzalem

³⁴ Ó, Jeruzalem, Jeruzalem! Tu, so murdares le proroken a čivkeres le barenca andre ola, ko hine bičhade ke tute! Kecivar kamavas te skidel upre tire čhaven avke, sar e kachñi skidel peskre kachñoren tel peskre kridli, ale tumen na kamenas!

³⁵ Dikh, tumaro kher ela zamuklo! Čačipen tumenge phenav, hoj man imar na dikhena, medik na avela odi ora, sar phenena: ‚Požehñimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!‘ “

14

O Ježiš pale sastarel pro šabat

¹ Jekhvar pro šabat geľa o Ježiš te chal andro kher ke varesavo vodcas le Farizejengro. A o Farizeja les dodikhenas avri.

² A dikh, sas ode anglal leste varesavo manuš, saveste sas o vasta the o pindre šuvle le pañestar.

³ O Ježiš visalila ko zakoñika the farizeja a phučľa lendar: „Šaj pro šabat te sastarel, abo na?“

⁴ Ale on sas čhit. Avke o Ježiš iľa ole manušes, sastarda les a mukla les te džal het.

⁵ Avke lenge phenda: „Te tumenge peľahas o čhavo vaj o bikos andre chañig, ta na cirdľanas les avri takoj pro šabat?“

⁶ A on leske pre oda na džanle te odphenel.

Pal o ešebna the posledna thana

⁷ Sar o Ježiš dikhľa, hoj peske o hosci kiden avri anglune thana, phenda lenge kada podobenstvo:

⁸ „Te tut vareko vičinela pro bijav, ma beš tuke pro angluno than, bo maškar ola hosci šaj avel vareko bareder sar tu.

⁹ A avela oda, ko tumen sodujen vičinda, a phenela tuke: ‚Muk les te bešel pre kada than!‘ Avke ladžaha džaha te bešel pro paluno than.

¹⁰ Ale te tut vičinena, dža tuke te bešel pro paluno than. A sar avela oda, ko tut vičinda, phenela tuke: ‚Phrala miro, beš tuke pro feder than!‘ Akor tut ela pačiv angle savoredžene, so tuha bešen pašal o skamind.

¹¹ Bo sako, ko pes hazdel upre, ela pokorimen, a oda, ko pes pokorinel, ela uprehazdlo.“

¹² A ole manušeske, so les vičinda, phenda: „Te keres dilos abo večera, ma vičin tire prijatelen aňi tire phralen aňi tira famelija aňi tire barvale suseden, bo the on tut šaj vičindehas a oda ulahas tiri odmena.

¹³ Ale te keres hoscina, vičin le čoren, le bangen, le kaliken the le koren.

¹⁴ A aveha bachtalo, bo len nane soha tuke te visarel pale, a tiri odmena chudeha akor, sar ena o čačipnaskre uštade andral o meriben.“

O podobnostvo pal e bari hoscina

¹⁵ Sar oda šunda jekh olendar, ko leha bešenas pašal o skamind, phenda leske: „Bachtalo, ko chala o maro andro krališagos le Devleskro!“

¹⁶ No ov leske phenda: „Varesavo manuš kerđa bari hoscina a vičinda but dženen.

¹⁷ Sar imar sas e hoscina, bičhađa peskre sluhas, hoj te phenel olenge, ko sas vičimen: ‚Aven, bo imar hin savoro pripravimen.‘

¹⁸ Ale on leske savoredžene jekh pal aver odphenenas. Ešebno leske phenda: ‚Cindom maľa, mušinav la te džal te dikhel. Mangav tut, prebačin mange!‘

¹⁹ Aver phenda: ‚Cindom pandž pari voli a džav len te skušinel avri. Mangav tut, prebačin mange!‘

²⁰ Pale aver dženo phenda: ‚Ilom mange romňa, a vašoda našti džav.‘

²¹ Sar avľa pale o sluhas, phenda kada savoro peskre rajeske. Akor cholisalila o raj le khereskro a phenda peskre sluhaske: ‚Dža sigo andro foros pro ulici the pro dromora a an kade le čoren, le bangen, le kaliken the le koren!‘

²² Paloda o sluhas phenda: ‚Rajeja, imar kerđom avke, sar phendal, a mek hin than.‘

²³ A o raj phenda le sluhaske: ‚Dža avri le forostar pro droma the pro maľakre dromora a isvide pro manuša, hoj te aven, hoj miro kher te avel pherdo le manušenca!‘

²⁴ Bo phenav tumenge, hoj ņiko olendar, ko sas vičimen, na chana pre miri hoscina.“

Sar te džal pal o Kristus

²⁵ Jekhvar, sar džanas le Ježišoha but nipi, visarđa pes ke lende a phenda:

²⁶ „Te vareko kamel te avel pal ma, mušinel man te kamel buter sar peskre dades vaj peskra da, peskra romňa vaj peskre čhaven, peskre

phralen vaj peskre pheñen, a mek the buter sar peskro dživipen. Te na, akor naši ačhel miro učeñikos.

²⁷ Oda, ko na lel peskro kerestos a na avel pal ma, naši ačhel miro učeñikos.

²⁸ Bo te vareko tumendar kamel te ačhavel e veža, či peske ešeb na bešel, hoj te zrachel, či les hin pre oda, hoj te dokerele cali veža?

²⁹ Hoj palis savoredžene lestar te na asan, sar dikhena, hoj kerđa o zakladi, ale nane les pre oda, hoj te dokerele e veža.

³⁰ A phenena: „Kada manuš chudña te ačhavel a naši dokerđa.“

³¹ Abo savo kralis džal andro mariben avre kraliha, medik peske ešeb na bešel a na dophučel pes, či šaj džal le 10 000 manušenca pre oda, ko pre leste avel le 20 000 manušenca?

³² A te naši džal, ta bičhavel peskre sluhenu, medik leskro ñeprijateljis hino dur, hoj pes leha te dovakerel pal o smirom.

³³ Avke ñiko, ko na omukel savoro, so les hin, naši el miro učeñikos.“

Pal o lon

³⁴ „O lon hino lačo, ale te o lon ačhela bilondo, sar les šaj pale te londarel?

³⁵ Nane lačo añi andre phuv añi andro hnojosa, vašoda les čhivena het. Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

15

Pal o našado bakrora

¹ O colñika the o binošna avenas pašeder ko Ježiš, hoj les te šunen.

² O Farizeja the o zakoñika dudrinenas a phenenas: „Kada manuš prilel le binošnen a chal lenca.“

³ Avke lenge phendã kada podobenstvo:

⁴ „Te varekas tumendar ulahas šel (100) bakre a našadahã jekhes lendar, či na mukela ola eñavardeš the eña (99) pre mala a na džala pal oda, so našliã, medik les na arakhela?

⁵ Sar les arakhela, lela peske les pro vali a radisaõla.

⁶ A sar avela khere, vičhnela le prijateljenu the le susedenu a phenela lenge: „Radisaõn manca, bo arakhõm le bakres, so mange našliã!“

⁷ Phenav tumenge, hoj bareder radišagos ela andro ñebosa upral jekh binošno manuš, so pes visarela ko Del, sar upral ola eñavardeš the eña (99) čačipnaskre, savenge pes na kempel te visarel le binendar.“

Pal e našadi minca

⁸ „Abo te varesava džuvã ulahas deš rupune minci a našadahã jekh lendar, či na labarela e momeli a na šulavela o kher, hoj mištes te rodela, medik la na arakhela?“

⁹ Sar la arakhela, vičhnela le prijateljken the le susedken a phenela: „Radisaõn manca, bo arakhõm odi minca, so našadom!“

¹⁰ Phenav tumenge, hoj ajso radišagos hin maškar o añjela le Devleskre upral jekh binošno manuš, so pes visarel le binendar ko Del.“

Pal o našado čhavo

¹¹ A phendã: „Varesave manušes sas duj čhave.“

12 O terneder čhavo phenda le dadeske: ‚Dado, de mange miro dedictvos tire barvalipnastar!‘ Avke lenge o dad rozdělinda o barvalipen.

13 Pal varesave dživesa o terneder čhavo iľa savoro a geľa het dur andre cudzo phuv. Ode dživelas barikanes a rozkerđa savoro peskro barvalipen.

14 Sar imar savoro prečala, avľa andre odi phuv bari bokh a na sas leš so te chal.

15 Avke geľa a chudňa te kerel buči prekal varesavo manuš andral odi phuv. A ov les bičhađa pre peskre maľi te pašinel le balen.

16 Kamelas pes te čalarel bajča ole šupenca, so chan o bale, ale ňiko leske len na delas.

17 Akor pes zagondolinda a phenda peske: ‚Keci robotňiken ke miro dad hin but chaben, a me kade merav bokhatar!‘

18 Uščava, džava ke miro dad a phenava: Dado, kerđom binos anglo ňebos the angle tu,

19 imar na som buter hodno, hoj man te vičinav tiro čhavo; prile man sar jekhes tire robotňikendar.‘

20 Akor ušťaľa a džalas ke peskro dad.

A mek sar sas dur, dikhľa les leskro dad a avľa leske pharo vaš leske. Denašla ke leste, obchudňa les a čumidľa les.

21 O čhavo leske phenda: ‚Dado, kerđom binos anglo ňebos the angle tu a imar buter na som hodno, hoj man te vičinav tiro čhavo.‘

22 Akor phenda o dad peskre sluhenge: ‚Anen sigo oda nekšukareder ruchos a uren pre leste! Thoven leske e angrusi pro angušť a o sandalki pro pindre!‘

23 Len ola thuľa gurunňora a murđaren la! Chas a radisaľuvas,

24 bo kada miro čhavo sas mulo a obdžidľa; sas našado a hino arakhlo!‘ A chudle te radisaľol.

25 Ale leskro phureder čhavo sas akor pre maľa. Sar avelas pale a sas pašes paš o kher, šunda o bašaviben the o kheliben.

26 Vičinda peske jekhes le sluhendar a phučľa lestar, so pes ačhľa.

27 Ov leske phenda: ‚Tiro phral avľa pale, a vašoda, hoj avľa sasto, tiro dad murđarda thuľa gurunňora.‘

28 Ov cholisaľiľa a na kamľa te džal andro kher. Avke pal leste avľa leskro dad a prevakerelas les.

29 Ale ov odphenda peskre dadeske: ‚Ajci but berš tuke služinav a furt kerav oda, so mange phenes, ale man šoha na diňal aňi kozica, hoj man te zabavinav mire prijatelenca.‘

30 Ale sar avľa kada tiro čhavo, so le lubňenca rozkerđa tiro barvalipen, murđardal prekal leste thuľa gurunňora.‘

31 A o dad leske odphenda: ‚Čhavo miro, tu sal furt manca a savoro, so hin miro, hin the tiro.‘

32 Ale kempel te radisaľol a te thovel baripen, bo kada tiro phral sas mulo a obdžidľa; sas našado a hino arakhlo.‘ “

16

Pal o napačivalo sluhas

1 O Ježiš phenda peskre učeňikenge: „Sas jekh barvalo manuš a les sas jekh sluhas, so leske dodikhelas pro barvalipen. A avle pro sluhas te phenel, hoj leske rozčhivkerel o barvalipen.“

² Avke peske les vičinda a phenda: „So pal tu šunav? Sikav mange, so keres oleha, so tuke diňom, bo imar buter našti dodikheha pre miro barvalipen.“

³ O sluhas peske phenda: „So kerava, te mandar o raj lela e buči? Te kopalinel na birinav a te žobrinel man ladžav.“

⁴ Imar džanav, so kerava, hoj man o manuša te prilen andre peskre khera, sar našavava e buči.“

⁵ Avke peske vičinda po jekhes olendar, ko kamenas le rajeske, a le ešebnonestar phučla: „Keci kames mire rajeske?“

⁶ Odphenda: „Šel sudi olivovo olejos.“

Ov leske phenda: „Le o papiris, kaj hin pisimen, keci kames, a beš sigo a pisin penda (50) sudi.“

⁷ Palis phučla le dujtonestar: „Tu keci kames?“

Odphenda: „Ezeros (1 000) gone zrnos.“

Ov leske phenda: „Le kade o papiris, kaj hin pisimen, keci kames, a pisin ochto šel (800) gone.“

⁸ A o raj lašarda le napačivale sluhas, hoj kerda avke godaha. Bo kale svetoskre manuša keren jekh avreha godavereder sar o čhave le švetloskre.“

⁹ The me tumenge phenav: Keren tumenge prijateľen le načaćipnaskre barvalipnastar, hoj sar jekhvar našlola oda barvalipen, te prilen tumen andro večna khera.“

¹⁰ „Oda, ko hino verno andro frima, hino verno the andro but, a ko nane verno andro frima, nane verno aňi andro but.“

¹¹ Te na sanas verna andre le svetoskro barvalipen, ko tumenge dela oda čačo barvalipen?

¹² A te na sanas verna andre oda, so nane tumaro, ko tumenge dela oda, so hin tumaro?“

¹³ „Ńiko našti služinel duje rajenge. Bo jekhes kameha a dujtones našti avri ačheha, abo jekhes rado dikheha a dujtones tele dikheha. Našti služinen the le Devleske the le svetoskre barvalipnaske.“

¹⁴ Kada savoro šunenar the o Farizeja, so igen kamenas o love, a asanas lestar.

¹⁵ A o Ježiš lenge phenda: „Tumen san ola, ko korkore pestar keren čaćipnaskre anglo manuša, ale o Del prindžarel tumare jile. Bo oda, so hin vzacno le manušenge, oda hin le Devleske džungipen.“

Aver sikavibena le Ježišoskre

¹⁶ „O Zakonos the o Proroka hine dži paš o Jan; akorestar pes vakerele pal o krališagos le Devleskro a sako pes ispidel zoraha andre.“

¹⁷ Ale sigeder o ņebos the e phuv našlona, sar te našlilahas andral o Zakonos jekh čjarkica.“

¹⁸ Sako, ko premukel peskra romňa a lel peske avra, kerel o lubipen a sako, ko peske lela kajsa romňa, sava aver rom premukla, kerel o lubipen.“

O barvalo the o Lazar

¹⁹ „Sas jekh barvalo manuš, so pes urelas andre ola nekšukareder gada a sako džives mulatinelas a dživelas barikanes.“

²⁰ Sas the jekh čoro manuš, saves vičinenas Lazar. Ov pašlolas paš leskri brana a sas les pherdo vredi.“

21 Kamelas te chal o trušini, so perenas le barvaleske pal o skamind. No mek the o rikone avenas a lizinenas leske o vredi.

22 Ačila pes, hoj o čoro manuš muła a o aňjela les ligende paš o Abraham andro ņebos. Muła the o barvalo a sas parundo.

23 Palis andro peklos andro dukha hazdña o jakħa a dikhľa dural le Abraham the le Lazar paš leste.

24 Akor vičinda: ‚Dado Abraham, av ke ma jileskro! Bičhav le Lazar, hoj te močinel bajča o agor le angušteskro andro paňi a te cindarel mange e čhib, bo igen cerpinav andre kadi jag!‘

25 O Abraham phendā: ‚Čhavo miro, ma bister pre oda, hoj tu chudňal savore lačhe veci, sar dživehas, a o Lazar chudña o nalačhe. Avke akana ov radisaľol a tu cerpines.

26 A mek paš oda hin maškar amende the maškar tumende bari chev, hoj aňi ola, ko kamen te predžal adarik kode, našti predžan a aňi ola, ko kamen te avel odarik kade, našti pes dochuden ke amende.‘

27 Phendā: ‚Akor mangav tut, dado Abraham, bičhav les andre mire dadeskro kher,

28 bo hin man pandž phrala. Mi džal a mi dovakerel lenge zorales, hoj pes the on te na dochuden pre kada cerpišagoskro than!‘

29 Ale o Abraham leske phendā: ‚Hin len o Mojžiš the o Proroka - len mi šunen!‘

30 O barvalo odphendā: ‚Na, dado Abraham! Ale te vareko uštela andral o meriben a džala ke lende, akor pes visarena le binendar!‘

31 Ale o Abraham phendā: ‚Te na šunen le Mojžiš the le Proroken, ta na pačana aňi akor, te vareko uštela andral o meriben.‘ “

17

Te na cirden avres pro binos

1 O Ježiš phendā peskre učeňikenge: ‚Mušinen pes te ačhel ola veci, save keren oda, hoj o manuša te peren andral o pačaben, ale vigos ole manušeske prekal kaste oda avel.

2 Feder leske ulahas te leske thodehas baro bar* andre meň a čhidehas les andro moros, hoj te kerel tele le pačabnastar jekhes kale ciknorentar.

3 Den tumenge pozoris! Te kerđahas tiro phral binos, priphen leske, a te pes visarela le binostar, odmuk leske.

4 A te eftavar pro džives kerđahas binos pre tute, a eftavar andro džives pal tu avľahas a phendahas: ‚Prebačin, odmuk mange‘ - odmukeha leske!“

Pal o pačaben

5 O apoštola phende le Rajeske: ‚De amen bareder pačaben!“

6 O Raj phendā: ‚Te tumen ulahas o pačaben sar o horčično zrnkos, phendanas kale stromoske: ‚Cirde tut avri the le koreňenca a zasadzin tut andro moros,‘ šundahas tumen.“

O sluhas the leskri buči

7 „Te hin tumen sluhas, so orinel abo pašinel, ko tumendar leske takoj phenel, sar avel pal e maľa: ‚Av, beš tuke paš o skamind?‘

* 17:2 o baro bar andral o mlinos

⁸ Či leske sigeder na phenela: ‚Pripravin mange e večera, le pre tu e leketa a ker pašal ma, medik me na dochava a na dopijava. Tu chaha the pijeha palis‘.

⁹ Či palikerel ole sluhasko vaš oda, hoj kerda oda, so leske sas phendo?

¹⁰ Avke the tumen, te kerena savoro, so tumenge sas phendo, phenen: ‚Sam ča o sluhi, save peske na zaslužinas nič. Kerdam ča oda, so mušindam te kerel.‘ “

O Ježiš sastarel deše malomocnen

¹¹ O Ježiš džalas andro Jeruzalem prekal e Samarija the Galileja,

¹² a sar doavla andre varesavo gav, arakhle pes leha deš malomocna murša, save dural ačhenas

¹³ a zoraha vičinenas: „Ježiš! Učitelina! Av ke amende jileskro!“

¹⁴ Sar len dikhla, phenda lenge: „Džan a sikaven tumen le rašajenge!“ A sar džanas, sas obžuzarde andral o malomocenstvo.

¹⁵ Sar dikhla jekh dženo lendar, hoj sastila avri, avla pale a zorale hangoha lašarelas le Devles.

¹⁶ Bandila le mujeha dži e phuv paš o pindre le Ježišoskre a palikerelas leske. A oda dženo sas Samaritanos.

¹⁷ Akor phenda o Ježiš: „Či na sastile avri deš džene? Kaj hine okla eňa džene?“

¹⁸ On na avle pale, hoj te lašaren le Devles, ča kada cudzincos?“

¹⁹ Phenda leske: „Ušti a dža, tiro pačaben tut sastarda.“

Kana avela o krališagos le Devleskro

²⁰ Sar lestar o Farizeja phučle, kana avela o krališagos le Devleskro, o Ježiš lenge odphenda: „O krališagos le Devleskro na avela avke, hoj les te dikhas.

²¹ Aňi na phenena: ‚Dikh, kade hino!‘ abo ‚Kode hino!‘ Bo o krališagos le Devleskro hin maškar tumende!“

²² Phenda le učeňikenge: „Avela ajsa časos, hoj peske mangena te dikhel jekh le dživesendar le Časkre le Manušeskre, ale na dikhena.

²³ Phenena tumenge: ‚Dikh, kode hino!‘ abo ‚Kade hino!‘ Ale tumen ma džan, ma denašen pal lende!

²⁴ Bo avke sar demel o bleskos a dičhol savoro pal jekh agor pre phuv dži pre aver, avke ela the akor, sar avela o Čavo le Manušeskre andre peskro džives.

²⁵ Ale ešeb mušinel but te cerpinel a te avel odčhido kale pokoleňjostar.

²⁶ Avke sar oda sas andro dživesa le Noachoskre, avke oda ela the andro dživesa, sar avela o Čavo le Manušeskre.

²⁷ Chanas, pijenas, lenas romňijen a džanas romeste dži andre oda džives, sar geľa o Noach andro korabos. Akor avla e potopa a savore mule.

²⁸ Avke sas the andro dživesa le Lotoskre: Chanas, pijenas, cinenas, bikenenas, sadžinenas a ačhavenas khera,

²⁹ ale oda džives, sar geľa o Lot avri andral e Sodoma, o Del bičhađa e jag the sira andral o ňebos a savore mule.

³⁰ Avke ela the andre oda džives, sar pes sikavela o Čavo le Manušeskre.

³¹ Oda, ko ela andre oda džives pre strecha a leskre veci ena andro kher, te na avel tele, hoj peske len te lel. A aňi oda, ko ela pre maľa, pes te na visarel pale!

³² Ma bisteren pre Lotoskri romňi!

³³ Sako, ko kamľahas te zachraňinel peskro dživipen, oda les našavela a sako, ko les našavela, oda les zachraňinela.

³⁴ Phenav tumenge: Odi rat ena duj džene pro hadžos: Jekh ela ilo a dujto ačhela.

³⁵ Duj džuvlija jekhetane erňinena: Jekh ela ili a dujto ačhela.

³⁶ [Duj džene ena pre maľa, jekh ela ilo a dujto ačhela.]“

³⁷ On lestar phučle: „Kaj, Rajeja?“

Ov lenge odphenda: „Ode, kaj ela o telos, ode pes skidena the o supi.“

18

O sudcas the e vdova

¹ O Ježiš lenge vakerelas podobenstvo pal oda, hoj pes furt kampil te modľinel a te na omukel pes:

² „Andre varesavo foros sas jekh sudcas, savo pes le Devlestar na daralas a le manušestar na ladžalas.

³ Sas andre oda foros the varesavi vdova, savi phirelas ke leste a phenelas: ‚De man čačipen pro sudos!‘

⁴ Ov but na kamelas oleha nič te kerel. Ale palis peske phenda: ‚Kajte man na darav le Devlestar a le manušestar, na ladžav,

⁵ no vaš oda, hoj man kadi vdova na del smirom, dava la čačipen pro sudos, bo imar la našti zlidžav, so ajci pal ma phirel.‘ “

⁶ A o Raj phenda: ‚Šunen, so phenda kada načačipnaskro sudcas!

⁷ Či o Del na zaačhela vaš ola, kas peske avri kidňa, save ke leste rat-džives vičinen? Či len mukela but te užarel?

⁸ Phenav tumenge, hoj zaačhela vaš lenge a oda sig. Ale či arakhela o Čhavo le Manušeskro o pačaben pre phuv, sar avela?“

O Farizejis the o colňikos

⁹ Olenge, ko peske pačanas, hoj hine čačipnaskre a avren dikhenas tele, phenda o Ježiš kada podobenstvo:

¹⁰ „Duj murša pes gele andro chramos te modľinel. Jekh sas Farizejis a dujto sas colňikos.

¹¹ O Farizejis peske ačhila a kavke pes andre peste modľinelas: ‚Devla, palikerav tuke, hoj na som ajso sar okla manuša, so čoren, hine načačipnaskre a keren o lubipen – abo sar kada colňikos.

¹² Poscinav man duvar andro kurko a dav o đesjatki savorestar, so chudav.‘

¹³ Ale o colňikos ačhelas dural a na kamelas mek aňi o jakha te hazdel ko ňebos, ale pes marelas pal o kolin a phenelas: ‚Ó, Devla, av ke ma jileskro, bo som binošno!‘

¹⁴ Phenav tumenge, hoj leske sas odmukle o bini, sar geľa khere, a okleske na sas. Bo sako, ko pes hazdel upre, ela pokorimen, a oda, ko pes pokorinel, ela uprehazďlo.“

O Ježiš le cikne čhavorenc

¹⁵ Anenas ko Ježiš the le cikne čhavoren, hoj pre lende te thovel o vasta. Ale sar oda dikhle o učeñika, na domukenas lenge.

¹⁶ Ale o Ježiš len vičinda ke peste a phenda: „Domuken le čhavorenge te avel ke ma a ma brañinen lenge, bo ajsengro hin o krališagos le Devleskro.

¹⁷ Čačipen phenav tumenge: Ko na prilela le Devleskro krališagos sar čavoro, šoha andre na džala.“

O barvalo terno murš

¹⁸ Varesavo baro manuš lestar phučla: „Lačo Učitelina, so mušinar te kerel, hoj te chudav o večno dživipen?“

¹⁹ O Ježiš leske phenda: „Soske man vičines lačo? Ńiko nane lačo, ča jekh o Del.

²⁰ O prikazañja džanes: „*Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na svedčineha klamišagoha pre avreste! De pačiv tira da the tire dades!*“

²¹ Ov odphenda: „Kada savoro imar mire terñipnastar dolikerav.“

²² Sar oda šunda o Ježiš, phenda leske: „Mek jekh veca tuke kempel. Biken savoro, so tut hin, a rozde le čorenge a ela tut o barvalipen andro ñebos. Palis av a phir pal ma!“

²³ Ale sar oda šunda, ačhila igen smutno, bo sas igen barvalo.

²⁴ Sar oda dikhla o Ježiš, phenda: „Sar phares hin te avel le barvalenge andro krališagos le Devleskro!

²⁵ Lokeder hin la favake te predžal prekal e suvakri chev sar le barvaleske andro krališagos le Devleskro.“

²⁶ Akor phučle ola džene, so oda šunde: „Ta akor, ko šaj el spasimen?“

²⁷ O Ježiš odphenda: „Oda, so našti keren o manuša, o Del šaj kerel.“

²⁸ O Peter phenda: „Dikh, amen omuklam savoro a gełam pal tu.“

²⁹ O Ježiš lenge phenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj sako, ko omukla vaš o krališagos le Devleskro peskro kher, vaj le dades the la da, abo le phralen vaj la romña, abo le čhaven,

³⁰ chudela imar akana andre kada časos buterval ajci a andre oda džives, so avela, mek the o večno dživipen.“

O Ježiš tritovar vakerel pal peskro meriben

³¹ Iľa peske le dešduje učeñiken a phenda: „Džas andro Jeruzalem a ačhela pes savoro, so hin pisimen prekal o Proroka pal o Čhavo le Manušeskro.

³² Bo dena les le pohanenge, asana lestar, anena les pre ladž a čhungarena pre leste.

³³ Marena les le bičoha a murdarena les, ale pro trito džives uštela andral o meriben.“

³⁴ Ale on na ačhalile nič olestar, bo sas anglal lende garudo oda lav. Añi na džanenas pal soste vakerel.

O Ježiš sastarel le kores paš o Jericho

³⁵ Sar avelas o Ježiš paš o foros Jericho, varesavo koro manuš bešelas paš o drom a žobrinelas.

³⁶ Sar šunda le nipen, save pašal leste predžanas, phučelas lendar, so pes kerel.

³⁷ Phende leske: „O Ježiš Nazaretsko kadarik predžal.“

³⁸ Akor o koro vičinda: „Ježiš, Čhavo le Davidoskro! Av ke ma jileskro!“

³⁹ Ola, ko džanas anglal, phenenas leske, hoj te čhittel, ale ov mek zoraleder vičinda: „Čhavo le Davidoskro! Av ke ma jileskro!“

⁴⁰ Avke zaačhila o Ježiš a phenda, hoj les te anen ke leste. Sar avla paš leste, phučla lestar:

⁴¹ „So kames, hoj tuke te kerav?“

„Rajeja, kamav te dikhel,“ odphenda.

⁴² O Ježiš leske phenda: „Akor chude pale te dikhel! Tiro pačaben tut sastarda.“

⁴³ A ov takoj chudna te dikhel a džalas pal o Ježiš a lašarelas le Devles. The savore nipi, so oda dikhle, lašarenas le Devles.

19

O Zacheus

¹ Palis geła o Ježiš andro Jericho.

² Ode sas varesavo murš, so pes vičinelas Zacheus. Ov sas jekh le anglune colnikendar a sas barvalo.

³ Kamelas te dikhel, ko hin o Ježiš. Ale anglo nipi les našti dikhla, bo sas cikno.

⁴ Denašla anglal a geła upre pro dzivo figovnikos, hoj les te dikhel, bo odarik o Ježiš majinelas te predžal.

⁵ Sar avla o Ježiš pre oda than, dikhla upre a phenda leske: „Zacheus, av sigo tele, bo adadžives mušinav te ačhel andre tiro kher!“

⁶ Ov avla sigo tele a radišagoha priila le Ježiš.

⁷ Savore, so oda dikhle, dudrinenas a phenenas: „Ko binošno manuš geła te chal andro kher!“

⁸ Ale o Zacheus uštıla a phenda le Rajeske: „Jepaš mire barvalipnastar, Rajeja, dav le čorenge, a te varekas andre varesoste občorardom, dav leske pale štarval ajci.“

⁹ O Ježiš leske phenda: „Adadžives avla o spaseñje kale khereske, bo the ov hino o čhavo le Abrahamoskro.“

¹⁰ Bo o Čhavo le Manušeskro avla, hoj te rodel a te spasinel oda, so sas našado.“

Pal o talenti

¹¹ Sar oda šunenenas, phenda mek jekh podobenstvo, bo imar sas paš o Jeruzalem a ola nipi peske gondolinenas, hoj imar takoj pes sikavela o krališagos le Devleskro.

¹² Avke phenda: „Jekh baro raj džalas dur andre varesavi phuv te prelel o krališagos a palis kamla te avel pale.“

¹³ Vičinda peske deše sluhlen, diña len deš talenti* a phenda lenge: ‚Zaroden lenca buter, medik me na avava pale.‘

¹⁴ Ale o manuša andral leskri phuv les našti avri ačhenas a bičhade pal leste le sluhlen, hoj te phenen: ‚Na kamas, hoj kada manuš amenge te kralinel.‘

¹⁵ Sar imar ode preila o krališagos, avla pale andre peskri phuv a phenda: ‚Vičinen le sluhlen savenge diňom o love, hoj man te dodžanav, ko keci ole lovenca zarodna.‘

* **19:13** E grecko čhib: deš mini; jekh mina sas vaj ajci, keci o manuš zarodelas tel o štar čhon

16 Avľa ešebno a phendā: ‚Rajeja, tiro talentos zarodňa aver deš talenti.‘

17 A ov leske phendā: ‚Mištes, lačo sluhona! Vašoda, hoj salas verno andro frima, vladňineha upral o deš fori.‘

18 Palis avľa dujto a phendā: ‚Rajeja, tiro talentos zarodňa pandž talenti.‘

19 Leske phendā: ‚Tu vladňineha upral o pandž fori.‘

20 Aver avľa a phendā: ‚Rajeja, dikh, kade hin tiro talentos. Sas mande garudo andro khosnoro.‘

21 Daravas tutar, bo sal igen prisno. Les tuke oda, so na odthoďal, a kides upre oda, so na sadzindāl.‘

22 O raj leske phendā: ‚Tu nalačo sluhona! Sudzinava tut pal oda, so phendāl. Džanehas, hoj som prisno, hoj mange lav oda, so na odthoďom, a kidav upre oda, so na sadzindom.‘

23 Akor soske na diňal mire love olinge, ko keren le lovenca, a sar me avľomas, ilomas mange pale buter?‘

24 Olinge, ko ode ačhenas, phendā: ‚Len lestar o talentos a den oleske, kas hin deš talenti.‘

25 Odphende leske: ‚Rajeja, se les imar hin deš talenti!‘

26 Odphendā: ‚Sakones, kas hin, oles ela dino; ale olesstar, kas nane, pes lela the oda, so les hin.‘

27 A ole manušen, so man na kamenas krališke – anen kade a murdaren len anglal mande!‘ “

O Ježiš avel andro Jeruzalem le lašaribnaha

28 Paloda, sar kada o Ježiš phendā, geľa anglal a džalas dureder andro Jeruzalem.

29 Sar avľa paš o gava Betfaga the Betanija, paš o Olivovo verchos, bičhaďa duje peskre učeňiken

30 a phendā lenge: „Džan andre kada gav, so hin angle tumende. Soča andre džana, arakhena zaphandles somaricis, pre savo mek šoha ňisavo manuš na bešľa. Odphanden les a anen les ke ma.‘

31 Te tumendar vareko phučela: ‚Soske les odphanden,‘ phenena leske kavke: ‚Le Rajeske les kampil.‘ “

32 On gele a arakhle savoro avke, sar lenge oda phendā.

33 A sar odphandenas le somaricis, leskre raja lendar phučle: „Soske odphanden le somaricis?“

34 On odphende: „Le Rajeske les kampil.‘“

35 Ande les ko Ježiš, čhide pre leste peskre ruchi a thode le Ježiš upre te bešel.

36 Sar džalas, o manuša rakinenas peskre gada pro drom.

37 Sar imar sas paš oda than, kaj pes avel tele pal o Olivovo verchos, chudle savore ola but učeňika te lašarel zorale hangoha le Devles vaš savore zazraki, so dikhle,

38 a vičinenas:

„Bachtalo hin oda krališ,
savo avel andro nav le Rajeskro!

O smirom pro ňebos

a e slava le Devleske!“

39 Ale varesave Farizeja, so sas maškar ola but nipi, leske phende: „Učitelina, dovaker tire učeňikenge!“

⁴⁰ Ale ov lenge odphenda: „Phenav tumenge, hoj te on ena čhit, o bara vičinena!“

O Ježiš rovel upral o Jeruzalem

⁴¹ Sar avla o Ježiš pašeder a dikhla o foros, zarunda upral leste.

⁴² A phenda: „Oj, te bajča andre kada džives prindžardalas, so tuke andahas o smirom! Ale akana oda hin garudo angle tire jakha.“

⁴³ Avena pre tu ajse dživesa, hoj tire neprijatela ačhavana pašal tu o ohradi, rozačhavana pes pašal tu a phandena tut andre pal savore seri.

⁴⁴ Calkom tut zničinena a the tire čhaven tuha a na mukena andre tu bar pre bareste, bo na sprindžardal o časos, sar tut avla o Del te zachrañinel.“

O Ježiš žužarel o chramos

⁴⁵ Geła andro chramos a chudña andral te tradel avri olen, ko ode bikenenas the cinenas,

⁴⁶ a phenda lenge: „Hin pisimen: ‚Miro kher pes vičinela kher pro modlitbi‘, ale tumen lestar kerđan kher prekal o zbuñnika!“

⁴⁷ Palis sako džives sikavelas o Ježiš andro chramos. Ale o bare rašaja, o zakoñika the o anglune murša rodenas, sar les te murdarel.

⁴⁸ Ale na džanenas so te kerel, bo savore nipi šunenas igen mištes dojekh leskro lav.

20

Pal e zor le Ježišoskri

¹ Andre jekh džives, sar o Ježiš sikavelas le manušen andro chramos a vakerelas lenge o evañjelium, ačhile paš leste o bare rašaja, o zakoñika the o phuredera le manušengre

² a phende leske: „Phen amenge, sava zoraha keres kala veci? Ko tut diña kadi zor?“

³ A ov lenge odphenda: „The me tumendar vareso phučava a odphenen mange.“

⁴ O bolipen le Janoskro sas andral o ņebos, abo le manušendar?“

⁵ On gondolinenas maškar peste: „Te phenaha: ‚Andral o ņebos,‘ phenela amenge: ‚Akor soske leske na pačandiljan?“

⁶ A te phenaha: ‚Le manušendar‘ – savore nipi amen murdarena le barenca, bo on pačan, hoj o Jan sas prorokos.“

⁷ Avke odphende: „Na džanas, khatar hin leskro bolipen.“

⁸ O Ježiš lenge phenda: „Añi me tumenge na phenava, sava zoraha kada kerav.“

O podobenstvo pal o nalače vinara

⁹ Avke o Ježiš chudña te vakerel le manušenge kada podobenstvo: „Varesavo manuš sadzinda e viñica, diña la kečeñ le vinarenge a geła het pro but berša.“

¹⁰ Sar avla o časos, bičhađa peskre slugas ke ola vinara, hoj les te den olestar, so barila andre viñica. Ale ola vinara les marde, bičhade les pale a na dine les nič.

¹¹ A bičhađa dujtone slugas. No the oles marde, ande les avri pre ladž, bičhade les pale a na dine les nič.

¹² Palis bičhađa the tritones. Ale on the oles dukhade a čhide les avri.

¹³ Akor phenda o raj la viñicakro: „So kerava? Bičhavava mire čhas, saves kamav. Sar les dikhena, ta dena les pačiv.“

¹⁴ No sar les dikhle ola vinara, gondolinenas maškar peste a phende peske: „Leske ačhela savoro. Aven, murdaras les a savoro ela amaro!“

¹⁵ Čhide les avri andral e viñica a murdarde les.

No, so lenca kerela o raj la viñicakro?

¹⁶ Avela, murdarela kale vinaren a e viñica dela avrenge.“

Sar oda šunde, phende: „Šoha pes oda te na ačhel!“

¹⁷ Ale o Ježiš pre lende dikhla a phenda: „Akor so hin oda, so hin pisimen?”

*„O murara odčhide oda bar,
so pre stavba hino glavno.“*

¹⁸ Sako, ko perela pre oda bar, phadžola pro kotora, a pre kaste perela, oles rozpučinela.“

¹⁹ O bare rašaja the o zakoñnika les kamenas takoj te phandel andre, ale daranas pes le manuendar. Bo prindžarde, hoj kada podobenstvo phenda pre lende.

Pal o dañe

²⁰ Kamenas les te chudel avri, a vašoda bičhade pre leste le špijonem, save pestar kamukeri kerenas čačipnaskre, hoj les te chuden pro lava a palis les te den andro vasta the andre zor le vladariske.

²¹ A phučle lestar: „Učitelina, džanas, hoj mištes vakeres the sikaves a na dikhes pro manuš, ale sikaves le Devleskro drom andro čačipen.“

²² Phen amenge, či kampil te počinel le cisariske o dañe, abo na?“

²³ No o Ježiš predikhla lengro budžañdipen a phenda lenge: „Soske man kamen te chudel pro lav!“

²⁴ Sikaven mange o denaris. Kaskro hin kada muj the nav?“

„Le cisariskro,“ odphende.

²⁵ O Ježiš lenge phenda: „Den oda, so hin le cisariskro, le cisariske, a so hin le Devleskro, le Devleske.“

²⁶ A našti les chudle andro lav anglo manuša. Čudalinde pes oleske, sar lenge odphenda, a imar sas čhit.

Pal o večno dživipen

²⁷ Palis avle ke leste varesave Saduceja, save phenen, hoj o manuša našti ušten andral o meriben. Phučle lestar:

²⁸ „Učitelina, o Mojžiš amenge pisinda: *„Te merela varekaske o phral a mukela peskra romña bi o čhave, leskro phral peske mi lel ola romña a mi kerel le phraleske čhaven.“*

²⁹ Sas efta phrala. Ešebno phral peske ila romña, ale muľa a na sas les čhave.

³⁰ Avke peske la ila dujto, ale the ov muľa.

³¹ The trito peske la ila a avke kerde the savore efta phrala, ale na zamukle čhaven a mule avri.

³² Pro koñec savorendar muľa the odi romñi.

³³ Akor kaskri lendar ela romñi, sar uštena andral o meriben, te savore efta phrala laha dživenas?“

³⁴ O Ježiš lenge phenda: „O manuša pre kada svetos peske len romñen a džan romeste.“

³⁵ Ale ola, kas o Del dikhela sar hodnen te uštavel andral o meriben, hoj te dživen andre oda časos, so avela, imar na lena romñen aňi na džana romeste.

³⁶ Bo imar našti merena, bo ena sar o aňjela. Ena le Devleskre čhave, bo ena uštade andral o meriben.

³⁷ A oda, hoj o mule čačes uštena, sikađa the o Mojžiš paš o krakos, bo phenel, hoj o Raj *hino Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro a o Del le Jakoboskro.*

³⁸ O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge, bo leske sako dživel.“

³⁹ Akor varesave džene le zakoňikendar phende: „Učitelina, mištes phendal!“

⁴⁰ A buter pes imar na opovažinde lestar te phučel.

Kaskro čhavo hino o Kristus?

⁴¹ O Ježiš lenge phenda: „Sar šaj phenen, hoj o Kristus hino o čhavo le Davidoskro?“

⁴² Se korkoro o David phenel andro Žalmi:

„O Raj phenda mire Rajeske:

Beš tuke pal miri čači sera,

⁴³ *medik tuke na thovava tire
neprijatelen tel o pindre.’*

⁴⁴ Te les o David vičinel ‚Rajeja‘ akor, sar šaj el leskro čhavo?“

Den tumenge pozoris pro zakoňika

⁴⁵ Sar les savore manuša šunenias, phenda o Ježiš peskre učeňikenge:

⁴⁶ „Den tumenge pozoris pro zakoňika, bo on kamen te phirel andro šukar džindarde gada a kamen, hoj lenge o nipi andro foros te palikeren. Kamen o anglune thana andro sinagogi a o nekfeder thana pro hoscini.

⁴⁷ Thoven avri le vdovenca a len lenge o khera, ale but pes modlinen, hoj len te dičhol. Vašoda ena goreder sudzimen!“

21

E čori vdova čhivel nekbuter

¹ O Ježiš pes zadikhľa, sar o barvale čhivenas o love andre le chramoskri pokladňica.

² Dikhľa the varesava igen čora vdova, sar ode čhida duj churde minci.

³ A phenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj kadi čori vdova čhida buter sar savore.

⁴ Bo kala savore denas olestar, so lenge ačhelas, ale oj čhida peskre čoripnastar savoro, so la sas pro dživipen.“

O chramos ela telečhido

⁵ Sar varesave učeňika vakerenas pal o chramos, hoj hino avrišukalardo šukare barenca the ole darenca, so dine o manuša prekal o Del, phenda o Ježiš:

⁶ „Avena ajse dživesa, sar olestar, so akana dikhen, na ačhela bar pre bareste. Savoro ela telečhido.“

O pharipena pro koňec le svetoskro

⁷ Phučle lestar: „Učitelina, kana oda ela? Pal soste prindžaraha, hoj oda imar hin pašes?“

⁸ Ov phenda: „Den pozoris, hoj tumen vareko te na klaminel. Bo ena but ajse džene, save avena andre miro nav a phenena: ‚Me som o Kristus,‘ a the: ‚Odi ora imar hin pašes.‘ Ale ma džan pal lende!

⁹ Sar šunena pal o maribena the pal o vzburi, ma predaran! Bo oda pes mušinel ešeb te ačhel, ale o koñec na avela takoj.“

¹⁰ Palis lenge vakerelas: „O narodos džala pro narodos a o krališagos pro krališagos,

¹¹ e phuv igen razisaľola a pre varesave thana ela bari bokh the nasvalibena. Sikavena pes o strašna veci, the o bare znameñja andral o ñebos.

¹² Ale mek angloda savoreste tumen zalena a džana pre tumende. Dena tumen andre andro sinagogi a phandena andro bertenj. Lidžana tumen anglo krala the anglo vladara vaš miro nav.

¹³ A oda pes tumenge ačhela vašoda, hoj lenge te svedčinen.

¹⁴ Zalen tumenge andro jile, hoj pes tumenge na kampela anglal te trapinel, so phenena pre tumari obrana,

¹⁵ bo me tumen dava ajse lava the godi, anglal save našti obačhena ñisave tumare ñeprijateľa a pre save aňi našti odphenena.

¹⁶ Zradzinena tumen o daja, o dada, o phrala, e famelija the o prijateľa – a varekas tumendar the murdarena.

¹⁷ Savoredžene tumen našti avri ačhena vaš miro nav.

¹⁸ Ale mek aňi jekh bal pal o šero tumenge na našľola.

¹⁹ Te ľikerena avri, chudena o dživipen.

O Jeruzalem ela zñičimen

²⁰ Sar dikhena, hoj o armadi hine rozačhade pašal o Jeruzalem, akor šaj džanen, hoj imar sig ela zñičimen.

²¹ Akor ola, ko ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi a ola, ko ena andro foros, mi džan odarik het a ola, ko ena pro maľi, te na džan andro foros.

²² Bo oda ena o dživesa la pomstakre, hoj pes te ačhel savoro, so hin pisimen.

²³ Andre ola dživesa ela igen phares le khabñenge the ole džuvlengje, so dena te pijel le čhavoren. Bo ela baro pharipen pre phuv a e cholj ela pre kala nipi.

²⁴ Varesaven murdarena le šablenca; avren phandena andre a lidžana maškar savore narodi. A pal o Jeruzalem phirena o aver narodi, medik pes na pherdžarela lengro časos.

Sar avela o Čhavo le Manušeskro

²⁵ Pro kham, pro čhonoro the pro čerčeña pes sikavena o znameñja. O narodi pre phuv ena andre dar a na džanena so te kerel, sar igen hučinel a o moros the o vlni.

²⁶ O nipi merena daratar olestar, sar užarena, so avela pro svetos, bo o ñeboskre zora pes čhalavena.

²⁷ Akor dikhena, sar o Čhavo le Manušeskro avel andre chmara, andre bari zor the andre slava.

²⁸ Sar pes kala veci chudena te ačhel, ušten a hazden upre o šere, bo pašes hin tumaro spaseñje.“

O podobenstvo pal o figovňikos

²⁹ A o Ježiš lenge phenda kada podobenstvo: „Dikhen pro figovňikos the pre savore stromi!

³⁰ Sar dikhen, hoj imar aven avri o prajti, džanen, hoj o ňilaj hino pašes.

³¹ Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda ačhel, džanen, hoj pašes hin o krališagos le Devleskro.

³² Čačipen tumenge phenav, hoj kada pokoleňje na predžala, medik pes kada savoro na ačhela.

³³ O ňebos the e phuv našlona, ale mire lava šoha na našlona.

Den tumenge pozoris

³⁴ Den tumenge pozoris, hoj te na gondolinen andro jile ča pal o but chaben, pijiben the pal o starišagi, so hin andre kada džživipen, hoj oda džives te na avel jekhvareste pre tumende.

³⁵ Bo avela pre savore manuša, so bešen pre phuv, jekhvareste sar e pasca.

³⁶ Vašoda ma soven, ale furt tumen modlilen ko Del, hoj te denašen savorestar, so avela, a hoj te šaj ačhen anglo Čhavo le Manušeskro.“

³⁷ Prekal o džives o Ježiš sikavelas andro chramos, ale rači džalas avri a presovelas pro Olivovo verchos.

³⁸ A savore nipi avenas sig tosara andro chramos, hoj les te šunen.

22*O Judaš zradzinel le Ježiš*

¹ Imar sas pašes e Patrađi, o inepos le Marengro bi o kvasos.

² O bare rašaja the o zakoňnika rodenas, sar le Ježiš te murdarel, ale daranas pes le nipendar.

³ Akor geľa o satan andro Judaš, so pes vičinelas Iškarijotsko. Ov sas jekh le dešudujendar.

⁴ Sar o Judaš odgeľa, dovakerđa pes le bare rašajenca the le chramoskre velitelenca, sar lenge les dela andre.

⁵ On radisalile a dovakerde pes, hoj les dena love.

⁶ Ov pre oda priačhila a rodela, sar les te del andre akor, sar leha na ena o nipi.

Pripravinen e posledno večera

⁷ Paľis avľa o inepos le Marengro bi o kvasos, pre savo kampelas te murdarel le Patrađakre bakrores.

⁸ O Ježiš bičhada le Peter the le Jan a phenda: „Džan a pripravinen amenge te chal o Patrađakro chaben.“

⁹ On lestar phučle: „Kaj kames, hoj oda te pripravinas?“

¹⁰ Ov lenge phenda: „Sar džana andro foros, arakhela pes tumenca jekh manuš, savo lidžala o paňi andro džbanos. Džan pal leste andre oda kher, kaj džala.

¹¹ A phenen ole manušeske, kaskro hino o kher: „O Učitelis tuke phenel: Kaj hin oda than, kaj šaj chav o Patrađakro chaben mire učeňikenca?“

¹² Ov tumenge sikavela upruno baro kher, so imar ela pratimen avri. Ode amenge pripravinen o chaben.“

13 Avke on gele a arakhle savoro avke, sar lenge o Ježiš phenda, a pripravinde o Patradakro chaben.

E posledno večera

14 Sar avla odi ora, bešla peske o Ježiš paš o skamind le dešuduje (12) apoštolenca.

15 Phenda lenge: „Igen kamavas tumenca te chal kada Patradakro chaben sigeder, sar cerpinava.

16 Bo phenav tumenge, hoj imar buter oda na chava, medik pes oda na naplninela andro krališagos le Devleskro.“

17 Avke ila e kuči, palikerda a phenda: „Len kadi kuči a den te pijel jekh avres.

18 Bo phenav tumenge, hoj imar buter šoha na pijava olestar, so barol pre viñica, medik na avela o krališagos le Devleskro.“

19 Avke ila o maro a palikerda. Phagerelas, podelas lenge a phenda: „Kada hin miro felos, so pes del vaš tumenge, kada keren pre miro leperiben.“

20 Avke pal e večera ila e kuči a phenda: „Kadi kuči hin e nevi zmluva andre miro rat, so pes chorel avri vaš tumenge.

21 Ale o manuš, savo man zradzinela, hino manca kade paš o skamind.

22 O Čhavo le Manušeskro mušinel te merel, avke sar hin dino, ale vigos ole manušeske, ko les zradzinel.“

23 Akor chudle o učeñika te phučel jekh avrestar, hoj ko hin oda, ko oda kerela.

Ko hin nekbareder

24 O učeñika pes chudle te vesekedinel, ko lendar hin nekbareder.

25 O Ježiš lenge phenda: „O kraľa lidžan le naroden zoraha a ola, ko vladñinen upral o nipi, den pes te vičinel: ‚Lačhejileskre.‘

26 Ale tumen ma keren avke. O nekbareder maškar tumende mi el sar o nekcikneder a o vodcas, mi el sar oda, ko služinel.

27 Bo ko hin bareder? Oda, ko bešel paš o skamind, abo oda, ko pašal leste kerel? Či na oda, ko bešel? Ale me som maškar tumende sar oda, ko služinel.

28 Se tumen andre mire pharipena ačhenas paš ma,

29 vašoda me tumenge dav o krališagos, avke sar mange les diña miro Dad,

30 hoj te chan a te pijen paš miro skamind andre miro krališagos a te bešen pro troni a te sudzinen o dešuduj kmeñi le Izraeloskre.“

O Ježiš phenel, hoj les o Peter zaprinela

31 O Raj phenda: „Šimon, Šimon, dikh, o satan peske tumen avri mangľa, hoj tumen te precidzinel sar e pšeñica,

32 ale me vaš tu mangavas, hoj te na našľol tiro pačaben. A tu, sar tut jekhvar visareha, zoraľar tire phralen.“

33 O Peter leske phenda: „Rajeja, tuha som pripravimen te džal the andre bertena the pro meriben.“

34 A o Ježiš phenda: „Phenav tuke, Peter, hoj na gilavela adadžives o kohutos, medik trival na phenaha, hoj man na prindžares.“

35 Palis lendar phučľa: „Sar tumen bičhadom bi o love, bi e zajdica the bi o sandalki, či tumenge vareso chibalinelas?“

„Na,“ odphende.

³⁶ Akor lenge phenda: „Ale akana oda, kas hin love, mi lel peske len a the e zajdica; oda, kas nane šabla, mi bikenel peskre gada a mi cinel peske.

³⁷ Bo phenav tumenge, hoj pes mange mušinel te naplñinel oda, so hin pal ma pisimen: ‚*A rachinenas les le živañenca.*‘ Oda, so hin pal ma pisimen, pes akana imar ačhel.“

³⁸ On leske phende: „Rajeja, dikh, kade hin duj šabli.“
„Imar dos!“ phenda lenge.

O Ježiš andre Getsemansko zahrada

³⁹ Palis gela o Ježiš pro Olivovo verchos, avke sar oda kerelas furt, a o učeñika džanas pal leste.

⁴⁰ Sar avla pre oda than, phenda lenge: „Modlinen tumen, hoj te na peren andro pokušeñje!“

⁴¹ Ov lendar gela dureder, vaj ajci sar pes del te dočhivel le bareha, peła pro khoča a modlinelas pes:

⁴² „Dado, te kames, le mandar kadi kuči, ale na avke sar me kamav, ale sar tu!“

⁴³ A sikada pes leske o añjelos andral o ñebos a delas les zor.

⁴⁴ Le Ježišoske sas andro jilo igen phares a mek zoraleder pes modlinelas. A leskro spocišagos pal leste čhordolas pre phuv sar ratvale kropaja.

⁴⁵ Sar uštıla pašal e modlitba, avla ko učeñika a arakhla len te sovel, bo on zasute andre žala.

⁴⁶ Phenda lenge: „So soven? Uštēn a modlinen tumen, hoj te na peren andro pokušeñje!“

O Judaš zradzinel le Ježiš

⁴⁷ A mek sar o Ježiš vakerelas, avenas ke leste o nipi a anglal lende džalas jekh le dešudujendar, o Judaš. Ov avla ko Ježiš, hoj les te čumidel.

⁴⁸ O Ježiš lestar phučla: „Judašina, le čumibnaha zradzines le Čhas le Manušeskres?“

⁴⁹ Sar ola, ko sas pašal leste, dikhle, so pes kerel, phučle lestar: „Rajeja, kames, hoj pes te maras le šablēnca?“

⁵⁰ Varesavo dženo lendar demađa la šablaha le nekbaredere rašaskre sluhas a odčhinda leske o čačo kan.

⁵¹ Ale o Ježiš phenda: „Preačhen!“ A chudña pes leskre kanestar a sastarda les.

⁵² Akor phenda le bare rašajenge, le chramoskre velitelenge the le phurederenge, save pre leste avle: „Avlan pre ma sar pro živañis le šablēnca the le pacēnca?“

⁵³ Sako džives somas tumenca andro chramos a na thođan pre mande o vasta. Ale kadi hin tumari ora, sar o kalipen vladñinel.“

O Peter zaprinel le Ježiš

⁵⁴ Sar les zaile, ligende les andro kher ko nekbareder rašaj. O Peter džalas pal leste dural.

⁵⁵ Sar rozthode e jag maškar e dvora a bešle peske pašal, o Peter peske bešla maškar lende.

⁵⁶ Varesavi služka les dikhla, te bešel paš e jag, zadikhla pes pre leste a phenda: „The kada sas leha!“

⁵⁷ Ale o Peter zaprinda a phenda: „Džuvlije, na prindžarav les!“

⁵⁸ Na pregela but a dikhla les aver dženo a phenda: „The tu sal lendar!“

Ale o Peter phenda: „Manušeja, na som!“

⁵⁹ A vaj pal jekh ora vareko aver phenda: „He, čačo hin, the kada sas leha, bo hino Galilejčanos!“

⁶⁰ Ale o Peter phenda: „Manušeja, me na džanav, so vakeres!“ A takoj, sar mek vakereles, gilada o kohutos.

⁶¹ Akor o Raj visaliła a dikhla pro Peter a le Peteriske avla pre godi oda lav le Rajeskro, so leske phenda: „Sigeder, sar adadžives o kohutos gilavela, tu man trival zaprineha.“

⁶² O Peter gela avri a chudna igen te rovel.

Asan le Ježišostar

⁶³ Ola murša, so stražinenas le Ježiš, lestar asanas a marenas les.

⁶⁴ Zakerenas leske andre o jakha a phučenas lestar: „Prorokin! Ko tut demada?“

⁶⁵ A mek the but aver lava leske phenenas a ruhinenas pes.

O Ježiš angle Bari Rada

⁶⁶ Sar vidňisalila, zgele pes o phuredera le manušengre, o bare rašaja the o zakoňika a ligende les angle Bari Rada

⁶⁷ a phenenas: „Te sal tu o Kristus, akor amenge oda phen!“

O Ježiš lenge phenda: „Te tumenge phenava, na pačana.

⁶⁸ A te tumendar vareso phučava, na odphenena mange.

⁶⁹ Ale akanastar o Čhavo le Manušeskro bešela pre čači sera le zorale Devleske.“

⁷⁰ Savoredžene phučle: „Sal tu akor o Čhavo le Devleskro?“

Ov lenge phenda: „Tumen mištes phenen, hoj me som.“

⁷¹ A on phende: „So kampil amenge mek buter švedken? Se korkore oda šundam andral leskro muj!“

23

O Ježiš anglo Pilat

¹ Androda uštile savoredžene a ligende le Ježiš ko Pilat.

² A chudle pre leste te vakerele: „Kales arakhlam, sar previsarelas amaro narodos! Na domukelas te del le cisariske o daňe a phenelas pal peste, hoj ov hino o Kristus, o kralis!“

³ O Pilat lestar phučla: „Sal tu o židoviko kralis?“

„Tu oda phenes,“ odphenda leske o Ježiš.

⁴ Akor o Pilat phenda le bare rašajenge the le nipenge: „Pre kada manuš na arakhav űisavi vina.“

⁵ Ale on pre leste ispidenas a phenenas: „Kerel upre le manušen, sar sikavel pal caľi Judsko! Chudna andral e Galileja a avla dži kade!“

O Ježiš anglo Herodes

⁶ Sar oda o Pilat šunda, phučla: „Hino kada manuš andral e Galileja?“

⁷ Sar pes dodžanla, hoj hino tel e zor le Herodesoskri, bičhada les ko Herodes, bo the ov sas andre ola dživesa andro Jeruzalem.

⁸ Sar o Herodes dikhla le Ježiš, igen radisalila, bo imar čirlastar les kamelas te dikhel. Bo but pal leste šunelas a užarelas, hoj les dikhela te kerel varesavo zazrakos.

⁹ Phučelas lestar but veci, ale o Ježiš leske nič na odphenda.

¹⁰ Ačhenas ode o bare rašaja the o zakonika a igen pre leste vakerenas.

¹¹ O Herodes peskre slugadenca ande avri le Ježiš pre bari ladž a asanas lestar. Palis les urda andro šukar gada a bičhađa les pale ko Pilat.

¹² O Pilat the o Herodes sas peha ole dživesestar lače, bo angloda pes našti avri ačhenas.

O Ježiš odsudzimen

¹³ O Pilat peske vičinda le bare rašajen, le anglune muršen the le nipen

¹⁴ a phenda lenge: „Andan mange kale manušen a phendan, hoj kerel upre le manušen. Me lestar phučavas anglal tumende a na arakhlom pre kada manuš nisavi ajsi vina, sar tumen pre leste vakeren.

¹⁵ Ale aňi o Herodes pre leste na arakhlā nič, vašoda amenge les bičhađa pale. Na kerđa nič, vaš soske mušindaahas te merel!

¹⁶ Dava les te zbičinel a premukava les!“

¹⁷ [Bo pre oda inepos lenge mušinelas furt te premukel jekhe bertenošis.]

¹⁸ Ale on savoredžene vičinde: „Kales murdar! Premuk amenge le Barabaš!“

¹⁹ Ov sas zaphandlo andre bertena vaš oda, hoj kerđa andro foros varesavi vzbura a the vaš oda, hoj murdarđa.

²⁰ Akor pale ke lende prevakerđa o Pilat, bo kamelas te premukel le Ježiš.

²¹ Ale on vičinenas: „Ukrižin! Ukrižin les!“

²² O Pilat lenge tritovar phenda: „Ale so nalačo kerđa? Na arakhlom pre leste nič, vaš soske mušindaahas te merel! Dava les te zbičinel a premukava les!“

²³ Ale on pre leste ispidenas bara vikaha a mangelas, hoj les te del te ukrižinel. Lengri vika zviřazinda.

²⁴ Akor kerđa o Pilat avke, sar peske mangelas.

²⁵ Premukla oles, ko sas phandlo andre bertena vaš e vzbura the vaš oda, hoj murdarđa, bo les peske mangelas. A le Ježiš lenge diňa avri, avke sar kamenas.

O Ježiš ukrižimen

²⁶ Sar imar les lidžanas, ačhade varesave Šimon Cirenejsko, sar avelas pal e mala, a thode pre leste o kerestos, hoj les te lidžal pal o Ježiš.

²⁷ Džanas pal leste igen but nipi. Maškar lende sas but džuvla, save rovenas a hikinenas upral leste.

²⁸ O Ježiš pes visarđa ke lende a phenda: „Čhajale Jeruzalemoskre, ma roven upral ma, ale roven korkore upral peste the upral tumare čhave.

²⁹ Bo aven ajse dživesa, sar phenena: „Bachtale ola džuvľa, savenge našti ulon čhave; ola, ko mek na ločhile, a the ola, ko mek na dine te pijel le čhavoren!“

³⁰ Akor phenena le verchenge: „*Peren pre amende!*“ a le brehenge: „*Učharen amen andre!*“

³¹ Bo te kada keren le saste stromoha, ta akor so kerena le šuke stromoha?“

³² A lidžanas leha the duje živažen, hoj len jekhetane leha te murdaren.

³³ Sar avle pre oda than, so pes vičinel Lebka, ode les ukrižinde a leha the ole živažen – jekhes pal e čači sera a dujtones pal e baločni.

³⁴ O Ježiš phenda: „Dado, odmuk lenge, bo na džanen, so keren!“ Palis peske rozdelinde leskre gada a losinenas vaše.

³⁵ O manuša ačhenas a dikhenas. O židovika vodci lestar asanas a phenenas: „Avren zachrañinelas! Mi zachrañinel the korkoro pes, te hino o Mesijašis, oda avrikidlo le Devleskro!“

³⁶ Asanas lestar the o slugađa, avenas a denas les šut.

³⁷ Phenenas: „Te sal tu oda kralis le Židengro, zachrañin tut!“

³⁸ Upral leste sas pisimen: „Kada hin o kralis le Židengro!“

³⁹ Jekh olendar, so leha sas ukrižimen, vakerelas pre leste: „Či na sal tu o Kristus? Zachrañin the tut the amen!“

⁴⁰ Ale oka dujto leske dovakerđa zorales: „Na daras tut le Devlestar? Se the tu sal odsudzimen avke sar ov!“

⁴¹ Amen sam marde čačipnaha vaš oda, so kerđam, ale ov na kerđa nič nalačo!“

⁴² A phenda: „Ježiš, leper tuke pre ma, sar aveha andre tiro krališagos.“

⁴³ O Ježiš leske phenda: „Čačipen tuke phenav, adadžives aveha manca andro rajos.“

O Ježiš merel

⁴⁴ Sas vaj dešuduj (12) ori* pro dilos a avľa o kalipen pre cali phuv a likerelas dži trin ori† pal o dilos.

⁴⁵ O kham kalila andre a o pochtan andro Chramos pharila pro jepaš.

⁴⁶ O Ježiš vičinda zorale hangoha: „Dado, *andre tire vasta dav mire duchos!*“ Sar oda phenda, muľa.

⁴⁷ Sar dikhľa o velitelis upral o šel slugađa, so pes ačhila, lašarelas le Devles a phenda: „Kada manuš sas čačes čačipnaskro!“

⁴⁸ Savore nipi pes ode zgele sar pro divadlos, hoj te dikhen, so pes ode ačhel. Sar oda dikhle, marenaš pes andro kolina a gele het.

⁴⁹ Savore, so prindžarenas le Ježiš, ačhenas dural. A dikhenas pre oda the o džuvľa, save pal leste džanas andral e Galileja.

O Ježiš parundo

⁵⁰ Sas jekh manuš, so pes vičinelas Jozef, a sas andre Bari Rada. Ov sas lačo the čačipnaskro manuš

⁵¹ andral e judsko foros Arimatija. Užarelas o krališagos le Devleskro a na diňa čačo la Bara Rada andre oda, so rozhodñinde a kerde.

⁵² Kada manuš avľa ko Pilat a mangľa peske o felos le Ježišoskro.

* 23:44 E grecko čhib: šov ori † 23:44 E grecko čhib: eňa ori

⁵³ Sar les ila tele, zapačarda les andre lepeda a thođa andro hrobos, so sas avrikerdo andre skala, andre savo mek šoha ņiko na pašlolas.

⁵⁴ Sas paraščuvin pal o dilos a imar chudelas o šabat.

⁵⁵ Džanas pal leste the o džuvla, save avle le Ježišoha andral e Galileja. Dikhle o hrobos the oda, sar andre thode leskro felos.

⁵⁶ Palis gele pale a pripravinde o voňava oleji the o voňava masci. Ale prekal o šabat odpočovinas, avke sar prikazinel o Zakonos.

24

O Ježiš uštel andral o meriben

¹ Ešebno džives pal o šabat avle o džuvla sig tosara ko hrobos a ile peha o voňava oleji, so pripravinde.

² A arakhle o bar odcirdlo pašal o hrobos.

³ Sar gele andre, na arakhle o felos le Rajeskro le Ježišoskro.

⁴ Sar ode ačenas a na džanenas, so peske pal oda te gondolinel, jekhwareste ačhile paš lende duj murša andro igen blištaca gada.

⁵ Ola džuvla predarandile a bandile le mujenca dži e phuv. Ale ola murša lendar phučle: „Soske roden le džides maškar o mule?

⁶ Nane kade, uštila andral o meriben! Leperen tumenge pre oda, so tumenge phenelas, sar mek sas andre Galileja:

⁷ „O Čhavo le Manušeskro mušinel te avel dino andro vasta le binošne manušenge; mušinel te avel ukrižimen a pro trito džives te uštel andral o meriben.“

⁸ Akor lenge avle pre godi leskre lava.

⁹ A sar gele pale pašal o hrobos, phende savoro le dešujekh (11) učeňikenge the savore okle dženenge.

¹⁰ Oda sas e Maria Magdalena, e Johanna, e Maria le Jakoboskri the okla aver džuvlija, so oda phende le apoštolenge.

¹¹ Ale lenge pes dičholas le džuvlengre lava sar diliňipen a na pačanas lenge.

¹² No o Peter uštila a denašla ko hrobos. Sar bandila andre, dikhla ode ča o lepedi. Geľa het a čudalinelas pes oleske, so pes ačhila.

Pro drom andro Emaus

¹³ Andre oda džives džanas duj džene lendar andro foros, so pes vičinel Emaus. Oda foros hino le Jeruzalemostar vaj dešujekh kilometri.

¹⁴ On peske vakerenas pal savoreste, so pes ačhila.

¹⁵ A sar peske vakerenas a jekhetane pal oda gondolinenas, avla paš lende o Ježiš a džalas lenca.

¹⁶ Ale lengre jakha sas zakerde andre, hoj les te na prindžaren.

¹⁷ A phučla lendar: „Pal soste tumenge vakeren le dromeħa?“

A on ačhile smutna a zaačhile.

¹⁸ Jekh lendar, so pes vičinelas Kleofaš, lestar phučla: „Ča tu korkoro sal, ko avla dural andro Jeruzalem a na džanel, so pes andre kala dživesa ode ačhila?“

¹⁹ Ov lendar phučla: „So?“

On leske phende: „Oda, so pes ačhila le Ježišoha andral o Nazaret, so sas prorokos a sas zoralo andre oda, so kerelas the vakerelas, anglo Del a the anglo savore manuša.“

20 Amare bare rašaja the anglune murša les dine te odsudzinel pro meriben a ukrižinde les.

21 A amen pes mukahas pre oda, hoj ov zachrañinela le Izrael. Ale oda imar hin trito džives, sar pes kada savoro ačhila.

22 A amen predarandilam olestar, so vakerenas varesave amare džuvlija. Sig tosara gele paš o hrobos,

23 ale na arakhle leskro telos. Avle a phende amenge, hoj dikhle le añjelen, save lenge phende, hoj ov dživel.

24 Palis gele varesave džene amarendar paš o hrobos a arakhle savoro avke, sar phende ola džuvla. Ale les na dikhle.“

25 O Ježiš lenge phendā: „Tumen nagodaver manušale, so polokes pačan savoreske, so vakerenas o Proroka!

26 Či na mušinda o Kristus kada savoro te precerpinel a avke te džal andre peskri slava?“

27 A chudña lenge le Mojžišostar dži andre savore Proroka te sikavel dojekh than andro Pisišagos, kaj hin pal leste pisimen.

28 Avke doavle paš oda foros, andre savo džanas. Ale o Ježiš pes kerelas, hoj džala dureder.

29 Ale on les mangle: „Ačh amenca, bo imar zaračol a maj ela kalipen!“ Avke gela andre a ačhila lenca.

30 Sar peske lenca bešla paš o skamind, iła o maro a palikerđa, phagerđa a podiña lenge.

31 Androda pes lenge phundrade o jakha a on les sprindžarde, ale ov lendar našliła.

32 Akor phučle jekh avrestar: „Či andre amende na labonas amare jile, sar amenca pal o drom vakerelas a delas amenge te achałol o Pisišagos?“

33 A takoj uštile a gele pale andro Jeruzalem, kaj arakhle le dešujekh učeñiken jekhetane olenca, ko sas lenca

34 a on lenge phenenas: „O Raj čačes uštilla a sikađa pes le Šimonoske.“

35 Palis the ola duj džene phende pal oda, so pes lenge ačhila pal o drom, a sar les sprindžarde, sar phagerelas o maro.

O Ježiš pes sikavel le učeñikenge

36 Sar pal oda vakerenas, jekhvareste maškar lende ačhila o Ježiš a phenda lenge: „Smirom tumenge!“

37 Ale on igen predarandile, bo peske gondofinenas, hoj dikhen le duchos.

38 Ov lendar phučla: „Soske predarandilan? Soske avke pochibinen andre tumare jile?“

39 Dikhen mire vasta the mire pindre, hoj oda som me! Chuden tumen mandar a dikhen. Se le duchos nane telos the kokala a dikhen, hoj man hin.“

40 Sar oda phendā, sikađa lenge o vasta the o pindre.

41 A sar peske mek andre oda baro radišagos našti dopačanas a čudalinenas pes, phučla lendar: „Nane tumen kade vareso te chal?“

42 On les dine sikra peki riba.

43 Ov iła a chalā la anglal lende.

44 Phendā lenge: „Kada hin mire lava, so tumenge vakeravas, sar mek somas tumenca: Mušinel pes te ačhel savoro, so hin pal ma

pisimen andro Zakonos le Mojžišoskro, andro Proroka the andro Žalmi.“

⁴⁵ Akor lenge phundrađa e godi, hoj te achaŕon o Pisišagos.

⁴⁶ Phenda lenge: „Avke oda hin pisimen, hoj o Kristus cerpinela a pro trito džives uštela andral o meriben

⁴⁷ a andre leskro nav pes kazinela savore narodenge, hoj pes te visaren le binendar a te odmukel pes lenge o bini. A chudela pes oda andral o Jeruzalem.

⁴⁸ A tumen san oleške o švedki.

⁴⁹ Me tumenge bičhavava oda daros, pal savo miro Dad diňa lav. Ačhen andre kada foros, medik pre tumende na avela e zor upral andral o ņebos.“

O Ježiš ilo upre andro ņebos

⁵⁰ Paŕis len iľa avri paš e Betanija, hazdňa o vasta a žehňinelas lenge.

⁵¹ Androda, sar lenge žehňinelas, geľa lendar sikra dureder a sas ilo upre andro ņebos.

⁵² On pes leske klaňinenas a avle pale andro Jeruzalem bare radišagoha.

⁵³ A sas furt andro chramos a lašarenas the bararenas le Devles.

O Evaňjelium le Janoskro

O Ježiš – o večno Lav le Devleskro

¹ Ešebnovarestar sas o Lav a oda Lav sas paš o Del a oda Lav sas o Del.

² Ov sas ešebnovarestar paš o Del.

³ Savoro sas stvorimen prekal leste a bijal leste na sas stvorimen nič olestar, so hin stvorimen.

⁴ Andre leste sas o dživipen a oda dživipen sas o švetlos le manušengro.

⁵ Oda švetlos labol andro kalipen a o kalipen les na zaačhađa.

⁶ Sas jekh manuš bičhado le Devlestar, savo pes vičinelas Jan.

⁷ Ov avľa te svedčinel pal oda švetlos, hoj oda savore te šunen a te pačan.

⁸ Ov korkoro na sas oda švetlos, ale avľa te svedčinel pal oda švetlos.

⁹ Oda čačo švetlos, so labol prekal dojekh manuš, avelas pro svetos.

¹⁰ Ov sas andro svetos, so sas stvorimen prekal leste, ale oda svetos les na prindžarda!

¹¹ Avľa andre peskro, ale leskre nipi les na priile!

¹² Ale savoren, ko les priile – olen, ko pačan andre leskro nav, diňa pravos te ačen o čhave le Devleskre,

¹³ save na ulile le ratestar aňi olestar, so kamelas o telos, vaj o murš – ale le Devlestar.

¹⁴ Oda Lav ačhila manuš a dživelas maškar amende. Dikhľam leskri slava, e slava ča le jekhore Časkri, savo avľa le Dadestar a andre savo hin pherdo milost the čačipen.

¹⁵ O Jan svedčinelas pal leste a vičinelas: „Kada hin oda, pal kaste phendom, ,Oda, ko avel pal mande, sas angle ma, bo sas sigeder sar me.“

¹⁶ Amen savore priilam leskre barvalipnastar jekh požehnaňje pal aver.

¹⁷ Bo prekal o Mojžiš sas dino o zakonos, ale e milost the o čačipen avľa prekal o Ježiš Kristus.

¹⁸ Le Devles šoha niko na dikhľa, ale ča o jekhoru Čhavo*, savo hino korkoro Del a hino nekpašeder paš o Dad, ov amenge les sikađa.

Le Janoskro svedectvos

¹⁹ Kada hin o svedectvos le Janoskro, sar ke leste o Židi andral o Jeruzalem bičhade le rašajen the le Leviten, hoj lestar te phučen: „Ko tu sal?“

²⁰ O Jan viznavinda a phenda phundradones: „Me na som o Kristus.“

²¹ A phučle lestar: „Ko akor sal? Či sal tu o Eliaš?“

Ov phenda: „Na som.“

„Abo sal oda Prorokos?“

Ódphenda: „Na.“

²² Androda leske phende: „Akor, ko sal? Hoj te džanas te odphenel olenge, ko amen bičhade. So pal tute phenes?“

* 1:18 E grecko čhib: ča o jekh Del

23 O Jan phenda oda, so pisinda o prorokos Izajaš: „Me som o *hangos*, so vičinel pre pušta: „Rovñinen avri o drom le Rajeskro!“

24 Maškar ola manuša, so sas pal leste bičhade, sas the Farizeja.

25 On lestar phučle: „Soske akor boles, te na sal tu o Kristus aňi o Eliaš aňi oda Prorokos?“

26 O Jan lenge odphenda: „Me bolav le paňeha, ale maškar tumende ačhel oda, kas tumen na prindžaren.

27 Ov hin oda, ko avel pal mande, ale me na som hodno leske te rozphandel aňi o sirimocis pro sandalki.“

28 Kada pes ačihla andre Betanija pal o Jordan, kaj o Jan bolelas.

29 Pre aver džives dikhla o Jan le Ježiš, hoj avel ke leste, a phenda: „Dikh, o Bakroro le Devleskro, savo odlel o binos le svetoskro!“

30 Kada hin oda, pal kaste me phendom: „Pal mande avel murš, savo hin angle ma, bo sas sigeder sar me.“

31 Aňi me les na prindžaravas, ale vašoda avlom a bolavas le paňeha, hoj les o Izrael te sprindžarel.“

32 O Jan svedčinelas: „Dikhlom le Duchos te avel sar holubica tele andral o ņebos a ačihla pre leste.

33 Aňi me les na prindžaravas, ale oda, ko man bičhada te bolel le paňeha, mange phenda: „Pre kaste dikheha te avel tele le Duchos a hoj ačhel pre leste, oda hin ov, savo bolel le Svete Duchoha.“

34 A me oda dikhlom a svedčinav, hoj ov hino o Čhavo le Devleskro.“

Ešebna učeňika le Ježišoskre

35 Pre aver džives ode pale ačhelas o Jan the duj leskre učeňika

36 a dikhla le Ježiš, sar odarik pašal predžal, a phenda: „Dikhen, o Bakroro le Devleskro!“

37 Ola duj učeňika šunde, so phenda, a gele pal o Ježiš.

38 O Ježiš visalila a dikhla, hoj džan pal leste, a phenda lenge: „So roden?“ On leske odphende: „Rabbi (so hin prethodo: Učitelina), kaj bešes?“

39 Ov lenge phenda: „Aven a dikhen!“ Avke gele a dikhle, kaj bešel, a ačhile oda džives ke leste. Sas vaj štar ori[†] pal o dilos.

40 Jekh ole dujendar, save oda šunde le Janostar a gele pal o Ježiš, sas o Andrej, o phral le Šimonoskro Peteriskro.

41 Ešebno veca, savi kerđa o Andrej, sas, hoj arakhla peskre phrales le Šimon a phenda leske: „Arakhlam le Mesijašis,“ so hin prethodo: Le Kristus.

42 A anda les ko Ježiš.

O Ježiš dikhla pre leste a phenda: „Tu sal o Šimon, o čhavo le Jonašiskro. Tu pes vičineha Kefas,“ so hin prethodo: „Peter.“

43 Pre aver džives o Ježiš kamla te džal andre Galileja. Arakhla le Filip a phenda leske: „Av pal ma!“

44 O Filip sas andral e Betsaida, oda sas o foros, kaj bešelas o Andrej the o Peter.

45 A o Filip arakhla le Natanael a phenda leske: „Arakhlam oles, pal kaste hin pisimen andre le Mojžišoskro Zakonos the andro Proroka, le Ježiš andral o Nazaret, le Jozefoskre čhas.“

46 O Natanael leske phenda: „Či andral o Nazaret šaj avel vareso lačno?“

† 1:39 E grecko čhib: deš ori

O Filip leske odphenda: „Av a dikh!“

⁴⁷ Sar dikhla o Ježiš, hoj o Natanael avel ke leste, phenda: „Dikh, čačo Izraelitas, andre savo nane klamišagos.“

⁴⁸ O Natanael leske phenda: „Khatar man prindžares?“

O Ježiš leske odphenda: „Mek sigeder, sar tut o Filip vičinda, dikhľom tut, sar salas tel oda figovňikos.“

⁴⁹ O Natanael leske phenda: „Rabbi, tu sal oda Čhavo le Devleskro! Tu sal o kralis le Izraeloskro!“

⁵⁰ O Ježiš leske odphenda: „Tu pačas ča vaš oda, bo phendom tuke: ‚Dikhľom tut tel oda figovňikos?‘ Dikheha mek bareder veci sar kada.“

⁵¹ Palis phenda: „Čačas, čačas phenav tumenge, hoj dikhena o ňebos phundrado a le Devleskre aňjelen te džal upre a te avel tele pro Čhavo le Manušeskro.“

2

O bijav andre Kana

¹ Pro trito džives sas o bijav andre Kana Galilejsko a sas ode e daj le Ježišoskri.

² O Ježiš sas vičimen pro bijav peskre učeňikenca.

³ Sar imar lenge dodžalas e mol, phenda e daj le Ježišoske: „Nane len mol.“

⁴ O Ježiš lake phenda: „So amen hin andre oda, džuvľije? Mek na avľa miri ora.“

⁵ Paloda leskri daj phenda le sluhenge: „Keren savoro, so tumenge phenela!“

⁶ A ačhenas ode šov barune kanti pro paňi, hoj pes o Židi te thoven (moren) pal lengri tradicija. Andre dojekh rešľolas vaj po šel litri.

⁷ O Ježiš lenge phenda: „Pheraren o kanti le paňeha!“ A pherdžarde len dži upre.

⁸ Palis lenge phenda: „Len andral sikra avri a ľidžan le bijaveskre starostaske.“ A ľigende.

⁹ Ov na džanelas, khatar sas, ale o sluhi, save ile le paňestar, džanenas. Avke sar koštolinda o paňi, so sas čerimen pre mol, vičinda peske le ternes

¹⁰ a phenda leske: „Dojekh manuš thovel pro skamind ešeb e lači mol, a sar imar o hosci buter pile, palis del e goreder. Ale tu mukľal e lači mol dži akana!“

¹¹ Kada ešebno zazrakos, so o Ježiš kerđa, pes ačhila andre Kana Galilejsko. Avke sikada peskri slava a leskre učeňika andre leste pačandile.

¹² Paloda geľa andro Kafarnaum peskra daha, peskre phralenca the le učeňikenca a ačhile ode vajkeci dživesa.

O Ježiš žužarel o chramos

¹³ E Patradľ le Židengri sas pašes a o Ježiš džalas andro Jeruzalem.

¹⁴ Ode andro chramos arakhľa olen, ko bikenenas le gurumňen, le bakren, le holuben, a the olen, ko vatinenas o love.

¹⁵ Le špargendar peske kerđa bičos a tradňa savoredženen le bakrenca the le gurumňenca avri andral o chramos. Olenge, ko vatinenas o love, previsarđa o skaminda a rozčhida o love.

16 Olenge, ko bikenenas le holuben, phenda: „Lidžan len adarik het! Ma keren mire Dadeskre kherestar pľacos!“

17 Leskre učeňikenge avľa pre godi, hoj hin pisimen: „O kamiben vaš tiro kher andre mande labol sar jag.“

18 Akor leske o Židi phende: „Sikav amenge varesavo zazrakos, hoj te džanas, hoj tut hin pravos kada te kerel.“

19 O Ježiš lenge odphenda: „Čhiven tele kada chramos a tel o trin džives les pale ačhavava.“

20 Avke lestar o Židi phučle: „Saranda the šov (46) berš ačhavenas kada chramos a tu les ačhaveha tel o trin džives?“

21 Ale ov oda vakerelas pal o chramos peskre teloskro.

22 Sar imar uštíľa andral o meriben, o učeňika peske leperde, hoj oda phenda, a pačandile oleske, so hin pisimen, a the le lavenge, so o Ježiš phenda.

23 Sar sas andro Jeruzalem pre Patrađi, but džene pačandile andre leskro nav, bo dikhenas o zazraki, so kerelas.

24 Ale o Ježiš lenge na phenelas pal peste savoro, bo džanelas savore manušen.

25 Leske na kampelas, hoj leske vareko te phenel vareso pal o manuš, bo ov džanelas, so hin le manušen andro jilo.

3

O Ježiš the o Nikodem

1 Sas jekh Farizejis, so pes vičinelas Nikodem, a ov sas baro manuš maškar o Židi.

2 Ov avľa rači ko Ježiš a phenda leske: „Rabbi, džanas, hoj avľal le Devlestar sar učitelis, bo ňiko našti kerel ajse zazraki, sar tu keres, te leha na ulahas o Del.“

3 O Ježiš leske odphenda: „Čačes, čačes phenav tuke: Oda, ko na ulola pale, našti dikhel o krališagos le Devleskro.“

4 Avke o Nikodem phučľa: „Sar šaj ulol manuš, te hino imar phuro? Či šaj džal dujtovar peskra dake andro per, hoj te ulol?“

5 O Ježiš odphenda: „Čačes, čačes phenav tuke, te vareko na ulola andral o paňi the andral o Duchos, našti džal andro krališagos le Devleskro.“

6 So ulíľa andral o telos, hin o telos, a so ulíľa andral o Duchos, hin o duchos.

7 Ma čudalín tut, hoj tuke phendom: ‚Mušinen te ulol pale.‘

8 E balvaj phurdel, kaj kamel, šunes la, ale na džanes, khatar avel a kaj džal. Avke oda hin the sakoneha, ko ulíľa andral o Duchos.“

9 O Nikodem lestar phučľa: „Sar pes oda šaj ačhel?“

10 O Ježiš leske odphenda: „Se tu sal učitelis andro Izrael a kada na džanes?“

11 Čačes, čačes phenav tuke, hoj so džanas, phenas a oda, so dikhlam, vakeras avri, no tumen na prilen amaro svedectvos.

12 Te tumenge vakerav pal o veci kale svetoskre a na pačan, sar palis pačana, te tumenge vakerava pal o veci le ňeboskre?

13 ňiko na geľa upre andro ňebos, ča oda, ko avľa tele andral o ňebos, o Čhavo le Manušeskro.

¹⁴ Avke sar o Mojžiš pre pušta hazdña upre le sapes, mušinel te avel uprehazdlo the o Čhavo le Manušeskro,

¹⁵ hoj sakones, ko pačal andre leste, te avel o večno dživipen.

¹⁶ Bo o Del avke kamelas o svetos, hoj diña peskre jekhore Čhas, hoj ňiko, ko pačal andre leste, te na merel, ale te avel les o večno dživipen.

¹⁷ Bo o Del na bičhađa pro svetos peskre Čhas, hoj te odsudzinel o svetos, ale hoj les te spasinel.

¹⁸ Oda, ko pačal andre leste, na ela odsudzimen. Ale oda, ko na pačal, imar hino odsudzimen, bo na pačandila andro nav le Devleskre jekhore Čhaskro.

¹⁹ Kada hin oda sudos, hoj o švetlos avla pre phuv, ale o nipi buter kamenas o kalipen sar o švetlos, bo lengre skutki sas nalače.

²⁰ Bo oda, ko kerel o nalače veci, našti avri ačhel o švetlos a na džal andro švetlos, hoj te na dičhol, so kerel.

²¹ Ale oda, ko dživel andro čačipen, džal andro švetlos, hoj pes te sikavel, hoj oda, so kerel, hin kerdó andro Del.“

Le Janoskro svedectvos pal o Ježiš

²² Paľis avla o Ježiš peskre učeňikenca andre judsko phuv. Ode lenca ačhila a bolelas.

²³ A the o Jan bolelas andro Aion, paš o Salem, bo ode sas but paňi a o manuša ode avenas a denas pes te bolel.

²⁴ Kada sas mek angloda, sar o Jan sas phandlo andre bertena.

²⁵ Varesave učeňika le Janoskre pes vesekedinenas jekhe Židoha pal oda, hoj so phenel o zakonos, sar pes kampil te obžuzarel.

²⁶ Avle ko Jan a phende leske: „Rabbi, oda, ko sas tuha pre oki sera pal o Jordan a pal savo tu diňal svedectvos, bolel a savoredžene džan ke leste.“

²⁷ O Jan odphenda: „O manuš peske našti lel ňič korkoro, te leske oda na sas dino andral o ňebos.

²⁸ Tumen korkore san mire švedki, hoj me phendóm: ‚Me na som o Kristus, ale som bičhado anglal leste.‘

²⁹ E terňi patrinel le terneske a o prijatelis le terneskro, savo ode ačhel a šunel, igen radisaľol, sar šunel le terneskro hangos. Kada miro radišagos hin akana pherdo.

³⁰ Ov mušinel te barol a me te cikňol.

O Čhavo avel upral andral o ňebos

³¹ Oda, ko avel upral, hino upral savorende. Ko hino pal e phuv, hino pal e phuv a vakerel pal o veci, so pes kerel pre phuv; ale oda, ko avel andral o ňebos, hino upral savorende.

³² Ov vakerel pal oda, so dikhľa a šunda, ale ňiko na prilel leskro svedectvos.

³³ Oda, ko prilel leskre lava, sikavel, hoj o Del hino čačipnaskro.

³⁴ Bo oda, kas o Del bičhađa, vakerel o lava le Devleskre, bo o Del leske del le Duchos bj e mira.

³⁵ O Dad kamel le Čhas a diña savoro andre leskre vasta.

³⁶ Oda, ko pačal andro Čhavo, oles hin o večno dživipen, ale oda, ko na prilel le Čhas, na dikhela o dživipen, ale ačhel pre leste e choľi le Devleskri.“

4

O Ježiš the e Samaritanka

¹ Sar pes dodžanla o Ježiš, hoj o Farizeja pes došunde pal leste, hoj dochudel a bolel buter učeņiken sar o Jan,

² kajte o Ježiš korkoro na bolelas, ale leskre učeņika,

³ omukla e judsko phuv a geła pale andre Galileja.

⁴ Ale mušinda te džal prekal e Samarija.

⁵ Avke avla andre Samarija andro foros Sichar, so sas pašes paš odi mala, so diňa o Jakob peskre čhaske le Jozefoske.

⁶ Ode sas e chaņig le Jakoboskri. O Ježiš sas strapimen le dromestar, avke peske bešla paš e chaņig. Sas vaj dešuduj (12) ori* pro dilos.

⁷ Akor avla jekh džuvli andral e Samarija te cirdel o paņi. O Ježiš lake phenda: „De man te pijel!“

⁸ Bo leskre učeņika gele andro foros te cinel te chal.

⁹ Akor leske odi Samaritanka phenda: „Tu sal Židos a me som Samaritanka. Sar šaj mandar manges te pijel paņi?“ Bo o Židi na vakeren le Samaritanenca.

¹⁰ O Ježiš lake odphenda: „Te džanlalas, savo daros del o Del a ko hin oda, ko tuke phenel: ‚De man te pijel,‘ manglalas les a ov tut diňahas o džido paņi.“

¹¹ E džuvli leske phenda: „Rajeja, se nane tut aņi vedros a e chaņig hiņi bari. Akor khatar leha o džido paņi?“

¹² So, tu sal bareder sar amaro dad o Jakob, savo amenge diňa kadi chaņig? Se ov korkoro andral pijelas, the leskre čhave the leskre dživiri.“

¹³ O Ježiš lake odphenda: „Sako, ko pijela kale paņestar, ela pale smedno,

¹⁴ ale ko pijela ole paņestar, so les me dava, oles na smedzinela šoha. Ale o paņi, so les me dava, ačhela andre leste sar e chaņig, so dela o večno džživipen.“

¹⁵ E džuvli leske odphenda: „Rajeja, de man ole paņestar, hoj man te na smedzinel a te na phirav kade paņeske.“

¹⁶ Ov lake phenda: „Dža, vičin tire romes a av kade!“

¹⁷ E džuvli odphenda: „Nane man rom.“

O Ježiš lake phenda: „Mištes phendał, hoj tut nane rom,

¹⁸ bo sas tut pandž roma a oda, kaha sal akana, nane tiro rom. Oda phendał čačo.“

¹⁹ Akor oj phenda: „Rajeja, dikhav, hoj sal prorokos.

²⁰ Amare dada lašarenas le Devles pre kada verchos a tumen phenen, hoj andro Jeruzalem hin o than, kaj les kempel te lašarel.“

²¹ O Ježiš lake odphenda: „Pača mange, džuvlije: Avel e ora, hoj na lašarena le Devles aņi pre kada verchos aņi andro Jeruzalem.

²² Tumen lašaren oles, kas na prindžaren. Ale amen lašaras oles, kas prindžaras, bo o spaseņje avel le Židendar.

²³ Ale avel e ora a imar hiņi akana, hoj ola, ko čačes lašaren le Dades, les lašarena andro Duchos the andro čačipen. Bo o Dad rodel ajsen, ko les avke lašaren.

²⁴ O Del hino Duchos a ola, ko les lašaren, mušinen les te lašarel andro Duchos the andro čačipen.“

* 4:6 E grecko čhib: šov ori

²⁵ E džuvli leske phenda: „Džanav, hoj avela o Mesijašis, (savo pes vičinel Kristus). Sar ov avela, phenela amenge savoro.“

²⁶ O Ježiš lake odphenda: „Me som oda, ko tuha vakerav.“

²⁷ Androda avle leskre učeņika a čudalinenas pes, hoj vakerelas la džuvlaha. Ale ņiko na phučla: „So latar kames?“ aņi: „Soske laha vakeres?“

²⁸ Akor mukla e džuvli ode peskro džbanos a geļa andro foros te phenel le nipenge:

²⁹ „Aven te dikhel le manušes, savo mange phenda savoro, so kerđom! Či oda nane o Kristus?“

³⁰ Avke avle avri andral o foros a gele paš o Ježiš.

³¹ Androda les mangelas leskre učeņika: „Rabbi, cha!“

³² Ale ov phenda: „Man hin te chal chaben, pal savo tumen na džanen.“

³³ Akor phučenas o učeņika jekh avrestar: „Anda leske vareko te chal?“

³⁴ Ale o Ježiš lenge odphenda: „Miro chaben hin oda, hoj te kerav e voļa oleskri, ko man bičhada, a te dokerav leskri buči.

³⁵ Či tumen na phenen, hoj mek štar čhon a avela e žatva? Phenav tumenge, hazden tumare jakha a dikhen pro maļi: Imar hine parne a imar šaj te skidel upre e žatva!

³⁶ Oda, ko skidel upre, imar lel o počiniben a skidel o ulipen pro večno dživipen, hoj oda, ko sadzinda, the oda, ko skidņa upre, jekhetane te radisalon.

³⁷ Bo oda lav, so vakeren o nipi, hin čačipen: „Jekh dženo sadzinel a aver skidel upre.“

³⁸ Me tumen bičhadom te skidel upre oda, pre soste tumen buči na kerđan. Aver kerenas a tumen kidņan upre o ulipen lengra bučatar.“

³⁹ But Samaritana andral oda foros pačandile andro Ježiš angle odi džuvli, bo oj svedčinelas: „Phenda mange avri savoro, so keravas.“

⁴⁰ Sar ke leste avle o Samaritana, mangelas les, hoj te ačhel ke lende. A o Ježiš ode ačhila duj džives.

⁴¹ A pačandile mek buter džene, sar šunde leskre lava,

⁴² a phende la džuvlake: „Amen pačas imar na ča vaš oda, so tu phenda, ale the korkore šundam a džanas, hoj ov hino čačes o Spasitelis le svetoskro.“

O Ježiš sastarel le uradņikoskre čhas

⁴³ Pal ola duj dživesa odgeļa odarik o Ježiš andre Galileja,

⁴⁴ bo o Ježiš korkoro phenda, hoj le prorokos nane pačiv ode, kaj barila avri.

⁴⁵ Avke avla o Ježiš andre Galileja. O manuša andral e Galileja les priile, bo the on sas pre Patrađi andro Jeruzalem a dikhle savoro, so kerelas.

⁴⁶ Avke o Ježiš avla pale andre Kana Galilejsko, kaj čerinda o paņi pre mol. Ode sas jekh kraliko uradņikos, saveskro čhavo sas nasvalo andro Kafarnaum.

⁴⁷ Sar ov šunda, hoj o Ježiš avla andral e Judsko andre Galileja, geļa ke leste a mangļa les, hoj te avel te sastarel leskre čhas, bo ov imar merelas.

⁴⁸ O Ježiš leske phenda: „Te na dikhļanas đivi the zazraki, na pačandilanas.“

⁴⁹ O uradnikos odphenda: „Rajeja, av manca mek angloda, sar miro čhavo merela.“

⁵⁰ O Ježiš leske phenda: „Dža, tiro čhavo dživel.“

Ov pačandila ole laveske, so leske o Ježiš phenda, a geľa.

⁵¹ A sar džalas pal o drom, avle ke leste leskre sluhi a phende leske: „Tiro čhavo dživel.“

⁵² Avke lendar phučľa pre ora, kana leske sas feder. Odphende: „Idž, jekh oratar† les e horučka omukľa.“

⁵³ Akor o dad prindžarda, hoj oda sas andre odi ora, sar leske o Ježiš phenda: „Tiro čhavo dživel.“ A pačandila ov the calo leskro kher.

⁵⁴ Kada sas imar dujto zazrakos, so o Ježiš kerđa, sar avľa andral e judsko phuv andre Galileja.

5

O Ježiš sastarel jekhe nasvales paš e Bethesda

¹ Palis geľa o Ježiš andro Jeruzalem pro židoviko inepos.

² Andro Jeruzalem paš e Bakrengri brana sas paňi, savo o Židi vičinen Bethesda. Sas ode pandž hali kerde le slupendar.

³ Andre ola thana pašlonas igen but nasvale – kore, bange the kaliki. [A užarenas, medik pes na čhalavela o paňi.

⁴ Bo o Židi pačanas, hoj o aňjelos le Rajeskro avelas pal varesavo časos andro paňi a čhalavelas le paňeha a oda, ko pes akor ešebno chudelas le paňestar, sastolas avri andral savore nasvalibena, so les sas.]

⁵ A sas ode varesavo manuš, savo sas nasvalo tranda the ochto (38) berš.

⁶ Sar les o Ježiš dikhľa te pašlol a prindžarda, hoj imar hino but nasvalo, phučľa lestar: „Kames te sastol avri?“

⁷ O nasvalo manuš leske odphenda: „Rajeja, nane ajso manuš, savo man ligendahas andro paňi akor, sar pes čhalavel. A medik me dodžav, imar aver džal anglal ma.“

⁸ Akor leske o Ježiš phenda: „Ušći, le tiro hadžos a dža!“

⁹ Oda manuš takoj sastila avri, ila peske o hadžos a phirelas.

Oda pes ačhila pro šabat,

¹⁰ a vašoda o Židi phende oleske, so sas sastardo: „Hin šabat, našći lidžas o hadžos!“

¹¹ Ale ov lenge odphenda: „Oda, ko man sastarda, mange phenda: ‚Le tiro hadžos a dža!‘ “

¹² Avke lestar phučle: „Ko hin oda manuš, so tuke phenda: ‚Le tiro hadžos a dža?‘ “

¹³ Ale oda manuš, so sastila avri, na džanelas, ko oda hin, bo o Ježiš odgeľa dureder pašal ola nipi, so pes ode zgele.

¹⁴ Palis les o Ježiš arakhľa andro chramos a phenda leske: „Dikh, sastilal avri, imar buter ma ker o bini, hoj pes tuke te na ačhel vareso goreder!“

¹⁵ Oda manuš geľa het a phenda le Židenge: „O Ježiš man sastarda.“

¹⁶ A vašoda, hoj oda o Ježiš kerđa pro šabat, chudle pre leste o Židi te džal.

† 4:52 E grecko čhib: efa orendar

¹⁷ Ale o Ježiš lenge odphenda: „Miro Dad furt kerel, vašoda the me kerav.“

¹⁸ Vaš oda lav les o Židi mek buter kamenas te murdarel, na ča hoj na dolikerel o šabat, ale mek the le Devles vičinel Dado a kerel pestar jekh le Devleha.

E autorita le Ježišoskri

¹⁹ Avke lenge o Ježiš odphenda: „Čačes, čačes tumenge phenav, o Čhavo našti kerel nič korkoro pestar, ča oda, so dikhel te kerel peskre Dades. Avke sar kerel o Dad, kerel the o Čhavo.

²⁰ Bo o Dad rado dikhel le Čhas a sikavel leske savoro, so ov kerel. A sikavela leske mek bareder veci sar kala, hoj pes tumen te čudaġinen.

²¹ Bo sar o Dad uštavel le mulen a obdžidarel len, avke the o Čhavo, kas kamel, obdžidarel.

²² Bo o Dad na sudzinel ņikas, ale savoro sudos diġna le Čhaske,

²³ hoj savore te den pačiv le Čhas, avke sar den pačiv le Dades. Ko na del pačiv le Čhas, na del pačiv le Dades, savo les bičhađa.

²⁴ Čačes, čačes phenav tumenge, hoj oles, ko šunel miro lav a pačal oleske, ko man bičhađa, hin večno dživipen. Na džala pro sudos, ale pregela andral o meriben andro dživipen.

²⁵ Čačes, čačes phenav tumenge, hoj avela e ora a imar hiġni kade, sar o mule šunena o hangos le Devleskre Čhaskro a ola, ko les šunena, dživena.

²⁶ Bo sar hin le Dades o dživipen andre peste, avke diġna the le Čhaske, hoj les te avel o dživipen andre peste.

²⁷ Diġna les pravos te sudzinel, bo hino o Čhavo le Manušeskro.

²⁸ Ma čudaġinen tumen oleske, bo avel e ora sar savore, ko hine andro hrobi, šunena leskro hangos

²⁹ a ola, ko mištes kerenas, uštana andral o meriben a dživena, ale ola, ko namištes kerenas, uštana a ena odsudzimen.

³⁰ Me našti kerav nič korkoro mandar. Sudzinav avke, sar šunav le Dadestar a miro sudos hino čačipnaskro, bo na rodav miri voġa, ale e voġa Oleskri, ko man bičhađa.“

O svedectvos pal o Ježiš

³¹ „Te me vakerav korkoro pal mande, miro svedectvos nane čačipnaskro.

³² Aver dženo svedčinel pal ma a džanav, hoj leskro svedectvos pal ma hin čačipen.

³³ Tumen bičhađan le manušen ko Jan a ov diġna čačipnaskro svedectvos.

³⁴ No me na prilav o svedectvos le manušestar, ale kada phenav vašoda, hoj te aven spasimen.

³⁵ Ov sas e momeli, so labolas the švicinelas, a tumen kamenas sikra te radisaġol andre leskro švetlos.

³⁶ No man hin bareder svedectvos sar le Jan. Bo o skutki, save mange diġna te kerel o Dad, save me kerav, ola skutki svedčinen, hoj man o Dad bičhađa.

³⁷ The o Dad, savo man bičhađa, korkoro diġna pal ma svedectvos. Tumen šoha na šunđan leskro hangos aġni na dikhġan leskro muj.

³⁸ A leskro lav na ačhel andre tumende, bo na pačan oleske, kas ov bičhada.

³⁹ Roden andro Pisišagi, bo gondolinen tumenge, hoj andre lende tumen hin o večno dživipen a ipen ola Pisišagi svedčinen pal ma.

⁴⁰ Ale na kamen te avel paš ma, hoj tumen te avel o večno dživipen.

⁴¹ O lašariben le nipendar na prilav,

⁴² ale me tumen prindžarav, hoj tumen nane o kamiben le Devleskro andro jile.

⁴³ Me avlóm andro nav mire Dadeskro a na prilen man, ale te avlahas vareko aver andre peskro nav, oles priılanas.

⁴⁴ Sar šaj tumen pačan, te jekh avrestar rado prilen o lašariben, ale o lašariben le jekhore Devlestar na roden?

⁴⁵ Ma gondolinen tumenge, hoj me pre tumende vakerava le Dadeske. O Mojžiš, pre savo pes tumen zmuken, ov pre tumende vakerela.

⁴⁶ Bo te pačandilanas le Mojžišoske, pačandilanas the mange, bo ov pisinelas pal mande.

⁴⁷ Ale te na pačan oleske, so ov pisinda, sar šaj pačan oleske, so me vakerav?“

6

O Ježiš del te chal but manušen

¹ Palis o Ježiš geľa pre oki sera le Galilejske moroskri, savo pes vičinel the Tiberijadsko.

² A džanas pal leste igen but nipi, bo dikhle leskre zazraki, sar sašfareľaš le nasvalen.

³ O Ježiš geľa upre pro verchos peskre učeņikenca a ode peske bešľa.

⁴ A e Patrađi, o inepos le Židengro, sas pašes.

⁵ Sar o Ježiš hazdňa o jakha a dikhľa, hoj ke leste aven igen but nipi, phenda le Filiposke: „Kaj cinaha maro, hoj te das te chal savore kale nipen?“

⁶ Ale kada phučľa, ča hoj les te skušinel avri, bo ov imar džanelas, so kerela.

⁷ O Filip leske phenda: „Aňi kajte cindamas maro vaš o duj šel (200) denara, ta na ulahas dos, hoj sako lendar bajča sikra te chal.“

⁸ Jekh leskre učeņikendar, o Andrej, o phral le Šimonoskro Peteriskro, leske phenda:

⁹ „Hin kade jekh čavoro, saves hin pandž jačmena mare the duj ribi, ale so oda hin prekal kajci džene?“

¹⁰ O Ježiš phenda: „Phenen le nipenge, hoj peske te bešen.“ A pre oda than sas but čar. Avke peske o manuša bešle; sas ode vaj pandž ezera (5 000) murša.

¹¹ O Ježiš iľa o mare, palikerđa a rozdelas le učeņikenge a o učeņika olenge, ko bešenas. Avke oda kerđa the le ribenca a savore chale ajci, keci kamenas.

¹² Sar imar čalile, phenda peskre učeņikenge: „Skiden upre, so ačhila, hoj nič te na musalol!“

¹³ Avke skidle upre dešuduj (12) pherde košara, so ačhile ole pandže jačmene marendar, so chanas.

¹⁴ Sar o nipi dikhle oda zazrakos, so o Ježiš kerđa, phenenas: „Ov hino čačes oda Prorokos, savo majinel te avel pro svetos.“

¹⁵ A sar o Ježiš avla pre oda, hoj imar aven a kamen lestar našilu te kerel kralis, pale gela korkoro pro verchos.

O Ježiš phirel pal o moros

¹⁶ Sar zaračila, gele leskre učeñnika paš o moros.

¹⁷ Gele andre lodka a džanas pre oki sera le moroskri andro Kafarnaum. Imar sas rat a o Ježiš mek na avla pale paš lende.

¹⁸ Akor pes chudña o moros te hazdel upre, bo phurdelas e zorali balvaj.

¹⁹ Sar imar o učeñnika pregele la lodkaha vaj pandž abo šov kilometri, dikhle le Ježiš te phirel pal o moros a te avel paš e lodka a predarandile.

²⁰ Ale o Ježiš lenge phenda: „Me som, ma daran tumen!“

²¹ Akor les ile andre lodka a e lodka sas takoj pre oda than, kaj kamle te džal.

O Ježiš hino o maro le džživipnaskro

²² O nipi, save ačhenas pre aver sera le moroskri, džanenas, hoj ode sas ča odi jekh lodka, andre savi gele leskre učeñnika het. Džanenas the oda, hoj o Ježiš na gela jekhetane peskre učeñnikenca andre lodka, ale hoj o učeñnika gele het korkore.

²³ Ale avle aver lodki andral e Tiberijada paš oda than, kaj chanas o maro, akor sar o Raj palikerda.

²⁴ No pre aver džives, sar dikhle ola nipi, hoj ode nane o Ježiš aňi leskre učeñnika, gele andre ola lodki, so avle andral e Tiberijada. Avle andro Kafarnaum a rodenas le Ježiš.

²⁵ A sar les arakhle pre oki sera le moroskri, phende leske: „Rabbi, kana kade avlal?“

²⁶ O Ježiš lenge odphenda: „Čačes, čačes phenav tumenge: Tumen man na roden vaš oda, hoj dikhlan o zazraki, ale vaš oda, hoj chalan ole marendar a čalilan.“

²⁷ Ma keren buči vaš ajsu chaben, so našlol, ale vaš ajsu chaben, so ačhel andro večno džživipen a so tumen o Čhavo le Manušeskro dela, bo pre leste thođa o Del o Dad peskri pečat.“

²⁸ Akor leske phende: „So mušinas te kerel, hoj te keras o skutki le Devleskre?“

²⁹ O Ježiš lenge odphenda: „O skutkos le Devleskro hin kada: te pačal andre Oda, kas ov bičhada.“

³⁰ Akor leske phende: „Savo znameňje kereha, hoj te dikhas a te pačas tuke? So kereha?“

³¹ Amare dada chanas e manna pre pušta, avke sar hin pisimen: *„Diňa len te chal o maro andral o űebos.“*

³² Pre oda lenge o Ježiš phenda: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj na o Mojšiš tumen diňa o maro andral o űebos, ale miro Dad tumen del o čačo maro andral o űebos.“

³³ Bo le Devleskro maro hin oda, ko avel tele andral o űebos a del le svetos džživipen.“

³⁴ Akor leske phende: „Rajeja, de amen furt oda maro.“

³⁵ O Ježiš odphenda: „Me som oda maro, so del o džživipen, ko avela ke mande, na ela šoha bokhalo, a ko andre mande pačala, šoha na ela smedno.“

³⁶ Ale phendom tumenge, kajte man imar dikhlan, the avke na pačan.

37 Savore, kas mange del o Dad, avena ke ma a oles, ko avela ke ma, šoha na odčhivava.

38 Bo na avlom tele andral o ņebos, hoj te kerav miri voľa, ale e voľa oleskri, ko man bičhađa.

39 A e voľa oleskri, ko man bičhađa, hin, hoj te na našavav ņikas olendar, kas mange diňa. Ale kamel, hoj len savoren te uštavav andral o meriben andro posledno džives.

40 E voľa mire Dadeskri hin, hoj sako, ko dikhel le Čhas a pačal andre leste, te chudel o večno dživipen. A me les uštavava andro posledno džives.“

41 O Židi pre leste reptinenas, bo phenđa: „Me som oda maro, so avľa tele andral o ņebos.“

42 A phenenas: „Či nane kada o Ježiš, o čhavo le Jozefoskro? Či na prindžaras leskre dades the da? Sar šaj phenel: ‚Avlom tele andral o ņebos?‘“

43 Akor lenge o Ježiš odphendā: „Ma reptinen maškar tumende!

44 ņiko našti avel ke mande, te les na pricirdňahas o Dad, savo man bičhađa. A me les uštavava andro posledno džives.

45 Andro Proroka hin pisimen: ‚Savore ena sikade le Devlestar‘ Avke sako, ko šunđa le Dades a sikliľa lestar, avel ke mande.

46 ņiko na dikhlā le Dades, ča oda, ko hino le Devlestar; ov le Dades dikhlā.

47 Čačes, čačes phenav tumenge: Oles, ko andre mande pačal, hin o večno dživipen.

48 Me som o maro le dživipnaskro.

49 Tumare dada chanas e manna pro pušta a mule.

50 Ale kada hin oda maro, so avel tele andral o ņebos, a oda manuš, so lestar chala, na merela.

51 Me som oda džido maro, so avľa tele andral o ņebos. Te vareko chala ole marestar, dživela furt. Oda maro hin miro felos, savo me dava vaš o dživipen le svetoskro.“

52 Akor pes o Židi chudle te vesekedinel maškar peste a phende: „Sar amenge kada manuš šaj del te chal peskro felos?“

53 O Ježiš lenge phenđa: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj te na chana o felos le Čhaskro le Manušeskro a te na pijena leskro rat, na ela andre tumende o dživipen.

54 Ko chal miro felos a pijel miro rat, oles hin večno dživipen a me les uštavava andro posledno džives.

55 Bo miro felos hin oda čačo chaben a miro rat oda čačo pijiben.

56 Oda, ko chal miro felos a pijel miro rat, ačhel andre ma a me andre leste.

57 Avke sar man bičhađa o džido Dad a sar me dživav le Dadestar, avke the oda, ko man chala, mandar dživela.

58 Kada hin oda maro, so avľa tele andral o ņebos; na avke sar tumare dada chanas e manna a mule. Oda, ko chala kada maro, dživela pro furt.“

59 Kada phenđa akor, sar sikavelas andre sinagoga andro Kafarnaum.

But učeňika oddžan le Ježišostar

60 Sar oda šunde leskre učeňika, but džene lendar phende: „Kala lava hine zorale! Ko len šaj šunel?“

⁶¹ Ale o Ježiš džanelas, hoj leskre učeñika pre leste reptinen, vašoda lenge phenda: „Kada marel tele tumaro pačaben?

⁶² A so kerđanas akor, te dikhľanas le Čhas le Manušeskres te džal upre ode, kaj sas angloda?

⁶³ O Duchos hin, so obdžidarel; le manušeskri zor nane pre ñisoste. O lava, so tumenge me vakerđom, hine Duchos the džživipen.

⁶⁴ Ale maškar tumende hin ajse, so na pačan.“ Bo o Ježiš imar ešebnovarestar džanelas, ko lendar na pačal a the ko les zradzinela.

⁶⁵ A o Ježiš phenda: „Vašoda tumenge phendom, hoj ñiko našti avel ke ma, te leske oda na sas dino mire Dadeštar.“

⁶⁶ Akorestar odgele but leskre učeñika het a imar leha na phirenas.

⁶⁷ Avke o Ježiš phučľa le dešudujendar: „So, the tumen kamen te džal het?“

⁶⁸ O Šimon Peter leske odphenda: „Rajeja, ke kaste džaha? Se tut hin o lava, so den o večno džživipen,

⁶⁹ a amen pačandľam a prindžardam, hoj tu sal oda Sveto le Devleskro.“

⁷⁰ O Ježiš lenge odphenda: „Či me mange na kidňom avri tumen le dešudujen? Ale jekh tumendar hin o beng.“

⁷¹ Oda phenda pal o Judaš, pal o čhavo le Šimonoskro Iškarijotsko. Bo ov sas jekh le dešudujendar, savo les paľis zradzinda.

7

O Ježiš pro inepos le Stankengro

¹ Paľis phirelas o Ježiš pal e Galileja. Na kamelas te phirel pal e Judsko, bo o židovika vodci les kamenas te murdarel.

² Sas pašes le Židengro inepos, o inepos le Stankengro.

³ Akor o phrala le Ježišoskre leske phende: „Dža het andral e Galileja a dža andre Judsko, hoj the tire učeñika ode te dikhen o skutki, so keres.

⁴ Bo ñiko, ko pes kamel te sikavel anglo nipi, na kerel o skutki počoral. Te keres kajse veci, sikav tut le svetoske.“

⁵ Bo aňi leskre phrala andre leste na pačanas.

⁶ Akor lenge o Ježiš phenda: „Miro časos mek na avľa, ale tumaro časos hino kade furt.

⁷ Pre tumende o svetos na džal, ale man našti avri ačhel, bo me pre leste phenav avri, hoj namištes kerel.

⁸ Tumen džan andro Jeruzalem pro inepos. Me na džav pre kada inepos, bo mek na avľa miri ora.“

⁹ Kada lenge phenda a ačhľa andre Galileja.

¹⁰ Ale sar gele leskre phrala pro inepos, geľa the ov; no na avke, hoj les te dičhol, ale počoral.

¹¹ O židovika vodci les rodenas pro inepos a phučenas: „Kaj hino?“

¹² A maškar o nipi pes pal leste but vakerelas. Jekh vakerenas, hoj hino lačho, a aver vakerenas, hoj cirdel le nipen pal peste le klamišagoha.

¹³ Ale ñiko pal leste na vakerelas anglal o nipi, bo daranas pes le Židendar.

O Ježiš sikavel andro chramos

14 Sar imar pregeľa jepaš inepos, geľa o Ježiš upre andro chramos a chudňa te sikavel.

15 Akor pes o Židi čudalīnenas a phučenas: „Khatar džanel le Devleskro Lav, te šoha na siklolas?“

16 O Ježiš lenge odphenda: „Miro sikaviben nane mandar, ale Olestar, ko man bičhađa.

17 Te vareko kamel te kerel le Devleskri voľa, džanela, či hin oda sikaviben le Devlestar, abo či me korkoro mandar vakerav.

18 Oda, ko vakerel korkoro pestar, rodel peskri slava. Ale oda, ko rodel e slava oleskri, ko les bičhađa, vakerel o čačipen a nane andre leste klamišagos.

19 Či tumenge o Mojžiš na diňa o Zakonos? A űiko tumendar na dolikerel o Zakonos. Soske man kamen te murdarel?“

20 O nipi odphende: „Demonos andre tu hin. Ko tut kamel te murdarel?“

21 O Ježiš odphenda: „Jekh zazrakos kerđom a savore tumen oleske čudalīnen.

22 O Mojžiš tumenge diňa e obriezka, vašoda obrezinen le manušes pro šabat – kajte e obriezka nane le Mojžišostar, ale le dadendar.

23 Te o murš prilel e obriezka pro šabat, hoj pes te dolikerel le Mojžišoskro zakonos, akor soske pre mande chan choľi, hoj sastardom pro šabat cale manušes?

24 Ma sudzinen pal oda, sar oda dičhol avral, ale sudzinen čačipnaha.“

25 Akor phende varesave Jeruzalemčana: „Či oda nane ov, kas kamen te murdarel?

26 A dikh, bi e dar vakerel anglal o nipi a nič leske na phenen. So, čačes prindžarde amare vodci, hoj ov hino o Kristus?

27 Se pal kada džanas, khatar hino, ale sar avela o Kristus, pal leste na džanela űiko, khatar hino.“

28 Akor sikavelas o Ježiš andro chramos a phenda zorales: „Tumen man prindžaren a džanen the khatar som. No me na avľom korkoro mandar, ale oda, ko man bičhađa, hino čačo, a tumen les na prindžaren.

29 Me les prindžarav, bo som lestar a ov man bičhađa.“

30 Akor les kamenas te zalel, ale űiko pre leste na thođa o vasta, bo mek na avľa leskri ora.

31 But džene ole nipendar andre leste pačandile a phende: „Sar avela o Kristus, či kerela buter zazraki, sar ov kerđa?“

O Farizeja kamen te zalel le Ježiš

32 Ale sar šunde o Farizeja le nipen, hoj peske pal leste vakeren kajse veci, bičhade on the o bare rašaja pesk्रे stražņiken, hoj les te zalen.

33 Akor lenge o Ježiš phenda: „Mek sikra časos som tumenca a palis džava ke oda, ko man bičhađa.

34 Rodena man, ale na arakhena, a ode, kaj me som, tumen našti aven.“

35 Akor peske o Židi phende: „Kaj džala, hoj les amen na arakhaha? Či so, džala andre le Grekengre fori, kaj bešen amare manuša, hoj te sikavel le Greken?

36 So hin oda, so phenda: ‚Rodena man a na arakhena a ode, kaj me som, tumen našti aven?‘ “

Pal o džido pañi

³⁷ Pre oda posledno baro džives le ineposkro o Ježiš uštila upre a phenda zorales: „Te hin vareko smedno, mi avel ke ma a mi pijel!

³⁸ A andral oda manuš, ko pačal andre ma, avke sar phenel o Lav le Devleskro, avena avri o prudi le džide pañeskrel!“

³⁹ Ale kada phenda pal o Sveto Duchos, saves chudena ola, ko andre leste pačana. Bo mek akor na sas dino o Sveto Duchos, bo mek o Ježiš na sas ilo upre andre slava.

Vesekedinen pes pal o Ježiš

⁴⁰ Varesave džene ole nipendar, save šunde oda lav, phenenas: „Ov hino čačes oda Prorokos.“

⁴¹ Aver phenenas: „Ov hino o Kristus.“

Ale aver phenenas: „Sar šaj avel o Kristus andral e Galileja?

⁴² Či na phenel o Lav le Devleskro, hoj o Kristus ela andral o potomstvos le Davidoskro, andral o foros Betlehem, kaj bešelaso David?“

⁴³ Avke pes o nipi vesekedinenas anglo Ježiš.

⁴⁴ Varesave džene lendar les kamle te zalel, ale ňiko pre leste na thođa o vašta.

⁴⁵ O stražňika avle pale ko bare rašaja the ko Farizeja a on lendar phučle: „Soske les na andan?“

⁴⁶ O stražňika odphende: „Šoha ňisavo manuš na vakerelas avke sar kada manuš.“

⁴⁷ Akor lenge odphende o Farizeja: „So, the tumen diliňarda andre?

⁴⁸ Či hin vareko maškar amare vodci, abo maškar o Farizeja, ko andre leste pačandila?

⁴⁹ Na! Ča ola nipi andre leste pačandile, so na prindžaren o Zakonos; prekošle hinel!“

⁵⁰ Androda phenda o Nikodem, jekh le Farizejendar, savo sas angloda pal o Ježiš:

⁵¹ „Amaro Zakonos na sudzinel le manušes, medik les na šunel avri a medik pes na dodžanel, so kerđa.“

⁵² Odphende leske: „So, the tu sal andral e Galileja? Gen andro Lav le Devleskro a dikheha, hoj o prorokos na avela andral e Galileja.“

⁵³ A palis gele savoredžene khere.

8*E džuvli, savi kerđa o lubipen*

¹ O Ježiš geľa pro Olivovo verchos.

² Tosara avľa pale andro chramos a savore manuša avenas ke leste. Ov peske bešla a sikavelas len.

³ O zakoňika the o Farizeja ande ke leste jekha džuvľa, sava arakhle te kerel lubipen, a thode la te ačhel maškaral.

⁴ A phende leske: „Učitelina, kadi džuvli sas arakhli paš oda, sar kerelas lubipen.

⁵ O Mojžiš amenge andro Zakonos prikazinda te murdarel kajsa džuvľa le barenca. A tu, so pre oda phenes?“

⁶ Kada phende vašoda, hoj les te chuden pro lav, hoj pre leste palis te vakeren.

Ale o Ježiš bandila tele a pisinelas le angušteha pre phuv.

⁷ A sar lestar na preačhenas te phučel, uštíla a phendá lenge: „Ko tumendar hino bi o binos, mi čhivel andre late ešebno le bareha.“

⁸ A pale bandíla tele a pisinelas pre phuv.

⁹ Sar oda on šunde, jekh pal aver džanas het, ešeb o nekphureder, medik ode na ačhíla ča o Ježiš korkoro ola džuvlaha, saví ačhelas maškaral.

¹⁰ O Ježiš pale uštíla a phendá lake: „Kaj hine savore? Ňiko tut na odsudzindá?“

¹¹ Oj phendá: „Ňiko, Rajeja!“

O Ježiš lake phendá: „Añi me tut na odsudzínáv: Dža a imar ma ker buter o bini!“

O Ježiš hin o švetlos le svetoskro

¹² Palís ke lende o Ježiš pale prevakerdá: „Me som o švetlos le svetoskro. Oda, ko phirela pal mande, na phirela andro kalípen, ale ela les o švetlos le dživpnaskro.“

¹³ O Farizeja leske phende: „Tu svedčines korkoro pal tu; tiro svedectvos nane čačipnaskro.“

¹⁴ O Ježiš odphendá: „Kajte me svedčínáv korkoro pal mande, miro svedectvos hino čačo, bo džánáv, khatar avlóm a kaj džáv. Ale tumen na džánen, khatar avav añi kaj džáv.“

¹⁵ Tumen sudzinen avke sar o nipi, me na sudzínáv ņikas.

¹⁶ Ale te me sudzínáv, miro sudos hino čačipnaskro, bo na som korkoro, ale o Dad, savo man bičhađa, hino manca.

¹⁷ Se the andre tumaro Zakonos hin písimen, hoj o svedectvos duje manušengro hino čačo.

¹⁸ Me svedčínáv korkoro pal mande a svedčinel pal mande the o Dad, savo man bičhađa.“

¹⁹ Akor leske phende: „Kaj hino tiro Dad?“

O Ježiš odphendá: „Na prindžaren añi man añi mire Dades. Te prindžardanas man, prindžardanas the mire Dades.“

²⁰ Kada o Ježiš vakerelas akor, sar sikavelas andro chramos paš e pokladña, ale ņiko pre leste na thoda o vasta, bo mek na avla leskri ora.

O vakeriben le napačabnaskre Židenca

²¹ Paloda lenge o Ježiš pale phendá: „Me džáv het a tumen man rodena a merena andre tumaro binos. Ode, kaj me džáv, tumen našti aven.“

²² Akor phenenas o Židi: „So pes kamel korkoro te murdarel, hoj phenel: ‚Ode, kaj me džáv, tumen našti aven?‘“

²³ Ov lenge phendá: „Tumen san telal, me som upral. Tumen san pal kada svetos, me na som.“

²⁴ Vašoda tumenge phendóm, hoj merena andre tumare bini, bo te na pačana, hoj Me Som, merena andre tumare bini.“

²⁵ Akor leske phende: „Ko tu sal?“

O Ježiš lenge odphendá: „Oda, ko tumenge furt phenavas, hoj som.“

²⁶ Hin man but pal tumende te vakerel a te sudzinel. Ale oda, ko man bičhađa, hino čačo a me vakerav le svetoske oda, so šundóm lestar.“

²⁷ No on na achalíle, hoj lenge vakerelas pal o Dad.

²⁸ Avke phenda o Ježiš: „Sar hazdena upre le Čhas le Manušeskres, akor džanena, hoj me som a hoj korkoro mandar na kerav nič, ale vakerav avke, sar man sikađa miro Dad.

²⁹ Oda, ko man bičhađa, hino manca. Na mukla man o Dad korkores, bo me furt kerav oda, so hin leske pre dzeka.“

³⁰ Sar oda vakerelas, but džene andre leste pačandile.

O čaćipen oslobodzinel

³¹ Akor phenda o Ježiš ole Židenge, save andre leste pačandile: „Te dolikerena miro lav, čačes san mire učeņika.

³² Prindžarena o čaćipen a o čaćipen tumen oslobodzinela.“

³³ Odphende leske: „Amen sam le Abrahamoskre čhave a šoha ņikaske na samas otroka. Sar šaj phenes: „Avena oslobodzimen?“ “

³⁴ O Ježiš lenge phenda: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj sako, ko kerel binos, hino otrokos le binoske.

³⁵ O otrokos na ačhela andro kher furt, ale o čhavo ačhela furt.

³⁶ Te tumen o Čhavo oslobodzinela, akor avena čačes slobodna.

³⁷ Džanav, hoj san le Abrahamoskre čhave, ale kamen man te murdarel, bo na kamen te prilal mire lava.

³⁸ Me vakerav oda, so dikhłom paš miro Dad, a tumen keren oda, so šundan tumare dadeštar.“

³⁹ Odphende leske: „Amaro dad hin o Abraham.“

O Ježiš lenge odphenda: „Te ulanas le Abrahamoskre čhave, kerđanas ola veci, so o Abraham.

⁴⁰ Akana man kamen te murdarel, le manušes, ko tumenge phenda o čaćipen, savo šunda le Devleštar. A kada o Abraham na kerđa.

⁴¹ Tumen keren o skutki tumare dadeskre.“

On phende leske: „Amen na ulilam andral o lubipen, amen hin jekh Dad, o Del.“

⁴² O Ježiš lenge phenda: „Te ulahas o Del tumaro dad, kamlanas man, bo me avłom le Devleštar a akana som kade. Bo me na avłom korkoro mandar, ale ov man bičhađa.

⁴³ Soske na achalon oleske, so me vakerav? Vašoda, bo našti zlidžan mire lava.

⁴⁴ Tumaro dad hin o beng a tumen kamen te kerel o nalače žadosci tumare dadeskre. Ov sas vrahos ešebnovarestar a na ačhila andro čaćipen, bo andre leste nane ņisavo čaćipen. Te klaminel, vakerel oda, so hin andre leste, bo ov hino klamaris the o dad le klamišagoskro.

⁴⁵ Ale vašoda, hoj me vakerav o čaćipen, tumen mange na pačan.

⁴⁶ Ko tumendar šaj phenel pre ma, hoj kerđom varesavo binos? Ale te vakerav o čaćipen, soske mange na pačan?

⁴⁷ Oda, ko hino le Devleštar, šunel le Devleskre lava. Tumen vašoda na šunen, bo na san le Devleštar.“

Pal o Ježiš the pal o Abraham

⁴⁸ Akor leske o Židi odphende: „Či amen na phenas mištes, hoj sal Samaritanos a hin andre tu demonos?“

⁴⁹ O Ježiš odphenda: „Andre mande nane demonos. Me dav pačiv mire Dades, ale tumen man na den pačiv.

⁵⁰ Me na rodav miri slava, ale hin aver, ko oda rodel prekal ma, a ov hino sudcas.

⁵¹ Čačes, čačes phenav tumenge te vareko dolikerela miro lav, šoha na dikhela o meriben.“

⁵² Akor leske o Židi phende: „Akana prindžardam, hoj andre tu hin demonos. O Abraham muľa the o proroka mule a tu phenes, hoj te vareko dolikerela tiro lav, šoha na merela?”

⁵³ So sal tu bareder sar amaro dad o Abraham, savo muľa? The o proroka mule. So tutar keres?”

⁵⁴ O Ježiš odphenda: „Te man lašarav me korkoro, miro lašariben na mol nič. Miro Dad hin oda, ko man lašarel – pal kaste tumen phenen, hoj hino tumaro Del.

⁵⁵ Tumen les na prindžardan, ale me les prindžarav. Te phendomas, hoj les na prindžarav, ulomas ajso klamaris sar tumen. No me les prindžarav a dolikerav leskro lav.

⁵⁶ O Abraham tumaro dad radisalila, hoj dikhela miro džives; ov oda dikhla a radisalila.“

⁵⁷ Akor leske o Židi phende: „Mek tuke nane aňi penda (50) berš a le Abraham dikhla?”

⁵⁸ O Ježiš phenda: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj sigeder sar sas o Abraham, Me Som.“

⁵⁹ Akor hazdle o bara, hoj andre leste te čhiven, ale o Ježiš pes garuđa a geľa avri andral o chramos.

9

O manuš, savo sas koro kanastar ulila

¹ Sar džalas o Ježiš dikhla jekhe manušes, savo sas koro, kanastar ulila.

² A leskre učeňika lestar phučle: „Rabbi, ko kerđa binos, hoj ulila koro? Ov, abo leskri daj the dad?”

³ O Ježiš odphenda: „Aňi ov na kerđa binos aňi leskri daj the dad. Ale kada pes ačhila vašoda, hoj pes pre leste te sikavel le Devleskri zor.

⁴ Me mušnav te kerel o skutki oleskre, ko man bičhađa, medik hin o džives. Avel e rat a akor ňiko našti kerela buči.

⁵ Medik som pro svetos, som o švetlos le svetoskro.“

⁶ Sar oda phenda, čhungarda pre phuv, kerđa le šlinenca čik a makhla o jakha le koreske.

⁷ A phenda leske: „Dža, thov (omor) tut andro paňi Siloam,“ (so hin prethodo: Bičhado). Avke geľa a thođa pes, avľa pale a dikhelas.

⁸ Akor phende leskre susedi the ola, ko les angloda dikhenas te žobrinel: „Či oda nane ov, so bešelasa a žobrinelas?”

⁹ Jekh phenenas: „Oda hin ov.“

Aver phenenas: „Nane, ale dičhol sar ov.“

Ale ov phenelas: „Oda som me.“

¹⁰ Akor lestar phučle: „Sar tuke phundrile o jakha?”

¹¹ Ov odphenda: „O manuš, savo pes vičinel Ježiš, kerđa čik, makhla mange o jakha a phenda: ‚Dža paš o paňi Siloam a thov tut!‘ Avke gelom, a sar man thodom, chudňom te dikhel.“

¹² Akor lestar phučle: „Kaj hino oda manuš?”

„Na džanav,“ odphenda.

¹³ Paľis ligende oles, ko sas koro, ko Farizeja.

¹⁴ Oda džives, sar kerđa o Ježiš e čik a phundrađa leske o jakha, sas šabat.

15 O Farizeja lestar pale phučle: „Sar chudňal te dikhel?“ Ov lenge phenda: „Thoda čik pre mire jakha, thodom man a chudňom te dikhel.“

16 Akor phende varesave Farizeja: „Kada manuš nane le Devlestar, bo na dolikerel o šabat!“

Aver phenenas: „Sar šaj kerel binošno manuš kajse zazraki?“ A vesekeদিনenas pes maškar peste.

17 Avke pale phende le koreske: „Tu so phenes akana pal leste, sar tuke phundrađa o jakha?“

Ov phenda: „Hino prorokos.“

18 O Židi na pačanas, hoj sas koro a chudňa te dikhel, medik peske na vičinde leskra da the dades.

19 Avke lendar phučle: „Hin kada tumaro čavo? Hin oda ov, pal kaste tumen phenen, hoj uliła koro? Sar oda, hoj akana dikhel?“

20 Leskri daj the o dad lenge odphende: „Džanas, hoj ov hino amaro čavo, a džanas, hoj uliła koro,

21 ale sar oda, hoj akana dikhel, amen na džanas. Na džanas, ko phundrađa leskre jakha. Hin leske o berša, phučen lestar; ov vakerela korkoro vaš peste.“

22 Kada phende leskri daj the leskro dad, bo pes daranas le Židendar. Bo o Židi pes maškar peste dovakerde, hoj oda, ko pre leste phenela, hoj hino o Kristus, ela avričhido andral e sinagoga.

23 Vašoda phende leskri daj the leskro dad: „Hin leske o berša, lestar phučen.“

24 Akor vičinde o Farizeja dujtovar ole manušes, so sas koro, a phende leske: „De lav anglo Del, hoj vakereha čačipen. Amen džanas, hoj oda manuš hino binošno.“

25 Ov odphenda: „Či hino binošno, me na džanav, ale jekh džanav: Somas koro a akana dikhav.“

26 Pale leske phende: „So tuke kerđa? Sar phundrađa tire jakha?“

27 Odphenda lenge: „Imar tumenge phendom a na šundān. Soske oda kamen pale te šunel? So, the tumen kamen te avel leskre učeňika?“

28 On leske rakinenas a phende: „Tu sal leskro učeňikos, ale amen sam o učeňika le Mojžišoskre!

29 Amen džanas, hoj o Del ko Mojžiš vakerelas, ale pal kada na džanas, aňi khatar hino.“

30 Ov odphenda: „Ipen oda hin čudno, hoj tumen na džanen, khatar hino, ale phundrađa mire jakha.

31 Se amen džanas, hoj o Del le binošnen na šunel, ale šunel oles, ko les del pačiv a kerel leskri voľa.

32 Mek šoha ňiko na šunda, hoj vareko te phundravel o jakha oleske, ko uliła koro.

33 Te ov na ulahas le Devlestar, našti nič kerđahas.“

34 Odphende leske: „Tu calo ulilal andro bini a amen aves te sikavel?“ A tradle les avri andral e sinagoga.

O kore andro duchos

35 O Ježiš šunda pal oda, hoj les tradle avri, a sar les arakhlā, phenda leske: „Tu pačas andro Čhavo le Manušeskre?“

36 Ov odphenda: „A ko hin oda, Rajeja, hoj andre leste te pačav?“

³⁷ O Ježiš leske phenda: „Imar les the dikhlal a oda hin oda, ko tuha vakerel.“

³⁸ Ov phenda: „Pačav, Rajeja!“ A peľa pro khoča anglal leste.

³⁹ O Ježiš phenda: „Me avlom andre kada svetos te sudzinel. Hoj ola, ko na dikhen, te dikhen a ola, ko dikhen, te ačhen kore.“

⁴⁰ Šunde oda varesave Farizeja, save leha sas a phende leske: „So, the amen sam kore?“

⁴¹ O Ježiš lenge odphenda: „Te ulanas kore, na ulahas tumen binos, ale akana phenen: ‚Amen dikhas!‘ Vašoda tumaro binos ačhel.“

10

O Ježiš hino lačo Pastjeris

¹ „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj oda, ko na džal andre prekal o vudar andre bakraňi maštalňa, ale džal avres, hino živaňis the zbuňnikos.

² Ale oda, ko avel andre prekal o vudar, hin o pastjeris le bakrengro.

³ Leske o vratňikos phundravel a o bakrore šunen leskro hangos. Vičinel peskre bakroren pal o nava a lidžal len avri.

⁴ Sar lidžal avri savore peskre bakroren, džal anglal lende a o bakrore džan pal leste, bo prindžaren leskro hangos.

⁵ Ale pal aver dženo šoha na džana a denašena lestar, bo na prindžaren leskro hangos.“

⁶ Kada podobenstvo lenge phenda o Ježiš, ale on na achalile, pal soste lenge vakerelas.

⁷ Akor lenge o Ježiš pale phenda: „Čačes, čačes phenav tumenge, me som o vudar le bakrorengro.

⁸ Savore, ko avle angle mande, sas zbuňnika the živaňa, ale o bakrore len na šunde.

⁹ Me som o vudar. Te avela vareko andre prekal ma, ela spasimen. Avela andre a džala avri a arakhela o čaben.

¹⁰ O zbuňnikos avel ča vašoda, hoj te čorel, te murdarel a te zničinel. Me avlom vašoda, hoj len te avel o dživipen, o dživipen pherdo andre savoreste.“

¹¹ „Me som o lačo Pastjeris. O lačo Pastjeris del peskro dživipen vaš o bakrore.

¹² Ale sar o najomňikos, savo nane pastjeris a o bakrore nane leskre, dikhel te avel le vlkos, omukel le bakroren a denašel. Palis len chudel o vlkos a roztradel.

¹³ Oda manuš denašel het, bo ov hino ča najomňikos a na bajinel pal o bakrore.

¹⁴ Me som oda lačo Pastjeris a me prindžarav miren a the mire man prindžaren.

¹⁵ Avke, sar man prindžarel o Dad, avke the me prindžarav le Dades a dav miro dživipen vaš o bakrore.

¹⁶ Hin man the aver bakrore, so nane andral kadi maštalňa a the len mušinav te lidžal. Šunena miro hangos a ela jekh stados the jekh Pastjeris.

¹⁷ Vašoda man kamel miro Dad, bo me dav miro dživipen, hoj mange les te lav pale.

18 Ņiko mandar na lel o dživipen, ale me korkoro les dav. Hin man zor les te del a hin man zor les te lel pale. Kada prikazaņje chudņom le Dadestar.“

19 Vaš ola lava pes chudle o Źidi maškar peste pale te vesekedinel.

20 A but džene lendar phenenas: „O demonos andre leste hin a diliņalol. Soske les šunen?“

21 Aver phenenas: „Kala lava nane manušestar, andre savo hin demonos. Či šaj phundravel o demonos o jakha le korenge?“

O Źidi na pačan

22 Andro Jeruzalem sas o inepos, sar sas o Chramos pale pošvecimen*, a sas jevend.

23 A o Ježiš pes predžalas pal o Chramos andre dvora le Šalamunoskri.

24 Akor o Źidi ačhile pašal leste a phende: „Dži kana amen mukeha avke, hoj te na džanas, ko tu sal? Te sal o Kristus, phen amenge oda phundradones!“

25 O Ježiš lenge odphenda: „Phendom tumenge a na pačan. O skutki, so me kerav andre mire Dadeskro nav, sikaven pre mande.

26 Ale tumen na pačan, bo na san mire bakrore.

27 Mire bakrore šunen miro hangos a me len prindžarav a on aven pal mande.

28 Me len dav večno dživipen a šoha na merena a űiko len na cirdela avri andral miro vast.

29 Miro Dad, savo mange len diņa, hino nekbareder savorendar. űiko len našti cirdel avri andral o vast mire Dadeske.

30 Me the o Dad sam jekh.“

31 Akor hazdle o Źidi o bara, hoj les te murdaren.

32 Ale o Ježiš lenge odphenda: „But lačhe skutki tumenge sikadom mire Dadestar. Vaš savo skutkos man kamen te murdarel le barenca?“

33 O Źidi leske odphende: „Na vaš o lačhe skutki tut kamas te murdarel, ale vaš oda, hoj tut ruhines pro Del a keres tutar Del; se tu sal ča manuš.“

34 O Ježiš lenge odphenda: „Či nane pisimen andre tumaro Zakonos: *„Me phendom, devla san?“*

35 Te ov vičinel ‚devla‘ olen, kaske sas dino o Lav le Devleskro – a le Devleskro Lav hin čačipen pro furt –

36 sar oda, hoj tumen phenen oleske, kas peske o Dad kidņa avri a bičhađa pro svetos, hoj pes ruhinel pro Del? Ča vaš oda, hoj phendom: ‚Me som o Čhavo le Devleskro?‘

37 Te me na kerav o skutki mire Dadeskre, akor mange ma pačan.

38 Ale te kerav ola skutki, ta kajte mange na pačan, pačan mire skutkenge, hoj te prindžaren a te pačan, hoj o Dad hino andre mande a me som andro Dad.“

39 Akor les pale kamenas te chudel, no ov geļa avri andral lengre vasta.

40 A pale geļa pal o Jordan, pre oda than, kaj o Jan angloda bolelas, a ačhila ode.

41 But džene avle pal leste a phenenas: „Kajte o Jan na kerđa űisavo zazrakos, savoro, so pal o Ježiš phenda, hin čačipen.“

* **10:22** Adadžives oda hin o inepos Chanuka.

42 A but džene ode andre leste pačandile.

11

O Lazar merel

¹ Sas jekh nasvalo manuš, saveske sas o nav Lazar. Ov sas andral o gav Betanija, kaj bešenas e Maria the lakri pheñ e Marta.

² Oda sas odi Maria, savi pomazinda le Rajes le olejoha a khosla leske o pindre le balenca. A lakro phral o Lazar sas nasvalo.

³ Avke ola pheña bičhade pal o Ježiš, hoj leske te phenen: „Rajeja, oda, kas tu rado dikhes, hino nasvalo.“

⁴ Sar o Ježiš oda šunđa, phendá: „Kada nasvaliben nane pro meriben, ale pre le Devleskri slava, hoj o Čavo le Devleskro te avel oslavimen.“

⁵ O Ježiš rado dikhelas la Marta, la Maria the le Lazar.

⁶ Ale sar šunđa, hoj o Lazar hino nasvalo, ačhila mek duj džives pre oda than, kaj sas.

⁷ Palis phendá le učeňikenge: „Aven džas pale andre Judsko.“

⁸ O učeňika leske phende: „Rabbi, ča akana tut kamenas o Židi te murdarel le barenca a pale ode džas?“

⁹ O Ježiš odphendá: „Či nane le džives dešuduj (12) ori? Te vareko phirel dživese, na perela, bo dikhel o švetlos kale svetoskro.“

¹⁰ Ale te phirel vareko rači, perela, bo nane andre leste o švetlos.“

¹¹ Pal kala lava lenge phendá: „Amaro prijateľis o Lazar zasuča, ale džav, hoj les te uštavav.“

¹² Akor leske o učeňika phende: „Rajeja, te zasuča, sasola avri.“

¹³ O Ježiš vakerelas pal leskro meriben, ale on peske gondolinenas, hoj vakerel pal o soviben.

¹⁴ Palis lenge o Ježiš phendá phundradones: „O Lazar muľa.“

¹⁵ Vaš tumenge som rado, hoj ode na somas, hoj tumen te pačan. Ale aven džas pal leste!“

¹⁶ Akor phendá o Tomaš, saves vičinen Didimos, okle učeňikenge: „Džas the amen, hoj te meras leha!“

O Ježiš hin oda, ko uštavel andral o meriben a del o dživipen

¹⁷ Sar ode o Ježiš avla, dodžanla pes, hoj o Lazar imar štar džives pašlol andro hrobos.

¹⁸ E Betanija sas pašes paš o Jeruzalem, vaj trin kilometri.

¹⁹ A but Židi avle ke Marta the Maria, hoj len te poťešinen andre žala pal o phral.

²⁰ Sar šunđa e Marta, hoj avel o Ježiš, geľa ke leste, ale e Maria ačhila khere.

²¹ Avke phendá e Marta le Ježišoske: „Rajeja, te kade ulalas, miro phral na muľahas.“

²² Ale the akana džanav, hoj savoro, so mangeha le Devlestar, o Del tut dela.“

²³ O Ježiš lake phendá: „Tiro phral uštela.“

²⁴ E Marta leske phendá: „Džanav, hoj uštela akor, sar uštena o mule andral o meriben andro posledno džives.“

25 O Ježiš lake phenda: „Me som oda, ko uštavel le manušen andral o meriben a del len o dživipen. Oda, ko andre mande pačal, kajte merela, dživela.

26 A niko, ko dživel a pačal andre ma, šoha na merela. Pačas oleske?“

27 „He, Rajeja,“ phenda leske, „me pačandilom, hoj tu sal o Kristus, o Čhavo le Devleskro, savo mušinda te avel pro svetos.“

O Ježiš rovel

28 A sar oda phenda, geľa pale, vičinda peskra pheňa la Maria a počoral lake phenda: „O Učitelis hino kade a vičinel tut.“

29 Sar oda e Maria šunđa, uštifa sig a geľa pal leste.

30 O Ježiš mek na geľa andro gav, ale ačila mek pre oda than, kaj ke leste avľa e Marta.

31 O Židi, so sas la Mariaha andro kher a potešinas la, dikhle, hoj sig uštifa a geľa avri. Gele pal late, bo peske gondolinenas, hoj džal paš o hrobos te rovel.

32 Avke e Maria avľa ode, kaj sas o Ježiš, a sar les dikhľa, peľa leske paš o pindre a phenda leske: „Rajeja, te kade ulalas, miro phral na muľahas.“

33 Sar o Ježiš dikhľa te rovel la Maria a the ole Židen, so avle laha, igen les oda zaila a sas leske pharo andro jilo

34 a phučľa: „Kaj les thodan?“

On leske phende: „Rajeja, av a dikh!“

35 A o Ježiš zarunđa.

36 Akor phende o Židi: „Dikhen, sar les rado dikhelas!“

37 Varesave džene lendar phende: „Či ov, so phundrađa o jakha le koreske, našti kerđa vareso, hoj o Lazar te na merel?“

O Ježiš uštavel le Lazar

38 Le Ježišoske sas pale pharo a avľa paš o hrobos. Oda sas jaskiňa, savi sas phandli andre le bareha.

39 O Ježiš phenda: „Oden o bar!“

E Marta, e pheň le muleskri, phenda: „Rajeja, imar khandel, bo imar štarto džives hino ode.“

40 O Ježiš lake phenda: „Či tuke na phendom, hoj te pačaha, dikheha le Devleskri slava?“

41 Avke odile o bar. O Ježiš hazdňa upre o jakha a phenda: „Dado, palikerav tuke, hoj man šundal avri.

42 Me džanavas, hoj man furt šunes, ale oda phendom anglo nipi, save kade ačhen, hoj te pačan, hoj man tu bičadaľ.“

43 Sar oda phenda, vičinda zorale hangoha: „Lazar, av avri!“

44 A o mulo avľa avri. O pindre the o vasta leste sas zapačarde le pochtanenca a o muj leste sas zakerdo andre le khosneha.

O Ježiš lenge phenda: „Rozphanden les a muken les te džal!“

E Bari Rada kamel te murdarel le Ježiš

45 But džene ole Židendar, save avle pal e Maria, dikhle, so kerđa o Ježiš, a pačandile andre leste.

46 Ale varesave džene lendar gele ko Farizeja a phende lenge, so kerđa o Ježiš.

47 Akor o bare rašaja the o Farizeja zvičinde e Bari Rada a phende: „So keraha? Bo kada manuš kerel but znameŋja!

48 Te les mukaha avke, savoredžene pačana andre leste! Avena o Rimana a zničinenena amaro chramos the amaro narodos!“

49 Jekh dženo lendar, o Kajfaš, savo sas oda berš nekbareder rašaj, phendā: „Tumen na džanen nič!

50 Na achalon, hoj prekal tumende hin feder, te merela jekh manuš vaš o nipi, sar te muľahas calo narodos.“

51 Vašoda, hoj sas oda berš nekbareder rašaj, na phendā oda korkoro pestar, ale prorokinda, hoj o Ježiš merela vaš o narodos,

52 a na ča vaš o narodos, ale the vaš oda, hoj te sthovel pale jekhetane le rozčhide čhaven le Devleskren.

53 Avke pes ole dživesestar dovakerde, hoj les murdarena.

54 Vašoda pes imar o Ježiš na sikavelas phundradones maškar o Židi, ale geľa odarik pre ajs o than paš e pušta, andro foros Efrajim. Ode ačhiľa peskre učeňikenca.

55 E Patrađi sas pašes a but džene gele andro Jeruzalem imar angle Patrađi, hoj pes te obžuzaren.

56 Rodenas ode le Ježiš, a sar ačhenas andro chramos, phučenas jekh avrestar: „So phenen? Avela pro inepos?“

57 Ale o bare rašaja the o Farizeja imar dine prikazis, hoj te pes vareko dodžanela, kaj hino o Ježiš, mušinel oda te phenel avri, hoj les te zalen.

12

E Maria pomazinel le Rajes

1 Šov džives angle Patrađi o Ježiš avľa andre Betanija, kaj bešelas o Lazar, saves o Ježiš uštađa andral o meriben.

2 Kerde leske ode te chal. E Marta kerelas pašal lende a o Lazar sas jekh olendar, ko leha bešelas pašal o skamind.

3 E Maria iľa vaj jepaš litra igen vzacno olejos andral o nardos a pomazinda le Ježišoske o pindre a khosľa len peskre balenca. A calo kher šukares voňinelas pal oda olejos.

4 Jekh leskre učeňikendar, o Judaš Iškarijotsko, savo les palis zradzinda, phendā:

5 „Soske pes oda olejos na bikendā vaš o trin šel (300) rupune* a na diňa pes le čorenge?“

6 Ov oda na phendā vašoda, hoj leske džalas pal o čore, ale vašoda, hoj čorelas. Leste sas o gonoro le lovenca a lelas peske olestar, so andre thovenas.

7 Ale o Ježiš phendā: „Muk la, bo oda kerđa pre oda džives, sar merava.“

8 Se o čore hine maškar tumende furt, ale me tumenca furt na avava.“

9 But Židi pes dodžanle, hoj o Ježiš sas ode, a avke avle andre Betanija na ča pal o Ježiš, ale the vaš oda, hoj te dikhen le Lazar, saves uštađa andral o meriben.

10 Avke pes o bare rašaja dovakerde, hoj murdarena the le Lazar,

11 bo angle leste but Židi džanas pal o Ježiš a pačanas andre leste.

* 12:5 300 denara

O Ježiš avel andro Jeruzalem sar kralis

¹² Pre aver džives pes but nipi, so avle pre Patrađi, došunde, hoj o Ježiš džal andro Jeruzalem.

¹³ Avke ile o palmengre konara, gele ke leste a vičinenas:

„Hosanna!

Požehñimen hin oda,

ko avel andro nav le Rajeskro!

Bachtalo o kralis le Izraeloskro!“

¹⁴ O Ježiš arakhlá somaricis a bešla peske pre leste, avke sar hin pisimen:

¹⁵ *„Ma dara tut, čhaje le Sionoskri!*

Dikh, tiro kralis avel bešindos pro somaricis.“

¹⁶ Leskre učeñika oda mek akor na achalile, ale sar sas o Ježiš oslavimen, avla lenge pre godi, hoj kada sas pal leste pisimen, a avke pes oda the ačhila.

¹⁷ Ola nipi, so leha sas akor, sar vičindá avri le Lazar andral o hrobos a uštađa les andral o meriben, svedčinenas pal oda.

¹⁸ Vašoda avle ke leste but nipi, bo šunde, hoj kerđa oda zazrakos.

¹⁹ Akor peske o Farizeja phende: „Dikhen, nič našti keras. Calo svetos džal pal leste!“

O Greki kamen te dikhel le Ježiš

²⁰ Sas ode the varesave Greki, save avle andro Jeruzalem, hoj pro inepos te lašaren le Devles.

²¹ On avle ko Filip, savo sas andral e galilejsko Betsaida, a mangle les: „Rajeja, kamas te dikhel le Ježiš.“

²² O Filip gela a phenda oda le Andrejiske a sodujđzene oda gele te phenel le Ježišoske.

²³ O Ježiš lenge odphenda: „Avla e ora, hoj te avel oslavimen o Čhavo le Manušeskro.

²⁴ Čačes, čačes phenav tumenge: Te perela o zrnos andre phuv, ale na merela, ačhela korkoro. Ale te merela, anela but ulipen.

²⁵ Oda, ko rado dikhel peskro dživipen, našavela les, ale oda, ko na kamel peskro dživipen andre kada svetos, zachrañinela les pro večno dživipen.

²⁶ Te mange vareko služinel, mi phirel pal ma, a ode, kaj som me, ela the miro služobñikos. Miro Dad dela pačiv oles, ko mange služinel.

O Ježiš vakerel pal peskro meriben

²⁷ Akana mange hin phares a so šaj phenav: „Dado, le man avri andral kadi ora? Se vašoda avlom, hoj te cerpinav.

²⁸ Dado, oslavin tiro nav!“

Akor šundiła o hangos andral o ñebos: „Imar oslavindom a mek oslavinava.“

²⁹ Ola nipi, save ode ačhenas, oda šunde a phende: „Herminđa!“ A aver phende: „O añjelos leske vareso phenda.“

³⁰ O Ježiš odphenda: „Na prekal ma šundiła oda hangos, ale prekal tumende.

³¹ Akana hin o sudos upral kada svetos; akana ela avričhido o vladcas kale svetoskro.

³² A sar me avava uprehazdlo la phuvatar, cirdava savoren ke mande.“

³³ Kada phenda vašoda, hoj lenge te del te džanel, save meribnaha merela.

³⁴ O nipi leske odphende: „Amen šundam andro Zakonos, hoj o Kristus ačhela pro furt! Sar oda, hoj tu phenes, hoj o Čhavo le Manušeskro mušinel te avel uprehazdlo? Ko hin oda Čhavo le Manušeskro?“

³⁵ O Ježiš lenge phenda: „Mek sikra hin o švetlos tumenca. Phiren, medik tumen hin o švetlos, hoj tumen te na zachudel o kalipen. Bo ko phirel andro kalipen, na džanel, kaj džal.“

³⁶ Medik tumen hin o švetlos, pačan andro švetlos, hoj te aven o čhave le švetloskre.“ Sar oda o Ježiš phenda, odgela a garuđa pes lenge.

O Židi na pačan andro Ježiš

³⁷ Kajte o Ježiš anglal lende kerđa kajci but zazraki, na pačanas andre leste,

³⁸ hoj pes te naplñinel oda lav, so phenda o prorokos Izajaš:
„Rajeja, ko pačandila amare lavenge?

A kaské sas sikađi le Rajeskri zor?“

³⁹ Vašoda našti pačandile, bo avrether pisinda o Izajaš:

⁴⁰ „Korarda lenge o jakha

a zakerđa lenge o jile,

hoj le jakhenca te na dikhen,

le jilenca te na achalon,

hoj pes te na visaren

a me len te na sastarav avri.“

⁴¹ Kada phenda o Izajaš, bo dikhla leskri slava a vakerelas pal leste.

⁴² No the avke but anglune murša andre leste pačandile. Ale anglo Farizeja pes na pridžanenas, hoj len te na čhiven avri andral e sinagoga.

⁴³ Bo on buter kamenas, hoj len o nipi te lašaren sar o Del.

⁴⁴ O Ježiš vičinda: „Oda, ko pačal andre ma, na pačal ča andre ma, ale the andre oda, ko man bičhađa.“

⁴⁵ A ko man dikhel, dikhel oles, ko man bičhađa.

⁴⁶ Me avlom sar o švetlos pre phuv, hoj ņiko, ko andre ma pačal, te na ačhel andro kalipen.

⁴⁷ Te vareko šunel mire lava a na dolikerel len, me les na sudzinav, bo me na avlom o svetos te odsudzinel, ale te zachrañinel.

⁴⁸ Oda, ko man na prilal aňi mire lava, oles hin ko te sudzinel. O lav, so vakeravas, les sudzinela andro posledno džives.

⁴⁹ Bo me na vakeravas korkoro mandar, ale o Dad, savo man bičhađa, mange prikazinda, so mušnav te phenel a sar te vakerel.

⁵⁰ A me džanav, hoj leskro prikazaňje anel o večno dživipen. Oda, so me vakerav, vakerav avke, sar mange phenda o Dad.“

13

O Ježiš thovel o pindre le učėnikenge

¹ Sas o džives angle Patrađi. O Ježiš džanelas, hoj avla leskri ora te džal het andral kada svetos ko Dad, a vašoda, hoj kamelas peskren, save sas pro svetos, presikađa lenge baro kamiben.

² Rači paš o chaben o beng imar thođa andro jilo le Judašiske, saveske sas dad o Šimon Iškarijotsko, hoj les te zradzinel.

³ No o Ježiš džanelas, hoj o Dad leske diňa savoro andro vasta a hoj avľa le Devlestar a džal pale ko Del.

⁴ Ušťaľa pašal o chaben, čhida tele o uprone gada a phandľa pašal peste e leketa.

⁵ Palis čhida o paňi andro lavoris, chudňa te thovel (omorel) o pindre le učeňikenge a khoselas lenge len la leketaha, so sas phandľi pašal leste.

⁶ Sar avľa paš o Šimon Peter, phučľa lestar o Peter: „Rajeja, tu mange kames te thovel o pindre?“

⁷ O Ježiš leske odphendľa: „Oda, so me kerav, tu akana na achalös, ale palis achaloha.“

⁸ O Peter leske phendľa: „Šoha tuke na domukava, hoj mange te thoves o pindre!“

Ale o Ježiš leske odphendľa: „Te tuke na thovava o pindre, na aveha buter miro učeňikos.“

⁹ Akor leske o Šimon Peter phendľa: „Rajeja, na ča mire pindre, ale the o vasta the o šero.“

¹⁰ O Ježiš leske phendľa: „Oleske, ko pes imar thođa, kempel te thovel ča o pindre, bo imar hino calo žužo. The tumen san žuže, ale na savore.“

¹¹ Bo ov džanelas, ko les zradzinela, a vašoda phendľa: „Na savore san žuže.“

¹² Sar lenge thođa o pindre, urďa pre peste pale o uprone gada a bešľa peske. Palis lendar phučľa: „Achalilan, so tumenge kerďom?“

¹³ Tumen man vičinen ‚Učitelina‘ the ‚Rajeja‘ a mištes phenen, bo me som.

¹⁴ A te me, tumaro Raj the Učitelis, tumenge thoďom o pindre, akor the tumen thoven o pindre jekh avreske.

¹⁵ Me tumenge sikadom, sar oda te keren, hoj the tumen te keren avke sar me.

¹⁶ Čačes, čačes phenav tumenge, hoj o sluhas nane bareder sar leskro raj a aňi oda, ko sas bičhado, nane bareder sar oda, ko les bičhaďa.

¹⁷ Te oda džanen, bachtale san, te oda the keren.

¹⁸ Na vakerav pal tumende savorende. Me džanav, kas mange avri kidňom, ale hoj pes te napľninel oda, so hin pisimen: ‚*Oda, ko manca chal o maro, chudňa pre ma te džal.*‘

¹⁹ Phenav tumenge oda akana, hoj palis, sar pes oda ačhela, te pačan, hoj Me Som.

²⁰ Čačes, čačes phenav tumenge: Oda, ko prilel oles, kas me bičhavava, man prilel, a ko man prilel, prilel oles, ko man bičhaďa.“

O Ježiš phenel, ko les zradzinela

²¹ Sar oda vakerelas o Ježiš, sas leske phares pro jilo a phendľa lenge phundradones: „Čačes, čačes phenav tumenge, jekh tumendar man zradzinela.“

²² Akor o učeňika chudle te dikhel jekh pre aver, bo na achalonas, pal kaste vakerel.

²³ Jekh leskre učeňikendar, oda, saves o Ježiš rado dikhelas, peske pašľolas igen pašes paš o Ježiš.

24 O Šimon Peter leske sikađa, hoj te phučel le Ježišostar, pal kaste oda vakerel.

25 Avke oda učeňikos geľa le šereha mek pašeder paš o Ježiš a phučľa lestar: „Rajeja, ko hin oda?“

26 O Ježiš odphenda: „Oda hin oda, kaske me podava o močimen maro.“ Močinda o maro a diňa le Judašiske, saveske sas dad o Šimon Iškarijotsko.

27 Sar o Judaš iľa o maro, takoj andre leste avľa o satan.

O Ježiš leske phenda: „Oda, so kames te kerel, ker sig.“

28 Ale ňiko olendar, so bešenas pašal o skamind, na achalile, soske leske o Ježiš oda phenda.

29 Vašoda, hoj le Judašiste sas o gonoro le lovenca, varesave učeňika peske gondolinenas, hoj o Ježiš leske phenel: „Dža, cin oda, so kampil pro inepos,“ abo: „De vareso le čoren.“

30 Sar iľa o Judaš o maro, geľa avri. A sas rat.

O nevo prikazaňje

31 Sar o Judaš geľa avri, phenda o Ježiš: „Akana hin oslavimen o Čhavo le Manušeskro a o Del hin oslavimen andre leste.

32 A te o Del hin oslavimen andre leste, the o Del les oslavinela korkoro andre peste a takoj les oslavinela.

33 Čhave mire, imar na avava but tumenca. Rodena man a avke, sar phendom le Židenge, the tumenge akana phenav: Ode, kaj me džav, tumen našti aven.

34 Nevo prikazaňje tumen dav: Kamen jekh avres. Avke, sar me tumen kamavas, the tumen kamen jekh avres.

35 Pal oda prindžarena savore, hoj san mire učeňika, te ela o kamiben maškar tumende.“

O Ježiš phenel, hoj o Peter les zaprinela

36 O Šimon Peter lestar phučľa: „Rajeja, kaj džas?“

O Ježiš leske odphenda: „Kaj me džav, ode pal ma akana našti aves, ale palis pal ma aveha.“

37 O Peter leske phenda: „Rajeja, soske našti džav akana pal tu? Me o džživipen vaš tu dava!“

38 O Ježiš leske odphenda: „Tu vaš ma o džživipen deha? Čačes, čačes phenav tuke, hoj mek aňi o kohutos na gilavela, imar tu man trival zaprineha.“

14

O Ježiš hin o drom, o čačipen the o džživipen

1 „Te na pes tumaro jilo daral! Pačan andro Del, pačan the andre ma.

2 Andre mire Dadeskro kher hin but khera, te oda na ulahas avke, phendomas tumenge, hoj tumenge džav te pripravinel o than?

3 A sar džava a pripravinava tumenge o than, avava pale a lava tumen ke mande, hoj te aven ode, kaj som me.

4 Tumen džanen o drom, kaj me džav.“

5 O Tomaš leske phenda: „Rajeja, amen na džanas, kaj džas. Sar šaj džanas o drom?“

⁶ O Ježiš leske phenda: „Me som o drom, o čačipen the o dživipen. Ńiko na avela ko Dad, te na avela prekal ma.

⁷ Te prindžardanas man, prindžardanas the mire Dades. Akanastar les imar prindžaren a imar les dikhl'an.“

⁸ O Filip phenda: „Rajeja, sikav amenge le Dades a buter amenge imar na kampela.“

⁹ O Ježiš leske phenda: „Kajci but som tumenca a na prindžardal man, Filip? Ko man dikhla, dikhla le Dades. Sar šaj phenes: ‚Sikav amenge le Dades?‘

¹⁰ Na pačas, hoj me som andro Dad a o Dad andre ma? O lava, so tumenge me vakerav, na vakerav korkoro mandar. Ale o Dad, so dživel andre mande, ov kerel peskre skutki.

¹¹ Pačan mange, hoj me som andro Dad a o Dad andre mande. Ale te na pačan mange, ta akor pačan vaš ola skutki, so kerav!

¹² Čačes, čačes phenav tumenge, hoj oda, ko pačal andre ma, kerela ola skutki, so me kerav, a mek the bareder kerela, bo me džav ko Dad.

¹³ A me kerava savoro, so mangena andre miro nav, hoj te avel o Dad oslavimen andro Čhavo.

¹⁴ Te mandar mangena vareso andre miro nav, me oda kerava.“

O Raj del lav pal o Sveto Duchos

¹⁵ „Te man kamen, dolikerena mire prikazaŃja.

¹⁶ A me mangava le Dades a ov tumen dela avre Ťešitelis, savo ela tumenca pro furt;

¹⁷ le Duchos le čačipnaskres, saves o svetos našti prilel, bo les aŃi na dikhel aŃi na prindžarel. Ale tumen les prindžaren, bo dživel maškar tumende a ela andre tumende.

¹⁸ Na mukava tumen sar širotan, avava ke tumende.

¹⁹ Mek sikra a o svetos man buter na dikhela, ale tumen man dikhena. Vašoda, hoj me dživan, the tumen dživena.

²⁰ Andre oda džives tumen prindžarena, hoj me som andre miro Dad a tumen andre mande a me andre tumende.

²¹ Ko prilel mire prikazaŃja a dolikerel len, oda man kamel. A ko man kamel, oles kamela miro Dad; a the me les kamava a sikavava man leske.“

²² O Judaš, ale na oda Iškarijotsko, phenda: „Rajeja, sar oda, hoj tut kames te sikavel amenge, a na le svetoske?“

²³ O Ježiš leske odphenda: „Oda, ko man kamel, dolikerela miro lav a miro Dad les kamela. A avaha ke leste a dživaha leha.

²⁴ Oda, ko man na kamel, na dolikerel mire lava. O lav, so šunen, nane miro, ale le Dadesko, savo man bičhađa.

²⁵ Kada tumenge phendom, mek sar som tumenca.

²⁶ Ale o Ťešitelis, o Sveto Duchos, saves bičhavela o Dad andre miro nav, ov tumen sikavela savoro a leperela tumenge sa, so tumenge phendom.

²⁷ O smirom tumenge mukav; miro smirom tumenge dav. Ale me les tumenge na dav avke sar kada svetos. Tumare jile pes te na trapinen aŃi te na predaran!

²⁸ Šund'an, hoj tumenge phendom: ‚Džav a pale avava ke tumende.‘ Te man kamlanas, radisafl'anas, hoj phendom: ‚Džav ko Dad,‘ bo o Dad hino bareder sar me.

²⁹ Phendom tumenge akana, sigeder sar pes oda ačhela, hoj tumen te pačan, sar pes oda ačhela.

³⁰ Imar na vakerava but tumenca, bo avel o vladcas kale svetoskro. Nane les zor upral mande,

³¹ ale hoj o svetos te prindžarel, hoj kamav le Dades, kerav savoro avke, sar mange o Dad prikazinda. Ušten, džas adarik!“

15

O Ježiš hino čačo viničis

¹ „Me som oda čačo viničis a miro Dad hino vinaris.

² Dojekh konaricis andre mande, so na anel ovocje, odčhinel a dojekh, so anel ovocje, žužarel, hoj te anel buter ovocje.

³ Tumen san imar žuže vaš o lav, so tumenge vakeravas.

⁴ Ačhen andre mande a me andre tumende. Šar o konaričis našti anel ovocje korkoro pestar, te na ačhela andro viničis, avke aňi tumen, te na ačhena andre mande.

⁵ Me som o viničis, tumen san o konarica. Ko ačhel andre mande a me andre leste, anel but ovocje, bo bijal mande našti nič keren.

⁶ Te vareko na ačhel andre mande, ela čhido avri sar o konaricis a šučola avri. Palis len skidena upre, čhivena andre jag a zlabona.

⁷ Te ačhena andre mande a mire lava ačhena andre tumende, akor mangan savoro, so kamen, a ačhela pes tumenge.

⁸ Miro Dad hino oslavimen oleha, hoj tumen anen but ovocje a ačhen mire učeňika.

⁹ Sar man kamel o Dad, avke the me tumen kamav. Ačhen andre miro kamiben!

¹⁰ Te dolikerena mire prikazaňja, ačhena andre miro kamiben, avke sar me dolikeravas mire Dadeskre prikazaňja a ačhav andre leskro kamiben.

¹¹ Kada tumenge phenavas vašoda, hoj miro radišagos te ačhel andre tumende a tumare radišagoske nič te na chibalinel.

¹² Kada hin miro prikazaňje: Kamen jekh avres avke, sar me tumen kamav.

¹³ Ńikas nane bareder kamiben sar oles, ko del peskro dživipen vaš peskre prijateľa.

¹⁴ Tumen san mire prijateľa, te keren savoro, so tumenge prikazinav.

¹⁵ Imar buter tumen na vičinav ‚sluhale‘, bo o sluhas na džanel, so kerel leskro raj. Ale tumen vičinav ‚prijateľale‘, bo diňom tumenge te džanel savoro, so šundom mire Dadestar.

¹⁶ Na tumen tumenge kidňan avri man, ale me mange kidňom avri tumen a ačhadom tumen, hoj te džan a te anen ovocje, savo ačhela. Hoj o Dad tumen te del savoro, so mangena andre miro nav.

¹⁷ Kada tumenge prikazinav: Kamen jekh avres!“

O svetos našti avri ačhel le učeňiken

¹⁸ „Te tumen o svetos našti avri ačhel, džanen, hoj man sigeder našti avri ačhelas.

¹⁹ Te ulanas andral o svetos, o svetos tumen rado dikhlahas sar peskren. Ale vašoda, hoj na san andral o svetos, ale me mange tumen avri kidňom andral o svetos, o svetos tumen našti avri ačhel.

²⁰ Leperen tumenge pro lav, so tumenge phendom: O sluhas nane bareder sar leskro raj. Te pre mande džanas, džana the pre tumende. Te dolikerde miro lav, dolikerena the tumare.

²¹ Ale kada savoro tumenge kerena vaš miro nav, bo na prindžaren oles, ko man bičhađa.

²² Te na avlomas a na vakerđomas lenge, na ulahas len binos. Ale akana len nane vihovorka vaš lengro binos.

²³ Oda, ko man našti avri ačhel, našti avri ačhel the mire Dades.

²⁴ Te na kerđomas maškar lende o skutki, so ňiko aver na kerđa, na ulahas len binos. Ale akana dikhle, a the avke man the mire Dades našti avri ačhen,

²⁵ hoj pes te ačhel o lav, so hin pisimen andre lengro Zakonos: *„Našti man avri ačhenas a ňa sas vaš soske.”*

²⁶ Ale sar avela o Ťešitelis, saves tumenge bičhavava, o Duchos le čačipnaskro, savo avel le Dadestar, ov svedčinel a pal ma.

²⁷ A the tumen svedčinena pal ma, bo san manca ešebnovarestar.“

16

¹ „Kada tumenge phendom vašoda, hoj te na preačhen te pačal.

² Čhivena tumen avri andral o sinagogi a avel e ora, kana peske sako, ko tumen murdarela, gondolinela, hoj oleha služinel le Devleske.

³ A kerena oda, bo na prindžarde aňi le Dades aňi man.

⁴ Ale kada tumenge phendom vašoda, hoj sar avela odi ora te leperen tumenge, hoj tumenge oda phenavas. Ešebnovarestar tumenge kada na phendom, bo somas tumenca.“

Pal o Sveto Duchos

⁵ „Ale akana džav ke Oda, ko man bičhađa, a ňiko tumendar mandar na phučel: *„Kaj džas?”*

⁶ Ale o pharipen pherdžarda tumare jile, bo tumenge vakerđom kala veci.

⁷ No me tumenge phenav o čačipen: Tumenge ela feder, te me džava het. Bo te me na džava het, o Ťešitelis na avela ke tumende. Ale te džava het, bičhavava les ke tumende.

⁸ Sar ov avela, sikavela le svetoske o binos, o spravodlišagos the o sudos;

⁹ O binos hin andre oda, hoj na pačan andre ma;

¹⁰ o spravodlišagos hin andre oda, hoj džav ke miro Dad a imar man buter na dikhena;

¹¹ a o sudos hin andre oda, hoj o vladcas kale svetoskro hino odsudzimen.

¹² Mek man hin but so tumenge te phenel, ale akana mek oda našti zlidžan.

¹³ Ale sar avela Ov, o Duchos le čačipnaskro, lidžala tumen andre dojekh čačipen. Na vakerela korkoro pestar, ale vakerela savoro, so šunel. A phenela tumenge the oda, so avela.

¹⁴ Ov man oslavinela, bo lela olestar, so hin miro, a phenela oda tumenge.

¹⁵ Savoro, so hin le Dades, hin miro – vašoda phendom, hoj lela olestar, so hin miro, a phenela oda tumenge.“

O Ježiš džala het a avela pale

¹⁶ „Mek sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man.“

17 Akor varesave učeñika maškar peste phende: „Soske phenel: ‚Mek sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man?‘ A soske phenel: ‚Me džav ko Dad?‘“

18 Avke pestar phučenar: „So hin oda: ‚Mek sikra?‘ Na džanas, so vakerel.“

19 O Ježiš džanla, hoj lestar oda kamle te phučel a phendā lenge: „Phučen jekh avrestar, soske phendom: ‚Mek sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man?‘“

20 Čačes, čačes tumenge phenav, hoj tumen rovena the hikinena a o svetos radisalola. Tumen avena andro pharipen, ale tumaro pharipen pes visarela pro radišagos.

21 La khabña džuvla hin o dukha, sar ločhol, bo avla lakri ora. Ale sar lake ulol o čavoro, radišagostar bisterel pro dukha, bo anda le čavores pro svetos.

22 The tumen akana hin pharipen, ale pale tumen dikhava a tumare jile radisalona a tumaro radišagos tumendar ñiko na lela.

23 Oda džives mandar imar na phučena ñič. Čačes, čačes tumenge phenav, hoj dela tumen savoro, so mangena le Dadestar andre miro nav.

24 Dži akana mek andre miro nav na mangelas ñič. Avke mangelas a chudena, hoj tumare radišagoske ñič te na chibañinel.

Le Ježišoskro viťazstvo upral o svetos

25 Kada tumenge vakeravas andro podobenstva, ale avela e ora, hoj tumenge na vakerava buter andro podobenstva. Ale vakerava tumenge phundradones pal o Dad.

26 Andre oda džives tumen mangena andre miro nav. Na phenav tumenge, hoj me vaš tumenge mangava le Dades,

27 se korkoro o Dad tumen rado dikhel, bo tumen man rado dikhenas a pačandilān, hoj me avlom le Devlestar.

28 Avlom pašal o Dad andro svetos. Akana pale omukav o svetos a džav paš o Dad.“

29 Akor o učeñika phende: „Dikh, akana vakeres phundradones, a na vakeres andro podobenstvo.“

30 Akana džanas, hoj džanes savoro a na kempel tuke, hoj tutar vareko te phučel. Vašoda pačas, hoj avlal le Devlestar.“

31 O Ježiš lenge odphendā: „Akana pačan?“

32 Dikhen, avel e ora a imar akana avla, hoj sako tumendar denašela pal peskro drom a man mukena korkores, ale me na som korkoro, bo o Dad hino manca.

33 Kada tumenge vakeravas vašoda, hoj tumen te avel andre mande smirom. Andro svetos tumen ela pharipen. Ale aven zorale! Me zvifazindom upral o svetos.“

17

Le Ježišoskri modlitba

1 Sar oda o Ježiš dovakerda, dikhla pro ñebos a phendā:

„Dado, avla e ora. Oslavin tire Čhas, hoj o Čhavo te oslavinel tut.“

2 Bo tu les diñal zor upral dojekh manuš, hoj te del večno dživipen savoren, kas leske diñal.

³ O večno dživipen hin andre oda: Hoj te prindžaren tut, le jekhe čače Devles the le Ježiš Kristus, saves bičhađal.

⁴ Me tut oslavindom pre kadi phuv oleha, hoj dokerdom savoro, so mange diňal te kerel.

⁵ Akana tu, Dado, oslavin man paš tute ola slavaha, so man sas paš tu mek angloda, sar sas stvorimen o svetos.

⁶ Sikadom tiro nav le manušenje, saven mange diňal andral o svetos. Tire sas a diňal len mange a dolikerde tiro lav.

⁷ On akana džanen, hoj savoro, so mange diňal, hin tutar.

⁸ Bo me lenge diňom o lava, so tu mange diňal a on len priile a čačes sprindžarde, hoj avlóm tutar, a pačandile, hoj tu man bičhađal.

⁹ Me mangav vaš lenge. Na mangav vaš o svetos, ale vaš ola, kas mange diňal, bo hine tire.

¹⁰ A savoro, so hin miro, hin tiro a savoro, so hin tiro, hin miro. A me som oslavimen prekal lende.

¹¹ Imar buter na som pro svetos, ale on hine pro svetos a me džav ke tu. Sveto Dado, doliker len andre tiro nav, savo man diňal, hoj te aven jekh, avke sar amen sam jekh.

¹² Medik somas lenca pro svetos, me len dolikeravas andre tiro nav, so man tu diňal. Davas pre lende pozoris a ňiko lendar na našliľa, ča oda, ko mušindă te avel našado, hoj pes te ačhel avke, sar hin pisimen.

¹³ Akana džav ke tu a kada phenav, medik som pro svetos, hoj miro riđšagos te avel pherdo andre lengre jile.

¹⁴ Me lenge diňom tiro lav a o svetos len naši avri ačhel, bo nane andral o svetos, avke sar me na som andral o svetos.

¹⁵ Na mangav, hoj len te les andral o svetos, ale hoj len te chraňines le nalačhestar.

¹⁶ Nane andral o svetos, avke sar me na som andral o svetos.

¹⁷ Pošvecin len tire čačipnaha! Tiro lav hin o čačipen.

¹⁸ A sar tu man bičhađal andro svetos, avke the me len bičhađom andro svetos.

¹⁹ A me man oddav tuke vaš lenge, hoj the on te aven oddine le čačipnaske.

²⁰ Na mangav ča vaš lenge, ale mangav the vaš ola džene, ko prekal lengre lava pačana andre mande,

²¹ hoj savore te aven jekh. Avke sar tu, Dado, sal andre ma a me andre tu, avke mi en the on andre amende, hoj o svetos te pačal, hoj tu man bičhađal.

²² Me lenge diňom odi slava, so tu mange diňal, hoj te aven jekh, avke sar amen sam jekh.

²³ Me andre lende a tu andre mande, hoj te aven jekh andre savoreste, hoj o svetos te džanel, hoj tu man bičhađal a hoj len kamehas avke, sar man kamehas.

²⁴ Dado, kamav, hoj ola manuša, saven mange diňal, te aven manca ode, kaj som me, hoj te dikhen miri slava – e slava, so mange diňal vašoda, bo man kamehas mek angloda, sar sas o svetos stvorimen.

²⁵ Čačipnaskro Dado, o svetos tut na prindžarda, ale me tut prindžardom a the kala prindžarde, hoj tu man bičhađal.

²⁶ Diñom lenge te džanel tiro nav a mek the dava, hoj o kamiben, saveha man kamehas, te ačhel andre lende a me andre lende.“

18

Zalen le Ježiš

¹ Sar pes o Ježiš imar domodlinda, geła peskre učeņikenca prekal o paņi Kidron, kaj sas olivovo sados. O Ježiš geła andre peskre učeņikenca.

² O Judaš, savo les zradzinda, džanelas ole thanestar, bo o Ježiš pes ode buterval arakhelas peskre učeņikenca.

³ Avke iła peha o Judaš jekh čata slugađen the sluhen le nekbaredere rašajendar the Farizejendar. Sas len lampaša the aver švetla, šabli the kopiji.

⁴ O Ježiš džanelas savorestar, so pes leske ačhela, avke geła a phučła lendar: „Kas roden?“

⁵ „Le Ježiš Nazaretsko,“ odphende leske.

O Ježiš phenda: „Me Som.“ A sas lenca the o Judaš, leskro zradcas.

⁶ Sar lenge o Ježiš phenda: „Me Som,“ gele palal a pele pre phuv.

⁷ Avke lendar pale phučła: „Kas roden?“

„Le Ježiš Nazaretsko,“ phende.

⁸ O Ježiš odphenda: „Phendom tumenge, hoj Me Som. Te man roden, len muken te džal.“

⁹ Kada phenda, hoj pes te ačhen leskre lava: „Ňikas olendar, kas mange diňal, na našađom.“

¹⁰ Akor o Šimon Peter cirdña avri peskri šabla a odčinda le nekbaredere rašaskre slugaske o čačo kan. Oda slugas pes vičinelas Malchos.

¹¹ Ale o Ježiš phenda le Peteriske: „Thov e šabla pale, kaj sas! Či na pijava avri e kuči, so mange o Dad diňa?“

¹² Akor o slugađa, o velitelis the o sluhi le Židengre ile le Ježiš a zaphandle les.

¹³ A ešeb les ligende ko Annaš, bo ov sas o sastro le Kajfašiskro. O Kajfaš sas oda berš nekbareder rašaj.

¹⁴ Oda sas oda Kajfaš, savo phenda le Židenge, hoj feder ela, te merela jekh manuš vaš savore nipi.

O Peter zaprinel le Ježiš

¹⁵ Džalas pal o Ježiš o Šimon Peter the dujto učeņikos. Ole učeņikos o nekbareder rašaj prindžarelas a geła jekhetane le Ježišoha andre le nekbareder rašaskri dvora.

¹⁶ No o Peter ačhelas avri paš o vudar. Palis oda dujto učeņikos, saves o nekbareder rašaj prindžarelas, avla avri a vakerđa ola čaha, savi phundravelas e brana, palis iła andre le Peter.

¹⁷ Odi čhaj, savi phundravelas e brana, phučła le Peteristar: „Na sal the tu jekh kale manušeskre učeņikendar?“

„Na som,“ odphenda o Peter.

¹⁸ Ačhenas ode o sluhi the o služobņika le Židengre a kerde bari jag a tačarenas pes, bo sas šil. Ačhelas lenca the o Peter a tačarelas pes.

O Ježiš anglo nekbareder rašaj

¹⁹ O nekbareder rašaj phučelas le Ježišostar pal o učeņika the pal leskro sikaviben.

²⁰ O Ježiš leske odphendā: „Me vakeravas le svetoske phundradones. Furt sikavavas andre sinagoga the andro chramos, kaj pes zdžan savore Židi, a nič na vakeravas počoral.

²¹ So mandar phučes? Phuč olendar, ko šunenas, so lenge vakeravas. On džanen, so vakerđom.“

²² Sar oda phendā, jekh ole slugadendar, so ode ačhelas, demađa le Ježiš pal o muj a phendā: „Kavke odphenes le nekbareder rašaske?“

²³ O Ježiš leske odphendā: „Te namištes phendom, sikav, so namištes phendom, ale te mištes, soske man mares?“

²⁴ Palis bičhađa o Annaš le Ježiš zaphandlones ke aver nekbareder rašaj ko Kajfaš.

O Peter pale zaprinel le Ježiš

²⁵ O Šimon Peter ačhelas a tačarelas pes. A phučle lestar: „Na sal the tu jekh leskre učeņikendar?“

No ov zaprinđa a phendā: „Na som.“

²⁶ Jekh le nekbareder rašaskre sluhendar, savo sas famelija oleske, kaske o Peter odčhinda o kan, phendā: „Na dikhłom tut leha andre zahrada?“

²⁷ O Peter pale zaprinđa a takoj gilāđa o kohutos.

O Ježiš anglo Pilat

²⁸ Avke ligende le Ježiš khatar o Kajfaš andro palacis le Pilatoskro a sas tosara. Ale on na gele andre, hoj pes te na melāren, bo kamle te chal le bakrores pre Patrađi.

²⁹ O Pilat avļa avri pal lende a phučļa: „So hin tumen pre kada manuš?“

³⁰ Odphende leske: „Te na kerdahas kada manuš namištes, na andamas les ke tu.“

³¹ O Pilat odphendā: „Len les tumen a sudzinen les pal tumaro zakonos.“

O Židi leske phende: „Amen nane pravos ņikas te murdarel.“

³² Kada pes ačhila, hoj pes te ačhen o lava le Ježišoskre, savenca diňa te džanel, save meribnaha merela.

³³ Avke o Pilat geļa pale andro palacis, vičindā le Ježiš a phučļa lestar: „Sal tu o židoviko kralis?“

³⁴ O Ježiš odphendā: „Phenes oda korkoro tutar, abo tuke oda pal ma phende aver džene?“

³⁵ O Pilat phendā: „So me som Židos? Korkoro tiro narodos the o bare rašaja mange tut dine. So kerđal?“

³⁶ O Ježiš odphendā: „Miro krališagos nane andral kada svetos. Te ulahas miro krališagos andral kada svetos, mire služobņika pes mardehas vaš ma, hoj te na avav dino andro vasta le Židenge. Ale akana miro krališagos nane adarik.“

³⁷ Akor o Pilat phendā: „Ta akor the avke sal kralis?“

O Ježiš odphendā: „Tu phenes, hoj som kralis. Me pre oda ulilom, a vašoda avłom pro svetos, hoj te svedčinov pal o čačipen. Sako, ko hin andral o čačipen, šunel miro hangos.“

³⁸ O Pilat phučla: „So hin o čačipen?“ Sar oda phenda, geľa pale avri paš o Židi a phenda lenge: „Me pre leste na arakhľom nič nalačo.“

³⁹ Ale hin tumen tradicija, hoj tumenge premukav pre Patrađi jekhe bertenošis. Kamen, hoj tumenge te premukav le židovike kralis?“

⁴⁰ Ale on savore vičinenas: „Na les, ale le Barabaš!“ O Barabaš sas zbužňikos.

19

O Pilat odsudzinel le Ježiš pro meriben

¹ Akor iľa o Pilat le Ježiš a diňa les te marel le bičoha.

² O slugađa kerde le trňendar koruna a thode le Ježišoske pro šero. Urde les andro purpurovo plaštoš,

³ avenas paš leste a phenenas: „Mi dživel o židoviko kralis!“ A marenas les pal o muj.

⁴ Palis o Pilat avľa pale avri a phenda lenge: „Dikhen, anav tumenge les avri, hoj te džanen, hoj me pre leste na arakhav nič nalačo.“

⁵ Avke avľa o Ježiš avri. Pro šero les sas e koruna le trňendar a sas urdo andro purpurovo plaštoš. O Pilat lenge phenda: „Dikhen, o manuš!“

⁶ Sar les dikhle o bare rašaja the o stražňika, vičinde: „Ukrižin les! Ukrižin les!“

O Pilat lenge phenda: „Tumen les len a ukrižinen! Me pre leste na arakhav nič nalačo!“

⁷ O Židi leske odphende: „Amen hin zakonos a pal oda zakonos mušinel te merel, bo kerelas pestar o Čhavo le Devleskro.“

⁸ Sar oda šunđa o Pilat, meksa buter predarandĭla

⁹ a geľa pale andre peskro palacis a phučla le Ježišostar: „Khatar sal?“ Ale o Ježiš leske na odphenda.

¹⁰ O Pilat leske phenda: „Manca na vakeres? So na džanes, hoj man hin zor tut te premukel abo tut te ukrižinel?“

¹¹ O Ježiš leske odphenda: „Na ulahas tut upral mande ņisavi zor, te tuke oda na ulahas dino upral. Vašoda bareder binos hin oles, ko man tuke diňa andro vasta.“

¹² Akorestar les kamelas o Pilat te premukel. Ale o Židi vičinenas: „Te kales premukeha, na sal le cisariskro prijateľis. Bo sako, ko pestar kerel kralis, džal pro cisaris.“

¹³ Sar o Pilat šunđa kala lava, iľa le Ježiš avri a bešľa peske pro sudno stolkos pro than, so pes vičinel Litostrotos a andre hebrejiko čhib Gabata.

¹⁴ A sas o džives, sar pes pripravinenas pre Patrađi; sas vaj dešuduj ori*.

O Pilat phenda le Židenge: „Dikhen! Tumaro kralis!“

¹⁵ No on vičinde: „De les het! Murdar les! Ukrižin les!“

O Pilat phučla: „Kamen, hoj te ukrižinav tumare kralis?“

Ale o bare rašaja odphende: „Nane amen kralis, ča cisaris!“

O Ježiš ukrižimen

¹⁶ Akor lenge les diňa, hoj les te ukrižinen. Avke ile le Ježiš het.

¹⁷ Lidžalas peskro kerestos a džalas pro than, so pes vičinel Lebka a andre hebrejiko čhib Golgota.

* 19:14 E grecko čhib: šov ori

¹⁸ Ode les ukrižinde a leha mek the duje avren, jekhes pal jekh sera a dujtones pal e dujto sera, a le Ježiš maškaral.

¹⁹ O Pilat diña te pisinel tabulka a thođa la pro kerestos. A sas ode pisimen: „O Ježiš Nazaretsko, o kralis le Židengro.“

²⁰ A genenas la but Židi, bo oda than, kaj sas o Ježiš ukrižimen, sas pašes paš o foros. Sas oda pisimen hebrejski, grecki the lafinski.

²¹ Akor phende le Židengre nekbaredere rašaja le Pilatoske: „Ma pisin: ‚O kralis le Židengro,‘ ale pisin, hoj ov phenda: ‚Me som kralis le Židengro.‘ “

²² Ale o Pilat odphenda: „Oda, so pisindom, pisindom.“

²³ Sar imar o slugađa ukrižinde le Ježiš, rozđelinde leskre gada pro štar kotora, dojekhe slugađiske jekh kotor. Ile the o teluno gad, savo na sas sido, ale sas jekhe pochtanestar uprunestar dži tele

²⁴ a phende peske: „Na čingeras les, ale losinas vaše, kaskro ela.“ Aleha pes ačhila oda, so hin pisimen:

*„Rozđelinde peske maškar peste mire gada
a vaš miro ruchos peske čhide losos.“*

Kada hin oda, so kerde o slugađa.

²⁵ Paš o kerestos le Ježišoskro ačhelas leskri daj, leskra dakri pheň, e Maria, so sas romňi le Kleofašiskri, the e Maria Magdalena.

²⁶ Sar o Ježiš ode dikhla peskra da a the le učeňikos, saves kamelas, hoj ačhel paš late, phenda peskra dake: „Džuvlije, dikh, tiro čavo!“

²⁷ Paľis phenda le učeňikoske: „Dikh, tiri daj!“ Akorestar la iľa oda učeňikos ke peste.

O Ježiš merel

²⁸ Paľis, sar imar dikhla o Ježiš, hoj hin savoro dokerdo a hoj pes te napľininel oda, so hin pisimen, phenda: „Smedno som!“

²⁹ Sas ode čaro, andre savo sas šut. Močinde e špongija andro šut, phandle la pre izoposkri paca a thode leske la paš o vušta.

³⁰ Sar o Ježiš koštoľinda o šut, phenda: „Dokerdo hin!“ Zmukla tele o šero a mukla avri peskre duchos.

³¹ Vašoda, hoj sas o džives anglo šabat, mangle o Židi le Pilat, hoj te del te phagel o kokala pro pindre olenge, ko sas ukrižimen. Bo na kamenas len te mukel pro keresti pro šabat a kada šabat sas baro.

³² Avke avle o slugađa a phagle o kokala pro pindre le ešebnoneske the le dujtoneske, so leha sas ukrižimen.

³³ Ale sar avle paš o Ježiš a dikhle, hoj imar hino mulo, na phagerde leske o kokala,

³⁴ ale jekh le slugađendar predemađa la kopijaha leskri sera a takoj čulila avri o rat the o paňi.

³⁵ A oda, ko oda dikhla, diña svedectvos a leskro svedectvos hino čačipnaskro. Ov džanel, hoj vakerel čačipen, hoj the tumen te pačan.

³⁶ Kada pes ačhila vašoda, hoj pes te napľininel oda, so hin pisimen: „Aňi jekh leskro kokalos na ela phagerdo,“

³⁷ a pre aver than hin pisimen: „Dikhena oles, kas predemade.“

O Ježiš parundo

³⁸ Paľis o Jozef andral e Arimatija, savo sas le Ježišoskro učeňikos, ale počoral, bo daralas le Židendar, phučla le Pilatostar, či šaj lel tele

le Ježišoskro telos, a o Pilat leske domukľa. Avke avľa a iľa tele le Ježišoskro telos.

³⁹ Avľa the o Nikodem, savo sas angloda rači paš o Ježiš, a iľa peha vaj tranda (30) kili mišimen aloe the mirha.

⁴⁰ Avke ile le Ježišoskro telos a pačarde les andro lepedi le voňave olejenca, avke sar hine o Židi sikade te parunel.

⁴¹ Pre oda than, kaj les ukrižinde, sas zahrada a andre zahrada nevo hrobos, andre savo mek šoha űiko na sas thodo.

⁴² A vašoda, hoj sas o džives anglo šabat a hoj o hrobos sas pašes, thode ode le Ježiš.

20

O Ježiš nane andro hrobos

¹ Paľis ešebno džives andro kurko sig tosara, mek sar sas rat, avľa e Maria Magdalena paš o hrobos a dikhľa, hoj o bar hino odcirdlo pašal o hrobos.

² Sar oda dikhľa, denašelas a avľa ko Šimon Peter the ke oda dujto učeňikos, saves rado dikhelas o Ježiš, a phenda lenge: „Ile le Rajes andral o hrobos a na džanas, kaj les thode.“

³ Akor o Peter the o dujto učeňikos gele paš o hrobos.

⁴ Soduždžene denašenas jekhetane, ale o dujto učeňikos denašelas sigeder sar o Peter a doavľa ešebno paš o hrobos.

⁵ Sar bandiľa andro hrobos, dikhľa ode ča o lepedi, ale na geľa andre.

⁶ Paľis ode doavľa the o Šimon Peter a geľa andro hrobos a tiš dikhľa o lepedi

⁷ the o khosno, so sas le Ježišoste pro šero. O khosno na sas paš o lepedi, ale sas zapačardo pre aver than.

⁸ Akor geľa andre the o dujto učeňikos, savo sas ešebno paš o hrobos, a dikhľa a pačandiľa.

⁹ On mek na achalonas le Devleskre Laveske, hoj o Ježiš mušinelu te uštel andral o meriben.

¹⁰ Avke ola učeňika gele pale khere.

O Ježiš pes sikavel la Maria Magdalenake

¹¹ Ale e Maria ačhelas avri paš o hrobos a rovelas. A sar rovelas, bandiľa andro hrobos

¹² a dikhľa te bešel duje aňjelen andro parne gada ode, kaj angloda pašlolas le Ježišoskro telos; jekhes paš o šero a dujtones paš o pindre.

¹³ On latar phučle: „Džuvlije, so roves?“

Oj odphenda: „Ile mire Rajes a na džanav, kaj les thode.“

¹⁴ Sar oda phenda, visarda pes palal a dikhľa ode te ačhel le Ježiš, ale na džanelas, hoj oda hin o Ježiš.

¹⁵ O Ježiš latar phučľa: „Džuvlije, so roves? Kas rodes?“

Oj peske gondoliňđa, hoj oda hin o zahradňikos, a phenda leske: „Rajeja, te les tu ilal het, phen mange, kaj les thodaľ, a me les lava.“

¹⁶ O Ježiš lake phenda: „Mario!“

Oj visaliľa a phenda leske andre hebrejiko čhib: „Rabbuni!“ (So hin prethodo: Učitelina.)

¹⁷ O Ježiš lake phenda: „Ma chude tut mandar, bo mek naomas upre ke miro Dad, ale dža pal mire phrala a phen lenge: ‚Džav upre ke miro Dad the ke tumaro Dad, ke miro Del the ke tumaro Del.‘ “

¹⁸ Avke e Maria Magdalena geľa pal o učeňika a phenda lenge: „Dikhľom le Rajes!“ A phenda lenge the oda, so lake phenda.

O Ježiš pes sikavel le učeňikenge

¹⁹ Mek rači oda džives, o ešebno džives andro kurko, sas o učeňika zgele a daratar anglo Židi sas o vudar zarimen. O Ježiš avľa, ačhila maškar lende a phenda lenge: „Smirom tumenge!“

²⁰ Sar oda phenda, sikada lenge peskre vasta the peskri sera. O učeňika radisalile, sar dikhle le Rajes.

²¹ O Ježiš lenge pale phenda: „Smirom tumenge! Sar man bičhada o Dad, avke the me tumen bičhavav.“

²² Sar oda phenda, phurdľa pre lende a phenda lenge: „Prilen le Svete Duchos!

²³ Olenge, kaske odmukena o bini, hin odmuklo, a kaske na odmukena o bini, nane odmuklo.“

O Ježiš the o Tomaš

²⁴ Ale o Tomaš, savo pes vičinel Didimos, jekh le dešudujendar, na sas lenca, sar avľa o Ježiš.

²⁵ Avke leske phende okla učeňika: „Dikhľam le Rajes!“

No ov lenge phenda: „Te na dikhava o cheva pal o lecegi andre leskre vasta a na thovava miro angušt andro cheva, kaj sas predemado, a na thovava miro vast andre leskri sera, na pačava!“

²⁶ Pal ocho džives sas pale leskre učeňika andro kher a the o Tomaš sas lenca. O Ježiš avľa prekal o zarimen vudar, ačhila peske maškar lende a phenda: „Smirom tumenge!“

²⁷ Palis phenda le Tomašiske: „Thov tiro angušt kade a dikh pre mire vasta. An tiro vast a thov les andre miri sera a ma av napačabnaskro, ale pačabnaskro!“

²⁸ O Tomaš leske odphenda: „Miro Raj the miro Del!“

²⁹ O Ježiš leske phenda: „Pačandilal, bo man dikhľal. Bachtale hine ola, ko na dikhle a pačandile.“

³⁰ O Ježiš mek but aver zazraki kerďa anglo jakha peskre učeňikengre, so nane pisimen andre kadi kňižka.

³¹ Ale kada hin pisimen vašoda, hoj te pačan, hoj o Ježiš hino o Kristus, o Čhavo le Devleskro, a pačabnaha tumen te avel o dživipen andre leskro nav.

21

O Ježiš pes pale sikavel le učeňikenge

¹ Palis pes pale o Ježiš sikada le učeňikenge paš o Tiberijadsko moros. Ačhila pes oda kavke:

² Sas jekhetane o Šimon Peter, o Tomaš, saves vičinen Didimos, o Natanael andral e Kana Galilejsko, o duj čhave le Zebedeoskre the mek duj aver leskre učeňika.

³ O Šimon Peter lenge phenda: „Džav te chudel ribi.“ Phende leske: „Džas the amen tuha.“ Avke bešle andre lodka a gele, ale odi rat na chudle nič.

⁴ Sar vidñisaŀolas, ačhelas o Ježiš paš o pañi, ale o učeñika na džanenas, hoj oda hin o Ježiš.

⁵ O Ježiš lendar phučļa: „Čhavale, chudñan varesave ribi?“ „Na,“ odphende.

⁶ Ov lenge phendā: „Čhiven e sita pre čači sera la lodkakri a chudena.“ Avke čhīde a chudle ajci but ribi, hoj añi na birinenas te cirdel avri e sita.

⁷ Akor phendā oda učeñikos, saves kamelas o Ježiš, le Peteriske: „Oda hin o Raj!“ Sar šunđa o Šimon Peter, hoj oda hin o Raj, urđa pre peste o uprune gada, so anglođa čhīda tele, a chučļa andro moros.

⁸ Okla učeñika avle la lodkaha a cirdenas pal peste e sita le ribenca, bo na sas dur la phuvatar, vaj šel (100) metri.

⁹ Sar doavle paš o brehos, dikhle, hoj imar ode sas kerđi e jag le angarendar a upral sas thodi e riba the o maro.

¹⁰ O Ježiš lenge phendā: „Anen ole ribendar, so akana chudñan.“

¹¹ O Šimon Peter geļa a cirdña e sita avri pre phuv. A sas andre pherdo bare ribi, šel penda the trin (153), ale kajte sas kajci but, e sita na čhindīļa.

¹² Palis phendā o Ježiš: „Aven te chal!“ A ñiko le učeñikendar pes na opovažinda lestar te phučel: „Ko tu sal?“ Bo džanenas, hoj oda hin o Raj.

¹³ O Ježiš avļa pašeder, iļa o maro a podiña lenge. Avke kerđa the la ribaha.

¹⁴ Kada sas imar tritovar, so pes sikađa o Ježiš peskre učeñikenge, kanastar uštīļa andral o meriben.

O Ježiš the o Peter

¹⁵ Sar imar dochale, phučļa o Ježiš le Šimonostar Peteristar: „Šimon, čhavo le Janoskro, kames man buter sar kala?“

„He, Rajeja, tu džanes, hoj tut rado dikhav,“ phendā leske o Peter.

O Ježiš leske phendā: „Pašin mire bakroren!“

¹⁶ Pale lestar o Ježiš phučļa: „Šimon, čhavo le Janoskro, kames man?“

„He, Rajeja, tu džanes, hoj tut rado dikhav,“ phendā leske.

O Ježiš leske phendā: „Starin tut pal mire bakrore!“

¹⁷ Tritovar lestar phučļa: „Šimon, čhavo le Janoskro, rado man dikhes?“

Akor ačhīļa smutno o Peter, hoj lestar tritovar phučel: „Rado man dikhes?“ A phendā leske: „Rajeja, tu džanes savoro! Tu džanes, hoj tut rado dikhav.“

O Ježiš leske phendā: „Pašin mire bakroren!“

¹⁸ Čačes, čačes phenav tuke: Sar salas terneder, phandehas tut korkoro a džahas, kaj kamehas. Ale sar phuroha, nacirdeha tire vasta a aver tut phandela a liđžala tut ode, kaj na kameha.“

¹⁹ Oleha o Ježiš diña le Peteriske te džanel, save meribnaha oslavīnēla le Devles. Sar oda phendā, prikazinda leske: „Av pal ma!“

²⁰ O Peter visaliļa a dikhļa, hoj džal pal leste oda učeñikos, saves kamelas o Ježiš a savo paš o chaben geļa pašeder paš o Ježiš a phučļa: „Rajeja, ko tut zradzinēla?“

²¹ Sar les o Peter dikhļa, phendā le Ježišoske: „Rajeja, so ela kaleha?“

²² O Ježiš leske phenda: „Te kamav, hoj te ačhel, medik na avava, so tut andre oda? Tu av pal ma!“

²³ Vaš oda lav pes maškar o phrala vakerelas, hoj oda učeňikos na merela. No o Ježiš leske na phenda, hoj na merela, ale: „Te kamav, hoj te ačhel, medik na avava, so tut hin andre oda?“

²⁴ Oda hin oda učeňikos, savo svedčinel pal kala veci a kada pisinda. Džanas, hoj leskro svedctvos hino čačipnaskro.

²⁵ No, hin mek the but aver veci, save o Ježiš kerda. Te pes oda savoro pisindahas andre, gondolinav mange, hoj aňi le svetos na ulaahas dos than pre ola kňižki, so pes diňahas te pisinel.

Amen.

Le Apoštolengre Skutki

¹ Lačo Teofilona, ešebno zvitkos pisindom pal savoreste, so chudña o Ježiš te kerel a te sikavel

² dži andre oda džives, sar sas ilo upre andro ņebos. Angloda sar sas ilo upre, diña prekal o Sveto Duchos o prikazaŋja le apoštolenge, saven peske kidña avri.

³ Saranda (40) džives pal peskro meriben pes lenge o Ježiš buterval sikavelas avke, hoj te džanen, hoj dživel. Dikhle les a vakerelas lenca pal o krališagos le Devleskro.

⁴ Sar mek sas lenca jekhetane, prikazinelas lenge: „Ma džan het andral o Jeruzalem, ale užaren pre oda daros, pal savo tumenge vakeravas a pal savo miro Dad diña lav, hoj tumen dela.

⁵ O Jan bolelas le paŋeha, ale tumen avena bolde le Svete Duchoha, imar nabut dživesenca.“

O Ježiš džal andro ņebos

⁶ A sar pes zgele, phučle le Ježišostar: „Rajeja, či kames akana pale te ačhavel o krališagos le Izraeloskro?“

⁷ O Ježiš lenge odphenda: „Oda nane tumari veca te džanel o dživesa, abo te prindžarel o časi, save o Dad diña peskra zoraha.

⁸ Ale avela pre tumende o Sveto Duchos, prilena leskri zor a avena mire švedki andro Jeruzalem the pal cali Judsko the andre Samarija a palis the dži andro posledno agor la phuvakro.“

⁹ Pal kala lava sas angle lengre jakha hazdlo upre andro ņebos a e chmara les iľa pašal lengre jakha.

¹⁰ Androda, sar dikhenas upre pro ņebos, jekhvareste paš lende ačhile duj murša urde andro parne gada,

¹¹ a phende: „Muršale andral e Galileja, so kade ačhen a dikhen pro ņebos? Kada Ježiš, savo sas tumendar ilo upre andro ņebos, avela pale avke, sar les dikhlan te džal andro ņebos.“

¹² Palis gele pale andro Jeruzalem pal o Olivovo Verchos, so hin vaj jekh kilometros paš o Jeruzalem.

¹³ Sar doavle andro foros, gele andro upruno baro kher, kaj bešenas o Peter, o Jakob, o Jan, o Andrej, o Filip, o Tomaš, o Bartolomej, o Matuš, o Jakob le Alfeoskro, o Šimon Zelota, saves vičinenas Horlivec, the o Judaš le Jakoboskro.

¹⁴ Kala savore ačhenas jekhetane andro modlitbi, jekhetane le džuvlenca the la Mariaha, le Ježišoskra daha, the leskre phralenca.

Kiden avri le Matej vaš o apoštolos

¹⁵ Andre ola dživesa uštıla upre o Peter maškar savore učeŋika. Sas ode vaj šel the biš (120) manuša. A phenda:

¹⁶ „Muršale, phralale, mušinda pes te naplñinel oda, so hin pisimen, so imar anglal phenda o Sveto Duchos prekal o David pal o Judaš, savo liđžalas olen, ko phandle andre le Ježiš.

¹⁷ Bo o Judaš sas jekh amendar a služinelas amenca jekhetane.“

¹⁸ A vaš o love, so chudña vaš oda, hoj zradzinda le Ježiš peske cinda maľa. Paloda peľa tele šereha a phariľa avke, hoj savoro andral leste avľa avri.

¹⁹ A dodžanle pes paloda savore manuša, so bešenas andro Jeruzalem. Vašoda pes vičinel odi maľa andre lengri čhib Akeldama, so hin le Rateskri Maľa.

²⁰ „Bo andro Žalmi hin pisimen:

*„Mi ačhel leskro kher omuklo
a niko ode te na bešel!“*

A avrether:

„Leskri služba mi prelel aver!“

²¹ Vašoda kampil te kidel avri jekhes ole muršendar, ko sas amenca calo časos, medik sas o Ježiš maškar amende a phirelas amenca,

²² ko sas amenca akorestar, sar sas o Ježiš boldo le Janostar, dži andre oda džives, sar sas amendar ilo upre. Bo oda murš ačhela švedkos jekhetane amenca, hoj o Ježiš uštilã andral o meriben.“

²³ Avke ačhade duje dženen: Le Jozef Barsabaš, saves vičinenas Čačipnaskro, the le Matej.

²⁴ Palis pes kavke modlïnenas: „Rajeja, tu prindžares o jile savore manušengre, tu amenge sikav, saves kale dujendar tuke kidňal avri,

²⁵ hoj te prelel e apoštolsko služba, savi o Judaš omukla, hoj te džal pre peskro than.“

²⁶ Avke len dine losi a o losos peľa pro Matej, savo sas imar rachimen paš o dešujekh (11) apoštola.

2

O Sveto Duchos avel tele pro Letňice

¹ Sar avľa o inepos Letňice, penda (50.) džives pal e Patrađi, sas savoredžene jekhetane pre jekh than.

² Jekhvareste šundïľa andral o ñebos ajsó zoralo hangos, sar te avľahas zoralï balvaj, a naplňinda calo kher, kaj bešenas.

³ Sikade pes lenge ajse sar jagale čhiba, so pes rozđelinde a bešle pre dojekh lendar.

⁴ Jekhvareste sas savore naplňimen le Svete Duchoha a chudle te vakerel andre aver čhiba, avke sar lenge delas o Duchos te vakerel.

⁵ Andro Jeruzalem sas o pobožna Židi andral savore narodi pal calo svetos.

⁶ Sar šunde oda hangos, savoredžene pes ode zgele a igen pes čudalïnenas, sar len šunde te vakerel andre lengre čhiba.

⁷ Našti avenas ke peste, čudalïnenas pes a phenenas jekh avreske: „Či nane savore kala, so kade vakeren, Galilejčana?

⁸ Sar oda, hoj sako amendar len šunas te vakerel andre amare čhiba, andre save bariľam avri?

⁹ Amen o Parti, o Medi, o Elamiti, ola, ko bešas andre Mezopotamija, andre Judsko the andre Kapadokija, andro Pontus the andre Azija,

¹⁰ andre Frigija the andre Pamfilija, andro Egipt the andre phuv Libija paš o Cirenija, the ola, ko sam andral o Rim,

¹¹ o Židi the ola, ko pregele andro židoviko pačaben, o Kreťana the o Arabi – savore len šunas te vakerel andre amare čhiba o bare veci le Devleskre!“

12 Igen pes čudalīnenas a našti ke peste avenas, phenenas jekh avreske: „Oda so hin kada?“

13 Ale varesave džene lendar asanas a phenenas: „Pile but mol!“

O Peter chudel te kazinel

14 O Peter uštīla upre jekhetane le dešujekh (11) apoštolenca a chudña ke lende te vakerel le zorale hangoha: „Muršale, save san Židi, the savore tumen, so bešen andro Jeruzalem! Šunen mištes mire lava a achalon kaleske!

15 Kala manuša nane mate, sar tumenge tumen gondolīnen. Se mekča hin eña ori tosara.

16 Ale kada hin oda, so sas phendo prekal o prorokos Joel:

17 *Andre ola posledna dživesa ela avke, phenel o Del,
hoj čhivava avri mire Duchos pre dojekh manuš
a tumare čhave the tumare čhaja prorokinena,
tumare terne dikhena viđenja
a tumare phure manušen ela sune.*

18 *He, mek the pre mire služobñika the pro služobñički
čhivava avri mire Duchos a prorokinena.*

19 *Sikavava o zazraki upre pro ñebos
the o znameñja tele pre phuv,
o rat, e jag the o baro thuv.*

20 *O kham pes čerinela pro kalipen
a o čhonoro pro rat
angloda, sar avela oda baro the slavno džives le Rajeskro.*

21 *A ela avke, hoj sako,
ko lašarela le Rajeskro nav, ela zachrañimen.’*

22 Muršale andral o Izrael, šunen kala lava: O Ježiš Nazaretsko sas oda murš, savo sas le Devlestar maškar tumende dokazimen la bara zoraha the le zazrakenca, save prekal leste o Del kerelas, avke sar oda the tumen korkore džanen.

23 Ale o Del imar anglal džanelas, so pes ačhela, a oda sas leskro planos, hoj tumen ole muršes te zalen a prekal o vasta le binošnengre te primaren pro kerestos a te murdaren.

24 No o Del les uštađa andral o meriben a iļa lestar o meribnaskre dukha, se añi pes na delas, hoj les o meriben te likerel andre peskri zor.

25 *Bo o David pal leste phenda:
Dikhavas le Rajes furt anglal mande;
ov hino paš miro čačo vast,
vašoda man na čhalavava.*

26 *Vašoda radisalīla miro jilo the miri čhib,
hoj mek the miro telos odpočovīnēla andre nađej,*

27 *bo na mukeha miri duša
pre oda than, kaj hine o mule,
añi na deha tire svetoneske,
hoj leskro telos te kirñol.*

28 *Diñal mange te prindžarel o droma le dživipnaskre
a naplñineha man le radišagoha anglal tute!’*

29 Muršale, phralale! Šaj tumenge phenav šmelones pal amaro dad pal o David, hoj ov muļa, sas parundo a leskro hrobos hino ke amende dži adadžives.

³⁰ Ov sas prorokos a džanelas, hoj o Del les diña veraha lav, hoj pre leskro tronos bešela jekh leskre potomkendar.

³¹ O David oda imar anglal dikhlā a vakerelas pal o Kristus, *hoj ušćela andral o meriben a hoj leskri duša na ačhela pre oda than, kaj hine o mule, aŋi leskro ćelos na kirŋola.*

³² Ipen ole Ježiš o Del ušćada andral o meriben a amen savore oda dikhlām.

³³ O Del les hazdña upre paš peskro čačo vast a priiła le Dadestar le Svete Duchos, avke sar o Dad diña lav. Ov les čhiđa avri pre amende a oda hin oda, so tumen akana dikhen the šunen.

³⁴ Se o David na geła upre andro ŋebos, ale phendā:

„O Del phendā mire Rajeske:

Beš tuke pal miri čači sera,

³⁵ *medik tuke na thovava
tire ŋeprijatelen tel o pindre.’*

³⁶ A vašoda mi džanen savore manuša andral o Izrael, hoj o Del ole Ježiš, saves tumen ukrižindan, kerda Rajeske the Kristoske.“

Trin ezera nipi pačandīle

³⁷ Sar oda o manuša šunde, geła lenge oda dži andro jile a phende le Peteriske the okle apoštolenge: „So amenge kempel te kerel, phralale?“

³⁸ O Peter lenge phendā: „Keren pokaŋje a sako tumendar pes mi del te bolel andro nav Ježiš Kristus, hoj tumenge te aven odmukle o bini, a chudena le Svete Duchos sar daros.

³⁹ Bo kada lav, so o Del diña, hin prekal tumende, prekal tumare čhave a the prekal sakoneste, ko hine dur, saven peske vičinela o Raj, amaro Del.“

⁴⁰ A mek the but avre lavenca lenge svedčinelas. Vakerelas a phenelas lenge pre gođi: „Zachraŋinen tumen andral kada binošno pokoleŋje!“

⁴¹ Avke ola džene, ko radišagoha priile leskro lav, pes dine te bolel. A andre oda džives pes ke lende pridine vaj trin ezera (3 000) manuša.

⁴² Savore ola džene furt siklonas le apoštolendar a sas jekhetane le phralenca. Phagerenas o mare a ačhenas pro modlitbi.

Ešebno khangeri

⁴³ Pre savore nipi avelas dar, bo o apoštola kerenas but zazraki the znameŋja.

⁴⁴ Savore manuša, so pačandīle, sas peha a sas len savoro jekhetane.

⁴⁵ Bikenenas peskre maļi the majetki a rozdenas maškar peste pal oda, kaske keci kampelas.

⁴⁶ Sako džives sas jekhetane andro chamos a andre peskre khera phagerenas o mare a chanas o chaben radišagoha the žuže jilenca.

⁴⁷ Lašarenas le Devles a savore nipi len rado dikhenas. A o Raj pridelas sako džives neve zachraŋimen manušen.

3

O Peter sastarel avri le banges

¹ O Peter the o Jan džanas upre andro chamos trin orendar pro modlitbi.

² A ipen akor ode anenas varesave muršes, savo sas bango, kanastar uliła. Sako džives les hordinenas paš e chramoskri brana, savi pes vičinel Šukar, hoj te žobrinel olendar, ko džanas andro chramos.

³ Sar dikhła le Peter the le Jan te avel andro chramos, mangła peske lendar love.

⁴ Akor o Peter the o Jan pre leste dikhle a phende: „Dikh pre amende!“

⁵ A ov pre lende igen dikhelas, bo užarelas, hoj les dena love.

⁶ Ale o Peter phendā: „Nane man somnakaj aňi rup, ale oda, so man hin, oda tut dava: Andro nav Ježiš Kristus Nazaretsko ušti a phir!“

⁷ Chudňa les le čače vastestar a hazdňa les upre. A takoj pro than leske zoralile o pindre the o khoča,

⁸ chučila upre a phirelas. Geła lenca andro chramos, ode phirelas, chučkerelas radišagostar a lašarelas le Devles.

⁹ Savore nipi, so ode sas, les dikhle, sar phirel a lašarel le Devles,

¹⁰ a prindžarde, hoj oda sas ov, so bešelās paš e chramoskri brana, savi pes vičinel Šukar, a žobrinelas. A igen pes čudalinenas oleske, so pes leske ačhiła.

O Peter kazinel andre dvora le Šalamunoskri

¹¹ Oda manuš phirelas pal o Peter the pal o Jan, a vašoda pes savore manuša zgele ke lende andre bari dvora le Šalamunoskri, bo našti avenas ke peste.

¹² Sar oda dikhła o Peter, odphendā le manušenge: „Muršale andral o Izrael, soske tumen oleske avke čudalinen? Abo soske pre amende avke dikhen, sar te oda amen kerđamas peskra zoraha abo pobožnostaha, hoj kada manuš te phirel?“

¹³ *O Del le Abrahamoskro, le Izakoskro the le Jakoboskro, o Del amare dadengro* oslavinda peskre čhas le Ježiš, saves tumen diňan andre a na kamlan les akor, sar les o Pilat kamelas te premukel.

¹⁴ Tumen na kamlan le Svetes a Čačipnaskres, ale mangljan, hoj tumenge te premukel le vrahos.

¹⁵ Murdardan oles, ko del o dživipen, ale o Del les uštađa andral o meriben a amen sam oleske švedki!

¹⁶ Pačabnaha andro nav Ježiš kada manuš, saves tumen dikhen a prindžaren, sastila avri. O pačaben andro Ježiš calkom sastarda kale muršes, avke sar oda tumen savore šaj dikhen.

¹⁷ Phralale, me džanav, hoj tumen aňi na džanenas, so kerđan, aňi tumare vodci.

¹⁸ Ale o Del naplňinda oda, so imar anglal phendā prekal savore peskre proroka, hoj leskro Kristus cerpinela.

¹⁹ Vašoda akana keren pokaňje a visaren tumen, hoj pes tumenge te khosen tele o bini a te avel pre tumende e nevi zor the o smirom le Devlestar,

²⁰ hoj te bičhavel tumenge le Ježiš Kristus, savo sas pre oda imar anglal dino.

²¹ Ov mušinel te ačhel andro ņebos dži akor, medik o Del na prikerela savoro, pal soste imar čirla vakerelas prekal savore peskre sveta proroka.

²² Bo o Mojžiš phenda le dadenge: *„O Raj, tumaro Del, tumenge ačhavela prorokos tumare phralendar; avke sar ačhađa man. Les šunena andre savoreste, so tumenge phenela.*

²³ *A dojekh manuš, ko na šunela ole prorokos, ela le Devleskre manušendar tradlo het.’*

²⁴ Savore proroka, o Samuel a the savore proroka, so avle pal leste, imar anglal vakerenas pal kala dživesa.

²⁵ Tumen san o čhave le prorokengre the la zmluvakre, savi o Del kerđa tumare dadenca akor, sar phenda le Abrahamoske: *„Andre tiro potomkos ena požehñimen savore narodi pre phuv.’*

²⁶ O Del ačhađa peskre Služobñikos le Ježiš a ešeb les bičhađa ke tumende, hoj tumen te požehñinel oleha, hoj tumen visarela tumare binošne dromendar.“

4

O Peter the o Jan angle Bari Rada

¹ Sar oda vakerelas le manušenge, avle pre lende o rašaja, o Saduceja the le chramoskre stražñikengro velitelis.

² On sas pre lende cholamen, bo o apoštola sikavenas le manušen a phenenas lenge, hoj andro Ježiš šaj ušfena andral o meriben.

³ Zaile len, a vašoda, hoj imar sas rat, phandle len andre bertena.

⁴ Ale but džene olendar; ko šunde o lav, pačandile a imar sas vaj pandž ezera (5 000) murša.

⁵ Ačhila pes pro dujto džives tosara, hoj pes andro Jeruzalem zgele o vodci, o phuredera, o zakoñika,

⁶ o nekbareder rašaj Annaš, o Kajfaš, o Jan, o Alexander a the mek savore andral e famelija le nekbareder rašaskri.

⁷ Thode len te ačhel maškaral a phučenastendar: „Sava zoraha, abo andre savo nav oda kerđan?“

⁸ Avke o Peter, naplñimen le Svete Duchoha, lenge phenda: „Vodcale the phureder manušale le Izraeloskre!

⁹ Amen sam adadžives sudzimen vaš o lačhipen, so pes kerđa le nasvale manušeske, a tumen amendar phučen, sar les sastardam.

¹⁰ Akor mi džanen savore Izraeliti a the tumen savore, hoj andro nav Ježiš Kristus Nazaretsko, saves tumen ukrižindan a saves o Del uštada andral o meriben, sastila kada manuš avri anglal tumare jakha.

¹¹ O Ježiš hin

*„oda bar, savo tumen o murara odčhidan
a savo ačhila oda glavno bar.’*

¹² A andre ñikaste avreste nane e zachrana, bo añi nane aver nav tel o ñebos, so ulahas dino le manušenge, andre savo šaj avas amen zachrañimen.“

¹³ Sar dikhle, hoj o Peter the o Jan pes na daran, čudalinde pes, bo džanenas, hoj on hine običajna manuša, so nane avrisikade. A prindžarde len, hoj phirenas le Ježišoha.

¹⁴ Ale sar dikhle paš lende te ačhel ole manušes, so sastila avri, našti phende ñič.

¹⁵ Bičhade len avri andral e Bari Rada a palis pes maškar peste dovakerenas:

16 „So keraha kale manušenca? Bo sako, ko bešel andro Jeruzalem, džanel, hoj prekal lende pes ačhiła baro zazrakos a amen oda našti zaprinas.

17 Ale vašoda, hoj pes oda mek buter te na rozvakerel maškar o nipi, zakazinas lenge, hoj imar te na vakeren andre oda nav nisave manušeske.“

18 Vičinde len a prikazinde lenge, hoj imar šoha te na vakeren aňi te na sikaven andro nav Ježiš.

19 Ale o Peter the o Jan lenge odphende: „Korkore rozsudzinen, či oda ulahas mištes anglo Del, hoj buter te šunas tumen sar le Devles.

20 Bo amen našti preačas te vakerel pal oda, so dikhľam the šundam.“

21 Palis lenge mek jekhvar zakazinde a mukle len, bo na arakhle pre lende nič, vaš soske len šaj potrestindehas. Bo savore manuša lašarenas le Devles vaš oda, so pes ačhiła.

22 Ole manušeske, so sastila avri, sas buter sar saranda (40) berš.

O učeňika lašaren le Devles

23 A sar len premukle, avle paš peskre a phende lenge pal savoreste, so lenge o bare rašaja the o phuredera phende.

24 Sar oda on šunde, jekhetane hazdle o hangos ko Del a phende: „Tu sal o Nekkbarer Del, savo kerđa o ņebos the e phuv, o moros a the savoro, so andre lende hin.

25 Tu phendal prekal o Sveto Duchos prekal o muj tire služobňikoskro, amare dadeskro le Davidoskro:
„Soske pes cholaren o narodi

a o manuša gondolinen avri o zbitočna plani?

26 *O kraľa pre phuv*

the o vladara uštile upre

a gele pro Del

the pre leskro Pomazimen.’

27 Bo čačes o Herodes, o Pontsko Pilat, o pohana the o Izraeliti pes zgele andre kada foros pre tiro sveto Služobňikos, pro Ježiš, saves tu pomazindal,

28 hoj te keren savoro oda, so tiro vast the tiri voľa imar anglal kamľa, hoj pes te ačhel.

29 Avke akana, ó, Rajeja, dikh pre oda, sar amen daraven avri a de tire služobňikenge te vakerel o lav šmelones the bi e dar.

30 Nacirde tiro vast a sastar avri, ker o đivi the o zazraki andro nav Ježiš, andro nav tire svete Služobňikoskro.“

31 A sar pes preačhile te modľinel, razisalila oda than, kaj sas zgele, a jekhvareste sas savoredžene napľnimen le Svete Duchoha a vakerenas le Devleskro lav bi e dar.

Le pačabnaskren sas savoro jekhetane

32 Olen, ko pačandile, sas jekh gondolišagos the jekh jilo a sas igen but džene. A ņiko lendar na phenelas pal oda, so les sas, hoj oda hin leskro, ale savoro len sas jekhetane.

33 O apoštola svedčinenas andre bari zor, hoj o Raj o Ježiš uštila andral o meriben a upral lende savorende sas bari milost le Devleskri.

34 Na sas ņiko maškar lende, kas ulahas vareso frima. Bo savore, kas sas malı abo khera, bikenenas len a ola love, so vaš oda chudenas,

³⁵ anenas le apoštolenge a on rozdenas savorenge, kaske keci kampelas.

³⁶ Jekh lendar sas o Jozef, saves dine o apoštola nav Barnabaš (so hin prethodo: Oda, ko avren podhazdel upre.) Ov sas Levitas andral o Ciprus.

³⁷ Les sas mała, bikendā la a ola love andā a thođa le apoštolenge paš o pindre.

5

Pal o Ananijaš the Zafira

¹ Sas jekh murš, savo pes vičinelas Ananijaš a leskri romni Zafira, a on bikende peskri mała.

² Ale ov peske počoral mukla ole lovendar a leskri romni olestar džanelas. Okla love, so leske ačhiła, andā a thođa le apoštolenge paš o pindre.

³ O Peter phendā: „Ananijaš, soske o beng naplñinda tiro jilo, hoj te klamines le Svete Duchoske, a počoral tuke muklal ole lovendar, so chudñal vaš e mała?”

⁴ Či na sas odi mała tiri, akor sar mek na sas bikendi? A sar sas bikendi, či našti kerđal ole lovenca oda, so tu kamfal? Soske tuke domuklal andro jilo odi veca? Na klamiñdal le manušenge, ale le Devleske.“

⁵ Sar šunda o Ananijaš ola lava, peła tele a muła. A pre savoredženende, ko pes pal oda došunde, avla bari dar.

⁶ O terne murša uštile, ile les avri a parunde les.

⁷ Vaj pal o trin ori avla andre the leskri romni, ale oj na džanelas, so pes ačhiła.

⁸ O Peter phučla the latar: „Phen mange, či vaš kajci bikendan e mała?”

„He, vaš ajci,“ oj odphendā.

⁹ Avke lake o Peter phendā: „Soske tumen dovakerđan, hoj pokušinena le Rajeskre Duchos? Dikh, o pindre olengre, ko parunde tire romes, hine paš o vudar a lidžana avri the tut.“

¹⁰ A oj jekhvareste peła tele leske paš o pindre a muła. Sar avle andre o terne murša, dikhle la muła, ile la avri a parunde la paš lakro rom.

¹¹ A avla bari dar pre całi khangeri the pre savorende, ko pes pal oda došunde.

¹² Prekal o vasta le apoštolengre pes ačhenas maškar o nipi bare đivi the zazraki. Savore pačabnaskre pes arakhenas jekhetane andre dvora le Šalamunoskri a sas len jekh gondolišagos.

¹³ Aver džene pes daranas paš lende te džal, ale maškar o nipi len sas bari pačiv.

¹⁴ So dureder, ta buter manuša pačanas a igen but murša the džuvla pačandile andro Raj.

¹⁵ Pro ulici anenas le nasvalen a thovenas len pro hadži the pro nošitki, hoj te odarik predžala o Peter, hoj bajča leskro ciños te avel pre varesave lendar.

¹⁶ A avenas ode the but nipi andral o fori pašal o Jeruzalem a anenas le nasvalen the olen, kas o nalače duchi trapinenas, a savore sas sastarde avri.

O rašaja džan pro apoštola

¹⁷ Akor uštıla o nekbareder rašaj the savore, so leha sas andral e sekta le Saducejengri, a igen žjarlinenas,

¹⁸ vašoda chudle le apoštolen a phandle andre foroskri bertena.

¹⁹ Ale o aņjelos le Rajeskro phundrađa prekal e rat o vudar la bertenakro, ligenda len avri a phenda:

²⁰ „Džan andro chramos a vakeren le manušenge savore lava pal oda nevo dživipen.“

²¹ Sar oda on šunde, avle sig tosara andro chramos a sikavenas. A sar avla o nekbareder rašaj the ola, ko sas leha, zvičinde e Bari Rada, savore phurederen andral o Izrael. A bičhade andre bertena, hoj te anen le apoštolen.

²² Ale sar ode gele, na arakhle len andre bertena. Avke avle pale

²³ a phende: „E bertena arakhlam mištes phandli andre a o stražņika ačhenas avri paš o vudar, ale sar la phundrađam, na arakhlam andre ņikas.“

²⁴ Sar oda šunda o velitelis le chramoskre stražņikengro the o bare rašaja, čudalinenas pes, bo na džanenas, so pes ačhila.

²⁵ Androda vareko avla a phenda lenge: „Dikhen, ola murša, saven tumen thođan andre bertena, ačhen andro chramos a sikaven le manušen.“

²⁶ Avke o velitelis peskre sluhenca geła a anda le apoštolen, ale na zoraha, bo daralas le manušendar, hoj andre lende te na čivkeren le barenca.

²⁷ Sar len ande, ačhade len angle Bari Rada. O nekbareder rašaj lendar phučla:

²⁸ „Či tumenge na zakazindam te sikavel andre oda nav? Ale tumen pherdžardan o Jeruzalem tumare sikavibnaha a amenge den e vina vaš leskro meriben.“

²⁹ A o Peter the okla apoštola odphende: „Buter kempel te šunel le Devles sar le manušen.

³⁰ O Del amare dadengro uštađa andral o meriben le Ježiš, saves tumen primardan pro kerestos a murdardan.

³¹ O Del les hazdņa upre paš peskro čačo vast a kerdđa lestar Nektbareder Vodcas the Spasitelis, hoj o Izrael te visalol pale ko Del a te aven lenge odmukle o bini.

³² Amen sam o švedki kale vecenge a the o Sveto Duchos, saves diņa o Del olenge, ko les šunen.“

Le Gamalieloskri rada

³³ Sar oda on šunde, ačhile igen choľamen a kamle len te murdarel.

³⁴ Ale uštıla varesavo Farizejis andral e Bari Rada, savo pes vičinelas Gamaliel a sas učitelis le Zakonoskro, saves peske važinenas savore nipi. Ov rozkazinda, hoj te lidžan le manušen pro sikra avri

³⁵ a phenda lenge: „Muršale andral o Izrael, mištes tumen rozgondolinen, so kerena kale manušenca!

³⁶ Bo nadočirla uštıla o Teudas, savo phenelas pal peste, hoj ov hino vareko. A prithode pes paš leste vaj štar šel (400) murša. Ale sar les palis murdarde, savore, ko les šunen, pes rozdenašle a rozgele.

³⁷ A pal leste uštıla o Judaš andral e Galileja, akor sar pes zgenenas o manuša. Iľa pal peste but nipen a the ov muľa a savore, ko les šunen, pes rozdenašle.

³⁸ Vašoda tumenge phenav: Den smirom kale manušen a muken len te džal! Bo te kada planos abo kadi buči hin le manušendar, rozperela pes,

³⁹ ale te oda hin le Devlestar, našti len zaačhavena. A te na pes palis mek sikavel, hoj džan pro Del!“

A savore andral e Bari Rada les šunde.

⁴⁰ Vičinde peske le apoštolen a marde len. Prikazinde lenge, hoj te na vakeren andro nav Ježiš, a premukle len.

⁴¹ Sar o apoštola odgele pašal e Bari Rada, thovenas baripen vaš oda, hoj šaj cerpinen vaš o nav Ježiš.

⁴² Na preačhenas sako džives te sikavel andro chramos the pal o khera a vakerenas o evaňjelium, hoj o Ježiš hin o Kristus.

6

Ačhaven eŧta služobňiken

¹ Andre ola dživesa, sar sas furt buteder učeňika, chudle o Helenisti* te dudrinel pro Hebreja†, hoj sako džives na kerenas pašal lengre vdovi avke sar pašal aver vdovi.

² Akor peske o dešuduj (12) apoštola vičinde savore učeňiken a phende: „Nane oda šukares, hoj amen te omukas le Devleskro lav a te keras pašal o skaminda.

³ Vašoda, phralale, kiden tumenge tumendar avri eŧta muršen, pal save sako džanel, hoj hine naplňimen le Svete Duchoha the la godaha. Len ačhavaha andre kadi služba

⁴ a amen pes šaj modľinas a služinas le Devleskre laveha calo časos.“

⁵ Oda lav sas pre dzeka savoredženenge a kidle peske avri le Štefan, muršes, andre savo sas pherdo pačaben the Sveto Duchos, a the le Filip, le Prochorus, le Nikanor, le Timon, le Parmenas the le Mikulaš andral e Antiochija, savo sas Grekos a savo imar sigeder pregela pro židoviko pačaben.

⁶ Ačhade len anglo apoštola a on pes pre lende modľinde a thode pre lende o vasta.

⁷ Le Devleskro lav baroľas a sas furt buteder učeňika andro Jeruzalem. A the igen but rašaja pačandile.

O Štefan angle Bari Rada

⁸ A o Štefan, andre savo sas pherdo le Devleskri milošť the zor, kerelas maškar o nipi bare divi the zazraki.

⁹ No avle varesave manuša andral e Libertinsko sinagoga, kaj sas Židi andral e Cirenija the Alexandrija, a avle mek the ola, so sas andral e Cilicija the andral e Azija, a vesekedinenas pes le Štefanoha.

¹⁰ Ale o Duchos diňa le Štefan ajsi godi te vakerel, hoj leske našti odphenenas.

¹¹ Avke počoral prevakerde varesave muršen, hoj te phenen: „Šundam les te vakerel nalače lava pro Mojžiš the pro Del.“

¹² Avke marde upre le nipen, le phurederen the le zakoňiken. Avle pre leste, chudle les a ľigende les angle Bari Rada.

* 6:1 O Židi, so vakerenas grecki. † 6:1 O Židi, so vakerenas hebrejski.

¹³ Ande falošne švedken, save phende: „Kada manuš na preačhel te vakerel nalače lava pre kada sveto than the pro zakonos.

¹⁴ Bo šundam les te vakerel, hoj oda Ježiš Nazaretsko čhivela tele kada than a čerinela o tradiciji, so amenge diña o Mojžiš.“

¹⁵ Savore, so bešenas andre Bari Rada, pes zadikhle pro Štefan a dikhle, hoj leskro muj dičholas avke sar muj le aňjeloskro.

7

Le Štefanoskre lava

¹ O nekbareder rašaj lestar phučla: „Hin oda čačes avke?“

² O Štefan odphenda: „Phralale the dadale, šunen! O baro Del pes sikada amare dadeske le Abrahamoske, sar sas andre Mezopotamija, sar mek na bešelas andro Charan

³ a phenda leske: *„Dža avri andral tiri phuv the andral tiri famelija a dža andre odi phuv, savi tuke sikavava.“*

⁴ Avke geła het andral e chaldejiko phuv a bešelas andro Charan. Palis, sar muła leskro dad, preande les odarik andre kadi phuv, andre savi tumen akana bešen.

⁵ O Del ode na diña le Abraham aňi sikra phuv, ale diña les lav, hoj odi phuv dela leske the leskre potomkenge. O Del oda phenda akor, sar mek les na sas čhave.

⁶ O Del phenda, hoj *leskre potomki bešena andre cudzo phuv, hoj ode lendar kerena otroka a štar šel (400) berš len trapinena.*

⁷ *Ale oda narodos, kaske on služinena, me sudzinava, phenda o Del. Palis odarik avena avri a služinena mange pre kada than.*

⁸ Kerda leha zmluva pal e obriezka, avke leske uliła o Izak a pro ohtoto džives les o Abraham obrezinda. Le Izakostar sas o Jakob a le Jakobostar sas amare dešuduj (12) bare dada.

⁹ O bare dada žjarlinenas pro Jozef a bikende les andro Egipt, ale o Del sas leha

¹⁰ a iła les avri andral savore leskre pharipena, presikada leske peskri milost a diña les godi anglo Faraonos, egiptsko kralis. Ov palis ačhada le Jozef, hoj pes te starinel pal o Egipt the pal calo leskro kher.

¹¹ Avke avła bari bokh pro calo Egipt the pro Kanaan the baro pharipen a amare daden na sas so te chal.

¹² Sar šunda o Jakob, hoj andro Egipt hin o chaben, bičhada ode ešebnovar amare daden.

¹³ A sar ode avle dujtovar, diña pes o Jozef te prindžarel peskre phralenge a o Faraonos pes dodžanla pal e famelija le Jozefoskri.

¹⁴ Avke len bičhada o Jozef, hoj te anen ke leste leskre dades le Jakob the cali leskri famelija - eftavardeš the pandž (75) manušen.

¹⁵ O Jakob the amare dada avle tele andro Egipt a ode the mule.

¹⁶ Palis len preligende andro Šichem a parunde len andro hrobos. Oda hrobos cinda o Abraham le Chamoroskre čhavendar andro Šichem.

¹⁷ Sar imar avelas o časos, hoj o Del te dolikerel oda lav, so diña le Abrahamoske, amare manuša andro Egipt igen baronas a zoralonas,

¹⁸ *medik na chudña te kralinel andro Egipt aver kralis, savo imar na prindžarelas le Jozef.*

¹⁹ Oda kralis palis avke trapinelas amare manušen the amare daden, hoj mušinenas te odčhivel peskre čhavoren, save mekča ulonas a mukenas len te merel.

²⁰ Andre oda časos ulila o Mojžiš a sas igen šukar anglo Del. Trin čhon les bararenas avri andre le dadeskro kher.

²¹ Sar les mušinde peštar te del het, arakhla les le faraonoskri čhaj a bararda les avri sar peskre čhas.

²² O Mojžiš sas avrisikado andro nekfeder egiptsko godaveripen a sas zoralo andre oda, so vakerelas, the andre oda, so kerelas.

²³ Sar leske sas saranda (40) berš, avla leske andro jilo, hoj te džal te dikhel peskre phralen, le Izraeliten.

²⁴ A sar dikhla o Mojžiš, hoj varesavo Egiptanos dukhavelas jekhe Izraelitas, gela les te brañinel a murarda le Egiptanos.

²⁵ Ov peske gondolinelas, hoj leskre manuša achalona, hoj len o Del kamel te zachrañinel prekal leskro vast, ale on oleske na achalile.

²⁶ Palis pre aver džives avla o Mojžiš paš o duj Izraeliti, save pes vesekeđinenas maškar peste. Kamla maškar lende te anel o smirom a phenda: ‚Muršale! Phrala san, soske tumen maren?‘

²⁷ Ale oda, ko dukhavelas peskre phrales, ispidña le Mojžiš a phenda: ‚*Ko tut ačhada upral amende vodcaske the sudcaske?*‘

²⁸ *Kames man te murdarel avke, sar murdarda idž kole Egiptanos?‘*

²⁹ Sar oda o Mojžiš šunđa, denašla a bešelas andre midijañiko phuv sar cudzincos, kaj leske ulile duj muršora.

³⁰ Pal o saranda (40) berš pes sikada o aņjelos le Rajeskro pre pušta le Mojžišoske paš o verchos Sinaj andro krakos, so labolas.

³¹ Sar oda dikhla o Mojžiš, čudalinelas pes oleske, so dikhel. Ale sar gela pašeder, hoj te dikhel feder, prevakerđa ke leste o hangos le Rajeskro:

³² ‚*Me som o Del tire dadengro, o Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro a o Del le Jakoboskro.*‘ O Mojžiš avke predarandila, hoj izdralas a daralas pes pre oda te dikhel.

³³ O Raj leske phenda: ‚*Čhiv tele o sandalki pal o pindre, bo odi phuv, pre savi ačhes, hiñi sveto.*‘

³⁴ *Dikhłom, me mištes dikhłom, sar mire nipi cerpinen andro Egipt a šundom, sar lenge hin phares. Vašoda avlom tele, hoj len te zachrañinav. Avke akana av a bičhavava tut andro Egipt.*‘

³⁵ Oda sas oda Mojžiš, saves on na kamle a saveske phende: ‚*Ko tut ačhada upral amende vodcaske the sudcaske?*‘ A ipen les bičhada o Del, hoj len te lidžal a te zachrañinel akor, sar ke leste prevakerđa o aņjelos, savo pes leske sikada andro krakos.

³⁶ O Mojžiš len ila avri andral o Egipt a kerelas o ðivi the o zazraki andro Egipt, paš o Lolo moros a the pre pušta saranda (40) berš.

³⁷ Oda hin oda Mojžiš, savo phenda le Izraelitenge: ‚*O Raj, tumaro Del, tumen dela aĵse prorokos tumare phralendar, sar som me.*‘

³⁸ Ov hin oda, ko sas pre pušta le manušenca andral o Izrael the le aņjeloha, savo ke leste vakerelas pro verchos Sinaj the ke amare dada, a ov chudña o lava le dživipnaskre, hoj len te del amenge.

³⁹ Ale amare dada les na kamenas te šunel, odčhide les a visarde pes pale le jilenca andro Egipt.

40 Phende le Aronoske: *„Ker amenge devlen, save džana anglal amende, bo na džanas, so pes ačhila ole Mojžišoha, so amen ila avri andral e egiptsko phuv.“*

41 Andre ola dživesa peske kerde modla gurumňora a obetinde lake. Radisaľonas oleske, so kerde peskre vastenca.

42 Ale o Del pes lendar visarďa het a diňa lenge, hoj pes te modľinen ko űeboskre čercheňa, avke sar hin pisimen andro zvitkos le prorokengro:

„Izraelitale, či mange andan obeti the dari pre pušta tel o saranda (40) berš?“

43 *„Ilan a lidžanas le Molochoskro stanos the e čercheň tumare devleskri le Refanoskri;*

o modli, so tumenge kerďan, hoj anglal lende te bandon.“

Vašoda tumen bičhavava andro zajatje dži pal o Babilon.“

44 Amare daden sas pre pušta o Svetostankos. Sas kerdo avke, sar o Del le Mojžišoske phenda the sar oda dikhľa.

45 Oda Svetostankos preile amare dada a le Jozuaha les doande andre phuv, so sas le pohanengri. Le pohanen tradňa o Del het amare dadendar a o Svetostankos ode ačhila dži andro dživesa le Davidoskre.

46 O Del rado dikhelas le David a o David mangelas le Jakoboskre Devles, či šaj leske ačhavel kher,

47 ale oda sas o Šalamun, ko le Devleske ačhadă kher.

48 Ale o Nekbareder na bešel andro khera, so hine kerde le manušengre vastendar, avke sar phenel o prorokos:

49 *„O űebos hin miro tronos, phenel o Del, a e phuv hiři tel mire pindre.“*

Savo kher mange ačhavena?“

Vaj kaj hin varesavo than, kaj mange me šaj odpočovinav?“

50 *„Či oda savoro na kerďa miro vast?“*

51 Tumen zacata manušale! O jile tumende hin zaphandle a na šunen pro kana! Tumen furt džan pro Sveto Duchos avke sar the tumare dada!

52 Pre savo prorokos na džanas tumare dada? Se on murdarde olen, ko imar anglal phenenas, hoj avela o Čačipnaskro. A tumen les akana diňan andre a murdarďan.

53 Tumen priľan o Zakonos le aňjelendar a na dolikerďan les!“

O Štefan murdardo le barenca

54 Sar kada šunde, avľa lenge bari choľi andro jile a randenas pre leste le dandenca.

55 O Štefan, napľnimen le Svete Duchoha, hazďna o jakha pro űebos a dikhľa le Devleskri slava the le Ježiš te ačhel pal e čači sera le Devleskri.

56 A phenda: „Dikhav o űebos phundrado a le Čhas le Manušeskres te ačhel pal e čači sera le Devleskri.“

57 Akor on chudle zorales te vičinel, phandle peske andre o kana a jekhetane pre leste chučile.

⁵⁸ Tradle les avri andral o foros a chudle andre leste te čhivkerel le barenca. O švedki peske thode o plašti paš jekh terno manuš, savo pes vičinelas Saul.

⁵⁹ A sar čhivkerenas andro Štefan le barenca, ov vičinelas pro Raj: „Raja, Ježiš, prile mire duchos!“

⁶⁰ Palis peľa pro khoča a vičinda zorale hangoha: „Rajeja, ma rachin lenge kada binos!“ Sar oda phenda, zasuča.

8

O Saul džal pre khangeri

¹ O Saul suhlasinelas, hoj le Štefan murdarde. A ole dživesestar chudle igen te džal pre khangeri andro Jeruzalem. Savoredžene pes rozdenaše andre Judsko the andre Samarija, ale o apoštola na denaše.

² O pobožna murša parunde le Štefan a igen pal leste rovenas.

³ Ale o Saul chudňa te ničinel e khangeri. Džalas andro khera, lelas le muršen the le džuvlën a thovelas len andro bertenı.

O evaňjelium pes kazinel andre Samarija

⁴ Ola, ko pes rozdenaše, vakerenas o evaňjelium všadzık, kaj džanas.

⁵ O Filip geľa andro foros Samarija a kazinelas lenge le Kristus.

⁶ But manuša igen mištes šunenenas, so o Filip vakerelas, a dikhenas o zazraki, so kerelas.

⁷ Bo andral o but manuša avenas avri o nalače duchi bara vikaha a but kaliki the bange sastile avri.

⁸ Avke avľa baro radišagos andre oda foros.

⁹ Ale andre oda foros imar angloda dživelas jekh murš, savo pes vičinelas Šimon. Ov peskre čarenca kerelas oda, hoj pes o nipi andre Samarija igen te čudalinen, a lašarelas pes, hoj hino vareko baro.

¹⁰ Savoredžene les igen šunenenas, o bare the o cikne, a phenenas: „Ov hino odi Bari zor le Devleskri.“

¹¹ Igen mištes les šunenenas, bo imar but kerelas maškar lende o čari.

¹² Ale sar pačandile le Filiposke, savo lenge vakerelas pal o krališagos le Devleskro the pal o nav Ježiš Kristus, denas pes te boled, o murša the o džuvľa.

¹³ No the oda Šimon pačandila, diňa pes te boled a phirelas pal o Filip. A sar dikhľa, hoj pes ačhen bare đivi the zazraki, čudalinelas pes.

¹⁴ Sar pes o apoštola andro Jeruzalem došunde, hoj e Samarija priiľa o lav le Devleskro, bičhade ke lende le Peter the le Jan.

¹⁵ Sar ode doavle, modlïnenas pes vaš lenge, hoj te chuden le Svete Duchos,

¹⁶ bo o Sveto Duchos mek na avľa tele pre ñikaste lendar a sas ča bolde andro nav le Rajeskro le Ježišoskro.

¹⁷ Avke pre lende thode o vasta a on priile le Svete Duchos.

¹⁸ Sar dikhľa o Šimon, hoj le Svete Duchos chudle akor, sar pre lende o apoštola thode o vasta, andã lenge love

¹⁹ a phenda: „Den the man kajsi zor, hoj oda, pre kaste thovava o vasta, te chudel le Svete Duchos.“

20 O Peter leske phenda: „Mi kirnon tire love the tuha, bo tuke gondolindal, hoj tuke šaj cines le Devleskro daros vaš o love!

21 Tu na sal jekh amendar andre kadi buči, bo tiro jilo nane žužo anglo Del.

22 Vašoda ker pokañje andral kada binos a mang le Rajes, či tuke na odmukela oda, so tuke gondolinehas andro jilo.

23 Bo dikhav, hoj hin andre tu pherdo zavist a sal phandlo andro binos!“

24 O Šimon odphenda: „Mangen le Rajes vaš ma, hoj te na avel pre ma nič olestar, so phendan.“

25 Sar imar o apoštola dine avri o svedectvos a vakerde le Rajeskro lav, džanas pale andro Jeruzalem. Pal o drom vakerenas avri o evaňjelium andro but Samaritanska gavora.

O Filip the o eunuchos

26 O aňjelos le Rajeskro prevakerda ko Filip a phenda leske: „Ušti a dža pro juhos, pro drom, so džal andral o Jeruzalem tele andre Gaza.“ (Pal oda drom pes imar akana na phirel.)

27 O Filip uštila a geľa. Dikhľa muršes Etiopčanos, savo sas baro manuš, eunuchos la Kandakakro, la kralovnakro andral e Etiopija. Ov sas upral savoro lakro barvalipen a sas andro Jeruzalem te lašarel le Devles.

28 Džalas pale khere, bešelas pre peskro verdan a genelas le prorokos Izajaš.

29 A o Duchos phenda le Filiposke: „Dža pašeder a dochude o verdan.“

30 Sar doavľa o Filip a šundä les te genel le prorokos Izajaš, phenda: „Či achalos oda, so genes?“

31 Ov odphenda: „Sar šaj achaluvav, te mange niko na phenela, pal soste ode džal?“ A mangľa le Filip, hoj te bešel paš leste a te džal leha.

32 Oda, so genelas le Devleskre Lavestar, sas kada:

*„Lidžanas les sar ovečka te murdarel
a avke sar o bakroro na del avri o hangos
anglal oda, ko les strihinel,
avke aňi ov na phundrađa peskro muj.*

33 *Ov sas teledikhlo
a na suđzinde les avke, sar kampľa.*

*A ko šaj vakerela pal leskro potomstvos,
te leskro džživipen pes lel pal e phuv?“*

34 O eunuchos odphenda le Filiposke: „Mangav tut, pal kaste vakerel o prorokos? Pal peste, či pal avreste?“

35 Akor chudňa o Filip te vakerel ole lavestar andral o Izajaš a phenelas leske o evaňjelium pal o Ježiš.

36 Sar džanas pal o drom, dikhle varesavo paňi a o eunuchos phenda: „Dikh, paňi! So mange brañinel te del pes te bolel?“

37 [O Filip phenda: „Te pačas andral calo tiro jilo, šaj.“ Ov odphenda: „Pačav, hoj o Ježiš Kristus hino le Devleskro Čhavo.“]

38 Avke zaačhađa o verdan a sodujđzene, o Filip the o eunuchos, gele andro paňi a boldä les.

³⁹ Sar avle avri andral o pañi, o Duchos le Rajeskro iľa le Filip het. O eunuchos les imar buter na dikhľa a džalas peskre dromeħa radišagoha.

⁴⁰ O Filip pes arakhľa andro Azotus. Phirelas a vakerelas savore ole forenge o evañjelium, medik na doavľa andre Cezarea.

9

O Ježiš pes sikavel le Sauloske

¹ O Saul mek furt džalas pro učeñika le Rajeskre a kamelas len te murdarel avri. Avľa ko nekbareder rašaj

² a mangľa lestar o ľila pro sinagogi andro Damašek, hoj te rodel avri ole muršen the ole džuvľen, save džan pal o drom le Rajeskro, hoj len te phandel andre a te anel len andro Jeruzalem.

³ Ačhila pes androda, sar džalas, sar imar sas pašes paš o Damašek, hoj les jekhvareste zaučharďa andre o švetlos andral o ňebos.

⁴ Pela pre phuv a šunďa o hangos, savo leske phenďa: „Saul, Saul, soske pre mande džas?“

⁵ O Saul phenďa: „Ko sal, Rajeja?“

O Raj odphendä: „Me som o Ježiš, pre kaste tu džas.

⁶ Ušti a dža andro foros, ode pes tuke phenela, so kampil te kerel.“

⁷ Ola murša, so leħa džanas jekhetane, na džanle pre oda so te phenel, bo šunde o hangos, ale ňikas na dikhle.

⁸ Paľis o Saul uštila pal e phuv, a sar phundraďa o jakha, na dikhelas ňič. Avke les ile vastestar a ľigende les andro Damašek.

⁹ Trin džives sas koro a na chalas aňi na pijelas.

¹⁰ Andro Damašek sas varesavo učeñikos, savo pes vičinelas Ananijaš. Leske phenďa o Raj andro videňje: „Ananijaš!“

„Kade som, Rajeja,“ odphendä.

¹¹ Avke leske o Raj phenďa: „Ušti a dža pre ulica, so pes vičinel Rovno. Andre le Judaskro kher arakh avri le Saul andral o Tarzus, bo ipen akana pes modľinel.

¹² Ov dikhľa andro videňje muršes, savo pes vičinel Ananijaš, savo avľa paš leste a thoďa pre leste o vasta, hoj te dikhel.“

¹³ O Ananijaš odphendä: „Rajeja, but manušendar šundom pal kada murš, hoj keci but nalačhipen kerďa tire manušenge andro Jeruzalem.

¹⁴ A the kade les hin zor le bare rašajendar te phandel andre savoren, ko lašaren tiro nav.“

¹⁵ Ale o Raj leske phenďa: „Dža, bo me mange les kidňom avri, hoj prekal leste te kerav miri buči, hoj ov te anel miro nav anglo aver narodi, anglo kraľa the anglo čhave le Izraeloskre.

¹⁶ Me leske sikavava, keci but mušinela te precerpinel vaš miro nav.“

¹⁷ Akor odgeľa o Ananijaš a geľa andro kher, thoďa pre leste o vasta a phenďa: „Saul, phrala! O Raj o Ježiš, savo pes tuke sikada pro drom, sar aveħas kade, man bičhaďa, hoj pale te dikhes a te aves napľñimen le Svete Duchoha.“

¹⁸ Takoj leske pele tele pal o jakha ajse sar šupini. Chudňa pale te dikhel, uštila a diňa pes te bolel.

¹⁹ Paľis chaľa o chaben a chudňa zor.

O Saul kazineľ andro Damašek

O Saul ačhila vajkeci dživesa le učeñikenca andro Damašek.

²⁰ Takoj vakerelas andro sinagogi, hoj o Ježiš Kristus hin le Devleskro Čhavo.

²¹ Savore, save les šunde, pes čudalinenas a phenenas: „Či nane oda ov, savo andro Jeruzalem murdarelas olen, ko lašarenas kada nav? A the kade avľa, hoj len te phandel andre a te lidžal anglo bare rašaja.“

²² O Saul furt zoralolas andro lav. Igen džanelas te dokazinel, hoj o Ježiš hino o Kristus, až avke, hoj o Židi, so bešenas andro Damašek, pre oda našti odphenenas.

O Saul denašel andro Jeruzalem

²³ Sar imar pregela but dživesa, o Židi pes maškar peste dovakerde, hoj les murdarena,

²⁴ a stražinenas o brani rat-džives, hoj les te murdaren, ale o Saul pes pal oda dodžanľa.

²⁵ Vašoda o učeňika les rači mukle tele pal o muros le lanoha andro košaris.

²⁶ Sar avľa o Saul andro Jeruzalem, kamľa te džal paš o učeňika, ale daranas lestar, bo na pačanas leske, hoj ov hino čačes učeňikos.

²⁷ Ale o Barnabaš les iľa, ligenda ko apoštola a vakerđa lenge avri, sar o Saul dikhľa le Rajes pro drom, sar leha vakerđa a the sar andro Damašek vakerelas bi e dar andro nav le Ježišoskro.

²⁸ Palis o Saul ačhiľa lenca a phirelas pal o Jeruzalem. Kazinelas šmelones andro nav le Rajeskro le Ježišoskro.

²⁹ Vakerelas a vesekedinelas pes le Židenca, save vakerenas grecki. Ale on les kamenas te murdarel.

³⁰ No, sar pes pal oda dodžanle o phrala, ile les tele andre Cezarea a bičhade andro Tarzus.

³¹ Avke sas smiromo andro khangera pal cali Judsko, Galileja the Samarija. O khangera zoralonas a baronas, bo dživenas andre sveto dar anglo Raj a o Sveto Duchos len potešinelas.

O Peter sastarel le Eneaš

³² Sar phirelas o Peter than thanestar, avľa the ke le Devleskre manuša, save bešenas andre Lidda.

³³ A arakhľa ode varesave manušes, savo pes vičinelas Eneaš. Ov sas kalikos a očno beršendar pašlolas ča andro hadžos.

³⁴ O Peter leske phenda: „Eneaš, o Ježiš Kristus tut sastarel avri! Ušfi a ker pal tu o hadžos!“ A o Eneaš takoj ušfiľa.

³⁵ Dikhle les savore, so bešenas andre Lidda the andro Šaron, a visarde pes ko Raj.

O Peter uštavel la Tabita andral o meriben

³⁶ Andre Joppa sas jekh učeňička, savi pes vičinelas Tabita, so hin andre grecko čhib Dorkas*. Oj kerelas but lačhipen a pomožinelas le čorenge.

³⁷ Andre ola dživesa pes ačhiľa, hoj nasvaliľa a muľa. Sar la thode le paňeha, ligende la andro upruno kher.

³⁸ Vašoda, hoj e Lidda hiňi pašes paš e Joppa a o učeňika pes došunde, hoj ode hin o Peter, bičhade ke leste duje muršen a mangelas les: „Av sig ke amende!“

* 9:36 Oda hin Srnka.

³⁹ O Peter uštila a geła lenca. Sar doavla ode, ligende les andro upruno kher a zgele pes paš leste savore vdovi a sikavenas leske o rokli the o gada, so lenge kerelas e Tabita, medik sas lenca.

⁴⁰ Akor bičhada o Peter savoren avri, geła pro khoča a modlinda pes. Palis visalila ke muli a phenda lake: „Tabito, ušti!“ A oj phundrača o jakha, a sar dikhla le Peter, bešla peske.

⁴¹ O Peter lake podiña o vast a pomožinda lake te uštel upre. Palis vičinda savore Devleskre manušen the le vdoven a sikača lenge la Tabita džidona.

⁴² Dodžanla pes pal oda cali Joppa a but džene pačandile andro Raj.

⁴³ O Peter ačila but dživesa andre Joppa ke varesavo Šimon, savo kerelas buči le cipenca.

10

O Kornelius dikhel videňje

¹ Andre Cezarea sas varesavo murš, savo pes vičinelas Kornelius. Ov sas velitelis upral o šel slugada andral e čata, so la vičinenas Italsko.

² Ov sas pobožno manuš a ov the cali leskri famelija lašarenas le Devles. Pomožinelas but le čorenge a furt pes modlinelas ko Del.

³ Jekhvar, vaj trin orendar pal o dilos, žužes dikhla andro videňje le Devleskre aňjelos. O aňjelos leske phenda: „Kornelius!“

⁴ Ov pes pre leste zadikhla a daraha phenda: „So, Rajeja?“

O aňjelos leske odphenda: „Tiro lačhipen, so kerehas le čorenge, the o modlitbi sas avrišunde a o Del pre tu na bisterda.“

⁵ Avke akana bičhav le muršen andre Joppa a vičin le Šimon, saves vičinen Peter.

⁶ Ov bešel ke varesavo Šimon, savo kerel buči le cipenca a saveskro kher hino paš o moros. Ov tuke phenela, so kampil te kerel.“

⁷ A sar odgeła het o aňjelos, so leha vakerelas, vičinda peske o Kornelius duje sluhlen the jekhe pobožne slugadiš, savo paš leste furt ačhelas.

⁸ Sar imar lenge savoro vakerda avri, bičhada len andre Joppa.

O Peter dikhel videňje

⁹ Pre aver džives, sar sas ola murša pro drom a imar sas pašes paš o foros, vaj pro dilos, o Peter geła pro pados pes te modlinel.

¹⁰ Igen bokhalila a kamelas te chal. Medik leske kerenas o chaben, dikhla videňje.

¹¹ Dikhla o ņebos phundrado a andral o ņebos avelas tele pre phuv vareso ajso sar bari lepeda mukli tele le štare agorendar.

¹² Andre odi lepeda sas savore štarepindrengre džviri, so hin pre phuv, o čirikle a the ola, so pes cirden pal e phuv.

¹³ A prevakerda ke leste o hangos: „Ušti, Peter, murdar a cha!“

¹⁴ O Peter phenda: „Na, Rajeja, bo mek šoha na chaom vareso melalo abo našužo!“

¹⁵ Oda hangos leske pale phenda: „Tu ma phen melalo pre oda, so o Del obžužarda!“

¹⁶ Kada savoro pes ačila trival a palis e lepeda sas takoj ili upre andro ņebos.

17 Medik o Peter andre peste gondolinelas, hoj so leske o Del kamla te phenel prekal oda videňje, doavle paš e brana ola murša, saven bičhađa o Kornelius, bo arakhle o drom paš le Šimonoskro kher.

18 Vičinenas a phučenas, či ode na bešel o Šimon, saves vičinen Peter.

19 Sar mek gondolinelas o Peter pal oda videňje, phendā leske o Duchos: „Dikh, trin murša tut roden.

20 Ušti, dža tele pal o pados a dža lenca! Ma odcirde tut lendar, bo me len bičhađom.“

21 Sar avla o Peter tele pal ola murša, phendā: „Me som oda, kas roden. Soske pal ma avlan?“

22 On odfhende: „Bičhađa amen o Kornelius, o velitelis upral o šel slugađa. Ov hino čačipnaskro manuš, savo pes daral le Devlestar a saves calo židoviko narodos del pačiv. O sveto aňjelos leske phendā, hoj tut te vičinel andre peskro kher a te šunel tire lava.“

O Peter džal ko Kornelius

23 Akor len vičinda o Peter andre a presikađa lenge e pačiv a presute ode. Pre aver džives o Peter odgeľa lenca a gele leha the varesave phrala andral e Joppa.

24 Pre dujto džives doavle andre Cezarea. O Kornelius len imar užarelas a vičinda peske la famelija the peskre nekpašeder prijatelen.

25 Sar dikhla o Kornelius le Peter te avel andre, peľa pro khoča a klañinelas pes leske.

26 Ale o Peter les hazdña upre a phendā: „Ušti, se the me som ča manuš.“

27 Vakerelas leha, geľa andre a dikhla pherdo manušen, so pes ode zgele.

28 A phendā lenge: „Tumen džanen, hoj le manušeske, so hino Židos, nane domuklo te džal andro kher ke ajso manuš, so nane Židos aňi pes leha te arakhel. Ale maŋge sikada o Del, hoj te na phenav pal varesavo manuš, hoj hino nažužo abo melalo.

29 Vašoda avlom a na odfhendom tuke. A akana phučav, soske vaš ma bičhađan?“

30 O Kornelius phendā: „Anglo štar džives trin orendar* man modlinavas andre miro kher a jekhvareste angle ma ačhila murš andro igen parne gada

31 a phendā: ‚Kornelius, tiro lačhipen, so kerehas le čorenge, the o modlitbi sas avrišunde a o Del pre tu na bisterda.

32 Bičhav andre Joppa a vičin le Šimon, saves vičinen Peter. Ov bešel paš o moros andro kher ko Šimon, savo kerel buči le cipenca. [Sar avela, phenela tuke savoro.]’

33 Avke me pal tu bičhađom a tu mištes kerđal, hoj avlal. A vašoda sam kade akana savore anglo Del, hoj te šunas savoro, so tuke prikazinda o Raj.“

O Peter vakerel andro kher ko Kornelius

34 Akor chudña o Peter te vakerel: „Akana čačas ačalučav, hoj o Del na dikhel jekhe manušes barederes sar avres.

* 10:30 E grecko čhib: eňa orendar

³⁵ Ale le Devleske hin pre dzeka sako andral dojekh narodos, ko lestar daral a dživel andro čačipen.

³⁶ Tumen džanen oda lav, so o Del bičhađa le Izraelitenge, sar vakerelas o evaňjelium pal o smirom prekal o Ježiš Kristus, savo hin o Raj upral savoreste.

³⁷ Tumen džanen pal oda, so pes ačiľa pal cali Judsko. Chudňa oda andre Galileja pal o bolipen, so kazinelas o Jan.

³⁸ A tumen džanen pal o Ježiš andral o Nazaret, sar les o Del pomazinda le Svete Duchoha the la zoraha. O Ježiš phirelas pal e phuv, kerelas o lačhipen le manušenge a sasťarelas savoren, ko sas tel e zor le bengeskri, bo o Del sas leha.

³⁹ Amen sam o švedki savoreske, so ov kerelas andre židoviko phuv the andro Jeruzalem. Palis les murdarde a primarde pro kerestos.

⁴⁰ Ale o Del les uštada pro trito džives a ov pes sikavelas amenge.

⁴¹ Na sikavelas pes savore manušenge, ale ča le švedkenge, saven peske o Del imar anglal kidňa avri, amenge, save leha chahas the pijahas paloda, sar uštıla andral o meriben.

⁴² A ov amenge prikazinda, hoj te kazinas le manušenge a te svedčinas, hoj ov hino oda, kas o Del ačhada te sudzinel le džiden the le mulen.

⁴³ Savore proroka svedčinen pal leste, hoj andre leskro nav ena odmukle o bini sakoneske, ko pačala andre leste.“

O Sveto Duchos avel pro manuša, so nane Židi

⁴⁴ Mek sar o Peter vakerelas, o Sveto Duchos avľa tele pre savorende, ko šunenas leskre lava.

⁴⁵ A o pačabnaskre Židi, so avle le Peteriha, pes čudalinenas, hoj o Sveto Duchos hino avričhido the pro manuša, so nane Židi,

⁴⁶ bo len šunde te vakerel andro aver čhiba a te lašarel le Devles.

Akor o Peter phenda:

⁴⁷ „Či šaj vareko zaačhavel te bolel le paňeha olen, ko priile le Svete Duchos avke sar the amen?“

⁴⁸ A prikazinda lenge, hoj pes te den te bolel andro nav Ježiš Kristus. A on les palis mangle, hoj te ačhel ode vajkeci dživesa.

11

O Peter pale andro Jeruzalem

¹ Palis šunde o apoštola the o phrala andre Judsko, hoj the o manuša, so nane Židi, priile le Devleskro lav.

² Sar avľa o Peter upre andro Jeruzalem, dovakerenas leske o pačabnaskre Židi

³ a phende: „Gelal ko naobrezimen manuša a chahas lenca!“

⁴ Avke lenge o Peter chudňa savoro te vakerel avri:

⁵ „Somas andro foros Joppa, modlinavas man a sas man viđeňje. Dikhľom, sar avelas andral o ňebos vareso ajso sar bari lepeda mukľi tele le štare agorendar, a doavľa dži paš ma.

⁶ Mištes man andre zadikhľom a dikhľom andre le štarepindrengre džviren, le dzive džviren, le čiriklen a the olen, so pes cirden pal e phuv.

⁷ A šundom o hangos, savo mange phenda: ‚Ušti, Peter, murdar a cha!‘

⁸ Me phendom: ‚Na, Rajeja, bo mek šoha na geľa andre miro muj vareso melalo abo nažužo!‘

⁹ O hangos andral o űebos mange pale phenda: ‚Tu ma phen melalo pre oda, so o Del obžužarda!‘

¹⁰ Kada savoro pes ačhila trival a palis sas savoro pale ilo upre andro űebos.

¹¹ Takoj paloda doavle trin murša, saven ke ma bičhade andral e Cezarea, paš o kher, kaj bešavas.

¹² O Duchos mange phenda, hoj te džav lenca a te na odcirdav man lendar. Avle manca the kala šov phrala a gelam andro kher ke oda murš.

¹³ Ov amenge vakerelas, hoj andre peskro kher dikhľa le aňjelos, so ačhila anglal leste a phenda leske: ‚Bičhav andre Joppa vajkeci muršen a vičin le Šimon, saves vičinen Peter.‘

¹⁴ Ov tuke vakerela o lava, prekal save aveha zachraňimen tu the calo tiro kher.‘

¹⁵ A soča chudňom te vakerel, avľa pre lende o Sveto Duchos avke sar angloda pre amende.

¹⁶ Akor mange avľa pre godi oda lav le Rajeskro, so ov phenda: ‚O Jan bolelas le paňeha, ale tumen avena bolde le Svete Duchoha.‘

¹⁷ Te len o Del diňa ajso daros sar the amen, ko pačandilam andro Raj Ježiš Kristus, akor ko som me, hoj man te ačhavav le Devleske?‘

¹⁸ Sar oda šunde, preačhile pre leste te vakerel. Lašarenas le Devles a phende: ‚Ta akor o Del diňa the le manušenge, so nane Židi, hoj te keren pokaňje a te dživen.‘

O evaňjelium andre Antiochija

¹⁹ Ola, ko pes rozdenašle angle ola pharipena, so avle, sar murdarde le Štefan, gele dži andre Fenicija, Ciprus the Antiochija a vakerenas o evaňjelium ča le Židenge.

²⁰ Ale varesave lendar sas the andral o Ciprus the andral e Cirenija, a sar avle andre Antiochija, vakerenas the le Grekenge o evaňjelium pal o Ježiš Kristus.

²¹ Le Rajeskri zor sas lenca a but džene pačandile a visalile ko Raj.

²² Došunde pes pal oda andre khangeri andro Jeruzalem a bičhade le Barnabaš andre Antiochija.

²³ Sar ode avľa a dikhľa odi milost le Devleskri, radisalila a phenelas lenge, hoj te ačhen paš o Raj cale jilenca.

²⁴ O Barnabaš sas lačho manuš, napľňimen le Svete Duchoha the le pačabnaha. A igen but nipi pačandile andro Raj.

²⁵ Palis geľa o Barnabaš andro Tartzus te rodel avri le Saul.

²⁶ A sar les arakhľa, anda les andre Antiochija. Ačhila pes avke, hoj pes calo berš zdžanas andre odi khangeri a sikavenas igen but nipen. Andre Antiochija ešebnovar dine le učeňiken nav krestana.

²⁷ Andre ola dživesa avle o proroka andral o Jeruzalem andre Antiochija.

²⁸ Jekh lendar, so pes vičinelas o Agabus, uštila a prekal o Duchos prorokinda, hoj pal cali phuv avela bari bokh. A odi bokh the čačes avľa akor, sar sas o Klaudius cisaris.

²⁹ Vašoda pes savore učeñika dovakerde, hoj sako dela ajci, keci šaj, hoj te pomožinen le phralenge andre Judsko.

³⁰ Avke skidle upre o love a bičhade le Barnabaš the le Saul, hoj te anen o love le vodcenge andre khangeri andro Jeruzalem.

12

O Herodes džal pro apoštola

¹ Andre ola dživesa chudña o kralis Herodes igen te džal pre varesave džene andral o khangera.

² A murdarđa la šablaha le Jakob, le Janoskre phrales.

³ Sar dikhla, hoj oda sas pre dzeka le Židenge, diña te zalel the le Peter. Ipen akor sas o inepos le Marengro bi o Kvasos.

⁴ Sar les chudña, thođa les andre bertena a diña, hoj pre leste te den pozoris štar čati po štar slugađa. Pal e Patrađi les kamla o Herodes te anel anglo nipi.

⁵ Medik stražinenas le Peter andre bertena, o manuša andre khangeri pes vaš leske na preačhenas te modlinel.

O Peter avriilo andral e bertena

⁶ Rači angloda, sar imar les o Herodes kamla te anel anglo nipi, sovelas o Peter maškar o duj slugađa. Ov sas zaphandlo duje lancenca a anglo vudar sas mek o slugađa, save stražinenas e bertena.

⁷ A jekhvareste paš leste ačhila o aņjelos le Rajeskro a andre bertena avla baro švetlos. O aņjelos demađa le Peter andre sera, uštađa les a phenda: „Sigo, ušfi!“ A le Peteriske pele tele o lanci pal o vasta.

⁸ O aņjelos leske phenda: „Phand o sirimos a uri o sandalki!“ O Peter oda kerđa a o aņjelos leske palis phenda: „Le pre tu o plaštos a av pal ma!“

⁹ O Peter džalas pal leste a aņi na džanelas, hoj oda, so pes ačhel prekal o aņjelos, hin čačes. Gondolinelas peske, hoj džal suno.

¹⁰ Sar pregele ešebne slugađen the dujtone, doavle paš e trastuņi brana, savaha pes džal andro foros, a phundrađa pes lenge korkori pestar. Sar avle avri, pregele jekh ulica a o aņjelos les jekhvareste omukla.

¹¹ O Peter avla ke peste a phenda: „Akana čačes džanav, hoj o Raj bičhađa peskre aņjelos a iļa man avri andral o vasta le Herodesoskre a the savorestar, so mange kamle o Židi te kerel.“

¹² Sar imar savoreske achaliļa, avla paš o kher la Mariakro. Oj sas e daj le Janoskri, saves vičinen the Marek. Ode sas zgele but manuša a modlinenas pes.

¹³ O Peter durkinda pre brana a avla e čhajori, savi pes vičinelas Rode, a phučla, ko ode hin.

¹⁴ Sar prindžarda le Peteriskro hangos, avke radisalija, hoj leske na phundrađa, ale denašla te phenel, hoj o Peter ačhel angle brana.

¹⁵ Ale on lake phende: „So sal diliņi?“ No oj ačhelas furt pre peskro lav a phenelas, hoj oda hin čačo. On palis phende: „Oda hin leskro aņjelos.“

¹⁶ No o Peter mek furt durkinelas. Sar phundrade o vudar, dikhle les a igen pes čudalinde.

17 O Peter lenge sikada le vasteha, hoj te čiten, a chudna lenge te vakerel, sar les o Raj ila avri andral e bertena, a phenda: „Den ada te džanel le Jakoboske the le phralenge.“ Palis gela pre aver than.

18 Sar vidňisalila, daranas pes o slugada a chudle pes maškar peste te vesekedinel, bo na džanle, so pes ačhiła le Peteriha.

19 O Herodes les diňa te rodel. Sar les na arakhla, vičinda peske le slugaden, hoj lendar te phučel, so pes ačhiła. Palis len diňa te murdarel. Paloda gela o Herodes te bešel andral e Judsko andre Cezarea.

O Herodes merel

20 O Herodes chalas choľi pro Tirčana the pro Sidončana, ale on pes savore jekhetane sthode a avle pal leste. Sar imar prevakerde le Blastus, le kraliskre nekbaredere manušes a dochudle les pre peskri sera, mangelas le Herodes vaš o smirom, bo lengre phuva chudenas o chaben andral le kraliskri phuv.

21 A sar avla oda džives, urđa pes o kralis andro kralika gada, bešla peske pro tronos a prevakerđa ke lende.

22 A o manuša zorales vičinenas: „Kada hin o hangos le Devleskro, a na le manušeskro!“

23 A takoj ode pro than les o aňjelos le Rajeskro marda, bo na diňa e slava le Devleske. Čale les o kirme a muľa.

24 O lav le Devleskro džalas furt dureder a buter džene pes pridenas andro pačaben.

25 Sar imar o Barnabaš the o Saul dokerde oda, pre soste sas bičhade, gele het andral o Jeruzalem. Iľe peha le Jan, saves vičinenas the Marek.

13

O Barnabaš the o Saul bičhade avri

1 Andre khangeri andre Antiochija sas kala proroka the učitelja: o Barnabaš, o Šimon, saves vičinen Kalo, o Lucius andral e Cirenija, o Manahem (savo sas avriбарardo paš o guverneris Herodes) the o Saul.

2 Sar služinenas le Rajeske a poscinenas, phenda lenge o Sveto Duchos: „Oddělinen mange le Barnabaš the le Saul pre odi buči, pre savi len me kidňom avri.“

3 Avke poscinenas a modľinenas pes, thode pre lende o vasta a mukle len te džal.

O drom andro Ciprus

4 A on, bičhade le Svete Duchostar, avle tele andre Seleukia a odarik gele la loďaha pro ostrovos Ciprus.

5 Sar avle andro Salamis, vakerenas o lav le Devleskro andre le Židengre sinagogi. O Jan sas lenca a pomožinelas lenge.

6 Sar pregele calo ostrovos dži andro Pafos, arakhle ode varesave Židos, savo sas čarodejňikos the falošno prorokos. Vičinelas pes Barjezus

7 a ov sas le guverneriha, le Sergiusoha Pavloha, savo sas godaver murš. Ov peske vičinda le Barnabaš the le Saul, bo kamelas te šunel le Devleskro lav.

8 Ale o Elimas, o čarodejňikos, bo avke pes prethovel leskro nav, lenge ačhelas pro lav a kamelas te odlel le guverneris andral o pačaben.

⁹ Akor o Saul, savo pes vičinelas the Pavol, sas naplñimen le Svete Duchoha. Dikhľa pro Elimas

¹⁰ a phendã leske: „Tu sal le bengeskro čhavo, pherdo le klamišagoha the džungipnaha – tu, so džas pre dojekh čačipen. Kana imar preačheha te previsarel o čače droma le Devleskre?

¹¹ Avke akana pre tu avela o vast le Rajeskro: Korisaľoha a na dikheha pre varesavo časos o kham!“

A takoj pre leste avľa o kalipen a ov chudña te rodel, ko les šaj lidžal vastestar.

¹² Sar o guverneris dikhľa, so pes ačhila, pačandila a čudalinelas pes upral le Rajeskro sikaviben.

Andro foros Antiochija

¹³ Palis o Pavol the ola, so sas leha, gele la lođaha andral o Pafus a gele andro foros Perga andre Pamfilija. Ale o Jan (saves vičinenas the Marek) len omukľa a geľa pale andro Jeruzalem.

¹⁴ Andral e Perga gele andro foros Antiochija andre Pisidija. Sar sas šabat, gele andre sinagoga a bešle peske.

¹⁵ Sar imar pregende andral o Zakonos the andral o Proroka, bičhade pal lende o vodci andral e sinagoga, hoj lenge te phenen: „Phralale, te tumen hin varesavo lav, so šaj pomožinel le manušenge, phenen lenge!“

¹⁶ Akor ušřila o Pavol, sikada le vasteha, hoj te šunen, a phendã: „Muršale andral o Izrael the tumen, so tumen daran le Devlestar, šunen!“

¹⁷ Le Izraeloskro Del peske kidña avri amare daden a hazdña len upre, akor sar dživenas sar cudzinci andre egiptsko phuv a peskra bara zoraha len iľa odarik avri.

¹⁸ Paloda vaj saranda (40) berš pre pušća o Del zľidžalas oda, so kerenas.

¹⁹ Palis zničinda ehta naroden andre phuv Kanaan a rozđelinda odi phuv le Izraelitenge.

²⁰ A paloda vaj štar šel the penda berš (450) len delas sudcen dži paš o prorokos Samuel.

²¹ Akorestar peske mangelas kralis a o Del lenge diña pro saranda (40) berš le Saul. Ov sas le Kišoskro čhavo andral o kmeňos Benjamin.

²² Sar les palis iľa het, diña lenge le David kraliske, pal savo diña svedectvos a phendã: *„Arakhlom le David, le Izajoskre čhas, muršes pal miro jilo, savo furt kerel miri voľa.“*

²³ Andral leskro potomstvos ačhada o Del le Ježiš sar Spasifelis, avke sar diña lav le Izrael.

²⁴ O Jan imar anglo Ježiš phenelas savore Izraelitenge, hoj pes te visaren le binendar a te den pes te bolel.

²⁵ Sar imar o Jan dokerelas peskri buči, phendã: „Me na som oda, ko tumenge gondolinen, hoj som. Ale dikhen, pal ma avel oda, kaske na som hodno te phundravel o sandalki pro pindre.“

²⁶ Phralale, čhave le Abrahamoskre, a the tumen manušale avre narodendar, so tumen daran le Devlestar! Tumenge hin bičhado kada lav, so tumen šaj zachrañinel.

²⁷ Bo ola, ko bešen andro Jeruzalem, the lengre vodci les na prindžarde, ale aleha, hoj les odsudzinde, naplñinde o lava le prorokengre, so pes genel sako šabat.

28 Na arakhle pre leste nič, vaš soske mušinda te merel, ale on the avke manganas le Pilat, hoj les te del te murdarel.

29 Sar imar dokerde savoro, so hin pal leste pisimen, ile les tele pal o kerestos a thode les andro hrobos.

30 Ale o Del les uštada andral o meriben

31 a ov pes buter dživesa sikavelas olenge, ko andral e Galileja avle jekhetane leha andro Jeruzalem. On hine akana leskre švedki anglo nipi.

32 The amen tumenge phenas: Oda lav, so o Del diña amare daden,

33 akana dolikerda amenge, lengre čhavenge, bo uštada le Ježiš andral o meriben. Avke sar hin pisimen andro dujto Žalm:

„Tu sal miro čhavo,

me adadžives ačhilom tiro Dad.’

34 Oda, hoj les uštada andral o meriben, hoj te na kirňol leskro telos andro hrobos, phenda kavke:

„Dava tumen o sveta the o lače požehnařja,

pal save diňom lav le David.’

35 A pre aver than phenel:

„Tu na domukeha tire svetoneske,

hoj leskro telos te kirňol.’

36 O David andre peskro pokoleņje kerda le Devleskri voľa. Sar muľa, sas thodo paš peskre dada a leskro telos kirňila andro hrobos,

37 ale oleske, kas o Del uštada andral o meriben, o telos na kirňila.

38 Kamav, hoj te džanen, phralale, hoj prekal leste tumenge šaj el odmukle o bini the savoro, sostar tumen našti ospravedlňindas o zakonos le Mojžišoskro.

39 Andre leste hin ospravedlňimen sako, ko pačal.

40 Den pre tumende pozoris, hoj te na avel pre tumende oda, so imar anglal phende o Proroka:

41 *„Dikhen, tumen, ko asan le Devlestar,*

čudalinen tumen a meren!

Bo andre tumare dživesa kerava vareso baro,

soske tumen na pačana,

kajte tumenge vareko pal oda vakerela.’ “

42 Sar avenas avri andral e sinagoga, manganas len o manuša, hoj lenge buter pal oda te vakeren the pre aver šabat.

43 Sar pes rozgele andral e sinagoga, but Židi the manuša, save priile o židoviko pačaben, džanas pal o Pavol the pal o Barnabaš. On lenca vakerenas a phenenas lenge, hoj te ačhen andre milost le Devleskri.

44 Pre aver šabat pes zgele maj calo foros te šunel le Devleskro lav.

45 Sar dikhle o Židi kajci but nipen, avľa andre lende e zavist. Chudle te vakerel pre oda, so o Pavol vakerelas, previsarenas leskre lava a namištes pre leste vakerenas.

46 Ale o Pavol the o Barnabaš lenge šmelones phende: „Tumenge pes mušinda ešeb te vakerel o lav le Devleskro. Ale te les tumen na prilen a korkore tumendar odčhiven o večno dživipen, džas tumendar het ke aver narodi.

47 Bo o Raj amenge kavke prikazinda:

„Ačhadom tut švetloske prekal o aver narodi,

hoj te lidžas o spaseņje

dži pro koņec le svetoskro.’ “

48 Sar oda šunde o manuša andral o aver narodi, radisalile a lašarenas o lav le Rajeskro. A pačandile savore, so sas avrikidle andro večno dživipen.

49 A o lav le Rajeskro pes rozlidžalas pal cali odi phuv.

50 Ale o Židi marde upre le foroskre vodcen the le pobožne bare rañijen pre oda, hoj te džan pro Pavol the pro Barnabaš, a tradle len avri andral peskri phuv.

51 Avke on marde tele o prachos pal peskre pindre pre lende a gele andre Ikonija.

52 A o učeñika sas naplñimen le radišagoha the le Svete Duchoha.

14

O Pavol the o Barnabaš andre Ikonija

1 The andre Ikonija pes ačhila oda, hoj o Pavol the o Barnabaš gele andre židoviko sinagoga, a sar vakerenas, pačandile igen but Židi the Greki.

2 Ale o Židi, save na pačandile, marde upre le manušen andral aver narodi a kerde len upre pro phrala.

3 O apoštola ode ačhile buter časos a šmelones vakerenas o lav pal e milost le Devleskri. A o Raj pes ke lende pridžanelas avke, hoj pes ačhenas bare divi the zazraki prekal lengre vasta.

4 O nipi andro foros pes rozđelinde: Jekh sas le Židenca a aver le apoštolenca.

5 O Židi, o manuša andral oda foros, the lengre vodci peske phende, hoj džana pre lende a čhivkerena andre lende le barenca.

6 Ale on pes olestar dodžanle a denašle andre phuv Likaonija, andro fori Listra the Derbe the andro phuva ode pašal

7 a vakerenas ode o evaņjelium.

Andre Listra

8 Andre Listra bešelass varesavo murš, savo sas kalikos pro pindre, kanastar ulila, a mek šoha na phirda.

9 Oda manuš šunelas le Pavol te vakerel a ov pre leste dikhla. Sar dikhla, hoj les hin pačaben te sastol avri,

10 phendā leske o Pavol zorales: „Ušći upre a ačh pre tire pindre!“ Ov chučila upre a phirelas.

11 A sar dikhle o nipi, so kerda o Pavol, vičinde zorales a phende andre likaoñiko čhib: „O devla pes sikade sar manuša a avle tele paš amende!“

12 Le Barnabaš vičinenas Zeus a le Pavol Hermes, bo ov lidžalas o lav.

13 O rašaj andral o chramos le Zeusoskro, so sas anglo foros, anda biken the venci paš e brana a ov the o nipi kamle le apoštolenge te obetinel.

14 Ale sar oda šunde o apoštola o Barnabaš the o Pavol, čhingerde pre peste o gada, denašle maškar o nipi a vičinenas:

15 „Muršale, so oda keren? Se the amen sam ča manuša avke sar the tumen. A vakeras tumenge o evaņjelium, hoj te visalon kale mule modlendar ko džido Del, savo kerda o ņebos the e phuv the o moros the savoro, so andre hin.

16 Varekana o Del mukelas te džal savore naroden lengre dromenca,

17 no the avke na preačhelas lenge te del o svedectvos pal peste. Kerelas o lačhipen, delas o brišind andral o ņebos a pro mali o ulipen, pherdžarelas amen le chabeneha the le radišagoha andro jile!“

18 Kale lavenca len ča varesar phares prevakerde a zaačhade, hoj lenge te na obetinen.

19 Ale paloda avle o Židi andral e Antiochija the andral e Ikonija a marde upre le nipen. A on čhivkerenas le barenca andro Pavol, ligende les avri andral o foros a gondolinenas peske, hoj muľa.

20 No sar pes o učeňika rozačhade pašal leste, uštila a geľa lenca andro foros. A pre aver džives geľa le Barnabašiha andro Derbe.

O Pavol the o Barnabaš aven pale andre Antiochija

21 Sar imar dovakerde o evaňjelium andre oda foros a kerde but učeňiken, visarde pes pale andre Listra, andre Ikonija the andre Antiochija.

22 Ode zoraľarenas le učeňiken pro duchos a povzbudzinenas len, hoj te ačhen andro pačaben. Phenenas lenge, hoj andro krališagos le Devleskro musaj te džal prekal o but pharipena.

23 Andro khangerla la modlĭtbaha the le postoha kidenas avri le phurederen. Palis len denas andro vasta le Rajeske, andre savo pačandile.

24 Sar pregele e phuv Pisidija, doavle andre phuv Pamfiliya.

25 Sar dovakerde o lav andre Perga, gele andre Atalija.

26 Odarik gele la loďaha pale andre Antiochija, khatar sas angloda bičhade andre milost le Devleskri te kerel e služba, savi akana dokerde.

27 Sar doavle, zgele pes le manušenca andre khangeri a vakerenas lenge savoro, so prekal lende kerďa o Del a sar phundraďa the le avre narodenge o pačabnaskro drom.

28 Ačhile ode le učeňikenca but časos.

15

O apoštola pes arakhen andro Jeruzalem

1 Andral e Judsko avle tele varesave džene a sikavenas le phralen, so na sas Židi, hoj na ena zachraňimen, te pes na obrezinena avke, sar oda phenel o Mojžiš.

2 Vašoda pes lenca vesekedinenas o Pavol the o Barnabaš. Dovakerde pes, hoj o Pavol the o Barnabaš a the vareko lendar te džan upre andro Jeruzalem pal o apoštola the pal o phuredera, hoj lendar te phučen pal kadi veca.

3 Avke len e khangeri bičhaďa a on gele prekal e Fenicija the Samariya, kaj vakerenas pal oda, hoj pes the o aver narodi visarde ko Del, a savore phralen sas olestar baro radišagos.

4 Sar doavle andro Jeruzalem, priiľa len e khangeri, o apoštola the o phuredera a on lenge vakerenas avri savoro, so prekal lende kerďa o Del.

5 Ale varesave pačabnaskre, save sas le Farizejendar, uštile a phende: „O manuša, so pačandile, pes mušinen te obrezinel a kampil lenge te prikazinel, hoj te dolikeren o zakonos le Mojžišoskro.“

6 Akor pes o apoštola the o phuredera zgele, hoj pal oda te gondolinen.

7 Paloda, sar imar buter vakerenas, uštıla o Peter a phendā lenge: „Phralale! Tumen džanen, hoj imar varekana peske man tumendar o Del kidña avri, hoj mandar te šunen the aver nipi o evaňjelium a te pačan.

8 O Del, savo prindžarel o jile, sikada, hoj len prilel oleha, hoj len diňa le Svete Duchos avke sar the amen.

9 Ov na kerđa ņisavo rozđjel maškar amende the maškar lende, sar lenge obžuzarda o jile le pačabnaha.

10 Soske kamen akana te choľarel le Devles oleha, hoj thoven pre meň kale manušenge oda pharipen, so na birinahas te lidžal aňi amen aňi amare dada?

11 Se amen pačas, hoj prekal e milost, so del o Raj o Ježiš Kristus, avaha zachraňimen avke sar the on.“

12 A savore ola but manuša ačhile čhit, sar šunde le Barnabaš the le Pavol te vakerel, save bare dīvi the zazraki kerđa o Del prekal lende maškar o aver narodi.

13 Sar preačhile te vakerel, phendā o Jakob: „Phralale, šunen man!

14 O Šimon akana vakerelas pal oda, sar peske o Del ešebnovar kidña avri manušen le avre narodendar, hoj te aven leskre nipi.

15 Oleha pasinen the o lava le Prorokengre. Se hin pisimen:

16 *„Palis avava pale*

a ačhavava o rozpelo stankos le Davidoskro.

Oda, so hin telečhido, pale ačhavava

a thovava les te ačhel pre peskro than,

17 hoj the okla manuša te roden le Rajes:

Savore narodi, saven vičindom,

hoj te aven mire.

Avke phenel o Raj, savo kerel kada savoro’.

18 Kada pes džanel imar čirlastar.

19 Vašoda phenav, hoj na kempel te kerel pharipen olenge, ko pes visaren ko Del andral aver narodi,

20 ale kempel lenge te pisinel lil a te phenel, hoj te na chan oda, so hin obetimen le modlenge, te na keren lubipen, te na chan o mas le tasade džvirengro aňi o rat.

21 Bo o zakonos le Mojžišoskro pes imar čirla genel sako šabat andro sinagogi a leskre lava pes vakeren andre dojekh foros.“

O lil andre Antiochija

22 Akor peske phende o apoštola the o phuredera the caľi khangeri, hoj kidena avri pestar varesave muršen a bičhavena len andre Antiochija. Avke bičhade le Barnabaš the le Pavol a lenca bičhade le Juda, saves vičinen Barsabaš, the le Silas, save sas vodci maškar o phrala.

23 Pisinde a bičhade lenca kada lil:

„O apoštola, o phuredera the o phrala andral o Jeruzalem pozdravinen le phralen andral o aver narodi andre Antiochija, Sirija the Cilicija.

24 Šundam, hoj varesave džene amendar, savenge amen nič na prikazindam, tumenge keren pharipen a na den tumen smirom peskre lavenca.

²⁵ Vašoda pes savoredžene jekhetane dovakerđam, hoj kidaha avri muršen a bičhavaħa len ke tumende le Barnabašiħa the le Pavloħa. On hine amare phrala, saveħ kamas,

²⁶ murša, save dine peskre dživipena vaš o nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro.

²⁷ Vašoda bičhavas le Juda the le Silas, hoj the on korkore tumenge oda te phenen.

²⁸ Bo le Svete Duchoske a the amenge pes oda dičholas mištes, hoj te na thovas pre tumende nisavo pharipen, ča oda, so igen kempel:

²⁹ Hoj te na chan oda, so hin obetimen le modlenge, te na keren lubipen a te na chan o mas le tasade džvirengro aħi o rat. Te kada savoro dolikerena, mištes kerena.

Ačhen Devleħa!“

³⁰ Sar pes rozgele, doavle andre Antiochija, zvičinde le manušen andre khangeri a dine lenge o lil.

³¹ Sar les pregende, radisalile oleske.

³² The o Juda the o Silas sas proroka, vašoda povzbudzinenas le phralen andro pačaben a but lavenca len zoralarenas.

³³ Sar imar ode ačhile varesavo časos, rozgele pes le phralenca andro smirom a gele pale paš ola, ko len bičhade.

³⁴ [No o Silas dikhelas avke, hoj ode te ačhel.]

³⁵ Ale o Pavol the o Barnabaš ačhile andre Antiochija a sikavenas ode. A the mek but aver džene vakerenas o lav le Rajeskro.

O Barnabaš pes rozdžal le Pavloħa

³⁶ Pal vajkeci dživesa phendā o Pavol le Barnabašiske: „Av džas pale te dikhel amare phralen pal savore fori, savenge vakerđam o lav le Rajeskro, a dikhaha, sar lenge džal.“

³⁷ O Barnabaš kamla, hoj peħa te len le Jan, saves vičinen the Marek.

³⁸ Ale le Pavloske pes dičholas avke, hoj les na kempel peħa te lel. Bo akor, sar sas andre Pamfilija, geħa lendar het a buter lenca na služinelas.

³⁹ Vaš kada pes vesekedinenas maškar peste avke, hoj pes rozgele. O Barnabaš peħa ilā le Marek a gele pre lođa andro Ciprus,

⁴⁰ ale o Pavol peske kidħa avri le Silas. O phrala pes modlinenas vaš lende a dine len andro vasta le Rajeskro a avke gele het.

⁴¹ O Pavol phirelas pal e Sirija the Cilicija a povzbudzinelas o khangeri andro pačaben.

16

O Pavol lel peħa le Timoteus

¹ Avke doavla o Pavol andro Derbe the andre Listra. Ode sas varesavo učeħikos, savo pes vičinelas Timoteus. Leskri daj sas pačabnaskri Židovka a leskro dad sas Grekos.

² O phrala andral e Listra the Ikonija pal leste mištes vakerenas.

³ O Pavol kamla, hoj leħa te džal pro drom. Avke les obrezinda anglo židi, so ode bešenas, bo sako džanelas, hoj leskro dad sas Grekos.

⁴ Sar phirenas pal ola fori, phenenas lenge, hoj te dolikeren oda, so phende o apoštola the o phuredera andral o Jeruzalem.

⁵ O khangeri zoralonas andro pačaben a džives sas buter džene.

O Pavol dikhel o videňje

⁶ O Sveto Duchos lenge na domukla te vakerel o lav andre Azija, vašoda pregele e Galatsko phuv the e Frigija.

⁷ Sar avle andre phuv Mizija, kamenas te džal dureder andre Bitinija, ale o Duchos le Ježišoskro lenge na domukla.

⁸ Avke pregele e Mizija a avle tele andre foros Troada.

⁹ Ode dikhla o Pavol rači videňje: Varesavo murš, Macedončanos, ačhelas a mangelas les: „Av andre Macedonija a pomožin amenge!“

¹⁰ Sar dikhla o videňje, takoj paloda rodahas drom sar te džal andre Macedonija. Avke amen oleske achaluvahas, hoj o Raj amen ode vičinda, hoj lenge te vakeras o evaňjelium.

E Lidija pačal a del pes te bolel

¹¹ Akor gełam la lođaha andral e Troada rovnones pro ostrovos Samotrake a pre aver džives andro Neapolis andre Macedonija.

¹² Odarik gełam andro Filipi, so hin ešebno foros andre rimaňiko provincija Macedonija. Samas andre oda foros vajkeci dživesa.

¹³ Pro šabat gełam avri pal e foroskri brana paš o paňi, kaj peske gondolinahas, hoj pes zdžana o Židi pre modlitba. Bešlam peske a vakerahas le džuvlencas, save pes ode zgele.

¹⁴ Šunelas amen the varesavi džuvli, savake sas o nav Lidija a savi lašarelas le Devles. Oj sas andral o foros Tiatira a bikenavkerelas o lole pochtana. Lake o Raj phundrađa o jilo, hoj mištes te šunel oda, so vakerel o Pavol.

¹⁵ Sar pes bolda oj the savore manuša andral lakro kher, mangelas amen kavke: „Te phenen pal mande, hoj man hin pačaben andro Raj, akor aven andre miro kher a bešen ke mande.“ A prevakerđa amen.

O Pavol the o Silas andre bertena

¹⁶ Ačhila pes, sar džahas pre modlitba, hoj pes amenca arakhla varesavi čhaj, andre savi sas o nalačo duchos, so lake delas te vražinel. A le vražišagenca zarodelas peskre rajenge bare love.

¹⁷ Oj phirelas pal o Pavol the pal amende a vičinelas: „Kala manuša hine o služobnika le Nektbareder Devleskre a on tumenge phenen, sar šaj aven zachraňimen!“

¹⁸ Kada kerelas but dživesa. O Pavol pre oda cholisalila, vašoda visalila a phendđa ole duchoske: „Prikazinav tuke andro nav Ježiš Kristus, dža andral late avri!“ A o duchos latar takoj geła het.

¹⁹ Ale sar dikhle lakre raja, hoj oleha našade o love, chudle le Pavol the le Silas a lidžanas len pro placos anglo nektbareder manuša ole foroskre.

²⁰ Ande len anglo velifeľa a phende: „Kala manuša hine Židi a keren vzbura andre amaro foros

²¹ a sikaven o zviki, so amen o Rimana našti aňi prilas aňi dolikeras.“

²² Androda džanas pre lende the o nipi a o sudci cirdle tele pal lende o gada a dine len le pacenca te marel.

²³ Sar imar len but marde, čhide len andre bertena a le stražňikoske phende, hoj len mištes te stražinel.

²⁴ Sar chudňa o stražňikos oda prikazis, čhida len andre andruňi bertena a o pindre lenge zaphandľa andro kaštune puta.

²⁵ Ale pal jepaš rat pes o Pavol the o Silas modlīnenas a gilavenas o gila pre chvala le Devleske a o bertenosa len šunenenas.

²⁶ A jekhvareste avke razisalila e phuv, hoj o zakladi la bertenakre pes čhalade. A takoj phundrile savore vudara a savore puta pes otkerde.

²⁷ Sar uštila o stražnikos a dikhla, hoj savore vudara andre bertena hine phundrade, cirdña avri e šabla a kamla pes te murdarel, bo peske gondolinelas, hoj o bertenosa denašle.

²⁸ Ale o Pavol vičinda zorale hangoha: „Ma ker tuke nič nalačo, bo savore sam kade!“

²⁹ Sar peske mangla e lampa, denašla andre, izdralas daratar a peľa paš o pindre le Pavloske the le Silasoske.

³⁰ Ila len avri a phučla lendar: „Rajale, so mušīnav te kerel, hoj te avav zachrañimen?“

³¹ On leske phende: „Pača andro Raj Ježiš Kristus a aveha zachrañimen tu the calo tiro kher!“

³² Vakerenas leske the savorengē andre leskro kher o lav le Rajeskro.

³³ A mek odi ora rači len ila a žužarda lenge o rani. A takoj paloda pes diña te bolel ov the savore andre leskro kher.

³⁴ Palis len ila upre andre peskro kher, thođa lenge pro skamind o chaben a radisalolas caľa peskra famelijaha, hoj pačandila andro Del.

³⁵ Sar sas džives, bičhade o sudci le slugaden, hoj te džan te phenel le stražnikoske: „Premuk kale manušen!“

³⁶ O stražnikos la bertenakro phenda le Pavloske: „O sudci bičhade le slugaden, hoj tumen te premukav. Avke akana džan avri andro smirom.“

³⁷ Ale o Pavol lenge phenda: „Ešeb amen marde angle savore nipi a aňi amen na sudzinde, kajte sam rimaňika občana! Paloda amen čhide andre bertena a akana amen počoral premuken? Na. Mušīnen te avel kade a korkore amen te lidžal adarik avri.“

³⁸ O slugađa dine te džanel ola lava le sudcenge. On pes darandile, sar šunde, hoj hine rimaňika občana.

³⁹ Avke avle a odmangle pes lenge. A sar len ligende avri, manges len, hoj te džan het andral o foros.

⁴⁰ Sar avle avri andral e bertena, gele ke Lidija, dikhle le phralen, povzbudzinde len a palis gele het.

17

O Pavol the o Silas andre Tesalonika

¹ Sar o Pavol the o Silas pregele prekal o fori Amfipolis the Apolonija, avle andre Tesalonika, kaj sas e sinagoga le Židengri.

² A o Pavol, avke sar sas sikado, geľa maškar lende a trin šabati pal peste lenca vakerelas pal oda, so hin pisimen andro Lav.

³ Sikavelas lenge andral o Lav le Devleskro, hoj te ačalon, hoj o Kristus mušinda te cerpinel a pro trito džives te uštel andral o meriben. Phenda lenge: „Oda Ježiš, pal savo me tumenge vakerav, hin o Mesijašis.“

⁴ Varesave lendar pačandile a pridine pes ko Pavol the ko Silas. Lenca pačandile mek but Greki, save pes daranas le Devlestar, the but anglune džuvlija.

⁵ Ale okla Židi žjarlinenas a skidle upre pal e ulica varesave živañen, hoj te maren upre le manušen the calo foros. Avke gele vikaha pro kher le Jasonoskro a kamle te anel le Pavol the le Silas anglo nipi.

⁶ Sar len na arakhle, ile le Jason the varesave phralen anglo uradñika ole foroskre a vičinenas: „Kala manuša, so maren upre calo svetos, avle the kade

⁷ a o Jason len priiła andre peskro kher. A kala savoredžene džan pro cisariskre zakoni, bo phenen, hoj aver dženo hino kralis, o Ježiš!“

⁸ Kavke marde upre le nipen the le foroskre uradñiken, so oda šunenenas.

⁹ Ale sar chudle o uradñika le Jasonostar the oklendar o love, premukle len.

O Pavol the o Silas andre Berea

¹⁰ O phrala takoj rači bičhade le Pavol the le Silas andre Berea. Sar ode doavle, gele andre sinagoga le Židengri.

¹¹ On sas buter otkerde prekal o lav sar o Židi andral e Tesalonika. Priile o lav radišagoha a sako džives rodenas andro Lav le Devleskro, či oda hin čačes avke.

¹² Avke pačandile but džene lendar, the mek but anglune džuvlja the murša andral e Grecko.

¹³ Ale sar pes dodžanle o Židi andral e Tesalonika, hoj o Pavol the andre Berea vakerel o lav le Devleskro, avle the ode a marenas upre le manušen, hoj te džan pre lende.

¹⁴ Akor o phrala takoj bičhade odarik le Pavol het paš o moros. Ale o Silas the o Timoteus ačhile ode.

¹⁵ Ola, so džanas le Pavloha, les ligende dži andro Ateni a palis avle pale andre Berea. O Pavol lenge phendā, hoj te phenen le Silasoske the le Timoteoske, hoj pal leste te aven so neksigeder.

O Pavol andro Ateni

¹⁶ Medik len o Pavol užarelas andro Ateni, leskro duchos andre leste cholisalolas, sar dikhla, hoj andro foros hin pherdo modli.

¹⁷ Vašoda vakerelas andre sinagoga le Židenca the olenca, ko pes daranas le Devlestar. A sako džives vakerelas the pro placos olenca, ko odarik ča avke predžanas.

¹⁸ Avke pes leha chudle te vesekedinel varesave filozofa the mudrci: o epikurejci the stoici. Jekh phenenas: „So kamel kada beblošis te phenel?“ A aver phenenas: „Avke pes oda dičhol, hoj ov vakerel pal varesave aver devla.“ Bo o Pavol lenge vakerelas pal o Ježiš the pal o uštiben andral o meriben.

¹⁹ Chudle les, ligende les pro Areopagos a phende: „Kamas te džanel buter pal oda nevo sikaviben, so tu vakeres.

²⁰ Bo oda, so šunen amare kana, hin vareso, so mek na šundam. Vašoda kamlamas te džanel, s'oda hin.“

²¹ Bo savore Atenčana a the o cudzinci, so ode bešenas, na užarenas pre nisoste avreste, ča pre oda, hoj te vakeren abo te šunen vareso nevo.

²² Avke o Pavol ačiha anglal lende pro Areopagos a phendā: „Muršale andral o Ateni! Pal savoreste dikhav, hoj san igen pobožna manuša.

²³ Sar phiravas pal o foros, predikhavas mange tumare sveta thana a arakhlom the oltaris, pre savo hin pisimen: „Le devleske, saves na

prindžaras. ' Ole Devles, saves tumen lašaren, ale na prindžaren, pal oda tumenge me vakerav.

²⁴ O Del, savo kerđa o svetos the savoro, so andre hin, ov hino o Raj le űeboskro the la phuvakro a na bešel andro chrami kerde le manuűengre vastendar.

²⁵ Aűi pes leske na sluűinel le manuűeskre vastenca, sar te leske vareso kamplahas, bo ov korkoro del savoreske o dűživipen, o dichos the savoro.

²⁶ Ov kerđa jekhe manuűestar savore manuűen, hoj te bešen pal cali phuv. A diűa le manuűen časos keci te dűzivel the o than kaj te bešel.

²⁷ O Del oda kerđa, hoj les o manuűa te roden, ĉi pes varesar na nacirdena ke leste a na arakhena les, kajte ov nanē dur űikastar amendar.

²⁸ Bo andre leste dűzivas, ĉhalavas pes a sam. Avke sar oda phende the varesave tumare basűika: ‚Bo amen sam the leskro potomstvos.‘

²⁹ Akor te sam le Devleskro potomstvos, naűti peske gondolinas, hoj o Del diĉhol avri sar vareso somnakuno, rupuno abo baruno; sar vareso, so o manuű gondolinda avri a kerđa peskre vastenca.

³⁰ Varekana o Del predikhelas ola ĉasi, sar les o manuűa na prindžarenas, ale akana phenel savore manuűenge vűadzik, hoj pes te visaren peskre nalaĉhe dromendar.

³¹ Bo o Del diűa jekh dűzives, andre savo sudzinela spravodliűagoha calo svetos prekal jekh murű, saves pre oda kidűa avri, a dokazinda oda savorengē oleha, hoj les uűtaĉa andral o meriben.“

³² Ale sar űunde, hoj o Pavol vakerel pal o uűtiben andral o meriben, chudle lestar varesave dűzene te asal, ale aver dűzene phende: „Kamas tut te űnel pal oda te vakerel the dujtovar.“

³³ Avke lendar o Pavol geĉa het.

³⁴ Ale varesave murűa pes pridine ke leste a paĉandile. Maűkar lende sas o Dionis Areopagsko the e dűzuvli Damaris a lenca mek the aver dűzene.

18

O Pavol andro Korint

¹ Palis geĉa o Pavol het andral o Ateni a avĉa andro foros Korint.

² Ode arakhĉa jekhe űidos, so pes viĉinelas Akvila a sas andral o Pontus. Ov ode avĉa peskra roműaha la Priscillaha andral e Talijaűiko nadoĉirla, bo o cisarīs Klaudius prikazinda, hoj savore űidi te dűzan het andral o Rim. O Pavol geĉa ke lende,

³ a vaűoda, hoj dűzanelas te kerel o stani avke sar on, aĉiĉa te bešel ke lende a kerelas lenca.

⁴ Sako űabat vakerelas andre sinagoga a prevakerelas le űiden the le Greken.

⁵ Sar o Silas the o Timoteus doavle andral e Macedonija, diűa o Pavol calo peskro časos pre oda, hoj te vakerel o lav a te svedĉinel le űidenge, hoj o Jeűiű hino Mesijaűis.

⁶ Ale sar o űidi chudle te dűal pro Pavol a namiűtes pre leste vakerenas, razinda peske avri o prachos pal o gada a phenda lenge: „Tumaro rat pre tumaro űero! Me som olestar űuűo. Akanastar dűava ke aver narodi.“

⁷ Avke odarik o Pavol geľa het a geľa andro kher paš e sinagoga ko Titus Justus, savo lašarelas le Devles.

⁸ O Krispus, o vodcas andral e sinagoga, caľa peskra famelijaha pačandĭla andro Raj. A the but aver Korintana, save ťunenenas le Pavol, pačandĭle a dine pes te bolel.

⁹ Jekhvar rači phendĭa o Raj le Pavloske andro videňje: „Ma dara tut! Vaker a ma av čhit,

¹⁰ bo me som tuha a ņiko pre tu na thovela o vast, hoj tuke te kerel vareso nalačo, bo hin man andre kada foros but manuša.“

¹¹ A ačĭila ode berš the šov čhon a sikavelas len o lav le Devleskro.

¹² Ale sar sas o Gallion guverneris andre Achaja, ušťile o Źidi jekhetane pro Pavol a ligende les pro sudos.

¹³ A phende: „Kada manuš marel upre le nipen, hoj te lašaren le Devles avke, sar oda o Zakonos na domukel!“

¹⁴ Sar imar o Pavol kamĭla te prevakerel, phendĭa o Gallion le Źidenge: „Te geľahas pal varesoste, so pes na kerel, abo pal varesavi aver nalači veca, ulaľhas man soske tumen te ťunel avri,

¹⁵ ale te tumen vesekedinen vaš o lava abo vaš o nava vaj vaš tumaro zakonos, oda hin ča maškar tumende. Me na kamav te sudzinel kala veci.“

¹⁶ A čĭida len odarik avri.

¹⁷ Akor chudle savore Źidi le Sostenes, le vodcas andral e sinagoga, a marde les takoj ode paš o sudos. Ale o Gallion pre oda ņič na phendĭa.

O Pavol avel pale andre Antiochija

¹⁸ O Pavol ode ačĭila mek but dživesa a palis pes rozgeľa le phralenca. Geľa la loďaha andre Sirija a geľa leha e Priscilla the o Akvilas. Andre Kenchrea peske diňa te strihinel o bala, bo diňa ajso lav.

¹⁹ Sar avle andro foros Efezus, o Pavol len ode mukĭla a geľa korkoro andre sinagoga, kaj vakerelas le Źidenca.

²⁰ On les mangelas, hoj ode te ačhel buter časos, ale ov na kamĭla.

²¹ A sar lendar džalas het, phendĭa lenge: „Te kamela o Del, avava pale ke tumende.“ Avke geľa la loďaha andral o Efezus.

²² Sar doavĭa andro pristavos Cezarea, geľa upre andro Jeruzalem te dikhel e khangeri a odarik geľa andre Antiochija.

²³ Paloda, sar imar ode ačĭila varesavo časos, geľa pale dureder pal e Galatsko phuv a palis pal e Frigija a zoraľarelas savore učeňiken andro pačaben.

O Apollo andro Efezus

²⁴ Varesavo Źidos andral e Alexandrija, savo pes vičinelas Apollo, avĭa andro Efezus. Ov sas murš, savo sas lačo andro vakeriben a mištes prindžarelas o Lav le Devleskro.

²⁵ O Apollo sas imar avrisikado pal o drom le Rajeskro. Ov sas igen horĭlivo andro duchos a vakerelas a sikavelas mištes pal o Raj pal o Ježiš, ale prindžarelas ča o bolĭpen le Janoskro.

²⁶ A chudňa bi e dar te vakerel andre sinagoga. Sar les šunde e Priscilla the o Akvilas, ile les ke peste a vakerde leske pal o drom le Devleskro a feder les pal oda sikade.

²⁷ Sar o Apollo kamĭla te džal andre Achaja, o phrala leske pomožinde oleha, hoj pisinde le učeňikenge andre Achaja, hoj les te prilien. Sar

ode avľa, igen pomožinda olenge, ko prekal e milost le Devleskri pačandile.

²⁸ O Apollo zoraes phenelas pre godi le Židenge a avri anglo nipi sikavelas andral o Lav le Devleskro, hoj o Ježiš hin o Mesijašis.

19

O Pavol andro Efezus

¹ Sar o Apollo sas andro Korint, o Pavol phirelas pal o brehengre phuva a avľa andro Efezus. A ode arakhľa varesave učeņiken,

² savendar phučľa: „Chudňan le Svete Duchos, sar pačandilan?“

On leske odphende: „Mek aňi na šundam, hoj hin Sveto Duchos.“

³ Avke lendar phučľa: „Ta akor, save bolipnaha san bolde?“

On odphende: „Le Janoskre bolipnaha.“

⁴ O Pavol phenda: „O Jan bolelas vašoda, hoj pes o manuša te visaren le binendar, a phenelas lenge, hoj te pačan andre oda, ko avela pal leste, andro Ježiš Kristus.“

⁵ Sar oda šunde, dine pes te bolel andro nav le Rajeskro le Ježišoskro.

⁶ A sar pre lende o Pavol thoda o vasta, avľa pre lende o Sveto Duchos a chudle te vakerel andro aver čhiba a te prorokinel.

⁷ Sas ode vaj dešuduj (12) murša.

⁸ O Pavol geľa andre sinagoga a vakerelas ode bi e dar vaj trin čhon. Vakerelas the sikavelas len pal o krališagos le Devleskro.

⁹ Ale varesave džene pes na poddenas, na šunenas a namištes vakerenas pal o drom le Rajeskro anglo manuša, avke lendar o Pavol geľa het. Iľa peha le učeņiken a lenca vakerelas sako džives andre hala le Tiranoskri.

¹⁰ Ada likerđa duj berš a savore, so bešenas andre Azijsko provincija, o Židi the o Greki, šunde o lav le Rajeskro.

¹¹ O Del kerelas bare zazraki prekal o vasta le Pavloskre.

¹² Avke hoj mek až o khosne the o leketi, savenca pes chudenas le Pavlostar, anenas ko nasvale a o nasvalibena lendar takoj džanas het a o nalače duchi lendar avenas avri.

Le Skevoskre čhave

¹³ Ale sas ode the varesave Židi, save phirenas foros forostar te tradel avri le duchen. On kameņas te tradel avri le nalače duchen andral o manuša andro nav le Rajeskro le Ježišoskro a phenenas: „Andro nav Ježiš, pal savo o Pavol vakerel, tumenge prikazinas: Džan avri!“

¹⁴ Oda sas o ehta čhave le Skevoskre, le židovike bare rašaskre, so oda kerenas.

¹⁵ Ale o nalačo duchos lenge odphenda: „Le Ježiš prindžarav a the pal o Pavol džanav, ale ko san tumen?“

¹⁶ Oda manuš, andre kaste sas o nalačo duchos, len chudňa a savoren ajci marđa, hoj lange the dukhade denašle andral oda kher.

¹⁷ A dodžanle pes pal oda savore Židi the Greki, so bešenas andro Efezus, a avľa pre savorende bari dar a chudle te bararel o nav le Rajeskro le Ježišoskro.

¹⁸ But džene olendar, so pačandile, avle a viznavinenas a phenenas avri peskre bini, so kerenas.

¹⁹ A pherdo džene olendar, so čarinenas, anenas peskre kņižki a labarenas len anglal savorende. Sar zgende, keci monas ola kņižki, avle pre oda, hoj monas penda ezera (50 000) rupune.

²⁰ Kavke zorales barolas o lav le Devleskro a zoralolas.

E vzbura andro Efezus

²¹ Paloda, sar pes kala veci ačhile, phenda peske o Pavol, hoj predžala e Macedonija the e Achaja a džala andro Jeruzalem. Phenda peske: „Ačhava ode a palis mušinav te džal te dikhel the o Rim.“

²² A bičhađa andre Macedonija duje peskre pomocņiken, le Timoteus the le Erastos. Ale ov mek ačhiľa sikra buter andre Azijsko provincija.

²³ Andre ola dživesa pes o manuša andro Efezus chudle igen te vesekedinel vaš o drom le Rajeskro.

²⁴ Bo varesavo zlatņikos, savo pes vičinelas Demetrios, kerelas o cikne rupune khangerora la devliňake Dijanake a oleha delas peskre robotņikenge te zarodel but love.

²⁵ Ov pes lenca zgela a the mek avre manušenca, save kerenas kale vecenca, a phenda: „Muršale, tumen džanen, hoj kala bučaha peske zarodas but love.“

²⁶ A tumen dikhen a šunen, hoj kada Pavol na ča andro Efezus, ale maj pal cali Azijsko provincija cirdňa upre but manušen a prevakerda len. Ov phenel, hoj ola devla, saven o manuša keren peskre vastenca, nane devla.

²⁷ Avke akana na hoj ča amari buči šaj našavas a polokes la ņikaske na kampela, ale mek the o chramos la bara devliňakro la Dijanakro pes na likerela ņisoske a musarela pes e slava olake, kas lašarel cali Azijsko provincija a the calo svetos.“

²⁸ Sar oda šunde, avľa andre lende bari choľi a chudle zorales te vičinel: „Bari hiňi e Dijana andral o Efezus!“

²⁹ Pal calo foros kerenas bari vika a savoredžene jekhetane denašle andro divadlos. Cirdle pal peste the le Gajos the le Aristarchos, save sas Macedončana, a phirenas jekhetane le Pavloha.

³⁰ O Pavol kamľa te džal maškar o manuša, ale o učeňika les na mukle.

³¹ A the varesave uradņika andral e Azija, save sas leskre prijateľa, bičhade ke leste a mangle les, hoj te na džal andro divadlos.

³² Avke sas, hoj dojekh dženo lendar vičinelas vareso aver, bo savoredžene sas sar diline a but džene lendar aňi na džanenas, soske pes ode zgele.

³³ O Židi cirdle avri le nipendar le Alexander a ispidle les anglal. O Alexander kerđa le vasteha, hoj te čhiten, a kamľa te prevakerel ko manuša, hoj pes te braňinel.

³⁴ Ale sar prindžarde, hoj hino Židos, chudle savoredžene jekhetane vaj duj ori te vičinel: „Bari hiňi e Dijana le Efežanengri!“

³⁵ Sar o pisaris le foroskro zaačhađa e vika le manušengri, phenda lenge: „Muršale, Efežanale, sako džanel, hoj amaro foros Efezus straňinel o chramos la bara Dijanakro a the lakro obrazis, savo pela tele andral o ņebos.“

³⁶ Vašoda, hoj kala veci našti ņiko zaprinel, kampil tumenge te zaačhel, hoj te na keren varesavo diliňipen.

³⁷ Bo tumen andan kade kale muršen, ale on na vakerenas namištes pre tumari devľi.

³⁸ Te hin le Demetrios the olen, ko hine leha, vareso pre varekaste, ta pre oda hin o foroskre sudi the o prokonzula. Ode šaj obviñinen jekh avres.

³⁹ A te mek kamen vareso aver, mušinel pes oda te vakerel pro zakonno zhromažđeñje.

⁴⁰ Bo mek amen šaj den andre vaš e vzbura, so pes adadžives kerđa. Se añi na džanas te phenel, so pes ačiñla.“ Pal ola lava rozmukla le manušen.

20

O drom andre Macedonija the Troada

¹ Sar imar preačiñla e vzbura, vičiñda peske o Pavol le učeñiken, zorañarda len, obchudle pes a palis geña andre Macedonija.

² Pregela ola phuvaha a but lavenca povzbudzinda le pačabnaskren a palis geña andro Grecko.

³ Ačiñla ode trin čhon a palis kamla te džal la lođaha andre Sirija. Vašoda, hoj o Židi pes pre leste kidenas, rozgondolinda pes, hoj avela pale prekal e Macedonija.

⁴ Džanas leha o Sopater, le Pirroskro čhavo andral e Berea, o Aristarchos the o Sekundus andral e Tesalonika, o Gajos andral o Derbe, o Timoteus a the andral e Azija o Tichikus the o Trofimus.

⁵ On gele anglal a užarenas amen andre Troada.

O Pavol uštavel le Eutichus andral o meriben

⁶ Pal o inepos le Marengro bi o Kvasos geñam la lođaha andral o Filipi a pandže dživesenca doavlam pal lende andre Troada, kaj ačiñlam efa džives.

⁷ Ešebno džives andro kurko, sar pes zgeñam te phagerel o maro, o Pavol lenge kazinelas a vakerelas džiči pal jepaš rat, bo pre aver džives kamelas te džal het.

⁸ Andro upruno kher, kaj samas zgele, sas but lampi.

⁹ Jekh terno manuš, savo pes vičinelas Eutichus, bešelas andre oblaka. Vašoda, hoj o Pavol but vakerelas, cirdelas les pro soviben a zasuča avke zorales, hoj peña pal o trito poschodje tele. A sar les hazdle upre, sas mulo.

¹⁰ Ale o Pavol geña tele, čhida pes pre leste, obchudña les a phenda: „Ma daran tumen, bo leskri duša hiñi andre leste.“

¹¹ Palis o Pavol geña pale upre, phagerelas o maro a chalas. Vakerelas lenca džiči tosara a palis geña het.

¹² A le terne manušes liğende džidones khere a savoren sas olestar baro radišagos.

O drom andral e Troada andro Miletus

¹³ Amen geñam la lođaha sigeder andro Asos, hoj ode te las le Pavol paš peste andre lođa, bo o Pavol amenge phenda, hoj ov ode kamel te džal pešones.

¹⁴ Sar pes amenca arakhla andro Asos, ilam les andre lođa a avlam andre Mitilena.

¹⁵ Odarik geñam la lođaha het, pre dujto džives avlam paš o Chios a pre trito džives geñam la lođaha paš o Samos. Palis pre aver džives avlam andro Miletus.

¹⁶ Bo o Pavol peske phenda, hoj obdžala o Efezus a na ačhela ode, hoj pes te na zlíkerel andre Azija. Bo sidarelas, hoj te doavel andro Jeruzalem pro Letnice, te pes oda diňahas.

O Pavol oddžal andral o Miletus

¹⁷ Andral o Miletus o Pavol bičhada andro Efezus pal o phuredera andral e khangeri, hoj pes leha te arakhen.

¹⁸ A sar avle pal leste, phenda lenge: „Tumen džanen, hoj ešebne dživesestar, kanastar avlom andre Azija, somas calo časos maškar tumende.

¹⁹ Služinavas le Rajeske andre cali pokora le apsenca prekal o skuški, so pre ma avenas le Židendar.

²⁰ Na garuđom tumenge andre nič olestar, so tumenge ulahas pro lačo. Ale vakeravas a sikavavas tumen anglo manuša pal o khera

²¹ a vakeravas o svedectvos le Židenge the le Grekenge, hoj pes te visaren ko Del a te pačan andre amaro Raj Ježiš Kristus.

²² Ale akana man o Duchos ispidel te džal andro Jeruzalem, kajte na džanav, so man ode užarel.

²³ Džanav ča ajci, hoj o Sveto Duchos mange sikavel, hoj andre dojekh foros man užarel e bertena the o pharipen.

²⁴ Ale pal miro dživipen mange na džal. Džal mange ča pal oda, hoj te dodenašav miro denašiben a te dokerav e služba, so priiľom le Rajestar le Ježišostar, hoj te vakerav o evaňjelium pal e milost le Devleskri.

²⁵ Akana džanav, hoj ňiko tumendar, maškar kaste phiravas a vakeravas pal o krališagos le Devleskro, man imar buter na dikhela.

²⁶ Vašoda tumenge adadžives phenav, hoj som žužo savoredženengre ratestar.

²⁷ Bo me tumenge phendom savoro, so o Del kamel; nič tumenge na garuđom andre.

²⁸ Den pozoris pre tumende the pro calo stados, andre savo tumen o Sveto Duchos ačhada sar dozorcen, hoj tumen te starinen sar pastjera pal e cirkev le Devleskri, vaš savi počinda peskre rateha.

²⁹ Bo me džanav, hoj sar me džava het, avena maškar tumende o dziva vlki, save na sajnena o stados.

³⁰ A mek the tumendar korkorendar avena ajse manuša, save previsarena o lava, hoj pal peste te cirden le učeňiken.

³¹ Vašoda tumenge den pozoris! Ma bisteren pre oda, hoj rat-džives trin berš na preačhilom sakoneske tumendar te vakerel le apsenca pre godi.

³² Avke akana, phralale, mukav tumen andro vasta le Devleske the leskre milostive laveske, savo tumen šaj del zor te barol a savo tumen del o dedictvos savore svetenca.

³³ Me na kamlom ňikaskro rup aňi somnakaj aňi gada.

³⁴ Tumen korkore džanen, hoj mire vastenca mange zarodavas pre savoreste, so kampelas mange abo olenge, ko sas manca.

³⁵ Andre savoreste, so keravas, tumenge sikađom, hoj kempel phares te kerel buči, te pomožinel le slabenge a te na bisterel pro lava le Rajeskre le Ježišoskre, bo ov phenda: ‚Bachtaleder hin te del, sar te lel.‘ “

³⁶ A sar dovakerða kala lava, gele savoredžene pro khoča a o Pavol pes modlinda.

³⁷ A savoredžene chudle igen te rovel, obchudenas le Pavol pašal e meň a čumidenas les.

³⁸ Nekbuter len dukhalas oda, so o Pavol phendã, hoj imar buter les na dikhena. A palis les ligende dži paš e loða.

21

Le Pavloskro drom andro Jeruzalem

¹ Sar pes lenca rozlučindã, gelã la loðaha pro moros. Džahas rovnones a doavlã pro ostrovos Kos. Pre aver džives pro ostrovos Rodos a odarik andro foros Patara.

² Ode arakhlã varesavi loða, so džalas andre phuv Fenicija, a gelã upre.

³ Dikhahas dural o ostrovos Ciprus, obgelã les pal e bałogñi sera a džahas la loðaha andre Sirija. Zaačilã andro foros Tir, bo ode kãplã la loðake te thovel tele o tovaris.

⁴ Rodñã ode avri le učeñiken a ačilã lenca ode efta džives. Ola učeñika ligende le Duchoha phenenas le Pavloske, hoj te na džal upre andro Jeruzalem.

⁵ Pal ola efta džives gelã het a džahas dureder amare dromeħa. A ola savoredžene le romñijenca the le čhavenca amen ligende dži avri pal o foros. Ode pro breħos gelã pro khoča a modlindã pes.

⁶ Sar pes lenca rozlučindã, gelã andre loða a on gele pale khere.

⁷ Džahas la loðaha dureder andral o Tir andro foros Ptolemaida. Ode pozdravindã le phralen a ačilã ode jekh džives.

⁸ Palis pre aver džives gelã het a doavlã andre Cezarea. Ode gelã andro kher ko Filip ko evaňelistas, a ačilã ke leste. Ov sas jekh ole efta dženendar, save sas avrikidle andro Jeruzalem.

⁹ Les sas štar pačivale čħaja, save sas prorokiñi.

¹⁰ Medik ode samas a ačilã ode buter dživesa, avla ode andral e Judsko varesavo prorokos, savo pes vičinelas Agabus.

¹¹ Sar avla paš amende, iła le Pavloskro sirimos, phandla peske o vasta the o pindre a phendã: „Kada phenel o Sveto Duchos: ‚Kavke phandena andro Jeruzalem ole muršes, kaskro hin kada sirimos, a dena les andro vasta le pohanenge.‘ “

¹² Sar oda šundã, mangahas les the amen the o phrala andral o foros, hoj te na džal upre andro Jeruzalem.

¹³ Ale o Pavol odphenda: „So keren? Soske roven a dukhaven miro jilo? Bo me som pripravimen, na čã man te del te phandel, ale the te merel andro Jeruzalem vaš o nav le Rajeskro le Ježišoskro.“

¹⁴ Sar dikhlã, hoj pes na del te prevakerel, preačilã a phendã: „Mi ačhel pes e voła le Rajeskri.“

¹⁵ Pal ola dživesa pes pripravindã a džahas upre andro Jeruzalem.

¹⁶ Avenã amenca the varesave učeñika andral e Cezarea a ile amen ko Ciperčanos ko Mnason, savo sas jekh le čirlatune učeñikendar, a ke leste ačilã te bešel.

O Pavol andro Jeruzalem

¹⁷ Sar doavlã andro Jeruzalem, o phrala amen radišagoha priile.

¹⁸ Pre aver džives geľa o Pavol amenca ko Jakob a avle ode the savore phuredera.

¹⁹ O Pavol len pozdravinda a chudňa lenge te vakerel avri savoro, so kerđa o Del maškar o aver narodi prekal leskri služba.

²⁰ Sar oda on šunde, lašarenas le Devles. A on leske palis phende: „Tu dikhes, phrala, keci but ezera Židi kade pačandile a savore igen kamen o Zakonos.

²¹ On pes pal tu došunde, hoj sikaves le Židen, so dživen maškar o aver narodi, hoj te na šunen le Mojžiš, bo phenes lenge, hoj te na obrezinen le čhavoren a te na dolikeren o tradiciji.

²² Akana so keraha? Bo savoredžene pes došunena, hoj avľal.

²³ Ker oda, so tuke phenas: Hin amen štar murša, so dine lav le Devleske.

²⁴ Le len tuha a jekhetane lenca tut obžužar a počin vaš lenge, hoj peske te den te holinel o šere. Palis savoredžene prindžarena, hoj nane čačipen oda, so pal tu šunde, ale hoj the tu korkoro dolikeres o Zakonos.

²⁵ Le pačabnaskre manušenje andral aver narodi amen pisindam, hoj te na chan oda, so hin obetimen le modlenge, te na keren lubipen, te na chan o mas le tasade džvirengro aňi o rat.“

²⁶ Akor iľa o Pavol ole muršen a pre aver džives pes lenca diňa te obžužarel. Geľa andro chramos a diňa le rašajenge te džanel, keci dživesa pes obžužarena a hoj pal ola dživesa pes anela e obeta vaš dojekh lendar.

O Židi zalen le Pavol

²⁷ Sar imar predžanas ola efta džives, dikhle les andro chramos o Židi andral e Azijsko provincija a marde upre savore manušen.

²⁸ Chudle les a vičinenas: „Muršale andral o Izrael, pomožinen amenge! Kada hin oda manuš, savo savoredženen všadzik sikavel a vakerel pro Izraeliti, pro Zakonos a the pre kada than. Mek the le Greken anda andro chramos a melarđa kada sveto than!“

²⁹ Bo angloda dikhle le Trofimus andral o Efezus le Pavloha andro foros a gondolinenas peske, hoj les o Pavol iľa andro chramos.

³⁰ Calo foros pes vzburinda a o manuša pal dojekh sera ode denašenas. Chudle le Pavol, lidžanas les avri andral o chramos a takoj phandle o brani.

³¹ Androda, sar les imar džanas te murdarel, pes došundā o velitelis upral o ezeros slugađa, hoj hin bari vika andro Jeruzalem.

³² Ov peha takoj iľa le slugađen the le velitelēn upral o šel a denašla maškar lende. Sar dikhle o manuša le velitelis the le slugađen, preačhile te marel le Pavol.

³³ O velitelis avľa paš leste, chudňa les a diňa les te phandel duje lancenca. Phučľa lendar: „Ko hin kada manuš? So kerđa?“

³⁴ Ale sako ole but manušendar vičinelas vareso aver. Sar pes o velitelis angle vika našti dodžanľa o čačipen, rozkazinda, hoj les te len andre kasarňa.

³⁵ Sar avľa o Pavol paš o garadiči, ačhila pes oda, hoj les mušinde o slugađa te lidžal pro vasta anglo manuša,

³⁶ bo savore ola but nipi džanas pal leste a vičinenas: „Murdaren les!“

O Pavol prevakerel

³⁷ Sar les imar kamenas te lidžal andre kasarňa, phenda o Pavol le veliteliske: „Šaj tuke vareso phenav?“

A ov odphenda: „Džanes te vakerel grecki?“

³⁸ Na sal tu oda Egiptanos, savo anglo vajkeci dživesa marda upre a ligenda pre pušta štar ezera (4 000) živažen?“

³⁹ O Pavol phenda: „Me som Židos, občanos andral o Tarzus, savo nane chocsavo foros andre phuv Cilicija, a mangav tut, domuk mange te prevakerel ko nipi.“

⁴⁰ Sar leske domukla, ačhađa pes o Pavol pro garadiči a kerđa le manušenge le vasteha, hoj te čiten. Sar sas savoredžene čhit, prevakerđa ke lende hebrejski.

22

¹ A o Pavol phenda: „Muršale, phralale the dadale! Šunen akana, so me pre oda phenav.“

² Sar šunde, hoj ke lende prevakerđa hebrejski, ačhile meksa cicheder.

³ A phenda: „Me som Židos, ulilom andro Tarzus andre phuv Cilicija, ale barilom avri andre kada foros a siklucavas paš o pindre le Gamalieloskre. Ode siklilom o zakonos amare dadengro a džavas pal o Del avke sar the tumen adadžives.“

⁴ Me somas oda, ko igen džalas pro evaňjelium a varesave dženen davas až te murdarel. Phandavas le muršen the le džuvlen a čhivavas len andre bertena.

⁵ Miro švedkos hin o nekbareder rašaj a the savore phuredera. Sar lendar chudňom o lila pro phrala, džavas andro Damašek, hoj len te anav zaphandlen andro Jeruzalem, hoj len ode te maren.

⁶ Ačhila pes mange, sar džavas imar paš o Damašek, avke vaj pro dilos, hoj jekhvareste avla andral o ňebos igen zoralo švetlos a zaučharđa man andre.

⁷ Pelom pre phuv a šundom o hangos, so mange phenda: ‚Saul, Saul, soske pre mande džas?‘

⁸ A me odphendom: ‚Ko sal, Rajaja?‘

Odphenda mange: ‚Me som o Ježiš Nazaretsko, oda, pre kaste tu džas.‘

⁹ Ola, so manca sas, dikhle oda švetlos a darandile, ale na šunde oda hangos, so manca vakerelas.

¹⁰ Me phendom: ‚So mange kempel te kerel, Rajaja?‘

O Raj mange odphenda: ‚Ušti a dža andro Damašek. Ode pes tuke phenela savoro, so mušines te kerel.‘

¹¹ Ole zorale švetlostar na dikhavas nič, a vašoda man chudenas ola, so manca sas, le vastestar a lidžanas andro Damašek.

¹² Ode sas varesavo pobožno murš, savo pes vičinelas Ananijaš. Ov dolikerelas o Zakonos a savore Židi, so ode bešenas, pal leste mištes vakerenas.

¹³ Ačhila paš ma a phenda mange: ‚Saul phrala, chude pale te dikhel!‘ A takoj mange phundrile o jakha a dikhlom les.

¹⁴ O Ananijaš phenda: ‚O Del amare dadengro peske tut anglal kidňa avri, hoj te prindžares leskri voľa a te dikhes ole Čačipnaskres a te šunes o hangos andral leskro muj.‘

¹⁵ Bo tu aveha leskro švedkos maškar savore manuša a vakereha pal oda, so dikhľal the šundal.

¹⁶ Akana so užares? Ušťi, de tut te bolel, obžuzar tut tire binendar a lašar o nav le Rajeskro!

¹⁷ A sar avľom pale andro Jeruzalem a modľinavas man andro chramos, dikhľom viďeňje.

¹⁸ Dikhľom le Rajes, sar mange phenel: ‚Sig dža avri andral o Jeruzalem, bo na prilena tire lava pal mande.‘

¹⁹ Me phendom: ‚Rajeja, on džanen, hoj me džavas andral jekh sinagoga andre aver, hoj te phandav andre bertena a te marav olen, ko pačan andre tu.‘

²⁰ A the akor, sar murdarde tire švedkos le Štefan, me ode somas a davas len čačipen, sar oda kerenas, a ačhavas paš o gada olenge, ko les murdarenas.‘

²¹ Ale ov mange phenda: ‚Dža, bo me tut bičhavava dur maškar o aver narodi.‘ “

O Pavol phenel, hoj hino rimaňiko občanos

²² Šunenias les dži akor, medik na phenda kada lav. Palis chudle zorales te vičinel a phende: „Murdar les! Kajso manuš mi našľol pal o svetos! Našťi dživel!“

²³ Sar vičinenas a čivkerenas o uprune gada pal peste tele the o prachos andro ľuftos,

²⁴ phenda o veliteľis upral o ezeros, hoj te len le Pavol andro kasarňi. Prikazinda, hoj les te zbičinen a palis te šunen avri, bo kamľa pes te dodžanel, vaš soske pro Pavol kavke vičinen.

²⁵ Sar les ile te zbičinel, phenda o Pavol le veliteľiske upral o šel slugađa, savo ode ačhelas: „Či šaj maren bičoha le rimaňike občanos bi o sudos?“

²⁶ Sar oda šunda o veliteľis upral o šel, geľa oda te phenel le veliteľiske upral o ezeros: „So kames te kerel? Bo kada manuš hino rimaňiko občanos!“

²⁷ Akor avľa o veliteľis upral o ezeros paš o Pavol a phenda leske: „Phen mange, sal tu rimaňiko občanos?“

Ov odphenda: „He, som.“

²⁸ O veliteľis leske odphenda: „Me mange vaš o but love cindom oda, hoj te avav Rimanos.“

O Pavol phenda: „Ale me ulľom sar rimaňiko občanos.“

²⁹ A takoj pašal leste gele het o slugađa, save les kamle te marel. The o veliteľis darandĭľa, sar pes došunda, hoj o Pavol hino rimaňiko občanos, bo diňa les te phandel.

O Pavol angle Bari Rada

³⁰ Pre aver džives kamelas o veliteľis pes mištes te dodžanel, sostar les o Židi obviňinen. Iľa leske pal o vasta tele o puta a diňa prikazis, hoj pes te zdžan o bare rašaja the e caľi Bari Rada. Anda le Pavol a ačhađa les anglal lende.

23

¹ O Pavol dikhľa andro jakha le manušenge andral e Bari Rada a phenda: „Muršale, phralale! Me dži adadžives dživavas miro dživipen anglo Del avke, hoj miro svedomje hino žužo.“

² Ale o nekbareder rašaj o Ananijaš phendā olenge, ko ačhenas paš o Pavol, hoj les te maren pal o muj.

³ Akor leske o Pavol phendā: „Marela tut o Del, tu parñi falo! Bešes kade, hoj man te sudzines pal o Zakonos, ale phenes, hoj man te maren, a keres oda, so o Zakonos na phenel!“

⁴ Ola, ko ode ačhenas, phende: „Tu rakines le Devleskre nekbareder rašaske?“

⁵ O Pavol odphendā: „Na džanavas, phralale, hoj ov hino nekbareder rašaj, bo hin pisimen: *„Ma vaker namištes a ma koš tire vodcas!“*“

⁶ Sar pes o Pavol dodžanla, hoj varesave džene andral e Bari Rada hine Saduceja a varesave Farizeja, vičinda zorales: „Muršale, phralale! Me som Farizejis, čhavo le Farizejiskro a sudzinen man vaš oda, hoj užarav pre oda, hoj o mule uštena andral o meriben!“

⁷ Sar oda phendā, chudle pes maškar peste te vesekedinel o Farizeja the o Saduceja a o zhromažđeñje pes rozdelinda pro duj.

⁸ Bo o Saduceja na pačan andre oda, hoj pes uštel andral o meriben, añi andre oda, hoj hin varesavo añjelos abo duchos, ale o Farizeja pačan the andre kada the andre kada.

⁹ A sas olestar bari vika. Andre oda uštile upre varesave Farizeja, save sas avrisikade andro židoviko zakonos, a phenenas: „Na dikhas nič nalačo pre kada manuš. A so te ke leste prevakerda o duchos abo o añjelos? [Te na pes ačhavas le Devleske!]“

¹⁰ Sar pes furt buter vesekedinenas, daralas pes o veliteľis, hoj te na rozcirden le Pavol. Vašoda prikazinda le slugađeñge, hoj te džan tele a te cirden les lendar avri a te lidžan les andro kasarñi.

¹¹ Pre aver rat avla o Raj ke leste a phendā leske: „Ma dara tut Pavol, bo avke sar pal ma svedčinehas andro Jeruzalem, avke mušines te svedčinel the andro Rim.“

O Židi pes dovakeren pro Pavol

¹² Sar avla avri o kham, dovakerde pes varesave Židi a ile vera, hoj na chana añi na pijena, medik na murdarena le Pavol.

¹³ Ola, ko ile vera, sas buter sar saranda (40) džene.

¹⁴ Avle ko bare rašaja the ko phuredera a phende: „Ilam vera, hoj na laha nič andro muj, medik na murdaraha le Pavol.“

¹⁵ Avke akana tumen the e Bari Rada mangel le veliteľis, hoj les tajsja te anel tele ke tumende. Keren avke, sar te les kamlanas feder te šunel avri pal leskri veca. A amen sam pripravimen les te murdarel mek sigeder, sar kade doavela.“

¹⁶ Ale sar šunđa le Pavloskra pheňakro čhavo, so les kamen te kerel, avla andre kasarña a diña oda te džanel le Pavloske.

¹⁷ O Pavol peske vičinda jekhe veliteľis upral o šel a phendā: „Lidža kale terne manušes ke tiro veliteľis, bo kamel leske vareso te phenel.“

¹⁸ Avke les ligenda ke peskro veliteľis a phendā: „O Pavol, o bertenošis, peske man vičinda a mangla man, hoj ke tu te anav kale terne manušes, bo kamel tuke vareso te phenel.“

¹⁹ O veliteľis les iľa vastestar sikra pre sera a phučla lestar: „So mange kames te phenel?“

²⁰ Ov phenda: „O Židi pes dovakerde, hoj tut mangena, hoj tajsa te anes le Pavol angle Bari Rada, a kerena avke, sar te pes kamlehas pal leste vareso buter te dodžanel.

²¹ Ale ma de tut lenge te prevakerel, bo buter sar saranda (40) murša pre leste džan. Ola murša ile vera, hoj na chana aňi na pijena, medik les na murdarena. Akana imar hine pripravimen a ča užaren pre tu, hoj lenge kereha oda, so tutar mangen.“

²² Palis premukla o velitelis le terne manušes a prikazinda leske: „Ma phen ñikaske avri, hoj mange oda phenda!“

Le Pavol lidžan andre Cezarea

²³ Avke o velitelis vičinda duje veliteljen upral o šel a phenda: „Pripravinen duj šel (200) slugaden the eftavardeš (70) muršen pro graja a mek duj šel (200) slugaden le kopijenca, hoj te džan eňa orendar rači andre Cezarea.“

²⁴ Prikazinda, hoj te anen grajes, te thoven upre le Pavol te bešel a te lidžan les sastes ko vladaris Felix.

²⁵ A pisinda leske kajso lil:

²⁶ O Klaudius Lisijaš pozdravinel le lače vladaris le Felix!

²⁷ Kale manušes zaile o Židi a kamle les te murdarel, ale avlom le slugadencu a cirdňom lenge les avri andral o vasta, bo dodžanlom man, hoj hino rimaňiko občanos.

²⁸ Kamlom man te dodžanel, soske pre leste vakeren a ligendom les angle lengri Bari Rada.

²⁹ Avlom pre oda, hoj pre leste vakeren vaš varesave lava andral lengro zakonos, ale na kerđa nič, vaš soske mušindahas te merel, abo te džal andre bertena.

³⁰ Sar man dodžanlom, hoj kale muršes kamen o Židi te murdarel, takoj les bičhadom ke tute. Prikazindom olenge, ko les obviňinen, hoj tuke te phenen, so len pre leste hin. [Av bachtalo!]

³¹ Avke o slugada kerde oda, so lenge sas phendo. Ile le Pavol a ligende les prekal e rat andre Antipatrída.

³² Pre aver džives gele o slugada pro graja le Pavloha dureder a okla slugada gele pale andre kasarňa.

³³ Sar doavle andre Cezarea, dine le vladariske o lil a ačhade anglal leste le Pavol.

³⁴ O vladaris pregenda o lil a phučla le Pavlostar, andral savi provincija hino. Sar pes dodžanla, hoj hino andral e Cilicija,

³⁵ phenda: „Šunava tut avri, sar ade doavena ola džene, ko tut obviňinen.“ A prikazinda, hoj les te stražinen andro palacis le Herodesoskro.

24

O Ananijaš the o Tertullus obviňinen le Pavol

¹ Pal o pandž džives avla tele o nekbareder rašaj Ananijaš le phurederenca the le Tertulloha, so sas avrisikado andro vakeriben, hoj te obviňinen le Pavol anglo vladaris.

² Avke vičinde le Pavol andre a o Tertullus les chudña te obviñinel anglo Felix: „Amen peske paš tute dživas imar but berša andro smirom a tira bara godaha andal andre kada narodos feder dživipen!

³ Nektbareder Felixona, amen oda vakeras furt a všadzík a igen tuke vaš oda palikeras!

⁴ Ale hoj tut but te na zlíkerav, mangav tut, hoj amen sikra te šunes avri andre tiro lačhipen.

⁵ Bo avlám pre oda, hoj kada manuš hino sar nasvaliben a pal calo svetos marel upre le Židen a anel maškar lende o nasmirom. Ov lidžal e Nazaritsko sekta

⁶ a mek the o chramos kamelas te meřarel andre. Amen les chudňam [a kamahas les te sudzinel pal amaro zakonos,

⁷ ale avla o velitelis Lisijaš a cirdña les avri andral amare vasta bara zoraha a ila les het.

⁸ A prikazinda olinge, ko les obviñinenas, hoj te aven ke tu.] Sar les šuneha avri, the korkoro tut dodžaneha savoro, sostar les amen obviñinas.“

⁹ A the okla Židi vakerenas avke sar o Tertullus a phenenas, hoj oda hin čačo.

O Pavol anglo Felix

¹⁰ Sar sikada o vladaris le Pavloske le vasteha, hoj te vakerel, phendá o Pavol: „Džanav, hoj imar but berš sudzines kada narodos. Vašoda phenava bi e dar o čačipen pal mande.

¹¹ Avke sar tut šaj dodžanes the korkoro, hoj oleske nane buter sar dešuduj (12) džives, sar man geľom te modľinel andro Jeruzalem.

¹² A na arakhle man varekaha pes te vesekedinel aňi te marel upre le nipen andro chramos aňi andro sinagogi aňi andro foros.

¹³ A aňi tuke našti dokazinen oda, so pre mande akana vakeren.

¹⁴ Ale kada tuke šaj phenav, hoj ole Rajeskre dromeħa, so on vičinen sekta, me služinav mire dadengre Devleske. Pačav savoreske, so hin pišimen andro Zakonos the andro Proroka.

¹⁵ Me man mukav pro Del avke sar the on, hoj o lačhe manuša the o nalačhe uštena andral o meriben.

¹⁶ Vašoda kerav savoro, hoj man te avel žužo svedomje anglo Del a the anglo nipi.

¹⁷ Pal o buter berš avľom andro Jeruzalem, hoj te anav mire narodoske almužni a te obetinav obeti.

¹⁸ A pašoda, sar oda keravas, man arakhle obžuzardes andro chramos a na sas manca ňisave nipi aňi na keravas ňisavi vika.

¹⁹ Ale sas ode varesave Židi andral e Azijsko provincija; on kamle kade te ačhel anglal tu a te obviñinel man, te len hin vareso pre mande.

²⁰ Abo the kala džene, so hine kade, tuke šaj phenen, či pre ma arakhle varesavo nalačhipen, sar ačhavas angle Bari Rada.

²¹ Ča oda jekh lavoro, so phendom, sar ačhavas angle lende, a zoraes vičindom: „Adadžives man sudzinen vaš oda, bo pačav, hoj o mule uštena andral o meriben.“

²² Sar oda šunda o Felix, bo ov mištes džanelas pal oda drom le Rajeskro, prethoda lengro sudos a phendá: „Rozsudzina va tumari veca akor, sar ade doavela o velitelis Lisijaš.“

²³ Phendā le veliteliske upral o šel, hoj te phanden le Pavol andre loki bertena a te na brañinel leskre prijatelenge te anel leske oda, so leske kampil.

O Pavol anglo Felix the angle Druzilla

²⁴ Pal vajkeci dživesa avla o Felix peskra romñaha la Druzillaha, savi sas Židovka, bičhađa pal o Pavol a šunelas les, so vakerel pal o pačaben andro Ježiš Kristus.

²⁵ Sar vakerelas o Pavol pal o spravodlišagos, pal oda, hoj pes te zlikeras le žadoscendar, a the pal o sudos, so avela, darandila o Felix a phendā: „Akana imar dža, ale sar man ela časos, vičinava tut.“

²⁶ Ale pašoda užarelas, hoj les o Pavol dela love, hoj les te premukel. Vašoda pal leste the buterval bičhavelas a vakerelas leha.

²⁷ Sar pregeľa duj berš, čerinda le Felix aver vladaris o Porcius Festus. No o Felix kamelas te avel pre dzeka le Židenge, vašoda mukla le Pavol andre bertena.

25

O Pavol pes mangel ko císaris

¹ Trin džives pal oda, sar o Festus avla andre odi provincija, gela andral e Cezarea upre andro Jeruzalem.

² Avle paš leste o bare rašaja the o židovika vodci, hoj te vakeren pro Pavol. Mangelas le Festus,

³ hoj lenge te kerel pal e dzeka a te del te anel le Pavol andro Jeruzalem, bo on les kamenas te murdarel pal o drom.

⁴ Ale o Festus odphendā, hoj o Pavol mušinel te ačhel andre bertena andre Cezarea a hoj the ov korkoro ode maj džala.

⁵ A phendā: „Tumare vodci mi aven manca, a te len hin vareso pre oda murš, ode les mi obviñinen.“

⁶ O Festus ačhila maškar lende vaj ochto abo deš džives a palis gela tele andre Cezarea. Pre aver džives peske bešla o Festus pro sudno stolkos a prikazinda, hoj te anen le Pavol.

⁷ Sar avla o Pavol andre, akor ola Židi, so avle andral o Jeruzalem, pes rozačhade pašal leste a chudle pre leste but te vakerel ajse bare veci, save našti dokazinenas.

⁸ Ale o Pavol pes brañinelas a phendā: „Na phendom nič aňi pro židoviko zakonos aňi pro chramos aňi pro císaris.“

⁹ O Festus kamla te kerel pal e dzeka le Židenge, a vašoda phendā le Pavloske: „Kames te džal upre andro Jeruzalem, hoj te aves ode sudzimen angle mande?“

¹⁰ Ale o Pavol odphendā: „Me akana ačhav anglo sudno stolkos le císariskro a kade man kampil te sudzinel. Tu džanes mištes, hoj me na kerdom le Židen nič nalačo.“

¹¹ Te kerdom vareso nalačo, vaš soske mušinav te merel, na darav man te merel. Ale te nane nič čačo, so pre mande kala Židi vakeren, ņiko man našti del lenge andro vasta. Mi sudzinel man o císaris!“

¹² Akor pes o Festus dovakerđa peskra radaha a phendā: „Ko císaris tut manglāl, ko císaris džaha!“

O Pavol anglo Agrippa the angle Bernika

13 Pal vajkeci dživesa avle andre Cezarea o kralis Agrippa the e Bernika te pozdravinel le Festus.

14 Sar imar ode sas buter dživesa, diňa te džanel o Festus le kraliske pal o Pavol a phenda: „O Felix kade mukla varesave bertenošis.

15 A sar somas andro Jeruzalem, avle ke ma o bare rašaja the o phuredera le Židengre a mangelas man, hoj les te odsudzinav.

16 Me lenge phendom, hoj o Rimana našti den le bertenošis andro vasta olenge, ko les obviňinen, medik les anglal lende na šunen avri, hoj pes te šaj braňinel oleske, so pre leste vakeren.

17 Avke avle o Židi kade pal mande, me takoj pre aver džives bešlom a diňom te anel ole manušes, hoj les te sudzinav.

18 Ola, so les obviňinenas, pes rozačhade pašal leste, ale na vakerenas pre leste varesave bare veci, sar me užaravas, hoj vakereana.

19 Ale vesekeďinenas pes leha vaš peskro pačaben the vaš varesavo Ježiš, savo muľa, pal kaste o Pavol phenel, hoj dživel.

20 Me na džanavas so te kerel andre kadi veca, vašoda lestar pučlom, či na kamel te džal andro Jeruzalem, hoj les ode te sudzinen.

21 Vašoda, bo o Pavol pes mangľa ko cisarís, hoj les te sudzinel, me prikazindom, hoj te ačhel andre bertena, medik les na bičhavava ko cisarís.“

22 Avke o Agrippa phenda le Festoske: „The me kamľomas te šunel ole manušes.“

A o Festus leske phenda: „Tajsja les šuneha.“

23 Avke pre aver džives avľa o Agrippa the e Bernika bare rajikaňibnaha pre oda than, kaj pes sudzinel. Avle leha o bare veliťeľa the o bare raja andral o foros a o Festus prikazinda, hoj te anen le Pavol.

24 O Festus phenda: „Kralina Agrippa the savore, so san kade amenca! Dikhen kale manušes, vaš savo man mangelas igen but Židi andro Jeruzalem a the kade a vičinenas, hoj našti ačhel te dživel.

25 Ale me avľom pre oda, hoj na kerďa nič, vaš soske mušindahas te merel. No ov pes mangľa ko cisarís a me phendom, hoj les ode bičhavava.

26 Ale nane man so pal leste te pisinel le cisariske. Vašoda les andom angle tumende a nekbuter angle tute, kralina Agrippa, hoj te džanav so te pisinel, sar les šunaha avri.

27 Bo mange pes dičhol, hoj nane mištes te bičhavel ode bertenošis a te na pisinel, so kerďa.“

26

O Pavol vakereľ anglo Agrippa

1 O Agrippa phenda le Pavloske: „Domukav tuke, hoj te vakeres pre tiri obrana.“

Akor o Pavol nacirdňa o vast a phenda:

2 „Bachtalo som, kralina Agrippa, hoj šaj adadžives vakereav pre miri obrana anglal tute pal ola savore veci, savendar man o Židi obviňinen,

3 bo tu mištes prindžares le Židengre tradiciji the ola veci, so len rozdelinen. Vašoda tut mangav, hoj man mištes te šunes avri.

4 Savore Židi prindžaren miro dživipen terňipnastar, džanen, savo somas angľoda andre miro narodos the andro Jeruzalem.

⁵ On man prindžaren ešebnovarestar, a te kamlehas, šaj mange dosvedčinen, hoj me dživavas sar jekh le Farizejendar a igen zorales dolikeravas savoro andre amaro pačaben.

⁶ A the akana ačhav anglo sudos vašoda, bo pačav ole laveske, so diňa o Del amare dadenge.

⁷ Oda hin oda lav, andre savo pačan the o dešuduj (12) kmeňi amare narodoskre, sar lašaren le Devles rat-džives. A vaš kada pačaben man o Židi obviňinen, kralina Agrippa.

⁸ Soske tumen phenen, hoj našti te pačal oleske, hoj o Del uštavel le mulen?

⁹ Me mange tiš gondolinavas, hoj mušnav zoraha te džal pro nav Ježiš Nazaretsko.

¹⁰ A andro Jeruzalem oda the kerdom. O bare rašaja mange domukle te phandel but Devleskre manušen andro berten. A sar len murdarenas, the me somas vaš oda, hoj len te murdaren.

¹¹ Andre savore sinagogi len buterval maravas a ispidavas pre lende, hoj te zaprinen le Ježiš. Džavas pre lende bara choľaha a lavas len palal dži andro aver fori.

¹² A kavke džavas the andro Damašek. O bare rašaja mange oda domukle a dine man pre oda pravos.

¹³ A vaj pro dilos, kralina Agrippa, sar džavas le dromeha, dikhľom andral o ňebos ajso švetlos, so sas zoraleder sar kham, a zaučharda andre the man a the olen, ko sas manca.

¹⁴ Savoredžene peľam pre phuv a šundom o hangos, so mange hebrejski phenda: ‚Saul, Saul, soske pre mande džas? Phares tuke ela, te aveha sar volos, so ruginel andre špicovato paca* peskre rajeskri.‘

¹⁵ A me phučľom: ‚Ko sal, Rajeja?‘

O Raj mange odphenda: ‚Me som o Ježiš, pre kaste tu džas.‘

¹⁶ Avke akana ušti a ačhav tut pro pindre, bo vaš oda man tuke sikadom, hoj te aves miro služobňikos a te svedčines pal kada, so akana dikhľal, a the pal oda, so tuke mek sikavava.

¹⁷ Cirdava tut avri andral o vasta tire manušengre the andral e zor le pohanengri, paš save tut me akana bičhavav,

¹⁸ hoj lenge te phundraves o jakha, hoj pes te visaren le kalipnastar ko švetlos a le bengeskra zoratar ko Del, hoj pes lenge te odmuken o bini a te chuden o than maškar ola, so pačabnaha andre ma ačhile sveta.‘

¹⁹ Avke, kralina Agrippa, me kerdom oda, so šundom andro videňje andral o ňebos.

²⁰ Me vakeravas ešeb andro Damašek the andro Jeruzalem the pal cali judsko phuv a palis the le avre narodenge, hoj pes te visaren le binendar ko Del a hoj te sikaven oda peskre skutkenca.

²¹ Vašoda man o Židi chudle andro chramos a kamenas man te murdarel.

²² Ale o Del mange pomožinda dži adadžives, a vašoda kade ačhav a svedčnav savoredženenge, le čorenge the le barvalenge. A me na vakerav nič aver, ča oda, so phende o Proroka the o Mojžiš, hoj pes ačhela,

* 26:14 E ostro paca, savaha džubinen le volen, hoj te šunen.

23 hoj o Kristus cerpinela a sar ešebno uštela andral o meriben a vakerela pal o švetlos le Židenge the avre narodenge.“

24 A sar o Pavol kada vakerelas pre peskri obrana, zaačhađa les o Festus a zorales pre leste vičinda: „Tu na sal paš e godi, Pavol! Igen but siklilal a oda tut lidžal andro diliņipen!“

25 Ale o Pavol phenda: „Me na som dilino, nekbareder Festus, ale vakerav čačipen sasta godaha.“

26 O kralis džanel pal kala veci, a vašoda ke leste šmelones vakerav. Bo som presvedčimen, hoj ov mištes džanel kale vecendar, bo oda pes na ačhiľa varekhaj garudo andro kutos.

27 Kralina Agrippa, pačas le prorokenge? Džanav, hoj pačas.“

28 O Agrippa phenda le Pavloske: „Imar na kampa but, hoj man te prevakeres, hoj te ačhav krestanoske.“

29 Ale o Pavol phenda: „Či kampa but vaj na, mangav mange le Devlestar, hoj na ča tu, ale the savore, so man adadžives šunen, te aven ajse, sar som me, ale bi e kala puta.“

30 Sar oda phenda, uštila o kralis Agrippa, o vladaris Festus, e Bernika the ola, ko lenca bešenas.

31 A sar džanas, phenenas jekh avreske: „Kada manuš na kerel nič ajso, vaš soske mušindahas te merel abo te avel andrephandlo.“

32 O Agrippa phenda le Festoske: „Te kada manuš pes na manglahas ko cisaris, šaj les premuklamas.“

27

O Pavol džal andro Rim

1 Sar sas phendo, hoj te džas la lođaha andre Italija, oddine le Pavol the varesave avre bertenošen le veliteliske, savo pes vičinelas Julius a sas andral e cisariskri čata.

2 A bešlam pre lođa andral e Adramitija, savi kamelas te džal pašal e Azijsko provincija. Sar pes imar muklam pro drom, sas amenca o Aristarchos, o Macedončanos andral e Tesalonika.

3 Pre aver džives doavlam andro Sidon. Vašoda, hoj o Julius sas lačno le Pavloha, domukla leske te džal ko prijateľa, hoj les te den oda, so leske kampelas.

4 Sar odarik gelam het, muklam pes la lođaha pre aver sera pašal o ostrovos Ciprus, bo phurdelas pre amende e zoralı balvaj.

5 Pregelam o moros la lođaha pašal e Cilicija the Pamfilija a doavlam ke Mira andre provincija Licija.

6 Ode arakhľa o velitelis lođa andral e Alexandrija, so džalal andre Italija, a thoda amen upre.

7 But dživesa džahas la lođaha igen polokes a igen phares dochudnam pes paš o Knidus. Vašoda, hoj e balvaj amenge na domukelas te džal avke, sar kamlam, gelam pašal o Salmon tele pašal o ostrovos Kreta.

8 Igen phares palis pregelam pašal leste a avlam pro than, so pes vičinelas Šukar pristavos, pašes paš o foros Lasea.

9 Vašoda, hoj ode našadam but časos, sas imar dar te džal dureder la lođaha, bo pregeľa imar the o Postos* a avelas o jevend. Avke lenge o Pavol phenda:

* 27:9 o židoviko inepos Jom kipur

¹⁰ „Muršale, den pozoris, bo me dikhav, hoj nane mištes te džal dureder, bo na ča e lođa the lakro tovaris našavaha, ale the amare džživipena.“

¹¹ Ale o velitelis buter pačalas le kapitanoske the oleske, kaskri sas e lođa, sar le Pavloske.

¹² Vašoda, hoj na sas mištes te ačhel andre oda pristavos prekal o jevend, buter džene lendar peske phende, hoj džana odarik het. Bo kamenas pes varesar te dochudel dži andro Fenix a ode te ačhel prekal o jevend. O Fenix hin jekh pristavos pre Kreta, savo hino visardo pro juhozapados the severozapados.

E balvaj pro moros

¹³ Chudňa te phurdel e južno balvaj a gondolinenas peske, hoj imar dochudle oda, so peske phende. Cirdle upre o kotvi a džanas la lođaha pašes pašal e Kreta.

¹⁴ Ale na pregela but a demađa pre lođa zorali balvaj, so pes vičinel Eurakilon.

¹⁵ E balvaj zachudňa e lođa a imar la našti likerđam, vašoda pomuklam, hoj la te lidžal e balvaj.

¹⁶ Sar avlam paš o cikno ostrovos, so pes vičinel Kauda, ča ajci-ajci so zachraňindam e lodkica, savi pal peste cirdahas.

¹⁷ Cirdle la upre a palis zorarde e lođa le lanenca. Daranas, hoj te na demen tel o paňi andro pošakro than paš e phuv Libija, mukle tele la lođakri lepeda a dine pes te lidžal la balvajake.

¹⁸ Vašoda, hoj e zorali balvaj amenca igen čhivkerelas, pro dujto džives chudle te čhivkerel avri o veci andral e lođa.

¹⁹ A pro trito džives peskre vastenca čhivkerenas avri o sersamos la lođakro.

²⁰ Sar imar buter dživesa pes na sikavenas aňi o kham aňi o čerčeňa a mek furt likerelas oda nalačo časos, preačilam imar te pačal, hoj pes zachraňinaha.

²¹ Sar imar buter dživesa o manuša na chale nič, ačhila o Pavol maškar lende a phenda: „Kampla man te šunel, muršale, a te na mukel pes andral e Kreta. Na ulahas tumen kada pharipen the kada našaviben.“

²² Akana tumen mangav, hoj tumen te na daran, bo ňiko tumendar na našavela o džživipen, ča e lođa tašlola.

²³ Bo adi rat ačhila paš mande o aňjelos le Devleskro, kaskro som the saveske služinav,

²⁴ a phenda mange: „Ma dara tut, Pavol, bo mušines te ačhel pro sudos anglo cisaris! Dikh, o Del tuke diňa olen, ko hine tuha andre lođa.“

²⁵ Vašoda, muršale, ma daran tumen, bo pačav le Devleske, hoj pes savoro ačhela avke, sar mange phenda.

²⁶ Ale e lođa demela andre varesavo ostrovos.“

²⁷ Pre dešuštarto (14.) rat amen ligenda e balvaj pro Adrijatiko moros a vaj pal jepaš rat pes dičholas le namorňikenge, hoj doaven paš varesavi phuv.

²⁸ Merinde, keci tele hin o paňi, a sas saranda (40) metri. Sar gele la lođaha sikra dureder, pale merinde a sas tranda (30) metri.

²⁹ Daranas pes, hoj te na demen pro bar, mukle palunestar tele štar kotvi a modlĭnenas pes, hoj te avel imar džives.

³⁰ O namornika kamenas te denašel andral e lođa a mukle e lodka tele andro moros. Kerenas pes avke, sar te kamlehas anglunestar te mukel tele o kotvi.

³¹ O Pavol phenda le veliteliske the le slugadenge: „Te kala namornika na ačhena pre lođa, tumen našti avena zachrañimen.“

³² Akor prečhinde o slugađa o lani la lodkakre a mukle la te perel andro moros.

³³ Sar imar chudelas o džives, mangľa o Pavol savoren, hoj te chan, a phenda lenge: „Adadžives imar hin dešuštarto (14.) džives, so užaren bokhađa a na čalan nič.“

³⁴ Vašoda tumen mangav, hoj te chan, se kampil tumenge oda, hoj te predživen, bo ñiko tumendar na našavela mek aňi jekh bal pal o šero!“

³⁵ Sar o Pavol kada dophenda, iľa o maro a palikerđa le Devleske anglal savorende, phagľa lestar a chudňa te čal.

³⁶ Savorenge avľa pale o radišagos a chudle the on te čal.

³⁷ Pre lođa samas duj šel the eftavardeš the šov (276) džene.

³⁸ Sar savoredžene čalile, chudle te čivkerel andral e lođa avri o zrnos, hoj te ačhel e lođa lokeder.

E lođa demel

³⁹ Sar imar vidñisalila, na džanenas, kaj hine, ale dikhle varesavi zatoka a phende peske, hoj te pes oda dela, ta zaačhena ode la lođaha.

⁴⁰ Odčhinde o kotvi pal soduj seri a mukle len tele andro moros. Rozphandle the o lani pro kormidli, hazdle upre e angľuňi lepeda a mukle pes te lidžal la balvajaha ko brehos.

⁴¹ Ale e lođa demađa andro pošakro than tel o paňi avke, hoj angluno kotor la lođakro zageľa andre poši a našti pes čhalavelas a palunestar demenas o vlni andre lođa a phagerenas la.

⁴² Akor kamle o slugađa te murdarel le bertenošen, hoj te na lendar vareko chučel andro paňi a te na denašel.

⁴³ Ale o velitelis upral o šel kamľa te zachrañinel le Pavol a na domukľa lenge te kerel oda, so kamenas. Avke rozkazinda, hoj ola, ko džanen te plavinel, te chučen ešebna andro paňi a te doplavinen pre phuv,

⁴⁴ a oklengje phenda, hoj te preplavinen pro kašta, abo pre varesave aver kotora pal e lođa. Kavke pes savore bachtales dochudle pre phuv a zachrañinde pes.

28

O Pavol pro ostrovos Malta

¹ Sar imar pes zachrañindam, akor prindžardam, hoj o ostrovos pes vičinel Malta.

² O manuša, so ode bešenas, amenge presikade bari pačiv. Kerde jag a savoredženen amen priile, bo chudňa te del o brišind a sas šil.

³ Sar skidňa o Pavol upre šuke kaštora a thovelas len pre jag, avľa avri o sap le tačipnastar a danderđa les andro vast.

⁴ O manuša, so ode bešenas, dikhle, sar leske figinel o sap pal o vast, a phende peske: „Kada manuš mušinel te avel vrahos, bo kajte pes zachrañinda andral o moros, the avke leske na domukľa e spravodlišagoskri devľi te dživel.“

⁵ Ale o Pavol pal peste razinda tele le sapes andre jag a nič pes leske na ačila.

⁶ On užarenas, hoj šuvlola, abo hoj perela jekhvareste tele mulo. Sar imar buter užarenas a dikhle, hoj pes leske nič na ačhel, čerinde peskre lava a phende, hoj hino del.

⁷ Pašal oda than sas mali le Publius, savo sas o načelňikos le ostrovoskro. Ov amen priila a trin džives pašal amende kerelas.

⁸ Ačila pes, hoj le Publiuskro dad pašolas strapimen andre horučka a igen les pretradelas. O Pavol gela ke leste, modlinda pes, thođa pre leste o vasta a saštarđa les.

⁹ Sar pes oda ačila, avenas the aver nasvale manuša pal o ostrovos a saštonas avri.

¹⁰ On amenge presikade bari pačiv, a sar imar džahas la lođaha het, dine amen oda, so amenge kampelas.

O drom andral e Malta andro Rim

¹¹ Pal o trin čhon odgelam het la lođaha andral e Alexandrija, savi ačila prekal o jevend pro ostrovos. La lođa sas znakov Dvojički.

¹² Doavlám la lođaha andro Sirakuzi a ačilam ode trin džives.

¹³ Odarik džahas la lođaha pašal o brehos a doavlám andro Regium. Vašoda, hoj pre aver džives phurdelas lači balvaj, dogelam tel o duj džives andro Puteol.

¹⁴ Ode arakhlam le phralen, save amen mangle, hoj ode te ačas efa džives. A kavke doavlám andro Rim.

¹⁵ Sar pes o phrala odarik pal amende došunde, avle pal amende dži paš o Appiuskro Forum the paš o Trin Taberne, hoj pes amenca te arakhen. Sar len dikhla o Pavol, palikerđa le Devleske, radisalila a sas povzbudzimen.

¹⁶ Sar doavlám andro Rim, [o velitelis upral o šel oddiña le bertenosen le nekbareder veliteliske]. Ale le Pavloske sas domuklo te bešel korkoro avrether jekhe slugadiha, savo les strazinelas.

O Pavol kazinel andro Rim

¹⁷ Ačila pes, hoj pal o trin džives peske o Pavol vičinda le židovike vodcen. Sar pes zgele, phenelas lenge: „Muršale, phralale! Me na kerdom nič amare manušen, aňi na džavas pro tradiciji amare dadengre, ale the avke man andro Jeruzalem phandle andre a dine andro vasta le Rimanenge.

¹⁸ On man mištes šunde avri a kamle man te premukel, bo na arakhle pre ma nič, vaš soske mušindomas te merel.

¹⁹ Ale o Židi oda na kamenas a mušindom man te mangel ko cisaris, ale na vašoda, hoj te obviňinav varesostar miro narodos.

²⁰ Vašoda tumen akana vičindom, hoj tumen te dikhav a te vakerav tumenca. Bo me som adadžives phandlo andre kale lancho vaš e nađeje le Izraeloskri.“

²¹ On leske phende: „Amen pal tute na chudňam ňisavo lil andral e Judsko, aňi ade na avla ňiko le phralendar, hoj amenge te del te džanel abo te phenel vareso nalačo pal tute.

²² Ale kamlamas tutar te šunel, sar gondolines, bo džanas pal kadi sekta, hoj pre late všadzik džan.“

²³ Dine leske te džanel savo džives a avle buter džene ke leste andro kher. O Pavol lenge svedčinelas tosarastar dži rači a vakerelas pal o

krališagos le Devleskro a sikavelas lenge pro Ježiš andral o zakonos the andral o Proroka, hoj len te prevakerel.

²⁴ Varesave džene pačanas oleske, so vakereles, ale varesave na pačanas.

²⁵ Vašoda, hoj len na sas jekh gondolišagos, rozgele pes akor, sar o Pavol phenda kada lav: „Mištes phenda o Sveto Duchos prekal o prorokos Izajaš amare dadenge:

²⁶ *„Dža ke kala nipi a phen:*

*Tumen šunena tumare kanenca,
ale na achalona!*

*Tumen dikhena tumare jakhenca,
ale na dikhena!*

²⁷ *Bo kale nipengro jilo ačhila baruno,
peskre kanenca phares šunen*

*a peskre jakha phandle andre,
hoj te na dikhen,*

*le kanenca te na šunen,
le jilenca te na achalon,*

hoj pes te na visaren

a me len te na sasťarav avri.’

²⁸ Ta akor džanen, hoj avre narodenge hiňi bičhadı kadi zachrana le Devleskri a on la the šunena.“

²⁹ [Sar oda o Pavol phenda, o Židi gele het a igen pes maškar peste vesekedinenas.]

³⁰ O Pavol ačhila duj berš andre oda kher, savo peske korkoro iľa. Prilelas savoren, ko ke leste avenas,

³¹ a vakereles pal o krališagos le Devleskro a sikavelas pal o Raj Ježiš Kristus šmelones a ņiko leske andre oda na braňinelas.

Le Pavloskro lil le Rimanenge

O pozdravos

¹ Pisinav tumenge me o Pavol, o služobňikos le Ježišoskro Kristoskro. O Del peske man avri kidňa, hoj te avav leskro apoštolos, a vičinda man, hoj te vakerav o evaňjelium.

² O Del imar čirła diňa lava pal oda evaňjelium prekal peskre proroka andro peskro sveto Lav.

³ Oda hin o evaňjelium pal leskro Čhavo, savo pal o telos uliła andral o potomstvos le Davidoskro.

⁴ No o Sveto Duchos sikađa peskra bara zoraha pre leste, hoj o Ježiš Kristus, amaro Raj, hino o Čhavo le Devleskro, akor, sar les uštađa andral o meriben.

⁵ Prekal o Kristus mange sas diňi e milosť le Devleskri, hoj te avav leskro apoštolos a te lidžav le manušen andral savore narodi, hoj te pačan andre leste a te šunen les.

⁶ The tumen san jekh olendar, ko sas vičimen le Ježišostar Kristostar.

⁷ A vašoda pisinav tumenge savorenge andro foros Rim, kas o Del kamel a kas peske kidňa avri sar peskre manušen:

E milosť the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadestar the amare Rajestar le Ježišostar Kristostar!

O Pavol kamel te džal ke lende

⁸ Ešeb kamav te palikerel mire Devleske prekal o Ježiš Kristus vaš tumenge savorenge, hoj pes vakerel pal tumaro pačaben pal calo svetos.

⁹ O Del, saveske andral calo jilo služinav le evaňjelioha pal leskro Čhavo, hin miro švedkos, sar tumen furt leperav,

¹⁰ kecivar man modlinav. Furt mangav le Devles, hoj pes mange imar te podarisalol, te oda ela e voľa le Devleskri, te džal ke tumende.

¹¹ Bo igen tumen kamav te dikhel, hoj tumen te dav varesavo duchovno daros, hoj te zoralon.

¹² Kamav te phenel, hoj sodujdžene jekhvareste te zoraluvas: Tumen mire pačabnastar a me tumare.

¹³ Kamav, hoj te džanen, phralale, hoj buterval kamlom te džal ke tumende. Bo kamav te dochudel varesave neve manušen andro pačaben the maškar tumende, avke sar maškar o aver narodi. Ale vareso man furt ačhavelas.

¹⁴ Bo me oda mušinav te vakerel savore manušenge: Le Grekenge the avre narodenge; olenge, ko hine avrisikade, the olenge, ko nane avrisikade.

¹⁵ Vašoda kamav igen te vakerel o evaňjelium the tumenge andro foros Rim.

Pal e zor le evaňjelioskri

¹⁶ Se me man na ladžav vaš o evaňjelium le Kristoskro, bo oda hin e zor le Devleskri, so zachraňinel savoren, ko pačan: Ešeb le Židen a palis the le Nažiden.

17 Bo andro evaňjelium pes presikavel, hoj o manuš hino čaćipnaskro anglo Del le pačabnastar a ča le pačabnaha, avke sar hin pisimen: „O čaćipnaskro manuš dživela le pačabnastar.“

O binos le manušengro

18 Le Devleskri cholí pes sikavel andral o űebos pre dojekh binos the nalačhipen le manušengro, so garuven andre o čaćipen le nalačhipnaha.

19 Bo lenge hin dino te džanel, so šaj te džanel pal o Del. Se o Del lenge oda diňa te džanel.

20 Le Devleskri zor the leskro devlípén našti te dikhel, ale kanastar o Del kerđa o svetos, šaj oda dikhen andre ola veci, so kerđa, a vašoda pes o manuša našti ospravedlńinena.

21 Bo kajte prindžarde le Devles, na lašarenas les sar Devles, ańi leske na palikerenas. Andre peskro gondolišagos gele andro dilińipen a andre lengro nagodaver jilo avla o kalípen.

22 Phenen pre peste, hoj hine godaver, ale ačhile diline.

23 Na te lašardehas le Devles, savo šoha na merel, ale lašaren o obraza, so maren pro manuš, savo na dživel furt, abo lašaren le čiriklen, le chocsave džviren, abo le sapen.

24 Vašoda len o Del oddiňa andre oda džungipen, so kamenas te kerel andral peskre jile, hoj te keren ola ladžandutne veci peskre telenca maškar peste.

25 On čerinde o čaćipen le Devleskro vaš o klamišagos a radeder lašarenas a služinenas le stvorimen vecenge sar le Stvoriteliske. Les kempel furt te lašarel! Amen.

26 Vašoda len o Del diňa andro džungale žadosci. Bo lengre džuvla čerinde o prirodzeno dživipen le muršenca vaš o űeprirodzeno dživipen.

27 Avke the o murša omukle o prirodzeno dživipen le džuvlenc a chudňa andre lende te labol e binošno žadosca jekh pal aver. O murša le muršenca kerenas o džungale veci a ande pre peste o trestos, so peske zaslužinde vaš peskro nalačo dživipen.

28 A vašoda, hoj ola manuša na kamle te likerel andre peskre gođa o čaćipen pal o Del, diňa len o Del andre lengre previsarde gođa, hoj te keren oda džungipen, so pes na kerel.

29 Hin andre lende pherdo všelijaka bini, nalačhipen, džungipen, cholí the hamišagos. Hine nalače, murdaren, maren pes, klaminen, keren o pletki

30 a namištes vakeren jekh pre aver. Našti avri ačhen le Devles, liđžan pes upre, hine barikane, lašaren pes, gondolinen avri o nalače veci, na šunen le dajen the le daden,

31 nane godaver, na dolíkeren peskre lava, na sikaven űisavo kamiben a nane jileskre ke űikaste.

32 Kala manuša džanen, hoj le Devleskro zakonos phenel, hoj ko kavke dživel, zaslužinel peske o meriben. Ale on na ča, hoj oda keren, on mek the avre dženenge phenen, hoj oda šaj keren.

2

Le Devleskro čaćipnaskro sudos

¹ Tu manušeja, sudzines avren? Te ada keres, našti tut ņisoha ospravedlŭineha, kajte ko sal. Bo te tu sudzines avren a palis keres ola veci, so the on, korkoro tut sudzines.

² Amen džanas, hoj o Del sudzinela čačipnaha ole manušen, save keren kajse veci.

³ Tu manušeja, sudzines avre manušen vaš oda, so keren, a the tu oda keres? Gondolines tuke, hoj tu denašeha le Devleskre sudoske?

⁴ Abo či tele dikhes le Devleskro baro lačhipen, leskri trpezlivost the leskro zlikeriben? Tu na džanes, hoj le Devleskro lačhipen tut lidžal ko pokaŭje?

⁵ Tiro jilo hino baruno the zacato a avke tuke skides e choli pre oda džives, sar o Del sikavela peskri choli a čačipnaha sudzinela savoro.

⁶ O Del počinela sakoneske vaš oda, so kerelas.

⁷ Ov dela o večno dživipen sakones, ko likerel avri te kerel o lačhipen a rodel e slava, e pačiv the oda, hoj te dživel furt.

⁸ Ale pre sakoneste, ko na šunelas o čačipen vaš oda, hoj dikhelas ča pre peste a kamelas te kerel o nalačhipen, sikavela peskri igen bari choli.

⁹ O pharipen the e dukh avela pre sakoneste, ko kerel o nalačhipen: Ešeb pro Židi a palis the pre aver narodi.

¹⁰ Ale sako, ko kerel o lačhipen, chudela e slava, e pačiv the o smirom: Ešeb o Židi a palis the o aver narodi.

¹¹ Bo o Del sudzinela sakones jednakones.

¹² Savore, so kerenas bini a nane len o zakonos, bi o zakonos the merena. A savore, so kerenas bini a hin len o zakonos, le zakonostar ena sudzimen.

¹³ Bo paš o Del nane čačipnaskre ola manuša, so ča šunen o zakonos, ale ola, ko les dolikeren.

¹⁴ Kajte le avre naroden nane zakonos, ale korkore pestar keren oda, so mangel o zakonos, kajte len nane zakonos, korkore peske hine zakonos.

¹⁵ On sikaven, hoj oda, so kamel o zakonos, hin pisimen andre lengre jile. A takoj the lengro svedomje pre oda sikavel, sar pes andro gondolišagos obviŭinen, abo obraŭinen.

¹⁶ Kada pes sikavela andre oda džives, sar o Del sudzinela prekal o Ježiš Kristus o garude veci le manušengre, avke sar oda vakeravas andre miro evaŭjelium.

O Židi the o zakonos

¹⁷ Ale te pes tu mukes pro zakonos; vičines tut Židos; lašares tut le Devleha

¹⁸ a džanes, so tutar o Del kamel; te siklos andral o zakonos te prindžarel, so hin lačo the nalačo

¹⁹ a pačas tuke, hoj sal oda, ko lidžal le koren; oda, ko hin o švetlos olengro, save hine andro kalipen;

²⁰ oda, ko bararel avri le nagodaveren a sikavel le terne manušen, bo andro zakonos tut hin o čačipen the o prindžaripen:

²¹ Akor soske tu, so avres sikaves, na sikaves tut korkores? Tu vakeres, hoj pes te na čorel, a tu korkoro čores?

²² Avreŭge phenes, hoj te na keren lubipen, a tu korkoro oda keres? Našti avri ačhes o modli, ale čores avri o chramos?

23 Lašares tut le zakonoha, ale oleha, hoj les na dolikeres, keres ladž le Devleske.

24 Avke sar hin pisimen: „Vaš tumenge o aver narodi namištes vakeren pro Del.“

25 Te dolikeres o zakonos, akor hin tiri obriezka pro lačo; ale te na dolikeres o zakonos, oda hin avke, sar te šoha na ulalas obrezimen.

26 Te dolikerel o naobrezimen manuš oda, so lestar kamel o zakonos, či les na rachinel o Del avke, sar te ulahas obrezimen?

27 A oda manuš, savo nane obrezimen, ale dolikerel o zakonos, sudzinela tut, bo kajte tu sal obrezimen a hin tut o zakonos, ale na dolikeres les.

28 Bo nane Židos oda manuš, ko avke dičhol avral; aňi e obriezka nane oda, so dičhol pro felos;

29 ale Židos hin oda manuš, ko hino Židos andral a obrezimen hin oda manuš, ko hino obrezimen andro jilo le Duchostar a na olestar, so hin pisimen. Kajse manušes na lašaren o nipi, ale o Del.

3

1 So hin feder le Židen avre narodendar, abo savi chasna hin la obriezkatat?

2 Igen bari chasna andre savoreste! Ešeb oda, hoj lenge sas dine le Devleskre lava.

3 Se so te varesave lendar na pačanas ole lavenge? Či vaš oda akana o Del na ela verno, bo len na sas pačaben?

4 Šoha na! Ale mi sikavel pes, hoj o Del hino čačipnaskro a dojekh manuš hino klamaris, avke sar hin pisimen:

„Te sikavel pes, hoj sal čačipnaskro, sar vakeres, a hoj te zviťazines, te tut sudzinena.“

5 Te amaro nalačhipen, so keras, sikavel, savo čačipnaskro o Del hino – ta akor, so šaj phenas? Akor o Del namištes kerel, te amen vaš oda marel? (Kada phenav avke, sar gondolinel o manuš.)

6 Šoha na! Se sar palis o Del sudzindahas o svetos?

7 Ale te miro klamišagos sikavel, hoj le Devleskro čačipen hino bareder a anel leske oda e slava, akor soske som the me sudzimen sar binošno?

8 Či so? Hin oda avke, sar varesave manuša vakeren? Bo phenen pre amende, hoj amen phenas: „Aven keras o nalačo, hoj te avel o lačo.“ Ola manuša ena vaš oda čačipnaha odsudzimen.

Ňiko nane čačipnaskro

9 So akor? Hine o Židi feder sar o aver narodi? Ňisoha na! Se akana phendam the pro Židi the pre aver narodi, hoj savore hine tel e zor le binoskri.

10 Avke sar hin pisimen:

„Ňiko nane lačo,

11 Ňiko na achaľol,

ňiko na rodel le Devles.

12 Sako pes visarda het le Devlestar,

savore gele namištes,

nane Ňiko, ko kerdahas o lačo,

nane aňi jekh.

13 Lengro kirlo hin o phundrado hrobos,

*peskre čhibenca vakeren o klamišagos
a pre lengre vušta hin
o sapengro jedos.*

14 *Andre lengro muj hin
pherdo džungale košibena.*

15 *Lengre pindre sidaren
te dukhavel a te murdarel,*

16 *savoro hin zřičimen the musardo
pre lengre droma.*

17 *O drom, so anel o smirom,
na prindžaren.*

18 *Nane andre lende
ñisavi dar le Devlestar.“*

19 Amen džanas, hoj oda, so hin phendo andro zakonos, hin phendo prekal ola, kas hin o zakonos, hoj pes te phandel andre dojekh muj a calo svetos te avel binošno anglo Del.

20 Bo le zakonoskre skutkendar na ela anglal leste ospravedlñimen ñisavo manuš. Se prekal o zakonos pes prindžarel o binos.

O spravodlišagos avel prekal o pačaben

21 Ale akana pes sikada, hoj o Del kerel le manušen spravodliven bi o zakonos, avke sar sikavel andro zakonos the andro proroka;

22 o spravodlišagos le Devleskro prekal o pačaben andro Ježiš Kristus savoreng, ko pačan. Bo nane ñisavo rozdžel maškar o manuša,

23 bo savore manuša kerde bini a nane len le Devleskri slava.

24 Ale hine ospravedlñimen hijaba, le Devleskra milostatar, prekal o Ježiš Kristus, savo len cinda avri.

25 O Del diña le Ježiš sar obeta, hoj prekal leskro rat pačabnaha andre leste te avas ko Del. Oleha o Del presikada peskro spravodlišagos, hoj odmukla o bini, so sas kerde anglal,

26 andre oda časos, sar o Del zlíkerelas avri. Vašoda, hoj akana andre kada časos te presikavel peskro spravodlišagos, bo Ov hino čačipnaskro a ospravedlñinel oles, ko pačal andro Ježiš.

27 Soha pes palis o manuš šaj lašarel? Ñisoha! Soske? Či šaj pes lašaras, hoj dolikeras o zakonos? Na! Ale oleha, hoj pačas.

28 Bo amen pačas, hoj o manuš hino ospravedlñimen le pačabnaha bi o skutki le zakonoskre.

29 Či o Del hino Del ča le Židenge? Či nane Del the avre narodenge? He, ov hino Del the avre narodenge.

30 Se hin ča jekh Del. Ov ospravedlñinela le obrezimen le pačabnastar a the le naobrezimen prekal o pačaben.

31 Abo či amen tele čivas o zakonos le pačabnaha? Na, šoha na! Ipen hoj previsar: Amen upre hazdas o zakonos.

4

O pačaben pes rachinel sar spravodlišagos

¹ So akor phenaha pal o Abraham, amaro dad pal o telos?

² Bo te sas o Abraham ospravedlñimen le skutkendar, ta hin les soha pes te lašarel, ale na anglo Del.

³ Se sar hin pisimen? „O Abraham pačandila le Devleske a rachinelas pes leske oda sar spravodlišagos.“

4 Oleske, ko kerel buči, na rachinel pes o počinišen sar daros, ale počinel pes les, bo peske oda zaslužinel.

5 Ale oleske, ko na kerel o skutki, ale pačal andre Oda, ko ospravdlišinel le bijedevleskre manušes, rachinel pes leskro pačaben sar spravodlišagos.

6 Avke sar the o David vakerel pal oda, hoj bachtalo hin o manuš, kas rachinel o Del sar čačipnaskres bijal oda, hoj peske oda zaslužinda:

7 „*Bachtale hine ola,
kaske sas odmukle o nalačhipena
a kaske sas o bini učharde andre!*

8 *Bachtalo manuš,
kaske o Raj na rachinel o binos!“*

9 Hine kala bachtalipena ča prekal o obrezimen, abo the prekal o naobrezimen? Se phenas: „*Le Abrahamoske pes rachinelas o pačaben sar spravodlišagos.*“

10 Ale kana pes leske oda rachinelas? Sar sas obrezimen, abo akor, sar mek na sas? Na akor sar imar sas, ale akor sar mek na sas obrezimen.

11 A ov priiła e obriezka sar o znaenje, sar e pečaf le spravodlišagokri, hoj les sas pačaben mek angloda, sar sas obrezimen. Avke ačhila o Abraham dad savorenge, ko pačana, hoj the lenge pes oda te rachinel sar o spravodlišagos, the te nane obrezimen.

12 A ov hino dad the olenge, ko hine obrezimen, olenge, ko na ča hoj hine obrezimen, ale the dživen andre oda pačaben, sar amaro dad o Abraham dživelas mek angloda, sar sas obrezimen.

O lav hin dino prekal o pačabnaskre

13 Bo na prekal o zakonos sas dino o lav le Abrahamoske the leskre čhavage, hoj ela o dēdičis le svetoskro, ale prekal o spravodlišagos, so avel le pačabnastar.

14 Te hine dēdiča ola, ko pes muken pro zakonos, akor o pačaben nane pre nisoste a o Del diña zbitočne peskre lava.

15 Bo le zakonoha avel e cholī, ale kaj nane zakonos, ode nane aňi binos.

16 Vašoda mušinel o spravodlišagos te avel prekal o pačaben, hoj oda te avel le Devleskra milostatar a oda lav te avel prekal savore potomki le Abrahamoskre. Oda lav na sas dino ča prekal ola, ko dživen le zakonostar, ale the prekal ola, ko dživen le pačabnastar sar o Abraham. Ov hino Dad amenge savorenge.

17 Avke sar hin pisimen: „*Kerđom tut dadeske prekal o but narodi.*“ O Abraham hin amaro dad anglo Del, saveske ov pačandiła; oda Del, savo obdžidarel le mulen a vakerel ke oda, so mek nane, sar te oda imar ulahas.

18 Ode, kaj na sas le Abraham nađej, pačandiła andre nađej a ačhila lestar *dad prekal o but narodi*, avke sar sas phendo: „*Ajci but ena tire potomki.*“

19 Le Abrahamoskro pačaben na cikniła aňi akor, sar leske sas maj šel (100) berš a dikhelas, hoj leskro telos imar hino phuro a na birinel a leskra romňa la Sara imar našti aven čhave.

20 Na preačila te pačal andre oda lav, so les o Del diña, ale zoralila andro pačaben a bararelas le Devles.

²¹ Igen pačalas, hoj o Del hino zoralo the te kerel oda, so leske phenda.

²² Vašoda o Del le Abrahamoske oda rachinelas sar spravodlišagos.

²³ A na ča prekal leste oda hin pisimen, hoj pes leske o pačaben rachinelas,

²⁴ ale the prekal amende. Rachinela pes oda the amenge, so pačas andre Oda, ko uštada andral o meriben amare Rajes le Ježiš.

²⁵ Bo ov sas dino, hoj te merel vaš amare bini, a sas uštado andral o meriben, hoj te avas ospravedlñimen.

5

Ospravedlñimen prekal o pačaben

¹ A vašoda, hoj akana sam ospravedlñimen prekal o pačaben, hin amen smirom le Devleha prekal amaro Raj Ježiš Kristus.

² Pačabnaha andre leste šaj avas andre milost le Devleskri, andre savi akana the ačas. A lašaras pes oleha, hoj užaras pre le Devleskri slava.

³ Na ča oda, ale lašaras pes the le pharipenenca. Bo džanas, hoj o pharipen amen lidžal ke trpezlivost

⁴ a andre trpezlivost pes presikavel, či obačilam; a oda amenge anel e nađej.

⁵ A kadi nađej amenge šoha na ela pre ladž, bo o kamiben le Devleskro hino avričhido andre amare jile prekal o Sveto Duchos, savo amenge sas dino.

⁶ Bo o Kristus andre le Devleskro časos, mek sar amen samas slaba, muľa vaš o bijedevleskre.

⁷ Či diňahas vareko o dživipen vaš o čačipnaskro manuš? No talam pes vareko arakhlahas, ko diňahas peskro dživipen vaš varesavo lačo manuš,

⁸ ale o Del presikavel peskro kamiben ke amende avke, hoj o Kristus muľa vaš amenge mek akor, sar amen samas binošna.

⁹ Ta keci sigeder akana, sar imar samas ospravedlñimen leskre rateha, avaha prekal o Kristus zachrañimen le Devleskra cholatar.

¹⁰ Prekal o meriben leskre Časkro samas zmjerimen le Devleha mek akor, sar samas leskre ñeprijačela. Avke akana džanas, hoj avaha zachrañimen leskre dživipnaha, te sam imar leha zmjerimen.

¹¹ A na ča oda, ale le Devleha pes lašaras prekal amaro Raj Ježiš Kristus, prekal savo priilam o zmjereñje.

Pal o Adam the pal o Kristus

¹² Prekal jekh manuš avľa o binos andro svetos a le binostar avľa o meriben. Avke pregeľa o meriben pre savore manuša, bo savore kerde bini.

¹³ O binos sas pro svetos imar the anglo zakonos, ale te nane zakonos, o binos pes na rachinel.

¹⁴ Ale le Adamostar dži ko Mojžiš sas o manuša tel e zor le meribnaskri, the te na kerde ajso binos sar o Adam.

O Adam sikavel pre Oda, ko avela.

¹⁵ Ale le Devleskre daroha oda hin avres sar le binoha. Bo te prekal jekhe manušeskro binos but džene mule, ta avke prekal e milost jekhe

manušeskri, le Ježišoskri Kristusokri, igen but rozbariła le manušenge le Devleskri milost the daros.

¹⁶ Kale Devleskre daroha oda hin avres sar ole binoha, so kerđa jekh manuš. Bo prekal jekh binos avľa o sudos, ale pal o but bini avľa le Devleskro milostivo daros, so amendar kerel čačipnaskren.

¹⁷ Vašoda, hoj jekh manuš kerđa binos, chudňa o meriben te kralinel. So sigeder akana prekal oda jekh, prekal o Ježiš Kristus, kralinena andro dživipen savore, so chudle le Devleskri milost the oda daros, so lendar kerel čačipnaskren.

¹⁸ Avke sar prekal jekh manuš, savo kerđa binos, avľa o sudos pre savore manuša, avke the prekal jekh čačipnaskro skutkos avľa o ospravedlneňje pre savore manuša, hoj len te avel o dživipen.

¹⁹ Bo avke sar prekal oda, hoj jekh manuš na šunda, ačhile but džene binošna, avke the prekal oda, hoj jekh manuš šunda, ačhena but džene čačipnaskre.

²⁰ Andre oda avľa mek the o zakonos, hoj te barol o binos. Ale kaj bariła o binos, ode mek buter bariła le Devleskri milost,

²¹ hoj avke, sar o binos chudňa te kralinel a te lidžal ko meriben, avke the e milost le Devleskri chudňa te kralinel prekal o spravodlišagos a te lidžal ko večno dživipen prekal o Ježiš Kristus amaro Raj.

6

Mule le binoske, džide le Kristuske

¹ Akor so phenaha? Ačhaha andro binos, hoj te barol e milost le Devleskri?

² Šoha na! Amen, so mułam le binoske, sar šaj mek andre leste dživas?

³ Abo so, na džanen, hoj savore, ko samas bolde andro Ježiš Kristus, bolde sam andre leskro meriben?

⁴ Le bolipnaha samas jekhetane leha parunde andro meriben, hoj avke, sar sas o Kristus uštado andral o meriben le Dadeskra slavaha, the amen te dživas andro nevo dživipen.

⁵ Bo te ačhilam jekh leha andre leskro meriben a mułam avke sar the ov, ta avaha uštade andral o meriben, avke sar sas ov.

⁶ Se džanas, hoj amaro purano manuš sas jekhetane leha ukrižimen, hoj te avel zničimen o binošno telos, hoj imar buter te na avas otroka le binoske.

⁷ Bo oda, ko muľa, hino imar slobodno le binostar.

⁸ Amen pačas, hoj te mułam le Kristoha, jekhetane leha the dživaha.

⁹ Se džanas, hoj o Kristus uštıla andral o meriben, imar buter na merel a imar nane tel e zor le meribnaskri.

¹⁰ Bo ov muľa jekhvar a pro furt a le binos nane upral leste nisavi zor, ale o dživipen, so dživel, dživel le Devleske.

¹¹ Avke peske the tumen gondolinen pal tumende, hoj san mule le binoske, ale džide le Devleske andro Ježiš Kristus.

¹² Te na kralinel o binos andre tumaro meribnaskro telos avke, hoj šunena leskre teloskre žadosci.

¹³ Aňi ma den, hoj varesavo kotor tumare telostar te avel le binoske sar o nastrojis pro nalačhipen. Ale odden tumen le Devleske sar ola, ko uštile andral o meriben a dživen. A tumare teloskre kotora den le Devleske sar o nastrojji pro spravodlišagos.

¹⁴ O binos na vladñinela upral tumende, bo na san tel o zakonos, ale tel e milost le Devleskri.

Otroka le spravodlišagoskre

¹⁵ Akor sar? Keraha o bini, bo na sam tel o zakonos? Bo sam tel e milost le Devleskri? Šoha na!

¹⁶ So na džanen, hoj te tumen varekaske odden te šunel sar otroka, hoj san otroka oleske, kas šunen? Vaj san otroka le binoske, so lidžal andro meriben, abo san otroka le šundipnaske, so lidžal ko spravodlišagos.

¹⁷ Varekana sanas otroka le binoske, ale palikeras le Devleske, hoj andral o jilo šundan oda sikaviben, so tumenge sas dino.

¹⁸ Akana san slobodna le binostar a ačhilan otroka le spravodlišagoske.

¹⁹ Vašoda, hoj tumaro telos hino slabo, vakerav sar manuš: Bo avke, sar varekana denas tumare tela te služinel le nažužipnaske the le nalačhipnaske pro nalače veci, avke akana den cale tumare tela te služinel le spravodlišagoske pro posveteñje.

²⁰ Bo akor, sar sanas otroka le binoske, sanas slobodna le spravodlišagostar.

²¹ Savi chasna tumen akor sas ole vecendar, vaš save tumen akana ladžan? Bo o koñec ole vecengro hin o meriben.

²² Ale akana san slobodna le binostar a ačhilan otroka le Devleskre. Kada tumen lidžal andro posveteñje a o koñec kaleskro hin o večno dživipen.

²³ Bo e odplata vaš o binos hin o meriben, ale le Devleskro milostivo daros hin o večno dživipen andro Ježiš Kristus, amaro Raj.

7

O podobenstvo pal e veraduñi džuvli

¹ Abo či na džanen, phralale – bo phenav olenge, ko prindžaren o zakonos –, hoj le zakonos hin zor upral o manuš dži akor, medik dživel?

² Bo e veraduñi džuvli hiñi le zakonoha phandli ke peskro rom, medik o rom dživel. Ale te o murš muľahas, e džuvli uľahas slobodno le zakonostar, so la phandelas ko murš.

³ Ale medik dživel o rom a oj geľahas avre muršeha, vičindehas la lubñi. Ale te lakro rom muľahas, oj hiñi slobodno le zakonostar a nane lubñi te ačhela te dživel avreha.

⁴ Avke the tumen, phralale mire, muľan le zakonoske prekal o telos le Kristoskro, hoj te patrinen Oleske, ko sas uštado andral o meriben, hoj te anas e chasna le Devleske.

⁵ Bo mek sar dživahas pal o telos, lidžanas amen o binošna žadosci, so avenas prekal o zakonos. A savoro, so kerahas, lidžalas andro meriben.

⁶ Ale akana sam oslobodzimen le zakonostar, bo muľam oleske, so amen phandelas andre, vašoda akana služinas le Devleske andro nevo Duchos a na andro purano pisimen zakonos.

O binos andro manuš

⁷ Akor so? Phenaha, hoj o zakonos hin binos? Šoha na! Ale o binos na prindžaravas, prindžardom les ča prekal o zakonos. Bo añi pal e žadosca na džanlomas, te na phendahas o zakonos: „Na žadineha!“

⁸ O binos pes chudña le zakonostar a prekal o prikazañje andre mande uštađa savore nalače žadosci. Bo bi o zakonos hino o binos mulo.

⁹ Me dživavas varekana bi o zakonos, ale sar avľa o prikazañje, o binos obdžidila.

¹⁰ Ale me muľom a sikađa pes, hoj o prikazañje, so man kamelas te lidžal ko dživipen, mange anda o meriben.

¹¹ O binos pes olestar chudña, klaminda man prekal o prikazañje a murdarda man.

¹² Avke o zakonos hino sveto the o prikazañje hino sveto, spravodljivo a lačo.

¹³ Akor so? Oda lačo mange anda o meriben? Šoha na! Ale hoj te dičhol o binos, hoj oda hin binos. O binos mange prekal oda lačo anel o meriben. Hoj pes prekal o prikazañje te sikavel o binos, savo baro hino.

¹⁴ Se džanas, hoj o zakonos hino duchovno, ale me som telesno, bikendo andro otroctvos le binoske.

¹⁵ Me na achaluvav oleske, so kerav. Bo na kerav oda, so kamav, ale kerav oda, so našti avri ačhav.

¹⁶ Ale te kerav oda, so na kamav, dav čačo le zakonos, hoj hino lačo.

¹⁷ Avke akana imar oda na kerav me, ale o binos, so dživel andre mande.

¹⁸ Bo džanav, hoj andre mande – oda hin andre miro telos – na dživel o lačo. Bo the te kamav te kerel o lačo, na birinav oda te kerel.

¹⁹ Bo na kerav o lačo, so kamav, ale kerav oda nalačo, so na kamav.

²⁰ Ale te kerav oda, so me na kamav, na kerav oda imar me, ale oda kerel o binos, so dživel andre mande.

²¹ Avke arakhav andre mande o zakonos, hoj sar kamav te kerel o lačo, takoj hin paš ma o nalačo.

²² Bo andre miro andruno manuš dav radišagoha čačipen le Devleskre zakonos.

²³ Ale dikhav andre mande aver zakonos, so pes marel le zakonoha andre miri godi a phandel man andro zakonos le binoskro, so hin andre mande.

²⁴ Ó, savo čoro manuš som! Ko man lela avri andral kada meribnaskro telos?

²⁵ Ale palikerav le Devleske, hoj kerel oda prekal o Ježiš Kristus, amaro Raj.

Avke akana, me mira godaha služinav le Devleskre zakonoske, ale mire teloha le binoskre zakonoske.

8

Pal o dživipen andro Duchos

¹ Akana imar nane nisavo odsudeñje prekal ola, ko hine andro Ježiš Kristus.

² Bo o zakonos le Duchoskro, so amen del o dživipen andro Ježiš Kristus, man oslobodzinda andral o zakonos le binoskro the andral o meriben.

³ Oda, so našti kerelas o zakonos, bo o telos sas slabo, oda kerđa o Del, sar bičađa peskre Čhas. Ov avľa andre ajso telos, sar hin le binošne manušen, a odsudzinda o binos andro telos.

⁴ O Del oda kerđa, hoj pes te dokernel savoro, so amendar o zakonos mangelas, andre amende, so na dživas pal o telos, ale pal o Duchos.

⁵ Bo ola, ko dživen pal o ʔelos, gondolinen pro ʔeloskre veci, ale ola, ko dživen pal o Duchos, gondolinen pro duchoskre veci.

⁶ Bo le ʔeloskro gondolišagos anel o meriben, ale o gondolišagos le Duchoskro anel o dživipen the o smirom.

⁷ Le ʔeloskro gondolišagos džal pro Del, bo pes na poddel le Devleskre zakonoske, bo pes aňi našti poddel.

⁸ Ola, ko dživen andro ʔelos, našti aven pre dzeka le Devleske.

⁹ No tumen na san andro ʔelos, ale andro duchos, te o Duchos le Devleskro dživel andre tumende. Ale te varekas nane le Kristoskro Duchos, oda nane leskro.

¹⁰ Ale te hin o Kristus andre tumende, akor hin o ʔelos mulo anglo binos, ale o Duchos hin o dživipen anglo spravodlišagos.

¹¹ Te dživel andre tumende o Duchos oleskro, ko uštađa le Ježiš andral o meriben, ta akor oda, ko uštađa le Kristus andral o meriben, obdžidarela the tumare meribnaskre ʔela prekal peskro Duchos, so dživel andre tumende.

¹² Vašoda, phralale, amen na mušinas te dživel avke, sar kamel o ʔelos,

¹³ bo te dživen le ʔeloske, merena, ale te le Duchoha meraren o skutki le ʔeloskre, dživena.

¹⁴ Bo savore, ko hine ligende le Devleskre Duchoha, hine o čhave le Devleskre.

¹⁵ Se priiľan le Duchos, so tumendar na kerel otroken, hoj pale te dživen andre dar, ale priiľan le Duchos, so tumendar kerel čhaven. Andre leste šaj vičinas: „Abba, Dado!“

¹⁶ Oda Duchos korkoro svedčinel amare duchoske, hoj sam o čhave le Devleskre.

¹⁷ A te sam o čhave, sam the o đediča: O đediča le Devleskre the jekhetane đediča le Kristoskre. Bo te leha jekhetane cerpinas, jekhetane leha the avaha andre leskri slava.

E slava, so avela

¹⁸ Me mange gondolínav, hoj o pharipen, so amen hin akana, pes aňi na del te rachinel ke odi slava, so pes amenge sikavela.

¹⁹ Bo calo ńebos the cali phuv igen užarel pro Del, sar sikavela, ko hin peskre čhaven.

²⁰ Bo savoro, so sas kerdo pre phuv, hin musardo. Nane lačo pre ńisoste a oda na korkoro pestar, ale o Del oda avke domukľa. No diňa amen the nađej,

²¹ hoj savoro, so sas kerdo le Devlestar, ela oslobodzimen andral o otroctvos la skazakro andre sloboda the andre slava le Devleskre čhavengri.

²² Amen džanas, hoj savoro, so sas kerdo le Devlestar, dži akana cerpinel andro dukha sar e džuvli, savi užarel te ločhol.

²³ No na ča oda, ale the amen, save chudňam le Duchos sar oda ešebno daros le Devlestar, cerpinas andre peste, sar užaras pro Del, hoj amendar te kerel peskre čhaven a te oslobozinel amaro ʔelos.

²⁴ Bo amen sam zachraňimen andre nađej. Ale te oda, pre soste užaras, šaj te dikhel, akor oda nane nađej. Bo soske vareko užarela pre oda, so dikhel?

²⁵ Ale te pes mukas pre oda, so na dikhas, ta akor užaras pre oda andre trpezľivosť.

²⁶ Avke the o Duchos pomožinel amare slabišagenge. Se amen na džanas, vaš soske pes amenge kampil te modlinel. Ale korkoro o Duchos pes privakerel vaš amenge avke, hoj pes aňi le lavenca na del te phenel avri.

²⁷ Ale oda, ko skuminel o jile, džanel, so kamel o Duchos, bo ov pes privakerel vaš o manuša le Devleskre avke, sar o Del kamel.

²⁸ Amen džanas, hoj savoro, so avel andro dživipen, hin pro lačo olenge, ko kamen le Devles a kas peske vičinda andre peskro planos.

²⁹ Olen, kas peske o Del anglal kidňa avri, olen the iľa avri, hoj te ačhen ajse sar leskro Čhavo, hoj o Čhavo te avel ešebno maškar o but phrala.

³⁰ Olen, kas peske anglal iľa avri, olen the vičinda; olen, kas vičinda, olen the ospravedlňinda; olen, kas ospravedlňinda, olen the oslavinda.

Le Devleskro kamiben

³¹ Akor so pre oda šaj phenas? Te hin o Del amenca, ko pre amende šaj avel?

³² O Del, savo na sajinda peskre Čhas, ale diňa les vaš amenge savorengje, či oleha amenge na diňa savoro?

³³ Ko šaj vakerel pre ola manuša, kas peske o Del avri kidňa? O Del hin oda, ko amen ospravedlňinel.

³⁴ Ko len šaj odsudžinel? O Ježiš Kristus hin oda, ko muľa, no na ča oda, ale mek the uštila andral o meriben, ov hino pal e čači sera le Devleskri a privakerel pes vaš amenge.

³⁵ Ko amen odlela le Kristoskre kamibnastar? O pharipen, abo e dukh? Abó te pre amende džana, vaj e bokh, abó o čoripen, či e dar pal o dživipen, vaj o meriben?

³⁶ Avke sar hin pisimen:
„Vaš tuke amen murdaren calo džives;

keren amenca sar le bakrorenca, saven lidžan te murdarel.“

³⁷ Ale andre kada savoro sam buter sar viřaza prekal o Ježiš, savo peske amen zakamľa.

³⁸ Bo me pačav, hoj aňi o meriben, aňi o dživipen, aňi o aňjela, aňi o uprune zora, aňi ola veci, so hin akana, aňi ola veci, so mekča avena, aňi ņisave zora,

³⁹ aňi oda, so hin učeš, aňi oda, so hin teles, aňi nič aver, so sas kerdo le Devlestar, amen našti odlela le Devleskre kamibnastar, so hin andro Ježiš Kristus, andre amaro Raj.

9

Pal o Izrael

¹ Me vakerav čačipen andro Kristus, na klaminav a miro svedomje andro Sveto Duchos mange hin švedkos,

² hoj man hin bari žala a bari dukh andro jilo, savi na preačhel.

³ Bo me korkoro kamľomas te avel prekošlo a odčhido le Kristostar vaš mire phrala the miri famelija pal o řelos.

⁴ On hine o Izraeliti: Lendar kerđa peskre čhaven; lengje sas diňi e slava, o zmluvi, o zakonos, e bohoslužba the o zasľubeňja.

⁵ Lendar hine o dada a lendar hine the ola, kastar avel o Kristus pal o řelos, savo hino Del upral savorende a hino požehňimen pro furt. Amen.

⁶ Ale našti phenas, hoj o Del prephagla peskre lava. Bo na savore, ko hine andral o Izrael, hine čačas Izraeliti.

⁷ Añi na savore hine o čhave ča vaš oda, hoj hine o potomki le Abrahamoskre, ale o Del phenda le Abrahamoske: „*Le Izakostar pes tuke rachinela o potomstvos.*“

⁸ Dikhas, hoj le Devleskre čhave nane ola, ko ulile andro Izrael pal o felos, ale ola čhave, pal save o Del diña lav, pes rachinen andro potomstvos le Abrahamoskro.

⁹ A kada hin oda lav, so diña o Del: „*Aver berš andre kajso časos avava a la Sara ela čhavoro.*“

¹⁰ Avke oda sas na ča paš late, ale the paš e Rebeka. La Rebekakre čhaven sas jekh dad, amaro dad o Izak.

¹¹⁻¹² Bo mek akor, sar o čhave añi na ulile, añi na kerde nič lačo abo nalačo, imar sas lake phendo le Devlestar: „*O phureder služinela le ternedereske.*“ O Del phenda kada, hoj te sikavel, hoj ov kidel avri, sar kamel, a hoj oda na sas vaš oda, so jekh lendar kerda.

¹³ Avke sar hin pisimen: „*Le Jakob kamavas, ale le Ezav našti avri ačhavas.*“

¹⁴ Akor so šaj phenas, hoj o Del nane spravodljivo? Šoha na!

¹⁵ Bo le Mojžišoske phenel kada:

„*Ela mange pharo vaš oda,*

vaš kaste me kamav,

a avava jileskro ke oda,

ke kaste me kamav!“

¹⁶ Na džal pal oda, so kamen abo so keren o manuša, ale džal pal oda, hoj o Del del peskri milost.

¹⁷ Andro lava le Devleskre hin phendo le faraonoske: „*Vašoda tut vičindom andro dživipen, hoj pre tute te sikavav miri zor a hoj pes miro nav te rozvakerel pal cali phuv.*“

¹⁸ Bo o Del hino jileskro ke oda, ke kaste ov kamel; ale kaske kamel, oleske zakerel o jilo andre.

Le Devleskri choľi the lačhejileskeriben

¹⁹ Ale vareko mange šaj phenel: „*Ńiko pes našti ačhavel oleske, so o Del kamel. Te oda hin avke, soske amen akor marel?*“

²⁰ Ó, manušeja, ko sal tu, hoj ačhes pre čhib le Devleske? Či šaj phenel oda, so hino kerdo, oleske, ko les kerda: „*Soske man avke kerdal?*“

²¹ Abo či nane zor le hrnčjaris upral e čik, hoj andral odi jekh čik te kerel jekh kuči pro slavno učel a aver pro običajno?

²² Avke o Del kamla te sikavel peskri choľi the peskri zor. Igen likerelas avri a zlidžalas ola kuča, pre save sas leskri choľi, so sas pripravimen pro meriben.

²³ O Del kamla te sikavel peskri bari slava pro kuča, ke save sas lačhejileskro a save pripravinda pre slava -

²⁴ pre amende, saven peske vičinda: Na ča le Židendar, ale the avre narodendar.

²⁵ Avke sar the andro Hozeaš phenel:

„*Olen, ko na sas mire manuša,*

vičinava ‚mire manuša‘

a olenge, kas na kamavas,

phenava: ‚Kamav tumen.‘

26 *A ela avke, hoj ode, kaj pes lenge phenelas:*

„Tumen na san mire manuša’,

ode pes len vičinel

čhave le džide Devleskre.“

27 *O Izajaš vičinel upral o Izrael:*

„The te o čhave le Izraeloskre ulehas ajci,

keci hin e poš i paš o moros,

ča frima lendar ena zachrañimen,

28 *bo o Raj kerela la phuvaha savoro, so phenda,*

a kerela oda sig.“

29 *The o Izajaš oda imar anglal phenda:*

„Te amenge o Nekzoralader Raj

na muklahas o potomstvos,

ulamas sar e Sodoma

a dičilamas avri sar e Gomora.“

O Izrael the o evañjelium

30 *So akor oleha phenas? O aver narodi, save na kerenas nič pre oda, hoj te aven spravodliva anglo Del, dochudle o spravodlišagos prekal o pačaben.*

31 *No o manuša andral o Izrael, save kerenas savoro, hoj te aven spravodliva prekal o zakonos, na dochudle o spravodlišagos prekal o zakonos.*

32 *Soske? Vašoda, hoj on pes na mukenas pro pačaben, ale pre peskre skutki. Avke pele pro bar a demade pes,*

33 *avke sar hin pisimen:*

„Dikh, thovav pro Sion e skala,

kaj pes o manuša demena,

the o bar, pre savo perena,

ale oda, ko andre leste pačala,

pes šoha na ladžala.“

10

1 *Phralale, jilestar kamav a mangav le Devles, hoj o Izrael te avel zachrañimen.*

2 *Šaj phenav, hoj labon pal o Del, ale nane len spravno prindžaripen.*

3 *Bo na prindžaren le Devleskro spravodlišagos a kamen te presikavel peskro spravodlišagos, na poddine pes le Devleskre spravodlišagoske.*

4 *Se o Kristus hin o koñec le zakonoskro, hoj sako, ko pačala, te avel spravodlivo anglo Del.*

O spaseñje prekal savorende

5 *Bo o Mojžiš pisinel pal o spravodlišagos andral o zakonos: „Oda manuš, ko dolikerela leskre prikazañja, dživela lendar.“*

6 *Ale o spravodlišagos prekal o pačaben, phenel kada: „Ma phen tuke andro jilo: „Ko džala upre andro ñebos?“ (Oda hin te anel le Kristus tele.)*

7 *Abo: „Ko džala tele andro svetos le mulengro?“ (Oda hin te anel le Kristus upre andral o meriben.)“*

8 *Ale sar phenel? „Oda lav hino igen pašes, hino andre tiro muj the andre tiro jilo“ – oda hin oda lav pal o pačaben, so vakeras.*

⁹ Bo te viznavineha le Ježiš sar Rajes a pačaha andre tiro jilo, hoj les o Del uštada andral o meriben, aveha zachrañimen.

¹⁰ Se le jileha pes pačal, hoj te avas čačipnaskre, ale le mujeha pes viznavinel, hoj te avas zachrañimen.

¹¹ Bo hin pisimen: „Sako, ko andre leste pačala, na ladžala pes.“

¹² Oda hin jekh, či oda hin Židos vaj Grekos, bo oda jekh Raj hino Raj savorengi – barvalo ke sakoneste, ko les mangel.

¹³ Bo sako, ko vičinel pro nav le Rajeskro, ela zachrañimen.

¹⁴ Ale sar šaj pre leste vičinena, te andre leste na pačandile? A sar šaj pačana andre oda, pal kaste na šunde? A sar šaj šunena, te ņiko lenge o lav na vakerela?

¹⁵ A sar šaj vakerena, te na ena bičhade? Avke sar hin pisimen: „Save škar hine o pindre olengre, save aven te vakerel o lačo hiros pal o lače veci.“

¹⁶ Ale na savore priile o evaŋjelium, bo o Izajaš phenel: „Rajeja, ko pačandila amare lavenge?“

¹⁷ O pačaben avel akor, sar šunas, a šunas akor, sar pes vakerel o lav le Kristoskro.

¹⁸ Ale phučav: So, čačes na šunde? Sar hoj na? Šunde! Avke sar hin pisimen:

„Lengro hangos pes rozliĝenda pal cali phuv
a lengre lava dži pro agor le svetoske.“

¹⁹ Pale phučav: Či oda o Izrael na achaliła? O Mojžiš ešebno pre oda odphenda:

„Me kerava, hoj o manuša andral o Izrael te žjarlinen
pro manuša, save aŋi nane narodos.

Kerava, hoj te chan choli
pro narodos, savo nane godaver.“

²⁰ O Izajaš pes na daralas te phenel:

„Diňom man te arakhel olenge, ko man na rodenas,
sikađom man olenge, ko pal ma na phučenas.“

²¹ Ale pal o Izrael phenel:

„Calo džives nacirdavas mire vasta
ko manuša, save na kamenas te šunel
a ačhenas mange pre čhib.“

11

O Del na odčhida le Izrael

¹ Phučav akor: Či odčhida o Del peskre manušen? Šoha na! Se the me som Izraelitas andral o potomstvos le Abrahamoskro andral o kmeňos Benjamin.

² O Del na odčhida peskre manušen, saven peske anglal kidňa avri. Se džanen, so hin pisimen andro lav, kaj pes vakerel pal o Eliaš – sar vakerelas le Devleske pro Izrael a phenda:

³ „Rajeja, tire proroken murdarde a tire oltara čhide tele. Ačhilom ča me korkoro a the man kamen te murdarel.“

⁴ Ale so leske odphenda o Del? „Muklom mange eŋta ezera (7 000) muršen, save na lašarenas le Baal, le falošne devles.“

⁵ Avke hin the akana. Ačhila lendar ča frima džene, ča ola, kas peske kidňa o Del avri peskra milostaha.

⁶ Ale te oda hin le Devleskra milostatar, ta akor oda nane le skutkendar; bo te oda ulahas avke, palis imar le Devleskri milost na ulahas milost.

⁷ Akor so? O manusa andral o Izrael na dochudle oda, so rodenas, ale ča ola, ko sas avrikidle. A okle dženenge ačhile o jile zakerde andre,

⁸ avke sar hin pisimen:
*„O Del len diña duchos, hoj zoraes te soven,
 jakha, hoj te na dikhen,
 a kana, hoj te na šunen*

– dži adadžives.“

⁹ A o David phenel:

*„Mi el lenge lengro hostinakro skamind e pasca
 a mi peren a mi el lenge vaš oda počimen!“*

¹⁰ *Mi korisalon pro jakha, hoj te na dikhen,
 a bandar lengro dumo pro furt.“*

O spaseñje avre narodengro

¹¹ Me akor phučav: Pele o manusa andral o Izrael avke, hoj imar na ušćena? Šoha na! Ale vaš oda, hoj on pele andro binos, avla e zachrana ke aver narodi, hoj o Izrael pre lende te žjarlinel.

¹² Ale te le Židengro binos anda o barvalipen le svetoske a oda, hoj on pele, anda o barvalipen le avre narodenge, ta keci buter barvalipen anela oda, sar avena savoredžene pale?

¹³ Tumenge, le Nažidenge, phenav: Lašarav kadi služba, bo me som apoštolos le Nažidenge.

¹⁴ A talam šaj kerava oda, hoj mire teloskre phrala te žjarlinen, a oleha šaj zachrañinava varekas lendar.

¹⁵ Bo te vaš oda, hoj o Del odčida le Židen, hin o svetos le Devleha zmjerimen – ta so ela akor, sar len pale prilela? Či na o dživipen andral o meriben?

¹⁶ Te o ešebno kotor le marestar hin dino le Devleske sar sveto, akor calo maro hino sveto a te hin o koreñis sveto, akor the o konara.

¹⁷ Varesave konarica sas avriphage, a tu, sar e dzivo oliva, salas andre zašćepimen maškar okla a ačhila tutar oda, ko lel e chasna la olivakre koreñistar the le žirostar,

¹⁸ ma lašar tut upral o konara. A te tut lašares, ta džan, hoj na tu lidžas o koreñis, ale o koreñis tut.

¹⁹ Ale tu pheneha: „O konara sas avriphage, hoj me te avav zašćepimen.“

²⁰ Mištes, sas avriphage vaš oda, hoj na paćanas, ale tu aćhes le paćabnaha. Vašoda tut ma lidža upre, ale dara tut!

²¹ Bo te o Del na sajinda o čaće konara, na sajanela aňi tut.

²² Vašoda dikh le Devleskro lačhipen, ale the oda, sar zoraha sudzinel! O Del hino zoralo ke ola, ko pele, ale hino lačo ke tu, te aćheha andro lačhipen. Ale te na aćheha, aveha the tu avričhindo.

²³ Avke the on, te na aćhena andro napaćaben, ena pale zašćepimen. Bo le Devles hin zor pale len te zašćepinel.

²⁴ Te tu sal avričhindo andral e dzivo oliva a sal zašćepimen andre lači oliva, so nane prirodzeno, ta keci sigeder ena kala konara, so imar sas andre čači oliva, pale zašćepimen andre peskri oliva?

O Izrael ela pale zachrañimen

²⁵ Se kamav, phralale, hoj te džanen kada garuđipen, hoj te na aven godaver korkore ke peste. Bo varesave manuŝenge andral o Izrael hine o jile zakerde andre dži akor, medik na avena savore manuša, save nane Židi ko Del.

²⁶ A avke ela calo Izrael zachraňimen, sar hin pisimen:

*„Andral o Sion avela o Zachrancas
a odlela o bijedevleskeriben le Jakobostar.*

²⁷ *Kada ela miri zmluva prekal lende,
sar odlava lengre bini.“*

²⁸ Vašoda, hoj o Židi odčhide o evaňjelium, hine űeprijateľa le Devleskre a ada hin pro lačo tumenge, ko na san Židi. Ale vaš lengre dada, saven peske o Del kidňa avri, hine leskre prijateľa.

²⁹ Bo o Del na lel pale o dari, so diňa, a na bisterel pro manuša, saven peske kidňa avri.

³⁰ Avke sar tumen, o Nažidi, varekana na šunenias le Devles, ale akana chudňan e milosť le Devleskri vaš oda, hoj o Židi na šunenias le Devles,

³¹ avke akana on na šunen, hoj pes tumenge te dochudel e milosť le Devleskri. No prekal oda palis the on chudena pale e milosť le Devleskri.

³² Bo o Del zakerďa andre savore manušen andre oda, hoj les te na šunen, hoj pre sakoneste te avel palis leskri milosť.

³³ Ó, savo baro hino o Del
andre peskro barvalipen,
godaveripen the prindžaripen!

Ko šaj achalol leskre sudi
a ko šaj avel pre oda,
save hin leskre droma?

³⁴ *„Se ko prindžarel le Devleskro gondolišagos?
Abo ko sas varekana leskro radcas?“*

³⁵ *„Ko diňa le Devles vareso,
hoj ov oda leske te del pale?“*

³⁶ Bo lestar, prekal leste a leske hin savoro!
Leske e slava pro furt! Amen.

12

Nevo dživipen andro Kristus

¹ Phralale, mangav tumen vaš oda, hoj o Del hino lačhejileskro! Den tumare řela sar džidi, sveto obeta, so ela le Devleske pre dzeka. Ada hin nekfeder služba le Devleske.

² Ma keren avke, sar kerel kada svetos. Ale domuken le Devleske te řerinel tumen andral a te del tumen nevo gondolišagos, hoj palis te džanen, so kamel o Del, so hin lačo, so hin leske pre dzeka a so hin dokonalo.

³ Vaš e milosť le Devleskri, so sas mange diňi, phenav sakoneske tumendar: Ma av barikano, ma gondolin pal tu buter, sar kempel, ale gondolin pal tu ajci, keci tut o Del diňa pačaben.

⁴ Bo sar amen hin but kotora andro řelos, ale na savore kotora keren jekh buči,

⁵ Avke the amen sam but džene jekh telos andro Kristus, ale sako hin aver kotor. No jekhetane sam oda jekh telos.

⁶ Ale o Del amen diňa peskra milostatar sakones aver dari. Te hin varekas daros te prorokinel, mi kerel oda, pal oda keci les hin pačaben.

⁷ Te hin varekas daros te služinel, mi služinel. Te hin varekas daros te sikavel, mi sikavel.

⁸ Oda, kas hin daros te podhazdel andro pačaben, mi kerel oda. Oda, ko del, mi del ščirones. Ko lidžal varesavi služba, mi kerel oda savore jileha. Ko kerel lačhipen avreske, mi kerel oda radišagoha.

Sar te dživel o dživipen le Devleha

⁹ O kamiben mi el čačo a na dujemujengro. Mi džunglöl tumenge o nalačhipen; likerem tumen le lačhipnastar.

¹⁰ Jilestar tumen kamen sar phrala-pheňa a jekh avreske presikaven bareder pačiv.

¹¹ Keren savoro prekal oda, hoj te služinen le Rajeske radišagoha andral calo jilo.

¹² Radisałon andre nađej; andro pharipen likerem avri; andro modlitbi ma preačhen.

¹³ Sthoven tumen pre oda, so kempel le phralenge. Phundraven tumare khera prekal o cudza manuša a den len pačiv.

¹⁴ Žehňinen olenge, ko pre tumende džan, žehňinen a ma košen.

¹⁵ Radisałon olenca, ko radisałon, a roven olenca, ko roven.

¹⁶ Mi el tumen jekh gondolišagos maškar peste. Ma hazden tumen upre, ale achalon the olen, ko hine slabeder. Ma aven godaver korkore prekal peste.

¹⁷ Ńikaske ma den pale o nalačo vaš o nalačo. Ale keren oda, so hin lačo angle savore manuša.

¹⁸ Te pes oda del a te oda hin pre tumende, dživen savore manušenca andro smirom.

¹⁹ Mire lače phralale, ma visaren avrenge pale o nalačhipen, ale muken oda le Devleskra cholake. Se hin pisimen: „*Me man pomstínava, me lenge dava pale.*“, phenel o Raj.

²⁰ Vašoda, te hino tiro ņeprijateljís bokhalo, de les te chal, a te hino smedno, de les te pijel.

Bo te kada kereha, čiveha leske pro šero o jagale angara.

²¹ Ma domuk, hoj o nalačhipen tut te thovel tele, ale le lačhipnaha thov tele o nalačhipen.

13

Te poddel pes le autoritenge

¹ Sako pes mi poddel le svetoskre autoritenge. Bo ņiko na lidžal korkoro pestar, te leske oda o Del na domuklahas. Sako hino ačhado le Devlestar.

² Avke sako, ko pes ačhavel pro autoriti, ačhavel pes the pre oda, so o Del prikazinda, bo ov le autoriten ačhađa. Ola, ko na šunen, anen pre peste o sudos.

³ Ola, ko keren o lačo, pes na mušinen te daral le autoritendar, ale ola, ko keren o nalačo. Na kames tut te daral le autoritendar? Akor, ker o lačo a lašarena tut,

⁴ bo on hine le Devleskre služobníka tuke pro lačo. Ale te keres oda, so nane lačo, dara tut, bo na hijaba hordinen e šablá. On hine le Devleskre služobníka, save sikaven le Devleskri choľi olenge, ko keren o nalačo.

⁵ Vašoda pes igen kempel te poddel na ča vaš le Devleskri choľi, ale the vašoda, bo andro jilo džanes, hoj oda hin mištes.

⁶ Se vašoda počinen the o daňe, bo on hine le Devleskre služobníka, save keren ipen odi buči.

⁷ Den sakoneske oda, so leske kamen: Kaske o daňe, oleske o daňe; kaske o clo, oleske o clo; kaske e pačiv, oleske e pačiv; kastar kempel te daral, olestar daran.

Pal o kamiben maškar o phrala

⁸ Ma ačhen ňikaske nič te kamel, ča o kamiben jekh ke avreste, bo ko kamel avres, dolíkerel calo zakonos.

⁹ Bo o prikazaňja: „*Na kereha lubipen! Na murdareha! Na čoreha! Na žadineha!*“ – savore kala a mek the savore okla prikazaňja hine andre kada jekh prikazaňje: „*Kameha avres avke sar tut korkores.*“

¹⁰ Te varekas kames, šoha leske na kereha o nalačo. Vašoda te tut hin o kamiben, akor dolíkeres calo zakonos.

O Džives le Kristoskro hino pašes

¹¹ A kada keren, se džanen, hoj imar avľa tumari ora, hoj te ušten andral o soviben. Bo akana hin amaro spaseňje pašeder, sar sas akor, sar pačandílam.

¹² E rat imar oddžal a o džives hino pašeder. Vašoda preačas te kerel o skutki le kalípnaskre a las pre peste o zbraňe le švetloskre.

¹³ Vašoda líkeras pes rajikanes sar o manuša, save dživen dživese – na andro mulatišagi the andro pijiben; na andro lubipen the andro džungale veci; na andro vesekedišagi the andro hamišagos.

¹⁴ Ale uren tumen andro Raj Ježiš Kristus a ma gondolinen pre oda, sar te kerel o nalače žadosci, save kamel te kerel amaro télós.

14

Te na odsudzinen peskre phralen

¹ Prilen olen, ko hine slaba andro pačaben, a ma vesekedinen tumen lenca vaš oda, sar on gondolinen, so hin lačo, abo nalačo.

² Jekh pačal, hoj šaj chal savoro, a vareko hino slabo andro pačaben a chal ča zeleňina.

³ Oda, ko chal savoro, te na dikhel tele oles, ko na chal. A oda, ko na chal savoro, te na sudzinel oles, ko chal. Se o Del les priíla.

⁴ Ko sal tu, hoj sudzines avreskre sluhas? Ča leskro Raj rozsudzinel či ačhela, abo perela. Ale ačhela, bo o Raj dela les zor, hoj te ačhel.

⁵ Varesave manuša líkeren varesavo džives bareder sar aver. Aver phenen, hoj savore dživesa hine jekh. Sako mi el zoralo andre oda, sar ačhalol.

⁶ Ko dolíkerel varesavo džives, dolíkerel les le Rajeske. Oda, ko chal savoro, del pačiv le Rajes, bo palíkerel le Devleske vaš o chaben. Oda, ko na chal savoro, del tiš pačiv le Rajes, bo the ov palíkerel le Devleske.

⁷ Bo ňiko amendar na dživel korkoro peske a ňiko korkoro peske na merel.

⁸ Te dživas, le Rajeske dživas; te meras, le Rajeske meras. Avke či imar dživas, abo meras, sam le Rajeskre.

⁹ Bo vašoda o Kristus the muľa the obdžidila, hoj te avel Raj upral o džide the upral o mule.

¹⁰ Ale tu soske sudzines tire phrales? Abo tu, soske tele dikhes tire phrales? Se savore jekhvar ačaha anglo Del pro sudos.

¹¹ Bo hin pisimen:

*„Vašoda, hoj dživav, phenel o Raj,
dojekh khoč anglal mande bandola
a dojekh čhib viznavinela,
hoj me som o Del.“*

¹² Avke sako amendar odphenela korkoro vaš peste le Devleske vaš oda, sar dživelas.

Ma ker avke, hoj tiro phral te perel

¹³ Vašoda preačas te sudzinel jekh avres. Ale sigeder gondolin pre oda, hoj te na keres vareso, pre soste o phral šaj perel andro pačaben.

¹⁴ Me džanav a pačav, hoj andro Ježiš Kristus korkoro pestar nane nisavo chaben nažužo, ča oleske hin nažužo, ko pačal, hoj oda chaben hin nažužo.

¹⁵ Bo te dukhaves tire phrales vaš o chaben, imar akor na phires andro kamiben. Ma musar tire chabeneha oles, vaš kaske muľa o Kristus!

¹⁶ Te na vakeren namištes pre oda, pal soste tumen džanen, hoj hin lačho.

¹⁷ Bo o krališagos le Devleskro nane o chaben the o pijiben, ale o spravodlišagos, o smirom the o radišagos andro Sveto Duchos.

¹⁸ Oda, ko le Kristoske avke služinel, hino pre dzeka le Devleske a o manuša les den pačiv.

¹⁹ Mušinas te džal pal oda, so anel o smirom a jekhetane amen bararel andro pačaben.

²⁰ Ma musar oda, so o Del kerđa, ča vaš o chaben. Se savoro hin žužo, ale nane mištes te chal oda, soha aver šaj perel andro binos.

²¹ Mištes hin te na chal mas, te na pijel mol, aňi te na kerel nič, pre soste šaj perel tiro phral.

²² O pačaben, so tut hin, liker andre tu anglo Del. Bachtalo hin oda, ko pes korkoro na odsudzinel andre oda, pal soste peske gondolinel, hoj hin lačho.

²³ Ale oda, ko pochibinel, sar vareso chal, hino odsudzimen, bo na kerel oda pačabnaha. A savoro, so keras bi o pačaben, hin binos.

15

Te keren oda, so anel lačho avrenge

¹ Te sam zorale andro pačaben, kampil amenge te lidžal o slabišagi olengre, ko hine slaba, a na te avel pre dzeka ča korkore peske.

² Sako amendar mi el pre dzeka avreske pre leskro lačho, hoj les te budinel andro pačaben.

³ Se aňi o Kristus na rodelas oda, so leske sas pre dzeka, ale avke sar hin pisimen: *„O dopheñiben olengro, ko tuke dophenen, avla pre mande.“*

⁴ Se savoro, so sas varekana pisimen, sas pisimen prekal amende, hoj te sikluvas, te likerav avri, te radisaluvav a avke amen te avel nađej.

⁵ A o Del, savestar avel e trpezlivost the o radišagos, mi del tumenge te gondolinek maškar peste pre oda jekh, hoj te kerav avke, sar kerelas o Ježiš Kristus,

⁶ hoj savoredžene jekhetane te lašaras jekhe hangoha le Devles, le Dades amare Rajeskre le Ježišoskre Kristoskre.

O evaňjelium hin the prekal o aver narodi

⁷ Vašoda prilen jekh avres avke, sar o Kristus tumen priiła pre slava le Devleskri.

⁸ Bo phenav, hoj o Ježiš Kristus sas o služobňikos le Židenge, vaš oda, hoj te sikavel, hoj o Del vakerel čačipen; a te sikavel, hoj le Devleskre lava, so diňa lengre dadenge, hine čače,

⁹ a hoj o aver narodi vaš leskri milost te lašaren le Devles. Avke sar hin pisimen:

*„Vašoda tut lašarava maškar o narodi
a gilavava tire naveske o chvali.“*

¹⁰ A pale phenel:

„Narodale, radisalon leskre manušenca!“

¹¹ A pale:

*„Lašaren le Devles, savore narodale.
Bararen les, savore manušale!“*

¹² O Izajaš phenel:

*„Avela o potomkos le Izajoskro,
ov lidžala avre naroden
a pre leste pes zmukena o narodi.“*

¹³ A o Del, savo amen del e nađej, tumen mi pherdžarel savore radišagoha the smiromoha andro pačaben, hoj te baron prekal e zor le Svete Duchoskri andre nađej.

Le Pavloskri buči

¹⁴ Phralale mire, the me pačav pal tumende, hoj the tumen san pherde le lačipnaha a hin tumen savoro prindžaričen, a vašoda šaj sikaven jekh avres.

¹⁵ Me tumenge pisindom sikra zoraleder, bo kamlom tumenge pale te leperel varesave veci prekal e milost, so man diňa o Del,

¹⁶ hoj me te avav o služobňikos le Ježišoskro Kristoskro prekal o aver narodi, hoj te služinav sar rašaj le Devleskre evaňjelioske, hoj o narodi te aven e obeta, so šukares voňinel le Devleske a so hiňi pošvecimen le Svete Duchostar.

¹⁷ Vašoda man andro Ježiš Kristus šaj lašarav oleha, so kerav prekal o Del.

¹⁸ Darav man te vakerel vareso aver. Vakerav ča oda, so kerđa o Kristus prekal ma le lavenca the le skutkenca, vaš oda, hoj les o aver narodi te šunen.

¹⁹ O Kristus oda kerđa prekal o zorale zazraki the divi, andre zor le Devleskre Duchoskri. Avke chudňom te vakerel le Kristoskro evaňjelium andral o Jeruzalem, dži paš e phuv Illirikum.

²⁰ Furt kamavas te vakerel o evaňjelium pre ola thana, kaj mek na šunde pal o Kristus, hoj te na ačhavav pre avreskro zaklados.

²¹ Avke sar hin pisimen:

„Ola, kaske na sas vakerdo pal leste, dikhena les

a ola, ko pal leste na šunde, achalona.“

O Pavol kamel te džal andro Rim

²² Vašoda mange na sas buterval domuklo te džal ke tumende.

²³ Ale akana imar andre kala phuva dokerđom miri buči a imar but berš kamav te džal ke tumende.

²⁴ A džava akor, sar man ela drom andre Špañjelsko, bo pačav, hoj tumen dikhava, sar predžava prekal tumaro foros, a hoj tumen mange palis pomožinena te džal dureder pro drom. Ale sigeder sar džava, kamav tumenca sikra te radisałol.

²⁵ Akana džav andro Jeruzalem te služinel ode le Devleskre manuŕenge,

²⁶ bo e Macedonija the e Achaja pes rozhodņinde te kerel zbjerka prekal o čore maškar o phrala andro Jeruzalem.

²⁷ On oda kerde, bo dičholas pes lenge, hoj mištes hin lenge oda te visarel pale. Bo te o aver narodi dochudle le Židengro duchovno barvalipen, ta akor hine dlžna te služinel le Židenge peskre telesne barvalipnaha.

²⁸ Sar kada dokerava a sar lenge dava savore love, so sas prekal lende skidle upre, džava ke tumende a odarik džava andre Špañjelsko.

²⁹ Džanav, hoj sar avava ke tumende, anava pherdo požehnaņje le Kristoskro.

³⁰ Prekal amaro Raj Ježiš Kristus the prekal o kamiben le Duchoskro, tumen mangav, phralale, hoj tumen jekhetane manca te maren vaš ma andro modlitbi anglo Del.

³¹ Modlĭnen tumen, hoj te avav avricirdlo andral o vasta le napačabnaskre manuŕengre andre Judsko. A modlĭnen tumen, hoj le Devleskre manuša andro Jeruzalem te prilen miri služba palikeribnaha.

³² A modlĭnen tumen, hoj le Devleskra vołatar te avav ke tumende pherdo radišagoha, hoj mange maškar tumende te odpočovinav.

³³ O Del, savo del o smirom, mi el tumenca savorenca. Amen.

16

O pozdravi

¹ Kamav tumenge te phenel pal amari pheň Feba, savi služinel andre khangeri andro foros Kenchrea,

² hoj la te prilen andro nav le Rajeskro, avke sar kampil le Devleskre manuŕenge. Te lake vareso kampela, andre savoreste lake pomožinen; se oj pomožinda but dženenge a the mange korkoreske.

³ Pozdravinen la Priska the le Akvilas, save manca jekhetane služinen le Ježišoske Kristoske.

⁴ On vaš miro dživipen riskinde the peskro dživipen. Me lenge palikerav, no na ča me, ale the savore khangeri andral o aver narodi.

⁵ Pozdravinen the e khangeri, so hiņi andre lengro kher.

Pozdravinen the le Epainetos, mire lače phrales. Ov sas ešebno andre Azija, ko pačandiła andro Kristus.

⁶ Pozdravinen la Maria, savi kerđa igen phari buči prekal tumende.

7 Pozdravinen le Andronikos the le Junias, save hine Židi avke sar me a sas manca andre bertena, saven o apoštola mištes džanen a on pačandile andro Kristus sigeder sar me.

8 Pozdravinen le Amplijatos, mire lače phrales andro Raj.

9 Pozdravinen le Urban, savo manca jekhetane kerel e buči le Kristoskri, the le Stachis, mire lače phrales.

10 Pozdravinen le Appolo, savo presikađa peskro pačaben andro Kristus.

Pozdravinen olen, ko hine andro kher ko Aristobulos.

11 Pozdravinen le Herodion, savo hino Židos avke sar me.

Pozdravinen le pačabnaskren andral e famelija le Narcissoskri.

12 Pozdravinen la Trifajna the la Trifosa, save keren buči prekal o Raj.

Pozdravinen la Persida, mira lača pheña, savi kerđa igen but buči prekal o Raj.

13 Pozdravinen le Rufos, savo hino avrikidlo le Rajestar, the leskra da, savi hiři the mange sar daj.

14 Pozdravinen le Asinkritos, le Flegon, le Hermes, le Patrobas, le Hermas the savore phralen, save hine lenca.

15 Pozdravinen le Filologos the la Julia, le Nereus the leskra pheña, le Olimpas the savore phralen andro Del, save hine lenca.

16 Pozdravinen tumen jekh avres le svete čumibnaha.

Pozdravinen tumen savore khangera le Kristoskre.

17 Phralale mire, mangav tumen, den pozoris pre ola džene, save rozdelinen o khangera a maren upre le manušen a džan pre oda sikaviben, so tumen priilan. Obdžan kajse dženen!

18 Bo kajse manuša na služinen amare Rajeske le Ježišoske Kristoske, ale peskre feloskre žadoscenge. Peskre gule lavenca the šukare vakeribnaha odcirden le pačivale manušen, save hine slaba andro gondolišagos.

19 Se sako džanel pal tumende, sar šunen le Devles. Vašoda man hin tumendar o radišagos, ale kamav, hoj te džanen, so hin lačo, a te na domuken tumenge o nalačo.

20 O Del, savestar avel o smirom, sig rozpučinela le satan tel tumare pindre.

E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca.

21 Pozdravinel tumen o Timoteus, savo manca kerel jekhetane e buči, the o Lucius, o Jason the o Sosipatros, save hine Židi avke sar me.

22 Pozdravinav tumen andro Raj, me o Tercius, savo pisinda kada lil.

23 Pozdravinel tumen o Gajos, andre saveskro kher pes zdžal e khangeri, a the me ode akana bešav.

Pozdravinel tumen o Erastos, o spravcas le foroskro, a mek the leskro phral o Kwartos.

24 [E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca savorenca.]

O lašariben

25 Slava le Devleske! Ov tumen šaj zoraľarel andro pačaben, avke sar vakerav andre miro evaňgelium pal o Ježiš Kristus; avke sar pes sikada o garuđipen, so sas garudo čirlastar.

²⁶ Ale akana oda avla avri prekal oda, so pisinenas o proroka; a prikazinda oda o večno Del, hoj oda te džanen savore narodi, hoj savore te pačan a te šunen les.

²⁷ Leske, le jekhe godavere Devleske, mi džal e slava prekal o Ježiš Kristus pro furt.

Amen.

Le Pavloskro ešebno lil le Korintanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, le Devleskra voľatar vičindo sar apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, the o phral o Sostenes

² pisinas le Devleskra khangerake andro foros Korint, olenge, ko hine vičinde, hoj te aven le Devleskre manuša andro Ježiš Kristus, the savorenge, save bararen o nav amare the lengre Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro pre dojekh than:

³ Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj, o Ježiš Kristus, peskri milost the smirom!

⁴ Na preačhav te palikerel mire Devleske vaš tumenge, vaš le Devleskri milost, so tumenge sas diňi andro Ježiš Kristus.

⁵ Bo andre leste ačhilan barvale andre savoreste, andre dojekh lav the andre dojekh prindžaripen.

⁶ O svedectvos pal o Kristus hino zoralo maškar tumende,

⁷ vašoda na chibalinel tumenge ňisavo duchovno daros, sar užaren pre amaro Raj Ježiš Kristus, hoj pes sikavela.

⁸ Ov tumen dela zor andro pačaben dži o koňec. Likerela tumen avke, hoj na ela pre tumende so te phenel andro Džives amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro.

⁹ Le Devleske šaj pačan. Ov tumen vičinda, hoj te dživen jekhetane leskre Čaha, le Ježišoha Kristoha, amare Rajeha.

Jekh le Pavloskro a aver le Apolloskro

¹⁰ Phralale, mangav tumen andro nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, hoj savoredžene te vakeren jekh, hoj tumen te na vesekedinen maškar peste. Aven jekhetane andre savoreste, andre jekh gondolišagos, hoj oda jekh te kamen a te roden.

¹¹ Bo dodžanlom man la Chloakra famelijatar, phralale, hoj hin maškar tumende o vesekedišagi.

¹² Oleha kamav te phenel, hoj sako tumendar phenel: „Me som le Pavloskro,“ abo: „Me som le Apolloskro,“ a aver: „Me le Peteriskro*,“ a mek aver: „Me le Kristoskro!“

¹³ Či hino o Kristus rozdelimen? Či sas o Pavol vaš tumenge ukrižimen? Abo san bolde andro nav le Pavloskro?

¹⁴ Palikerav le Devleske, hoj ňikas tumendar na boldom, ča le Krispus the le Gajos,

¹⁵ hoj ňiko te na phenel, hoj sanas bolde andre miro nav.

¹⁶ No, mek boldom the le Štefan leskra famelijaha a buter imar na džanav, či mek boldom varekas avres.

¹⁷ Bo o Kristus man na bičhađa te bolel, ale te vakerel o evaňjelium, na andro manušengre godaver lava, hoj o kerestos le Kristoskro te na našavel peskri zor.

* 1:12 E grecko čhib: le Kefasoskro

O Kristus – le Devleskri zor the le Devleskro godaveripen

¹⁸ Se o lav pal o kerestos hin diliņipen prekal ola, ko meren, ale prekal amende, save avaha zachraņimen, hin le Devleskri zor.

¹⁹ Bo hin pisimen:

*„Zņiĉinava o godaveripen le godavere manuŝengro
a e godi le godavere manuŝengri odĉhivava.“*

²⁰ Kaj hino o godaver? Kaj o avrisikado andro zakonos? Kaj ola, ko avke bares vakeren andre kada svetos? Ĉi na visarda o Del o godaveripen kale svetoskro pro diliņipen?

²¹ Bo andre peskro godaveripen o Del kerdā, hoj o manuŝa les te na sprindžaren peskre godaveripnaha, ale sas leske pre dzeka, hoj te aven spasimen prekal o kazimen lav, so lenge diĉhol sar diliņipen.

²² Bo o Źidi mangel o zazraki a o Greki roden o godaveripen.

²³ Ale amen vakeras pal o ukrižimen Kristus: O Źidi pre oda ruŝen a le Grekenge oda hin diliņipen.

²⁴ Ale olenge, kas o Del viĉinda, le Źidenge the le Grekenge, hin o Kristus le Devleskri zor the le Devleskro godaveripen.

²⁵ Bo oda, so diĉhol sar diliņipen le Devleskro, hin godavereder sar le manuŝengro godaveripen. A oda, so diĉhol sar o slabiŝagos le Devleskro, hin zoraleder sar le manuŝengri zor.

²⁶ Se dikhen, phralale, save sanas, sar tumen o Del viĉinda! Pal oda, sar dikhen o manuŝa, nane maŝkar tumende but avrisikade, abo zorale, vaj bare manuŝa.

²⁷ Ale o Del peske kidņa avri oda, so hin dilino andro svetos, hoj pes te ladžan o godaver, a so hin slabo andro svetos, oda peske o Del kidņa avri, hoj pes te ladžan o zorale.

²⁸ O Del peske kidņa avri oda, so hin teledikhlo andro svetos a odĉhido, oda, so o svetos na likerel űisoske, hoj te zņiĉinel oda, so o svetos likerel varesoske,

²⁹ hoj pes anglo Del űiko te na laŝarel.

³⁰ Ale le Devlestar san andro Ježiŝ Kristus, savo aĉhila amaro godaveripen. Andro Kristus sam ospravedlņimen, poŝvecimen the avricinde,

³¹ hoj te avel avke, sar hin pisimen: *„Oda, ko pes laŝarel, mi laŝarel pes le Rajeha.“*

2

O evaņjelium pal o ukrižimen Kristus

¹ The me, phralale, sar avlom ke tumende te vakerele le Devleskro garudo ĉaĉipen, na avlom les te vakerele bare lavenca, abo bare godaveripnaha.

² Phendom mange, hoj maŝkar tumende na vakera va niĉ aver, ĉa pal o Ježiŝ Kristus, savo sas primardo pro kerestos.

³ Sar avlom ke tumende, avlom andro slabiŝagos – daravas man the izdravas.

⁴ Mire lava the miri kazeņ na sas andro godaver the presvedĉiva lava, ale andro Duchos le Devleskro, savo sikavelas peskri zor,

⁵ hoj tumaro paĉaben te na aĉhaven pro godaveripen le manuŝeskro, ale pre zor le Devleskri.

Le Duchoskro godaveripen

⁶ Ale amen vakeras o godaveripen maškar ola, ko imar podbarile andro pačaben, ale na o godaveripen kale svetoskro, abo le bare rajengro andral kada svetos, save našlon.

⁷ Ale vakeras le Devleskro garudo godaveripen, so o Del diña pre amari slava mek angloda, sar sas kerdo o svetos.

⁸ A ňiko le rajendar pre kada svetos na prindžarel oda godaveripen. Bo te les prindžardehas, ta akor na ukrižindehas amare Rajes, saveske džal e slava.

⁹ Ale avke sar hin pisimen:

*„Añi e jakh na dikhla,
añi o kan na šunđa,
mek aňi andro jilo le manušeskro na avla,
so o Del pripravinda
olenge, ko les kamen.“*

¹⁰ Ale o Del oda sikađa amenge prekal peskro Duchos, bo o Duchos skuminel savoro, the o garude veci le Devleskre.

¹¹ Bo ko džanel, so hin andro manuš, te na o duchos le manušeskro, so hin andre leste? Avke the le Devleskre veci na prindžarel ňiko, ča o Duchos le Devleskro.

¹² A amen na chudňam le duchos kale svetostar, ale le Duchos, savo hin le Devlestar, hoj te prindžaras savoro, so amenge o Del diña.

¹³ Pal oda the vakeras, ale na ajse lavenca, so hin le manušeskro godaveripnastar, ale ole lavenca, so sikliřlam le Duchostar. Avke sikavas le Duchoskre čačipena olenge, kas hin o Duchos.

¹⁴ Ale o řelesno manuš na achalol oda, so kamel le Devleskro Duchos, bo oda hin leske diliņipen. Nařti oda sprindžarel, bo oda kempel te achalol andro Duchos.

¹⁵ O manuš, savo dživel andro Duchos, džanel te sudzinel savore veci, ale les nařti sudzinel o řelesno manuš.

¹⁶ Avke sar hin pisimen:

*„Se ko prindžarda e godi le Rajeskri,
hoj les te sikavel?“*

No amen hin e godi le Kristoskri.

3*O služobřika le Devleskre*

¹ A me, phralale, nařti ke tumende vakerdom sar ke ola, ko dživen pal o Duchos, ale sar ke ola, ko hine řelesna a mek hine cikne čhavore andro Kristus.

² Karminavas tumen le thudeha a na le zorale chabeneha, bo mek oda nařti chařan. Aňi akana nařti chan,

³ bo mek furt řan řelesna. Bo te hin maškar tumende e zavist ře o vesekediřagi, ři mek na řan řelesna a ři na keren avke sar o nipi andro svetos?

⁴ Bo te vareko phenel: „Me som le Pavloskro!“ a aver phenel: „Me le Apolloskro!“ – ři na keren avke sar o nipi andro svetos?

⁵ Se ko hin o Apollo? A ko hin o Pavol? On hine o služobřika, prekal save pačandiljan. A oda sako avke, sar leske diña o Raj.

⁶ Me sadzinasva a o Apollo polivinelas, ale o Del diña, hoj te barol.

⁷ A vařoda oda manuš, ko sadzinel nane řiř, aňi oda, ko polivinel, ale o Del, savo del, hoj te barol.

⁸ No oda, ko sadzinel the oda, ko polivinel, hine jekh. Ale sako chudela peskro počinišen pal oda, sar kerelas peskri buči.

⁹ Bo amen keras e buči jekhetane le Devleha a tumen san le Devleskri mala the le Devleskri stavba.

¹⁰ Andral e milost le Devleskri, so mange sas diši, sar godaver stavitelis thodom o zaklados a aver dženo upre ačhavel. Ale sako mi dikhel, sar upre ačhavel.

¹¹ Bo niko našti thovel aver zaklados sar oda, so imar hin thodo, a oda hin o Ježiš Kristus.

¹² Či vareko pre oda zaklados ačhavel o somnakaj, o rup, o vzacna bara, o kašt, o phus, abo e šuki čar:

¹³ Sakoneskri buči pes jekhvar sikavela. Bo andro Džives le Kristoskro dojekhe manuškri buči pes skušinel a avri andre jag a odi jag sikavela, savi odi buči hiši.

¹⁴ Te odi buči, so varesavo manuškri kerđa pre oda zaklados, likerela avri, chudela o počinišen.

¹⁵ Ale te varesave manuške e buči zlabola, našavela o počinišen, ale ov korkoro ela zachrañimen, no avke, sar te ulahas avricirdlo andral e jag.

¹⁶ So na džanen, hoj tumen san le Devleskro chramos a hoj o Duchos le Devleskro dživel andre tumende?

¹⁷ Te vareko musarel le Devleskro chramos, oles o Del musarela, bo o chramos le Devleskro hino sveto a oda san tumen.

¹⁸ Niko pes korkoro te na klaminel! Te peske maškar tumende vareko gondolinel, hoj hino godaver pre kada svetos, mi ačhel dilino, hoj te avel godaver.

¹⁹ Bo o godaveripen kale svetoskro hin diliñipen anglo Del. Bo hin pisimen: „*O Del zachudel le godaveren andre lengro godaveripen.*“

²⁰ A pale: „*O Raj džanel, hoj o gondolišagi le godaverengre nane pre nišoste.*“

²¹ Vašoda pes niko te na lašarel le manušenca. Bo savoro hin tumaro:

²² Či o Pavol, vaj o Apollo, abo o Peter*; vaj o svetos, či o dživipen, vaj o meriben; či ola veci, so hine akana; abo ola, so mekča ena – savoro hin tumaro,

²³ ale tumen san le Kristoskre a o Kristus le Devleskro.

4

E služba le apoštolengi

¹ A vašoda tumen pal amende gondolinen avke sar pal o služobnika le Kristoskre the sar pal o spravci, savende hin le Devleskre garude čačipena.

² Le spravcendar pes užarel, hoj te aven pačivale peskre rajenge.

³ Mange na džal pal oda, či man sudzinen tumen abo o manuškro sudos. Ale aši korkoro man na sudzinav,

⁴ bo hin man žužo svedomje, ale oleha na kamav te phenel, hoj som bi e chiba. Se oda, ko man sudzinel, hin o Raj.

⁵ Vašoda ma sudzinen nič anglal, medik na avela o Raj a anela pro švetlos oda, so hin garudo andro kalipen, a sikavela, so peske

* 3:22 E grecko čhib: o Kefas

gondolinenas o manuša andro jile. Palis chudela sako le Devlestar peskro lašariben.

⁶ Phralale, kada phendom prekal tumende a sikađom pre ma the pro Apollo, hoj amendar te siklon kada prislovje: „Ma džan dureder sar oda, so hin pisimen.“ Hoj pes ņiko te na lašarel varekaha a avres te na dikhel tele.

⁷ Bo ko tutar kerđa bareder avrestar? A so tut hin, so na chudňal? A te oda chudňal, soske tut lašares, sar te oda na chudňalas?

⁸ Imar tumen hin savoro, so tumenge kempel? Imar barvaľilan? Imar chudňan te kralinel bijal amende? No kamlomas, hoj čačes te kralinen a hoj amen te kralinas jekhetane tumenca!

⁹ Bo avke pes mange dičhol, sar te amen, le apoštolen, diňahas o Del oda nekostatneder than: Sar olen, ko hine odsudzimen pro meriben. Bo sam sar o divadlos cale svetoske, le aňjelenge the le manušenge.

¹⁰ Amen sam diline vaš o Kristus a tumen san gođaver andro Kristus; amen slaba a tumen zorale; amen tele dikhen a tumen lašaren.

¹¹ Dži akana sam bokhale, smedna a lange; sam marde a phiras than thanestar.

¹² Keras phares buči peskre vastenca; rakinen amenge, amen žehňinas; džan pre amende, amen zlidžas;

¹³ sar amen košen, amen lenge odphenas šukar lavenca. Ačhilam sar o šmeci le svetoskre; sam odčhide savorendar dži akana.

¹⁴ Me na pisinav kada vaš oda, hoj tumen te anav andre ladž, ale hoj tumenge te dovakerav sar mire čhavenge, saven kamav.

¹⁵ Kajte tumen ulahas deš ezera (10 000) manuša, save tumen sikadehas pal o pačaben andro Kristus, no našti tumen avel but dada, bo me tumen andom pro svetos andro Ježiš Kristus prekal o evaňjelium.

¹⁶ Mangav tumen: Keren avke sar me.

¹⁷ Vašoda tumenge bičhađom le Timoteus, mire čhas, saves kamav a savo hino pačivalo andro Raj. Ov tumenge leperela, sar me dživav andro Ježiš Kristus – oda, so sikavav všadzik andre dojekh khangeri.

¹⁸ Varesave džene tumendar ačhile barikane, bo peske gondolinen, hoj na avava ke tumende.

¹⁹ Te oda o Raj kamela, avava ke tumende sig a palis sprindžarava e zor ole barikane manušengri, a na ča lengre lava.

²⁰ Bo o krališagos le Devleskro nane andro lava, ale andre zor.

²¹ So kamen? Kamen, hoj te avav ke tumende la pacaha, abo le kamibnaha the le jemne duchoha?

5

Pal o lubipen andre khangeri

¹ Šundom, hoj hin maškar tumende o lubipen a oda ajso lubipen, savo nane mek aňi maškar o napačabnaskre. Phenav pal oda, hoj vareko tumendar dživel peskre dađeskra romňaha.

² A mek tumen lašaren? Na ulahas feder, hoj te roven a te čhiven avri tumendar ole dženes, ko oda kerđa?

³ Bo kajte na som maškar tumende, som tumenca andro duchos, sar te ode ulomas a imar sudzindom oles, ko oda kerđa.

⁴ Sar tumen zdžana the mire duchoha, kampil andro nav the andre zor amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri

⁵ te del ole manušes le satanoske, hoj leskro felos te avel zničimen, hoj leskro duchos te avel zachrañimen andro džives amare Rajeskro.

⁶ Oda, soha tumen lašaren, nane lačo. So, na džanen, hoj sikra kvasos anel upre calo chumer?

⁷ Odčhiven tumendar o purano kvasos, hoj te aven o nevo chumer, bo tumen san o maro bi o kvasos. Se the o Kristus, amaro Patradakro Bakroro, sas murdardo vaš amenge.

⁸ Vašoda te na likeraras o inepos le purane kvasoha, andre savo hin o binos the o nalačhipen. Ale likeraras o inepos ole mareha, so hino bi o kvasos, andro žužipen the čačipen.

⁹ Pisindom tumenge andro lil, hoj tumen te na chal nič le lubarenca,

¹⁰ ale na gondolinav pal o lubara andral kada svetos, abo pal ola, ko hine izdrade pal o love, abo pal o živaña, abo pal o modlara andro svetos, bo akor mušindanas te džal het andral o svetos.

¹¹ Ale pisindom tumenge, hoj tumen te na zdžan ole dženeha, savo pal peste phenel, hoj hino phral – ale hino lubaris, hino izdrado pal o love, abo modlaris, abo košel a pijel, abo hino živañis. Kajse dženenca aňi ma chan!

¹² Bo so man hin andre oda, hoj te sudzinav olen, ko nane andre khangeri? Ale andre khangeri mušinas te sudzinel o binos.

¹³ A olen, ko hine avri, sudzinel o Del. „Čhiven ole nalače manušes tumendar avri!“

6

Pal o sudi maškar o phrala

¹ Te varekas tumendar hin vareso avreha, sar pes šaj sudzinel anglo napačabnaskre manuša a na anglo pačabnaskre?

² Či so, na džanen, hoj o pačabnaskre manuša sudzinena o svetos? A te tumen sudzinena o svetos, ta na džanen te rozsudzinel aňi oda nekckikneder?

³ So na džanen, hoj sudzinaha le aňjelen? Ta keci buter o veci kale džživipnaskre?

⁴ Sar džan pro sudos vaš o veci kale džživipnaskre, soske tumen den te sudzinel ajsenge, save nane nič andre khangeri?

⁵ Phenav oda, hoj tumen te ladžan! So, nane maškar tumende aňi jekh godaver manuš, savo džanel te rozsudzinel o veci maškar peskre phrala?

⁶ Ale o phral pes sudzinel le phraleha a mek ke oda anglo napačabnaskre?

⁷ Se imar ča oleha prehrajindan, hoj tumen sudzinen maškar peste. Soske radeder na cerpinen o dukha? Soske radeder na zlidžan o nalačhipen?

⁸ Ale tumen keren o nalačo a dukhaven le phralen.

⁹ So na džanen, hoj o načačipnaskre na zdědinena o krališagos le Devleskro? Ma klaminen tumen korkoren! O binošna manuša na zdědinena o krališagos le Devleskro: Aňi o lubara, aňi o modlara, aňi ola, ko keren lubipen pašal o rom vaj pašal e romňi, aňi o homoseksuala, aňi ola, ko lenca oda keren,

¹⁰ aňi ola, ko čoren, aňi ola, ko izdran pal o love, aňi o pijaka, aňi ola, ko košen, aňi o živaňa. Ńiko kajse dženendar na zdedinela o krališagos le Devleskro.

¹¹ A varesave džene tumendar sanas ajse. Ale akana sanas olestar obžuzarde, pošvecimen the ospravedlňimen andro nav le Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro the andro Duchos amare Devleskro.

O telos hin o chramos le Duchoskro

¹² „Savoro šaj kerav, no na savoro mange hin pro lačo.“ „Savoro šaj kerav, ale me na avava űisoske otrokos.“

¹³ „O chabena hin prekal o per a o per hin prekal o chabena!“ Ale o Del zničinel soduj. No o telos nane prekal o lubipen, ale prekal o Raj, a o Raj prekal o telos.

¹⁴ O Del uštađa le Rajes andral o meriben a the amen uštavela peskra zoraha.

¹⁵ So na džanen, hoj tumare tela hine o kotora le Kristoskre telostar? Či šaj lav o kotora le Kristoskre telostar a kerava lendar o kotora la lubňakre? Šoha na!

¹⁶ Abo so na džanen, hoj oda, ko del peskro telos la lubňake, hino laha jekh telos? Se hin pisimen: „*Ola duj džene ena jekh telos.*“

¹⁷ A oda, ko pes podel le Rajeske, hino leha jekh duchos.

¹⁸ Denašen het le lubipnastar! Dojekh aver binos, savo kerdahas o manuš, na kerel peskre teloske, ale ko kerel o lubipen, kerel binos korkoro pre peskro telos.

¹⁹ So na džanen, hoj tumaro telos hino o chramos le Svete Duchoskro, savo hino andre tumende a saves tumenge diňa o Del? Tumen na patrinen korkore tumenge!

²⁰ Sanas avricinde bare počiňibnaha. Vašoda lašaren le Devles tumare teloha [the tumare duchoha, bo the o duchos the o telos hin le Devleskroj].

7

Pal o veradune

¹ Akana pal oda, so mange pisindan. Mištes ulahas, te le muršes na elas nič la džuvlaha.

² Ale vaš oda, hoj pes te na kerel o lubipen, mi el dojekhe muršes leskri romňi a dojekha džuvla lakro rom.

³ O murš mi kerel oda, so kampil peskra romňake, a the e džuvli mi kerel avke peskre romeske.

⁴ E džuvli nane raňi peskre teloske, ale lakro rom – aňi o murš nane raj peskre teloske, ale leskri romňi.

⁵ Ma odphenen pes jekh avreske, ča te sodujđzene oda kamena pre varesavo časos, hoj tumen te modlĳinen, a palis tumen pale zdžan, hoj tumen te na pokušinel o satan, sar bijal oda našti likerena avri.

⁶ Kada nane prikazis, ale phenav, hoj kavke oda šaj keren.

⁷ Kamľomas, hoj savore manuša te aven sar me, ale sakones hin le Devlestar peskro daros: Jekhes kajso daros a avres aver.

⁸ Ale phenav olenge, ko nane veradune, the le vdovenge, hoj feder prekal lende ela, te ačhena korkore avke sar me.

⁹ Ale te pes na džanen te zlikerel, mi džan romeste, bo feder hin te džal romeste sar te labol la žadoscaha.

10 Prekal o veradune manuša dav prikazaŋje, so nane mandar, ale le Rajestar: E džuvli pes te na rozdžal peskre romeha.

11 Ale kajte pes rozgelahas, mi ačhel bi o rom, abo pes mi sthovel pale peskre romeha, a o murš pes te na rozdžal peskra romňaha.

12 A oklenghe phenav me, na o Raj: Te hin varesave phrales romňi, savi na pačal, a oj leha kamel te dživel, te na pes laha rozdžal.

13 A te hin varesava džuvľa ajsjo rom, savo na pačal, a ov laha kamel te dživel, te na pes leha rozdžal.

14 Bo o napačabnaskro murš hino pošvecimen prekal peskri romňi a e napačabnaskri džuvli hiňi pošvecimen prekal peskro rom. Te oda na ulahas avke, tumare čhave ulehas nažuže, ale akana hine sveta.

15 Ale te o napačabnaskro pes kamel te rozdžal, ta pes mi rozdžal. Andre kajse veci o pačabnaskro phral abo pheň nane phandle, se o Del amen vičinda te dživel andro smirom.

16 Bo sar šaj džanes, džuvlije, či zachraňineha tire romes? Abo tu, muršjeja, sar šaj džanes, či zachraňineha tira romňa?

17 Sako tumendar mi dživel avke, sar leske oda diňa o Raj – sako avke, sar les o Del vičinda. Kada hin, so sikavav andre savore khangera.

18 Sas vareko vičimen sar obrezimen? Te na oda garuvel andre. Abo sas vareko vičimen sar naobrezimen? Te na pes del te obrezinel.

19 Bo na džal pal oda, či hino o manuš obrezimen abo nane, ale džal pal oda, či dolikerel le Devleskre prikazaŋja.

20 Sako mi ačhel andre oda, andre soste sas vičimen.

21 Salas vičimen sar otrokos? Ma trapin tut oleha! Ale te šaj kerdalas, hoj te aves slobodno, ker oda.

22 Bo o otrokos, savo sas vičimen le Rajestar, hino slobodno andro Raj a avke the o slobodno manuš, savo sas vičimen, hino otrokos le Kristoskro.

23 Bo o Kristus vaš tumenge but počinda. Ma aven otroka le manušenge!

24 Phralale, sako mi ačhel andre oda, andre soste sas paš o Del vičimen.

25 Prekal o manuša, save nane veradune: Man nane le Rajestar prikazaŋja. No phenava sar oda, ko chudňa e miloš le Rajeskri, hoj te avel verno:

26 Gondolinav mange, hoj mištes hin prekal o manuš vaš ola pharipena, so hin akana, hoj te ačhel bi e romňi.

27 Sal veraduno? Ma kam tut laha te rozdžal. Na sal veraduno? Ma rode romňa.

28 Ale te ilalas romňa, na kerđal binos. A te džala e pačivali čhaj romeste, na kerđa binos. Ale kajsen ela pharipen andro telos a me tumen kamav olestar te chraňinel.

29 Ale kada tumenge phenav, phralale, hoj imar amen nane but časos. A akanastar ola, kas hin romňija, mi dživen avke, sar te len na elas romňija.

30 Ola, ko roven, sar te na rovenas; ola, ko radisalon, sar te na radisalonas; ola, ko cinavkeren, sar te len nič na elas; a ola,

31 ko uživinen avri kada svetos, sar te les na uživinenas. Bo avke, sar akana hino kada svetos, imar but na ačela.

32 Me kamlomas, hoj te aven bi o starišagi. Oda, ko hino bi e romňi, starinel pes pal oda, so hin le Rajeskro, hoj te avel pre dzeka le Rajeske.

³³ Ale oda, ko iľa romňa, starinel pes pal o veci le svetoskre, sar te avel pre dzeka la romňake.

³⁴ Akor hin leskro jilo rozdelimin. E pačivali džuvli vaj odi džuvli, sava nane rom, pes starinel pal o veci le Rajeskre, hoj te avel sveto the le teloha the le duchoha. Ale odi, savi geľa romeste, starinel pes pal o veci le svetoskre, sar te avel pre dzeka le romeske.

³⁵ Ale kada phenav na vašoda, hoj tumenge te phandav e šparga andre meň, ale pre tumaro lačo, hoj te dživen mištes a šukares tumen te likerem le Rajestar, hoj te na gondolinen pre aver.

³⁶ Te varesavo manuš phirel pačivala čaha a našti pes zlíkerel a lake imar hin o berša, ta mi lel peske la romňake te šunel andro jilo, hoj mušinel avke te kerel. Oleha na kerela nisavo binos.

³⁷ Te peske o manuš andro jilo phenel, hoj la na kamel te lel romňake, a hino zoralo pes te zlíkerel a phenda peske andro jilo, hoj la mukela te ačhel pačivali, mištes kerel.

³⁸ O manuš, savo peske lel romňa, mištes kerel. Ko peske na lel romňa, kerel meksa feder.

³⁹ E džuvli hiňi phandli ko rom dži akor, medik lake o rom dživel. Ale te lake mulahas o rom, hiňi slobodno a šaj džal romeste, pal kaste kamel, ale ča pal oda, ko hino andro Raj.

⁴⁰ No me oda dikhav avke, hoj ela bachtaleder, te ačhela slobodno. A gondolinav mange, hoj the man hin le Devleskro Duchos.

8

Pal o chaben

¹ A pal oda mas, so pes obetinel le modlence, džanas, hoj amen hin savoren o prindžaripen. No o prindžaripen lidžal ko baripen, ale o kamiben budinel.

² Oda manuš, ko peske gondolinel, hoj vareso džanel, ov mek na sprindžarda avke, sar kempel te sprindžarel.

³ Ale ko le Devles kamel, oles o Del prindžarel.

⁴ A pal oda chaben, so sas obetimen le modlence: Amen džanas, hoj o modli pre kada svetos nane nič a hoj nane aver del, bo hin ča jekh Del.

⁵ Bo kajte hin „devla“, saven o manuša len sar devlen, či pro ňebos vaj pre phuv – a kajte hin but ajse „devla“ the „raja“ –,

⁶ ale amen hin ča jekh Del, o Dad. Lestar hin savoro a the amen dživas prekal leste. A hin ča jekh Raj, o Ježiš Kristus, prekal kaste hin savoro a the amen dživas lestar.

⁷ Ale na sako prindžarel kada čačipen. Vareko mek dži akana hine sikade te chal o mas avke, sar te oda mas ulahas čačes obetimen le modlence, a vaš oda, hoj lengro svedomje hino slabo, hino oleha meľardo.

⁸ Ale o chaben amen na anel pašeder ko Del, bo te na chaha, nič na našavaha, a te chaha, nič na dochudaha.

⁹ Ča den tumenge pozoris, hoj kadi tumari sloboda te na anel andro binos le slaben.

¹⁰ Bo te hin tut prindžaripen, a vareko, saves hin slabo svedomje, tut dikhela te bešel pal o skamind andro modlakro chramos: Či ov na chala tiš ole masestar, so sas obetimen le modlence?

11 A avke tiro slabo phral, vaš savo muľa o Kristus, ela zničimen angle tiro prindžaripen.

12 Te kavke keren binos pro phrala a dukhaven lengro slabo svedomje, hin tumen binos the anglo Kristus.

13 Vašoda, te oda, so me chav, anel mire phrales andro binos, ta akor šoha na chava oda mas, hoj te na perel miro phral andro binos.

9

O pravos le apoštoloskro

1 Či na som slobodno manuš? Či na som apoštolos? Či na dikhľom le Ježiš, amare Rajes? Či na san tumen o ovocje mira bučakro andro Raj?

2 Te na som apoštolos avrenge, no tumenge som. Se tumen san e pečat, savi sikavel pre ma, hoj som apoštolos andro Raj.

3 Sar man o manuša sudzinen, me lenge phenav kada:

4 Či nane man pravos, hoj man te den o chaben the o pijiben vaš miri buči?

5 Či amen nane pravos te kidel peha pačabnaskra džuvľa avke, sar oda keren the okla apoštola the o phrala le Rajeskre a the o Peter?

6 Abo so, ča me the o Barnabaš mušinas te kerel buči, hoj amen te avel pro dživipen?

7 Savo slugadžis peske korkoro počinel savoro peskre lovendar? Ko sadzinel e viňica a na chal lakre ulipnastar? Abo ko pes starinel pal o bakre a na pijel lengre thudestar?

8 Phenav oda ča sar manuš? Či na phenel oda the o zakonos?

9 Bo andro zakonos le Mojžišoskro hin pisimen: „*Na phandeha o piskos la gurumňake, savi kerel buči, hoj te na chal.*“ Či pes o Del starinel ča pal o gurumňa?

10 Či oda na vakerel prekal amende? Se prekal amende sas pisimen: „Oda, ko orinel, a the oda, ko marel avri o zrnos, mi kerel peskri buči andre nađej, hoj chudela peskro kotor le ulipnastar.“

11 Te amen maškar tumende sadzinahas oda duchovno, ta akor oda ulahas ajsi bari veca te tumendar amen ilamas o veci, save kampil le teloske?

12 Te aver dženen hin pravos te lel oda tumendar, ta so buter amen? No amen na viužindam oda pravos, ale savoro zlidžas vaš oda, hoj te na zaačhavas o evaňjelium le Kristoskro.

13 So na džanen, hoj ola, ko služinen andro chramos, chan o chaben andral o chramos a ola, ko keren buči paš o oltaris, šaj chan le obetendar?

14 Avke the o Raj prikazinda, hoj ola, ko kazinen o evaňjelium, te dživen le evaňjeliostar.

15 Ale me na viužindom aňi jekh kale pravostar. Aňi kada na pisindom vaš oda, hoj mange oda avke te keren. Bo feder mange ulahas te merel, sar oda, hoj mange vareko te musarel kada miro lašariben.

16 Bo sar vakerav o evaňjelium, nane man soha pes te lašarel, bo mušnav oda te kerel, ale vigos mange ulahas, te les na vakerđomas.

17 Te oda kerav korkoro mandar, chudav vaš oda o počiniben. Ale te oda kerav, bo mušnav, kerav ča oda, so mange sas dino le Devlestar.

¹⁸ Akor so hin miro počinišen? Me na lav nisave love vaš oda, hoj vakerav o evaňjelium le Kristoskro. Kajte mange oda ola bučatar patrinel, me oda na lav, kajte šaj ilomas.

¹⁹ Me som slobodno manuša na som űikaske otrokos, ale me mandar kerđom sakoneskro otrokos, hoj te dochudav so mek buter manušen.

²⁰ Prekal o űidi ačhilom sar űidos, hoj te dochudav le űiden. Prekal ola, ko hine tel o zakonos, ačhilom, sar te ulomas the me tel o zakonos – kajte na som tel o zakonos –, hoj te dochudav olen, ko hine tel o zakonos.

²¹ Prekal ola, ko hine bi o zakonos, ačhilom sar te bi o zakonos – kajte na som bi o zakonos le Devleskro, ale som tel o zakonos le Kristoskro –, hoj te dochudav olen, ko hine bi o zakonos.

²² Prekal o slaba ačhilom slabo, hoj te dochudav le slaben. Prekal savorende ačhilom savoro, hoj te zachraňinav bajča varesaven.

²³ Savoro kerav prekal o evaňjelium, hoj lestar te avav poűehňimen the me.

²⁴ Se džanen, hoj but džene denašen pro preteki, ale ča jekh lendar chudela e cena. Vašoda denašen avke, hoj la te dochuden.

²⁵ Dojekh pretekaris pes mušinel te zľikerel savorestar. On oda keren vašoda, bo kamen te chudel e koruna, so našľola, ale amen chudaha ajsi koruna, so ačhela pro furt.

²⁶ Vašoda me denašav rovnones, hoj te dodžav andro cielos, a demavav avke, hoj te traťinav, a na ča avke andro luftos.

²⁷ Marav miro telos avke, hoj man te šunel, bo našťi avrenge pal oda kazinav, te me korkoro na dochudava e cena.

10

Te na sluűinen le modlence

¹ Kamav, phralale, hoj te džanen, hoj savore amare dada sas tel e chmara a savore pregele prekal o moros.

² Savore sas bolde andro Mojžiš, sar sas bolde andre chmara the andro moros.

³ Savore chanas oda jekh duchovno chaben

⁴ a savore pijenas oda jekh duchovno pijiben, bo pijenas andral e duchovno skala, so džalas pal lende – a odi skala sas o Kristus.

⁵ Ale buter džene lendar na sas pre dzeka le Devleske a mule pre pušta.

⁶ Kada savoro pes ačhila prekal amende, vaš oda, hoj te na kamas o nalačhipen, avke sar on.

⁷ Aňi ma aven modlara, sar varesave lendar sas. Avke sar hin pisimen: „*O manuša peske bešle, hoj te chan a te pijen; palis ušťile a khelenas džungales the bi e ladž jekh avreha.*“

⁸ Aňi te na keras o lubipen, sar varesave lendar kerenas a tel jekh džives lendar mule avri 23 000 manuša.

⁹ Aňi te na pokušinas le Kristus, avke sar varesave lendar pokušinenas a murdarde len o sapa.

¹⁰ Aňi ma dudrinen, bo varesave džene lendar dudrinenas a murdarđa len o meribnaskro aňjelos.

¹¹ Kada savoro pes ačhila lenge a hin pisimen vaš oda, hoj amen pre oda te dikhas a te sikľuvas olestar – amen, save dživas andro posledna časi.

12 A avke oda, ko peske gondolinel, hoj ačhel, mi del pozoris, hoj te na perel.

13 O pokušeñja, so pre tumende avle, hine ča ajse, so šaj zlidžal o manuš. Ale o Del hino verno. Ov na domukela, hoj te aven skušimen buter, sar birinen, ale andre skuška tumen dela the drom sar te avel andral avri, hoj oda te birinen te zlidžal.

14 Vašoda, mire lače phralale, denašen het andral e modloslužba.

15 Vakerav ke tumende sar ko godaver manuša, hoj tumen te zagondolinen upral oda, so phenav.

16 Či nane amen kotor andro rat le Kristoskro, sar pijas andral e kuči, vaš savi palikeras? A či nane amen kotor andro felos le Kristoskro, sar chas o maro, so phageras?

17 Bo hin ča jekh maro a amen but džene sam jekh telos vašoda, hoj savore chas ole jekhe marestar.

18 Dikhen pro Izrael: Či nane olen, ko chan o chaben le oltaristar, spoločenstvo le oltariha?

19 So oleha kamav te phenel? Či oda mas, so hin obetimen le modlenge, hin vareso? Abo hoj e modla hin vareso?

20 Na! Ale so on obetinen, obetinen le demonenge a na le Devleske. A me na kamav, hoj tumen te avel vareso jekhetane le demonenca.

21 Našti pijen andral e kuči le Rajeskri the andral e kuči le demonengri. Našti chan pal o skamind le Rajeskro the pal o skamind le demonengro.

22 Abo či kamas te choľarel le Rajes? Abo sam zoraleder sar Ov?

Te keren savoro pre slava le Devleskri

23 „Savoro šaj kerav“ – ale na savoro hin pro lačo. „Savoro šaj kerav“ – ale na savoro hin pre chasna.

24 Ņiko te na dikhel pre peskro lačo, ale sako mi rodel oda, so hin lačo prekal o aver.

25 Savoro, so pes bikenel pro pľacos, chan a ma phučen nič angle tumaro svedomje.

26 Bo hin pisimen: „*Le Rajeskri hiñi e phuv the savoro, so upre hin.*“

27 Te tumen vičinela te chal varesavo manuš, savo na pačal, a tumen kamena te džal, chan ode savoro, so tumen dena, a ma phučen nič angle tumaro svedomje.

28 Ale te tumenge vareko phendahas: „Kada sas obetimen le modlenge!“ Ma chan anglo svedomje the angle oda manuš, savo tumenge oda phenda.

29 Me na vakerav pal tumaro svedomje, ale pal o svedomje avre dženeskro. Vareko šaj phučel: „Soske te avel miri sloboda sudzimen prekal o aver dženeskro svedomje?“

30 Bo te me palikerav le Devleske vaš o chaben, soske pre mande aver dženo te vakerel vaš oda chaben, vaš savo me palikerđom?“

31 Savoro, so keren, či chan abo pijen, keren pre slava le Devleskri.

32 Vašoda, likereren tumen avke, hoj te na anen o pohoršeñje añi le Židenge, añi le Grekenge, añi le Devleskra khangerake,

33 avke sar the me kerav savoro pre oda, hoj te avav pre dzeka savorengre andre savoreste. Me na rodav oda, so hin mange pro lačo, ale so hin pro lačo but dženenge, hoj te aven zachrañimen.

11

¹ Keren savoro pal ma, avke sar me kerav savoro pal o Kristus.

Pal o khosno pro šero la džuvlakro

² Lašarav tumen phralale vaš oda, hoj furt man leperen a likerem tumen olestar, so tumen sikadom, avke sar tumenge oda podiňom.

³ Ale kamav, hoj te džanen, hoj o šero dojekhe muršeskro hin o Kristus, o šero la džuvlakro hin o murš a o šero le Kristoskro hin o Del.

⁴ Dojekh murš, sar pes modľinel abo prorokinel a hin les vareso pro šero, tele dikhel peskro šero.

⁵ Dojekh džuvľi, sar pes modľinel abo prorokinel a nane la učhardo andre o šero, tele dikhel peskro šero - a oda hin avke, sar te peske holindahas o šero.

⁶ Bo te peske e džuvľi na učharel andre o šero, ta akor pes šaj the strihinel. Ale te pes e džuvľi ladžal te strihinel o bala abo peske te holinel o šero, ta mi učharel peske o šero andre.

⁷ O murš peske na mušinel te učharel andre peskro šero, bo hino o obrazis the e slava le Devleskri, ale e džuvľi hiňi e slava le muršeskri.

⁸ Bo o murš nane la džuvľatar, ale e džuvľi le muršestar,

⁹ bo na o murš sas kerdo prekal e džuvľi, ale e džuvľi prekal o murš.

¹⁰ Vašoda mušinel te avel la džuvľa pro šero vareso, so sikavel, hoj hiňi tel e autorita le romeskri, prekal o aňjela.

¹¹ Ale andro Raj nane aňi e džuvľi bi o murš a aňi o murš bijal e romňi.

¹² Bo avke sar hiňi e džuvľi kerďi le muršestar, avke ulol the o murš la džuvľatar a sodujďzene hine le Devlestar.

¹³ Rozsudzinen korkore maškar peste, ċi oda hin šukares, hoj pes e džuvľi te modľinel ko Del bijal ņisoste pro šero.

¹⁴ Abo ċi na sikľuvas the andro džživipen oda, hoj te hin le muršes bare bala, hin leske oda pre ladž?

¹⁵ No te hin la džuvľa bare bala, lake oda hin pro šukariben. Bo o bare bala lake sas dine sar o šľajeris.

¹⁶ Ale te pes vareko vaš oda kamlahas te vesekedinel: Amen pre oda na sam sikade, aňi o khangeri le Devleskre.

Pal e večera le Rajeskri

¹⁷ Andre kala veci, so akana phenava, tumen na lašarav, bo sar tumen zdžan, anel oda buter nalaċho sar laċho.

¹⁸ Ešeb šundom, hoj tumen vesekedinen maškar peste, sar tumen zdžan andre khangeri - a me paċav, hoj oda hin sikra the ċaċo.

¹⁹ Bo mušinel maškar tumende te avel the o vesekedišagi, hoj pes te presikaven maškar tumende ola, ko hine dokazimen andro Del.

²⁰ A oda, so tumen chan, sar tumen zdžan jekhetane, oda nane e večera le Rajeskri.

²¹ Bo sar džan te chal, sako peske chal peskro chaben a avke hin vareko bokhalo a aver mato.

²² Abo ċi tumen nane tumare khera, kaj šaj chan the pijen? Abo ċi na dikhen tele la Devleskra khangeri a keren ladž olenge, kas nane ņiċ? So kamen, hoj tumenge pre kada te phenav? Kamen, hoj tumen vaš oda te lašarav? Vaš kada tumen na lašarava.

23 Bo oda, so me priiĥom le Rajestar, tumenge the phendom: O Raj o Ježiš andre odi rat, sar les dine andre, iĥa o maro

24 a sar palikerĥa, phagerelas a phenda: „Len, chan, kada hin miro telos, so pes vaš tumenge del. Kada keren pre miro leperiben!“

25 Avke pal e večera iĥa the e kuči a phenda: „Kadi kuči hin e nevi zmluva andre miro rat. Kada keren, kecivar pijena pre miro leperiben.“

26 Bo kecivar chan kada maro a pijen andral kadi kuči, liĥžan o hiros pal o meriben le Rajeskro, medik na avela.

27 Vašoda, te vareko chalahas le Rajeskre marestar abo piĥahas andral leskri kuči le nažuže jileha, ela les binos pro telos the pro rat le Rajeskro.

28 Ale sako pes ešeb mi zagondolinel upral peskro dživipen a avke šaj chal ole marestar a šaj pijel andral odi kuči.

29 Bo te o manuš chal ole marestar the pijel andral odi kuči bi e pačiv anglo telos le Rajeskro, akor chal the pijel peskro sudos.

30 Vašoda hin maškar tumende but džene slaba, nasvale the mule.

31 Bo te pes korkore zagondolindamas upral peste, či mištes dživas, akor na uĥamas sudzimen.

32 No oleha, hoj amen o Raj sudzinel, bararel amen avri, hoj te na avas odsudzimen le svetoha.

33 A avke, phralale mire, sar tumen zdžana te chal, užaren jekh pre aver!

34 Te hin vareko bokhalo, ta mi chal khere, hoj te na anel o sudos pre tumende, sar tumen zdžan.

A okla veci dava andro poradkos, sar avava.

12

Pal o dari le Duchoskre

1 Phralale, kamav, hoj te džanen pal ola dari, so del o Duchos.

2 Se džanen, hoj mek sar sanas pohana, phirenas ko ņema modli, avke sar sanas ke oda liĥgende.

3 Vašoda kamav hoj te džanen, hoj ņiko, kas liĥžal o Duchos le Devleskro, našti košel le Ježiš. A ņiko našti phenel, hoj o Ježiš hino Raj, ča oda, kas liĥžal o Sveto Duchos.

4 Bo hin ajse the kajse dari, ale o Duchos hino jekh.

5 A hin ajse the kajse službi, ale o Raj hino jekh.

6 A hin ajse the kajse buča, ale savoro kerel oda jekh Del andre savorende.

7 Ale andre sakoneste pes o Duchos presikavel avres pro lačo savorenge.

8 Bo jekheske hin dino le Duchostar te vakerel o godaveripnaskro lav; avreske hin dino o prindžaripnaskro lav ole jekhe Duchostar;

9 avreske o pačaben ole jekhe Duchostar; avreske o dari te sastarel ole jekhe Duchostar;

10 avreske te kerel o zazraki; avreske te prorokinel; avreske te rozprindžarel le dučen; avreske te vakerel andre aver čhiba; a avreske te prethovel o čhiba.

11 Ale savoro kerel oda jekh Duchos korkoro, savo rozdel sakoneske o dari avke, sar ov kamel.

Jekh telos, ale but kotora

¹² Bo avke sar hin jekh felos a hin les but kotora a savore kotora hine andral jekh felos, kajte hine but, avke hin the o Kristus.

¹³ Se amen savore samas bolde jekhe Duchoha andre jekh felos; či o Židi vaj o Greki, či o otroka abo o slobodna: Savore priilam ole jekhe Duchos.

¹⁴ Se aňi o felos nane kerdo jekhe kotorestar, ale but kotorendar.

¹⁵ Te avke phendahas o pindro: „Me na som le felostar, bo me na som o vast,“ ta imar na ela o pindro le feloskro kotor?

¹⁶ A te phendahas o kan: „Me na som le felostar, bo me na som e jakh,“ ta imar na ela o kan le feloskro kotor?

¹⁷ Te ulahas calo felos ča e jakh, sar palis o felos šaj šundahas? Te ulahas calo felos ča o kan, sar palis šaj voňindahas?

¹⁸ Vašoda sthoda o Del savore kotora pro felos avke, sar ov kamla.

¹⁹ Te ulahas savore kotora ča jekhe kotorestar, kaj ulahas calo felos?

²⁰ No akana hin but kotora, ale ča jekh felos.

²¹ Vašoda e jakh našti phenel le vasteske: „Mange tut na kampil!“ Aňi o šero le pindrege: „Na kampil mange tumen!“

²² No ola kotora, so pes dičhol, hoj hine slabeder: Ipen len igen kampil pro felos.

²³ A presikavas bareder pačiv ole kotorenge, so peske amen gondolinas, hoj hine frimeder pačivale. A feder uraviben das ole kotoren, so hine garude.

²⁴ Ale amare pačivale kotorenge oda na kampil. O Del sthoda o felos avke, hoj olen, ko hine slabeder, diňa bareder pačiv,

²⁵ hoj te na avel andro felos o vesekedišagi, ale hoj pes o kotora jekh pal aver te starinen.

²⁶ A te cerpinel jekh kotor, jekhetane leha cerpinen the okla kotora; a te lašaren jekhe kotores, jekhetane leha radisaľon savore kotora.

²⁷ Tumen san le Kristoskro felos a sako tumendar hin leskro kotor.

²⁸ A o Del ačhada andre cirkev ešebnen le apoštolen, dujtonen le proroken, tritonen le učitelēn, palis olen, ko keren o zazraki, palis olen, kas hin daros te sastarel, te pomožinel, te starinel pes, abo te vakerel andre aver čhiba.

²⁹ Či hine savore apoštola? Či hine savore proroka? Či hine savore učiteľa? Či hin sakoneske dino te kerel o zazraki?

³⁰ Či hin savoren o dari te sastarel? Či savore vakeren andro čhiba? Či savore džanen te prethovel o čhiba?

³¹ Ale mi džal tumenge pal o bareder dari.

A me tumenge sikavava oda nekfeder drom.

13

Pal o kamiben

¹ Kajte vakerdomas le manušengre či le aňjelengre čhibenca, ale na ulahas man o kamiben, ulomas ča sar o zvonos, so harangozinel, abo sar o trast, so čerginel.

² Kajte man ulahas o daros te prorokinel a achaliľomas savore garuđipena, kajte man ulahas savoro prindžaripen, abo ajso pačaben, hoj o verchi prethodomas, ale na ulahas man o kamiben, nič na som.

³ A kajte rozdiňomas savoro miro barvalipen, abo kajte miro telos diňomas te labarel, ale na ulahas man o kamiben, na ulahas mange oda pre űisoste.

⁴ O kamiben likerel avri, o kamiben hino lačo. O kamiben na zavidzinel, na lašarel pes a na lidžal pes upre.

⁵ O kamiben pes likerel rajikanes, na rodel peskro, na cholisaľol, na leperel o nalačo,

⁶ na radisaľol le načačipnaske, ale radisaľol le čačipnaske.

⁷ O kamiben savoro zlidžal, andre savoreste pačal, andre savoreste užarel, savoro precerpinel.

⁸ O kamiben šoha na preačhel, ale o prorocstva predžana, o čhiba preačhena a o prindžaripen našľola.

⁹ Bo ča varesavo kotor džanas a ča varesavo kotor prorokinas.

¹⁰ Ale sar avela oda, so hin dokonalo, akor našľola oda, so nane dokonalo.

¹¹ Sar somas čhavoro, vakeravas sar čhavoro, gondolinavas sar čhavoro a achaluvavas sar čhavoro, ale sar ačilom murš, zamuklom o čhavorikane veci.

¹² Akana dikhas nažužes, sar andro gendalos a sar prekal e molha, ale palis pes dikhaha muj-mujeha. Akana prindžarav ča frima, ale palis prindžarava dokonales, avke sar o Del prindžarel the man.

¹³ Avke akana ačhel kala trin: O pačaben, e nađej the o kamiben. Ale nekbareder lendar hin o kamiben.

14

Te vakerel avre čhibenca, abo te prorokinel

¹ Keren savoro prekal oda, hoj tumen te avel o kamiben, a horlivones džan pal o dari le Duchoskre, ale buter pal oda, hoj te prorokinen.

² Bo oda, ko vakerel avre čhibenca, na vakerel le manušenge, ale le Devleske. Bo űiko leske na achalol, bo vakerel o garudipena prekal o Duchos.

³ No oda, ko prorokinel, vakerel le manušenge, hoj len te zoraľarel, te podhazdel a te anel o radišagos.

⁴ Oda, ko vakerel avre čhibenca, zoraľarel pes korkores, ale oda, ko prorokinel, zoraľarel e khangeri.

⁵ Me kamav, hoj savoredžene te vakeren andro čhiba, no ulomas radeder te prorokindanas. Bo bareder hin oda, ko prorokinel sar oda, ko vakerel andro čhiba. No, ča akor na, te džanlahas o čhiba the te prethovel, hoj pes te budinel e khangeri.

⁶ Phralale, te me avľomas ke tumende a vakerđomas avre čhibenca, savi chasna tumen mandar ulahas, te tumenge na vakerđomas varesavo zjaveňje, abo prindžaripen, abo prorocstvos, abo sikaviben?

⁷ Avke sar the o nadžide nastroj, so den avri o zvukos, či e pištalka vaj e harfa: Te na dinehas sako aver zvukos, sar pes džanlahas, sar šundol e pištalka a sar e harfa?

⁸ Abo ko pes pripravinela pro mariben, te e truba namištes šundola na dela avri lačo hangos?

⁹ Avke the tumen: Te na phendan la čhibaha ajso lav, so pes del te achalol, sar pes džanela, so pes vakerel? Bo vakerena ča andro luftos.

¹⁰ Andro svetos hin ajci but čhiba a űisavi lendar nane bi o lava.

¹¹ Ale te na prindžarav a na achaluvav odi čhib, so vareko vakerel, ov ela cudzincos mange a me leske.

¹² Avke hin the tumenca. Te igen kamen o dari le Duchoskre, dikhen hoj te džan pal o dari, save budinen e khangeri.

¹³ A avke oda, ko vakerel andro čhiba, pes mi modlinel, hoj oda te džanel the te prethovel.

¹⁴ Bo sar man modlinav andro aver čhiba, modlinel pes miro duchos, ale mira goda olestar nane nič.

¹⁵ Akor so te kerel? Modlinava man mire duchoha, ale modlinava man the mira godaha. Lašarava le Devles le gilavipnaha andre miro duchos, ale gilavava le Devleske the mira godaha.

¹⁶ Bo sar lašares le Devles andro duchos a te ela ode ajso manuš, so mek na achalol, sar šaj phenela „Amen“ pre oda, sar tu palikeres?

¹⁷ Bo kajte tu mištes palikeres, no okleske oda na pomožinel te barol.

¹⁸ Palikerav le Devleske, hoj buter vakerav avre čhibenca sar tumen savore,

¹⁹ ale andre khangeri kamav radeder te phenel pandž ajse lava, so pes achalola, sar deš ezera (10 000) ajse lava andro čhiba, so pes na achalola, hoj te sikavav the avren oleha, so vakerav.

²⁰ Phralale, ma aven sar čhavore andre tumaro gondolišagos. Sar džal pal o nalachipen, aven sar čhavore, ale andro gondolišagos aven sar duchovne dospela.

²¹ Andro zakonos hin pisimen:

*„Avre čhibenca
the avre vuštenca
vakerava ke kala manuša,
no the avke man na šunena,“
phenel o Raj.*

²² Vašoda hin o čhiba pro znameñje, no na olenge, ko pačan, ale olenge, ko na pačan. Ale o proroctvos nane prekal ola, ko na pačan, ale prekal ola, ko pačan.

²³ Te pes cali khangeri zgelahas jekhetane a savore vakerdehas andro aver čhiba a avlehas andre aver manuša, abo napačabnaskre, či na phendehas pre tumende, hoj diliñalon?

²⁴ Ale te savore prorokindehas a avlahas andre varesavo napačabnaskro, abo varesavo manuš, so mek na achalol, ta ulahas usvedčimen the sudzimen olestar, so šundahas,

²⁵ sar pes o garude veci andral leskro jilo otkerdehas. Avke perela pro muj, bandola anglo Del a viznavinela, hoj o Del hino čačes maškar tumende.

Pal o poradkos andro khangera

²⁶ Akor so te kerel, phralale? Sar tumen zdžan, varekas hin varesavi chvala, varekas hin vareso te sikavel, abo vareso, so leske o Del sikada, vareko vakerel avre čhibenca, abo vareko oda prethovel. Kada savoro pes mi kerel pre oda, hoj pes e khangeri te budinel.

²⁷ Te vakerel vareko avre čhibenca: Mi vakeren jekh pal aver, duj abo nekbuter trin džene, a jekh dženo oda mi prethovel.

²⁸ Ale te nane ko te prethovel, mi el čhit andre khangeri a mi vakerel korkoro peske the le Devleske.

²⁹ Le prorokendar mi vakeren duj, abo trin džene a okla oda mi rozsudzinen.

³⁰ Ale te vareko aver, ko ode bešel, chudela zjaveŋje le Devlestar, oka ešeбно mi preačhel te vakerel.

³¹ Bo po jekh dženo šaj savore prorokinen, hoj sako te sikl'ol a te avel povzbudzimen.

³² A o duchi le prorokengre hine poddine le prorokenge,

³³ bo o Del hino Del, savo kamel o poradkos the o smirom. Avke sar hin andre savore khangera le Devleskre manušengre.

³⁴ O džuvla andro khangera te na vakeren, bo pes lenge na domukel te vakerel, ale mi podden pes avke, sar oda phenel the le Mojžišoskro zakonos.

³⁵ A te kamen vareso te sikl'ol, mi phučen oda khere peskre romendar. Bo la džuvlake nane šukares te vakerel andre khangeri.

³⁶ Abo so, tumendar avla avri o lav le Devleskro? Abo ča ke tumende doavla?

³⁷ Te peske vareko gondolinel, hoj hino prorokos, abo hino obdari-men le Duchostar, ta mi džanel, hoj oda, so tumenge pisinav, hin o prikazis le Rajeskro.

³⁸ Ale te vareko kada na šunel, ma šunen aňi tumen les.

³⁹ Avke, phralale mire, horl'inen pal oda, hoj te prorokinen, a ma braňinen te vakerel andre aver čiba.

⁴⁰ Ale savoro pes mi kerel šukares the andro poradkos.

15

Le Kristoskro ušřiben andral o meriben

¹ Phralale, leperav tumenge o evaňjelium, savo tumenge vakeravas, savo priilan a andre savo ačhen.

² Prekal oda evaňjelium san zachraňimen, te les dolikerena avke, sar tumenge les vakeravas. Te na, ta akor hijaba pačandilan.

³ Bo oda nekbareder, so tumenge diňom, hin oda, so the me priilom: O Kristus mula vaš amare bini, avke sar hin pisimen;

⁴ parunde les a pro trito džives ušřila andral o meriben, avke sar hin pisimen;

⁵ a sikađa pes le Peteriske a palis le dešudujenge.

⁶ Paloda pes jekhvareste sikađa buter sar pandž šel (500) phralenge, savendar buter džene dživen mek dži akana, ale varesave imar the mule.

⁷ Paloda pes sikađa le Jakoboske a palis savore apoštolenge.

⁸ A pro ostatkos savorendar pes sikađa the mange sar varekaske, ko na ulila andro spravno časos.

⁹ Bo me som nekcikneder le apoštolendar a na som hodno man te vičinel apoštolos, bo džavas pre le Devleskri cirkev.

¹⁰ Ale le Devleskra milosřatar som oda, ko som, a leskri milosř mange na sas presikađi hijaba. Se buter kerđom buči sar on savore - no oda na me, ale e milosř le Devleskri, so hiňi manca.

¹¹ Či me abo on: Savore vakeras oda jekh a tumen oleske pačandilan.

¹² Ale te vakeras pal o Kristus, hoj ušřila andral o meriben, sar oda, hoj varesave džene tumendar phenen, hoj pes na del te ušřel andral o meriben?

¹³ Se te pes na del te ušřel andral o meriben, ta akor aňi o Kristus na ušřila andral o meriben.

14 Te o Kristus na uštíla andral o meriben, ta akor hijaba vakeras a tumaro pačaben nane pre nisoste.

15 Bo te o mule čačes nane uštade andral o meriben a te le Kristus o Del na uštadahas andral o meriben, ta akor amen ulamas o falošna švedki le Devleskre, bo amen svedčinahas pal o Del, hoj uštada le Kristus andral o meriben.

16 Bo te o mule na ušten andral o meriben, ta akor aňi o Kristus na uštíla andral o meriben;

17 a te o Kristus na uštíla andral o meriben, ta tumaro pačaben nane pre nisoste a mek san andre tumare bini.

18 A palis the ola, ko mule andro Kristus, hine našade.

19 Te pes pro Kristus šaj mukas ča andre kada dživipen, ta akor sam nekčoreder savore manušendar.

20 Ale o Kristus sas uštado andral o meriben sar ešebno olendar, ko mule.

21 Bo sar avla prekal o manuš o meriben, avke avla prekal o manuš the o uštíben andral o meriben.

22 Bo sar andro Adam savore meren, avke andro Kristus ena savore obdžidarde.

23 Ale sako andre peskro poradkos: Ešeb o Kristus a palis ola, ko hine le Kristoskre, sar ov avela.

24 A palis avela o koñec, sar o Kristus oddela o krališagos le Devleske le Dadeske, sar prephagela o rajipen savore rajenge the savore vladareng the zoreng.

25 Bo ov mušinel te kralinel, medik leske na thovela tel o pindre savore ñeprijateľen.

26 A sar o posledno ñeprijateľis ela zničimen o meriben.

27 Bo hin pisimen: „*Savoro leske thođa tel o pindre.*“ Ale te phenel, hoj savoro leske hin poddino, ta džanas, hoj o Del, savo leske thođa savoro tel o pindre, nane leske poddino.

28 A sar leske ela savoro poddino, akor pes the o Čhavo korkoro poddela Oleske, savo leske savoro poddiňa, hoj o Del te avel savoro andre savoreste.

29 Bo akor so kerena ola, ko pes den te bolev vaš o mule? Te o mule našti ušten andral o meriben, akor soske pes den vaš lenge te bolev?

30 Akor soske sako džives predžas e dar pal amare dživipena?

31 Me sako džives merav, phralale, no andre tumende thovav baripen andro Ježiš Kristus amaro Raj!

32 Bo te oda sas mandar, hoj man andro Efezus maravas sar le dzive džvirenca, akor so man hin olestar? Te o mule na ušten andral o meriben, ta akor

„*chas, pijas,*

bo tajsa meraha!“

33 Ma den tumen te klaminel: „Maškar o nalače manuša pes musarel o lačo karakteris.“

34 Strižbisalon avri avke, sar kempel, a ma keren o bini! Bo varesave na prindžaren le Devles - phenav oda, hoj tumen te ladžan.

Sar uštěna o mule

35 Ale vareko šaj phučel: „Sar uštěna o mule andral o meriben? A andre savo telos avena?“

36 Tu nagodaver! Oda, so thoves andre phuv, ela obdžidardo ča akor, te merela.

37 Akor sar thoves andre phuv o zrnos la pšeñicakro, vaj varesavo aver; mek na dičhol avri avke sar odi rastlina, so lestar barola.

38 A o Del les del o telos avke, sar ov kamel, a dojekhe semenos del peskro telos.

39 Na dojekh telos hin jekh: Aver telos hin le manušen, aver le džviren, aver le čiriklen a aver le riben.

40 Hin ņeboskre tela a hin phuvakre tela, ale aver šukariben hin le ņeboskren a aver la phuvakren.

41 Aver hin o šukariben le khameskro, aver hin o šukariben le čhonoreskro a aver hin o šukariben le čercheñengro; a e čercheñ la čercheñatar hiñi aver andro šukariben.

42 Avke oda ela, sar pes uštela andral o meriben. Thovel pes andre phuv ajso telos, so kirñol, ale uštel ajso, so na kirñol.

43 Thovel pes andre phuv andro našukariben - uštela andro šukariben; thovel pes andre phuv andro slabišagos - uštela andre zor;

44 parunel pes o phuvakro telos, no uštela o duchovno telos.

Te hin phuvakro telos, akor hin the duchovno telos.

45 Avke hin the pisimen: „Ešebno manuš o Adam ačhila džido manuš“; o posledno Adam ačhila Duchos, savo del dživipen.

46 Nane ešeb o duchovno, ale o telesno, a palis o duchovno.

47 Ešebno manuš hino la phuvatar; kerdo le prachostar; dujto manuš hin andral o ņebos.

48 Savo sas oda phuvakro, ajse hine the savore phuvakre; a savo oda ņeboskro, ajse hine the savore ņeboskre.

49 Sar pre peste urahas e podoba la phuvakre manušeskri, avke pre peste uraha the e podoba le ņeboskre manušeskri.

50 Ale kada phenav, phralale, hoj o telos the o rat naši džal andro krališagos le Devleskro, añi amaro telos, so kirñol, naši chudela o večno dživipen.

51 Šunen, phenava tumenge o garudo čačipen: Savore na meraha, ale savore avaha čerimen -

52 jekhvareste, takoj, sar trubinela e posledno truba. Bo sar šundola e truba, o mule ušteta andral o meriben a imar šoha pale na merena a amen avaha čerimen.

53 Bo oda, so kirñol, mušinel pre peste te urel oda, so na kirñol; a oda, so merel, mušinel pre peste te urel oda, so imar naši merel.

54 A sar kada, so kirñol, pre peste urela oda, so na kirñol; a kada, so merel, pre peste urela oda, so imar naši merel; akor pes ačhela oda, so hin pisimen: „O meriben hin zñičimen! O viťazstvo hin dokerdo!“

55 „Meriben, kaj hin tiro viťazstvo?

Meriben, kaj hin tiri zor; savaha dukhaves?“

56 O meriben lel peskri zor le binostar a o binos lel peskri zor le zakonostar.

57 Ale palikeras le Devleske, savo amenge del te zviťazinel prekal amaro Raj Ježiš Kristus.

58 A avke, mire lače phralale, aven zorale! Ma den tumenca te čhalavel! A ma preačhen te barol andre buči le Rajeskri! Se tumen džanen, hoj tumari buči andro Raj nane zbitočno.

16

O love prekal o Jeruzalem

¹ Pal o love, so pes skidel upre prekal o manuša le Devleskre, keren avke, sar oda phendom the le khangerenge andre Galacija.

² Kurke peske sako mi thovel pre sera ajci, keci šaj, hoj pes te na skidel upre o love ča akor, sar me imar avava.

³ Sar avava, bičhavava olen, kas tumen kidena avri, mire lileha, hoj te lidžan tumaro daros andro Jeruzalem.

⁴ Te kamplahas, hoj te džav the me, on avena manca.

O mangipena le Pavloskre

⁵ Ke tumende avava, sar imar predžava e Macedonija, bo prekal e Macedonija ča predžava.

⁶ Ale ke tumende ačhava talam buter, talam the prekal o jevend, hoj mange te pomožinen te džal dureder všadzik, kaj kamava te džal.

⁷ Bo me tumen na kamav te dikhel ča avke, hoj ča sig pašal tumende predžava. Pačav, hoj ačhava ke tumende buter dživesa, te oda o Raj domukela.

⁸ Andro Efezus ačhava, medik na ela o Letnice,

⁹ bo ode pes mange phundrade o bare vudara te kerel e lači buči, the te ode hin but manuša, save pre ma džan.

¹⁰ Sar avela o Timoteus, dikhen, hoj pes te na mušinel te daral ke tumende, bo ov kerel le Rajeskri buči avke sar me.

¹¹ Ņiko les te na dikhel tele. Pomožinen leske te džal dureder pro drom andro smirom, hoj te avel pal ma, bo užarav les le phralenca.

¹² Kamav te phenel pal amaro phral pal o Apollo, hoj les igen mangavas te avel ke tumende le phralenca, ale na kamelas akana te džal. No sar pre oda ela feder časos, džala.

O posledna lava

¹³ Aven upre a ma zasoven! Ačhen zoraha andro pačaben! Aven odvažna a aven zorale!

¹⁴ Savore tumare veci pes mi keren andro kamiben!

¹⁵ Phralale, tumen džanen pal o kher le Štefanoskro, hoj hine ešebna andral e Achaja a dine pes andre služba le Devleskre manušenge. Vašoda tumen mangav,

¹⁶ hoj tumen lenge te podden radišagoha a the sakoneske, ko lenca služinel a kerel buči.

¹⁷ Radisaľuvav oleske, hoj avľa o Štefan, o Fortunatos the o Achajikos. Bo on mange kerde oda, so tumen našti kerđan, akor sar kade na sanas.

¹⁸ Bo on ande o radišagos andre miro the tumaro duchos. Kajse dženen den pačiv.

¹⁹ Pozdravinen tumen o khanger a andral e Azija. Igen tumen pozdravinen andro Raj o Akvilas the e Priska the e khangeri, so hin andre lengro kher.

²⁰ Pozdravinen tumen savore phrala. Pozdravinen tumen jekh avres le svete čumibnaha.

²¹ Me, o Pavol, mire vasteha kada pisinav a pozdravinav tumen.

²² Te vareko na kamel le Rajes, mi el prekošlo! Maranatha! Av, Rajeja amaro!

²³ E milost amare Rajeskri le Ježišoskri mi el tumenca!

24 Miro kamiben mi el tumenca savorencia andro Ježiš Kristus.

Le Pavloskro dujto lil le Korintanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, le Devleskra volatar apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, the o phral o Timoteus pisinās le Devleskra khangerake andro foros Korint the savore Devleskre manuŝenge andre cali Achaja:

² Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj, o Ježiš Kristus, peskri miloŝ the o smirom!

O Pavol palikerel le Devleske

³ Palikeras le Devleske, savo hino Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro. Ov hino lačhejileskro Dad the o Del, kastar avel savoro radiŝagos.

⁴ Ov amen del o radiŝagos andre savore amare pharipena. Avke palis the amen ŝaj das ole radiŝagostar, so chudňam le Devlestar, avre manuŝen andre lengre pharipena.

⁵ Bo sar aven pre amende but pharipena le Kristoskre, avke aven the but radiŝagi le Kristostar.

⁶ Te amen avke cerpinas, oda hin prekal tumaro radiŝagos the zachrana. A te hin amen radiŝagos, ta the tumen hin radiŝagos. Oda radiŝagos tumen del zor te likerel avri a te zlidžal ola pharipena, so the amen zlidžas.

⁷ Amari nađej pal tumende hiňi zoralı, bo džanas, hoj sar san jekhetane amenca andro pharipena, avke avena jekhetane amenca the andro radiŝagos.

⁸ Amen kamas, phralale, hoj te džanen pal o pharipen, so amen sas andre Azija. O pharipen, so pre amende avla, sas ajsō baro, bareder sar birinahas te zlidžal, avke imar aňi na pačahas, hoj oda predživaha.

⁹ Imar peske gondolinahas, hoj ode meraha. Ale oda pes ačhıla vaŝoda, hoj pes te na mukas korkore pre peste, ale pro Del, savo uŝtavel le mulen.

¹⁰ Kajte sas oda avke, hoj ŝaj muľam, o Del amen andral oda cirdňa avri a mek amen the cirdela. Pre leste pes mukas, hoj amen furt pale cirdela avri,

¹¹ te amenge the tumen pomožinena tumare modlitbenca vaŝ amenge. Vaŝ oda, hoj but džene pes vaŝ amenge modlinenas, but manuŝa palikeren vaŝ e miloŝ, so chudňam.

O Pavol naŝti avel andro Korint

¹² Bo amaro laŝariben hin kada: Amaro svedomje amenge sikavel, hoj andro svetos dživahas svetones the andro žužipen, so hin le Devlestar, a maŝkar tumende meksa buter, na andre le manuŝeskri gođi, ale andre le Devleskri miloŝ.

¹³ Se na pisinās tumenge vareso aver, ale ča oda, so genen abo imar miŝtes achalōn. A pačav, hoj mek achalōna savoro.

14 Akana amen achaluven ča sikra, ale pačav, hoj achalona amen andre savoreste, hoj pes amenca te lašaren, avke sar the amen tumenca, andro džives amare Rajeskro le Ježišoskro.

15 Andre kada pačaben kamlom te avel sigeder ke tumende, hoj te aven duvar požehñimen.

16 Palis khatar tumende kamlom te predžal andre Macedonija a andral e Macedonija te avel pale ke tumende, hoj mange te pomožinen te džal andre Judsko.

17 Te oda me kamlom, kerdom oda bi o gondolišagos? Abo te man rozhodñinav, rozhodñinav man mandar, hoj jekhvareste phenav the „He“ the „Na“?

18 Ale avke sar o Del vakerel o čačipen, avke the mire lava ke tumende na sas the „He“ the „Na“.

19 Bo o Čavo le Devleskro, o Ježiš Kristus, na sas the „He“ the „Na“. Ov, pal savo tumenge vakerahas me, o Silvan the o Timoteus, hin le Devleskro „He“, bo furt kerel, so phenel.

20 Bo savore lava, pal save o Del phenda, hoj amenge dela, hine andro Ježiš „He“, a vašoda andro Ježiš phenas „Amen“ – le Devleske pre slava.

21 Ale o Del hino oda, ko zorařarel amaro the tumaro pačaben andro Kristus. Ov amen pomazinda

22 a zapečafinda, hoj te avas leskre. A diña le Duchos andre amare jile, sar zaloha savorestar, so mek chudaha.

23 O Del mange hino švedkos, bo prindžarel miro jilo, hoj vaš oda na avlom andro Korint, bo tumen na kamlom te dukhavel.

24 Se amen na kamas te vladñinel upral tumaro pačaben, ale kamas te kerel e buči tumenca jekhetane pre tumaro radišagos, bo le pačabnaha ačhen zorales.

2

1 Phendom mange, hoj na avava ke tumende avke, hoj tumenge anava o pharipen.

2 Bo te me tumenge kerava o pharipen, ko man palis dela o radišagos? Te na oda, kaske me kerdom o pharipen?

3 A kada tumenge pisindom, hoj sar avava, te na avav smutno ole dženendar, kastar majindomas te radisalol. Bo pačav, hoj savoren tumen hin jekhetane manca radišagos.

4 Bo bare pharipnastar the phare jilestar a but apsenca tumenge pisinavas. Na vašoda, hoj te aven smutna, ale hoj te sprindžaren miro baro kamiben ke tumende.

Te odmukel le binošneske

5 Ale te vareko kerda varekaske pharipen, na ča mange kerda pharipen, ale sikra the tumenge savorenge. No me na kamav paš oda mek te prithovel.

6 Imar sas dos potrestimen oda manuš but tumare dženendar.

7 Ale akana imar ela feder, te leske odmukena a pošešinena les, hoj les oda smutnišagos te na odlel calkom le pačabnastar.

8 Vašoda tumen mangav, hoj leske te prikaven o kamiben.

9 Bo vašoda kada pisindom, hoj te dikhav, sar andre odi skuška obačhena a či kerena savoro avke, sar phendom.

¹⁰ Te tumen odmukena varekaske vareso, oleske odmukava the me. Bo oda, so me odmukl'om - te man sas so te odmukel - odmukl'om prekal tumaro lacho anglo Raj,

¹¹ hoj amen o satan te na klaminel. Bo amen prindžaras leskre plani.

Le Pavloskro pharipen andre Troada

¹² Sar avl'om andre Troada te vakerel o evaņjelium le Kristoskro, kajte sas o vudar le Rajestar phundrado prekal ma,

¹³ mire duchos na sas smirom, bo na arakhl'om ode mire phrales le Titus. Vašoda man lenca ode rozlučind'om a gełom andre Macedonija.

¹⁴ Ale palikerav le Devleske, savo amenge del furt te zvitazinel andro Kristus a prekal amende del te sikavel pre dojekh than peskro prindžaripen sar odi šukar voňa.

¹⁵ Bo amen sam le Devleske sar odi šukar voňa le Kristoskri maškar ola, ko ena zachrañimen, a the maškar ola, ko ena zničimen.

¹⁶ Prekal jekh oda hin e meribnaskri voňa pro meriben a prekal aver oda hin e dživipnaskri voňa pro dživipen. Ale ko oda šaj kerel?

¹⁷ Bo amen na šeftinas le Devleskre laveha, sar oda but džene keren. Ale vaš oda, hoj amen o Del bičhada, vakeras pačivalones anglo Del sar služobņika le Kristoskre.

3

O služobņika la neva zmluvakre

¹ Či pes chudas korkore pale te lašarel? Abo či amenge kempel (sar varesave avre manušenge) o lila prekal tumende - abo tumendar -, so phenena, hoj ko sam?

² Se tumen san amaro lil pisimen andre amare jile, savo prindžaren a genen savore manuša.

³ Se pre tumende dičhol, hoj san le Kristoskro lil, pripravimen amara službaha, savo nane pisimen la tintaha, ale le džide Devleskre Duchoha. Oda lil hin pisimen na pro barune tabli, ale pro masune tabli - pre tumare jile.

⁴ A kajso pačaben amen hin le Kristostar andro Del.

⁵ Amen našti kajso vareso keras korkore pestar, ale amari zor hin le Devlestar.

⁶ Ov amendar kerđa, hoj te avas služobņika la neva zmluvakre - na le pismenengre andro zakonos, ale le Duchoskre - bo o pismena murdaren, ale o Duchos obdžidarel.

⁷ E služba le meribnaskri - o zakonos avrirandlo le pismenenca pro bara - sas ajsi slavno, hoj o manuša andral o Izrael našti dikhenas le Mojžišoske pro muj, bo švicinelas la slavaha. Te e služba, so našliła, sas ajsi slavno,

⁸ či na ela e služba le Duchoskri meksa slavneder?

⁹ Te e služba, so anel odsudeņje, sas ajsi slavno, keci slavneder ela e služba, so anel o spravodlišagos?

¹⁰ Odi služba, so sas jekhvar slavno, imar nane slavno anglal odi služba, so hin akana, bo hin la bareder slava.

¹¹ Bo te oda, so našl'ol, sas slavno, ta akor, keci slavneder hin oda, so ačhel pro furt?

¹² Vašoda, hoj amen hin kajsi nađej, sam igen šmela.

¹³ Na avke sar o Mojžiš, savo thoda o khosno pro muj, hoj te na dikhen o Izraeliti o koņec ola slavakro, savi našliła.

¹⁴ Ale lengre goda sas zaphandle a mek dži adadžives lenge ačhel oda khosno, sar genen o purano zakonos. Nane lengre otkerdo, bo ča andro Kristus pes otkerel.

¹⁵ Ale mek dži adadžives, kecvivar genen le Mojžišoskro zakonos, ačhel o khosno pre lengre jile.

¹⁶ Ale sar pes vareko visarel ko Raj, o khosno hino ilo het.

¹⁷ Oda Raj hin o Duchos a kaj hin o Duchos le Rajeskro, ode hin e sloboda.

¹⁸ No amen savore pes dikhas andre slava le Rajeskri odučarde mujeha sar andro gendalos. A odi slava, so avel le Rajestar, savo hino o Duchos, amen čerinel pre leskro obrazis – andral jekh slava andre aver.

4

O barvalipen andro čikakre kuča

¹ Vašoda, hoj amen hin kadi služba, so amenge sas diñi le Devleskra milostatar, amen na slabisaľuvas.

² Diňam pestar het o garude ladžandutne veci, aňi na keras o veci vibitones, aňi na previsaras o lav le Devleskro. Ale sar sikavas o čačipen, savore manuša šaj džanan andre peskre jile, save sam amen manuša anglo Del.

³ A te hin amaro evaňjelium garudo, garudo hino olenge, ko meren.

⁴ On na pačan vašoda, bo o del kale svetoskro lenge korarda o goda, hoj te na dikhen o švetlos, so avel andral o evaňjelium, pal e slava le Kristoskri, savo hino o obrazis le Devleskro.

⁵ Bo amen na vakeras korkore pal peste, ale pal o Ježiš Kristus, hoj hino Raj, bo amen sam ča tumare služobňika prekal o Ježiš.

⁶ Bo o Del, savo phenda: „Mi švicinel o švetlos andral o kalipen!“, labarda o švetlos the andre amare jile a anda o vidňišagos, hoj te prindžaras e slava le Devleskri, savi dičhol pro muj le Ježišoskro Kristoskro.

⁷ Ale kada barvalipen hin andre amende andro čikakre kuča, hoj te dičhol, hoj odi bari zor hin le Devlestar a na amendar.

⁸ Pal savore seri pre amende avel o pharipen, ale šoha na sam ispidle andro kutos; varekana na džanas, so te kerel, ale šoha pes na poddas;

⁹ džan pre amende, ale na sam omukle; sam čhide tele, ale na sam zničimen.

¹⁰ Furt las pre peskro telos le Ježišoskro meriben, hoj o dživipen le Ježišoskro te dičhol pre amaro telos.

¹¹ Bo amen, ko dživas, sam furt dine pro meriben vaš o Ježiš, hoj pes the o dživipen le Ježišoskro te sikavel pre amaro meribnaskro telos.

¹² A avke andre amende kerel o meriben, no andre tumende o dživipen.

¹³ Hin pisimen: „Pačandilom, vašoda phendom.“ Amen hin oda jekh pačabnaskro Duchos – the amen pačas, vašoda vakeras.

¹⁴ Bo džanas, hoj o Del, savo uštađa le Rajes le Ježiš andral o meriben, uštavela the amen andral o meriben le Ježišoha a ačhavela amen jekhetane tumenca anglal peste.

¹⁵ Kada savoro hin prekal tumaro lačo, hoj le Devleskri milost te dodžal paš o buter a buter manuša, hoj o palikeriben te barol pre slava le Devleskri.

O dživipen andral o pačaben

¹⁶ Vašoda amen na slabisaľuvas, ale kajte amaro avruno manuš merel, o andruno manuš hino neveder džives so džives.

¹⁷ Bo kala loke pharipena, so akana predžas, na ľikerena but a anena amenge igen baro barvalipen - e večno slava.

¹⁸ Bo na dikhas pre oda, so dičhol, ale pre oda, so na dičhol. Bo ola veci, so dičhol, hine ča pre varesavo časos, ale ola, so na dičhol, hine pro furt.

5

Pal o večno kher andro ņebos

¹ Bo amen džanas, hoj hin amen kher le Devlestar, sar ela telečhido kada teloskro stankos, andre savo dživas kade pre phuv: Oda hin o večno kher andro ņebos, so nane kerdo le vastenca.

² Vašoda andre kada telos le pharipnastar vzdichinas a igen kamas peske te urel peskro kher andral o ņebos,

³ hoj te avas arakhle urde a na lange.

⁴ Bo medik sam andre kada teloskro stankos, vzdichinas le pharipnastar, se amen na kamas ča te čhivel tele o phuvakro telos, ale te urel pre peste oda ņeboskro, hoj pes o meribnaskro te zaučharel andre le dživipnaha.

⁵ No, o Del hin oda, ko amen pre oda pripravinda a diňa amenge the le Duchos sar e zaloħa.

⁶ Vašoda furt pačas a džanas, hoj medik sam khere andro telos, sam dur le Rajestar.

⁷ Bo amen dživas le pačabnastar a na olestar, so dikhas.

⁸ Hin amen zoralo pačaben a radeder omukľamas peskro telos a gelamas te bešel khere ko Raj.

⁹ Vašoda, čĩ sam khere vaj avri le kherestar, keras savoro, hoj te avas leske pre dzeka.

¹⁰ Bo savore pes mušinas te ačhavel anglo sudno tronos le Kristoskro, hoj peske sako te lel peskro počiňiben vaš oda, so kerďa, medik sas andro telos - čĩ lačho, abo nalačho.

Pal e služba, so anel o smirom

¹¹ Amen džanas, s'oda hin te daral pes le Devlestar, a vašoda prevakeras le manušen. O Del amen prindžarel a pačav, hoj the tumen amen prindžaren andre tumare jile.

¹² Bo amen pes na kamas pale kaleha te lašarel, ale das tumen vareso, soha tumen šaj lašaren amenca. Hoj te džanen so te phenel olenge, ko pes lašaren le avruneha, so dičhol, a na oleha, so hin andro jilo.

¹³ Te samas bi e godĩ, oda sas prekal o Del. Te samas paš e sasti godĩ, oda sas prekal tumende.

¹⁴ Bo o kamiben le Kristoskro amen ispidel, bo amen achaliľam, hoj te jekh dženo muľa vaš savore, ta akor savore mule.

¹⁵ A vašoda muľa vaš savore, hoj ola, ko dživen, te na dživen buter peske, ale oleske, ko vaš lenge muľa a sas uštado andral o meriben.

¹⁶ Akanastar imar na prindžaras ņikas avke, sar oda dikhen o manuša, bo kajte avke le Kristus varekana prindžarahas, akanastar les imar avke na prindžaras.

17 Vašoda te hin vareko andro Kristus, hino nevo manuš. O purane veci našlile, dih, savoro hin nevo!

18 Kada savoro hin le Devlestar, savo amen zmjerinda korkoro peha prekal o Kristus a diña the amen e služba, savi anel o zmjereňje.

19 Bo o Del andro Kristus anda o zmjereňje maškar peste the maškar o svetos. Na rachinelas imar le manušenge lengre bini a diña amenge o lav, so anel o zmjereňje.

20 Sam bičhade te vakerel vaš o Kristus, sar te o Del tumenge dovakerđahas prekal amende. Vaš o Kristus tumen mangas: Zmjerinen tumen le Devleha!

21 Bo o Del thođa pre oda, ko na prindžarelas o binos, savore amare bini, hoj andro Kristus amen te avas čačipnaskre anglo Del.

6

1 Mangas tumen sar ola, ko keras buči jekhetane le Devleha, hoj e milosť le Devleskri te na prilen hijaba.

2 Bo phenel:

*„Andro milosťivo časos
tut šundom avri;
andro džives la spasakro
tuke pomožindom.“*

Dikh, akana hin oda milosťivo časos, akana hin oda džives la spasakro!

3 Amen na keras nič, pre soste vareko šaj rušlahas, hoj ňiko te na dikhel tele amari služba.

4 Ale andre savoreste pes sikavas sar le Devleskre služobňika, save but likerem avri andro pharipen, andro čoripen the andro cerpišagi;

5 samas marde, samas andro bertení a but nipi pre amende igen džanas; phares kerahas buča, soviben amen na sas a samas bokhale.

6 Likerahas pes andro žužipen, andro prindžaripen, andre trpezlivost, andro lačhipen, andro Sveto Duchos, andro čačo kamiben,

7 andro čačipnaskro lav the andre zor le Devleskri. O spravodlišagos amenge hin andre jekh vast sar zbraň pro utokos a andre aver pre obrana.

8 Sar le Devleskre služobňika predživias the e slava the e ladž; vakeren pal amende the šukares the džungales. Phenem, hoj sam klamara, ale the avke vakeras o čačipen.

9 Sam sar ola, kas na prindžaren a the avke amen mištes prindžaren; sam sar ola, ko imar meren, a dikhen, the avke dživas; sam marde, ale na sam murdarde.

10 Sam sar smutna, ale furt radisaľuvias; sam sar čore a the avke but dženen barvaľaras; sam sar te amen nič na ulaahas, ale hin amen savoro.

11 Ó, Korintanale, vakerahas tumenca andral o jilo a nič tumenge na garuđam andre.

12 Amen na phandľam amare jile prekal tumende, ale tumen prekal amende.

13 Ale phenav tumenge sar le čhavage: Phundraven the tumen tumare jile prekal amende!

O chramos le džide Devleskro

14 Ma cirden o cudzo jarmos jekhetane olenca, ko na pačan! Sar šaj el o lačhipen jekhetane le nalačipnaha? Abo sar šaj el o švetlos jekhetane le kalipnaha?

¹⁵ Šaj o Kristus pes zdžal le bengeha*? So hin jekhetane oles, ko pačal, oleha, ko na pačal?

¹⁶ So hin jekhetane le Devleskre chramos le modlenca? Se amen sam o chramos le džide Devleskro, avke sar phenda o Del:

*„Bešava andre lende
a phirava maškar lende,
me avava lengro Del
a on ena mire manuša.“*

¹⁷ Vašoda:

*„Aven lendar avri
a oddelinen tumen lendar,
phenel o Raj,
ma chuden tumen le nažučestar
a me tumen prilava.“*

¹⁸ *Me avava tumaro Dad
a tumen avena mire čhave the čhaja,
phenel o Nekzoraleder Raj.“*

7

¹ Mire lačhe phralale, te amen o Del diña kajse lava, žučaras pes savorestar, so melarel o felos the o duchos, hoj te avas andre savoreste sveta a te daras le Devlestar.

Le Pavloskro radišagos

² Prilen amen jilestar! Ņikaske na kerđam nič nalačo; űikas na dukhadam; űikaha na thodam avri.

³ Na phenav oda, hoj tumen te odsudzinav. Se imar phendom, hoj san andre amare jile, hoj jekhetane te meras a jekhetane te dživas.

⁴ Andre savoreste tumenge pačav a thovav andre tumende baro baripen! Andre savore amare pharipena som zoraľardo a pherdžardo le radišagoha.

⁵ Bo akorestar, sar avľam andre Macedonija, amare felos na sas űisavo odpočinkos. Všadzik amen sas pharipena: Avral sas o maribena a andre amare jile e dar.

⁶ Ale o Del, savo del o radišagos olen, ko andro duchos na birinen, diña o radišagos the amen oleha, hoj avľa o Titus.

⁷ No, na ča oleha, hoj ov avľa, ale the ole radišagoha, so les sas tumendar. Ov amenge vakereľas pal oda, sar man igen kamen te dikhel; sar pal ma roven a sar tumenge igen pal ma džal. Olestar man sas mek buter radišagos.

⁸ A te le ľileha tumenge kerđom pharipen, imar mange oda nane pharo, kajte sas. Se dikhav, hoj tumenge oda ľil andā sikra pharipen,

⁹ ale akana radisaľuvav. No na vašoda, hoj tumen sas pharipen, ale vašoda, hoj oda pharipen tumen visarda le binendar. Oda pharipen sas le Devleske pre dzeka a oleha tumenge nič na kerđam nalačo.

¹⁰ Se te hin varekaske pharo, te hin oda le Devleskri voľa, a visarel pes le binostar, zachraűinel les oda. Kajso pharipen na mušinas te bajinel. Ale te hin varekas o svetoskro pharipen, anel leske oda o meriben.

¹¹ Dikhen kaj tumen andā kada pharipen, so hin pal e Devleskri voľa. Ča dikhen savi snaha the ochota! Savi dar, savi tužba a savi

* 6:15 O Belial

horlivost! Savi voľa te potrestinel oles, ko kerďa o nalaĉho! Aleha savoreha presikaďan, hoj san ųuųe andre kadi veca!

¹² A kajte tumenge pisindom, oda na sas vaų oda manuų, ko kerďa o nalaĉho; aňi na vaų oda manuų, kaske sas kerdo o nalaĉhipen; ale vaų oda, hoj pes te sikavel anglo Del, sar amen ĉaĉes kamen.

¹³ Olestar samas zoralarde.

A paų oda mek bareder radiųagos amen sas le Titoskre radiųagostar, bo leskro duĉoų sas tumendar savorendar zoralarde.

¹⁴ Me man laųardom tumenca anglal leste a na ladųavas man vaų tumende. Amen tumenge furt vakerahas o ĉaĉipen a avke the amaro laųariben anglo Titus pes sikaďa sar ĉaĉipen.

¹⁵ Leskro jilo hino meksa paųeder paų tumende, sar peske leperel, sar les savore ųunenar a sar les priľan andre sveto dar anglo Del the andre bari paĉiv.

¹⁶ Radisaľuvav, hoj tumenge ųaj paĉas andre savoreste.

8

O daros prekal o Jeruzalem

¹ Kamas, phralale, hoj te dųanen pal e miloų le Devleskri, so sas diňi le khangerenge andre Macedonija.

² Prekal o but pharipena sas skuųimen avri, ale lengro radiųagos sas ajso baro, hoj kajte hine igen ĉore, the avke dine igen ųĉirones.

³ ĉaĉes tumenge phenav, hoj korkore pestar dine ajci, keci ųaj; a mek buter dine, sar sas hodna.

⁴ Igen amen mangenas vaų e miloų, hoj te ųaj the on pomoųinen le Devleskre manuųenge andre Judsko.

⁵ No, na kerde ĉa avke, sar lendar amen uųarahas, ale eųeb pes korkore oddine le Rajeske a palis the amenge, avke sar oda o Del kamel.

⁶ Vaųoda mangľam le Titus, hoj avke, sar chudňa tumenca te kerel kadi kamibnaskri sluųba, avke la the te dokerel.

⁷ Avke sar san barvale andre savoreste – andro paĉaben, andro lav the andro prindųaripen, andre oda, hoj igen kamen te del, the andro kamiben ke amende – aven barvale the andre kadi kamibnaskri sluųba.

⁸ Na phenav oda sar rozkazis. Ale leperav, sar igen kamen te del aver dųene, hoj te skuųinav avri, savo ĉaĉo hin tumaro kamiben.

⁹ Se prindųaren e miloų amare Rajeskri le Jeųiųoskri Kristoskri. Sas barvalo, ale prekal tumende aĉila ĉoro, hoj tumen te barvalon prekal leskro ĉoripen.

¹⁰ Kada hin miri rada tumenge: Oka berų na ĉa hoj diňan eųebna, ale the eųebna oda kamenas te kerel.

¹¹ No akana tumenge hin pre chasna oda te dokerel. Avke, sar oda kamenas te kerel, akana den olestar, so tumen hin.

¹² Te kamen te del, le Devleske na dųal pal oda, ĉi tumen hin abo nane, ale pal oda, keci den olestar, so tumen hin.

¹³ Bo na dųal pal oda, hoj avrengte te avel lokeder a tumenge phaderer, ale hoj te avel len avke sar the tumen.

¹⁴ Akana tumen hin buter a pomoųinen lenge, bo len nane; a sar ela len buter, hoj on te pomoųinen tumenge, te kampela.

¹⁵ Avke sar hin pisimen: „*Oleske, ko skidňa but, na aĉila a oleske, ko frima, na chibaľinelas.*“

O Titus le phralenca bičhade

¹⁶ Palikeras le Devleske, hoj thoda le Titoske andro jilo kajso starišagos pal tumende.

¹⁷ Bo sar les mangahas, hoj te džal ke tumende, ov oda priiła. A na ča oda, ale korkoro kamelas igen te džal ke tumende.

¹⁸ Amen leha bičhadam the le phrales, saves lašaren andre savore khangera vaš leskri služba prekal o evaňjelium.

¹⁹ A na ča oda, ale o khangera les kidle avri, hoj amenca te phirel andre kadi kamibnaskri služba. Oda keras pre slava le Rajeske, hoj pes te sikavel, sar kamas te pomožinel.

²⁰ Amenge džal pal oda, hoj ňiko amenge te na čhivel pro jakha oda, sar keras kale barvale daroha.

²¹ Bo kamas te kerel o lačo: Na ča anglo Raj, ale the anglo manuša.

²² A bičhadam lenca the avre phrales. Les buterval skušindam avri a dikhlam, hoj hino igen horlivo. Ale akana mek buter kamel te pomožinel, bo hin les andre tumende baro pačaben.

²³ A te džal pal o Titus: Ov kerel jekhetane manca andre odi služba maškar tumende; te džal pal okla phrala: On hine bičhade le khangerendar a anen e slava le Kristuske.

²⁴ Vašoda lenge presikaven tumaro kamiben avke, hoj savore khangera te džanen, soske pes tumenca lašarahas.

9*O daros prekal o phrala*

¹ Mange na kampil tumenge te pisinel pal e pomoca prekal le Devleskre manuša.

² Se džanav pal tumende, sar oda kamen te kerel, a vašoda man tumenca šaj lašarav anglo Macedončana, hoj tumen - o phrala andral e Achaja - san imar okle beršestar pripravimen. Oda, hoj tumen igen kamenas te del, povzbudzinda but dženen.

³ Vašoda bičhadom le phralen, hoj te aven pripravimen, sar tumenge oda phendom, a amaro lašariben tumenca andre kadi veca te na avel ča lava andro luftos.

⁴ Na kamav, hoj pes andre kadi veca te ladžas, sar manca avena o Macedončana a na arakhena tumen pripravimen - bo palis tumen ladžana?

⁵ Vašoda dikhavas, hoj kampil igen te mangel le phralen, hoj te džan ke tumende imgal a te pripravinen oda daros, so diňan lav, hoj dena. Te avel oda imar pripravimen a te dičhol, hoj den ščirones a na vašoda, bo mušinen.

⁶ Oda hin avke: „Ko skupones sadzinel, skupones the kidela upre, a ko ščirones sadzinel, ščirones the kidela upre.“

⁷ Sako avke, sar peske phenda andro jilo, na avke, hoj musaj, abo hoj tut vareko andre oda ispidel, bo o Del kamel ole manušes, ko del radišagoha.

⁸ Bo o Del tumen šaj požehňinel andre savoreste buter, sar tumenge kampil, avke hoj tumen furt ela savoro, so tumenge kampil pre dojekh lačo skutkos.

⁹ Avke sar hin pisimen:
*„Rozčhida ščirones a diňa le čorenge,
 leskro spravodlišagos ačhel pro furt.“*

¹⁰ No, o Del hin oda, ko del o zrnos oles, ko sadzinel, a Ov del the o maro te chal. Dela a kerela buter tumare semenostar a dela, hoj te barol tumaro čačipnaskro ulipen.

¹¹ Ov tumen barvalarela andre savoreste, hoj te aven ščira. A o manuša palikerena le Devleske vaš tumaro daros, so prilena amendar.

¹² Bo kadi sveto služba, so keras, na ča del le Devleskre manušen oda, so lenge chibalinel, ale the igen barol andre oda, hoj but manuša palikeren le Devleske.

¹³ Se oleha, hoj tumen andre kadi služba mištes presikaven, on lašaren le Devles. Bo tumen šunen le Kristoskro evaňjelium, podden tumen leske a ščirones tumen lenca the savorenca rozdelinen.

¹⁴ On pes vaš tumenge modlilen a igen tumen kamen, bo le Devleskri milosť upral tumende hin igen bari.

¹⁵ Palikeras le Devleske vaš leskro daros, so pes na del le lavenca te phenel avri!

10

O Pavol pal peskri služba

¹ Mangav tumen, me o Pavol, savo som „kovlejileskro“, sar som tumenca, ale „zoralo“ ke tumende, sar som tumendar dur! Mangav vaš o Kristus, savo hino lačo the kovlejileskro,

² hoj te na mušinav te avel zoralo, sar avava pre varesave džene tumendar, so peske pal amende gondolinen, hoj keras avke sar o manuša andre kada svetos.

³ Bo kajte dživas andro telos pre kada svetos, amen pes na maras avke sar o manuša andro svetos.

⁴ No amare zbraňe, savenca pes amen maras, nane le svetoskre, ale hine le Devleskre, zorale te phagerel o pevnosťi. Lenca phageras o nalačo gondolišagos

⁵ a savoro, so pes upre lidžal a hazdel pes upral le Devleskro prindžaripen. Ole zbraňenca phandas dojekh gondolišagos, hoj pes te poddel le Kristoske.

⁶ A sam pripravimen te potrestinel savoren, ko na šunen, medik na avena šunde andre savoreste.

⁷ Tumen dikhen ča pre oda, so tumen hin anglo jakha. Te vareko tumendar pačal, hoj hino le Kristoskro, mi gondolinel pre oda, hoj avke, sar ov hino le Kristoskro, avke sam the amen.

⁸ Kajte man but lašarava ola autoritaha, so amen diňa o Raj, na avava pre ladž, bo odi autorita amenge sas diňi, hoj tumen te budinas a na te burinas.

⁹ Na kamav, hoj te dičhol avke, sar te tumen kamľomas le lilenca te daravel avri.

¹⁰ Bo varesave džene phenen: „Leskre lila hine zorale the phare, ale sar hino maškar amende, hino slabo a leskre lava ňikhaj nič.“

¹¹ Kajso manuš mi džanel, hoj oda, so pisinas andro lila, sar na sam tumenca, keraha the akor, sar avaha tumenca.

¹² No amen pes na opovažinas te prirovňinel abo te rachinel paš varesave džene, save pal peste but gondolinen a korkore pes ispiden angl. On oda keren sar bi e godi! Bo pes korkore peha merinen a korkore peha porovňinen.

¹³ No amen pes na lašaraha buter, sar kampil. Lašaraha pes ča ola bučaha, so o Del amen diña te kerel a the tumen san andre odi buči.

¹⁴ Amen pes na lašaras buter, sar kampil. Se dogelam dži ke tumende le Kristoskre evaňjelioha.

¹⁵ Aňi na keras oda, hoj pes te lašaras avrengra bučaha, ale pačas, hoj sar barola tumaro pačaben, tumen amen lašarena furt buter vaš odi buči, so keras maškar tumende.

¹⁶ Palis šaj anaha o evaňjelium the avre phuvenge, so hine pal tumende, a na mušinaha pes te lašarel avreskra bučaha.

¹⁷ Ale avke sar hin pisimen: „Oda, ko pes lašarel, mi lašarel pes le *Rajeha*.“

¹⁸ Bo na ola, ko pes korkore ispiden anglal, hine lače služobňika, ale ola, kas o Raj ispidel anglal.

11

O Pavol the o falošna apoštola

¹ Šaj mek zlidžan man andre oda, hoj avava sikra nagodaŕer? Mangav tumen, hoj te zlidžan!

² Bo mange pal tumende igen džal, avke sar the le Devleske. Mangadom tumen jekhe muršeha, le Kristoha, a dava tumen leske sar žuža, pačivala čha.

³ Ale darav man, hoj pes tumaro gondolišagos te na visarel het le čačipnastar the le žužipnastar ko Kristus, avke sar o beng cirdňa pro binos la Eva peskre klamišagoha.

⁴ Bo tumen šukares zlidžan te vareko avel ke tumende a zvestinel tumenge avre Ježiš, sar tumenge amen kazinahas, a prilen the avre duchos the aver evaňjelium sar oda, so priilan amendar.

⁵ Me mange gondolinav, hoj pal ola „bare apoštola“ ňisoha na som palal.

⁶ Bo kajte na som avrisikado andro vakeriben, andro prindžaripen som. Se amen tumenge oda savoro sikađam andre savoreste.

⁷ Či so, kerđom binos, hoj man korkoro tele dikhavas a tumen upre hazdavas, oleha, hoj bi o počiňiben tumenge vakeravas o evaňjelium le Devleskro?

⁸ Aver khangera občoravas, bo lavas lendar o počiňiben, hoj tumenge te služinav.

⁹ The akor, sar somas ke tumende a chibalinelas mange vareso, na somas ňikaske pre meň. Se te mange vareso chibalinelas, pomožinenas mange o phrala, save avenas andral e Macedonija. Avke keravas, hoj tumen te na el manca ňisavo starišagos, a avke kamav dureder the te kerel.

¹⁰ Avke sar hin o čačipen le Kristoskro andre mande: Kada miro lašariben ňiko našti ačhavela andro phuva la Achajakre!

¹¹ Soske? Vaš oda, hoj tumen na kamav? O Del džanel, hoj tumen kamav.

¹² No oda, so kerav, kerava dureder, hoj te musarav o lašariben ole „apoštolenge“, save kamen te sikavel, hoj hine ajse sar amen.

¹³ Bo on hine o falošna apoštola, klamišagoha keren buči a keren pestar apoštola le Kristoskre.

14 Na čudalinas pes, se korkoro o satan pes prekerel pro aňjelos le švetloskro!

15 Vašoda nane oda bari veca, te pes leskre služobnika prekeren pro služobnika le čačipnaskre. Ale lengro koñec ela avke, sar peske zaslužinen.

O cerpišagi le Pavloskre

16 Pale phenav: Ņiko peske pal ma te na gondolinel, hoj som nagodaver. Ale te avke kerena, prilen man sar nagodaverones, hoj man the me sikra te lašarav.

17 Oda, so phenav akana, na phenav le Rajestar, ale me man lašarav, sar o nagodaver manuš.

18 Ale te pes but džene lašaren avke, sar andro svetos, the me man avke lašarava,

19 bo te san ajse godaver, ta radišagoha zlidžan le nagodaveren!

20 Se tumen zlidžan te tumendar vareko kerel otroken, te tumen vareko viužinel avri, te tumenca vareko thovel avri, te pes vareko lidžal upre pre tumende a mek the oda, sar tumen vareko pal o muj demel.

21 Ladžaha phenav: Amen samas igen slaba oda te kerel tumenca!

Ale te pes vareko šaj lašarel, the me man šaj lašarav. Phenav oda sar nagodaver:

22 On hine Hebreja? The me som. Hine Izraeliti? The me som. Hine o potomki le Abrahamoskre? The me som.

23 Hine o služobnika le Kristoskre? Phenav oda sar nagodaver: Me meksa buter! Buter keravas buči sar on, buter somas andro berteni, buterval man marde a buterval somas pašes paš o meriben.

24 Le Židendar chudñom pandžvar le bičoha po tranda the eňa (39) rani,

25 trival man marde la pacaha a jekhvar andre mande čivkerenas le barenca, hoj man te murdaren. Trival predžidiłom oda, hoj e lođa rozpeła a jekh džives the jekh rat somas andro paňi pro moros.

26 Somas furt pro droma, somas andre dar pro paňa, andre dar le zbušnjikendar the andre dar mire manušendar - le Židendar - a the le avre narodendar. Somas andre dar andro foros, pre pušta, andro moros a the maškar o falošna phrala.

27 Keravas phares buči a trapinavas man, buterval aňi na sovavas, somas bi o chaben the bi o paňi, but man poscinavas a somas andro šila the bi o gada.

28 Mek paš oda savoro, aňi na phenav pal o starišagi, so man hin sako džives pal savore khangera.

29 Vareko phenel, hoj hino slabo a me te na avav? Abo te vareko perel andro binos, mange oda te na avel pharo?

30 Te man mušinav te lašarel, me man lašarava mire slabišagoha.

31 O Del, o Dad le Ježišoskro Kristoskro - mi el požehñimen leskro nav pro furt - džanel, hoj na klaminav.

32 Sar somas andro foros Damašek, o guverneris, savo sas tel o kralis Aretas, man kamla te phandel andre a diňa te stražinel o brani le foroskre.

33 Ale varesave manuša man mukle le košariha prekal e oblaka tele le muroha a denašlom leske andral o vasta.

12

Le Pavloskro viđeņje

¹ Mušinav man te lašarel, the te oda nanē pre űisoste lačo. A phenava pal oda, so dikhłom a so mange o Raj sikađa.

² Prindžarav manušes andro Kristus, savo sas anglo dešuštar berš avricirdlo dži andro trito űebos. Na džanav, či oda sas andro țelos vaj avri le țelostar – o Del džanel.

³ A džanav, hoj oda manuš – či oda sas andro țelos, vaj avri le țelostar, me na džanav, o Del džanel –

⁴ sas avricirdlo andro rajos a šunđa ajse veci, save pes na den te phenel avri le lavenca, save aņi o manuš našti phenel avri.

⁵ Kaleha man lašarava, no korkoro man na lašarava, ča mire slabišagenca.

⁶ Se kajte man kamłomas te lašarel, na ulomas nagodaver, bo phenava ča o čačipen. Ale zlikerav man, hoj peske pal ma vareko te na gondolinel buter sar oda, so dikhel abo šunel mandar.

⁷ Ale vašoda, hoj man te na lidžav upre ole bare vecenca, so dikhłom, sas mange dino o trņos andro țelos – oda hin o poslos le satanoskro –, hoj man te dukhavel, hoj man te na lidžav igen upre.

⁸ Vašoda trival man mangavas le Rajeske, hoj mandar oda te lel het.

⁹ Ale ov mange odphenda: „Dos tuke hin miri milost, bo miri zor pes presikavel andro slabišagos.“ Vašoda man nekradeder lašarav mire slabišagenca, hoj te bešel andre mande e zor le Kristoskri.

¹⁰ Vašoda radišagoha prilav oda, sar som slabo, sar mange keren ladž, sar som andro pharipen, sar pre mande džan a sar cerpinav vaš o Kristus. Bo sar som slabo, akor som zoralo.

O starišagos pal o Korintana

¹¹ Ačhiłom nagodaver, no tumen man pre oda ispidňan. Se tumen man kamłan te lašarel; no kajte me na som nič, andre űisoste na som cikneder ole „bare apoštolendar“.

¹² Se oda, hoj som apoštolos, dičholas maškar tumende akor, sar dživavas andre bari trpezlivost a keravas o zazraki, o znađeņja the o zorale veci.

¹³ So keravas goreder maškar tumende sar andre okla khangera? Ča ipen ajci, hoj tumenge na somas pre meň. Mangav tumen, hoj mange te odmuken oda nalačhipen!

¹⁴ Akana som imar tritovar pripravimen te džal ke tumende a na avava tumenge pre meň. Se me na rodav tumare veci, ale rodav tumen. Bo na o čhave mušinen te skidel o barvalipen le dajenge the le dadenge, ale on le čhavage.

¹⁵ Ale me radišagoha dava savoro, so man hin, a the man korkores, vaš tumare dživipena. Te me tumen buter kamav, tumen man kamen frimeder?

¹⁶ Se dikhen, me na somas tumenge pre meň. Ale vareko šaj phenel, hoj som godaver a thodom tumenca avri.

¹⁷ Či tumen viužindom avri varekaha olendar, kas ke tumende bičhadom?

¹⁸ Mangłom le Titus a bičhadom leha le phrales. Či o Titus tumen viužinda avri? Či na phirahas andre oda jekh duchos, ole jekhe dromeħa?

¹⁹ Calo časos tumenge gondolinen, hoj pes anglal tumende obhajinas? Anglo Del andro Kristus phenas: Kada savoro, so keras, mire lače phralale, hin pre oda, hoj tumen te baron.

²⁰ Bo sar avava, darav man, hoj te na arakhav tumen ajsen, sar na kamav, a hoj aňi tumen man te na arakhen ajses, saves na kamen. Darav man, hoj tumen te na arakhav andre vika, andre žjarlivost, andre choli, andro vesekeđišagi, andro pletki, andro nalače vakeribena, andro baripen vaj andro nasmrom.

²¹ Bo sar avava pale ke tumende, na kamav man te ladžal anglo Del a na kamav te rovel upral ola but manuša, save kerde o bini, ale mek pes na visarde le nažuže vecendar, le lubipnastar the ole džungale vecendar, so kerde.

13

O posledna lava

¹ Kada imar hin tritovar, so džav ke tumende. Hin pisimen: „*Dojekh lav ačhela pro duj abo trin švedki.*“

² Phendom oda imar akor, sar somas dujtovar ke tumende. A akana - kajte ode na som - pale phenav olenge, ko anglođa kerde o bini, the savore okle dženenge: Sar avava pale, na sajinava ņikas!

³ Se tumen kamen te dikhel, či čačes prekal mande vakerel o Kristus, savo nane slabo ke tumende, ale hino zoralo maškar tumende.

⁴ Bo kajte sas ukrižimen andro slabišagos, no dživel le Devleskra zoratar. Avke the amen sam slaba andre leste, ale leha dživaha prekal tumende le Devleskra zoraha.

⁵ Korkore tumen skušinen avri, či dživen andro pačaben abo na; pučen oda korkore tumendar. Či na prindžaren pre tumende, hoj o Kristus dživel andre tumende? Te na, oda vašoda, bo na obačilan andre skuška.

⁶ Pačav, hoj džanena, hoj amen obačilam.

⁷ Mangas pes ko Del, hoj te na keren nič nalačo. Na vašoda, hoj amen te dičhuvas lače, ale hoj tumen te keren o lačo, kajte oda dičilahas, hoj amen na obačilam.

⁸ Se amen našti džas pro čačipen, ale ačas vaš o čačipen.

⁹ Radisaľuvas, sar sam slaba a tumen san zorale. A amen pes the modľinas vaš oda, hoj tumen te aven dokonala.

¹⁰ Kada tumenge pisinav, sar mek na som tumenca, hoj te na mušnav te avel prisno pre tumende, sar avava. Bo o Raj man na diňa autorita pre oda, hoj tumen te burinav, ale hoj tumen te budinav.

¹¹ A pro koňec, phralale: Radisaľon! Zdokonalinen tumen; povzbudzinen jekh avres; gondolinen jednakones a dživen andro smrom! A o Del le kamibnaskro the le smromoskro ela tumenca.

¹² Pozdravinen jekh avres le svete čumibnaha. Pozdravinen tumen savore phrala andro Del.

¹³ E milost le Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri, o kamiben le Devleskro the o spoločenstvo le Svete Duchoskro mi el tumenca savorenca!

Le Pavloskro lil le Galatánenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o apoštolos, savo nane bičhado le nipendar, aňi le manušestar, ale bičhado le Ježišostar Kristostar the le Devlestar le Dadestar, savo les uštada andral o meriben,

² the savore phrala, save hine manca, pisinas le khangerenge andre Galacija:

³ E milost tumenge the o smirom le Devlestar, amare Dadestar, the le Rajestar le Ježišostar Kristostar,

⁴ savo pes korkores diňa vaš amare bini, hoj amen te zachraňinel andral kada nalačo časos, andre savo dživas, bo avke oda kamelas o Dad amaro Del.

⁵ Leske mi džal e slava pro furt. Amen.

Aver evaňjelium nane

⁶ Čudalínav man, hoj Olestar, ko tumen vičinda te dživel andre milost le Kristoskri, avke sig oddžan paš aver evaňjelium.

⁷ Ale aver evaňjelium nane. Ča hin varesave džene, so tumen diliňaren andre, bo kamen te previsarel o evaňjelium le Kristoskro.

⁸ Ale kajte tumenge amen, abo varesavo aňjelos andral o ňebos, vakerđahas aver evaňjelium sar oda, so tumenge imar vakerđam – ta mi el prekošlo!

⁹ Avke sar imar sigeder phendám the akana pale phenav: Te tumenge vareko vakerela aver evaňjelium sar oda, so imar priiľan – ta mi el prekošlo!

¹⁰ Či mange džal akana pal oda, hoj man te prilen o manuša abo o Del? Abo kamav te avel pre dzeka le manušenge? Bo te mek kamľomas te avel pre dzeka le manušenge, ta imar na ulomas le Kristoskro služobňikos.

O Pavol priiľa o evaňjelium le Devlestar

¹¹ Kamav tumenge te phenel, phralale, hoj o evaňjelium, so tumenge vakeravas, nane le manušestar.

¹² Bo me o evaňjelium na priiľom le manušestar, aňi mange les na sikađa o manuš, ale priiľom les le Ježišostar Kristostar, savo mange les sikađa.

¹³ Se tumen šundan pal miro dživipen, sar mek somas andro židoviko pačaben. Šundan, sar džavas pre le Devleskri cirkev a keravas sa pre oda, hoj la te zňičinav.

¹⁴ A andro židoviko pačaben somas feder le but Židendar, save sas andre mire berša, bo somas igen horľivo pal o tradiciji amare dadengre.

¹⁵ Ale o Del peske man avri kidňa mek angloda, sar uliľom, a vičinda man peskra milostaha, akor sar kamľa

16 prekal mande te sikavel peskre Čhas, hoj pal leste te vakerav maškar o aver narodi. Akor me imar na gelom pal oda űnikastar te phuĉel,

17 aűi na gelom andro Jeruzalem pal o apoštola, save sas sigeder sar me, ale gelom andre Arabija a paloda avlom pale andro Damašek.

18 Palis pal o trin berš gelom andro Jeruzalem, hoj te prindžarav le Kefas*, a aĉilom ke leste dešupandž džives.

19 Avre apoštolos na dikhlom, ĉa le Jakob, le Rajeskre phrales.

20 O Del džanel, hoj oda, so tumenge pisinav, na klaminav.

21 Palis gelom andro phuva Sirija the Cilicija,

22 ale le Kristoskre khangeri andre Judsko man dži akor na dikhle a na prindžarenas.

23 On ĉa šunde kada: „Oda, ko pre amende varekana džalas, akana kazinel pal o paĉaben, so angloda kamelas te zűiĉinel.“

24 A lašarenas vaš ma le Devles.

2

Le Pavol prilen andro Jeruzalem

1 Palis pal o dešuštar berš gelom le Barnabašihia pale andro Jeruzalem a ilom manca the le Titus.

2 Gelom ode, bo o Del mange sikada, hoj te džav. Sar man arakhlom korkoro le vodcenca, phendom lenge o evaűjelium, savo kazinav maškar o aver narodi. Bo kamavas te džanel, ĉi na denašav abo na denašavaš zbitoĉne.

3 Ale aűi le Titus, savo sas manca, na ispidenas, hoj pes te obrezinel, kajte hino Grekos.

4 ĉa varesave falošna phrala oda kamenas, bo kamenas amendar te kerel otroka. On pes sar špijona ispidle poĉoral andre, hoj te musaren amari sloboda, so amen hin andro Ježiš Kristus.

5 Amen lenge na pomuklam aűi sikra aűi pes lenge na poddiűam, hoj o ĉaĉipen le evaűjelioskro te aĉhel furt tumenca.

6 Ale ola, kas o manuša likerenas sar vodcen, paš oda evaűjelium űiĉ buter na dothode – kajte man andre oda nane űiĉ, ko sas on, bo o Del na dikhel jekhe manušes barederes sar avres.

7 No ale dine man ĉaĉipen, sar dikhle, hoj mange hin dino te kazinel o evaűjelium prekal o naobrezimen, avke sar le Peteriske prekal o obrezimen.

8 Se oda, ko delas zor le Peter pre apoštoliko buĉi maškar o obrezimen, delas zor the man maškar o aver narodi.

9 Ola, ko hine sar o slupi andre cirkev: O Jakob, o Kefas* the o Jan sprindžarde e milost, so chudűom le Devlestar. Avke podine mange the le Barnabašiske o ĉaĉo vast, hoj te keras jekhetane e buĉi: Amen maškar o aver narodi a on maškar o obrezimen.

10 ĉa oda amendar mangelas, hoj te na bisteras pro ĉore, a oda the me kamavas jegen te kerel.

O Pavol pokarhinel le Peter

11 Ale sar avla o Peter andre Antiochija, aĉhadom man leske a phendom leske andro jakha, bo namištes kerdā.

* 1:18 O Peter * 2:9 Oda hin o Peter.

¹² Bo mek sar ode na sas varesave džene le Jakobostar, chalas jekhetane le manušenca andral o aver narodi. Ale sar avle on, chudňa pes te odcirdel a te oddělinel le manušendar andral o aver narodi, bo pes daralas olendar, ko sikavenas pal e obriezka.

¹³ A the okla Židi kerenas avke sar o Peter a mek the le Barnabaš scirdle andre oda, hoj te avel dujemujengro.

¹⁴ Ale sar dikhlom, hoj na džan rovnones pal o čačipen le evaňjelioskro, phendom le Peteriske anglal savorende: „Te tu, so sal Židos, džives sar o manuša andral o aver narodi, a na sar o Židi, akor soske ispides pro phrala andral o aver narodi, hoj te dživen avke sar o Židi?“

O Židi the o aver narodi spasimen le pačabnaha

¹⁵ Amen ulilam sar Židi, a na sar binošna manuša andral o aver narodi,

¹⁶ ale džanas, hoj o manuš pes naši ospravedlňinel prekal o skutki le zakonoskre, ale ča prekal o pačaben andro Ježiš Kristus. The amen pačandilam andro Ježiš Kristus, hoj te avas ospravedlňimen prekal o pačaben le Kristoskro, a na prekal o skutki le zakonoskre. Bo prekal o skutki le zakonoskre na ela ospravedlňimen nisavo manuš.

¹⁷ Ale te amen o Židi kamas te avel ospravedlňimen andro Kristus a dikhas, hoj the amen sam binošna manuša, ta akor hin o Kristus služobňikos le binoskro? Šoha na!

¹⁸ Bo te pale ačhavav oda, so čidom tele, korkoro sikavav, hoj na dolikerav o zakonos.

¹⁹ Bo me prekal o zakonos muľom le zakonoske, hoj te dživav le Devleske. Som ukrižimen jekhetane le Kristoha.

²⁰ Imar na dživav me, ale dživel andre ma o Kristus. A oda dživipen, so akana dživav andro telos, dživav andro pačaben andro Čhavo le Devleskro, savo peske man zakamla a diňa pes korkores vaš ma.

²¹ Na odčhivav mandar e milost le Devleskri, bo te ulahas o manuš ospravedlňimen prekal o zakonos, akor o Kristus muľa zbitočne.

3

O pačaben abo o skutki le zakonoskre?

¹ Ó, tumen nagodaver Galatánale! Ko tumen diliňarda andre? Se avke žužes tumenge sas oda avriphendo, sar muľa o Ježiš Kristus pro kerestos – avke sar te oda dikhlanas tumare jakhenca!

² Ča oda tumendar kamľomas te džanel: Či chudňan le Devleskre Duchos, bo kerenas o skutki le zakonoskre? Abo vašoda, hoj šundan o evaňjelium a pačandilam?

³ So, našadan e godi? Chudňan le Duchoha a akana kamen te dokerel le teloha?

⁴ Kajci but precerpindan a zbitočne? Pačav, hoj oda na sas savoro zbitočne!

⁵ Či o Del tumen del peskre Duchos a kerel maškar tumende o zazraki vašoda, hoj keren o skutki le zakonoskre, abo vašoda, hoj šundan o evaňjelium a pačandilam?

⁶ Dikhen pro Abraham: „Pačandila le Devleske a rachinelas pes leske oda sar spravodlišagos.“

⁷ Avke šaj džanen, hoj ola, ko pačan, hine o čhave le Abrahamoskre.

⁸ Le Devleskro Lav imar anglal dikhelas, hoj o Del prekal o pačaben ospravedlñinela avre naroden, vašoda imar anglal diña te džanel o evañjelium le Abrahamoske: „*Andre tu ena požehñimen savore narodi.*“

⁹ O Abraham pačandila a sas požehñimen; avke the savore, ko pačan, hine požehñimen, sar sas ov.

¹⁰ Bo savore, ko pes muken pro skutki le zakonskre, hine tel o prekošiben. Bo hin pisimen: „*Prekošlo hin sako, ko na dolikerel a na kerel savoro, so hin pisimen andro zakonos.*“

¹¹ Kade dikhas, hoj anglo Del na ela ospravedlñimen nisavo manuš prekal o zakonos, bo „*o čaćipnaskro manuš dživela prekal o pačaben.*“

¹² Ale o zakonos nane zathodo pro pačaben, bo hin pisimen: „*Ča oda, ko dolikerela o prikazañja, dživela.*“

¹³ O Kristus amen cinda avri andral o prekošiben le zakonoskro oleha, hoj ov korkoro ačhila prekošlo vaš amenge. Bo hin pisimen: „*Prekošlo hin sako, ko hino figimen pro kašt.*“

¹⁴ Ov amen cinda avri vašoda, hoj prekal o Ježiš Kristus te avel le Abrahamoskro požehnañje pre aver narodi a hoj prekal o pačaben te chudas le Duchos, saves o Del phenda, hoj dela.

Pal e zmluva le Abrahamoha

¹⁵ Phralale, dav tumen priklados andral o dživipen: Te pes duj manuša pre varesoste dovakeren a keren e zmluva, ta ñiko imar oda našti čerinel, añi našti ke oda vareso dothovel.

¹⁶ O Del diña lav le Abraham the leskre potomkos. Na phenda „the leskre potomkenge*“, sar te vakerdahas pal o but džene, ale phenda pal jekh: „*the tire potomkos†*“, savo hin o Kristus.

¹⁷ Kamav oleha te phenel kada: O Del kerda zmluva le Abrahamoha a diña les lav, hoj la dolikerela. O zakonos, so sas dino pal štar šel the tranda (430) berša, našti prephagel e zmluva the oda lav, so o Del diña.

¹⁸ Bo te o dedictvos ulahas le zakonostar, akor imar na ulahas ole lavestar, so o Del diña. No o Del oda diña sar daros le Abrahamoske prekal peskro lav.

¹⁹ Akor pre soste sas dino o zakonos? Sas dino anglo bini, medik na avela o potomkos, pal savo o Del diña lav. O zakonos sas dino le añjendar prekal o vast le prostredñioskro.

²⁰ Ale na kampil prostredñikos, te džal ča pal jekh dženo. A o Del hino jekh.

O otroka the o čhave

²¹ Ta akor, sar? Či o zakonos džal pro lava le Devleskre, so diña? Na, šoha na! Bo te o manuša chudlehas ajsa zakonos, so len šaj diñahas dživipen, ta akor sako, ko les dolikerdahas, ulahas ospravedlñimen.

²² Ale le Devleskro Lav phenel, hoj calo svetos hino tel e zor le binoskri, hoj ola, ko pačan, te chuden prekal o pačaben andro Ježiš Kristus oda daros, pal savo o Del diña lav.

²³ Ale angloda, sar avla o pačaben, amen o zakonos chudelas zaphandlen sar andre bertena, medik pes na sikada o pačaben.

* 3:16 E grecko čhib: o semena † 3:16 E grecko čhib: o semenos

²⁴ O zakonos sas amaro vichovavateľis, medik na avľa o Kristus, hoj te avas ospravedlňimen prekal o pačaben.

²⁵ Ale kanastar avľa o pačaben, imar na sam tel o vichovavateľis,

²⁶ bo savore san o čhave le Devleskre prekal o pačaben andro Ježiš Kristus.

²⁷ Se savore, ko san bolde andro Kristus, urďan pre tumende le Kristus.

²⁸ Imar akana nane aňi Židos, aňi Grekos; aňi otrokos aňi slobodno; aňi murš aňi džuvľi, bo savore san jekh andro Ježiš Kristus.

²⁹ A te san le Kristoskre, akor san o potomstvos le Abrahamoskro a prekal oda lav, so diňa o Del, the o dědiča.

4

¹ Ale phenav: Medik hin o dědičis ternoro, ňisoha nane aver le otrokostar, kajte savoro hin leskro.

² Hino mek tel o dozorci the spravci, medik na avela oda džives, savo určinda leskro dad.

³ Avke the amen, sar samas ternore, samas otroka ole duchovne zoreng, so lidžan kada svetos.

⁴ Ale sar pes naplňinda o časos, bičhaďa o Del peskre Čhas, savo uliľa la džuvľatar, uliľa tel o zakonos,

⁵ hoj te cinel avri olen, ko sas tel o zakonos, hoj amen te ačas o čhave le Devleskre.

⁶ A vašoda, hoj san leskre čhave, bičhaďa o Del le Duchos peskre Čhaskro andre amare jile - le Duchos, savo vičinel: „Abba, Dado!“

⁷ Avke imar akana na sal otrokos, ale čhavo; a te sal čhavo, akor tutar o Del kerďa the dědičis.

O starišagos pal o Galaťana

⁸ Ale akor, sar na prindžarenas le Devles, služinenas sar otroka ole devleng, save nane čačes devla.

⁹ No akana, sar prindžardan le Devles - abo sigeder phendomas, sar o Del prindžardā tumen - sar oda, hoj tumen pale visaren paš ola slaba the bezmocna zora, so lidžan kada svetos? Soske lenge kamen pale te služinel sar otroka?

¹⁰ Soske avke dolikeren o dživesa, o čhona, o časi the o berša?

¹¹ Darav man pal tumende, či man tumenca na trapindom zbitočne.

¹² Mangav tumen phralale: Aven ajse sar me, bo the me som ajso sar tumen. ňisoha mange na ubližindan.

¹³ Se tumen džanen, hoj somas nasvalo, sar tumenge ešebnovar vakeravas o evaňjelium.

¹⁴ Ale kajte miro nasvaliben sas prekal tumende bari skuška, na dikhljan man tele a na odčhidan man. Priiljan man sar le Devleskre aňjelos - sar te priiljanas korkores le Ježiš Kristus.

¹⁵ So pes ačhila tumare radišagoha, so tumen sas? Bo phenav tumenge čačipen, te pes oda diňahas, ta the o jakha tumenge ilanas avri a diňanas len mange.

¹⁶ Ačhilom akana tumaro ňeprijateľis oleha, hoj tumenge phenav o čačipen?

¹⁷ Ola manuša tumen kamen te dochudel a sikaven, hoj lenge igen džal pal tumaro lacho. Ale on tumen ča kamen te odlel mandar, bo kamen, hoj te džan pal lende.

¹⁸ Hin mištes te tumenge džal pal o lačo; a oda furt, a na ča akor, sar šom tumenca.

¹⁹ Čavale mire, pale vaš tumenge cerpinav avke sar odi daj, so užarel te ločhol, medik na avena ajse sar o Kristus.

²⁰ Akana kamlomas te avel paš tumende, hoj tumenca te vakerav avres, bo igen man pal tumende darav.

O priklados pal e Sara the pal e Hagar

²¹ Phenen mange tumen, ko kamen te avel tel o zakonos: Na šunen, so vakerel o zakonos?

²² Bo hin pisimen, hoj le Abraham sas duj čhave – jekh la otrokiňatar a jekh la slobodna romňatar.

²³ La otrokiňakro čhavo uliľa le řelostar, ale la slobodnakro čhavo uliľa le lavestar, so o Del diňa.

²⁴ Oda, so pes ode ačhila, kempel te achalol sar podobenstvo. Kala duj džuvlija hine o duj zmluvi. Jekh zmluva hin pal o verchos Sinaj: Oda hin e Hagar, savake ulon o čhave andro otroctvos.

²⁵ E Hagar sikavel pre oda verchos Sinaj andre Arabija a oda verchos hino sar o foros Jeruzalem akana, bo o Jeruzalem hino peskre čhavenca andro otroctvos.

²⁶ Ale oda Jeruzalem, so hino upre, sikavel pre slobodno a oj hiňi amari daj.

²⁷ Bo hin pisimen:

„Radisaluv tu, so našti ačhes khabňi a šoha na ločhilal!

Vičin radišagostar a gilav tu, so šoha na precerpindal o ločhibnaskre dukha!

*Bo buter čhave ela ola džuvľa, so hiňi omukľi,
sar ola, sava hin rom.“*

²⁸ Ale tumen phralale, tumen san o čhave le lavestar, so diňa o Del, avke sar o Izak.

²⁹ Akor oda sas avke, hoj oda čhavo, so uliľa le řelostar, džalas pre oda, so uliľa le Duchostar. Avke oda hin the akana.

³⁰ Ale so phenel le Devleskro Lav? *Trade avri la otrokiňa the lakre čhas, bo lakro čhavo na ela ředičis la slobodna romňakre čhaha.*

³¹ Vašoda, phralale, amen na sam o čhave la otrokiňakre, ale la slobodna romňakre.

5

E sloboda andro Kristus

¹ O Kristus amen oslobodzinda, hoj te avas slobodna. Vašoda ačhen andre odi sloboda a ma visaren tumen pale andro otroctvos.

² Me, o Pavol, tumenge phenav, hoj te tumen dena te obrezinel, akor tumenge o Kristus na ela pre řisoste.

³ Ale kamav te phenel dojekhe manušeske, ko pes del te obrezinel, hoj mušinel te dolikerel calo zakonos.

⁴ Tumen, ko kamen te avel ospravedľnimen prekal o zakonos, san calkom oddelimen le Kristostar. Pelan avri andral e milost le Devleskri.

⁵ Ale amen pes mukas pre oda, hoj prekal o Duchos le pačabnaha avaha ospravedľnimen anglo Del.

⁶ Bo te hin o manuš andro Ježiš Kristus, na džal pal oda, či hino obrezimen, abo na, ale džal pal o pačaben, so pes presikavel le kamibnaha.

7 Avke mištes denašenas! Ko tumen zaačhađa, hoj te na šunen o čačipen?

8 Oda prevakeriben na avel Olestar, ko tumen vičinda.

9 „*Sikra kvasos anel upre calo chumer.*“

10 Me tumenge pačav andro Raj, hoj na gondolinena avres. Ale oles, ko tumen diliňarel andre, o Del marela, kajte ko oda ela.

11 Phralale, te me mek furt vakerđomas, hoj pes kempel te del te obrezinel, akor soske pre mande mek furt gelehas? Te oda ulahas čačo, ta akor o kerestos le Kristusko lenge imar na andahas o rušiben.

12 Ola manuša, save tumen upre maren, peske mi den te čhinel avri the sa!

13 Ale phralale, tumen san vičimen pre oda, hoj te aven slobodna. No, ma použinen e sloboda prekal tumaro telos, hoj kerena oda, so kamen tumare žadosci, ale služinen jekh avreske andro kamiben.

14 Bo calo zakonos hino naplňimen andre kada jekh prikazaňje: „*Kameha avres avke sar tut korkores!*“

15 Ale te jekh avres chan the danderen, den tumenge pozoris, hoj te na aven jekh avrestar zachale!

O skutki le teloskre

16 Ale phenav: Dživen pal o Duchos a na kerena o žadosci le teloskre.

17 Bo o telos na kamel oda, so o Duchos, a o Duchos na kamel oda, so o telos.

18 Ale te tumen lidžal o Duchos, na san tel o zakonos.

19 O skutki le teloskre igen dičhol a oda hin kala: Te kerel o lubipen, te kerel o nažužipen, te dživel bi e ladž,

20 te služinel le modlenge, te čarinel, te džal jekh pre aver, te vesekedinel pes, te žjarlinel, te cholarel pes, te marel upre jekh avres, te rozdelinel pes, te rozmarel o khangera,

21 te zavidzinel, te murdarel, te mačol a te mulatinel. A mek hin but ajse veci. Pal kala veci tumenge imar anglal phenav, sar imar the sigeder phendom: Ola, ko keren kala veci, na chudena o krališagos le Devleskro.

O ovocje le Duchoskro

22 Ale o ovocje le Duchoskro hin o kamiben, o radišagos, o smirom, e trpezlivost, o lačhipen, o lačhejleskeriben, e vernost,

23 o kovlejleskeriben the o zlikeriben. Pre kala veci nane zakonos.

24 Ola, ko hine le Kristuske, primarde pro kerestos peskre nalače binošna žadosci.

25 Te dživas le Duchoha, mušinas the te phirel andro Duchos.

26 Te na amenge džal pal oda, hoj amen o manuša te lašaren; te na pes jekh avres provokinas; te na zavidzinas jekh avreske.

6

Jekh avreske te pomožinas

1 Phralale, te varesave manušes arakhľanas paš oda, sar kerel varesavo binos, akor tumen, ko san duchovna, pomožinen leske te avel andral oda avri, ale keren oda andre pokora. Ale den pozoris the korkore pre tumende, hoj the tumen te na peren andro pokušeňje.

² Lidžan o pharipena jekh avreskre a oleha naplñinena o zakonos le Kristoskro.

³ Bo te peske vareko pal peste gondolinel, hoj hino vareko, a ov nane ñiko, korkoro pes klaminel.

⁴ Sako mi dikhel pre peste, so kerel, a palis pes šaj lašarela korkoro andre peste, ale te na pes porovñinel avrenca.

⁵ Bo sako lidžala peskro pharipen.

⁶ Oda manuš, savo siklol o lav, mi del oles, ko les sikavel, savore lačhipnastar, so les hin.

⁷ Ma klaminen tumen korkoren! Le Devlestar ñiko na asala. Bo savoro, so o manuš sadzinel, oda the kidela upre.

⁸ Bo oda, ko sadzinel avke, hoj te avel pre dzeka peskre teloske, andral o telos kidela upre o kirñipen. Ale oda, ko sadzinel avke, hoj te avel pre dzeka le Duchoske, andral o Duchos kidela upre o večno dživipen.

⁹ Te na ačas strapimen avke, hoj preačhaha te kerel o lačhipen, bo avela jekhvar o časos, hoj kidaha upre o ulipen.

¹⁰ Vašoda, medik amen hin časos, keras o lačhipen savorengi a mek buter le phralenge the le pheñenge andro pačaben.

Te lašaras pes ča le Ježišoskre kerestoha

¹¹ Dikhen, save bare pismenenca tumenge me mire vasteha pisinav!

¹² Ola, ko kamen te avel pre dzeka le manušenge, tumen ispiden, hoj tumen te den te obrezinel ča vašoda, hoj pre lende te na džan vaš o kerestos le Kristoskro.

¹³ Bo añi on korkore, so hine obrezimen, na dolikeren o zakonos. Ale kamen, hoj pes tumen te den te obrezinel vašoda, hoj pes palis on te lašaren oleha, hoj kerde e obriezka pre tumaro telos.

¹⁴ Ņisoha man na kamav te lašarel, ča le kerestoha, pre savo muľa amaro Raj o Ježiš Kristus. O svetos mange hin ole kerestoha ukrižimen a me som ukrižimen le svetoske.

¹⁵ Bo na džal pal oda, či hin o manuš obrezimen, abo nane, ale či hino nevo stvoreñje.

¹⁶ O smirom the e milost pre sakoneste, ko pes kamel pal oda te likerel, a the pro Izrael le Devleskro.

¹⁷ A akanastar man imar ñiko te na trapinel, bo me lidžav pre miro telos o jazvi le Kristoskre.

¹⁸ E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumare duchoha, phralale.

Amen.

Le Pavloskro lil le Efežanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro le Devleskra volatar, pisinav le Devleskre manušenge andro foros Efezus, olenge, ko pačan andro Ježiš Kristus.

² Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj o Ježiš Kristus, peskri milost the peskro smirom!

Pal o duchovno požehnaŋje andro Kristus

³ Požehŋimen hin o Del the o Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, savo amen andro Kristus požehŋinda savore duchovne požehnaŋjenca andral o ŋebos.

⁴ Se mek aŋi o svetos na sas kerdo, imar peske amen o Del kidŋa avri prekal peste, hoj te avas andro Kristus sveta the bi e chiba a te dživas andro kamiben.

⁵ Ov oda avke kamelas a imar anglal oda kerđa, bo sas leske oda pre dzeka, hoj te avas leskre čhave prekal o Ježiš Kristus.

⁶ Aven lašaras le Devles vaš leskri bari šukar milost, so amen diŋa hijaba andre peskro Čhavo, saves kamel.

⁷ Andre leste sam avricinde, prekal leskro rat amenge hin odmukle o bini. Igen bari hin e milost le Devleskri,

⁸ savi amen avke barvales diŋa! Andre savoro peskro godaveripen the prindžaripen

⁹ amenge diŋa o Del te džanel o garudipen. Oda, so ov kamelas a so leske sas pre dzeka, the oda, so peske imar anglal phenda, hoj kerela prekal o Kristus.

¹⁰ Le Devleskro planos hin, hoj sar avela oda lačo časos, kamel te sthovel savoro jekhetane andro Kristus sar andro šero savoro, so hin pro ŋebos the pre phuv.

¹¹ Andre leste ačhiŋam the o dđiča, avke sar oda o Del imar anglal kamla. Bo ov kerel savoro avke, sar oda ov kamel,

¹² hoj te avas pro lašariben leskra slavake; amen, save pes imar sigeder mukahas pro Kristus.

¹³ The tumen, sar andre leste pačandilān, sanas zapečatimen ole Svete Duchoha, pal savo o Del diŋa lav, hoj dela. Oda sas akor, sar šundān o lav le čačipnaskro, o evaŋjelium pal tumari zachrana.

¹⁴ O Sveto Duchos hino e zaruka prekal amende, hoj o Del amen dela oda, so phenda. Diŋa lav, hoj cinela peskre manušen avri pre chvala peskra slavake!

Le Pavloskri modlitba

¹⁵ Vašoda the me, sar šundom pal tumaro pačaben andro Ježiš, amaro Raj, the pal o kamiben, so tumen hin ke savore Devleskre manuša,

¹⁶ na preačhav vaš tumenge te palikerel le Devleske. Leperav tumen andre mire modlitbi,

17 hoj o Del amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, o Dad la slavakro, tumen te del peskre Duchos. Bo o Duchos tumendar kerela godaveren a sikavela tumenge le Devles avke, hoj les prindžarena.

18 Mangav, hoj tumenge te phundravel o jile te dikhel leskro švetlos, hoj te džanen, andre savi nađej tumen vičinda, a savo slavno the barvalo hin o đedictvos maškar leskre manuša.

19 Kamav, hoj te prindžaren, savi igen bari hiñi odi zor, so kerel andre amende, ko pačas. Oda hin odi bari zor le Devleskri,

20 savaha uštađa le Kristus andral o meriben a thođa les te bešel pal peskri čači sera andro ņebos.

21 Ov hino upral savorende pro ņebos; upral dojekh vladaris, autorita, zor, the rajipen; a mek the upral dojekh nav, so hin na ča andre kada svetos, ale the andre oda svetos, so avela.

22 O Del thođa le Kristoske savoro tel o pindre a diña les šereske upral savoreste la cirkvake.

23 E cirkev hiñi leskro telos; hiñi naplñimen lestar, savo naplñinel savoro andre savoreste.

2

Andral o meriben andro dživipen

1 The tumen sanas varekana mule, bo na šunenias le Devles a kerenas bini.

2 Akor dživenias avke, sar pes dživel andro svetos a šunenias le benges, savo hino raj upral o nalače duchengre zora andro luftos, so akana kerel andre ola manuša, save na šunen le Devles.

3 The amen savore varekana lenca dživahas andro žadosci le teloskre a kerahas oda, so kamelas amaro telos the amari godi a avke sar the okla manuša peske zaslužinahas te cerpinel le Devleskri choñi.

4 Ale o Del hino ajso barvalo andre peskri milosť a baro andro kamiben ke amende,

5 hoj amen obdžidarda le Kristoha, mek sar samas mule andre amare bini. Le Devleskra milosťatar san spasimen!

6 Andro Ježiš Kristus amen o Del jekhetane leha uštađa andral o meriben, hoj leha jekhetane te bešias andro ņebos.

7 Ov ada kerdā vašoda, hoj peskra milosťaha andro Ježiš Kristus amenge te sikavel peskro igen baro kamiben andre oda časos, so avela.

8 Bo le Devleskra milosťatar san zachrañimen prekal o pačaben. No oda nane tumendar, ale le Devlestar – oda hin leskro daros.

9 Na san zachrañimen le skutkendar, hoj pes ņiko te na lašarel.

10 Se vašoda amen o Del stvorinda andro Ježiš Kristus, hoj te keras ola lače skutki, save o Del imar anglal pripravinda prekal amende.

Jekh andro Kristus

11 Vašoda ma bisteren, hoj tumen varekana uliñan sar o Nažidi. Ola, ko peske phenen „obrezimen“, tumen vičinen „naobrezimen“ (a thoven baripen andre oda, so pes kerel le manušeskre vastenca pro telos).

12 Ma bisteren, hoj andre oda časos sanas bi o Kristus, na sanas jekhetane le Izraeloskre manušenca a na sas tumen kotor andro zmluvi the andro lava, so diña o Del. Sanas andre kada svetos bi e nađej a dživenias bi o Del.

¹³ Tumen, so sanas varekana dur, san akana andro Ježiš Kristus pašes paš o Del prekal o rat le Kristoskro.

¹⁴ Bo ča ov hino amaro smirom a sodujen le Židen the le Nažiden sthoda andre jekh. Čiđa tele peskre teloha oda muros, so len rozdelinelas sar neprijatelen.

¹⁵ A zrušinda o zakonos leskre prikazaňjenca the pravidlenca, hoj andre peste te kerel ole dujendar jekhe neve manušes a avke te anel o smirom.

¹⁶ Andre jekh telos sthoda sodujen le Devleha prekal o kerestos, pre savo zničinda lengro neprijateljstvo.

¹⁷ A sar avla, kazinelas o smirom tumenge, save sanas dur le Devlestar, a o smirom the amenge le Židenge, save samas pašes.

¹⁸ Bo prekal leste šaj avas sodujdzene andre jekh Duchos ko Dad.

¹⁹ Avke akana imar na san sar cudzinci, abo sar ola, ko avle andral aver phuv, ale san kade khere jekhetane le Devleskre manušenca andre jekh famelija le Devleskri.

²⁰ San sar kher, so hin ačhado pro zaklados le apoštolengro the le prorokengro, kaj hin o glavno bar korkoro o Ježiš Kristus.

²¹ Ov likerel cali stavba jekhetane a kerel, hoj te barol andro sveto chramos andro Raj.

²² Andre leste san the tumen jekhetane upreačhade sar oda chramos, kaj o Del bešel prekal peskro Duchos.

3

Le Pavloskri buči maškar o aver narodi

¹ Vašoda som me, o Pavol, andre bertena, bo služinav le Ježišoske Kristoske, vaš tumenge, so na san Židi.

² Se šundan pal oda, hoj o Del andre peskri milost mange diňa kadi služba, hoj la te kerav prekal tumende.

³ O Del mange sikađa, hoj te džanav leskro garudipen, pal savo sikra pisindom.

⁴ Sar oda pregenena, šaj sprindžarena, sar me achaľuvav o garudipen le Kristoskro.

⁵ Varekana oda na sas le manušenge dino te džanel, ale akana prekal o Duchos o Del diňa te džanel peskre svete apoštolenge the le prorokenge oda,

⁶ hoj the o aver narodi hine prekal o evaňjelium jekhetane dđediča le Židenca a jekhetane kotora andre jekh telos a the prekal lende hine o lava, so diňa o Del andro Ježiš Kristus.

⁷ Me ačilom o služobňikos ole evaňjelioske prekal o daros le Devleskra milostakro, savo mange sas dino prekal leskri zor, savi andre ma kerel.

⁸ Mange, savo som nekcikneder maškar o manuša le Devleskre, sas diňi kadi milost, hoj le avre narodenge te vakerav o evaňjelium pal o barvalipen le Kristoskro, savo pes aňi na del te zmerinel,

⁹ a savorenge te otkerav oda planos, so sas garudo čirlastar paš o Del, savo kerdá savoro.

¹⁰ O Del kamel, hoj pes akana prekal e cirkev te dodžanel dojekh ňeboskri zor the rajipen, savi bari hin le Devleskri godi andre savoreste.

¹¹ Ov oda imar ešebnovarestar naplañinda, hoj pes te ačhel prekal amaro Raj Ježiš Kristus,

¹² hoj pačabnaha andro Kristus te šaj avas slobodna the bi e dar anglo Del.

¹³ Vašoda tumen mangav, hoj tumen te na zaačhavel miro pharipen vaš tumenge, bo oda hin prekal tumaro lašariben.

O kamiben le Kristoskro

¹⁴ Vašoda mangav pro khoča le Dades,

¹⁵ savestar hin savore famelijen andro ñebos the pre phuv peskre nava,

¹⁶ hoj prekal o Duchos tumenge andral peskri barvaļi slava te del igen te zoraļol pro andruno manuš;

¹⁷ mangav les, hoj o Kristus prekal o pačaben te dživel andre tumare jile, hoj te aven zakoreñimen the zoraļes zathode andro kamiben,

¹⁸ hoj te šaj ačalañ tumen the savore manuša le Devleskre, savo buchlo, džindardo, učo, the igen baro hino o kamiben le Kristoskro;

¹⁹ a mangav, hoj te prindžaren oda kamiben le Kristoskro, so hin upral dojekh gođi, hoj te aven napļñimen andre savori plnoš le Devleskri.

²⁰⁻²¹ Akana mi džal pal savore pokoleñja pro furt e slava andre cirkev the andro Kristus Ježiš le Devleske, ko peskra zoraha kerel andre amende a ko mek buter šaj kerel savoro upral oda, sar lestar mangas the gondolañas! Amen.

4

Pal e jednota andre khangeri

¹ Vašoda tumen mangav me, o bertenošis prekal o Raj, hoj te dživen mištes oda dživipen, andre savo san vičimen le Devlestar.

² Aven pokorna a kovlejleskre andre savoreste a zlidžan jekh avres andre trpezlivost the andro kamiben.

³ Keren savoro prekal oda, hoj te doļikeren e jednota le Duchoskri, savi tumen sphandel jekhetane andro smirom.

⁴ Hin jekh telos a jekh Duchos, avke sar the sanas vičimen andre jekh nađeļ le Devlestar;

⁵ hin jekh Raj, jekh pačaben, jekh bolipen,

⁶ a hin jekh Del the Dad savorenge, savo hino upral sakoneste, prekal sakoneste a andre sakoneste.

⁷ Ale sakoneske amendar sas dino o daros le Devleskra miloštatar pal oda, keci amenge o Kristus merinda avri.

⁸ Avke sar hin pisimen:

„Geļa upre pro nekučeder thana,

ila peha le zaphandlen;

diña le manušen o dari.“

⁹ Akana, so hin oda, hoj „geļa upre“? Oda hin, hoj ešeb geļa tele andro nekteluneder thana la phuvakre.

¹⁰ Oda, ko avļa tele, hin oda jekh, savo geļa the upre upral savore ñebi, hoj te napļñinel savoro.

¹¹ Ov ačhada jekhen sar apoštolen, avren sar proroken, avren sar evaņjelisten, avren sar pastoren a avren sar učifelen.

¹² Ačhađa len pre oda, hoj te pripravinen le Devleskre manušen te kerel e služba, hoj te budinen le Kristoskro telos,

¹³ medik na avaha savore jekhetane avriбарarde andre jekh pačaben the andro prindžaripen le Devleskre Časkro a medik na avaha dospela manuša andro pačaben the andre savoreste sar o Kristus.

¹⁴ Avke imar na avaha buter sar čhavore, savenca upre tele čivkerel sar le vlnenca dojekh balvaj: Oda hin dojekh nevo sikaviben le manušendar, save le klamišagoha lidžan avren pro nalačo drom, hoj te peren.

¹⁵ Vašoda vakeras o čačipen andro kamiben, hoj te baruvas a te avas andre savoreste sar o Kristus, bo ov hino o šero.

¹⁶ Ov sthovel savore kotora andro telos a likerel calo telos jekhetane. A kerel, hoj dojekh kotor te kerel e buči avke, sar kampil, hoj o telos te barol a te zorałol andro kamiben.

O purano the o nevo dživipen

¹⁷ Mangav tumen andro nav le Rajeskro: Imar ma dživen avke sar o bijedevleskre manuša, bo oda, so on gondolinen, nane lačo pre nisoste

¹⁸ a lengre goda hine andro kalipen. Na prindžaren le Devleskro dživipen, bo na achalon nisoske a lengre jile hine barune.

¹⁹ Imar pes aňi na ladžan nisostar, keren savoro džungipen a na džanen kana te preačhel.

²⁰ Ale tumen pal o Kristus avke na siklilan!

²¹ Te šundan pal o Ježiš a siklilan o čačipen, so hin andre leste,

²² čhiven pal tumende tele le purane manušes leskre phurikane dživipnaha, savo pes korkoro musarelas le falošne the le nalače žadoscenca.

²³ Domuken le Duchoske te čerinel tumaro gondolišagos

²⁴ a uren pre tumende le neve manušes, so sas kerdo pre le Devleskri podoba andro spravodlišagos the andro sveto čačipen.

Sar te dživel andro nevo dživipen

²⁵ Savore sam jekhetane andre jekh telos, vašoda preačhen te klaminel a chuden te vakerele o čačipen jekh avreha.

²⁶ Te tumen ela cholī, ma keren binos a o kham te na zadžal upral tumari cholī.

²⁷ Ma den le benges nisavo than!

²⁸ Oda, ko čorel, imar buter te na čorel, ale mi chudel te kerel buči peskre vastenca, hoj les te avel so te del olen, kas nane.

²⁹ Nisavo džungalo lav te na avel avri andral tumaro muj, ale ča lačo lav, so zorałarel avren avke, sar kampil a anel e milost olenge, ko šunen.

³⁰ Ma dukhaven le Svete Duchos, saveha sanas zapečatimen pre oda Džives, sar avena zachraňimen.

³¹ Preačhen te likerel e kirko cholī andro jilo, te rušel, te vesekedinel pes, te kerel vika a te košel. Ma keren nič, so nane lačo.

³² Ale aven jekh ke aver lače a kovlejleskre – a odmuken jekh avreske avke, sar the o Del andro Kristus odmukla tumenge.

5

Te dživel andro švetlos

¹ O Del tumen kamel, bo san leskre čhave, vašoda dživen avke, hoj te aven ajse sar Ov.

² Dživen andro kamiben avke sar o Kristus amen kamelas a diña pes korkores sar daros the sar obeta, so šukares voñinelas a hiñi pre dzeka le Devleske.

³ Avke sar oda mušinel te avel maškar o čhave le Devleskre, te na pes añi leperel maškar tumende o lubipen, vaj o džungale veci, abo hoj vareko ela hamišno.

⁴ Ma vakeren džungale, diline, abo nalače lava, ale radeder palikeren le Devleske.

⁵ Bo mištes džanen, hoj nisave manušes, ko kerel o lubipen, abo o džungale veci, abo hino igen lakomo – bo o lakomstvo hin sar modloslužba – nane nisavo than andro krališagos le Kristoskro the le Devleskro.

⁶ Ma domuken, hoj tumenca vareko te thovel avri varesave diline lavenca, bo ipen vaš oda avel e cholì le Devleskri pre ola manuša, save les na šunen.

⁷ Te na chal tumen nič kajse manušenca!

⁸ Bo varekana sanas andro kalipen, ale akana san o švetlos, bo san le Rajeskre. Dživen sar o manuša, save hine andro švetlos.

⁹ Se o ovocje le švetloskro hin savoro lačhipen, spravodlišagos the čačipen.

¹⁰ Roden, so hin le Devleske pre dzeka.

¹¹ Ma keren lenca ola veci, so pes kerel andro kalipen a nane lače pre nisoste, ale radeder anen ola veci avri pro švetlos.

¹² Bo hin ladž mek až te vakerel pal oda, so on počoral keren,

¹³ ale andro švetlos dičhola, save ola veci čačes hine.

¹⁴ Bo andro švetlos dičhol savoro. Vašoda hin phendo:

„Preker tut, tu so soves,
ušći andral o meriben
a švicinela tuke o Kristus.“

¹⁵ Vašoda den tumenge baro pozoris pre oda, so keren – na sar o nagodaver, ale sar o godaver.

¹⁶ Kala dživesa nane lače, vašoda viužinen dojekh ora pre oda, hoj te keren o lačo.

¹⁷ Ma aven nagodaver, ale achalon, so tumendar o Raj kamel.

¹⁸ Ma mačon la molatar, bo o pijiben tumenge ča musarela o dživipen, ale aven naplñimen le Svete Duchoha.

¹⁹ Vakeren jekh avreha le žalmenca, le chvalenca the le duchovne gilenca a gilaven the bašaven andral o jilo le Rajeske.

²⁰ Vaš savoreske palikeren furt le Devleske le Dadeske andro nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro.

Pal o veradune

²¹ Podden tumen jekh avreske, hoj oleha te den pačiv le Kristus.

²² O džuvla pes mi podden peskre romenge sar le Rajeske.

²³ Bo o murš hin o šero la džuvlake, avke sar hin o Kristus o šero la cirkvake, peskre teloske, saveske hino Spasifelis.

²⁴ Ale avke, sar pes e cirkev poddel le Kristoske andre savoreste, avke pes mi podden the o džuvla peskre romenge.

²⁵ Tumen muršale, kamen le romñijen avke, sar the o Kristus kamelas peskri cirkev a diña vaš lake pes korkores,

²⁶ hoj la te pošvecinel a te žužarel andro pañi prekal o lav.

²⁷ O Kristus kamel anglal peste te ačhavel e slavno cirkev pre savi nane škrvni abo vraski abo varesavi ajsi chiba, ale kamel hoj te avel sveto a žuži.

²⁸ Avke the o murša mi kamen peskre romñijen avke, sar peskre vlastna tela. Bo oda murš, savo kamel peskra romña, korkoro pes kamel.

²⁹ Bo mek šoha ñiko na sas ajsi, hoj te našti avri ačhilahas peskro telos. Ale sako les likerel a starinel pes pal leste avke sar the o Raj pal e cirkev,

³⁰ bo amen sam leskre teloskre kotora.

³¹ Avke sar hin pisimen: „*Vašoda omukela o murš peskra da the peskre dades, ela jekhetane la romñaha a on duj džene ena jekh telos.*“

³² Kada garuđipen hin baro, ale me oda vakerav pal o Kristus the pal e cirkev.

³³ Avke the tumen: Sako tumendar mi kamel peskra romña sar pes korkores a e romñi mi del pačiv peskre romes.

6

Pal o čhave the pal o dada

¹ Čhavorale, tumen san le Rajeskre, vašoda šunen tumare dajen the tumare daden, bo oda hin mištes.

² „*De pačiv tira da the tire dades,*“ – kada hin ešebno prikazañje, paš savo o Del amen diña lav –,

³ „*hoj tuke te avel mištes a te džives pre phuv but berš.*“

⁴ Tumen, dadale, ma choľaren tumare čhaven, ale bararen len mištes avri, dovakeren lenge a sikaven len pal o Raj.

Pal o raja the pal o otroka

⁵ Otrokale, šunen tumare phuvakre rajen žuže jilestar sar le Kristus, daraha the andro izdrañpen.

⁶ Ma služinen lenge ča anglo jakha sar ola, ko kamen te avel pre dzeka le manušenge, ale sar le Kristoskre otroka, save keren jilestar oda, so hin le Devleske pre dzeka.

⁷ Služinen radišagoha sar le Rajeske, a na le manušenge.

⁸ Se džanen, hoj sako, ko kerela vareso lačho, chudela o počiniben le Rajestar, či hino otrokos abo slobodno.

⁹ A tumen, rajale, keren lenca tiš avke. Ma daraven len avri, bo džanen, hoj the tumen the len hin jekh Raj andro ñebos a ov na dikhel jekhe manušes barederes sar avres.

E vizbroj le Devleskri

¹⁰ A pro koñec phralale, aven zorale andro Raj the andre leskri zor.

¹¹ Uren pre tumende caľi vizbroj le Devleskri, hoj te šaj obačhen andro nalačhe plani le bengeskre.

¹² Bo amen pes na maras le manušenca, ale le duchovne zorenca, le uprune rajenca, save lidžan kada kalo svetos the le nalačhe duchenca andro luftos.

¹³ Vašoda uren pre tumende caľi vizbroj le Devleskri, hoj te šaj likerem avri, sar avela o nalačho džives, a sar imar predžana savoreha, hoj mek te ačhen.

14 Vašoda ačhen! Prephanden tumenge pašal o klubi o čačipen sar o sirimos; uren pre tumende o spravodlišagos sar o trastuno pancjeris
 15 a pro pindre tumenge uren oda, hoj te aven pripravimen te vakerel o evaňjelium pal o smirom.

16 A andre savoreste len o pačaben sar o šfitos, saveha šaj murdaren andre savore jagale šipi le nalačheskre.

17 Len o spaseňje sar e prilba pre tumare šere the e šabl̩a le Duchoskri, so hin o Lav le Devleskro.

18 Modlinen tumen furt andro Duchos a anen o modlitbi the o mangipena anglo Del. A pašoda den furt pozoris a modlinen tumen vaš savore manuša le Devleskre.

19 Modlinen tumen the vaš ma, hoj mange te avel dino o lav, sar prevakerava, hoj te vakerav bi e dar o garudipen le evaňjelioskro.

20 Me somas bičhado leš te vakerel, a vašoda som akana andre bertena. Mangen tumen vaš ma, hoj bi e dar te vakerav o lav avke, sar mušinav.

O posledna pozdravi

21 O Tichikus, amaro lačo phral the o pačivalo služobňikos andro Raj, dela tumenge te džanel, sar manca hin a so kerav.

22 Me les bičhadom ke tumende, hoj te džanen pal amende, sar sam, a te anel tumenge o radišagos andro jile.

23 O Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Raj, mi del le phralen o smirom, o kamiben the o pačaben.

24 Le Devleskri milost mi el savorenca, ko kamen amare Rajes le Ježiš Kristus le kamibnaha, so šoha na preačhel.

Le Pavloskro lil le Filipanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol the o Timoteus, o sluhi le Ježišoskre Kristoskre, pisinās savore Devleskre manušenge andro Ježiš Kristus, save hine andro foros Filipi, the le z borengre vodcenge the dijakonenge.

² E milost tumenge the o smirom le Devlestar, amare Dade star, the le Rajestar le Ježišostar Kristostar!

Le Pavloskri modlitba

³ Palikerav mire Devleske, kecivar mange ča pre tumende leperav.

⁴ Andre dojekh miri modlitba man modlinav furt radišagoha vaš tumenge savorengre,

⁵ bo mange pomožinas andre služba le evaņjelioskri le ešebne dživesestar džī akana.

⁶ Vašoda pačav, hoj o Del dokerela e lači buči, so andre tumende chudna te kerel, džī andre oda džives, sar o Ježiš Kristus avela pale.

⁷ Me mange oda šaj gondolinav pal tumende savorende. Se tumen mange san andro jilo, bo savoren tumen hin o kotor manca pre milost le Devleskri, či akana, sar som andre bertena, abo akor, sar braņinahas a zoraļarahas o evaņjelium.

⁸ O Del mange hino švedkos, sar mange pal tumende savorende igen džal le Ježišoskre Kristoskre kamibnaha.

⁹ A modlinav man vaš oda, hoj tumaro kamiben te barol buter a buter, hoj te prindžaren o čačipen a mištes te achalon

¹⁰ a te džanen te rozsudzinel, so hin nekfeder. Modlinav man, hoj te aven žuže the bi o binos andro Džives le Kristoskro

¹¹ a te avel andre tumende pherdo čačipnaskro ovocje, so avel le Ježišostar Kristostar – pre slava the pre chvala le Devleskri.

Pal o Pavol andre bertena

¹² Phralale, kamav, hoj te džanen, hoj oda, so pes mange ačiļa, pomožinda le evaņjelioske.

¹³ Savore slugađa andro palacis a the savore okla džene pes dodžanle, hoj som phandlo andre vaš o Kristus.

¹⁴ Oda, hoj som andre bertena, zoraļardā but phralen andro Raj, hoj meksa šmeleder a bi e dar te vakeren o Lav.

¹⁵ No varesave phrala kazinen pal o Kristus, bo zavidzinen a kamen pes te vesekedinel, ale aver džene kazinen pal o Kristus lače jilestar.

¹⁶ On oda keren kamibnastar, bo džanen, hoj kade som vašoda, hoj braņinav o evaņjelium,

¹⁷ no aver džene kazinen pal o Kristus, bo kamen pes te ispidel anglal a na keren oda žužes, bo peske gondolinen, hoj mange kerena buter pharipen andre bertena.

¹⁸ Ale so paloda? Či imar pes kazinel kavke abo kavke – či kamukeri vaj andro čačipen – pal o Kristus pes kazinel.

Oleske radisaļuvav a mek radisaļuvava,

19 bo džanav, hoj oda mange ela pre zachrana prekal tumare modlitbi the prekal e pomoca le Ježišoskre Kristoskre Duchoskri.

20 Igen pre oda užarav a mukav man pre oda, hoj man andre nisoste na lažava. Pačav, hoj leske služinava bi e dar a avke sar furt the akana ela o Kristus barardo andre miro telos – či dživava, abo merava.

Te dživel hin o Kristus

21 Bo prekal mande te dživel hin o Kristus a te merel hin o ziskos.

22 Ale te oleha, hoj dureder dživava andro telos, šaj kerava buter lači buči, na džanav so mange te kidel avri.

23 Cirdel man pro soduj seri: Kamav te merel a te avel le Kristoha, bo ada mange ulahas nekfeder;

24 ale prekal tumende hin feder, hoj te ačhav andro telos.

25 Aleske pačav a džanav, hoj ačhava a avava tumenca savorencia pre tumaro lačo the radišagos andro pačaben.

26 Avke tumen mek buter šaj lašarena manca andro Ježiš Kristus, sar avava pale ke tumende.

O dživipen pal o evaňjelium le Kristoskro

27 Ča dživen avke, sar tumenge oda phenel le Kristoskro evaňjelium. Či imar avava a dikhava tumen, abo na avava, kamav te šunel pal tumende, hoj ačhen zoraes andre jekh duchos a jekhetane tumen maren vaš o pačaben le evaňjelioskro.

28 Ma den tumen nisoha te daravel avri olenge, ko pre tumende džan! Oda ela znaenje le Devlestar, hoj on ena zničimen a tumen avena zachrañimen.

29 Bo tumenge sas diñi e milost, na ča hoj andro Kristus te pačan, ale the te cerpinen vaš leske.

30 Se the tumen predžan ajse pharipnaha, savo dikhlan pre ma a pal savo the akana šunen, hoj mek predžav.

2

1 Vašoda, te tumen hin varesavo povzbudeñje andro Kristus, varesavo pošeñje leskre kamibnastar, varesavo spoločenstvo andro Duchos, varesavo lačhipen the milosrdenstvo,

2 akor naplñinen miro radišagos avke, hoj gondolinena jednakones, kamena tumen jednakones a avena jekh andro duchos the andro gondolišagos.

3 Ma keren nič prekal tumaro baripen abo vašoda, hoj tumen o manuša te lašaren, ale andre pokora dikhen jekh avren bareder pestar.

4 Ma dikhen sako ča pre tumaro, ale sako the pre oda, so hin avrengro.

Te avas ajse pokorna, sar sas o Ježiš

5 Mi el andre tumende ajso gondolišagos, sar sas the andro Ježiš Kristus:

6 Ov, savo sas ipen ajso sar o Del,
peske na gondolinelas,

hoj mušinel te ačhel
andre le Devleskri podoba,

7 ale korkoro savoro omukla
a priiła e podoba le sluhaskri,

ačhila ajso sar o manuš

a sikađa pes sar manuš.

⁸ Ponižinda pes

a sas poslušno dži o meriben

- dži o meriben pro kerestos.

⁹ Vašoda les o Del hazdña upral savoreste

a diña les nav, so hin upral dojekh nav,

¹⁰ hoj andro nav Ježiš

te bandol dojekh khoč andro ņebos,

the pre phuv the tel e phuv,

¹¹ hoj dojekh čhib te viznavinel,

hoj o Ježiš Kristus hino Raj,

pre slava le Devleskri le Dadeskri.

¹² Vašoda, mire lače phralale, sar furt man šunenias - oda na ča akor, sar paš tumende somas, ale mek buter akana, sar tumenca na som - keren buči pre tumaro spaseŋje andre sveto dar anglo Del the andre bari pačiv.

¹³ Bo o Del hino oda, ko andre tumende kerel, hoj na ča te kamen, ale the te keren oda, so hin leske pre dzeka.

¹⁴ Savoro keren bi o dudrišagos the bi o vesekedišagos,

¹⁵ hoj te aven bi e chiba, žuže čhave le Devleskre maškar kada falošno the previsardo pokoleŋje, hoj te švicinen maškar lende sar o čercheňa pro ņebos.

¹⁶ Chuden tumen zorales le dživipnaskre lavestar, hoj mange oda te avel andro Džives le Kristoskro pro lašariben, hoj na denašavas aňi na keravas e buči hijaba.

¹⁷ No kajte ulahas miro dživipen avričhordo sar obeta pre sveto služba tumare pačabnaskri, radisaľuvav jekhetane tumenca savorencas.

¹⁸ Avke the tumen radisaľon jekhetane manca.

O Timoteus the o Epafroditos

¹⁹ Ale mukav man andro Ježiš Kristus pre oda, hoj ke tumende sig bičhavava le Timoteus a radisaľuvava, sar man dodžanava, sar tumenge hin.

²⁰ Bo nane man ņiko ajso sar ov, ko avke pal tumende gondoliňel a čačes pes pal tumende starinel.

²¹ Bo savore roden ča peskro a na le Ježišoskro Kristoskro.

²² Ale pal o Timoteus džanen, sar pes presikađa, bo sar o čhavo le dadeha jekhetane manca služinelas andro evaňjelium.

²³ Pačav, hoj les bičhavava takoj, soča man dodžanava, so manca ela.

²⁴ Ale pačav andro Raj, hoj the me korkoro sig avava.

²⁵ Dičholas pes mange avke, hoj kampil ke tumende te bičhavel pale le Epafroditos, mire phrales - savo manca jekhetane kerel e buči a jekhetane pes manca the marel - saves tumen bičhadan, hoj pes te starinel pal oda, so mange kampil.

²⁶ Igen tumen kamelas te dikhel a na sas leske mištes, hoj tumen došundan, hoj nasvaliľa.

²⁷ Bo ov čačes pro meriben nasvalila, ale o Del sas ke leste lačhejleskro, a na ča ke leste, ale the ke mande, hoj man te na el mek bareder pharipen.

²⁸ Vašoda les so neksigeder bičhađom ke tumende, hoj pale te radisałon, sar les dikhena, a man hoj te avel frimeder pharipen.

²⁹ Avke les prilen savore radišagoha andro Raj. Kajse manušen den pačiv,

³⁰ bo vaš e buči le Kristoskri sas imar dži paš o meriben. A na darandila te del the peskro dživipen, hoj te kerel prekal mande oda, so tumen našti kerđan.

3

O spravodlišagos prekal o pačaben

¹ No akana mek phenav, phralale mire, radisałon andro Raj. Nane mange phares tumenge pale oda te pisinel a tumenge oda hin pro lačo.

² Den tumenge pozoris pro rikone, pro nalačhe manuša, pre ola, ko čingeren o řelos.

³ Bo amen sam čačes obrezimen, amen, ko služinas le Devleske andre leskro Duchos a lašaras pes andro Kristus a na mukas pes pre amaro řelos,

⁴ kajte me man šaj mukłomas the pre miro řelos.

Te peske vareko aver gondolinel, hoj pes šaj mukel pro řelos, meksa buřer me:

⁵ Somas obrezimen pro očitoto džives, andral o izraeliko rodos, andral o kmeňos Benjamin, Hebrejis le Hebrejendar a pal o zakonos Farizejis;

⁶ bara chołaha andro jilo igen džavas pre cirkev; a dolikeravas savoro, so kamel o zakonos.

⁷ Ale oda, so mange sas pre chasna, akana prekal ma hin sar nič vaš o Kristus.

⁸ Ale čačes dikhav savoro sar našađipen, bo vzacneder mange hin, hoj te prindžarav le Ježiš Kristus, mire Rajes. Vaš leste oda savoro odčhidom a hin mange oda sar šmeci, hoj te dochudav le Kristus

⁹ a te avav arakhlo andre leste sar ajso manuš, savo nane čačipnaskro korkoro pestar prekal o skutki le zakonostar. Hoj te avav čačipnaskro prekal o pačaben andro Kristus: Čačipnaskro le Devlestar prekal o pačaben;

¹⁰ hoj te prindžarav les the e zor, so les uštada andral o meriben; hoj te lidžav leskre dukha a te avav ajso sar ov andre leskro meriben,

¹¹ hoj varesar te dođžav ke oda, hoj avava uštado andral o meriben.

Te džal pal e řeboskri odmena

¹² Na hoj oda savoro imar te dochudňomas abo imar te ulomas dokonalo, ale denašav, hoj te dochudav oda, prekal soste man o Ježiš Kristus imar dochudňa.

¹³ Phralale, me mange na gondolınav pal mande, hoj imar oda dochudňom, ale kada jekh kerav: Bisterav pre oda, so hin pal ma, a kerav sa, hoj te dochudav oda, so hin anglal ma.

¹⁴ Denašav andro cielos, hoj te zvıřazinav e řeboskri odmena, prekal savi man o Del vičindā andro Ježiš Kristus.

¹⁵ A kavke kampil te gondolinel amenge savorenge, ko sam dospela andro pačaben. A te pal varesoste avres gondolinen, the oda tumenge mek o Del sikavela.

¹⁶ Ča dživas dureder andre oda, so imar priilam.

¹⁷ Phralale mire, keren avke sar me. A dikhen mištes pre ola džene, save dživen avke, sar tumenge amen sikadam.

¹⁸ Bo but džene, save avke dživen a pal save tumenge imar buterval phenavas a the akana rovbnaaha phenav, dživen sar neprijateľa le Kristoskre kerestoske.

¹⁹ Lengro końec hin o meriben, lengro del hin lengro per, lengri slava hin e lađž, bo gondolinen ča pre oda, so hin pre kadi phuv.

²⁰ Ale amaro kher hin andro ņebos a odarik užaras the le Spasitelis, le Rajes le Ježiš Kristus.

²¹ Ov peskra zoraha, savaha peske šaj thovel savoro tel o pindre, čerinela amare slaba meribnaskre feľa pre ajse, sar sas leskro oslavimen felos.

4

¹ Avke, mire lače phralale, saven kamav a save mange chibalinen, tumen san miro radišagos the miro lašariben! Vašoda, mire kamibnaskre phralale, ačhen zoraha andro Raj!

O Pavol zoraľarel le pačabnaskren

² Mangav tut, Evodio, a mangav the tut, Sinticho: Mi el tumen jekh gondolišagos andro Raj!

³ Mangav the tut, miro verno phrala*: Pomožin ole pheńenge, se the on manca phares kerenas buči vaš o evańjelium jekhetane le Klementoha the mek avrenca, savengre nava hine pisimen andre kńižka le dživipnaskri.

⁴ Radisaľon andro Raj furt a pale phenav: Radisaľon!

⁵ Tumaro lačhipen mi prindžaren savore manuša. O Raj hino pašes!

⁶ Pal ņisoste tumen ma starinen, ale andre savoreste, andro modlitbi the andro mangipena phenen le Devleske palikeribnaaha, so tumenge kampil.

⁷ A o smirom le Devleskro, so hin upral dojekh godi, chrańinela tumare jile the tumare gondolišagi andro Ježiš Kristus.

⁸ No akana pro ostatkos, phralale, phenav: Gondolinen pre oda, so hin čačo, pačivalo, čačipnaskro a žužo, pre oda, so hin šukar, igen lačo a pro lašariben.

⁹ Keren oda, so sikliľan, so priilan, šundān a dikhľan pre ma. A o Del, savo del o smirom, ela tumenca.

O palikeriben vaš o dari

¹⁰ Igen radisaľiľom andro Raj, hoj tumen pale chudńan te starinel pal ma. Džanav, hoj tumen na preačhiľan pal ma te starinel, ča na sas tumen, kana mange oda te sikavel.

¹¹ Na vakerav kada vašoda, hoj mange vareso chibalinel, bo me sikliľom te avel spokojno oleha, so man hin.

¹² Džanav te dživel, sar man hin frima, the akor, sar man hin but. Andre savoreste the andre savore veci som avrisikado: Džanav te avel

* 4:3 Abo: Mangav the tut, Sizigos

spokojno, sar som čalo vaj sar som bokhalo, the sar man hin but the akor, sar som andro čoripen.

¹³ Savoro birinav andro Kristus, bo ov man del zor.

¹⁴ Ale mištes kerdan, hoj mange pomožindan andre miro pharipen.

¹⁵ The tumen, o Filipana, džanen, hoj kanastar chudňom te vakerel o evaňjelium, sar odgelom andral e Macedonija, aňi jekh khangeri mange na pomožinelas andre oda, so mange kampelas, ča tumen korkore.

¹⁶ Bo the akor, sar somas andre Tesalonika, bičhađan mange buterval oda, so mange kampelas.

¹⁷ Na džal mange pal tumare dari, ale džal mange pal o ovocje, so olestar barola pre tumaro lačo.

¹⁸ Chudňom savoro, hin man mek buter, sar mange kampil; hin man savoro pherdo olestar, so bičhađan mange le Epafroditoha. Oda hin sar e šukar voňa, sar e kamibnaskri obeta igen šukar le Devleske.

¹⁹ A miro Del tumen dela savoro, so tumenge kampil peskre barvalipnastar andre slava andro Ježiš Kristus.

²⁰ Le Devleske, amare Dadeske, mi džal e slava pro furt. Amen.

O posledna pozdravi

²¹ Pozdravinen savore Devleskre manušen andro Ježiš Kristus. The o phrala, save hine manca, tumen pozdravinen.

²² Pozdravinen tumen savore Devleskre manuša a nekbuter ola, ko služinen andro palacis le cisariskro.

²³ E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca savorenca.

Le Pavloskro lil le Kološanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, le Devleskra volatar o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, the o phral o Timoteus

² pisinas le Devleskre manušenge, le verne phralenge andro Ježiš Kristus, save hine andro foros Kolosi:

E milosť the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadestar!

O Pavol palikerel le Devleske

³ Sar pes modlinas, furt palikeras vaš tumenge le Devleske, savo hino o Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro.

⁴ Bo šundam pal tumaro pačaben andro Ježiš Kristus the pal o kamiben, so tumen hin ke savore manuša le Devleskre,

⁵ angle nadej, savi tumenge hiňi pripravimen andro űebos a pal savi imar sigeder šundam andro čačipnaskro lav, andro evaňjelium,

⁶ savo avľa ke tumende. Avke sar pal calo svetos avke the maškar tumende oda evaňjelium anel ovocje a rozbarol ole dživesestar, kanastar šundam a prindžardam čačes le Devleskri milosť.

⁷ Avke sar oda siklilan le Epafrasistar, amare vzacne phralestar, savo služinel jekhetane amenca a hino verno služobňikos le Kristoskro prekal tumende.

⁸ Ov amenge vakerelas the pal tumaro kamiben andro Duchos.

⁹ Vašoda the amen ole dživesestar, sar oda šundam, pes na preačas vaš tumenge te modlinel. Mangas le Devles, hoj tumen te napľinil, hoj te prindžaren, so hin leskri voľa, hoj tumen te avel savoro godaveripen the savori duchovno godi.

¹⁰ Mangas, hoj te dživen avke, sar tumendar oda o Raj kamel, a hoj leske te aven andre savoreste pre dzeka, a te anen o ovocje andre savore lače veci, so kerena, a hoj furt buter a buter te prindžaren le Devles.

¹¹ A mek mangas, hoj tumen te del savori zor peskra slavna zoratar, hoj te birinen savoro te zlidžal, te aven trpezliva a radišagoha

¹² te palikeren le Dadeske, savo tumendar kerda ajsen, save šaj chuden o kotor andro đedictvos maškar le Devleskre manuša andro krališagos le švetloskro.

¹³ Ov amen cirdňa avri andral e zor le kalipnaskri a prethoda andro krališagos peskre Časkro, saves kamel.

¹⁴ Andre leste sam avricinde [prekal leskro rat] a o bini amenge hin odmukle.

¹⁵ O Kristus hino o obrazis le űeviditelne Devleskro. Ov hino o ešebno Čhavo, savo hino upral savoreste, so hin stvorimen.

¹⁶ Bo andro Kristus sas stvorimen savoro andro űebos the pre phuv - oda, so dičhol, the oda, so na dičhol, či o troni abo o raja, či o kraľa abo o autoriti - savoro hin stvorimen lestar a prekal leste.

¹⁷ O Ježiš hino anglal savoreste a andre leste likerel savoro jekhetane.

18 Ov hino o šero le teloskro, la cirkvakro. Ov hino ešebno, ko uštifa andral o meriben, hoj te avel andre savoreste ešebno.

19 Bo le Devleske sas pre dzeka, hoj te dživel savoreha andre peskro Čhavo

20 a prekal leste te zmjerinel savoro, so hin pro ņebos the pre phuv, hoj te anel o smirom prekal leskro rat, savo čuliła avri pro kerestos.

21 Tumen sanas varekana igen dur le Devlestar a sanas le Devleskre ņeprijateła angle tumare nalače skutki, so kerenas a gondolinas.

22 Ale akana san zmjerimen leha prekal leskro Čhavo, savo muła andro manušeskro telos vašoda, hoj tumen te ačhavel anglo Del sveten, žužen the bi o binos.

23 No oda ča akor, te likerena avri, te ačhena zoraes andro pačaben a te tumen na visarena het la nađejatar, pal savi šundan andro evaŋjelium. Oda evaŋjelium pes vakerel savore manušenge pro svetos. Me, o Pavol, ačhilom služobňikos ole evaŋjelioske.

Le Pavloskri služba prekal e cirkev

24 Akana radisaluvav, hoj šaj cerpinav vaš tumenge a šaj lidžav the me pre miro telos vareso olestar, so o Kristus cerpinda vaš leskro telos, so hin e Cirkev.

25 Me ačhilom o služobňikos la cirkvakro, avke sar oda o Del kamelas. A diňa man andre kadi buči prekal tumaro lačo, hoj te vakerav calo lav le Devleskro,

26 o garudipen, so sas but berša the pokoleňja garudo, ale akana sas sikado le Devleskre manušenge.

27 Lenge o Del kamla te del te džanel, savo slavno barvalipen hin andre oda garudipen maškar o narodi. Oda garudipen hin o Kristus andre tumende, e nađej la slavakri.

28 Ov hin oda, pal kaste kazinas, dovakeras a sikavas dojekhe manušes andre savoro godaveripen, hoj dojekhe manušes te anas anglo Del sar dokonales andro Kristus.

29 A vaš kada man marav a kerav savoro leskra zoraha, savi andre mande zoraes kerel.

2

1 Bo kamav, hoj te džanen, sar kade kerav phares buči vaš tumenge the vaš ola, ko hine andre Laodikea, the vaš savorenge, save man mek šoha na dikhle.

2 Kamav, hoj te aven povzbudzimen andro jile a spojimen andro kamiben, hoj te dochuden savoro barvalipen andre oda, hoj achalona savoreske a prindžarena le Devleskro garudipen, so hin o Kristus.

3 Bo andre leste hin garudo savoro godaveripen the o prindžaripen, so hin baro barvalipen.

4 Ale kada phenav vašoda, hoj tumen ņiko te na odcirdel le falošne vakeribnaha.

5 Bo kajte na som tumenca andro telos, som tumenca andro duchos a radisaluvav, sar dikhav tumaro poradkos the tumaro zoralo pačaben andro Kristus.

Andro Kristus hin savori plnost

6 Sar priilan le Ježiš Kristus, le Rajes, avke the dživen jekhetane leha.

7 Aven zakoreňimen the zathode andre leste, zorale andro pačaben, avke sar sanas sikade, a aven naplňimen le palikeribnaha.

⁸ Den tumenge pozoris pre oda, hoj tumen vareko te na lel andro otroctvos varesava prazdna the falošna filozofijaha, savi hiñi zathodi pre le manušengre tradiciji the pro svetoskre sikavibena, a na pro Kristus.

⁹ Bo andro Kristus dživel savori plnoš le Devleskri, andre le manušeskro felos.

¹⁰ A the tumen dochudñan e plnoš andre leste. Ov hino upral savore raja the autoriti.

¹¹ Tumen san andre leste obrezimen, ale na san obrezimen le manušeskre vastenca. Ale o Kristus tumen obrezinda akor, sar sas pal tumende čhido tele o felesno dživipen.

¹² Bo sar sanas bolde, sanas parunde le Kristoha a andro bolipen sanas the uštade andral o meriben jekhetane le Kristoha prekal o pačaben andre zor le Devleskri, savo les uštada andral o meriben.

¹³ A the tumen, so sanas mule andre tumare bini the andre oda, hoj na sanas obrezimen pre tumare tela, o Del obdžidarda jekhetane le Kristoha, sar amenge odmukla savore bini.

¹⁴ O Del mažinda avri oda dlžno lil, so svedčinelas pre amende, hoj na dolikerahas le Mojžišoskro zakonos. Mažinda avri oda lil oleha, hoj les primarda pro kerestos.

¹⁵ Odzbrojinda le duchovne rajen the autoriten a anda len avri anglal sakoneste pre ladž, akor sar pro kerestos upral lende zviťazinda.

¹⁶ Ńiko tumen te na sudzinel vaš oda, so chan a pijen, añi vaš varesavo inepos, añi vaš o inepos le Neve čhoneskro, añi vaš o šabat.

¹⁷ Bo kala hine ča o ciñi ole vecengre, so avena, ale e skutočnoš hin o Kristus.

¹⁸ Ma domuken, hoj kajse manuša, save pestar keren kamukeri pokorna a lašaren le añjelen, tumenge te len het tumari odmena vaš o viťazstvo. On pes ča furt lidžan upre oleha, so dikhle, a lašaren pes barikanes andre peskro manušeskro gondolišagos.

¹⁹ Kajse manuša pes na likerem le šerestar, so hin o Kristus. O šero likerel jekhetane calo felos, savo hino prephandlo le šlachenca the le klubenca, hoj te barol avke, sar oda o Del kamel.

Nevo dživipen andro Kristus

²⁰ Te imar muľan le Kristoha kale duchovne zorengre andral kada svetos, akor soske tumen mek podden sar ola manuša, so dživen andro svetos, kajse prikazenge?

²¹ „Ma chude tut olestar! Ma koštoľin! Añi ma le andro vasta!“

²² Oda hin ča le manušeskre prikazi the sikavibena pal o veci, so pes chal a pijel – hine ča jekhvar pre chasna a palis nane.

²³ Kajse prikazi dičhon avri sar godaver, bo ola manuša korkore pestar keren pobožna the pokorna oleha, hoj peskre tela den te cerpinel. Ale oda na pomožinel le manušeske, hoj te preačhel te kerel oda, so kamel o felos.

3

¹ Avke, te imar uštilan le Kristoha andral o meriben, roden oda, so hin upre, kaj bešel o Kristus pal e čači sera le Devleskri.

² Gondolinen pre oda, so hin upre, a na pre oda, so hin pre phuv.

³ Bo imar muľan a tumaro dživipen hin garudo le Kristoha andro Del.

4 A sar pes sikavela o Kristus, tumaro dživipen, akor pes the tumen leha sikavena andre slava.

O purano the o nevo dživipen

5 Vašoda murdaren andre tumende o žadosci le teloskre: O lubipen, o nalačhipen, o nažužipen, e nalači žadosca the o lakomstvo, so hin e modlošlužba.

6 Angle kala veci avel e cholí le Devleskri pre ola, ko na kamen te šunel.

7 The tumen varekana avke andre kada phirenas a dživenas.

8 Ale akana čhiven tumendar kada savoro het: E cholí, e vibušnosť, o nalačhipen, o nalače lava pal aver džene the o džungale lava andral o muj.

9 Ma klaminen jekh avreske, bo imar čhidan tele le purane manušes leškre skutkenca

10 a urđan pre tumende le neve manušes, saves o Del furt kerel neveder pal peskri podoba, hoj furt feder te prindžarel Oles, ko les kerda.

11 Avke akana imar nane rozđjel či hin vareko Grekos abo Židos, obrezimen abo naobrezimen, cudzincos abo barbaris*, otrokos abo slobodno, ale o Kristus hin savoro a ov hino andre savorende.

12 Tumen san le Devleskre avrikidle manuša, sveta, saven o Del igen kamel, vašoda tumen uren andro lačhejileskeriben, lačhipen, pokora, kovlejšileskeriben the trpezlívost.

13 Zlidžan jekh avres a odmuken tumenge, te hin varekas vareso pre varekaste. Odmuken jekh avreske avke, sar o Kristus odmukla tumenge.

14 Ale upral savoreste uren tumen andro kamiben, savo sphandel savoro andre dokonalo jednota.

15 A o smirom le Kristoskro mi lidžal tumare jile, se sanas vičimen andre jekh telos, hoj te dživen andro smirom. A aven vđačna.

16 O lav le Kristoskro mi el barvales andre tumende. Andre savoro godaveripen sikaven jekh avres a dovakeren tumenge. A palikeribnaha andro jile gilaven le Devleske o žalmi, o chvali the o duchovna gila.

17 A savoro, so keren, abo vakeren, keren andro nav le Rajeskro le Ježišoskro a prekal leste palikeren le Devleske, amare Dadeske.

Sar te dživel o nevo dživipen

18 Džuvlale, podden tumen tumare romenge, avke sar oda kampil te kerel andro Raj.

19 Muršale, kamen tumare romňijen a ma chučkeren pre lende avri cholaha.

20 Čhavorale, šunen le dajen the le daden andre savoreste, bo ada hin le Rajeske pre dzeka.

21 Dadale, ma aven igen zorale pre tumare čhave, hoj te na pes phanden andre peste.

22 Tumen, o sluhi, šunen tumare rajen andre savoreste a ma služinen pačivales ča anglal lengre jakha sar ola, ko kamen te avel pre dzeka le manušenge, ale služinen žuže jilestar a daratar le Devlestar.

23 Savoro, so keren, keren andral o jilo sar le Rajeske, a na sar le manušenge.

* 3:11 Skitos

²⁴ Se džanen, hoj le Rajestar chudena o dedictvos sar o počičiben, bo le Rajeske le Kristoske služinen.

²⁵ Oleske, ko kerel o nalačhipen, ela počimen vaš oda nalačhipen, so kerda. Bo o Del peske na kidel avri nisave manušes, sar sudžinel.

4

¹ Tumen, o raja, den le sluhenge oda, so hin spravodljivo a so peske zaslužinen. Se džanen, hoj the tumen hin Raj andro ņebos.

Te ačhen andro modlitbi

² Ačhen andro modlitbi, aven upre a ma soven, ale furt palikeren le Devleske.

³ Modlinen tumen the vaš amenge, hoj amenge o Del te phundravel o vudar prekal o lav, hoj te vakeras le Kristoskro garudipen, vaš savo som akana andre bertena.

⁴ Modlinen tumen, hoj oda garudipen te sikavav žužes, avke sar kampil.

⁵ Dživen godaha anglo napačabnaskre manuša a viuzinen avri dojekh časos.

⁶ Tumaro vakeriben mi el furt pherdo le kamibnaha, lačo sar o chaben le loneha, hoj te džanen, sar kampil sakoneske te odphenel.

O posledna pozdravi

⁷ Miro lačo phral the pačivalo služobňikos, savo amenca jekhetane služinel le Rajeske, o Tichikus, tumenge dela te džanel savoro, so manca hin.

⁸ Me les bičađom ke tumende vašoda, hoj tumen te dodžanen, sar amenge hin a so keras, hoj tumenge te anel o radišagos andro jile.

⁹ Džal leha o Onezimus, o pačivalo the lačo phral, saves igen kamas a hino jekh tumendar. On tumenge dena te džanel sa, so pes kade kerel.

¹⁰ Pozdravinel tumen o Aristarchos, savo hino manca jekhetane andre bertena, the o Marek, le Barnabašiskro strično phral. (Pal leste tumenge imar pisindom, hoj les te prilen, te avela ke tumende.)

¹¹ Pozdravinel tumen the o Jesus, saves vičinen Justus. Le Židendar ča on korkore keren manca jekhetane buči prekal o krališagos le Devleskro a but mange pomožinde.

¹² Pozdravinel tumen o Epafras, savo hino jekh tumendar, o slugas le Ježišoskro Kristoskro, savo pes furt vaš tumenge marel andre peskre modlitbi, hoj te ačhen zoraha andro pačaben, te aven dokonala a andre savoreste te keren le Devleskri voľa.

¹³ Šaj phenav pal leste, hoj kerel bari buči vaš tumenge the vaš ola, ko hine andre Laodikea the andro Hierapolis.

¹⁴ Pozdravinel tumen o Lukaš, o doktoris, saves rado dikhas, the o Demas.

¹⁵ Pozdravinen le phralen andre Laodikea the andre Nimfa the e khangeri, so hiňi andre leskro kher.

¹⁶ A sar ela o ĩl pregendo ke tumende, den, hoj les te pregenen the andre khangeri andre Laodikea. A tumen pregenen o ĩl andral e Laodikea.

¹⁷ A phenen le Archipaske: Snažin tut te dokerel odi buči, so priilal le Rajestar.

¹⁸ Me, o Pavol, mire vasteha kada pisinav a pozdravinav tumen. Ma bisteren pre mire lanci! E milosť le Devleskri mi el tumenca savorenc!

Le Pavloskro ešebno lil le Tesaloničanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o Silvan the o Timoteus pisinās le manušenge andro foros Tesalonika, la khangerake, so hiñi andro Del amaro Dad the andro Raj Ježiš Kristus:

E milost' the o smirom tumenge!

² Amen palikeras le Devleske vaš tumenge savorenge furt, sar tumen leperas andre amare modlitbi.

³ Na preačas te leperel anglo Del amaro Dad tumari buči, so keren le pačabnastar, tumari služba andro kamiben the oda, savi zorali hiñi tumari nađej andre amaro Raj Ježiš Kristus.

⁴ Amen džanas, phralale, hoj o Del tumen kamel a kidña peske tumen avri.

⁵ Bo amaro evaňjelium na avla ke tumende ča le lavenca, ale la zoraha the le Svete Duchoha the andre bari istota. Se tumen džanen, sar dživahas maškar tumende, a oda sas prekal tumaro lačo.

⁶ A tumen napodobňinenas amen a the le Rajes, sar priiľan o lav andro but cerpišagi radišagoha le Svete Duchostar.

⁷ Vašoda san priklados savorenge, save pačan andre Macedonija the andre Achaja.

⁸ Bo tumendar geľa o lav le Rajeskro na ča andre Macedonija the andre Achaja - pre dojekh than pes rozľigenda tumaro pačaben andro Del. Vašoda amenge imar na kampil buter nič te vakerel,

⁹ bo on korkore vakeren pal oda, sar amen priiľan a sar tumen visardan le modlendar ko Del, hoj te služinen le džide the čače Devleske.

¹⁰ Vašoda akana užaren leskre Čhas le Ježiš, saves o Del uštađa andral o meriben a savo amen zachrañinel andral odi cholı, so avela.

2

Pal e buči andre Tesalonika

¹ Tumen korkore džanen, phralale, hoj amen na avlam ke tumende hijaba.

² Se džanen, hoj angloda but precerpindam andro Filipi a hoj amen ande avri pre lađž. Ale the avke arakhlam e zor andro Del te vakerel tumenge o evaňjelium le Devleskro bi e dar, kajte but manuša džanas pre amende.

³ Bo oda, so amen tumenge vakerahas, na sas, hoj varekaha te thovas avri, a na sas aňi le klamišagoha, aňi le nažuže jilenca,

⁴ ale vašoda, hoj amen o Del dikhla sar hodnen, diňa amenge o evaňjelium a avke les vakeras - na avke, hoj te avas pre dzeka le manušenge, ale le Devleske, savo skušinel amare jile.

⁵ Se tumen džanen, hoj šoha tumenge na vakerahas gule lava, aňi na samas izdrade pal tumare love andre amare jile – o Del hino amaro švedkos.

⁶ Aňi na rodahas e slava le manušendar – aňi tumendar, aňi ñikastar avrestar.

⁷ Bo sar o apoštola le Kristoskre šaj tumendar užardamas, hoj pes pal amende te starinen.

No amen avke na kerđam, ale samas ke tumende kamibnaskre sar e daj, savi pes starinel pal peskre čhave.

⁸ Avke tumen kamahas, hoj anahas tumenge na ča o evaňjelium, ale dahas the peskre dživipena, bo igen peske tumen zakamlam.

⁹ Se leperen tumenge, phralale, pre amari phari buči. Rat-džives kerahas, hoj te na avas tumenge pre meň, medik tumenge vakerahas o evaňjelium le Devleskro.

¹⁰ Tumen san švedki a the o Del, sar pobožne, spravodlivones the žužes pes likerahas maškar tumende, so pačan.

¹¹ Tumen džanen mištes, hoj dojekheha tumendar kerahas avke, sar o dad kerel peskre čhaha:

¹² Zoraľarahas, dovakerahas a priphenahas tumenge, hoj te dživen lačo dživipen, so hin pre dzeka le Devleske, savo tumen vičinel andre peskro kraľišagos the andre peskri slava.

¹³ Vašoda na preačas te palikerel le Devleske, hoj na priľan sar o lav le manušeskro, oda lav, so šundān amendar, ale sar le Devleskro lav. Bo ajsa čačes hino oda lav, so kerel andre tumende, save pačan.

¹⁴ Se tumen, phralale, ačhiľan ajse sar le Devleskre zbori andro Ježiš Kristus andre Judsko. Bo avke, sar on cerpinenas le Židendar, avke the tumen cerpinenas tumare manušendar.

¹⁵ Ola Židi murdarde amare Rajes le Ježiš a the peskre proroken a the pre amende džanas. On nane le Devleske pre dzeka a hine ñeprijaťeľa savore manušenge.

¹⁶ Na domuken amenge te vakerel le avre narodenge, hoj te aven zachraňimen, a oleha mek furt buter dothoven paš peskre bini. Ale e choľi le Devleskri imar avľa pre lende.

O Pavol kamel te avel pale ke lende

¹⁷ Phralale, kajte amen geľam het tumendar pro sikra, na geľam het le jileha. Igen tumen kamahas te dikhel a kerahas sa prekal oda, hoj tumen te dikhas.

¹⁸ A kamahas te avel ke tumende – me, o Pavol, buterval kamavas – ale o satan amenge na domukľa.

¹⁹ Bo ko hin amari nađej, amaro radišagos, vaj amari baripnaskri koruna? Či na san oda tumen angle amaro Raj Ježiš Kristus, sar avela?

²⁰ Tumen san amari slava the amaro radišagos!

3

¹ Vašoda, hoj imar buter našťi likerahas avri, phendān peske, hoj ačhaha andro Ateni korkore,

² sar bičhadān le Timoteus, amare phrales the le Devleskre služobňikos, savo amenca kerel jekhetane e buči prekal o evaňjelium le Kristoskro, hoj tumen te zoraľarel a hoj te pomožinel tumare pačabnaske,

³ hoj ņiko te na omukel o pačaben andre kala pharipena. Se tumen korkore džanen, hoj amen sar pačabnaskre manuša mušinas kajse pharipenena te predžal.

⁴ The sar samas ke tumende, phenahas tumenge imar anglal, hoj pre amende avena o pharipena. A džanen, hoj avke pes the ačhila.

⁵ Vašoda, sar me imar buter našti likerđom avri, bičhadom les, hoj man te dodžanav pal tumaro pačaben, či tumen na pokušinelas o beng a amari buči palis na ulahas pre ņisoste.

⁶ Ale akana, sar avla o Timoteus tumendar ke amende, anda amenge o lačno hiros pal tumaro pačaben the kamiben. Phenda amenge, hoj pre amende furt gondolinen andro lačhipen a igen amen kamen te dikhel – avke sar the amen tumen.

⁷ Vašoda, phralale, radisalilam tumare pačabnaske, kajte amen hin bare pharipena the cerpišagi.

⁸ Akana obdžidilam, bo džanas, hoj tumen ačhen zoraha andro Raj.

⁹ Se soha šaj palikeras le Devleske vaš tumenge, vaš oda savoro radišagos, so amen tumendar hin angle amaro Del?

¹⁰ Rat-džives pes igen mangas, hoj tumen te dikhas a te dokeras oda, so mek kempel tumare pačabnaske.

¹¹ Ale ov korkoro, o Del amaro Dad the amaro Raj o Ježiš Kristus, mi lidžal amaro drom ke tumende.

¹² A mi kerel o Raj, hoj tumaro kamiben jekh ke avreste a the ke sakoneste te barol a te prečuľal avri, avke sar hin amaro kamiben ke tumende.

¹³ Mi zoraľarel tumen andro jile, hoj te aven sveta the bi o binos anglo Del amaro Dad, sar avela amaro Raj o Ježiš savore peskre manušenca. Amen.

4

O dživipen, so hin le Devleske pre dzeka

¹ No akana, phralale, mangas tumen a dovakeras tumenge andre amaro Raj Ježiš, hoj furt buter te baron andre oda, so amendar priľan. Bo amen tumen sikadam, sar kempel te dživel a te avel pre dzeka le Devleske a avke imar the dživen.

² Se džanen, save prikazaňja tumen diňam amare Rajestar le Ježišostar.

³ Bo kada hin, so o Del kamel: tumaro posveťenje, hoj tumen te zľikeren le lubipnastar,

⁴ hoj sako tumendar te džanel sar te dživel peskra romňaha svetones the andre pačiv

⁵ a na andre džungali žadosca, sar oda keren o pohana, save na prindžaren le Devles.

⁶ ņiko te na thovel avri peskre phraleha avke, hoj kerela vareso leskra romňaha. Bo amaro Raj marela sakones, ko oda kerel, sar tumenge imar sigeder zoraha priphendam the dovakerdam.

⁷ Bo na vičinda amen o Del pre oda, hoj te avas nažuže, ale hoj te dživas sveto dživipen.

⁸ Ko kada na priľel, na priľel le Devles. Bo oda nane le manušestar, ale le Devlestar, savo tumen del peskre Svete Duchos.

⁹ Pal o kamiben maškar o phrala tumenge na kempel te pisinel, bo tumen san korkore avrisikade le Devlestar, hoj jekh avres te kamen.

¹⁰ Bo imar sikaven oda kamiben savore phralenge andre cali Macedonija. Ale mangas tumen, hoj oda te keren mek buter.

¹¹ Keren sa prekal oda, hoj te dživen andro smirom a sako pes mi starinel pal peskro a mi kerel peskre vastenca e buči, avke sar tumenge oda phendām.

¹² Bo oleha tumen likerena šukares anglal ola, ko na pačan, a na avena ņikaske pre meň.

Sar o Raj avela tele

¹³ Amen kamas, phralale, hoj te džanen, so ela ole manušenca, save imar mule. Bo na kamas, hoj tumen te trapinen avke sar okla džene, saven nane nađej.

¹⁴ Bo te amen pačas, hoj o Ježiš muľa a uštila andral o meriben, ta akor pačas the oda, hoj o Del anela pale le Ježišoha olen, ko mule pačabnaha andre leste.

¹⁵ Kada, so tumenge amen phenas, hin o lava le Rajeskre: Amen, save mek dživaha, sar avela o Raj, na predenašaha olen, ko imar mule.

¹⁶ Bo sar šundola o zoralo rozkaxis, le archaňjeloskro hangos the le Devleskri truba, korkoro o Raj avela tele andral o ņebos a ola, ko mule andro Kristus, uštena ešebna.

¹⁷ A palis amen, save avaha mek džide, avaha jekhvareste cirdele upre jekhetane lenca andro chmari, kaj pes arakhaha le Rajeha. A avke avaha le Rajeha pro furt.

¹⁸ Vašoda tumen zoraľaren jekh avren kale lavenca.

5

¹ Phralale, pal o časi, kana oda avela, na kampil tumenge te pisinel,

² bo korkore mištes džanen, hoj o Džives le Rajeskro avela avke sar o živaňis prekal e rat.

³ Bo sar vakerena: „Smirom hin a na mušinas pes te daral,“ akor e bari bibach, avela jekhvareste pre lende, sar o dukha pre khabňi džuvli a na denašena.

⁴ Ale tumen, phralale, na san andro kalipen, hoj tumen oda Džives te zachudel sar o živaňis.

⁵ Bo tumen savore san o čhave le švetloskre the o čhave le dživeseskre. Amen na sam o čhave le kalipnaskre the la račakre.

⁶ Vašoda, te na sovas avke sar okla džene, ale te avas upre a te avas strižba.

⁷ Bo ola, ko soven, rači soven a ola, ko mačon, hine rači mate.

⁸ Ale amen, save sam o čhave le dživeseskre, avas strižba, uras pre peste o pancjeris le pačabnaskro the le kamibnaskro a sar e prilba e nađej pro spaseňje.

⁹ Bo o Del peske amen na kidňa avri pre peskri choli, ale pre oda, hoj te dochudas o spaseňje prekal amaro Raj Ježiš Kristus,

¹⁰ savo muľa vaš amenge, hoj te dživas jekhetane leha – či sam džide abo mule.

¹¹ Vašoda tumen zoraľaren a podhazden jekh avres, avke sar oda the keren.

O posledna pozdravi

¹² Mangas tumen, phralale, hoj tumenge te likerem olen, ko maškar tumende keren e phari buči, ko hine upral tumende andro Raj a sikaven tumen.

13 Igen tumenge len važinen a kamen len vaš lengri buči. Dživen andro smirom jekh avreha!

14 A mangas tumen, phralale: Dovakeren olenge, ko na kamen te kerel buči, podhazden olen, ko pes pomukle, pomožinen le slabenge a sakoneha likereren avri.

15 Dodikhen pre oda, hoj ņiko te na visarel varekaske pale o nalačo vaš o nalačo, ale furt tumen snažinen te kerel o lačo jekh avreske a the savore manušenje.

16 Furt radisaŀon!

17 Ma preačhen tumen te modlĭnel!

18 Andre savoreste palikeren, bo ada hin le Devleskri voŀa prekal tumende andro Ježiš Kristus.

19 Ma murdaren andre e jag le Svete Duchoskri.

20 Ma dikhen tele o prorocŀva,

21 ale savoro skušinen a o lačo tumenge muken.

22 ņič tumen te na chal le ņisave nalačhipnaha.

23 A o Del korkoro, savo amen del o smirom, mi kerel tumendar sveten andre savoreste a mi dolĭkerel tumen – calo tumaro duchos, duša the felos – bi e mel, medik na avela pale amaro Raj o Ježiš Kristus.

24 Verno hino Oda, ko tumen vičinel: Ov oda the kerela.

25 Phralale, modlĭnen tumen vaš amenge!

26 Pozdravinen šukares savore phralen jilestar.

27 Mangav tumen anglo Raj: Pregenen kada ĩl savore svete phralenge.

28 E milost' amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi avel tumenca!

Le Pavloskro dujto lil le Tesaloničanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o Silvan the o Timoteus pisinas le manuŝenge andre khangeri andro foros Tesalonika, save patrinen le Devleske, amare Dadeske the le Rajeske le Ježišoske Kristoske:

² E milost' the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadestar the amare Rajestar, le Ježišostar Kristostar!

Pal o sudos

³ Phralale, amen muŝinas vaš tumenge te palikerel furt le Devleske a hin vaš soske, bo igen barol tumaro pačaben the tumaro kamiben jekh ke avreste.

⁴ Vašoda the amen korkore pes lašaras tumenca andro khagera le Devleske, hoj sar likerem avri a pačan andre savore tumare pharipena the skuški, savenca predžan.

⁵ Kada savoro sikavel pre le Devleskro čačipnaskro sudos, a vašoda avena hodna te džal andro krališagos le Devleskro, vaš savo the cerpinen.

⁶ Bo o Del hino čačipnaskro: Dela pale o pharipen olenge, ko tumenge keren o pharipen,

⁷ ale tumenge, save san andro pharipen, dela o smirom le pharipenastar avke, sar the amenge, akor sar pes andral o ņebos sikavela o Raj o Ježiš peskre zorale aňjelenca.

⁸ Akor marela andro jagale plameňa olen, ko na prindžaren le Devles, the olen, ko na ŝunen o evaňjelium amare Rajeskro le Ježišoskro.

⁹ Lengro trestos hin, hoj ena zničimen pro furt dur le Rajeskro mujestar the leskra slavakra zoratar,

¹⁰ andre oda Džives, sar o Ježiš avela, hoj les te avel e slava savore leskre manuŝendar the e bari pačiv savorendar, save pačandile. Tumen avena maškar lende, bo pačandilan amare svedectvoske.

¹¹ Vašoda pes furt vaš tumenge modlinas, hoj tumendar amaro Del te kerel hodnen te dživel oda dživipen, andre savo tumen vičinda, a hoj peskra zoraha te dokerel savoro lačo, so tumen kamen, a the dojekh pačabnaskri buči.

¹² Modlinas pes vaš oda, hoj o nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro te avel barardo andre tumende a tumen andre leste prekal e milost', so del o Del the amaro Raj, o Ježiš Kristus.

2

O znaeňja andro džives le Rajeskro

¹ Te vakeras pal oda Džives, sar avela amaro Raj, o Ježiš Kristus, a sar amen lela ke peste, mangas tumen, phralale,

² ma den tumen te daravel avri űisave duchoha, aűi laveha, aűi lileha – so diĉhol, hoj hin amendar –, so phenen, hoj o Dűives le Kristoskro imar avla.

³ Ma den tumen űisoha a űikaha te klaminel, bo o Dűives le Kristoskro na avela, medik pes na aĉhela oda, hoj but manuša oddűana le paĉabnastar, a medik pes na sikavela o Manuű le Binoskro, oda, kas o Del zűiĉinela andro peklos.

⁴ Ov dűala pre savoreste a hazdela pes upral savoreste, so pes viĉinel Del, abo pes laűarel, vaűoda peske beűela andro chramos le Devleskro a kerela pestar, hoj ov hino Del.

⁵ Bisterdan, hoj pal oda imar vakeravas, sar somas ke tumende?

⁶ A tumen dűanen, so les akana zlikerel, hoj pes te sikavel ĉa andre oda ĉasos, so hin dino prekal leste.

⁷ A e zor le nalaĉhipnaskri imar kerel poĉoral, bo mek hino zlikerdo, no ĉa dűi akor, medik na ela ilo het oda, ko les akana zlikerel.

⁸ A palis pes oda Manuű le Binoskro sikavela, saves o Raj o Jeűiű murdarela le dichoha andral peskro muj a zűiĉinela peskra slavaha, sar avela.

⁹ Oda Manuű le Binoskro avela savora zoraha le satanostar a kerela faloűna znamenűa the zazraki,

¹⁰ hoj te cirdel andro nalaĉhipen olen, ko ena zűiĉimen, bo na priile a na kamle o ĉaĉipen, hoj te aven spasimen.

¹¹ Vaűoda pre lende o Del biĉhavel e zor, so len lidűala andro bludi, hoj te paĉan le klamiűagoske.

¹² Avke ena odsudzimen savore, ko na paĉandile le ĉaĉipnaske, ale rado kamenas o nalaĉhipen.

Te aĉhen zorales

¹³ Ale amen muűinas furt te palikerel le Devleske vaű tumenge, phralale, saven o Raj kamel. Bo o Del peske tumen avri kidűa sar eűebnen, hoj te aven spasimen, a poűveĉinda tumen le Duchoha the le paĉabnaha andro ĉaĉipen.

¹⁴ Akor, sar amendar űundān o evaűjelium, viĉinda tumen ke oda, hoj te prilēn e slava amare Rajeskri le Jeűiűoskri Kristoskri.

¹⁵ Vaűoda, phralale, aĉhen zorales a likerēn oda, so sikliĉan, ĉi amare lavestar abo amare lilestar.

¹⁶ A korkoro amaro Raj, o Jeűiű Kristus, the o Del, amaro Dad, savo peske amen zakamla a diűa amen peskra miloűtaha o veĉno radiűagos the e laĉhi naĉej,

¹⁷ mi poűeűinel tumare jile a mi del tumen zor andre dojekh laĉho skutkos the lav.

3

O Pavol peske mangel modlitbi

¹ Dureder, phralale, modlinen tumen vaű amenge, hoj pes o lav le Rajeskro sig te rozlidűal a te prilēl andre paĉiv the avrether avke sar ke tumende.

² A modlinen tumen, hoj te avas avricirdle andral e zor le nalaĉhe the napaĉivale manuűendar, bo na sakones hin paĉaben.

³ Ale o Raj hino paĉivalo. Ov tumen dela zor a chraűinela le nalaĉhestar.

⁴ Pačas tumenge andro Raj, hoj imar keren a the kerena, so tumenge amen prikazinas.

⁵ O Raj mi lidžal tumare jile ko kamiben le Devleskro the ke trpezlivost le Kristoskri.

Sako te kerel buči

⁶ Prikazinas tumenge, phralale, andro nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, hoj tumen te odcirden dojekhe phralestar, savo dživel leñivones a na dživel pal oda sikaviben, so amendar chudňan.

⁷ Tumen korkore džanen, hoj kempel te kerel avke sar amen, bo amen na dživahas maškar tumende leñivones:

⁸ Na chahas o maro ñikastar hijaba, ale andre buči phares kerahas rat-džives, hoj te na avas ñikaske tumendar pro starišagos.

⁹ Amen kerđam oda, na vašoda, hoj amen na sas pre oda pravos, ale hoj tumenge te avas priklados, hoj te keren avke sar amen.

¹⁰ A sar samas ke tumende, prikazinahas tumenge kada: „Oda, ko na kamel te kerel buči, aňi te na chal!“

¹¹ Bo šunas, hoj varesave džene maškar tumende pes namištes likerem – ñič na keren, ča pes thoven andre ola veci, so lenge na kempel.

¹² Ajsenge prikazinas a priphenas prekal amaro Raj Ježiš Kristus, hoj šukares te keren buči, a avke te chan peskro maro.

¹³ Ale tumen, phralale, ma preačhen te kerel o lačhipen,

¹⁴ a te vareko na šunel amaro lav andre kada lil, pre oda manuš tumenge den pozoris a ma zdžan tumen leha, hoj pes te ladžal.

¹⁵ Ma len les sar ñeprijateľis, ale dovakeren leske sar phraleske.

O posledna pozdravi

¹⁶ Korkoro o Raj, savestiar avel o smirom, tumen mi del o smirom andre dojekh časos the andre savoreste. O Raj mi el tumenca savorenca!

¹⁷ Me, o Pavol, pisinav mire vasteha kada pozdravos. Avke pisinav. Kada hin o znakos* andre savore mire lila.

¹⁸ E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca savorenca!

---

* 3:17 Abo: o podpisos

Le Pavloskro ešebno lil le Timoteoske

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, savo somas bičhado le Devlestar amare Spasiteľistar the le Ježišostar Kristostar, savo hino amari nadej,

² pisinav le Timoteoske, mire čače čhaske andro pačaben:

Mi del tut o Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Raj, e milost', o lačhejileskeriben the o smirom!

Pal o falošno sikaviben

³ Mangav tut, sar tut imar mangavas, sar džavas andre Macedonija, hoj te ačhes andro Efezus a te dovakeres varesave manušenge, hoj te na sikaven falošno sikaviben.

⁴ Phen lenge, hoj pes te na zalen varesave bajkenca the le někoňečne rodokmeňenca, bo kajse lava na služinen le Devleskra bučake, savi pes kerel le pačabnaha, ale sigeder anen o vesekeďišagi.

⁵ O cielos ole prikaziskro hin o kamiben, so avel andral o žužo jilo, andral o lačho svedomje the andral o čačo pačaben.

⁶ Kada varesave džene našade a visarde pes ko diline vakeribena.

⁷ On kamen te avel o učiteľa le zakonoskre, ale aňi na achalon, so vakeren, a aňi oda, pre soste avke ačhen.

⁸ Ale amen džanas, hoj o zakonos hino lačho – te les vareko lel avke, sar kempel.

⁹ A kada džanen, hoj o zakonos nane dino prekal o čačipnaskre, ale prekal ola, ko na dolikeren o zakonos a ko pes na podden – hino dino prekal o bijedevleskre the binošna, prekal ola, ko nane sveta aňi žuže, the prekal o vrahi, prekal ola, ko murdaren le dajen the le daden.

¹⁰ O zakonos hino the prekal o lubara, prekal o murša, so soven le muršenca, prekal ola, ko cinen the bikenen le manušen, prekal o klamara the prekal ola, ko den lav klamišagoha, a prekal sakoneste, ko dživen avke, hoj pes oda na zdžal le saste sikavibnaha.

¹¹ Oda sikaviben šaj arakhas andro slavno evaňjelium le požehňimen Devleskro, savo mange sas dino te vakerel.

Palikeriben le Devleske

¹² Palikerav le Ježišoske Kristoske, amare Rajeske, savo man diňa zor te kerel leskri buči. Palikerav leske, hoj man dikhľa sar vernones a ačhadă man andre služba,

¹³ man, savo pre leste varekana namištes vakeravas, džavas pre leste a dukhavavas les. Ale o Del sas ke mande lačhejileskro, bo mek na somas andro pačaben a na džanavas, so kerav.

¹⁴ Ale o Raj pre ma čhidă avri barvales peskri milost' a diňa man o pačaben the o kamiben, so hin andro Ježiš Kristus.

¹⁵ Kala lava, so phenav, hin čačipen a šaj len te prilal a te pačal: O Ježiš Kristus avľa pro svetos te spasinel le binošnen, savendar me som nekoreder.

¹⁶ Ale o Del sas ke mande lačhejileskro vašoda, hoj pre ma ešebno o Ježiš Kristus sikada peskri bari trpezljivost, sar prikados prekal ola, ko pačana andre leste, a avke chudena o večno dživipen.

¹⁷ Le večne Kraliske, le jekhe Devleske, savo furt dživel a saves naši te dikhel, mi džal e pačiv the e slava pro furt! Amen.

¹⁸ Timoteus, čhavo miro, kada prikazis, so tuke dav, hino zathodo pro prorocka lava, save tuke sas angloda phende. Te keres pal ola lava, mares tut lenca o lačo mariben

¹⁹ a likereres tuke o pačaben the o lačo svedomje! Varesave džene preačhile te šunel peskro svedomje, a vašoda lengro pačaben rozpela.

²⁰ Lendar hin o Himeneos the o Alexander, saven diňom le satanoske, hoj te odsiklon pes te ruhinel.

2

Pal e modlitba

¹ Mangav tut anglal savoreste, hoj pes te keren o modlitbi, o mangipena, o prosbi vaš avrenge a the o palikeribena vaš savore manuša.

² A modlinen tumen the vaš o kraľa the vaš savore autoriti, hoj te dživas andro smirom cicho dživipen andre savori pobožnost the svetost.

³ Kada hin lačo the šukar anglo Del amaro Spasitelis,

⁴ savo kamel, hoj savore manuša te aven zachraňimen a te prindžaren o čačipen.

⁵ Bo hin ča jekh Del a hin ča jekh prostredňikos maškar o Del the maškar o manuša, o manuš Ježiš Kristus,

⁶ savo počinda peskre džživipnaha, hoj te cinel avri savore manušen. O Del amenge ada sikada andro spravno časos.

⁷ Vašoda somas me ačhado sar o apoštolos the kazateľis, o učitelis le pohanenge, hoj lenge te vakerav pal o pačaben the čačipen. Vakerav čačo, na klaminav!

⁸ Vašoda kamav, hoj pes o murša te modlinen pre dojekh than a te hazden o sveta vasta bi e choľi the vesekeďišagos.

⁹ Avke the o džuvľa pes mi uren rajikanes, avke sar kempel, žužipnaha the zľikeribnaha, jednoduche uchaňibnaha, bi o somnakaj, perli abo barikane gada,

¹⁰ ale mi šukaľaren pes le lačhe skutkenca, avke sar oda kempel te kerel le džuvľenge, save phenen, hoj lašaren le Devles.

¹¹ E džuvľi cichones mi sikľol savora pokoraha.

¹² La džuvľake na domukav te sikavel, aňi te ľidžal le muršes, ale mi avel čhit.

¹³ Bo o Adam sas stvorimen ešebno a až palis e Eva.

¹⁴ A na o Adam sas klamimen, ale e džuvľi sas klamimen a kerďa o binos.

¹⁵ Ale e džuvľi ela zachraňimen prekal oda, hoj anela pro svetos le čhavoren, te ačhela andro pačaben, kamiben, sveto džživipen the zľikeriben.

3

Pal o vodci andro khangera

¹ Kala lava hin čačipen: Te vareko kamel te lidžal e khangeri, mangel peske lači služba.

² Oda, ko lidžal e khangeri, mušinel te dživel avke, hoj te na avel pre leste so te phenel, murš jekha džuvlakro, strižbo, godaver the rajikano, savo presikavel e pačiv le hoscenge a džanel te sikavel avren.

³ Našti avel pijakos, aňi maribnaskro, ale kovlo, aňi ajso, savo pes cholarel sig, aňi ajso, savo izdral pal o love.

⁴ Mušinel mištes te lidžal peskro kher a te sikavel le čhaven, hoj les te šunen a te den pačiv.

⁵ Ale te vareko na džanel te lidžal peskro kher, sar pes palis starinela pal e khangeri le Devleskri?

⁶ Oda, ko lidžal e khangeri, našti avel terno andro pačaben, hoj te na ačhel barikano a te na avel odsudzimen avke sar o beng.

⁷ Ale mušinel pal leste te džal o lačo hiros the le manušendar, save na pačan, hoj te na perel andre ladž aňi le bengeske andre pasca.

Pal o dijakona

⁸ Avke the o dijakona mušinen te dživel pačivalones a mušinen te dolikerel peskro lav. Našti aven ajse, save pijen but mol, abo hine izdrade pal o love,

⁹ ale ajse, save o čačipen le pačabnaskro likerem andro žužo svedomje.

¹⁰ No the on mi aven ešeb skušimen avri a palis, sar pre lende na ela so te phenel, šaj keren e dijakonoskri služba.

¹¹ Avke the lengre romňija te aven lače, na pletkarki, ale strižba the pačivale andre savoreste.

¹² Le dijakonen mi el ča jekh romňi a mi džanen mištes te lidžal peskre čhaven the peskre khera.

¹³ Bo pal ola, ko mištes keren e dijakonoskri služba, džal o lačo hiros a šaj vakeren bi e dar pal o pačaben andro Ježiš Kristus.

O baro garuđipen

¹⁴ Pisinav tuke kada lil, ale pačav, hoj sig ke tu avava.

¹⁵ No, te avlomas nasig, kamav, hoj te džanes, sar pes kempel te likerel andro kher le Devleskro, so hin e cirkev le džide Devleskri, o slupos the o zoralo zaklados le čačipnaskro.

¹⁶ Čačes viznavinas, baro garuđipen hin andre oda, so pačas:

O Kristus sas zjavimen andro telos,
ospravedlňimen andro Duchos,

dikhle les o aňjela,

maškar o narodi pal leste kazinenas,

pačandile andre leste andro svetos

a sas ilo upre andre slava.

4

Pal o falošna učitelja

¹ O Duchos phenel igen jasňe, hoj andro posledna časi oddžana varesave džene le pačabnastar a likerena pes le klamišagoskre duchendar the le demonengre sikavibenendar.

² Kada sikaviben avel le dujemujengre manušendar, save klaminen a na šunen imar peskro svedomje, sar te lende ulahas avrilabardo le jagale trasteha.

³ Kala manuša sikaven, hoj nane mištes te džal romeste, a zakazinen te chal varesave chabena, so o Del kerđa, hoj len palikeribnaha te chan ola, ko pačan a prindžaren o čačipen.

⁴ Ale savoro, so o Del kerđa, hin lačo a nič na kempel te odčhivel het, te pes prilel palikeribnaha.

⁵ Bo o chaben pes pošvecinel le Devleskre laveha the la modlitbaha.

⁶ Te kada sikaveha le phralen, aveha lačo služobňikos le Ježišoske Kristoske, avribarardo le pačabnaskre lavenca the le lače sikavibnaha, savestar tut dži akana likerehas.

O lačo služobňikos le Ježišoskro

⁷ Ale ola bijedevleskre paramisa ma prile, ale sigeder tut zoraľar andro sveto dživipen anglo Del.

⁸ Bo te zoraľares tiro felos, oda anel ča frima chasna, ale o sveto dživipen anel chasna the andre kada dživipen the andre oda dživipen, so avela.

⁹ Kala lava hin čačipen a šaj len te prilel a te pačal.

¹⁰ Vašoda keras buči a trapinas pes, bo mukas pes pro džido Del, savo hino Spasiteľis savore manušenge, no mek buter olenge, ko pačan.

¹¹ Kada prikazin a sikav.

¹² Ma domuk, hoj tut vareko te dikhel tele vaš oda, bo sal terno. Ale sikav o priklados le pačabnaskre manušenge, sar pes kempel te likerel andro lav, dživipen, kamiben, pačaben the žužipen.

¹³ Medik me avava, gen o Lav, kazin a sikav le manušen.

¹⁴ Ma zamuk oda duchovno daros, so hin andre tu a savo tuke sas dino prekal o prorocko lav, sar pre tu o starši thode peskre vasta.

¹⁵ Kala veci ker a muk tut andre oda cale jileha, hoj savore manuša te dikhen, sar džas anglal andro pačaben.

¹⁶ De tuke pozoris pre tu the pre tiro sikaviben. Ačh andre oda! Bo te kada kereha, zachraňineha tut a the olen, ko tut šunen.

5

O vdovi, o phureder manuša the o otroka

¹ Le phuredere manušeske ma dovaker zoraha, ale dovaker leske sar dadeske, le ternederenge sar phralenge,

² le phuredere džuvlengje sar dajenge a le ternedere džuvlengje sar pheňenge, andre savoro žužipen.

³ De pačiv le vdoven, save hine čačes vdovi.

⁴ Bo te hin varesava vdova čhave abo vnučata, on pes ešeb mi sikaven te avel pobožna andre peskro kher oleha, hoj den pale o lačhipen le dajenge the le dadenge, bo oda hin šukares anglo Del.

⁵ E čači vdova, savi hiňi korkori a nane la ňiko, pes zmulkel pro Del a rat-džives hiňi andro modlitbi the mangipena.

⁶ Ale ajsi vdova, savi dživel rozmukles, hiňi muľi, kajte dživel.

⁷ Prikazin lenge kada, hoj ňikas pre lende te na avel so te phenel,

⁸ bo te pes vareko na starin pal peskri famelija a meksa buter pal ola džene, ko leha dživen andro kher, akor zaprinda o pačaben a hino goreder sar o napačabnaskre.

⁹ Vdovake pes rachinel odi, savake hin buter sar šovardeš (60) berš a sas ča jekhvar veraduñi

¹⁰ a džal pal late o lačo hiros, hoj kerelas o lačhipen, bararda avri le čhaven, prilelas le hoscen, thovelas avri (omorelas) o pindre le Devleskre manušenje, pomožinelas olenge, ko hine andro pharipen, a kamelas te kerel savoro lačhipen.

¹¹ Ale ma rachin le ternedere vdoven, bo sar len cirdela te džal romeste, šaj pes visaren le Kristostar

¹² a anen pre peste o sudos, bo na dolikerde oda ešebno lav, so les dine.

¹³ A mek paš oda siklon nič te na kerel, ča te phirel kher kherestar a na ča, hoj nič na keren, ale mek vakeren pal oda, so lenge na kampil, keren o pletki a thoven pes andre savoreste.

¹⁴ Vašoda kamav, hoj o terneder vdovi te džan romeste, te avel len čhave a te starinen pes pal peskre khera, bo oleha na domukena olenge, ko pre amende džan, hoj pal amende te vakeren namištes.

¹⁵ Bo varesave vdovi pes imar visarde pale a džan pal o satan.

¹⁶ Te varesava pačabnaskra džuvla hin vdova andre lakri famelija, mi starinel pes pal late, hoj te na avel pre khangeri o starišagos, hoj e khangeri pes te starinel pal ola, ko hine čačes vdovi.

¹⁷ Le staršen, save mištes lidžan e khangeri, kampil te del duvar ajci pačiv; no mek buter olen, ko služinen andro lav a sikaven.

¹⁸ Bo hin pisimen: „*Na phandeha o piskos la gurumñake, savi kerel buči, hoj te na chal*“; a: „*Oda, ko kerel buči, zaslužinel peske o počñiben.*“

¹⁹ Te tuke phenela vareko vareso pre oda, ko lidžal e khangeri, ma prile oda, te nane duj abo trin švedki.

²⁰ Olen, ko keren bini, karhin anglal savoredženende, hoj pes te daran the okla džene.

²¹ Mangav tut anglo Del, anglo Ježiš Kristus the anglo avrikidle añjela, hoj tut te likerdes pal kada a te aves čačipnaskro ke dojekh a te na kides tuke avri ñikaskri sera.

²² Ma thov pre ñikaste sig o vasta a te na chal tut nič avrengre binenca. Liker tut, hoj te aves žužo.

²³ Ma pi imar ča pañi, ale pi po sikra the mol, bo furt tut dukhal e džombra a furt sal nasvalo.

²⁴ Varesave dženengre bini igen dičhol a džan anglal lende pro sudos, aver dženengre bini pes sikavena, sar ela o sudos.

²⁵ Avke the o lače skutki igen dičhol a te len mek na dičhol, našti ačhena garude.

6

¹ Savore manuša, save hine otroka, mi presikaven peskre rajenge savori pačiv, hoj ñiko te na dikhel tele o lav le Devleskro the amaro sikaviben.

² Ola manuša, kas hin pačabnaskre raja, te na sikaven lenge frimeder pačiv vašoda, hoj hine phrala. Mi služinen lenge mek feder, bo ola, kaske služinen, hine pačabnaskre a on len kamen.

O falošno sikaviben the o čačo barvalipen

Kada sikav a prikazin.

³ Te vareko sikavel avres a na likerel pes le saste lavendar, so phenda amaro Raj o Ježiš Kristus, aňi le sikavibnastar pal o pačabnaskro dživipen,

⁴ ajsó manuš peske pal peste but gondolinel a na džanel nič - furt pes kamel te kerel a te vesekedinel pro lava. Olestar avel e zavist, o vesekedišagi, o džungale vakeribena the o nalačo gondolišagos pal aver

⁵ a furt pes vesekedinen o manuša, save namištes gondolinen a savege chibalinel o čačipen, a save peske gondolinen, hoj o dživipen le Devleha hin o drom ko barvalipen.

⁶ He, hin le manušes but barvalipen olestar, hoj služinel le Devleske, te hino spokojno oleha, so les hin.

⁷ Bo nič peha pro svetos na andam a nič peha pal o svetos aňi našti las,

⁸ ale te amen hin o chaben the o uraviben, avas oleha spokojna.

⁹ Ola, ko kamen te barvalol, peren andro pokušeňje, andre pasca the andro but nagođaver the nalače žadosci, so doanen le manušen andro meriben a zničinen len.

¹⁰ Bo o kamiben ko love hin o koreňis savore nalačipnaske. Varesave džene andre oda pele, odgele le pačabnastar a kerde korkore peske but dukha.

Te marel pes o lačo mariben

¹¹ Ale tu, manušeja le Devleskro, denaš kajse vecendar a dža pal oda, so hin čačipnaskro, pal o dživipen, so hin le Devleske pre dzeka, pal o pačaben, pal o kamiben, pal e trpezlivost the pal e krotkost.

¹² Mar tut o lačo pačabnaskro mariben a chude mištes o večno dživipen, andre savo salas vičimen akor, sar phendal o lačo viznaňje anglo but švedki.

¹³ Prikaznav tuke anglo Del, savo del savoreske o dživipen, the anglo Ježiš Kristus, savo phenda avri o lačo viznaňje anglo Pontsko Pilat:

¹⁴ Doliker oda, so tuke phendom pačivalones the žužes, medik pes na sikavela amaro Raj o Ježiš Kristus.

¹⁵ Ov pes sikavela andro časos, so diňa o Del, savo hino korkoro požehňimen Raj, o Kralis le kralengro the o Raj le rajengro.

¹⁶ Jekh ov, o Del, šoha na merel a bešel andro švetlos, kaj ņiko našti džal; ņisavo manuš les šoha na dikhla a aňi les našti dikhel. Leske mi džal e pačiv the e večno zor! Amen.

¹⁷ Le barvalenge andre kada svetos phen, hoj pes te na lidžan upre a te na pes muken pro barvalipen, so nane isto, ale pro džido Del, savo amen del barvales sa, so amenge kempel pro bachtalo dživipen.

¹⁸ Prikazin lenge, hoj te keren o lačhipen, te barvalon andro lače skutki, te aven ščira a te džanen pes te rozđelinel avrenca.

¹⁹ Kavke peske skidena o barvalipen, so hin o lačo zaklados andre oda časos, so avela, hoj te dochuden oda čačo dživipen.

²⁰ Timoteus, doliker oda, so tuke sas dino le Devlestar. Obdža a ma šun olen, ko vakeren o bijedevleskre diline lava a phenen pre ola lava, hoj oda hin o prindžaripen.

²¹ Oda nalačo sikaviben zachudňa varesave dženen a zabludzinde andral o pačaben.

E milost tumenca!

Le Pavloskro dujto lil le Timoteoske

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro le Devleskra volatar, savo somas bičhado te vakerel pal o dživipen andro Ježiš Kristus, pal savo o Del angloda diña lav,

² pisinav le Timoteoske, mire čhaske, saves kamav:

Mi del tut o Del, o Dad, the o Ježiš Kristus, amaro Raj, e milost', o lačhejileskeriben the o smirom!

O pačivaliben andro evaňjelium

³ Palikerav le Devleske, saveske služinav avke sar the mire dada andral o žužo svedomje, sar mange pre tu furt rat-džives leperav andre mire modlitbi.

⁴ Na bisterav pre tire apsa a kamav tut te dikhel, hoj te avav naplñimen le radišagoha.

⁵ Leperav mange pre tiro žužo pačaben, savo sas ešeb andre tiri baba Loisa the andre tiri daj Eunika, a pačav oleske, hoj akana hin the andre tu.

⁶ Vašoda tuke leperav: Rozlabar e jag le Devleskre daroskri, so hin andre tu akorestar, sar pre tu thodom mire vasta.

⁷ Bo o Del amen na diña darandutno duchos, ale Duchos, savo amen del zor, kamiben the sastí godí.

⁸ Vašoda tut ma ladža vaš o svedectvos le Rajeskro, aňi vaš ma, hoj bešav vaš leske andre bertena, ale jekhetane manca zlidža o cerpišagos vaš o evaňjelium andre zor le Devleskri.

⁹ O Del amen zachraňinda a vičinda, hoj te avas leskre sveta manuša, na prekal amare skutki, ale prekal leskro planos the prekal leskri milost', so amen diña andro Ježiš Kristus mek angloda, sar chudle o časi.

¹⁰ Kadi milost' pes sikada akana, sar pes sikada amaro Spasitelis, o Ježiš Kristus. Ov zničinda o meriben a prekal o evaňjelium anda pro švetlos o večno dživipen.

¹¹ Me somas ačhado apoštoloske, kazateľiske the učiteľiske andre kada evaňjelium.

¹² Vašoda the cerpinav, ale na ladžav man, bo džanav, kaske pačandilom; a pačav, hoj les hin zor dži andre oda Džives te dolikerel oda, so mange sas dino.

¹³ Liker tut mištes ole saste lavendar, so mandar šundal, a mi aven tuke sar priklados andro pačaben the kamiben andro Ježiš Kristus.

¹⁴ Oda lačhipen, so amenge sas dino, doliker le Svete Duchoskra zoraha, savo dživel andre amende.

¹⁵ Džanes, hoj pes mandar visarde savore, save hine andre Azija; maškar lende hin the o Figelos the o Hermogenes.

¹⁶ Mi el o Raj lačhejileskro ke Oneziforoskro kher, bo buterval man zoralarda a na ladžalas pes vaš ma, hoj som andre bertena.

¹⁷ Ale sar avľa andro foros Rim, igen man rodelas a arakhľa man.

¹⁸ Mi del leske o Raj, hoj te arakhel o lačhejileskeriben le Rajestar andre oda Džives. Tu džanes nekfeder, keci pašal mande kerelas andro Efezus.

2

O lačno slugadžis le Ježišoskro

¹ Avke tu, čhavo miro, av zoralo andre odi milost, so amen hin andro Ježiš Kristus.

² Oda, so šundal mandar anglo but švedki, de avre pačivale manušenje, save džanena te sikavel the avren.

³ Zlidža manca o pharipen sar lačno slugadžis le Ježišoskro Kristoskro.

⁴ Nisavo slugadžis, savo džal andro mariben a kamel te avel pre dzeka peskre veliteľiske, pes na mišinel andre aver buča.

⁵ Te vareko denašel pro pretėki, našti zvitazinel, te na denašel pal o pravidla.

⁶ O manuš, savo kerel phares buči pre maľa, kamľahas ešebno te chudel le ulipnastar.

⁷ Gondolin pal oda, so vakerav. O Raj tuke dela savoro te achalol.

⁸ Ma bister pro Ježiš Kristus, le Davidoskro čhavo, savo uštila andral o meriben, avke sar me vakerav andre miro evaňjelium.

⁹ Vaš oda evaňjelium cerpinav avke, hoj som phandlo le lancenca sar živaňis, ale o Lav le Devleskro nane zaphandlo.

¹⁰ Vašoda zlidžav savoro, vaš o avrikidle manuša, bo kamav, hoj the on te dochuden o spaseňje andro Ježiš Kristus the e večno slava.

¹¹ Čačipnaskre hin kala lava:

„Te leha jekhetane muľam,
jekhetane leha the dživaha;

¹² te ľikeraha avri,
jekhetane leha the kralinaha;

te les amen zaprinaha,
the ov amen zaprinela;

¹³ te amen na sam verna,
ov ačhel verno furt,
bo našti pes korkoro zaprinel.“

O lačno robotňikos

¹⁴ Kada lenge leper a mang len anglo Del, hoj pes te na veseke dinen pro lava, se oda nane pre nisoste lačno a musarel olen, ko oda šunen.

¹⁵ Ker sa prekal oda, hoj tut te sikaves anglo Del sar manuš, savo pes na mušinel te ladžal vaš peskri buči a savo mištes vakerel o čačipnaskro lav avke, sar kampil.

¹⁶ Liker tut dur le bijedevleskre the diline lavendar, bo kajse lava ľidžan le manušen dur le Devlestar

¹⁷ a lengre lava rozdžana a barona sar e rakovina. Lendar hine the o Himeneos the o Filetos.

¹⁸ Kala džene odgele dur le čačipnastar, sar vakeren, hoj o mule imar uštile andral o meriben a kaleha musaren varekaske o pačaben.

¹⁹ Ale o zoralo zaklados le Devleskro ačhel a hino zapečatimen kale lavenca: „O Raj džanel olen, ko hine leskre“; a: „Mi oddžal le nalačhipnastar sako, ko viznavinel o nav le Rajeskro!“

²⁰ Andro baro kher nane ča somnakune the rupune nadobi, ale the kaštune the čikakre; oda jekh pre pačiv, ale dujta nane pre pačiv.

²¹ Te pes vareko obžučarela ole vecendar, ela sar e nadoba pre pačiv, sveto, so anel e chasna le Rajeske a hiñi pripravimen pre dojekh lači buči.

²² Denaš het le terñikane žadoscendar a dža pal o spravodlišagos, pal o pačaben, pal o kamiben the pal o smirom jekhetane olenca, ko andral o žužo jilo lašaren le Rajes.

²³ Ale o diline the nagodaver lava odmar, se džanes, hoj ole lavendar aven ča o vesekeđišagi.

²⁴ A le Rajeskre sluhaskes pes na kampil te vesekeđinel, ale kampil leske te avel lačo ke sakoneste. Mušinel te džanel te sikavel a te zlidžal the o nalačo.

²⁵ Mušinel te džanel šukares te dovakerel olenge, ko pre leste vakeren, andre nađej, či lenge jekhvar o Del na dela te visarel pes a te prindžarel o čačipen,

²⁶ a avke avlehas ke godi a denašlehas avri andral e pasca le bengeskri, andre savi sas zachudle, hoj te keren leskri voła.

3

Pal o manuša andro posledna dživesa

¹ Ale kada te džanes, hoj andro posledna dživesa avena phare časi.

² Bo o manuša rado dikhena ča pes korkoren, igen kamena o love a ena lašarde the barikane; namištes vakerena pal aver, na šunena le dajen the le daden, ena ñevđačna the bijedevleskre,

³ bi o kamiben, bi o jilo, pletkošna, na zlikerena pes, ena igen dziva, na kamena o lačhipen,

⁴ ena zradci, ena splašimen a igen pes lidžana upre. Buter kamena o rozkošno dživipen sar le Devles.

⁵ Kerena pestar, hoj hine pačabnaskre, ale e zor le pačabnaskri zaprinena. Chrañin tut kajse manušendar.

⁶ Bo varesave lendar džan andro khera a diliñaren andre le slabe džuvlen, saven hin but bini a hine ligende le všelijake žadoscenca;

⁷ ola džuvla furt siklon, ale šoha našti prindžaren o čačipen.

⁸ Sar o Jannes the o Jambres džanas pro Mojžiš, avke the kala džene džan pro čačipen, bo lengro gondolišagos hino musardo a nane dokazimen andro pačaben.

⁹ Ale imar na džana dureder anglal, bo lengro diliñipen dikhena savore, avke sar pes sikađa the o diliñipen kole duje džengro.

O posledna prikazañja le Timoteoske

¹⁰ Ale tu tut mištes likerehas mire sikavibnastar a kerehas avke sar me andre miro dživipen, bo tu dikhehas miro pačaben, miro zlikeriben, miro kamiben the miri trpezlivost,

¹¹ a the oda, sar pre mande o manuša džanas. Dikhehas the o pharipena, so man sas andre Antiochija, Ikonija the andre Listra. Tu džanes, sar pre mande o manuša igen džanas a soha pregelom. No andral savorešte man o Del ila avri.

¹² A o manuša džana the pre savorende, ko kamen te dživel o sveto dživipen le Ježišoha Kristoha.

¹³ Ale o nalače manuša the o podvodnika džana furt dureder andro nalačhipen. Diliňarena andre le manušen a the korkore ena andre diliňarde.

¹⁴ Ale tu ačh andre oda, so siklilal, the andre oda, so pačandilal, se džanes, kastar oda siklilal.

¹⁵ Bo imar ciknovarestar prindžares le Devleskre lava, so tut den gođi pre oda, hoj te aves zachraňimen le pačabnaha andro Ježiš Kristus.

¹⁶ Sa, so hin pisimen andre le Devleskro lav, avel andral le Devleskro muj a hino lačo pre oda, hoj le manušes te sikavel, te dovakerel leske andro dživipen, te karhinel les a te bararel les avri andro spravodlišagos,

¹⁷ hoj o manuš le Devleskro te avel pripravimen the vizbrojimen pre dojekh lači buči.

4

¹ Igen tut mangav anglo Del the anglo Ježiš Kristus, savo sudzinela le džiden the le mulen, sar avela leskro krališagos:

² Av pripravimen te vakerel o Lav le manušenge andro lačo the nalačo časos, dovaker lenge, karhin, podhazde a sikav andre savori trepzlivost.

³ Bo avela ajso časos, hoj o manuša na kamena te šunel o sasto sikaviben, ale rodena peske le učitelēn, save len sikavena oda, so on kamena te šunel.

⁴ A visarena peskre kana le čačipnastar ko paramisa,

⁵ ale tu av strižbo andre savoreste, zliker savoro pharipen, ker e buči sar o evaňjelistas a doker mištes tiri buči.

⁶ Bo me som imar obetimen a imar avla miro časos, hoj te džav pal kada svetos.

⁷ O lačo mariben man domardom, o denašiben dodenašlom, o pačaben dolikerdom.

⁸ Imar mange hin pripravimen e koruna le spravodlišagoskri, savi man dela andre oda Džives o Raj, o spravodljivo Sudcas – no, na ča man, ale the savoren, ko užaren kamibnaha pre leste, sar ov avela.

O lava prekal o Timoteus

⁹ Snažin tut so neksigeder te avel pal ma.

¹⁰ O Demas man omukla, bo pes zakamla andre kada svetos a geľa andre Tesalonika. O Krescens geľa andre Galacija a o Titus andre Dalmacija.

¹¹ Ča o Lukaš hino manca. An tuha le Marek, bo the ov mange but pomožinel andre buči.

¹² Le Tichikus bičhadom andro Efezus.

¹³ Sar aveha, an tuha o plaštoš, so muklom andre Troada ko Karpos. An tuha the o lila, ale mek buter o zvitki, so sas pisimen pre cipa.

¹⁴ O kovačis Alexander mange kerđa but nalačo. O Del leske dela pale vaš oda, so kerđa.

¹⁵ A the tu tut lestar chraňin, bo igen džalas pre amare lava.

¹⁶ Sar ešebnovar ačhavas pro sudos vaš mange, na sas ňiko manca, ale savore man omukle. Te na pes lenge oda rachinel.

¹⁷ Ale o Raj ačhelas paš ma a zoralardā man, hoj te avel prekal mande vakerdo o evaņjelium a hoj les te šunen savore narodi. Somas avricirdlo andral o piskos le levoske.

¹⁸ O Raj man the cirdela avri andral savoro nalačhipen a zachrañinela man a lela andre peskro ņeboskro krališagos. Leske mi džal e slava pro furt! Amen.

O posledna pozdravi

¹⁹ Pozdravin la Priska, le Akvilas the le Oneziforoskri famelija.

²⁰ O Erastos ačhiła andro Korint. Le Trofimus muklom nasvales andro foros Miletus.

²¹ Ker savoro prekal oda, hoj te aves mek anglo jevend. Pozdravinel tut o Eubulos, o Pudens, o Linus, e Klaudija the savore phrala.

²² O Raj mi el tire duchoha. E miloš le Devleskri mi el tumenca!

Le Pavloskro lil le Titoske

O pozdravos

¹ Kada lil pisinav me o Pavol, o služobňikos le Devleskro the o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, savo somas bičhado, hoj te vakerav pal o pačaben olenge, kas peske o Del avri kidňa, a te sikavav len te prindžarel o čačipen, so len lidžal andro pobožno dživipen

² the andre nađej pro večno dživipen, pal savo amen o čačipnaskro Del diňa lav mek sigeder, sar sas o svetos stvorimen.

³ A andre peskro časos oda lav sikada andre kazeň, savi mange sas diňi pro prikazis le Devleskro amare Spasiteliskro.

⁴ Pisinav le Titoske, mire čače čhaske, andre amaro jekhetano pačaben:

Mi del tut o Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Spasitelis, o smirom the e milost!

Le Titoskri buči pre Kreta

⁵ Vašoda tut muklom pre Kreta, hoj ode te prikeres oda, so mek kampil, a hoj andre savore fori te ačhaves le staršen, avke sar tuke oda phendom.

⁶ O starši mušinel te dživel žužo dživipen, te avel verno peskra romňake, leskre čhave mušinen te avel pačabnaskre, pal save na vakeren, hoj hine rozmukle abo na šunen.

⁷ Bo oda, ko lidžal e khangeri, hino sar o spravcas le Devleskro a mušinel te dživel žužo dživipen. Našti pes lidžal upre, aňi sig cholisalol, našti avel pijakos, aňi maribnaskro murš aňi oda, ko izdral pal o love.

⁸ Ale mušinel te džanel te del pačiv le hoscen, te kamel o lačhipen, te zlíkerel pes, te avel godaver, čačipnaskro a sveto.

⁹ Mušinel pes te líkerel le čačipnaskre lavestar avke, sar siklila amendar. Mušinel te džanel te zoralarel le manušen andro sasto sikaviben a te dovakerel olenge, ko džan pre oda sikaviben.

¹⁰ Bo hin but ajse manuša, so pes vzburinen, but vakeren a diliňaren andre o goda. A nekbuter oda keren ola le Židendar.

¹¹ Lenge kampil te phandel andre o muja, bo vaš o napačivalo ziskos rozmaren cala fameliji, bo sikaven oda, so našti.

¹² Jekh lengro prorokos phenda: „O Kreťana hine furt klamara, dziva džviri, leňiva pera.“

¹³ Kada, so pre lende phenen, hin čačipen. Vašoda lenge zoraes dovaker, hoj te saston avri andro pačaben,

¹⁴ te na pes líkeren le židovike paramisendar the le prikazaňjendar, so vakeren ola manuša, save pestar odčhide o čačipen.

¹⁵ Le žuženge hin savoro žužo. Ale le melalenge the olenge, ko na pačan, nane nič žužo a melardi hin the lengri godi the lengro svedomje.

¹⁶ On phenen, hoj prindžaren le Devles, ale oleha, so keren, sikaven, hoj les na prindžaren. Hine odporna, na šunen a na džanen te kerel nič lačo.

2

O sasto sikaviben

¹ Ale tu, Titus, vaker oda, so kempel andro sasto sikaviben.

² O phureder murša mi en strižba, pačivale, godaver, saste andro pačaben, kamiben the andre trpezljivost.

³ A the o phureder džuvla pes mi likerem avke, sar kempel le pobožne manušenje te dživel, te na vakerem o pletki, te na aven otrokihi la molake. Mi sikaven oda, so hin lačo,

⁴ a mi den le ternedere džuvlen godi, hoj te kamen peskre romen the peskre čhaven.

⁵ O terneder džuvla mi en godaver the pačivale, mi starinen pes pal peskre khera, mi en lače a mi podden pes peskre romenge, hoj ničkas te na avel so te phenel pro Lav le Devleskro.

⁶ A le terneder muršenge tiš dovaker, hoj te aven godaver andre savoreste.

⁷ Tu korkoro lenge presikav andre savoreste, sar kempel te kerel o lačhipen. Oda, so sikaves, mi el pačivalo the lačo.

⁸ Oda, so len sikaves, mi en čače lava, pre save niko našti nič phenela, hoj pes te ladžan ola, ko pre tumende džan, bo na ela len pre tumende so te phenel.

⁹ O sluhi pes andre savoreste mi podden peskre rajenge, hoj lenge te aven pre dzeka. Te na lenge odvakerem

¹⁰ a te na lenge čoren, ale mi presikaven lenge andre savoreste e vernost, hoj savoreha te šukačaren o sikaviben pal o Del, amaro Spasitelis.

¹¹ Bo o Del sikača peskri milost, savi šaj spasinel savore manušen.

¹² Odi milost le Devleskri amen sikavel, hoj te das pestar het o bijedevleskro dživipen the o žadosci le svetoskre a pre kada svetos te dživas andro godaveripen, čačipen the andre sveto dar anglo Del

¹³ a te užaras pre oda bachtalo Džives, pre savo pes mukas, sar pes sikavela e slava le bare Devleskri the amare Spasiteliskri, le Ježišoskri Kristoskri.

¹⁴ Ov diha pes korkores vaš amenge, hoj amen te cinel avri andral savoro nalachipen a hoj peske te žužarel peskre avrikidle manušen, save igen kamen te kerel o lačhipen.

¹⁵ Kada len sikav, dovaker lenge a phen lenge pre godi savora autoritaha. Ma domuk, hoj tut vareko te dikhel tele.

3

Te šunel le autoriten

¹ Leper le manušenje, hoj pes te podden le vladarenge the le autoritenge, hoj len te šunen a te aven pripravimen te kerel dojekh lačo skutkos.

² Phen lenge, hoj pre ničaste te na vakerem pletki a te na pes veseke dinen, ale mi aven kovlejleskre a mi presikaven o lačhipen savore manušenje.

³ Bo the amen samas varekana nagodaver a na šunahas le Devles. Bludzinahas a samas otroka le všelijake žadoscenge the rozkošenge; dživahas andre choli a zavidzinahas. Aver manuša amen narado dikhenas a the amen len.

⁴ Ale sar pes sikađa o lačhipen le Devleskro, amare Spasiteľiskro, the leskro kamiben ko manuša,

⁵ ov amen zachraňinda a oda na sas vaš amare lače skutki, so amen kerđam, ale vašoda, bo ov hino lačhejileskro. Zachraňinda amen prekal o Sveto Duchos, savo amen znovuzrodzinda a diňa amen o nevo dživipen oleha, hoj amen obžuzarda.

⁶ O Del pre amende barvales čida avri le Svete Duchos prekal o Ježiš Kristus, amaro Spasiteľis,

⁷ hoj te avas ospravedlňimen prekal leskri milost a te chudas sar dediča o večno dživipen, pre savo pes mukas the užaras.

⁸ Kada lav hin čačipen. A kamav, hoj te keres savoro pre oda, hoj ola, ko pačandile andro Del, te aven oddine te kerel o lače skutki. Kada hin oda, so hin pro lačo the pre chasna le manušenge.

⁹ Ale obdža o diline phučibena the o vakeribena pal o rodokmeňa, o vesekedišagi the o spričkišagi pal o zakonos, bo nane pre nisoste a na anen nisavi chasna.

¹⁰ Kajse manušeske, savo rozmarel e khangeri, phen pre godi jekhvar the duvar. Palis tut leha te na chal buter nič.

¹¹ Tu džanes, hoj kajso manuš hino previsardo, kerel o bini a korkoro pes odsudzinel.

O prikazaňja le Titoske

¹² Sar ke tu bičhavava le Artemas abo le Tichikus, ker savoro pre oda, hoj te aves pal ma andro Nikopolis, bo kamav ode te ačhel prekal o jevend.

¹³ Ker avke, sar nekfeder džanes, hoj te pomožines le pravňikoske le Zenaske the le Apoloske, hoj len te avel savoro, so lenge kempel pro drom.

¹⁴ The amare manuša mi siklon te kerel o lače skutki ode, kaj kempel, hoj the on te anen chasna.

¹⁵ Pozdravinen tut savore, so hine manca. Pozdravin amare phralen andro pačaben, save amen kamen.

Le Devleskri milost mi el tumenca savorenca.

Le Pavloskro lil le Filemonoske

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o bertenarošis vaš o Ježiš Kristus, the o phral o Timoteus pisinav le Filemonoske, saves igen kamas a savo amenca jekhetane kerel e buči,

² pisinav the la pheňake la Apfijake the le Archipaske, savo amenca jekhetane kerel e buči, a the la khangerake, so pes zdžal andre tiro kher.

³ Mi del tumen o Del amaro Dad the o Raj o Ježiš Kristus e milost the o smirom!

Le Filemonoskro kamiben the pačaben

⁴ Me palikerav mire Devleske furt, sar tut leperav andre mire modlitbi,

⁵ bo šunav pal o pačaben, so tut hin ko Ježiš ke amaro Raj the pal tiro kamiben ke savore manuša le Devleskre.

⁶ Modlinav man, hoj oda pačaben, so amen hin jekhetane, te zoraľol andre tu, a avke te prindžares savoro lačhipen, so amen hin andro Kristus.

⁷ Hin man igen baro radišagos tire kamibnastar, phrala miro, bo le Devleskre manuša chudle tutar e nevi zor andro jile.

O Pavol mangel vaš o Onezimus

⁸ Me tuke andro Kristus the šmelones šaj rozkazindomas, so kampil te kerel,

⁹ ale vašoda, hoj tut kamav, mangav man tuke, me, o Pavol, phureder manuš a akana the bertenarošis vaš o Ježiš Kristus.

¹⁰ Mangav tut vaš o Onezimus, savo ačhila miro duchovno čhavo, sar somas andre bertena.

¹¹ Ov tuke varekana na sas pre chasna, ale akana hino pre chasna the tuke the mange.

¹² Bičhadom les pale ke tute a leha džal the miro jilo.

¹³ Kamlom mange les te mukel paš mande, hoj ov mange vaš tuke te služinel, medik som andro lanci vaš o evaňjelium.

¹⁴ Ale na kamlom te kerel nič bijal oda, hoj te džanav, so pre oda tu phenes, bo na kamav pre tu te ispidel, ale kamav, hoj oda lačhipen te avel korkoro tire jilestar.

¹⁵ Talam tutar sikra odgeľa vašoda, hoj palis tuha te avel pro furt,

¹⁶ imar na sar otrokos, ale imar buter sar otrokos: sar lačo phral. Hino igen lačo mange a tuke meksa buter, the sar manuš the sar phral andro Raj.

¹⁷ Te man likeress sar oles, ko tuha jekhetane kerel e buči, prile les avke sar man.

¹⁸ Te tuke kerđa vareso nalačo, abo te tuke kamel vareso, rachin oda mange.

¹⁹ Me, o Pavol, kada pisinav mire vasteha: Me počinava. Na kamav tuke te leperel, hoj mange kames mek the tut korkores.

²⁰ He, kamav, phrala, hoj man tutar te avel varesavi chasna andro Raj. Ker mange radišagos andro jilo andro Kristus!

²¹ Pisindom oda avke, bo pačav, hoj sal šundo a kereha meksa buter, sar tuke phendom.

²² A mek tut mangav: Pripravin mange o than pro soviben, bo pačav, hoj o Del šunela avri tumare modlitbi a dela man tumenge pale.

O posledna lava

²³ Pozdravinel tut o Epafra, savo hino manca andre bertena vaš o Ježiš Kristus.

²⁴ Pozdravinen tut the ola, ko jekhetane manca keren e buči - o Marek, o Aristarchos, o Demas the o Lukaš.

²⁵ E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumare duchoha!

O lil le Židenge

O Del prevakerda prekal peskro Čhavo

¹ Varekana čirla o Del vakerelas ke amare dada buterval the but sposobenca prekal o proroka,

² ale akana andre kala posledna dživesa prevakerda ke amende prekal peskro Čhavo, saveha stvorinda sa, so hin pro ņebos the pre phuv, a saves ačhada sar dedičis savoreske.

³ Le Devleskri slava avel avri prekal o Čhavo a o Čhavo hino ipen ajso sar o Del. Ov savoro likerel peskre zorale laveha. Sar dokerda oda, hoj obžužarda le manušen le binendar, bešla peske andro ņebos pal e čači sera le Nekzoraledere Devleske.

O Čhavo hino bareder sar o aňjela

⁴ Ov ačhila ajci bareder le aňjelendar, keci oda nav, so chudňa, hino bareder lengrendar.

⁵ Se o Del šoha na phenda ņisave peskre aňjeloske:

*„Tu sal miro Čhavo,
adadžives ačhiľom tiro Dad.“*

A o Del šoha na phenda pal ņisavo aňjelos:

*„Me avava leskro Dad
a ov ela miro Čhavo.“*

⁶ A sar o Del bičhada andro svetos peskre jekhore Čhas, phenda:

„Savore aňjela le Devleskre mušinen anglal leste te bandol.“

⁷ Pal o aňjela o Del phenel:

*„Ov kerel peskre aňjelendar balvaja
a peskre služobňikendar jagale jaga.“*

⁸ Ale pal o Čhavo phenda:

*„Tiro tronos, ó, Devla, hino na veki vekov
a tu kralineha le spravodlive žezloha!“*

⁹ Zakamlal tut andro spravodlišagos

*a našti avri aches o nalačhipen,
vašoda tut o Del, tiro Del,
pomazinda le olejoha pro radišagos
buter sar olen, ko hine tuha.“*

¹⁰ Ov the phenda:

*„Tu, Rajaja, anglal savoreste stvorindaľ e phuv
a tire vastenca kerdal o ņebos.“*

¹¹ On našlona a rozperena sar o uraviben,
ale tu ačheha furt.

¹² Tu len zapačareha sar o plaštoš

*a čerinena pes sar o uraviben,
ale tu sal furt jekh
a tire berša šoha na preačhena.“*

¹³ Se o Del šoha na phenda ņisave peskre aňjeloske:

*„Beš tuke pal miri čači sera,
medik tuke na thovava*

tire neprijatelen tel o pindre.“

¹⁴ Akor ko hine o aňjela? On savore hine o duchi, save služinen, a hine bičhade le Devlestar te služinel le manuŝenge, save prilena o spaseňje.

2

O baro spaseňje

¹ Vašoda muŝinas mek zoraleder te likerel oda, so ŝundam, hoj te na oddžas varekhaj avrether.

² Se imar o lav, so sas vakerdo prekal o aňjela, pes sikađa sar čačipen a sako, ko les na dolikerelas abo na ŝunelas, chudelas oda, so peske zaslužinelas.

³ Akor, sar ŝaj amen denaŝaha, te pestar odčhivaha kajso baro spaseňje? O Raj chudňa ešebno te vakerel avri pal oda spaseňje a ola, ko les ŝunde, amenge svedčinenas, hoj oda hin čačipen.

⁴ The o Del svedčinelas pal oda spaseňje avke, hoj kerelas vŝelijaka zorale zazraki the znaeňja a delas peskre Svete Duchos avke, sar ov kamelas.

O Ježiš amen anel ko spaseňje

⁵ Bo o Del na diňa le aňjelenge te vladňinel upral oda svetos, so avela, pal savo amen vakeras.

⁶ Vareko pal oda kavke svedčinelas andro Lav:

*„So hino o manuŝ, hoj les leperes,
abo o čhavo le manuŝeskro,
hoj tut pal leste starines?“*

⁷ Kerďal lestar pro sikra cikneder sar o aňjela,
diňal les e slava the e pačiv sar koruna

⁸ a savoro thoďal tel leskre pindre.“

Savoro leske diňal a na muklal nič, so leske na ulahas poddino. Ale akana mek na dikhas, hoj leske hin savoro poddino.

⁹ Akana dikhas le Ježiš, savo sas pro cikno časos kerdo cikneder sar o aňjela, savo chudňa e slava the e pačiv sar koruna vašoda, hoj precerpinda o meriben, bo prekal e milost le Devleskri muľa vaŝ sakoneŝte.

¹⁰ Se oda pasinelas, hoj o Del, angle kaste a prekal kaste hin savoro stvorimen, prekal o cerpiŝagos te kerel dokonales Oles, kastar avel o spaseňje, hoj te anel but čhaven andre slava.

¹¹ Bo the Ov, savo pošvecinel le manuŝen, the on, save hine pošvecimen, hine jekhe Dadestar. Vašoda pes o Ježiš na ladžal te vičinel len phralale,

¹² sar phenel le Devleske:

*„Vakerava pal tiro nav maŝkar o phrala
a laŝarava tut andre khangeri.“*

¹³ Pale phenel:

„Me man mukava pro Del.“

A pale:

„Kade som le čhavenca, save man diňa o Del.“

¹⁴ Avke sar le čhaven hin felos masestar the ratestar, avke the o Ježiš avľa andre ajs o felos sar manuŝ, hoj peskre meribnaha te zničinel le benges, saves sas zor upral o meriben.

¹⁵ A avke oslobodzinda olen, ko calo peskro dživipen sas zaphandle sar otroka andre dar le meribnastar.

¹⁶ Se o Ježiš na avla te pomožinel le aňjelenge, ale le Abrahamoskre potomkenge,

¹⁷ vašoda mušinda te ačhel manuš savoreha, hoj te avel ajsa sar leskre phrala, hoj lestar te ačhel o lačhejileskro the o verno Nekbareder Rašaj anglo Del, hoj te cinel avri le manušen le binendar.

¹⁸ A vašoda, hoj ov korkoro cerpinelas, sar sas pokušimen, šaj pomožinel olenge, ko hine pokušimen.

3

O Ježiš hino bareder sar o Mojžiš

¹ Mire sveta phralale, save san vičimen le Devlestar, dikhen pro Ježiš - pro apoštolos the Nekbareder Rašaj amare pačabnaskro.

² Ov hino verno Oleske, ko les andre oda ačhađa, avke sar the o Mojžiš sas verno andre calo kher le Devleskro.

³ O manuš, savo ačhavel o kher, peske zaslužinel bareder pačiv sar o kher, so kerda. Avke the o Ježiš peske zaslužinel bareder pačiv sar o Mojžiš.

⁴ Bo dojekh kher mušinel vareko te ačhavel a oda, ko ačhađa savoro, hin o Del.

⁵ O Mojžiš sas verno sar služobňikos andre calo kher le Devleskro a svedčinelas pal o lava, so o Del pozneder kamla te vakerele.

⁶ Ale o Kristus hino verno sar o Čhavo upral le Devleskro kher. A leskro kher sam amen, te dolikeraha zoraha o pačaben the e nađej, savaha pes lašaras.

O odpočinkos prekal le Devleskre manuša

⁷ Vašoda, avke sar phenel o Sveto Duchos:
„Adadžives, te šundanas Leskro hangos,

⁸ *ma phanden andre tumare jile,*
sar oda kerenas ola džene,
save pes vzburinde andre oda džives,
sar pokušinenas le Devles pre pušta,

⁹ *akor, sar man tumare dada furt pokušinenas,*
kajte saranda (40) berš dikhenas oda, so keravas.

¹⁰ *Vašoda ačhilom cholamen pre oda pokoleňje*
a phendom: ‚Furt hine le jileha avrether
a mire droma na prindžaren.‘

¹¹ *Avke andre choli diňom lav:*
‚Čačes na džana andre miro odpočinkos!‘ “

¹² Den tumenge pozoris, phralale, hoj te na avel varekas tumendar nalačo the napačabnaskro jilo a te na oddžal le džide Devlestar.

¹³ Ale sako džives povzbudžinen jekh avres, medik hin časos, so pes vičinel „adadžives“, hoj ňiko tumendar te na avel klamimen le binoha a te na ačhel zacato andro jilo.

¹⁴ Se amen keras e buči jekhetane le Kristoha, ale ča akor, te dolikeraha zoraes dži o koňec oda pačaben, so amen sas akor, sar chudňam te pačal.

¹⁵ Hin phendo:
„Adadžives, te šundanas Leskro hangos,

*ma phanden andre tumare jile,
sar oda kerenas ola džene, save pes vzburinde.“*

¹⁶ Ko sas ola manuša, save šunde le Devleskro hangos a vzburinde pes? Či na sas oda ipen ola džene, saven o Mojžiš ligenda avri andral o Egipt?

¹⁷ Pre kaste o Del chalas choľi saranda (40) berš? Pro manuša, save kerenas o bini a lengre tela mule avri pre pušta.

¹⁸ Kaske o Del diňa lav, hoj na džana andre leskro odpočinkos? Či na olenge, ko les na kamenas te šunel?

¹⁹ Avke dikhas, hoj našti gele andro odpočinkos, bo na pačanas.

4

¹ Kampil amenge te del pozoris, hoj te na vareko amendar zaačhel, medik likerel kada lav, so o Del amen diňa, hoj pes del te džal andre leskro odpočinkos.

² Se the amenge pes vakerelas o evaňjelium avke sar the lenge, ale lenge na pomožinda oda lav, so šunde, bo kajte les šunde, na priile les pačabnaha.

³ Andro odpočinkos džas amen, ko pačandilam, avke sar phenda:
„Avke andre choľi diňom lav:

„Čačes na džana andre miro odpočinkos!“

Phenda oda, kajte leskri buči imar hiňi dokerđi akorestar, kanastar hin stvorimen o svetos,

⁴ bo pal o eftato džives hin varekhaj pisimen kavke: *„O Del peske odpočovinda eftato džives savore peskre bučendar.“*

⁵ A kade pale: *„Čačes na džana andre miro odpočinkos!“*

⁶ Ola, ko šunde ešebnovar o evaňjelium, na gele andro odpočinkos, bo les na kamenas te šunel. Avke hin kade mek aver džene, save šaj džan andro odpočinkos,

⁷ a o Del pale del aver džives a vičinel les *„adadžives,“* sar pal kajci but berša vakerel prekal o David, avke sar imar sas phendo:

*„Adadžives, te šundanas Leskro hangos,
ma phanden andre tumare jile!“*

⁸ Bo te len o Jozua andahas andro odpočinkos, o Del imar na vakerđahas pal aver džives.

⁹ Avke mek ačhel o šabatoskro odpočinkos prekal le Devleskre manuša,

¹⁰ bo oda, ko geľa andre leskro odpočinkos, peske odpočovinda peskre bučendar, avke sar o Del peskrendar.

¹¹ Vašoda, keras sa prekal oda, hoj te džas andre oda odpočinkos, hoj ňiko amendar te na doperel avke sar ola džene, so les na kamenas te šunel.

¹² Bo o Lav le Devleskro hino džido the zoralo, ostreder sar e šabľa, so čhinel pal soduj seri. Predžal dži ode, kaj pes rozdelinel e duša le duchostar a o klubi le špikendar, a sikavel oda, so peske gondolinas andro jilo a so kamas.

¹³ A nane nič stvorimen, so ulahas garudo anglal leste. Savoro hin le Devleske phundrado a sa dičhol anglo jakha Oleske, kaske jekhvar phenaha, sar dživahas, so kerahas a soske.

O Ježiš – o čačo Někbareder Rašaj

¹⁴ Vašoda likerás zoraha o pačaben, so viznavinas. Bo hin amen o Někbareder Rašaj, savo geła andro ňebos dži paš o Del – o Ježiš, o Čhavo le Devleskro.

¹⁵ Bo nane amen Někbareder Rašaj, savo na achalol amare slabišagenge, ale hin amen ajsó, savo sas pokušimen andre savoreste avke sar amen, ale na kerđa ňisavo binos.

¹⁶ Vašoda šaj avas šmelones anglo tronos le Devleskro, bo ode hin e milost. Ode chudaha o lačhipen a arakhaha e milost ipen akor, sar amenge oda kampela.

5

¹ Dojekhe nek̄baredere rašas kidel avri o Del le manušendar a ačhavel les andre peskri služba prekal o manuša, hoj te anel o dari the o obeti vaš o bini.

² Vašoda, hoj the ov korkoro hino slabo, šaj avel kovlo andro jilo ke ola manuša, save aňi na džanen, hoj keren namištes, a bludzinen.

³ A vašoda mušinel te anel o obeti na ča vaš le manušengre bini, ale the vaš peskre.

⁴ Ňiko korkoro peske našti lel odi pačiv, bo ča o Del kidel avri le nek̄baredere rašas, avke sar kidňa avri le Aron.

⁵ Avke aňi o Kristus peske na iła korkoro odi pačiv, hoj ačhela Někbareder Rašaj, ale o Del leske phendá:

*„Tu sal miro Čhavo,
adadžives ačhilom tiro Dad.“*

⁶ A sar pre aver than phenel:

*„Tu sal rašaj pro furt
avke sar o Melchisedek.“*

⁷ O Ježiš andre ola dživesa, sar dživelas pre phuv, le zorale hangoha the le apsenca anelas peskre modlitbi the mangipena Oleske, ko les šaj zachraňinda le meribnastar. A sas the avrišundo vašoda, bo sas pokorno a poddino le Devleske.

⁸ Kajte ov sas o Čhavo, sikliła prekal peskre cerpišagi te šunel le Dades,

⁹ a sar dosjahňinda e dokonalost, ov ačhiła oda, kastar avel o večno spaseňje prekal savore, ko les šunen,

¹⁰ a o Del pal leste phendá, hoj hino o Někbareder Rašaj avke sar o Melchisedek.

Te ačhel andro pačaben

¹¹ Diňahas pes pal oda mek but te vakerel, ale phares oda hin te phenel avke, hoj te achalón, bo san leňiva te šunel.

¹² Pal kajci časos imar tumen kamľan te avel učiteľa, ale mek tumenge kampil, hoj tumen pale vareko te sikavel ola ešebna zakladi le Devleskre lavendar. Bo mek furt san ajse, kaske kampil thudoro a na o zoralo chaben.

¹³ Bo oda, kaske mek kampil thudoro, mek na achalol, so hin čačes lačo a so na, bo mek hino čavoro.

¹⁴ Ale o zoralo chaben hin prekal o dospela, save sikliłe oleha, so pregele andro dživipen te rozprindžarel, so hin lačo a so na.

6

¹ Vašoda mukas akana ola ešebna čačipena, so siklilam, a džas anglal andro dospelo sikaviben pal o Kristus. Na thovas pale o zakladi – o sikavibena pal o pokañje andral o mule skutki, pal o pačaben andro Del,

² pal o bolipena, pal oda, sar pes thovel o vasta pro manuša, pal o uštiben andral o meriben the pal o večno sudos.

³ A the ada keraha, te amenge amaro Del domukela.

⁴ Bo olen, ko omukle peskro pačaben, ko imar varekana sas andro švetlos le Devleskro, ko koštolinde o űeboskre dari a priile le Svete Duchostar,

⁵ ko prindžarde o lačo lav le Devleskro a the o zora ole časoskre, so avela,

⁶ a palis the avke odpele andral o pačaben, olen pes imar na del te anel pale ko pokañje, bo pale ukrižinen le Devleskre Čhas a anen les avri pre ladž.

⁷ O Del požehñinel odi phuv, so prilel furt o brišind a anel o ulipen, a del chasna olen, ko pre late keren buči.

⁸ Ale odi phuv, savi anel o kolaka the o bodľaka, na mol ñič a o prekošiben lake hin pašes a pro koñec ela zñičimen la jagaha.

⁹ Ale kajte kavke vakeras, mire lače phralale, pal tumende pačas, hoj tumen san pre oda feder a san pašeder ko spaseñje.

¹⁰ Se o Del hino čačipnaskro a na histerel pre tumari buči, añi pre tumaro kamiben, so presikadan leskre naveske, sar služinenas le Devleskre manušenge a mek furt služinen.

¹¹ Ale amen igen kamas, hoj ñiko tumendar te na preačhel te labol pal o Del, ale hoj peske oda te dolikerel dži o koñec, hoj pes te ačhen ola veci, pre save pes tumen zmuken.

¹² Na kamas, hoj te ačhen leñiva, ale hoj te aven ajse sar ola, ko likerem avri a pačan, a oleha te dochuden oda, so tumenge o Del phenda.

O Del dolikerel peskre lava

¹³ Sar delas o Del le Abraham lav, na sas ñiko bareder, pre kaste ilahas vera, vašoda *ila vera korkoro pre peste*.

¹⁴ A phenda: „Čačes tut igen but požehñinava a dava tut but potomken.“

¹⁵ O Abraham likerđa avri a dochudña oda lav, so leske o Del phenda, hoj les dela.

¹⁶ Bo o manuša len vera pre varekaste, ko hin bareder lendar, a e vera potverdžinel oda, so sas phendo, a zaačhavel dojekh sporos.

¹⁷ O Del paše thođa peskri vera, bo kamla te sikavel peskre manušenge, hoj na čerinela oda lav, so len diña.

¹⁸ O Del oda kerđa vašoda, hoj andre kala duj veci, save pes našti čerinen, le Devleskro lav the leskri vera, andre save o Del šoha našti klaminel, te avas zorales povzbudžimen amen, so pes denašlam te garuvel paš o Del, hoj pes mištes te chudas ola nađejatar, so hiñi thođi angle amende.

¹⁹ Odi nađej hiñi sar e kotva prekal amaro dživipen, zoralí the isto a džal prekal o pochtan le űeboskre chramoskro dži andro Neksveteder than.

20 O Ježiš ode imar anglal gela vaš amenge a ačila Nekbareder Rašaske pro furt avke sar o Melchisedek.

7

O Ježiš the o Melchisedek

1 Oda Melchisedek sas kralis andro foros Salem the rašaj le Nekbaredere Devleskro. Sar o Abraham avla pale andral o mariben, kaj domarđa štare (4) kralen, o Melchisedek gela paš leste a požehñinda les.

2 O Abraham les diña đesjatka savorestar, so peske andã andral o mariben. Leskro nav pes ešeb prethovel „o Kralis le čačipnaskro“ a palis the „o Kralis le Salmoskro,“ so hin „o Kralis le smiromoskro.“

3 Hino bi o dad, bi e daj, bi o rodokmeños, a na džanel pes, aňi kana uliła, aňi kana muła. Hino sar o Čhavo le Devleskro a ačhel rašaske pro furt.

4 Dikhen, savo baro hino: O Abraham, o dad amare narodoskro, les diña đesjatka savorestar, so peske andã andral o mariben.

5 Le Leviskre čhavage, save prilen e rašajiko služba, sas prikazimen pal o zakonos te prilel o đesjatki le manušendar andral o Izrael - oda hin peskre manušendar - kajte the on hine o potomki le Abrahamoskre.

6 Ale o Melchisedek, kajte nane andral le Leviskro potomstvos, priiła e đesjatki le Abrahamostar a požehñinda oles, kas o Del diña o lava.

7 A džanas mištes, hoj o bareder požehñinel le ciknederes.

8 Kade prilen o đesjatki o manuša, save meren, ale kode prilel o đesjatki o Melchisedek, pal savo hin svedectvos, hoj dživel.

9 A del pes te phenel, hoj prekal o Abraham the o Levi diña o đesjatki, kajte korkoro đesjatki chudelas.

10 Bo o Levi mek na sas aňi pro svetos, sar pes o Melchisedek arakhła le Abrahamoha leskre predkoha.

11 Te pes e dokonalost diňahas te dochudel prekal o levitsko rašajipen - he, hin čačo, hoj o zakonos, so sas dino le manušenge, sas zathodo pre oda rašajipen -, akor soske mek kampelas, hoj te avel aver rašaj, ajso sar o Melchisedek, a na ajso sar o Aron?

12 Bo te pes čerinel o rašajipen, mušinel pes te čerinel the o zakonos.

13 A Oda, pal kaste pes akana vakereľ, hino andral aver kmeños, andral savo ñiko na služinelas paš o oltaris.

14 Se mištes džanas, hoj amaro Raj avel le Judaskre kmeňostar, no o Mojžiš soha na phenda, hoj o rašaj avela andral kada kmeños.

15 A akana oda dikhas meksa feder, bo avla aver rašaj, savo hino sar o Melchisedek.

16 Ov na ačila rašaske prekal o prikazaňje le zakonoskro pal leskro rodokmeños, ale prekal e zor le večne džživipnaskri.

17 Se pal leste hin pisimen:

*„Tu sal rašaj pro furt
avke sar o Melchisedek.“*

18 Oleha pes zrušinel o purano prikazaňje, bo hino slabo a nane pre chasna.

19 Se o zakonos našti kerđa ñikastar dokonalo. No akana amen hin feder nadej, savaha avas pašeder paš o Del.

²⁰ A oda pes na ačila bi e vera. Okla aver džene ačhile rašajenge bi e vera,

²¹ ale sar o Ježiš ačila rašaske, o Del diña paše the e vera a phenda leske:

„O Raj ila vera a na bajinela:

‘Tu sal rašaj pro furt.’ “

²² A vašoda o Ježiš ačila o ručitelis la feder zmluvakro.

²³ Angloda sas but rašaja, bo o meriben lenge na domukelas te ačhel rašajenge pro furt,

²⁴ ale le Ježiš hin o rašajipen, so na predžal pre aver dženo, bo ov dživel furt.

²⁵ Vašoda ov šaj dokonales zachrañinel olen, ko aven ko Del prekal leste, bo dživel furt a šaj pes vaš lenge privakerel paš o Dad.

²⁶ Se oda the kampelas, hoj amen te avel ajso Nėkbareder Rašaj – sveto, bi e chiba, bi o binos, oddelimen le binošnendar a uprehazdlo upral o űebi.

²⁷ Leske na kampil sako džives te obetinel ešeb vaš peskre bini a palis vaš o bini le manušengre, avke sar oda keren o nekbareder rašaja. Se ov oda kerđa jekhvar a pro furt akor, sar obetinda pes korkores.

²⁸ Bo o zakonos ačhavel nekbareder rašajenge le manušen, save nane dokonala, ale e vera le Devleskri, savi avla pal o zakonos, ačhavel le Čhas, savo hino dokonalo pro furt.

8

O Nėkbareder Rašaj la feder zmluvakro

¹ Savorestar, pal soste vakeras, hin nekbuter kada: Hin amen ajso Nėkbareder Rašaj, savo peske bešla pal e čači sera le Devleskre tronoske andro űebos.

² Ov služinel sar o Nėkbareder Rašaj andro Nėksveteder than, andro čačo Svetostankos, so ačhađa o Raj, a na o manuš.

³ Dojekh nekbareder rašaj hino ačhado, hoj te anel o dari the o obeti, vašoda the leske kampelas vareso te obetinel.

⁴ Te ov ulahas ade pre phuv, našti ulahas rašaj, bo ade imar hin rašaja, save anen o dari pal o zakonos.

⁵ No on služinen andre ajso Svetostankos, savo hino ča o obrazis the o čiños ole Svetostankoskro, savo hino andro űebos. Vašoda, sar kamla o Mojžiš te kerel o Svetostankos, phenda leske o Del: *„Dikh, hoj te keres savoro pal o vzoros, so tuke sas sikado pro verchos.“*

⁶ No akana chudňa o Ježiš e rašajiko služba, savi hiñi bareder sar lengri, bo kadi zmluva, savake hino ov prostredñikos, hiñi zathodi pro feder zaslubeñja.

⁷ Se te ulahas odi ešebno bi e chiba, ta akor na kamplahas e dujto.

⁸ Bo o Del len karhinel a phenel:

„Dikh, aven ajse dživesa, phenel o Raj,

hoj kerava le Izraeloskre khereha

the le Judaskre khereha e nevi zmluva.

⁹ Na ajsi zmluva, sar kerđom lengre dadenca

andre oda džives, sar len ilom vastestar,

hoj len te lav avri andral o Egipt,

bo on na dolikerde miri zmluva

a me len omuklōm, phenel o Raj.

¹⁰ *Kada hin e zmluva, so kerava le Izraeloskre khereha
andre ola dživesa, so avena, phenel o Raj.*

*Thovava mire zakoni andre lengri godi
a pisinava len pre lengre jile.*

Me avava lengro Del

a on ena mire manuša.

¹¹ *A imar ņiko na mušinela te sikavel avres,
aŋi o phral peskre phrales, le lavenca:
,Prindžar le Rajes!'*

Bo savore man prindžarena,

le nekciknederestar dži o nekbareder,

¹² *bo odmukava lenge o nalačhipen
a lengre bini mange imar na leperava."*

¹³ *Sar o Del vakerel pal e nevi zmluva, phenel, hoj e ešebno hiŋi
imar puraŋi a oda, so imar hin purano the phuro, na likerela but a sig
našlōla.*

9

O Svetostankos pre phuv the andro ņebos

¹ *Andre ešebno zmluva sas o pravidla pre sveto služba le Devleske
a sas la pre phuv o Sveto than.*

² *Sas kerdo o Svetostankos, andre savo sas o ešebno than, kaj sas o
svietŋikos the o skamind, pre savo thovenas o mare anglo Del. Oda
than pes vičinelas o Sveto than.*

³ *Pal o dujto pochtan sas o than, so pes vičinelas o Neksveteder than,*

⁴ *a andre sas o somnakuno kadidloskro oltaris the e archa la
zmluvakri, so sas obthodi pal savore seri le somnakaha a andre sas
o somnakuno čaro la mannaha, le Aronoskri paca, so rozkvitŋisalila,
the o barune tabli la zmluvakre.*

⁵ *Upral e archa sas o cherubi la slavakre, save peskre kridlenca
zaučharenas o kritos la archakro. Ale akana amenge na kampil te
vakerel pal savore kala veci.*

⁶ *Sar imar sas savoro kavke pripravimen, džanas o rašaja furt andre
oda ešebno than, hoj ode te kerēn peskri služba,*

⁷ *ale andre oda dujto than džalas ča o nekbareder rašaj jekhvar
beršeste, no ča le rateha, so anelas vaš peske the vaš o bini le
manušengre, so kerenas a na džanenas, hoj oda hin bini.*

⁸ *Oleha sikavelas o Sveto Duchos, hoj mek na sas phundrado o drom
andro Neksveteder than, medik ačhelas o ešebno Svetostankos.*

⁹ *Oda hin obrazis pre kada časos, savo sikavel, hoj prekal o dari the
obeti, so pes anel, našti žužol o svedomje ole manušeskro, savo lašarel
le Devles.*

¹⁰ *Bo oda hin ča pal o chaben, pal o pijiben the pal o všelijaka
sposobi, sar pes te žužarel. Oda hin ča o avrunce predpisi, save likerēn
ča dži akor, medik pes na kerela neve.*

¹¹ *Ale sar avla o Kristus, amaro Nektbareder Rašaj, andā peha ola
lače veci, so imar akana hine kade. Ov avla prekal o bareder the
dokonaleder Svetostankos, savo na sas kerdo le manušeskre vasteha
a na sas andral kada stvorimen svetos.*

¹² Ov geľa jekhvar a pro furt andro Neksveteder than, korkoro peskre rateha a na le rateha le capendar vaj le gurunňorendar a avke dochudňa o večno dživipen prekal amende.

¹³ Te imar o rat le capengro, le bikengro the o prachos pal o labarde gurunňora pošvecinelas olen, ko sas melale, hoj te aven žuže pro telos,

¹⁴ ta keci buter o rat le Kristoskro amenge žužarela o svedomje andral o mule skutki! Bo o Ježiš anda pes korkores sar dokonalo obeta le Devleske prekal e zor le večne Duchoskri, hoj te šaj služinas le džide Devleske.

¹⁵ Vašoda hin o Kristus o prostredňikos la neva zmluvakro, hoj savore, save sas vičimen le Devlestar, te chuden o večno dedictvos, pal savo len o Del diňa lav – bo o Kristus muľa, hoj len te cinel avri le binendar, so kerde, medik sas e ešebno zmluva.

¹⁶ Ode, kaj hin pisimen e posledno voľa, pes mušinel te dokazinel, hoj imar muľa oda, ko la pisinda.

¹⁷ Bo e posledno voľa hiňi platno až akor, sar merel oda, ko la pisinda.

¹⁸ Vašoda aňi e ešebno zmluva na sas kerđi bi o rat.

¹⁹ Sar o Mojžiš diňa te džanel savore manušenge savore prikazaňja pal o zakonos, iľa o rat le capengro the le bikengro a mišinda les le paňeha, palis iľa e loli vlna the o konaricis pal o izopos a pokropinda o zvitkos the savore manušen

²⁰ a phenda: „*Kada hin o rat la zmluvakro, savi o Del tumenge prikazinda te dolikerel.*“

²¹ Avke pokropinda le rateha o Svetostankos the savore veci, soha pes kerelas e služba le Devleske.

²² Andro zakonos pes maj savoro obžužarel le rateha a te nane avričhordo o rat, nane odmukle o bini.

Le Ježišoskri obeta odlel o binos

²³ Vašoda pes kavke mušinda te obžužarel ola veci, so hine ča o podobi le ňeboskre vecenge, ale o ňeboskre veci kampil te obžužarel federe obetenca, sar hin kala.

²⁴ Se o Kristus na geľa andro Sveto than, so sas kerdo le vasteha a hino ča o angluno obrazis le čačeske, ale ov geľa dži andro ňebos, hoj pes akana te sikavel anglo Del vaš amenge.

²⁵ Aňi na vašoda, hoj pes buterval te obetinel, avke sar o nekbareder rašaj džal sako berš andro Neksveteder than le rateha, so nane leskro.

²⁶ Bo te oda ulahas avke, akor mušindahas o Ježiš te cerpinel buterval, kanastar sas stvorimen o svetos. Ale ov pes sikada akana andro posledna časi jekhvar a pro furt, hoj pes te obetinel a te zničinel o binos.

²⁷ Avke sar hin dino le manušenge jekhvar te merel a palis ela o sudos,

²⁸ avke the o Kristus pes jekhvar obetinda, hoj te odlel o bini but manušengre a sar pes dujtovar sikavela, oda imar na ela vašoda, hoj te odlel o binos, ale hoj te spasinel olen, ko pre leste užaren.

10

¹ O zakonos hino ča ciňos ole lačhipnaskro, so avela, ale nane calo the čačo obrazis ole vecengro. Vašoda našti ole jekhe obetenca, so pes anen furt berš pre beršeste, te kerel dokonalen olen, ko aven ko Del.

2 Te o manuša, save lašaren le Devles, ulehas jekhvar a pro furt obžužarde peskre binendar, ta imar na šundehas andro jilo, hoj hine binošna, a preačhilehas imar te obetinel.

3 Ale ipen o obeti leperen berš pre beršeste le manušenge o bini.

4 Bo o rat le capengro the le bikengro šoha našti odlel o bini.

5 Vašoda, sar o Kristus avla pro svetos, phendā:

*„Obeti aři dari na kamehas,
ale diňal man telos.*

6 *Na sas tuke pre dzeka o labarde obeti,
aři o obeti vaš o binos.*

7 Akor phendom: *„Dikh, avav te kerel oda, so tu kames, ó, Devla,
avke sar pal ma hin pisimen andro zvítkos le zakonoskro.’“*

8 Ešeb phenel: *„Aři obeti, aři o dari, aři o labarde obeti, aři o obeti
važ o binos na kamehas a na sas tuke pre dzeka,“* – kajte pes kala obeti anen avke, sar oda phenel o zakonos.

9 Palis phendā: *„Kade som, avlom te kerel, ó, Devla, oda, so tu kames.“* Prephagel o ešebno, hoj te ačhavel o dujto.

10 Vašoda prekal le Devleskri voła sam amen savore obžužarde le binendar prekal e teloskri obeta le Ježišoskri Kristoskri jekhvar pro furt.

11 Dojekh židoviko rašaj ačhel sako džives te služinel a anel buterval furt pale ola jekh obeti, save šoha našti odlen o bini.

12 No o Kristus anda jekh obeta vaš o bini pro furt a bešla peske pal e čači sera le Devleskri.

13 Akorestar užarel, medik leske na ena thode leskre nepřijaťela tel o pindre.

14 Bo jekha obetaha kerďa dokonalen pro furt olen, ko pes pošvecinen.

15 A the o Sveto Duchos amenge svedčinel pal oda, sar phenel:

16 *„Kada hin e zmluva, so lenca kerava
pal ola dživesa, phenel o Raj.*

*Thovava mire zakoni andre lengre jile
a pisinava len andre lengre gođa;*

17 *a pre lengre bini the nalačhipena
mange imar na leperava.“*

18 A ode, kaj hin kavke odmukle o bini, ode imar na kampil buter te obetinel vaš o bini.

Te džal pašeder ko Del

19 Phralale, akana šaj džas prekal o rat le Ježišoskro bi e dar andro Neksveteder than,

20 pal o nevo the džido drom, so amenge otkerďa prekal o pochtan, so hin leskro telos

21 a vašoda, hoj amen hin Nekbareder Rašaj upral o kher le Devleskro,

22 aven džas paš o Del čače jileha, savore pačabnaha – le jilenca, so hine obžužarde andral o nalačo svedomje, the le telenca, so hine thode (omorde) le žuže paňeha.

23 Aven, chudas pes zoraha la nađejatar, so viznavinas, bo Ov, ko diňa lav, hino verno.

24 Starinas pes jekh pal aver, hoj jekh avres te povzbudzinas andro kamiben the lačhe skutki.

²⁵ Na omukas amari khangeri, avke sar peske oda vareko siklila te kerel, ale zoralaren jekh avres buter a buter, se dikhen, hoj oda Džives le Rajeskro hino pašeder.

²⁶ Bo te amen kamas te dživel andro binos pal oda, sar imar prindžardam o čačipen, ta akor imar nane aver obeta vaš amare bini,

²⁷ ale imar ča šaj užaras andre dar o sudos the e bari jag, so zničinel olen, ko pes ačhaven le Devleske.

²⁸ Te vareko na dolikerela le Mojžišoskro zakonos a ela pre leste duj abo trin švedki, mušinel te merel a našti leske presikaven e milost.

²⁹ No akana, gondolinen: Te vareko uštarel pro Čhavo le Devleskro a dikhel tele o rat la zmluvakro, so les obžuzarda, a namištes vakerele pro Duchos, savo les diña milost, ta keci bareder trestos peske zaslužinel?

³⁰ Se prindžaras oles, ko phenda: „*Me man pomstínava, me lenge dava pale.*“ A pale phenda: „*O Raj sudžinela peskre manušen.*“

³¹ Igen bari dar hin te perel andro vasta le džide Devleskre!

³² Ma bisteren pre ola ešebna dživesa, sar avlan andro švetlos a sar pregelan baro mariben andro cerpišagi.

³³ Ande tumen andre ladž anglal o manuša a namištes tumenca kerenas a palis pre aver dživesa zlidžanas o pharipena avrenca, save cerpinenas avke sar tumen.

³⁴ Cerpinenas jekhetane le bertenošenca a sar tumenge ile o barvalipen, radišagoha oda zlidžanas, bo džanenas, hoj tumen hin vareso feder, so ačhela pro furt.

³⁵ Vašoda džan dureder bi e dar, bo te likerena avri, užarel tumen baro počnišben.

³⁶ Kampil tumenge te likerel avri, hoj te kerena oda, so kamel o Del, hoj te chuden lestar o dedictvos.

³⁷ Bo hin pisimen:

„*Imar ča sikra, sikrica
a avela Oda, kaske kampil te avel,
a na avela nasig.*“

³⁸ *Miro čačipnaskro manuš dživela le pačabnastar,
ale te džala palal,
na ela mange pre dzeka.*“

³⁹ Ale amen na sam o manuša, save džan palal a meren, ale o manuša, save pačan a hine spasimen.

11

Pal o pačaben

¹ O pačaben hin te avel peske isto pal ola veci, pre save pes mukas, a te avel presvedčimen pal ola veci, so pes na dikhel.

² Amare phure dada sas le pačabnaha pre dzeka le Devleske.

³ Le pačabnaha achaluvas, hoj o ņebos the e phuv sas stvorimen le Devleskre laveha avke, hoj olestar, so na dičhol, hino kerdo oda, so dičhol.

⁴ Le pačabnaha anda o Abel le Devleske feder obeta sar o Kain. Prekal o pačaben chudña o svedectvos, hoj hino čačipnaskro, bo leskre dari sas le Devleske pre dzeka. A kajte hino imar mulo, furt vakerele prekal o pačaben.

⁵ Le pačabnaha sas o Enoch ilo upre, hoj te na dikhel o meriben. Na arakhle les, bo o Del les iľa upre. Mek angloda, sar sas ilo upre, chudňa svedectvos, hoj hino pre dzeka le Devleske.

⁶ Bi o pačaben našti avas pre dzeka le Devleske, bo oda, ko avel paš o Del, mušinel te pačal, hoj o Del hino a hoj počinela pale olenge, ko les roden.

⁷ Le pačabnaha o Noach šunđa le Devles, sar leske o Del diňa te džanel oda, so pes mek dži akor šoha na dikhľa, a andre sveto dar ačhada o korabos, hoj te zachraňinel peskra famelija. Le pačabnaha odsudzinda o svetos a chudňa le Devlestar o spravodlišagos, so avel prekal o pačaben.

⁸ Le pačabnaha o Abraham šunđa le Devles, sar les vičinda, hoj te džal avri andral peskri phuv pre oda than, so leske o Del kamla te del. Geľa bi oda, hoj te džanľahas, kaj džal,

⁹ a le pačabnaha dživelas sar cudzincos andre odi phuv, pal savi o Del phenda, hoj leske la dela. Dživelas andro stani; avke sar o Izak the o Jakob, save tiš chudle oda lav le Devlestar.

¹⁰ Bo užarelas o foros le zorale zakladenca, savo naplaňinda the ačhada o Del.

¹¹ Le pačabnaha the e Sara, sava našti uľa čhave, chudňa zor te ačhel khabňi, kajte sas imar phuri. Bo pačalas, hoj o Del šaj kerel oda, so lake phenda.

¹² Vašoda jekhe muršestar, le Abrahamostar, savo imar sas maj mulo, ulile ajci but potomki, keci hin o čercheňa pro ňebos the e poši paš o moros, so pes aňi na del te zrachel.

¹³ Kala savore mule andro pačaben bi oda, hoj te chudlehas le Devlestar oda, so lenge phenda, hoj len dela, ale ča dural oda dikhenas a radisafonas oleske. Viznavinenas, hoj ča predžan pal kadi phuv sar cudzinci a nane kade khere.

¹⁴ Ola, ko avke vakeren, sikaven, hoj roden peskri phuv.

¹⁵ Se te gondolindehas pre odi phuv, andral savi avle avri, mek šaj gelehas pale.

¹⁶ Ale on radisafon pre feder phuv, pre ňeboskri phuv. Vašoda pes aňi o Del na ladžal te vičinel lengro Del, se pripravinda lenge o foros.

¹⁷ Le pačabnaha obetinda o Abraham le Izak, sar sas skušimen le Devlestar. Sas pripravimen te obetinel peskre jekhore čhas, kajte ov sas oda, kas o Del diňa lav,

¹⁸ sar leske phenda: „*Le Izakostar avela tiro potomstvos.*“

¹⁹ O Abraham achafolas avke, hoj le Devles sas zor les te uštavel andral o meriben. A oda sas avke, sar te o Del diňahas pale le Abrahamoske le Izak andral o meriben.

²⁰ Le pačabnaha požehňinda o Izak le Jakob the le Ezav andre ola veci, so avena.

²¹ Le pačabnaha o Jakob, sar imar merelas, požehňinda savore Jozefoskre čhaven a zmukla o šero pre paca, sar lašarelas le Devles.

²² Le pačabnaha o Jozef phenda sigeder, sar merelas, hoj le Izraeloskre čhave džana avri andral o Egipt, a phenda lenge so te keren leskre kokalenca.

²³ Le pačabnaha garuvenas le Mojžišoskri daj the dad le Mojžiš trin čhon pal oda, sar uliľa, bo dikhenas, hoj o čavoro hino šukar, a na daranas pes le Faraonoskre rozkazistar.

²⁴ Le pačabnaha o Mojžiš, sar barila avri, na kamla, hoj les te vičinen čhavo le Faraonoskra čhakro.

²⁵ Radeder peske kidña avri te cerpinel le Devleskre manušenca, sar te radisalol pro cikno časos le binostar.

²⁶ Te avel pre ladž vaš o Kristus sas prekal leste feder sar o barvalipen andral o Egipt, bo dikhelas anglal pre peskro počnišiben.

²⁷ Le pačabnaha omukla o Egipt a na daralas pes le kraliskra cholatar, ale likerđa avri avke, sar te dikhlahas le Devles, saves našti te dikhel.

²⁸ Le pačabnaha kerđa e Patrađi a pokropinda o vudara le rateha, hoj te na murdarel o meribnaskro aňjelos le Izraelitengre ešebne čhavoren.

²⁹ Le pačabnaha pregele prekal o Lolo moros sar pal e šuki phuv a sar oda kamle te kerel the o Egiptana, takoj tašlile.

³⁰ Le pačabnaha pele o muri le Jerichoskre, sar pašal lende efa džives phirenas.

³¹ Le pačabnaha na muľa e lubňi e Rachab olenca, ko na kamenas le Devles te šunel, bo priiľa šukares olen, ko avle te predikhel e phuv.

³² A mek so te phenel? Se imar man nane kana te vakerel pal o Gideon, Barak, Samson, Jeftah, David a Samuel the pal o proroka,

³³ save le pačabnaha domarenas o krališagi, kerenas o spravodlišagos a dochudenas o lava, so len o Del diňa. Le pačabnaha phandenat andre o piski le levenge,

³⁴ murdarenas andre o bare jaga a zachraňinenas pes le ñeprijateľengre šablendar. Sas slaba, ale ačhenas zorale, zoralonas andro maribena a roztradenas avre narodengre armadi.

³⁵ Le pačabnaha chudle o džuvľa pale peskre mulen, save sas uštade andral o meriben. Aver manuša sas mučimen, ale na kamle te avel premukle, bo kamenas te avel uštade andral o meriben andro feder džživipen.

³⁶ Aver predžanas oda, hoj lendar asanas, marenas le bičenca a phandenat andro lanci the andro bertenj.

³⁷ Murdarenas len le barenca the le šablénca a prerezinenas len pro jepaš. Aver phirenas upre tele urde andro bakrane the kozakre cipi - na sas len sostar te dživel, džanas pre lende a ubližinenas lenge.

³⁸ On sas aje manuša, saven peske o svetos na zaslužinda, save bludžinenas pal o pušti the pal o verchi a dživenas andro jaskiňi the andro cheva andre phuv.

³⁹ A savore kala džene, kajte sas dokazimen andro pačaben, mek na dochudle oda, so lenge o Del phenda, hoj len dela,

⁴⁰ bo o Del pripravinda prekal amende vareso feder. Leskro planos sas, hoj te dochuden e dokonaloš jekhetane amenca.

12

O Del bararel avri peskre čhaven

¹ Vašoda te amen hin kajci but švedki, save hine pašal amende sar ajsi bari chmara, čhivas pal peste tele savoro, so amen cirdel tele, a the o binos, so amen phandel andre a likerlas avri andro denašiben, so hin angle amende.

² Aven dikhas pro Ježiš, pre oda, ko chudña amaro pačaben a ko les the dokerela. Ov precerpinda o meriben pro kerestos a pregeľa bara ladžaha, bo džanelas, hoj pre leste užarel baro radišagos, a palis peske bešľa pal e čači sera le Devleskre tronoskri.

³ Gondolinen pre oda, ko zľigenda kajci but nalačhipen le binošnendar, save pre leste igen džanas, hoj tumen te na podden a te na slabisaľon pro duchos.

⁴ Bo andre tumaro mariben le binoha tumen leske mek na ačhaďan dži andro rat.

⁵ Bisterďan pro lava, so tumen zoraľaren, a vakeren ke tumende sar ko čhave?

Čhavo miro, sar tut o Raj bararel avri,

ma le tuke lokes oda,

aňi ma slabisaľuv,

akor sar tuke dovakerel.

⁶ *Bo kas o Raj kamel, oles bararel zoraha avri*

a marel sakones, kas prilel sar čhas.

⁷ Likeren avri andre oda pharipen, so pre tumende avel vašoda, hoj tumen te bararel avri, bo o Del tumenca avke kerel sar peskre čhavenca. Bo savo dad na bararel zoraha avri peskre čhas?

⁸ Ale te na san avribararde avke, sar hine savore leskre čhave, akor san o kopirdana a na san leskre čhave.

⁹ The amare teľesna dada amen zoraha bararenas avri a likerahas peske len, či pes na poddaha buter le duchovne Dadeske, hoj te dživas?

¹⁰ Amare dada amen zoraha bararenas avri, medik samas čhavore, avke sar peske on gondolinenas, hoj hin mištes. No o Del amen bararel avri pre amari chasna, hoj te avas ajse sveta sar ov.

¹¹ Hin čačo, hoj te amen vareko zoraha bararel avri, akor pes amenge oda na dičhol sar vareso, so del o radišagos, ale o pharipen. Ale palis anel o smirom the o spravodľišagos, so hin pre chasna olenge, kas sikada avri.

¹² Vašoda rovňinen avri o vasta, so hine zmukle tele, the o khoča, so tel tumende izdran,

¹³ a tumare pindre mi phiren pal o rovna droma, hoj oda pindro, so hino bango, te na chučel avri, ale te sastol avri.

Te na odčhivas le Devleskri milost'

¹⁴ Keren sa prekal oda, hoj tumen te avel o smirom sakoneha a hoj te dživen o sveto dživipen, bijal savo ňiko na dikhela le Devles.

¹⁵ Dikhen mištes pre oda, hoj ňiko te na visaľol palal le Devleskra milostatar, hoj te na barol ňisavo kirko koreňis, so andahas pharipen a mušardahas but dženen.

¹⁶ ňiko te na avel lubaris aňi bijedevleskro avke sar o Ezav, savo vaš jekh chaben bikenda peskro pravos, so les sas sar le ešebne čhas.

¹⁷ Se džanen, hoj kajte palis kamelas te chudel le dadestar o požehnaňje, sas odčhido a imar pes oda na delas te visarel pale, kajte rovibnaha oda kamelas.

¹⁸ Se tumen na avľan paš o verchos, savestar pes o manuš šaj chudel, abo savo labolas la jagatar, abo paš o kalipen, paš e rat abo paš e burka,

¹⁹ aňi paš o hangos la trubakro, aňi paš o hangos, savo vakerelas ajse lava, hoj ola, ko les šunde, pes mangenas, hoj imar te na vakerel durededer.

²⁰ Bo našti zlidžanas oda, so pes lenge prikazinda: „*Te ča o džviros pes chudňahas le verchostar, mušinel te avel murdardo le barenca.*“

²¹ Oda, so dikhle, sas ajso strašno, hoj o Mojžiš phenda: „Izdrav a darav man!“

²² No tumen avlan paš o verchos Sion the paš o foros le džide Devleskro, paš o ņeboskro Jeruzalem, the paš o but ezera aňjela.

²³ Avlan paš o radišagoskro zhromažđeňje le Devleskre ešebna čhavengro, savengre nava hine pisimen andro ņebos. Avlan paš o Del, paš savorengro Sudcas, paš o duchi le čačipnaskre manušengre, save imar chudle e dokonaloš.

²⁴ Avlan paš o Ježiš, paš o prostredňikos la neva zmluvakro, the paš o pokropimen rat, savo vičinel zoraleder sar o rat le Abeloskro.

²⁵ Den tumenge pozoris pre oda, hoj te šunen a te na odčhiven oles, ko vakerel! On, save na kamenas te šunel oles, ko lenge pre phuv phenelas le Devleskri voľa, na denašle, vašoda aňi amen našti denašaha, te pes visaraha Olestar, ko vakerel andral o ņebos.

²⁶ Leskro hangos akor čhalada la phuvaha, no akana mek diňa lav: „*Me mek jekhvar čhalavava, na ča la phuvaha, ale the le ņeboha.*“

²⁷ Oda, hoj phenel „mek jekhvar“, igen mištes sikavel pre oda, hoj ola stvorimen veci, so ena čhalade, ena ile het, hoj te ačhen ča ola veci, so pes našti čhalaven.

²⁸ Vašoda te amen prilas oda krališagos, so pes našti čhalavel, kampil amenge te palikerel a te služinel le Devleske andre bari pačiv the andre sveto dar, avke sar leske oda hin pre dzeka.

²⁹ Bo amaro Del hin e jag, so zlabarel.

13

E služba, savi hiňi le Devleske pre dzeka

¹ O kamiben maškar o phrala te na preačhel.

² Ma bisteren te prilel le hoscen a te presikavel lenge e pačiv, bo avke vareko priile le aňjelen, a aňi olestar na džanenas.

³ Gondolinen pre ola, ko hine andre bertena, avke sar te the tumen ulanas lenca andre bertena. A gondolinen the pre ola, ko cerpinen, avke sar te the tumen cerpindanas lenca.

⁴ Sako peske mi likerel o manželstvo andre pačiv. O rom la romňaha mušinen te avel verna jekh avreske, bo o Del sudzinela olen, ko keren lubipen abo džan avreha pašal o rom vaj pašal e romňi.

⁵ Ma dživen avke, hoj tumen te zakamen andro love, a aven spokojna oleha, so tumen hin, bo o Del phenda:

„*Na mukava tut*

aňi tut na omukava.“

⁶ Vašoda bi e dar šaj phenas:

„*O Raj mange pomožinel*

a na darava man.

So man šaj kerel o manuš?“

⁷ Ma bisteren pre ola, ko tumen lidžanas a vakerenas tumenge o lav le Devleskro. Dikhen mištes pre lengro dživipen, sar dživenas a sar mule, a napodobňinen lengro pačaben.

⁸ O Ježiš Kristus hino oda jekh idž, adadžives the na veki.

⁹ Ma den tumen te odlel le všelijake avre sikavibenenca. Bo hin mištes, te o jilo hino zoralardo le Devleskra miloštatar a na

ole zakonendar pal o chabena, so nane pre chasna olenge, ko oda dolikeren.

¹⁰ Amen hin o oltaris, pal savo našti chan aňi o rašaja, save služinen andro Svetostankos.

¹¹ O nekbareder rašaj lel o rat le džvirengro andro Neksveteder than vaš o bini, ale lengre tela labaren avri le taboristar.

¹² Vašoda the o Ježiš cerpinelas avri pal e brana le foroskri, hoj te pošvecinel le manušen peskre rateha.

¹³ Aven džas pal leste avri andral o taboris a zlidžas leha leskri ladž.

¹⁴ Bo pre kađi phuv amen nane foros, so ačhela pro furt, ale užaras pre oda, so avela.

¹⁵ Vašoda, aven, obetinas furt le Devleske e chvalakri obeta prekal o Ježiš, oda hin o ovocje le vuštengro, so viznavinel leskro nav.

¹⁶ Ma bisteren te kerel o lačhipen a te pomožinel jekh avreske, bo ajse obeti hin le Devleske pre dzeka.

¹⁷ Šunen olen, ko tumen lidžan, a podden tumen lenge, bo on pes starinen pal tumare duši a ačhena vaš tumenge anglo Del. Šunen len, hoj oda te keren radišagoha, a na pharipnaha, bo oda tumenge na andahas ņisavo lačhipen.

¹⁸ Modlĭnen tumen vaš amenge. Amen džanas, hoj amen hin žužo svedomje, bo andre savoreste pes kamas mištes te likerel.

¹⁹ A mek buter tumen mangav, hoj tumen te modlĭnen vaš ma, hoj sigeder pale te džav ke tumende.

E modlĭtba the o požehnaňje

²⁰ A o Del le smiromoskro, savo prekal o rat la večna zmluvakro uštađa andral o meriben amare Rajes le Ježiš, le bare Pastjeris le bakrorengres,

²¹ tumen mi vizbrojinel andre savoro lačhipen, hoj te keren leskri voľa. Ov andre amende mi kerel oda, so hin leske pre dzeka, prekal o Ježiš Kristus. Leske mi džal e slava na veki vekov. Amen.

²² Phralale, na pisindom tumenge but, ale mangav tumen, hoj te prilen kala lava, so hin pre oda, hoj tumen te zoralaren.

²³ Kamav, hoj te džanen, hoj amaro phral o Timoteus sas premuklo. Te avela sigeder, džava ke tumende jekhetane leha.

²⁴ Pozdravinen savore tumare vodcen the savore Devleskre manušen. O phrala andral e Italija tumen pozdravinen.

²⁵ E milosť le Devleskri mi el tumenca savorencal!

O lil le Jakoboskro

O pozdravos

¹ O Jakob, savo služinel le Devleske the le Rajeske le Ježišoske Kristoske, bičhavel pozdravi le dešuduje kmeñenge, save hine rozčhide pal calo svetos.

² Phralale mire, len oda sar baro radišagos, te pre tumende avela o všelijaka skuški.

Pal o pačaben the godaveripen

³ Se tumen džanen, hoj o skuški andre tumaro dživipen tumen lidžan andre trpezlivost.

⁴ A tumari trpezlivost pes mi dokazinel andro skutki, hoj te aven dokonala the bi e chiba a nič tumenge te na chibalinel.

⁵ Te varekaske tumendar kempel godi, mi mangel peske le Devlestar a ela leske diñi. Bo ov del ščirones sakones a na čivkerel pro jakha.

⁶ Ale mi mangel andro pačaben a te na pochibinel. Bo oda, ko pochibinel, hino sar moroskri vlna, pre savi phurdel e balvaj a čivkerel laha pal jekh sera pre aver.

⁷ Kajso manuš peske te na gondolinel, hoj chudela vareso le Rajestar.

⁸ Bo kajso manuš hino rozpolfimen a nane stabilno andre nisoste, so kerel.

Pal o čoripen the barvalipen

⁹ O phral, savo hino čoro, mi thovel baripen andre oda, hoj sas uprehazdlo andro Kristus,

¹⁰ a o barvalo mi thovel baripen andre oda, hoj sas pokorimen, bo našlola sar e kvitka pre mała.

¹¹ Bo sar avel avri o kham, le tačipnaha, so labarel, šučarel avri e čar, lakri kvitka perel tele a lakro šukariben našlol. Avke perela tele the o barvalo pre peskre droma.

Te zlidžal e skuška

¹² Bachtalo murš, savo zlidžal e skuška, bo te obačhela, chudela odi koruna le dživipnaskri, pal savi o Raj diña lav, hoj dela olen, ko les kamen.

¹³ Niko te na phenel, sar les cirdel pro binos: „Se oda o Del man cirdña!“ Se le Devles našti te cirdel pro nalačo a aňi ov ñikas na cirdel andro binos.

¹⁴ Ale sako hino cirdlo andro binos peskra žadoscatar, so les cirdel a vabinel.

¹⁵ A paloda, sar e žadosca khabňol, ločhol o binos a o binos, sar hino kerdo, anel o meriben.

¹⁶ Ma den tumenca avri te thovel mire lače phralale!

¹⁷ Savore lače veci a dojekh dokonalo daros avel upral le Dadestar, savo kerđa o ñeboskre švetla a hino furt jekh, ov pes na čerinel avke sar o ciňos.

¹⁸ Peskra voľatar amen diña o dživipen prekal o čačipnaskro lav, hoj te avas ešebna savorestar, so kerđa!

Te šunel the te kerel

¹⁹ Mire lače phralale: Sako sig mi šunel, polokes mi vakerel a te na cholisaŀol sig!

²⁰ Bo o manuš andre choŀi na kerel oda spravodlišagos, so kamel o Del.

²¹ Vašoda odčhiven tumendar savori mel the savoro nalačhipen a šukares prilen oda lav, so hin sadzimen andre tumaro jilo a šaj zachraŀinel tumare dživipena.

²² Aven ola, ko dživen pal le Devleskro lav, a na ola, ko ča šunen a oleha pes korkoren klaminen.

²³ Bo te vareko hino ajso, hoj ča šunel o lav a na dolikerel les, hino sar ajso manuš, savo dikhel peskro muj andro gendalos.

²⁴ Dikhel pes, džal het a takoj bisterel, sar dičhol avri.

²⁵ Ale ajso manuš, ko pes mištes zadikhel andro dokonalo zakonos, so del e sloboda, a likerel pes pal oda lav a na bisterel pre oda, so šunda, ale dživel pal oda, ajso manuš ela požeħñimen andre oda, so kerel.

²⁶ Te peske vareko tumendar gondolinel, hoj hino pobožno, a na zlikerel peske e čhib, klaminel korkoro pes a leskri pobožnost ĥiħi zbitočno.

²⁷ Anglo Del, amaro Dad, hin kadi pobožnost žuži the bi e mel: Te starinel pes pal o široti the pal o vdovi andre lengro pharipen a te na melarel pes andre le svetoha.

2*Te na kerel rozđjel maškar o manuša*

¹ Phralale mire, sar ola, ko pačan andro Ježiš Kristus, andro Raj la slavakro: Ma dikhen pro manuš a ma keren rozđjel maškar o manuša.

² Bo te avlahas andre tumari khangeri murš somnakuħa angrusaha, urdo andro šukar gada, a te avlahas the čoro murš andro melale gada,

³ a dikhlanas pre oda, pre kaste hin ola šukar gada a phendanas leske: „Tu tuke šukares beš kade,“ ale le čoreske phendanas: „Tu ačħ kode,“ abo: „Beš tuke kade paš mire pindre,“

⁴ ĥi na keren oleha rozđjel maškar tumende? ĥi na ačħilan sudci, save namištes gondolinen a sudzinen?

⁵ Šunen, mire lače phralale! ĥi peske na kidħa o Del avri le čoren andral kada svetos, hoj te ačħen barvale andro pačaben a te prilen o krališagos, pal savo o Del diħa lav olenge, ko les kamen?

⁶ Ale tumen tele dikhlan le čores! ĥi nane oda ipen o barvale, ko tumen trapinen a cirden pal o sudi?

⁷ ĥi nane oda on, ko pes ruhinen pre oda lačħo nav le Rajeskro, so tumenge o Del diħa?

⁸ No, te dolikeren o zakonos le krališagoskro, avke sar hin pisimen: „*Kameħa avres avke sar tut korkores!*“ Ta akor mištes keren.

⁹ Ale te keren rozđjel maškar o manuša, akor keren binos a o zakonos tumen usvedčinel sar olen, ko les na dolikeren.

¹⁰ Bo oda, ko dolikerdahas calo zakonos, ale jekh prikazaħje na dolikerdahas, hino vinnovato andre savore.

¹¹ Se Oda, ko phendá: „*Na kereha lubipen*“, phendá the: „*Na murdareha*.“ No, kajte na keres lubipen, ale murdares, na dolikeres o zakonos.

¹² Avke vakeren the keren sar ola, ko ena sudzimen pal o zakonos so del e sloboda!

¹³ Bo o sudos bi e milost' užarel oles, ko na presikavelas e milost'. Ale e milost' zvitazinel upral o sudos!

O pačaben the o skutki

¹⁴ So hin olestar, phralale mire, te vareko phenel, hoj les hin o pačaben, ale nane les o skutki? Či šaj les oda pačaben zachrañinel?

¹⁵ Te le phrales abo la pheña na ulahas so te urel a na ulahas len o dživeseskro chaben,

¹⁶ a te lenge vareko tumendar phendahas: „Džan andro smirom, tačaren tumen a chan,“ ale te len na diñanas oda, so kempel le feloske, so len hin olestar?

¹⁷ Avke the o pačaben, te les nane o skutki, hino mulo.

¹⁸ Ale vareko phenela: „Tut hin o pačaben a man hin o skutki.“ Sikav mange tiro pačaben bi o skutki a me tuke sikavava miro pačaben andral mire skutki.

¹⁹ Tu pačas, hoj hin jekh Del? Mištes keres. The o demona pačan a izdran.

²⁰ Kames, hoj tuke te sikavav, tu nagodaver manušeja, hoj o pačaben bi o skutki hino mulo?

²¹ Či na sas o Abraham, amaro dad, ospravedlñimen le skutkendar, sar anda peskre čhas le Izak te obetinel pro oltaris?

²² Akor dikhes, hoj o pačaben kerelas jekhetane leskre skutkenca a o skutki keren leskro pačaben dokonalo.

²³ A ačhila pes, so hin pisimen: „*O Abraham pačandila le Devleske a rachinelas pes leske oda sar spravodlišagos.*“ A sas vičimen le Devleskro prijatelís.

²⁴ Avke akor dikhen, hoj o manuš hino ospravedlñimen the le skutkendar a na ča le pačabnastar.

²⁵ Avke sas the paš e lubñi Rachab: Či na sas ospravedlñimen le skutkendar, sar priila le poslen a bičhađa len het avre dromeħa?

²⁶ Bo avke sar o felos hino mulo bi o duchos, avke the o pačaben hino mulo bi o skutki.

3

Pal e čhib

¹ Phralale mire, ma keren tumendar savore učitelá. Se džanen, hoj amen o učitelá avaha zoraleder sudzimen.

² Savoredžene but peras. Ale te vareko na perel andro lav, oda hin dokonalo murš, savo džanel te likerel calo peskre felos.

³ Te le grajeske thovas andro piskos o zubadla, šunel amen a avke visaras calo leskro felos, kaj kamas.

⁴ Abo dikhen pro lođi, kajte hine kajse bare a traden len o zorale balvaja, o kormidelnikos len šaj lidžal le ciknore kormidloħa ode, kaj kamel.

⁵ Avke the e čhib hiñi cikno kotor andro felos, ale šaj kerel bare veci. Dikhen, savo baro veš labarđa e cikñi jagori!

⁶ E čhib hiñi jag, o svetos le nalačhipnaskro maškar amare teloskro kotora. Mełarel andre calo amaro telos. Rozlabarel calo manuškro dživipen a korkori hiñi podlabardi le peklostar.

⁷ O manuš šaj skrocinel a thovel tele savore dzive džviren the le čiriklen, le sopen a the le džviren andro moros,

⁸ ale e čhib ñiko le manušendar našti skrocinel. E čhib hiñi ñepokojno a nalači, pherdi le jedoha, so murdarel.

⁹ La čhibaha lašaras le Rajes, le Devles the le Dades – a ola jekha čhibaha the košas le manušen, save hine kerde pre le Devleskri podoba.

¹⁰ Andral oda jekh muj avel avri o lašariben the o košiben. Našti oda avke avel, phralale mire!

¹¹ Či šaj andral jekh chañig avel avri gulo the kirko pañi?

¹² Či šaj barol, phralale mire, pro figovñikos o olivi, vaj pro viñičis o figi? Avke the ñisavi lonđi chañig našti del gulo pañi.

O godaveripen upral

¹³ Ko hin maškar tumende godaver a kas hin godi? Mi sikavel peskre dživipnaha o lačke skutki a mi avel pokorno the godaver andre savoreste, so kerel.

¹⁴ Ale te tumen hin andre tumare jile e horko zavist a kamen tumen ča te hazdel upre, ma lašaren tumen a ma džan pro čačipen.

¹⁵ Kajsi godi na avel upral, ale hiñi pal e phuv, telesno, benguñali.

¹⁶ Bo ode, kaj hin e zavist a kaj sako ča pes kamel te hazdel upre, ode hin o ñepokoj the dojekh nalačhipen.

¹⁷ Ale odi godi, so avel andral o ñebos, hiñi ešeb žuži, palis ajsi, so kamel o smirom, kovli a phundrađi te šunel; hiñi ajsi, so sajinel avres a anel o lačo ovocje, na kerel rozdjel maškar o manuša a nane dujemujengri.

¹⁸ A o ovocje le spravodlišagoskro pes sadzinel andro smirom maškar ola, ko keren o smirom.

4

Ko kamel o svetos, na kamel le Devles

¹ Khatar aven o maribena maškar tumende a khatar aven o roztržki? Či na andral tumare telesna žadosci, so pes maren andre tumende?

² Tumen kamen vareso a nane tumen, murdaren a zavidzinen a našti dochuden – maren tumen a vesekedinen, ale nane tumen, bo na mangel tumenge le Devlestar.

³ Sar tumenge mangel, na chuden, bo namištes mangel, bo kamen oda prekal tumare nalačke žadosci.

⁴ Ó, napačivale manušale, či na džanen, hoj oda, ko kamel te avel lačo le svetoha, hino nalačo le Devleha? Oda manuš, ko kamlahas te avel prijatelis le svetoha, ačhel ñeprijatelis le Devleskro.

⁵ Abo gondolinen tumenge hoj ča avke phenel le Devleskro Lav: „O Del žjarlivones tužinel pal o duchos, saves diña andre amende te bešel?“

⁶ Se o Del del bareder milost. Vašoda phenel le Devleskro Lav: „O Del džal pro barikane, ale le pokornen del peskri milost.“

⁷ Vašoda podden tumen le Devleske. Ačhaven tumen le bengeske a denašela tumendar.

⁸ Aven pašeder paš o Del a ov avela pašeder paš tumende. Thoven avri o vasta, tumen binošna manušale! A tumen, so san rozpolčena, žužaren tumenge o jile!

⁹ Jojčinen, roven a hikinen! Tumaro asaben pes mi visarel pro roviben a o radišagos pre žala.

¹⁰ Pokorinen tumen anglo Raj a ov tumen hazdela upre.

Te na sudzinel le phrales

¹¹ Ma vakeren namištes jekh pre aver, phralale! Oda, ko vakerel namištes pro phral, abo sudzinel peskre phrales, vakerel pro zakonos a sudzinel o zakonos. A te sudzines o zakonos, na sal oda, ko dživel pal o zakonos le Devleskro, ale sal leskro sudcas.

¹² Ča jekh o Del diňa o zakonos a ov hino the o sudcas. Ov šaj zachrañinel a šaj zničinel. Ale ko sal tu, hoj sudzines avres?

Te na pes lašaren

¹³ No akana tumen, so phenen: „Adadžives abo tajsa džaha andre kada abo andre koda foros, ačhaha ode berš, keraha buči a zarodaha peske love.“

¹⁴ Se tumen na džanen so ela tajsa tumare džživipnaha! San sar e para, so pes pro sikra sikavel a palis našlol.

¹⁵ Ale kempel tumenge te phenel kavke: „Te o Raj kamela, dživaha a keraha kada abo koda.“

¹⁶ Ale akana tumen lašaren tumare barikane planenca. Dojekh kajso lašariben nane lačo.

¹⁷ Te vareko džanel te kerel o lačo, a na kerel oda, kerel binos.

5

O lav prekal o barvale

¹ No akana, tumen barvale, roven a hikinen upral tumare pharipena, so pre tumende avena!

² Tumaro barvalipen kirñila a tumare gada chale o kirme.

³ Tumaro somnakaj the rup hardzavisalila a odi hardza sikavela pre tumende a chala tumare tela sar jag, bo skidňan o barvalipen pro posledna dživesa.

⁴ Le čore manušenge, save kerenas buči pre tumare mali, na počindan! Vašoda, dikh, lengro počičiben vičinel pre tumende! O vičičiben olengro, save kidenas upre pal tumare mali, doavla dži andro kana le Nekzoredere Rajeske.

⁵ Dživenas pre kadi phuv andro kišešagos the andro baripen a čalardan tumare jile avke sar oda dobitkos, so pes pripravinel, hoj les te začinen.

⁶ Odsudzindan a murdardan le spravodlive manušes, savo pes tumenge na brañinelas.

Pal e trpezlivost the modlitba

⁷ Phralale, vašoda likerem avri, medik na avela o Raj. Dikh, o manuš, savo kerel buči pre maľa, užarel, medik na avela o jaruno the o jesuno brišind a dela les o lačo ulipen andral e phuv.

⁸ Avke the tumen: Aven trpezliva a ačhen zorales, bo o Raj avela maj pale.

⁹ Phralale, ma vakeren jekh pre aver, hoj te na aven odsudzimen. Dikh, o sudcas ačhel anglo vudar!

¹⁰ Len tumenge, phralale, priklados pal o proroka, save vakerenas andro nav le Rajeskro, dikhen pre lende sar te cerpinel a te likerel avri.

¹¹ Dikhen, amen phenas pal ola, ko likerde avri, hoj hine bachtale. Šundan pal o Job, sar likerda avri, a dikhlan, sar pes pal leste o Raj pro koñec postarinda! O Raj hino igen lačho the jileskro.

¹² Anglal savoreste, phralale mire, ma len vera aňi pro ñebos aňi pre phuv, aňi ñisavi aver vera. Ale tumaro „He“, mi el „He“, a tumaro „Na“, mi el „Na“, hoj te na peren andro odsudeňje.

E modlitba le olejoha vaš o nasvale

¹³ Cerpinel vareko maškar tumende? Mi modlinel pes. Hin varekas radišagos andro jilo? Mi gilavel le Devleske.

¹⁴ Hin vareko maškar tumende nasvalo? Mi vičinel peske le phurederen andral e khangeri. On pes vaš leste mi modlinen a mi makhen les le olejoha andro nav le Rajeskro.

¹⁵ A e modlitba andro pačaben sastarela le nasvales a o Raj les hazdela upre. Te kerda bini, odmukela pes leske.

¹⁶ Vašoda, phenen avri jekh avreske o bini a modlinen tumen jekh vaš aver, hoj te saston avri. E modlitba le spravodlive manuškri šaj kerel but a hin la bari zor.

¹⁷ O Eliaš sas ajso manuš sar the amen a modlinelas pes, hoj te na del o brišind, a na diňa o brišind pre phuv trin berš the šov čhon.

¹⁸ A pale pes modlinelas a o ñebos diňa o brišind a e phuv diňa peskro ulipen.

¹⁹ Phralale mire, te vareko tumendar odgelahas le čačipnastar a te les vareko visardahas pale,

²⁰ mi džanel, hoj oda, ko visarela le binošne manušes pal leskro nalačho drom, zachrañinela leskro dživipen andral o meriben a učharela andre but bini.

Ešebno lil le Peteriskro

O pozdravos

¹ Me, o Peter, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, pisinav tumenge le Devleskre avrikidle manušenge, save dživen sar cudzinci a san rozčhide andro Pontus, andre Galacija, andre Kapadokija, andre Azija the andre Bitinija,

² saven peske o Del, amaro Dad, anglal kidña avri pre peskro planos a pošvecinda peskre Duchoha, hoj te aven poslušna le Ježišoske Kristoske a pokropimen leskre rateha.

Mi del tumen o Del pherdo milost the smirom!

E džidi nađej

³ Lašaras le Devles, savo hino o Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro! Bo andre peskri bari milost amen diña o nevo dživipen the e džidi nađej, sar uštađa le Ježiš Kristus andral o meriben,

⁴ hoj te chudas o dedictvos, savo šoha na preachel, na musaloł aňi na kirňol a hino garudo andro ņebos prekal tumende.

⁵ Prekal tumende, kas e zor le Devleskri prekal o pačaben chraňinel pre zachrana. Odi zachrana hiňi pripravimen te sikavel pes andro posledno časos.

⁶ Radisaľon olestar, kajte mek akana pro sikra mušinen te predžal le pharipnaha prekal o všelijaka skuški.

⁷ Vašoda, hoj pes te sikavel tumaro preskušimen pačaben, so hin vzacneder sar o somnakaj, savo našľola. Bo avke sar o somnakaj pes preskušinel andre jag, avke pes mušinel te preskušinel the tumaro pačaben. A akor chudena o lašariben, e slava the e pačiv andre oda džives, sar pes sikavela o Ježiš Kristus.

⁸ Šoha les na dikhľan a the avke les kamen; aňi akana les na dikhen, ale pačan andre leste a radisaľon ajse radišagoha, savo pes aňi na del avri te phenel, a san napľňimen la slavaha.

⁹ Bo dochuden e zachrana prekal tumare duši, so hin o cielos tumare pačabnaskro.

¹⁰ Kadi zachrana igen rodenas a skuminenas o proroka, save prorokinenas pal e milost le Devleskri, savi sas pripravimen prekal tumende.

¹¹ A skuminenas, kana oda časos ela a sar oda avela, a o Duchos le Kristoskro, savo sas andre lende, anglal phenelas avri pal o cerpišagi le Kristoskre the pal e slava, so avela palis.

¹² Lenge sas sikado, hoj na služinenas peske, ale tumenge, sar vakerenas pal ola veci, save akana sas phende tumenge prekal ola džene, ko tumenge kazinenas o evaňjelium andre zor le Svete Duchoskri, savo sas bičhado andral o ņebos. Mek the o aňjela tužinen te dikhel andre kala veci.

Aven sveta

¹³ Vašoda gondolinen pal oda, so keren. Aven strižba a muken tumen igen pre milost le Devleskri, so tumenge ela diňi, sar pes sikavela o Ježiš Kristus.

14 Sar o poslušna čhave ma den tumen te lidžal ole žadoscenge, so tumen sas varekana, sar mek na džanenas o čačipen.

15 Ale avke sar hino sveto Oda, ko tumen vičinda, the tumen aven sveta andre savoreste, so keren.

16 Bo hin pisimen: „Aven sveta, bo me som sveto!“

17 A te vičinen „Dado“ le Devles – savo na kerel rozdžel maškar o manuša, ale sudzinel sakones pal leskre skutki – ta dživen daraha anglo Del, medik san sar cudzinci pre kadi phuv.

18 Se džanen, hoj andral tumaro marno dživipen, so zdedindan pal tumare dada, na sanas avricinde le somnakaha aňi le rupoha, save našlona,

19 ale le vzacne Kristoskre rateha. Ov sar o bakroro bi e chiba the bi o binos

20 sas pre oda imar anglal avrikidlo mek angle oda, sar o Del kerda o svetos, ale sas sikado andro posledna dživesa prekal tumende.

21 Prekal leste pačan andro Del, savo les uštađa andral o meriben a diňa les e slava, hoj tumaro pačaben the tumari nadej te avel andro Del.

22 Avke akana, te imar obžuzardan tumare duši oleha, hoj sanas poslušna le čačipnaske, hoj te kamen le phralen čače kamibnaha, kamen jekh avres žuže jileha.

23 Se ulišan mek jekhvar, na andral o semenos, so kirňol, ale andral o semenos, so na kirňol: andral o džido the večno lav le Devleskro.

24 Bo hin pisimen:

„Savore manuša hine sar e čar
a cali lengri slava hiňi sar e kvitka pre maľa.
E čar šučol avri a lakri kvitka perel tele,

25 ale o lav le Rajeskro ačhel pro furt.“

A oda hin oda lav, savo pes tumenge kazinelas sar evaňjelium.

2

O Ježiš hino o džido bar

1 Vašoda odčhiven tumendar savori choľi, savore pletki, dojekh klamišagos the zavist a ma aven dujemujengre.

2 Sar o čhavore, save mekča akana ulile, mangen tumenge o žužo duchovno thud, hoj lestar te baron a te aven zachraňimen,

3 te imar koštoľindan oda, hoj o Raj hino lačo.

4 Aven ke leste, ko džido bar, savo sas odčhido le manušendar, ale anglo Del avrikidlo the igen vzacno.

5 The tumen sar o džide bara den tumen te zabudinel andro duchovno kher, hoj tumendar te ačhen o sveta rašaja, save anena o duchovna obeti, save ena pre dzeka le Devleske prekal o Ježiš Kristus.

6 Vašoda hin pisimen andro Lav le Devleskro:

„Thovav pro Sion o hlavno bar;
o avrikidlo the igen vzacno bar;
oda, ko andre leste pačala,
na ladžala pes.“

7 Oda bar hino vzacno tumenge, ko pačan, ale olenge, ko na pačan, hino sar:

„O bar, so odčhide o murara,
ačhila pre stavba hlavno,

*8 o bar, pre savo pes demen,
the e skala, pre savi peren.“*

Ola, ko na šunen oda lav, peren pre oda bar, bo o Del oda avke kamelas.

⁹ Ale tumen san o avrikidle manuša, o kralika rašaja, o sveto narodos a le Devleskre zvlaštna manuša, hoj te vakeren avri ola bare veci, so kerel o Del, savo tumen vičinda avri andral o kalipen andre peskro igen šukar švetlos.

¹⁰ Tumen varekana na sanas le Devleskre manuša, no akana san leskre manuša; varekana sanas bi e milost le Devleskri, ale akana la chudňan.

Dživen sar le Devleskre služobnika

¹¹ Phralale mire, phenav tumenge sar olenge, ko nane khere kade pre phuv a ko ča pal kadi phuv predžan: Zlikeren tumen le telesne žadoscendar, so pes maren tumara dušaha!

¹² Dživen mištes tumaro dživipen maškar ola, ko na pačan, kajte pre tumende namištes vakeren sar pro živaňa, hoj te dikhen tumare lače skutki a te lašaren le Devles andre oda Džives, sar avela.

¹³ O Raj kamel, hoj tumen te podden savore manušengre autoritenge: či le kraliske sar le nekbaredereske,

¹⁴ abo le vladarenge. Bo ov len bičhavel te marel olen, ko namištes keren, a te lašarel olen, ko keren mištes.

¹⁵ Se le Devleskri voľa hin, hoj te keren o lačhipen a oleha te phanden o muja le nagodaver manušenge, save na džanen, so vakeren.

¹⁶ Dživen sar o slobodna manuša, ale tumari sloboda ma použinen sar e zamjenka te kerel o nalačhipen; dživen sar o sluhi le Devleskre.

¹⁷ Važinen tumenge savore manušen, le phralen kamen, le Devlestar daran a le kralis den pačiv.

Te zlidžal o pharipen sar o Raj

¹⁸ A tumen, o sluhi, andre savori dar anglo Del, podden tumen tumare rajenge, ale na ča olenge, save hine lače the jileskre, ale the le nalačhenge.

¹⁹ Se oda hin e milost le Devleskri, te vareko andro žužo svedomje anglo Del zlidžal o pharipen a cerpinel, kajte nič nalačo na kerđa.

²⁰ Bo so tumen hin olestar, hoj likerem avri, sar tumen maren, te tumen keren o bini? Ale te mištes keren a the avke cerpinen bi e vina a likerem avri, kada hin le Devleske pre dzeka.

²¹ Se pre oda sanas le Devlestar vičimen, bo the o Kristus cerpinelas vaš tumenge a sikada tumenge sar te dživel, hoj te keren avke sar ov.

²² *Ov šoha na kerđa binos,*

aňi o klamišagos šoha na sas andre leskro muj.

²³ Sar les košenas, ov na košelas pale, a sar cerpinelas, ov pes na vihražinelas, ale savoreha pes mukelas pre oda, ko čačipnaha sudžinel.

²⁴ Ov korkoro ligenda amare bini peskre teloha pro kerestos, hoj amen te meras le binenge a te dživas le čačipnaske. Leskre ranenca sastiljan avri.

²⁵ Bo sanas sar o našade bakrore, ale akana avľan pale ko Pastjeris, ke Oda, ko pes starinel pal tumare duši.

3

Pal o džuvla the pal o murša

¹ Avke the tumen o džuvla, podden tumen tumare romenge. A te varesave lendar na pačan le Devleskre laveske, anen len bi o lava paš o Del, tumare džživipnaha,

² oleha, hoj dikhena tumaro žužo džživipen andre sveto dar anglo Del.

³ Tumaro šukariben te na avel avruno, hoj tumenge dena te kerel o bala pro šere, figinena pre tumende o somnakaj, abo urena tumen andro barvale gada.

⁴ Ale tumaro šukariben te avel garudo andro jilo, oda, so ačhel pro furt, o jemno the pokorno duchos, so hin igen vzacno anglo Del.

⁵ Bo kavke pes varekana šukaľarnas the o sveta džživlja, save pačanas andro Del a poddenas pes peskre romenge,

⁶ avke sar e Sara, savi šunelas le Abraham a vičinelas les „rajeja“. Tumen san lakre čhaja, te keren oda, so hin lačho, a na den tumen nišoha te daravel avri.

⁷ Avke the tumen o murša, gondolinen, sar dživen tumare romňijenca, a presikaven lenge e pačiv sar le slabeder nadobenge, bo the on hine jekhetane tumenca o dedički le Devleskre džživipnaskre. A avke na ela tumare modlitben nišave prekažki.

Te likerel avri andro cerpišagos

⁸ A pro końec phenav mek kada: aven savore jednotna, jileskre, kamen jekh avres, aven milosřiva the pokorna.

⁹ Ma den pale o nalačho le nalačhipnaha abo o košiben le košibnaha, ale keren oda visara, tumen žehñinen, bo pre oda san vičimen, hoj te zdedinen o požehnañje.

¹⁰ Bo hin pisimen:
*„Oda, ko kamel, hoj les te avel bachtalo džživipen,
 a kamel te dikhel o lačhe dživesa,
 mi žlikerel peskri čhib le nalačhestar the peskre vušta,
 hoj te na vakerel o klamišagos,*

¹¹ *mi visarel pes le nalačhestar
 a mi kerel o lačhipen
 a mi rodel o smirom andral calo jilo.*

¹² *Bo le Rajeskre jakha dikhen pro spravodľiva manuša
 a leskre kana šunen lengro mangipen,
 ale o Raj džal pre ola džene,
 save keren namištes.“*

¹³ A ko tumenge ubľižinela, te igen kamena te kerel o lačhipen?

¹⁴ Ale kajte cerpindanas vaš o čačipen, bachtale san. A ma daran tumen lendar, aňi ma predaran.

¹⁵ Ale den le Kristus pačiv sar le svete Rajes andre tumare jile. Aven furt pripravimen te odphenel sakoneske, ko tumendar phučľahas pal odi nađej, savi tumen hin.

¹⁶ Ale keren oda polokes, andro smirom the andro žužo svedomje, hoj pes te ladžan ola džene, save namištes vakeren pal tumaro pačivalo džživipen le Kristoha.

¹⁷ Bo feder hin, te oda hin e voľa le Devleskri, te cerpinel vaš o lačho sar vaš o nalačho.

¹⁸ Se the o Kristus cerpinelas jekhvar a pro furt, o spravodljivo vaš o ňespravodliva, hoj tumen te anel ko Del. Sas murdardo andro felos, ale obdžidardo andro Duchos.

¹⁹ A andre oda Duchos geľa te vakerel le duchenge andre bertena,

²⁰ olenge, ko varekana na šunenias, sar o Del likerelas avri a užarelas pre lende andro dživesa le Noachoskre, medik pes ačhavelas o korabos, andre savo pes zachraňinde le paňestar ča frima manuša, oda sas ochto džene.

²¹ Oda paňi sas o angluno obrazis le bolipnaskro, savo akana zachraňinel the tumen. O bolipen nane te žužarel pes la melatar pal o felos, ale oda hin o mangipen ko Del vaš o žužo svedomje. A oda tumen akana zachraňinel prekal ada, hoj o Ježiš ušřila andral o meriben

²² a geľa andro ňebos a hino pal e čači sera le Devleske a hin leske poddine o aňjela, o autoriti the o zora.

4

Sar te dživel o sveto dživipen

¹ Te o Kristus kavke cerpinda vaš amenge pro felos, ta the tumen pes vizbrojinen kajse gondolišagoha, bo oda, ko cerpinda pro felos, preačhila te kerel o binos.

² Vašoda, medik dživen pre phuv, ma dživen imar pal o manušeskre žadosci, ale pal e voľa le Devleskri.

³ Se imar dos dživenias avke, sar dživen o bijedevleskre manuša. ňisostar tumen na ladžanas, dživenias andro nalače žadosci, mačarenias tumen la molaha, mulatinenas, pijenas a služinenas le džungale modlengen.

⁴ A sar imar lenca oda na keren a na dživen, avke roz mukles sar on, čudalinen pes oleske a namištes pal tumende vakeren.

⁵ Ola manuša pes jekhvar ačhavana anglo Del, savo hino pripravimen te sudzinel le džiden the le mulen.

⁶ Se vašoda pes vakerelas o evaňjelium the le mulengen, hoj te aven sudzimen pal oda, sar dživenias andro felos, ale hoj te dživen andro duchos avke, sar kamel o Del.

⁷ O koňec savoreske hino pašes. Vašoda aven godaver the strižba, hoj te aven pripravimen pes te modľinel.

⁸ Ale anglal savoreste, kamen jekh avres bare kamibnaha, bo o kamiben učharel andre but bini.

⁹ Presikaven e pačiv jekh avreske, bi o dudrišagos.

¹⁰ Sar o lače chulaja, saven o Del diňa všelijaka dari, služinen jekh avreske, sako ole duchovne daroha, so chudňa.

¹¹ Te vareko vakerel, mi vakerel sar o lava le Devleskre; te vareko služinel, mi kerel oda andral e zor, so les del o Del, hoj te avel andre savoreste barardo o Del prekal o Ježiš Kristus, bo leske patrinel e slava the e zor pro furt. Amen.

Sar te cerpinel sar krestanos

¹² Mire lače phralale, ma čudalinen tumen la jagake, savi pre tumende avľa, hoj tumen te skušinel, sar te pes tumenge ačhilahas vareso čudno.

¹³ Ale radisaľon vašoda, hoj cerpinen vaš o Kristus, hoj te radisaľon bares the akor, sar pes sikavela leskri slava.

14 Te tumenge keren ladž vaš le Kristoskro nav, bachtale san, bo o Duchos la slavakro, o Duchos le Devleskro, ačhel pre tumende.

15 Ale űiko tumendar te na cerpinel sar vrahos, živaűis abo zbujuűnikos, vaj sar oda, ko pes thovel andre savoreste.

16 Ale te cerpinel vareko sar krestanos, te na pes ladžal, ale mi bararel le Devles vašoda, hoj šaj lidžal kada nav.

17 Imar hin e ora, hoj o Del te chudel o sudos peskre manušendar. Ale te pes chudela ešeb amendar, savo ela o koűec ole dženengro, ko na šunen o evaűjelium le Devleskro?

18 Avke sar hin pisimen:

„Te pes o čačipnaskro

ča ajci-ajci zachraűinela,

kaj ela o binošno the o bijedevleskro?“

19 Vašoda the ola džene, save cerpinen avke, sar oda o Del kamel, pes mi podden peskre verne Stvoriteliske a dureder mi keren o lačo.

5

Le staršenge andre khangeri

1 Le staršen maškar tumende mangav, sar oda, ko hino tiš starši, sar oda, ko dikhla le Kristoskro cerpišagos a hino the o deđičis ola slavakro, savi pes sikavela:

2 Lidžan o stados, savo tumenge o Del diűa. Na vašoda, hoj tumen andre oda vareko ispidel, ale radišagostar avke, sar tumendar kamel o Del; na vaš o love, ale vašoda, hoj lenge kamen andral o jile čačes te služiűel.

3 Ma lidžan olen, kas tumenge o Raj diűa, sar te ulanas lengre raja, ale aven priklados le stadoske.

4 A sar pes sikavela o nekbareder Pastjeris, chudena e slavno koruna, savi šoha na kirűola.

5 Avke the tumen o terneder: Podden tumen le phurederenge a savore tumen podden jekh avrenge. A uren tumen andre pokora, bo *o Del pro barikane džal, ale le pokornen del peskri miloš.*

6 Vašoda podden tumen tel o zoralo vast le Devleskro, hoj tumen te hazdel upre andre peskro časos.

7 Savore tumare pharipena čhiven pre leste, bo ov pes pal tumende starinel.

8 Aven paš e gođi a ma soven! Bo oda, ko pre tumende džal, o beng, phirel upre tele sar o chołamen levos, savo rodel kas te chal.

9 Ačhaven tumen leske, aven zorale andro pačaben a džanen, hoj tumare phrala avrether pal o svetos tiš predžan prekal ajse pharipena.

10 Te sikra cerpinena, o Del – savo presikavel peskri miloš andre savoreste a savo amen andro Ježiš Kristus vičindā andre peskri slava – ov korkoro tumen sasřarela, zorařarela, thovela pro zoralo zaklados a kerela, hoj te na peren.

11 Leske e slava the e zor pro furt. Amen.

O posledna pozdravi

12 Ča sikra tumenge pisindom le Silasoha, saves me lav sar pačivale phrales. Bo kamav tumen te podhazdel andro pačaben a kamav te svedčinel, hoj kada hin odi čačikaűi miloš le Devleskri. Ačhen andre oda!

¹³ Pozdravinen tumen miro čhavo o Marek the e khangeri andro Babilon*, savi hiñi avrikidñi avke sar the tumen.

¹⁴ Pozdravinen šukares jekh avres le jilestar.
Smirom tumenge savorenge, save san andro Kristus.

---

* 5:13 e khangeri andro Rim

Dujto lil le Peteriskro

O pozdravos

¹ Me o Šimon Peter, o otrokos the apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, pisinav olenge, ko chudle ajso vzacno pačaben sar the amen amare čačipnaskre Devlestar the Spasiťelistar le Ježišostar Kristostar.

² E milost the o smirom mi rozbaron maškar tumende, hoj čačes te prindžaren le Devles the le Ježiš, amare Rajes.

O Del peske vičinel the avri kidel le krestanen

³ Le Devleskri zor amen diña sa, so amenge kampil, hoj te dživas avke, sar ov kamel. Diña amenge oda akor, sar prindžardam oles, ko amen vičinda peskra slavaha the zoraha.

⁴ Oleha amen diña igen bare the vzacna zaslubeňja, hoj prekal lende amen te avel o kotor pre le Devleskri prirodzenost a te šaj denašas het le svetoskre džungipnastar, andre savo amen cirden o nalače žadosci.

⁵ Ipen vašoda keren sa pre oda, hoj te prithoven paš o pačaben o žužipen, paš o žužipen o prindžaripen,

⁶ paš o prindžaripen o zlikeriben, paš o zlikeriben e trpezlivost, paš e trpezlivost o dživipen, so hin le Devleske pre dzeka,

⁷ paš oda dživipen o lačhipen ko phrala a paš oda lačhipen o kamiben.

⁸ Te kada savoro tumen hin a barol oda andre tumende, ta akor na avena ajse, so nič na keren a na anen e chasna andro prindžaripen amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro.

⁹ Bo kas nane kala veci andre peskro dživipen, hino koro, na dikhel dur a bisterđa pre oda, hoj sas obžuzardo peskre binendar, so varekana kerelas.

¹⁰ Vašoda, mire phralale, keren sa prekal oda, hoj te aven zoraleder andre oda, pre soste san vičimen the avrikidle. Bo te kada kerena, šoha na perena

¹¹ a kavke avena igen šukares priile andro večno krališagos amare Rajeskro the Spasiťeliskro le Ježišoskro Kristoskro.

¹² Vašoda tumenge ada kamav furt te leperel, kajte oda džanen a san zorale andro čačipen, so priilan.

¹³ Medik som andre kada telos, dikhel pes mange oda mištes, hoj tumenge te leperav kala veci,

¹⁴ bo džanav, hoj imar kada teloskro stankos maj omukava, sar mange oda diña te džanel amaro Raj o Ježiš Kristus.

¹⁵ A kerava sa prekal oda, hoj tumenge te leperen kala veci, sar me adarik džava het.

Le Kristoskri slava

¹⁶ Sar tumenge vakerahas, sava zoraha avela amaro Raj o Ježiš Kristus, na likerahas pes pal varesave avrigondolimen paramisa. Bo amen korkore pre peskre jakha dikhlam leskri slava.

¹⁷ Ov chudña le Dadestar le Devlestar e pačiv the e slava, sar avla pre leste andral e Bari Slava kada hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves kamav! Andre leste man hin radišagos.“

¹⁸ Amen šundam oda hangos, so avla tele andral o ņebos, sar leha samas pre oda sveto verchos.

¹⁹ Kada amen diña mek buter pačaben andre oda, so vakerenas o proroka. A mištes keren, hoj tumen zadikhen pre oda prorocko lav, bo hino sar e momeli, so labol andro kalipen, medik na avela o džives a e tosaraskri čercheñ tumenge na anela o nevo švetlos andro jile.

²⁰ Anglal savoreste, tumen mušinen te achalol, hoj aňi jekh proctvos andro pisimen Lav našti achalol o manuš korkoro pestar.

²¹ Bo o proctvos šoha na avla andral e voľa le manušeskri, ale o manuša ligende le Svete Duchoha vakerenas o lava, so avenas le Devlestar.

2

Pal o falošna proroka the učiteľa

¹ Ale avke sar sas the akor maškar o nipi le Devleskre o falošna proroka, avke ena the maškar tumende o falošna učiteľa, save počoral anena o falošno sikaviben. A zaprinena the le Bare Rajes, savo len cinda avri, a avke korkore pre peste anena oda, hoj sig ena zničimen.

² But manuša džana pal lengro džungipen a angle lende namištes vakerena pro čačipnaskro drom.

³ No ola falošna učiteľa kamena ča o love, vašoda tumenca thovena avri a phenena tumenge oda, so peske gondolinde avri. Le Devleskro sudos kale falošne učitelenge imar hino pripravimen čirla a Oda, ko len zničinela, na sovel.

⁴ Se o Del na sajinda le aňjelen, save kerde binos, ale čhida len andre bertena a zaphandľa len andre le lancenca andro baro kalipen, andro peklos, hoj ode te aven stražimen dži o sudos.

⁵ O Del na sajinda aňi o phurikano svetos, sar anda e potopa pro binošna manuša. Ale o Del zachraňinda le Noach, savo kazinelas le manušenge pal o spravodlišagos, a leha the mek efa avre dženen.

⁶ A the o fori Sodoma the Gomora zlabarda la jagaha pro prachos sar vistražno priklados prekal o bijedevleskre manuša.

⁷ Ale o Del zachraňinda le spravodlive Lot, savo pes igen trapinelas, sar dikhelas le bijedevleskre manušengro džungalo dživipen.

⁸ Oda spravodlivo manuš bešelas maškar lende a džives so džives andre peskri spravodlivo duša cerpinelas, sar dikhelas a šunelas, savo nalačhipen kerenas.

⁹ Avke dikhas, hoj o Raj džanel te cirdel avri le pobožne manušen andral o pokušeňje, ale ņespravodlive manušen te mukel avke, medik na ena potrestimen pro Sudno džives.

¹⁰ Mek buter potrestinela olen, ko džan pal peskre džungale telesna žadosci a na kamen pes te poddel le autoritenge.

Ola manuša na daran ņikastar, hine barikane a bi e dar vakeren namištes pro ņeboskre bitostí.

¹¹ Ale o aňjela, save hine bader the zoraleder, na vakeren nalače lava pre ola bitostí anglo Raj.

¹² Ale kala hine bi e godi sar o dziva džviri, save ulile ča pre oda, hoj len te chuden a te murdaren. Vakeren namištes pre ola veci, so na achalon, a ena zničimen avke sar o dziva džviri.

¹³ A vaš lengro nalačhipen pes lenge počinela pale. Imar andro parno džives keren rado o džungipen. On hine e mel the e ladž pre tumare hoscini, kaj pes presikaven peskre diliñipnaha.

¹⁴ Lengre jakha džan igen pal o lubipen a o bini lenge nane šoha dos; odcirden le slabe manušen a lengre jile hine vicvičimen andre chamtivost. On hine prekošle manuša.

¹⁵ Ola falošna učiteľa omukle o čačo drom, našade pes a gele pal o drom le Balaamoskro, le Beoriskre čhaskro, savo kamelas, hoj leske te počinen love vaš o nalačhipen.

¹⁶ Ale vaš leskre bini leske sas phendo pre godi: O nemo somaris ke leste prevakerda manušeskre hangoha a zaačhada o diliñipen le prorokoskro.

¹⁷ On hine sar o chañiga bi o pañi; o chmari, saven tradel e zorali balvaj. Prekal lende hin pripravimen o nekkaleder kalipen.

¹⁸ Bo vakeren bare lava, so na anen nisavi chasna a cirden andro džungale telesna žadosci ajse manušen, save mekča akana denašle olendar, save dživen andro diliñipen.

¹⁹ On len den lav, hoj ena slobodna, ale korkore hine otroka le džungipnaske. Bo oleske sal otrokos, ko upral tu zvitazinel.

²⁰ Bo te denašle le nalačhipnastar andral o svetos oleha, hoj prindžarde le Rajes the le Spasiťelis le Ježiš Kristus, a te len o svetos pale zachudna a zvitazinda upral lende, akor lenge ela goreder pro agor sar ešeb.

²¹ Bo feder lenge ulahas, te na prindžarel o čačipnaskro drom, sar te prindžarel a palis te visarel pes andral oda sveto prikazañje, so lenge sas dino.

²² Ačhiľa pes lenge avke, sar pes vakerel: „O rikono gela pale paš oda, so čandla avri,“ a: „O žužo balo pes gela pale te melarel andre čik.“

3

Pal o Džives le Rajeskro

¹ Kada lil imar hino dujto, so tumenge pisinav, mire lače phralale. Andro soduj lila tumenge leperav, hoj mištes te gondolinen.

² Kamav, hoj te na bisteren pro lava, so imar anglal phende o sveta proroka, añi pro prikazañje le Rajeskro le Spasiťeliskro, savo tumenge sas dino prekal o apoštola.

³ Ale anglal savoreste džanen oda, hoj andro posledna dživesa avena o posmjevača, save dživena pal peskre binošna žadosci. Asana tumendar

⁴ a phenena: „Kaj hine ola leskre lava, hoj avela pale? Se kanastar mule amare dada, savoro džal avke, sar džalas akorestar, kanastar sas kerdo o svetos!“

⁵ Bo on narokom na kamen te dikhel, hoj o ňebos the e phuv sas imar čirlastar kerde prekal le Devleskro lav a hoj e phuv ačhiľa le pañestar a prekal o pañi.

⁶ A ole pañeha pre potopa sas o phurikano svetos zničimen.

⁷ Oda jekh lav likerel kada ņebos the kadi phuv prekal e jag. Likerel len prekal o Sudno džives, hoj te aven zničimen jekhetane le bijedevleskre manušenca.

⁸ Ale pre kadi jekh veca ma bisteren, mire lače phralale, hoj jekh džives hin ko Raj sar ezeros (1 000) berša a ezeros berša sar jekh džives.

⁹ O Raj na avel nasig te kerel oda, so phenda, avke sar peske oda vareko gondolinel, ale ov mek užarel, bo na kamel, hoj vareko te merel, ale kamel, hoj pes savoredžene te visaren le binendar ko Del.

¹⁰ A o džives le Rajeskro avela sar o živaņis počoral. Andre oda džives o ņebos našlola bara vikaha a sa, so hin upre pro ņebos, zlabola andre jag a e phuv the sa, so pre late hin, ela zničimen.

¹¹ Te kada savoro kavke našlola, save sveta the pobožna mušinen te avel tumen andre tumaro dživipen?

¹² Tumen, so igen užaren pre oda Džives le Devleskro, a kamen, hoj te avel sig. Andre oda Džives ela o ņebos zničimen la jagaha a o ņeboskre telesa rozdžana le bare tačipnastar?

¹³ No amen užaras pre oda lav, so amenge diňa: Pro nevo ņebos the pre nevi phuv, andre save hin o spravodlišagos.

¹⁴ Vašoda, mire lače phralale: Te užaren kala veci, keren sa, hoj tumen o Raj te arakhel bi o škvрни the bi o bini a andro smirom leha.

¹⁵ A oda, hoj amaro Raj mek užarel, tumenge len sar tumari zachrana. Avke sar tumenge pisinelas the amaro lačo phral, o Pavol, ola godaha, so leske sas diňi.

¹⁶ Ov pal kala veci avke vakerel andre savore peskre lila. Andre ola lila hin varesave veci, so hin phares te achalol, vašoda len o nagodaver manuša, so nane zorale andro pačaben, previsaren avke, sar previsaren the o aver pisimen Lava, a oleha zničinen pes korkoren.

¹⁷ Vašoda, mire lače phralale, te oda imar anglal džanen, chraņinen tumen, hoj tumen te na scirden o bijedevleskre manuša le klamišagoha a te na odperen andral tumaro zoralo pačaben.

¹⁸ Ale baron andre milost le Rajeskri, hoj feder te prindžaren le Ježiš Kristus, amare Rajes the Spasifelis. Leske e slava the akana the pro furt!

Amen.

Ešebno lil le Janoskro

Pal o lav, so del o dživipen

¹ Pal oda vakeras, so sas ešebnovarestar, so šundam, so dikhlam peskre jakhenca, pre soste dikhahas a sostar pes amare vasta chude-nas, pal oda lav, so del o dživipen.

² A oda dživipen pes sikađa, amen les dikhlam a svedčinas tumenge pal oda večno dživipen, so sas paš o Dad a sikađa pes amenge.

³ Avke oda, so dikhlam the šundam, vakeras avri the tumenge, hoj tumen te aven amenca jekhetane. A amen sam jekhetane le Dadeha the leskre Čhaha, le Ježišoha Kristoha.

⁴ Kada tumenge pisinas vašoda, hoj amaro radišagos te avel pherdo.

O Del hin o švetlos

⁵ Kada hin oda, so šundam lestar a vakeras avri tumenge: O Del hin o švetlos a andre leste nane nisavo kalipen.

⁶ Te phenas, hoj sam leha jekhetane, ale phiras andro kalipen, klaminas a na keras o čačipen.

⁷ Ale te phiras andro švetlos avke, sar ov hino andro švetlos, akor sam jekhetane jekh avreha anglo Del a o rat le Ježišoskro, leskre Čhaskro, amen obžužarel andral dojekh binos.

⁸ Te phenas, hoj amen nane bini, korkore pes klaminas a nane andre amende o čačipen.

⁹ Ale te viznavinas amare bini, verno hino the čačipnaskro, hoj amenge te odmukel o bini a te obžužarel amen andral savore naláčhipena.

¹⁰ Te phenas, hoj na kerđam binos, keras le Devlestar klamaris a leskro lav nane andre amende.

2

O Ježiš zaáčhel vaš amende

¹ Čhavorale mire, kada tumenge pisinav vašoda, hoj te na keren o bini. A te vareko kerđahas binos, hin amen vareko, ko paš amende ačhel anglo Dad: o Ježiš Kristus, o čačipnaskro.

² Prekal leskri obeta amenge hin odmukle o bini - no, na ča amenge, ale the cale svetoske.

³ Pal oda džanas, hoj les prindžaras, te dolikeras leskre lava.

⁴ Oda, ko phenel: „Prindžarav les,“ ale na dolikerel leskre lava, hino klamaris a nane andre leste o čačipen.

⁵ Ale oda, ko dolikerel leskro lav, čačas kamel le Devles. Pal oda džanas, hoj sam andre leste.

⁶ Oda, ko phenel, hoj ačhel andre leste, mušinel te dživel avke, sar ov dživelas.

O nevo prikazaňje

⁷ Mire lače phralale, na pisinav tumenge nevo prikazaňje, ale o purano prikazaňje, so tumende sas ešebnovarestar. Oda purano prikazaňje hin o lav, so imar šundam.

⁸ A the avke tumenge pisinav nevo prikazaŋje, bo oda čačipen dičhol andro Kristus the andre tumende. Se o kalipen džal het a o čačo švetlos imar švicinel.

⁹ Oda, ko phenel, hoj hino andro švetlos, ale našti avri ačhel peskre phrales, hino mek furt andro kalipen.

¹⁰ Oda, ko kamel peskre phrales, ačhel andro švetlos a nane andre leste nič, angle soste vareko šaj peľahas andro binos.

¹¹ Ale oda, ko našti avri ačhel peskre phrales, hino andro kalipen a phirel andro kalipen. Aňi na džanel, kaj džal, bo o kalipen korarda leskre jakha.

¹² Pisinav tumenge, čavorale,
hoj vaš leskro nav tumenge hin odmukle o bini.

¹³ Pisinav tumenge, dadale,
hoj prindžardan oles, ko hin ešebnovarestar.

Pisinav tumenge, terne čavale,
hoj zviťazindan upral o nalačho.

¹⁴ Pisinav tumenge, čavale, hoj prindžardan le Dades.

Pisindom tumenge, dadale,
hoj prindžardan oles, ko hin ešebnovarestar.

Pisindom tumenge, terne muršale,
bo san zorale
a le Devleskro lav ačhel andre tumende
a zviťazindan upral o nalačho.

¹⁵ Ma kamen o svetos, aňi oda, so hin andro svetos. Te vareko kamel o svetos, nane andre leste o kamiben le Dadeskro.

¹⁶ Bo nič olestar, so hin andro svetos – e žadosca le teloskri, e žadosca le jakhengri, abo o barikano dživipen – nane le DadeSTAR, ale hin andral o svetos.

¹⁷ A o svetos the leskri žadosca našľol, ale oda, ko kerel e voľa le Devleskri, ačhela pro furt.

Pal o antikrist

¹⁸ Čavale, hin kade e posledno ora a avke sar šundān, hoj avela o antikrist, avke imar akana avle but antikristi. Vašoda džanas, hoj hin e posledno ora.

¹⁹ Avle avri amendar, ale na sas amendar, bo te ulehas amendar, ačhilehas amenca. Ale kada pes ačhila, hoj pes te sikavel, hoj nane savore amendar.

²⁰ No tumen san pomazimen le Svete Duchoha le Devlestar a džanen savoro.

²¹ Na pisindom tumenge vašoda, hoj na prindžaren o čačipen, ale vašoda, hoj les prindžaren a džanen, hoj ņisavo klamišagos na avel andral o čačipen.

²² A ko hin klamaris, te na oda, ko zaprinel, hoj o Ježiš hino o Kristus? O antikrist hin oda, ko zaprinel le Dades the le Čhas.

²³ Oles, ko zaprinel le Čhas, nane aňi o Dad. Ale oles, ko viznavinel le Čhas, hin the o Dad.

²⁴ Vašoda mi ačhel andre tumende oda, so šundān ešebnovarestar. Te oda, so šundān ešebnovarestar, ačhela andre tumende, akor the tumen ačhena andro Čhavo the andro Dad.

²⁵ A o Kristus amen diña lav, hoj amen dela kada: o večno dživipen.

²⁶ Kada tumenge pisindom pal ola, ko tumen kamen te klaminel.

²⁷ No pre tumende ačhel o pomazañje, savo priiñan lestar, a vašoda tumenge na kampil, hoj tumen vareko te sikavel. Bo leskro pomazañje tumen sikavel pal savoreste a oda hin čačipen a na klamišagos – ačhen andre leste, avke sar tumen sikavelas.

O čhave le Devleskre

²⁸ A akana, mire čhavorale, ačhen andre leste, hoj te avas bi e dar, sar pes sikavela, a te na pes lestar ladžas, sar avela.

²⁹ Te džanen, hoj ov hino spravodljivo, akor džanen, hoj sako, ko kerel o spravodlišagos, uliła lestar.

3

¹ Dikhen, savo baro kamiben amen diña o Dad, hoj pes te vičinās le Devleskre čhave. A amen the sam! Vašoda amen o svetos na prindžarel, bo les na prindžarda.

² Mire lače phralale, akana sam le Devleskre čhave, ale mek pes na sikađa, so avaha. Ale džanas, hoj sar pes sikavela, avaha ajse sar ov, bo dikhaha les avke, sar hino.

³ Sako, kas hin kajsi nađej andre leste, pes žužarel avke, sar ov hino žužo.

⁴ Sako, ko kerel binos, na dolikerel o zakonos; bo o binos hin oda, hoj pes na dolikerel o zakonos.

⁵ A tumen džanen, hoj o Ježiš pes sikađa vašoda, hoj te lel amare bini, a andre leste nane nisavo binos.

⁶ Ņiko, ko ačhel andre leste, na kerel o bini a sako, ko kerel o bini, les na dikhla añi les na prindžarda.

⁷ Čhavorale, űiko tumenca te na thovel avri! Oda, ko kerel o spravodlišagos, hino spravodljivo, avke sar o Kristus hino spravodljivo.

⁸ Oda, ko kerel o bini, hino le bengestar, bo o beng kerel o bini ešebnovarestar. Vašoda pes sikađa o Čhavo le Devleskro, hoj te musarel le bengeskre buča.

⁹ Sako, ko uliła le Devlestar, na kerel o bini, bo leskro semenos ačhel andre leste, a añi našti kerel o bini, bo uliła le Devlestar.

¹⁰ Pal oda šaj džanen, ko hin le Devleskre čhave a ko le bengeskre čhave: Oda, ko na kerel o spravodlišagos, nane le Devlestar – añi oda, ko na kamel peskre phrales.

Te kamas jekh avres

¹¹ Bo kada hin oda, so šundān ešebnovarestar, hoj te kamas jekh avres.

¹² Na avke sar o Kain, savo sas le nalačhestar a murdarda peskre phrales le Abel. A soske les murdarda? Bo le Kainoskre skutki sas nalače a leskre phraleskre sas lače.

¹³ Ma čudalinen tumen, phralale mire, te tumen o svetos našti avri ačhel.

¹⁴ Amen džanas, hoj pregeļam andral o meriben andro dživipen, bo kamas le phralen. Oda, ko na kamel le phrales, ačhel andro meriben.

¹⁵ Sako, ko našti avri ačhel peskre phrales, hino vrahos a džanen, hoj andre nisavo vrahos na ačhel o večno dživipen.

¹⁶ Pal oda prindžardam le Devleskro kamiben, hoj ov diña peskro dživipen vaš amenge. Avke the amen mušinas te del peskro dživipen vaš o phrala.

¹⁷ Te vareko hino barvalo andre kada svetos a dikhel, hoj le phraleske vareso kampil, a phandel angle leste peskro jilo, sar šaj ačhel le Devleskro kamiben andre leste?

¹⁸ Mire čavorale, te na kamas ča le lavenca the la čhibaha, ale le skutkenca the le čačipnaha.

¹⁹ Pal oda džanaha, hoj sam andral o čačipen a ela amen anglo Del o smirom andro jilo,

²⁰ bo te amen o jilo obviñinel, o Del hino bareder sar amaro jilo a džanel savoro.

²¹ Phralale, te amen o jilo na obviñinel, šaj džas anglo Del bi e dar.

²² A chudas lestar savoro, so mangas, bo dolikeras leskre prikazañja a keras oda, so leske hin pre dzeka.

²³ Kada hin leskro prikazañje, hoj te pačas andro nav leskre Časkro, andro Ježiš Kristus, a hoj te kamas jekh avres, avke sar amenge prikaziñda.

²⁴ Oda, ko dolikerel leskre prikazañja, ačhel andro Del a o Del andre leste. A pal kada džanas, hoj ačhel andre amende, pal o Duchos, saves amenge diña.

4

Te na pačas dojekhe duchoske

¹ Phralale mire, ma pačan dojekhe duchoske. Rozsudzinen le dučen, či hine le Devlestar, bo but falošna proroka avle andro svetos.

² Pal kada prindžarena le Devleskre Duchos: Dojekh duchos, savo viznavinel, hoj o Ježiš Kristus avla andro telos, hino le Devlestar.

³ A dojekh duchos, savo na viznavinel, hoj o Ježiš Kristus avla andro telos, nane le Devlestar. Oda hin oda duchos le antikristoskro, pal savo šundān, hoj avela, a akana imar hino andro svetos.

⁴ Čavorale, tumen san le Devlestar a zviťazindān upral lende, bo oda, ko hin andre tumende, hino bareder sar oda, ko hin andro svetos.

⁵ On hine andral o svetos, vašoda vakeren avke sar o svetos a o svetos len šunel.

⁶ Amen sam le Devlestar a oda, ko prindžarel le Devles, šunel amen, ale oda, ko nane le Devlestar, na šunel amen. Pal oda prindžaras le čačipnaskre Duchos the le klamišagoskre duchos.

O Del hin o kamiben

⁷ Phralale mire, kamas jekh avres, bo o kamiben hin le Devlestar. Sako, ko kamel, uliła le Devlestar a prindžarel le Devles.

⁸ Oda, ko na kamel, na prindžarel le Devles, bo o Del hin o kamiben.

⁹ Le Devleskro kamiben ke amende pes sikađa avke, hoj o Del bičhađa peskre jekhore Čhas pro svetos, hoj prekal leste amen te avel o dživipen.

¹⁰ O kamiben hin andre kada, hoj na amen kamahas le Devles, ale hoj ov kamelas amen a bičhađa peskre Čhas, hoj prekal leskri obeta pes amenge te odmukel o bini.

¹¹ Phralale mire, te amen o Del avke kamelas, the amen mušinas te kamel jekh avres.

¹² Le Devles šoha ņiko na dikhľa, ale te kamas jekh avres, o Del ačhel andre amende a leskro kamiben hin dokerdo andre amende.

¹³ Pal oda džanas, hoj ačas andre leste a ov andre amende, hoj amen diňa peskre Duchostar.

¹⁴ Amen dikhľam a svedčinas, hoj o Dad bičhaďa le Čhas sar Spasiteľis le svetoske.

¹⁵ Te vareko viznavinel, hoj o Ježiš hin o Čhavo le Devleskro, o Del ačhel andre leste a ov andro Del.

¹⁶ Amen pačandľam a prindžardam o kamiben, so hin le Devles ke amende.

O Del hin o kamiben a oda, ko ačhel andro kamiben, ačhel andro Del a o Del andre leste.

¹⁷ Kavke hin o kamiben dokerdo andre amende, hoj te avas bi e dar pro sudno džives. Bo ajsa sar ov hino, ajse sam the amen andre kada svetos.

¹⁸ Andro kamiben nane dar, bo o kamiben, so hino dokonalo, tradel avri e dar. Ko pes daral, daral pes le trestostar, vašoda nane dokonalo andro kamiben.

¹⁹ Amen les kamas, bo ov amen ešebno kamelas.

²⁰ Te vareko phenel: „Kamav le Devles,“ ale peskre phrales našti avri ačhel, hino klamaris. Bo te o manuš na kamel peskre phrales, saves dikhľa, sar šaj kamel le Devles, saves na dikhľa?

²¹ A kada prikazaňje amen hin le Kristostar: Oda, ko kamel le Devles, mušinel te kamel the peskre phrales.

5

O pačaben zvitazinel upral o svetos

¹ Sako, ko pačal, hoj o Ježiš hino o Kristus, uliľa le Devlestar; a sako, ko kamel le Dades, kamel the oles, ko lestar uliľa.

² Akor džanas, hoj kamas le Devleskre čhaven, sar kamas le Devles a dolikeras leskre prikazaňja.

³ Bo o kamiben ko Del hin andre oda, hoj dolikeras leskre prikazaňja. A leskre prikazaňja nane phare.

⁴ Bo savoro, so uliľa le Devlestar, zvitazinel upral o svetos. A oda, so zvitazinda upral o svetos, hin amaro pačaben.

⁵ A ko aver zvitazinel upral o svetos, te na oda, ko pačal, hoj o Ježiš hino o Čhavo le Devleskro?

O svedectvos pal o Čhavo

⁶ O Ježiš Kristus hin oda, ko avľa prekal o paňi the prekal o rat. Na avľa ča le paňeha, ale le paňeha the le rateha. A o Duchos hin oda, ko oda dosvedčinel, bo o Duchos hin o čačipen.

⁷ Bo trin hine, so svedčinen [pro ņebos: o Dad, o Čhavo the o Sveto Duchos. A on trin hine jekh.

⁸ A trin hine, so svedčinen pre phuv:] o Duchos, o paňi the o rat. A on trin hine jekh andre oda.

⁹ Te prilas o svedectvos le manušengro, o svedectvos le Devleskro hino bareder. Le Devleskro svedectvos hin oda, so phenda pal peskro Čhavo.

¹⁰ Oda, ko pačal andro Čhavo le Devleskro, oles hin o svedectvos andre peste. Oda, ko na pačal le Devleske, oda lestar kerđa klamaris, bo na pačandila ole svedectvoske, so phendā o Del pal peskro Čhavo.

¹¹ A kada hin oda svedectvos, hoj amen o Del diña večno dživipen, a oda dživipen hin andre leskro Čhavo.

¹² Oda, kas hin o Čhavo, oles hin o dživipen; a kas nane o Čhavo le Devleskro, oles nane o dživipen.

Pal o večno dživipen

¹³ Kada pisindom tumenge, so pačan andro nav le Devleskre Čhaskro, hoj te džanen, hoj tumen hin o večno dživipen.

¹⁴ A kada hin amari istota paš o Del, hoj sar mangas vareso pal leskri voľa, ov amen šunel.

¹⁵ A te džanas, hoj amen šunel avri andre savoreste, so mangas, akor džanas, hoj imar chudňam oda, so lestar mangľam.

¹⁶ Te vareko dikhľahas peskre phrales, hoj kerel binos, so na lidžal pro meriben, mi mangel vaš leske a o Del les dela dživipen – ale ča te na kerđa binos pro meriben. Te vareko kerđa ajso binos, so lidžal pro meriben, na phenav, hoj pes te mangel vaš ajso manuš.

¹⁷ Dojekh nalačhipen hin binos, ale hin the binos, so na lidžal pro meriben.

¹⁸ Džanas, hoj ňiko, ko uliľa le Devlestar, na kerel o bini, bo Oda, ko uliľa le Devlestar, les chraňinel a o nalačo pes lestar na chudel.

¹⁹ Amen džanas, hoj sam o čhave le Devleskre a calo svetos hin andre zor le bengeskri.

²⁰ A džanas, hoj o Čhavo le Devleskro amen avľa te del godi, hoj te prindžaras le čače Devles. A amen sam andro čačo Del, andre leskro Čhavo Ježiš Kristus. Ov hino o čačo Del the o večno dživipen.

²¹ Čhavorale, chraňinen tumen le falošne devľendar.

Dujto lil le Janoskro

O pozdravos

¹ Me o phureder pisinav la Rañake, so hiñi avrikidñi le Devlestar, the lakre čhvenge, saven čačes kamav, a na ča me korkoro, ale the savore, so prindžarde o čačipen,

² bo o čačipen ačhel andre amende a ela amenca pro furt.

³ E milost, o lačhejileskeriben the o smirom le Devlestar le Dadestar the le Ježišostar Kristostar, le Dadeskre Čhastar, ela amenca andro čačipen the andro kamiben.

O kamiben the o čačipen

⁴ Igen radisalilom, hoj arakhlom varesave tire čhaven te phirel andro čačipen avke, sar chudñam o prikazañje le Dadestar.

⁵ Akana, Rañije, na pisinav tuke nevo prikazañje, ale oda, so amen sas ešebnovarestar. Mangav tut, hoj te kamas jekh avren.

⁶ A o kamiben hin kada: te phirel andre leskre prikazañja. A kada hin oda prikazañje, so šundān ešebnovarestar, hoj te dživas andro kamiben.

⁷ Bo andro svetos avle but klamara, save na viznavinen, hoj o Ježiš Kristus avla andro telos. Dojekh kajso manuš hino klamaris the o antikrist.

⁸ Den pre tumende pozoris, hoj te na našaven oda, pre soste kerenas buči, ale hoj te chuden calo počiniben.

⁹ Sakones, ko džal dureder a na ačhel andro sikaviben le Kristoskro, nane o Del. Ale oles, ko ačhel andro sikaviben le Kristoskro, hin the o Dad the o Čhavo.

¹⁰ Te vareko avel ke tumende a na anel kada sikaviben, ma prilen les andro kher, añi les ma pozdravinen.

¹¹ Bo oda, ko les pozdravinel, hino leha jekhetane andre leskre nalačhe skutki.

O posledna lava

¹² Hin man but so tumenge te pisinel, ale na kamav oda te kerel pro papiris la tintaha. Bo pačav, hoj avava ke tumende a vakeraha jekh avreha, a avke ela amaro radišagos pherdo.

¹³ Pozdravinen tut o čhave tira pheñakre, savi hiñi avrikidñi le Devlestar.

Trito lil le Janoskro

O pozdravos

¹ Me o phureder pisinav le lače phraleske, le Gajoske, saves kamav andro čačipen.

² Miro lačo Gajona, modlinav man, hoj tuke te avel mištes andre savoreste a hoj te aves sasto, avke sar hin mištes tira dušake.

³ Bo igen radisalilom, sar avenas o phrala a vakerenas, hoj sal verno le čačipnaske a džives andro čačipen.

⁴ Nane man bareder radišagos sar oda, hoj šunav, hoj mire čhavore dživen andro čačipen.

Ašarel le Gajos

⁵ Phrala miro lačo, sal igen verno andre oda, so keres le phralenge, so tuke hine cudza.

⁶ On phende la khangerake o svedectvos pal tiro kamiben. A mištes keres, sar len des oda, so lenge kempel pro drom, bo avke oda kamel o Del.

⁷ Se anglo nav le Kristoskro pes dine pro drom a na lenas nič le napačabnaskre manušendar.

⁸ Amenge kempel kajse phralen te prilel, bo avke keras jekhetane e buči prekal o čačipen.

O Diotrefes the o Demetrios

⁹ Pisindom imar la khangerake, ale o Diotrefes, savo pes rado thovel anglal maškar lende, amen na prilel.

¹⁰ Vašoda sar avava, anava avri ola skutki, so kerel, hoj pal amende vakerel o nalače lava. A aňi oda leske nane dos, ale mek korkoro na prilel le phralen. A olenge, ko len kamlehas te prilel, na domukel a čhivel len avri andral e khangeri.

¹¹ Phrala miro, ma liker tut pal o nalačo, ale pal o lačo. Oda, ko kerel o lačo, hin le Devlestar, ale ko kerel o nalačo, na dikhla le Devles.

¹² Sako vakerel mištes pal o Demetrios the o čačipen korkoro vakerel pal leste mištes. A the amen svedčinas a tu džanes, hoj amare lava hine čačipnaskre.

¹³ Uľahas man tuke but so te phenel, ale na kamav tuke te pisinel andro lil.

¹⁴ Ale pačav, hoj tut sig dikhava a vakeraha jekh avreha.

¹⁵ Smirom tuke! O phrala tuke bičhaven pozdravi. Pozdravin mandar dojekhe phrales.

O lil le Judaskro

O pozdravos

¹ Me o Juda, le Ježišoskro sluhas the le Jakoboskro phral, pisinav tumenge, so san vičimen avri, saven o Del o Dad kamel a chrañinel prekal o Ježiš Kristus.

² E milost, o smirom the o kamiben mi rozbaron maškar tumende.

Pal o falošna učiteľa

³ Phralale mire, igen tumenge kamavas te pisinel pal amaro spaseñje, so amen hin jekhetane, ale akana tumenge mušinav te pisinel a te dovakerel, hoj tumen te maren vaš o pačaben, so sas dino le Devleskre manušenge jekhvar a pro furt.

⁴ Bo varesave manuša pes počoral ispidle andre maškar tumende, savengro sudos hin pisimen imar čirła anglal. Ola manuša hine bijedevleskre a čerinen e milost amare Devleskri vaš o nažužipena a zaprinen amare jekhe vladcas the Rajes, le Ježiš Kristus.

⁵ Kamav tumenge te leperel, kajte oda imar savoro džanen, hoj o Raj ešeb zachrañinda leskre manušen andral e egiptsko phuv, ale palis murdarđa olen, ko na pačandile.

⁶ A the le añjelen, so peske na dolikerde e autorita, savi lenge sas diñi, ale omukle peskro than, likerel andro kalipen andro večna puta, medik len na sudzinela andre oda Baro Džives.

⁷ Leperen tumenge the pre Sodoma the Gomora a the pro fori pašal lende, so kerenas ajso baro lubipen, hoj džalas o murš le muršeha, a vašoda sas marde la večna jagaha a hine pro priklados savorengje, hoj olestar te daran.

⁸ Avke hin the kale manušenca, save pes muken pro sune a melaren andre peskre tela le binenca, na prilén upral peste o autoriti a namištes vakeren pro añjela andre slava.

⁹ Se mek aňi o archañelos o Michael, sar pes marelas le bengeha vaš o telos le Mojžišoskro, pes na opovažinda leske namištes te phenel. Ča phenda: „O Raj tut mi mare!“

¹⁰ Ale kala vakeren namištes pre savoreste, so na achalon; hine sar o dziva džvirí, save keren ča avke, sar pes šunen, no ipen vašoda ena zñičimen.

¹¹ Vigos lenge! Bo gele ajse dromeħa sar o Kain. Vaš o love pes dine te cirdel andro diliñipen avke sar o Balaam. A mule avke sar o Korach, bo pes vzburiinde sar the ov.

¹² Sar tumen zdžan jekhetane te chal, on hine sar o melale fleki; chan tumenca bi e ladž a starinen pes ča pal peste. O balvaja len lidžan avrether a hine sar o chmari bi o paňi; sar o stromi jesone, pre save nane ovocje: Duvar avrimule a avricirdle the le koreñenca.

¹³ Hine sar o dziva moroskre vlni, so anen avri peskro džungipen sar o peni. Ola manuša hine sar o našade čerčeħa a prekal lende hin pripravimen o nekkaleder kalipen pro furt.

¹⁴ Prorokinelas pal lende the o Enoch, o eftato murš pal o Adam, sar phenda: „Dikh, o Raj avela peskre svete añjelenca, so ena ezera-ezerenge,

¹⁵ hoj te odsudzinel a te marel savore bijedevleskre manušen vaš savore bijedevleskre veci, so kerenas, the vaš savore džungale lava, so o binošna manuša pre leste phende.“

¹⁶ Oda hin o dudroša, savenge nane nič pre dzeka a save dživen pal peskre žadosci. Lengre vušta vakeren bare zorale veci a le manušen lašaren ča vašoda, hoj lendar vareso te dochuden.

Te likerel pes andro kamiben le Devleskro

¹⁷ Ale tumen, mire lače phralale, ma bisteren pro lava, so tumenge anglal phende o apoštola, saven bičhada amaro Raj, o Ježiš Kristus.

¹⁸ On tumenge phenenas, hoj andro posledna časi avena ajse manuša, so tumendar asana a dživena pal peskre binošna žadosci.

¹⁹ Oda hin ola, ko keren o rozđeleñje; o telesna manuša bi o Duchos.

²⁰ Ale tumen, mire phralale, baron andre tumaro igen sveto pačaben a modlinen tumen andro Sveto Duchos.

²¹ Likeren tumen andro kamiben le Devleskro, sar užaren pre milost, so tumen lidžala andro večno dživipen – e milost, so tumen dela amaro Raj o Ježiš Kristus.

²² Aven lačhejileskre ke ola džene, ko hine slaba andro pačaben,

²³ a avren zachrañinen a cirden avri andral e jag. Avrenge presikaven e milost daraha, ale mi džunglöl tumenge mek the lengre gada, so sas melarde andre le binenca.

E slava le Devleske

²⁴ O Del hino zoralo a pomožinela tumenge, hoj te na peren. Ov tumen šaj anel andre peskri slava bare radišagoha a bi e mel.

²⁵ Ča le jekhe Devleske, amare Spasiteliske, prekal amaro Raj Ježiš Kristus, mi džal e slava, o baripen, e zor the o rajipen anglal savore časi the akana a the pro furt.

Amen.

Le Janoskro Zjaveņje

O anglune lava

¹ Kada hin o zjaveņje le Ježišoskro Kristoskro, savo les diņa o Del, hoj te sikavel peskre sluhenge, so pes mušinela sig te ačhel. Ov bičhađa peskre aņjelos, hoj oda te del te džanel peskre sluhaske le Janoske.

² Ov dosvedčinda savoro, so dikhla - oda hin o lav le Devleskro the o svedectvos le Ježišoskro Kristoskro.

³ Bachtalo hin oda, ko genel, the ola, ko šunen o lava andral kada prorocťvos a dolikeren oda, so hin andre pisimen, bo o časos hino pašes.

⁴ Me o Jan pozdravinav o efta khangera, so hine andre Azija.

E milosť the o smirom tumenge Olestar, ko hin, ko sas a ko avela, the ole efta duchendar, save hine anglal leskro tronos,

⁵ the le Ježišostar Kristostar. Ov hino verno švedkos, ešebno olendar, ko sas uštade andral o meriben, a hino kralis upral savore kraľa pre phuv.

Leske, savo amen kamel a peskre rateha amen cinda avri amare binendar;

⁶ savo amendar kerđa kraļen* the rašajen le Devleske peskre Dadeske, e slava the e zor pro furt! Amen.

⁷ Dikh, avel le chmarenca
a dikhela les dojekh jakh,

the ola, ko les predemade;

rovena upral leste savore nipi pre phuv.

Avke hin. Amen!

⁸ „Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno,“ phenel o Raj, o Del, „oda, ko hin, ko sas a ko avela, oda Nekzoraleder.“

O Jan dikhel le Kristus

⁹ Me o Jan, tumaro phral, oda, ko jekhetane tumenca likerel avri o pharipen, so amen hin vaš o krališagos le Ježišoskro Kristoskro, somas pro ostrovos Patmos vaš o lav le Devleskro the vaš o svedectvos pal o Ježiš.

¹⁰ Somas andro Duchos andro džives le Rajeskro a šundom pal mande zoralo hangos sar o hangos la trubakro,

¹¹ savo phenda: „Oda, so dikhes, pisin andro zvitkos a bičhav le efta zborenge [save hine andre Azija]: Andro Efezus, andre Smirna, andro Pergamos, andre Tiatira, andro Sardis, andre Filadelfia the andre Laodikea.“

¹² Visalilom palal, hoj te dikhav oles, ko manca vakerelas. A sar visalilom, dikhľom efta somnakune svietňiki

* 1:6 E grecko čhib: o krališagos

¹³ a maškar ola efta svietņiki dikhľom varekas, ko marelas pro čhavo le manušeskro. Sas urdo andro džindarde gada dži o pindre a somnakuno pasos les sas prephandlo prekal e hruda.

¹⁴ Leskro šero the leskre bala sas igen parne – parne sar jiv – a leskre jakha sas sar o jagale plameņa.

¹⁵ A leskre pindre sas sar o blištaco trast rozlabardo andro bov a leskro hangos sas sar o hangos but paņengro.

¹⁶ Andro čačo vast les sas efta čerčeņa, andral leskro muj avelas avri ostro šabľa, so čhinel pal soduj seri, a leskro muj sas sar o kham, so labol andre peskri zor.

¹⁷ Sar les dikhľom, peľom leske paš o pindre sar mulo. Ov pre ma thođa peskro čačo vast a phendā mange: „Ma dara tut! Me som o Ešebno the o Posledno.

¹⁸ Me som the o Džido – somas mulo, ale dikh, som džido pro furt. Amen. Mande hin o kleji le peklostar the le meribnastar.

¹⁹ Vašoda pisin andre savoro, so akana dikhľal: Oda, so hin akana, the oda, so pes pal kada ačhela.

²⁰ Ola efta čerčeņa, so dikhľal andre miro čačo vast, the ola efta somnakune svietņiki oda hin o tajomstvo a sikavel pre kada: O efta čerčeņa hin o aņjela le efta khangerengre a o efta svietņiki hin o efta khangera.“

2

La khangerake andro Efezus

¹ „Le aņjeloske andre khangeri Efezus pisin:

Kada phenel oda, savo likerel o efta čerčeņa andre peskro čačo vast a phirel maškar ola efta somnakune svietņiki.

² Džanav tire skutki, pal tiri buči the pal tiri trpezľivost' a the oda, hoj naši zľidžas le nalačhen. Skušindal olen, ko pal peste phenen, hoj hine apoštola, ale nane, a avľal pre oda, hoj hine klamara.

³ Likerdal avri, cerpindal but vaš miro nav a na slabisalľal.

⁴ Ale hin man pre tu oda, hoj omukľal tiro ešebno kamiben.

⁵ Ma bister pre oda, kaj salas a khatar peľal avri, visar tut ole binendar a ker oda, so ešeb kerehas. Ale te tut na visareha le binendar, avava pre tu a čhalavava tiro svietņikos pal leskro than.

⁶ Ale jekh veca keres mištes: Naši avri ačhes oda, so keren o Mikulašenci*, so the me naši avri ačhav.

⁷ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko zviťazinela, dava te chal pal o stromos le dživipnaskro, so hin andro rajos le Devleskro.“

La khangerake andre Smirna

⁸ „Le aņjeloske andre khangeri Smirna pisin:

Kada phenel oda Ešebno the o Posledno, oda, ko sas mulo a obdžidila.

⁹ Džanav tiro pharipen the tiro čoripen, ale sal barvalo. Džanav the pal ola, ko pal tu namištes vakeren a ko pal peste phenen, hoj hine Židi, ale nane a hine e sinagoga le satanoskri.

* 2:6 Abo: o Nikolaiti

¹⁰ Ma dara tut olestar, so cerpineha! Dikh, o beng čhivela varesaven tumendar andre bertena, hoj te aven skušimen avri, a ela tumen pharipen deš džives. Av pačivalo dži o meriben a dava tut e koruna le džživpnaskri!

¹¹ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko zviřazinela, o dujto meriben na dukhavela.“

La khangerake andro Pergamos

¹² „Le aņjeloske andre khangeri Pergamos pisin:

Kada phenel oda, kas hin odi ostro šablā, so čhinel pal soduj seri.

¹³ Džanav, kaj bešes – ode, kaj hin o tronos le satanoskro. Ale likerens tut mire navestar a na preačhilal andre ma te pačal, aņi andre ola dživesa, sar svedčinelas o Antipas, miro pačivalo švedkos, saves murdarde andre tumaro foros, kaj bešel o satan.

¹⁴ Ale hin man pre tu sikra vareso: Hin tut ode ajse džene, save likerens o sikaviben le Balaamoskro. Bo ov sikavelas le Balak sar te lidžal le Izraeloskre čhaven pro bini, hoj te chan oda, so hin obetimen le modlenge a te keren o lubipen.

¹⁵ A the tut hin ajse džene, save likerens o sikaviben le Mikulašengro†.

¹⁶ Visar tut olestar! Bo sar na, avava pre tu sig a marava man lenca la šablāha andral miro muj.

¹⁷ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko zviřazinela, dava andral e garuđi manna a dava les parno baroro, pre savo ela pisimen o nevo nav, so na džanel ņiko, ča oda, ko les chudel.“

La khangerake andre Tiatira

¹⁸ „Le aņjeloske andre khangeri Tiatira pisin:

Kada phenel o Čhavo le Devleskro, saves hin o jakha sar o jagale plameņa the o pindre sar o blišřaco trast.

¹⁹ Džanav tire skutki, tiro kamiben, tiri buči, tiro pačivaliben the tiri trpezlivosť. Džanav the oda, hoj akana keres buter sar akor, sar andre ma pačandilal.

²⁰ Ale hin man pre tu oda, hoj na zaačhaves la džuvlā Jezabel, savi phenel pal peste, hoj hiņi prorokiņa, a oleha, so oj sikavel, cirdel mire služobņiken te kerel lubipen a te chal oda, so hin obetimen le modlenge.

²¹ Diņom la časos, hoj pes te visarel andral peskro lubipen, ale na kamel.

²² Dikh, me la čhivav pro hadžos, kaj cerpineha. A pre ola, ko laha keren o lubipen, domukava baro pharipen, te pes na visarena olestar, so keren.

²³ Lakre čhaven marava the le meribnaha a dodžanena pes savore khangera, hoj me som oda, ko skuminel o jile the o godā, a sakoneske tumendar počinava pal oda, so kerel.

²⁴ Ale tumenge oklengen andre Tiatira, so tumen na likerens pal lakro nalačo sikaviben a so na siklilan oda, so aver džene vičinen

† 2:15 Abo: le Nikolaitengro

,o bare garuđipena le satanoskre', tumenge phenav, hoj pre tumende na thovav aver pharipen.

²⁵ Ča likerem mištes oda, so tumen hin, medik me na avava.

²⁶ Oles, ko zviřazinela a kerela miri voľa dži o końec, dava zor upral o aver narodi -

²⁷ ,Ov len lidžala la trastuňa pacaha a phagerela len pro kotora sar o nadobi čikatar'

²⁸ - avke sar the me priiľom e zor mire Dadestar. A dava les the e tosaraskri čerčeń.

²⁹ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!"

3

La khangerake andro Sardis

¹ „Le ańjeloske andre khangeri Sardis pisin:

Kada phenel oda, saves hin o efa duchi le Devleskre the o efa čerčeńa. Džanav tire skutki, hoj tut hin nav, hoj džives, ale sal mulo.

² Ušći upre! Zoraľar oda, so mek ačiľa a so imar maj merel. Bo dikhav, hoj tire skutki mek nane dostatočna angle miro Del.

³ Ma bister pre oda, so priiľal a šundal, doliker oda a visar tut le binendar! Dikh, hoj te na zasoves, bo avava pre tu sar o živańis a ańi na džaneha, savi ora pre tu avava.

⁴ Ale hin tut the andro Sardis vajkeci manuša, save peske na meľarde andre o gada. On phirena manca andro parne gada, bo on peske oda zasluđinen.

⁵ Oda, ko zviřazinela, ela urdo andro parne gada a leskro nav na khosava avri andral e kńižka le dživipnaskri. A pridžanava man ke leste anglal miro Dad the anglal leskre ańjela.

⁶ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!"

La khangerake andre Filadelfia

⁷ „Le ańjeloske andre khangeri Filadelfia pisin:

Kada phenel o Sveto, o Čačipnaskro, kaste hin e kleja le Davidoskri, oda, ko phundravel o vudar avke, hoj ņiko našći phandel a phandel avke, hoj ņiko našći phundravel:

⁸ Džanav tire skutki. Dikh, phundrađom anglal tu o vudar a ņiko les našći phandel. Bo kajte tut hin ča sikra zor, dolikeres miro lav a na zaprińdal man.

⁹ Dikh, me kerava oda, hoj ola džene andral e satanoskri sinagoga - ola, ko pal peste phenen, hoj hine Židi, ale nane, bo klaminen - te aven a te bańđon anglal tire pindre a te prindžaren, hoj me mange tut zakamľom.

¹⁰ Vašoda, hoj dolikerđal miro lav a likerđal avri, the me tut ochrańinava a lava tut avri ola oratar, sar avela o baro pharipen pre calo svetos, hoj te skušinel avri olen, ko bešen pre phuv.

¹¹ Avava sig! Liker oda, so tut hin, hoj tuke ņiko te na lel tiri koruna!

¹² Oles, ko zviřazinela, kerava sluposke andro chramos mire Devleske a imar šoha odarik na avela avri. Pisinava pre leste o

nav mire Devleskro the o nav mire Devleskre foroskro, ole neve Jeruzalemoskro, so avel tele mire Devlestar andral o ŋebos. Pisinava pre leste the miro nevo nav.

¹³ Kas hin kana, mi ŝnel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

La khangerake andre Laodikea

¹⁴ „Le aŋjeloske andre khangeri Laodikea pisin:

Kada phenel oda, ko pes viĉinel Amen, oda paĉivalo the ĉaĉipnaskro ŝvedkos, oda, ko hino upral savoreste, so o Del stvorinda.

¹⁵ Džanav tire skutki, hoj na sal aŋi ŝilalo aŋi tato. Te ĉa uĉalas ŝilalo abo tato!

¹⁶ Ale vaŝ oda, hoj sal letno a na sal aŋi ŝilalo aŋi tato, ĉhungarava tut avri andral miro muj!

¹⁷ Bo phenes: ‚Som barvalo, barvaliĉom a na kampil mange ŋikas,‘ ale tu na džanes, hoj sal ĉoro, pro roviben, biedno, koro the lango.

¹⁸ Dav tut gođi: Cin tuke mandar o somnakaj prežužardo andre jag, hoj te barvalos. Cin tuke mandar the o parne gada, hoj tut te ures, hoj pes te na sikavel e ladž tire langipnaskri. A cin tuke mandar the e masca te makhel pro jakha, hoj te dikhes.

¹⁹ Me sakones, kas kamav, karhinav a zorales bararav avri. Vaŝoda av horĉivo a viŝar tut le binendar!

²⁰ Dikh, me aĉhav paŝ o vudar a durkinav. Te vareko ŝundahas miro hangos a phundraĉahas o vudar, džava andre ke leste a chava leha a ov manca.

²¹ Oleske, ko zviĉazinela, dava te beŝel manca pre miro tronos, avke sar the me zviĉazindom a beŝav mire Dadeha pre leskro tronos.

²² Kas hin kana, mi ŝnel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

4

O laŝariben andro ŋebos

¹ Palis dikhlom o phundrado vudar pro ŋebos. A oda eŝebno hangos, so ŝundom sar o hangos la trubakro, manca vakerelas a phenda: „Av kade upre a me tuke sikavava, so pes muŝinela pal kada te aĉhel.“

² A takoj somas andro Duchos. Dikhĉom tronos, so aĉelas andro ŋebos, a pro tronos vareko beŝelas.

³ Oda, ko beŝelas pro tronos, diĉholas avri sar o bar jaspis the sardis a paŝal o tronos sas e duha, so diĉholas avri sar smaragos.

⁴ Paŝal o tronos aĉenas biŝuŝtar (24) troni a pro troni dikhlom te beŝel biŝuŝtar (24) phurederen. Sas urde andro parne gada a pro ŝere len sas o somnakune koruni.

⁵ Andral o tronos avenas avri o bleski, o hangi the o perumi. Anglo tronos labonas eĉta jagale lampi, so hin o eĉta duchi le Devleskre.

⁶ A anglo tronos sas ajs o vareso sar cakluno moros, so diĉholas avri sar kriŝtalos.

A maŝkar o tronos the paŝal o tronos sas ŝtar džide bitoŝti, saven sas pherdo jakha anglunestar the palunestar.

⁷ Eŝebno džidi bitoŝ diĉholas sar o levos; e dujto diĉholas sar e gurumĉori; la tritona bitoŝ sas ajs o muj sar le manuŝes; a ŝtarto diĉholas sar orlos, so leĉinel.

⁸ Dojekha kale bitosťendar sas po šov kridli a sas len pherdo jakha avrunestar the andrunestar. A rat-džives na preačhen te vičinel:

„Sveto, sveto, sveto hin o Raj,
o Nekzoraleder Del,
Oda, ko sas, ko hin a ko avela.“

⁹ A furt sar den o džide bitosťi e slava, e pačiv the o palikeriben Oleske, ko bešel pro tronos a ko dživel pro furt,

¹⁰ o bišuštar (24) phureder peren anglal Oda, ko bešel pro tronos, a bandon anglal Oda, ko dživel pro furt. A čhiven peskre koruni anglo tronos a phenen:

¹¹ „Tu sal hodno, Rajeja, amaro Devla,

te lel e slava, e pačiv the e zor,

bo tu kerdal savore veci;

tira volatar sas stvorimen a hine.“

5

O Bakroro the o zvitkos

¹ Andro čačo vast Oleske, ko bešelas pro tronos, dikhlom zvitkos, pre savo sas pisimen pal soduj seri a savo sas zapečafimen le efa pečafenca.

² A dikhlom jekhe zorale aňjelos te vakerele zorale hangoha: „Ko hino hodno te phundravel o zvitkos a te prephagel leskre pečate?“

³ A ňiko pro ňebos, aňi pre phuv, aňi tel e phuv les našťi phundrađa, aňi andre našťi dikhla.

⁴ Me igen rovavas, hoj pes ňiko na arakhla hodno te phundravel o zvitkos a aňi andre te dikhel.

⁵ Jekh le phurederendar mange phenda: „Ma rov! Dikh, zvíťazinda o Levos andral o kmeňos le Judaskro, o Koreňis le Davidoskro, hoj te phundravel o zvitkos the leskre efa pečate.“

⁶ A dikhlom te ačhel le Bakrores maškar o tronos the maškar ola štar džide bitosťi the maškar ola phuredera. O Bakroro dičholas avri sar murdardo a sas les efa rohi the efa jakha, so hine o efa duchi le Devleskre bičhade pre cali phuv.

⁷ Ov avla a ila o zvitkos andral o čačo vast Olestar, ko bešelas pro tronos.

⁸ Sar ila oda zvitkos, o štar džide bitosťi the o bišuštar (24) phureder pele anglal o Bakroro. Sakones lendar sas jekh harfa the somnakuňi kuči pherdžardi le kadidloha, so hin o modlťibi le Devleskre manušengre.

⁹ Gilavenas nevi gili a phenenas:

„Hodno sal te lel o zvitkos

a te phundravel leskre pečate,

bo salas murdardo

a cindal avri tire rateha le manušen le Devleske,

andral savore kmeňi, čhiba,

nipi the narodi.

¹⁰ Kerdal lendar kralen the rašajen amare Devleske a on kralinena pre phuv.“

¹¹ Palis dikhłom a šundom o hangos le pherdo aņjelengro, save sas pašal o tronos, pašal o džide bitostī the pašal o bišuštar (24) phureder. Lengro počet sas milioni milionenge a ezera ezerenge.

¹² A on vičinenas zorale hangoha:

„Hodno hino o Bakroro, oda murdardo,
te prilel e moc, o barvalipen,
o godaveripen, e zor, e pačiv
e slava the o lašariben!“

¹³ A palis šundom savoren, kas o Del stvorinda andro ņebos, pre phuv, tel e phuv the pro moros, a the savoren, so dživen andre lende, te vičinel:

„Oleske, ko bešel pro tronos, the le Bakroreske
e chvala, e pačiv, e slava the e zor pro furt!“

¹⁴ O štar džide bitostī phende: „Amen,“ a o bišuštar (24) phureder pele pre phuv a klaņinenas pes.

6

O pečate

¹ Dikhłom, sar phundrađa o Bakroro jekh le efta pečatendar a šundom jekha le džide bitostendar te vičinel perumoskre hangoha: „Av!“

² Me dikhłom a ode sas jekh parno graj a oles, ko upre bešelas, sas jekh lukos. Sas leske diņi e koruna. A geła sar viťaz, hoj te zvitazinel.

³ Sar phundrađa e dujto pečat, šundom, sar e dujto džidi bitost vičinel: „Av!“

⁴ Aver graj avla avri, sas jagalo-lolo. A oleske, ko upre bešelas, sas diņi zor te lel o smirom pal e phuv, hoj o manuša jekh avres te murdaren. A sas leske diņi jekh bari šabla.

⁵ Sar phundrađa e trito pečat, šundom, sar e trito džidi bitost vičinel: „Av!“ Dikhłom a ode sas jekh kalo graj a oda, ko upre bešelas, likerelas andro vaš e vaša.

⁶ A maškar ola štar džide bitostī šundom vareso sar hangos, so vičinelas: „Jepaš kilos zrnos vaš jekhedživeseskro počiniben* a kilos the jepaš jačmeņis tiš vaš ajci, ale o olejos the e mol ma musar!“

⁷ Sar phundrađa e štarto pečat, šundom, sar e štarto džidi bitost vičinel: „Av!“

⁸ Dikhłom a ode sas jekh šivo graj a oda, ko upre bešelas, pes vičinelas o Meriben a o peklos† džalas jekhetane pal leste. Diņa pes lenge e zor upral jekh štvrtina la phuvatar, hoj te murdaren la šablaha, la bokhaha, le meribnaskre nasvalibnaha the le dzive džvirenca pre phuv.

⁹ Sar phundrađa e pandžto pečat, dikhłom tel o oltaris o duši ole manušengre, save sas murdarde vaš o lav le Devleskro the vaš o svedectvos, so likerenas.

¹⁰ Vičinenas zorale hangoha a phenenas: „Ó, Nekzoraleder Rajeja, sveto the čačipnaskro, kana imar sudzineha a pomstineha tut le manušenge pre phuv vaš oda, hoj amen murdarde?“

¹¹ Dojekheske lendar sas dine džindarde parne gada a sas lenge phendo, hoj mek sikra te odpočovinen, medik na ena murdarde the

* 6:6 E grecko čhib: jekh denaris † 6:8 E grecko čhib: Hades

lengre phrala, save lenca sluŋinenas, a save muŋinen te avel murdarde avke sar on.

¹² Sar phundrađa e ŋovto pečať, dikhľom, hoj e phuv chudňa igen te razisaľol, o kham kalila andre a o čhonorosalo sar rat.

¹³ A o ŋeboskre čercheňa perenas pre phuv, avke sar pal o figovňikos peren tele o zelena figi, te pre leste phurdel e zorali balvaj a razinel leha.

¹⁴ O ŋebos pes scirdňa andre sar zapačardo papiris a savore verchi the ostrovi pes čhalade pal peskre thana.

¹⁵ Akor pes o kraľa pre phuv, o vladara, o generala, o barvale, o zorale, o otroka the o slobodna garude andro jaskiňi the andro skali le verchenge

¹⁶ a phenas le verchenge the le skalenge: „Peren pre amende a zaučharen amen anglal Oda, ko bešel pro tronos, the anglal e choľi le Bakroreskri!

¹⁷ Bo avľa oda baro džives lengra choľakro a ko ŋaj obačhel?“

7

O manuša andral o Izrael zapečaťimen

¹ Palis dikhľom ŋtare aňjelen, sar ačhenas pro ŋtar agora la phuvakre a chudenas la phuvakre balvaja, hoj te na phurdel e balvaj pre phuv, aňi pro moros, aňi pre ŋisavo stromos.

² A dikhľom avre aňjelos, savo avelas upre pal o vichodos a saveste sas e pečať le džide Devleskri. Ov vičinelas zorale hangoha pro ŋtar aňjela, savenge sas dino, hoj te dukhaven e phuv the o moros,

³ a phenda lenge: „Ma dukhaven e phuv, aňi o moros, aňi o stromi, medik amen na daha e pečať pro čekata ole dženen, save sluŋinen amare Devleske.“

⁴ Ťundom, keci džene sas zapečaťimen: 144 000 džene andral savore kmeňi andral o Izrael.

⁵ Andral o kmeňos le Judaskro deŋuduj ezera (12 000) zapečaťimen, andral o kmeňos le Rubenoskro deŋuduj ezera,

andral o kmeňos le Gadoskro deŋuduj ezera,

⁶ andral o kmeňos le Aŋeroskro deŋuduj ezera,

andral o kmeňos le Naftaliskro deŋuduj ezera,

andral o kmeňos le Menaŋeskro deŋuduj ezera,

⁷ andral o kmeňos le Simeonoskro deŋuduj ezera,

andral o kmeňos le Leviskro deŋuduj ezera,

andral o kmeňos le Jisacharoskro deŋuduj ezera,

⁸ andral o kmeňos le Zebulunskro deŋuduj ezera,

andral o kmeňos le Jozefoskro deŋuduj ezera,

andral o kmeňos le Benjaminoskro deŋuduj ezera zapečaťimen.

Igen but manuša anglo tronos

⁹ Palis dikhľom a sas ode pherdo manuša, saven ŋiko naŋi zrachinelas, andral savore narodı, kmeňi, nipi the čhiba. Ola manuša ačhenas anglo tronos the anglo Bakroro, urde andro džindarde parne gada a sas len andro vasta o palmi.

¹⁰ Vičinenas zorale hangoha a phenas: „Amaro spaseňje hin le Devlestar,

savo bešel pro tronos, the le Bakrorestar!“

¹¹ Savore aņjela ačenas pašal o tronos the pašal o phureder the pašal o štar džide bitostī. Pele pro muj anglo tronos a klaņinenas pes le Devleske

¹² a phenenas:

„Amen!

O lašariben, e slava,

e godaveripen, o palikeriben, e pačiv,

e moc the e zor amare Devleske pro furt!

Amen!“

¹³ Jekh le phurederendar mandar phučļa: „Ko hine kala džene, save hine urde andro džindarde parne gada? A khatar avle?“

¹⁴ Me leske odphendom: „Rajeja, tu džanes.“

A phenda mange: „Kala hine ola džene, save aven andral oda baro pharipen a rajbinde peskre gada a parņarde len andro rat le Bakroreskro.

¹⁵ Vašoda hine anglo tronos le Devleskro

a služiņen leske rat-džives andre leskro chramos.

A Oda, ko bešel pro tronos,

dživela maškar lende a chraņinela len.

¹⁶ Imar na ena buter bokhale aņi smedna;

imar len na labareļa aņi o kham

aņi nisavo aver tačipen.

¹⁷ Bo o Bakroro, savo hino maškar o tronos,

ela lengro pastjeris;

lidžala len paš o prameņis, khatar džal o džido paņi

a o Del lenge khosela savore apsa pal o jakha.“

8

E eftato pečat

¹ Sar phundrađa o Bakroro e eftato pečat, sas pro ņebos čhit vaj pre jepaš ora.

² Dikhļom ehta aņjelen, save ačhen anglo Del a sas lenge dine o ehta trubi.

³ Avļa jekh aver aņjelos a la somnakuņa kadidelņicaha ačhila paš o oltaris. Chudņa but kadidlos, hoj les te thovel le modlitbenca savore Devleskre manušengre pro somnakuno oltaris, so hin anglo tronos.

⁴ O thuv le kadidlostar avelas jekhetane le Devleskre manušengre modlitbenca andral o vast le aņjeloskro upre anglo Del.

⁵ Palis ila o aņjelos o thovalo čaroro, pherdžarda les la jagaha pal o oltaris a čhiđa les pre phuv. A chudņa te herminel, marenas o perumi the o bleski a e phuv razisaļolas.

O trubi

⁶ Ola ehta aņjela, saven sas o ehta trubi, pes pripravinde te trubinel.

⁷ Ešebno aņjelos zatrubinda a chudņa te del baro brišind le krupenca a e jag mišimen le rateha sas čhido pre phuv. A zlabila jekh trefina la phuvatar, jekh trefina le stromendar the savori zeleno čar.

⁸ Dujto aņjelos zatrubinda a ajso vareso sar baro verchos, so labolas la jagaha, sas čhido andro moros. A jekh trefina le morostar pes čerinda pro rat

⁹ a muľa jekh trefina le moroskre džvireNDAR a jekh trefina le lođendar sas zničimen.

¹⁰ Trito aŋjelos zatrubinda a andral o ňebos peľa jekh bari čerčeŋ, so labolas sar e fakľa a peľa pre jekh trefina le paŋendar the pro chaŋiga.

¹¹ Odi čerčeŋ pes vičinel Palina. Jekh trefina le paŋendar kirkila a but manuša mule le paŋendar, bo kirkile.

¹² Štarto aŋjelos zatrubinda a sas zasjahŋimen trefina le khamestar, trefina le čhonorestar the trefina le čerčeŋendar avke, hoj trefina lendar kalila andre. Jekh trefina le dživesestar the la račatar sas bi o švetlos.

¹³ Palis dikhlom a šundom jekhe orlos, sar lecinel upre a vičinel zorale hangoha: „Jaj, vigos, vigos, vigos olenge, ko bešen pre phuv, bo mek posledna trin aŋjela mušinen te trubinel!“

9

¹ O pandžto aŋjelos zatrubinda a dikhlom e čerčeŋ, savi peľa andral o ňebos pre phuv a diňa pes lake e kleja andral e chaŋig, andral e Bari chev.

² Odi čerčeŋ otkerđa e chaŋig, odi Bari chev, a andral odi chev avľa avri ajsa baro thuv, sar andral o baro bov. Ole thuvestar kalila andre o kham the o luftos.

³ Andral o thuv avle avri pre phuv o maľakre grajora a chudle ajsi zor, sar hin le škorpijonen pre phuv.

⁴ A sas lenge phendo, hoj te na musaren e čar pre phuv, aŋi o stromi, aŋi nič, so hin zeleno, ale hoj te dukhaven ča le manušen, saven nane le Devleskri pečať pro čekat.

⁵ Na sas lenge domuklo, hoj len te murdaren, ale hoj len igen te dukhaven pandž čhon. Lengri dukh sas ajsi bari sar le manušes, saves danderđa o škorpijonos.

⁶ Andre ola dživesa o manuša rodona o meriben, ale na arakhena les. Igen peske mangena te merel, ale o meriben lendar denašela.

⁷ Ola maľakre grajora dičhonas avri sar ajse graja, so hine pripravimen te džal andro mariben. Pro šere len sas ajsa vareso sar somnakune koruni a lengre muja sas ajse sar o muja le manušengre.

⁸ Lengre bala sas ajse sar o džuvľikane bala a lengre danda sas ajse sar o danda le levengre.

⁹ Sas pre lende urdo ajsa vareso sar trastune pancjera a o hangos lengre kridlendar šundolas avke, sar te o graja le verdanenca denašen pro mariben.

¹⁰ Sas len chvosti the žihadla sar le škorpijonen. A andro chvosti len sas zor te dukhavel le manušen pandž čhon.

¹¹ Lidžalas len o kralis, o aŋjelos andral e Bari chev, so pes hebrejski vičinel Abaddon a grecki Apollion.

¹² Ešebno rana pregeľa. Dikh, pal kada avena mek duj aver rani!

¹³ O šovto aŋjelos zatrubinda a pašal o štar agora le somnakune oltaristar, so hin anglo Del, šundom o hangos,

¹⁴ so phenelas le šovtone aŋjeloske la trubaha: „Muk avri ole štare aŋjelen, save hine zaphandle andre paš o baro paŋi Euftrat!“

¹⁵ A sas mukle avri ola štar aŋjela, save sas pripravimen pre kadi ora, džives, čhon the berš, hoj te murdaren jekh trefina le manušendar.

¹⁶ O slugađa pro graja sas duj ŧel milioni (200 000 000). ŧundom, keci ode sas.

¹⁷ Andro videŋje dikhłom le grajen the olen, ko upre beŧenas a sas len jagale-lole pancjera, belava the ŧarge. O ŧere le grajengre sas sar o ŧere le ľevengre a andral o muj lenge avelas avri e jag, o thuv the e sira.

¹⁸ Kale trine ranendar, la jagatar, le thuvestar the la siratar, so avenas avri andral lengre muja, sas murdardi jekh trefina le manuŧendar.

¹⁹ Bo le grajengri zor hin andre lengre muja the andro chvosti. Lengre chvosti hine sar o sapa, so peskre ŧerenca dukhaven le manuŧen.

²⁰ No okla manuŧa, save na mule ole ranendar, pes mek aŋi akor na visarde peskre binendar aŋi le modlendar, so kerenas lengre vasta. Na preaċhile pes te klaŋinel le demonenge aŋi le somnakune, rupune, medene, barune the kaŧtune modlengre, save na dikhen, na ŧunen a aŋi naŧti phiren.

²¹ Aŋi na preaċhile te murdarel, te vraŋinel, te ċarinel, te kerel o lubipen aŋi te ċorel.

10

O aŋjelos le cikne zvitkoha

¹ Dikhłom avre zorale aŋjelos te avel tele andral o ŋebos. Ov sas urdo andre chmara, pro ŧero les sas e duha, leskro muj sas sar o kham a leskre pindre sas sar jagale slupi.

² Andro vast les sas phundrado cikno zvitkos. Le ċaċe pindreha aċhelas pro moros a le balogneha pre phuv

³ a zviċinda zorale hangoha sar o ľevos. Sar zviċinda, o eŧta perumi prevakerde peskre hangenca.

⁴ Sar prevakerde o eŧta perumi, kamłom te pisinel, ale ŧundom andral o ŋebos o hangos, so mange phenda: „Ma phen avri oda, so vakerenas ola eŧta perumi, a ma psin oda!“

⁵ O aŋjelos, saves dikhłom te aċhel pro moros the pre phuv, hazdŋa peskro ċaċo vast ko ŋebos

⁶ a iła vera andro nav le Devleskro, savo hino dŋido pro furt a stvorinda o ŋebos the oda, so andre hin, e phuv the oda, so upre hin, o moros the oda, so andre hin. A phenda: „Imar na ela ċasos!“

⁷ Andre oda dŋives, sar o eŧtato aŋjelos trubinela, pes dokerela o garudo planos le Devleskro, avke sar oda vakerelas peskre sluhenge le prorokenge.“

⁸ Pale manca vakerelas oda hangos, so ŧundom andral o ŋebos, a phenda: „Dŋa a le o phundrado zvitkos, so hin andro vast le aŋjeloste, savo aċhel pro moros the pre phuv.“

⁹ Akor gełom ko aŋjelos a phendom leske, hoj mange te del oda cikno zvitkos. A ov mange phenda: „Le, ċa les. Kerela tuke andro per kirkiben, ale andro muj tuke ela gulo sar medos.“

¹⁰ Iłom oda cikno zvitkos andral o vast le aŋjeloske a ċałom les. A sas mange andro muj gulo sar medos, ale sar les preligindom, kirkila mange andro per.

¹¹ A sas mange phendo: „Muŧines pale te prorokinel ko but manuŧa, narodi, ċhiba the krała.“

11

O duj švedki

¹ Sas mange dino kaštoro, ajso sar paca, a sas mange phendo: „Ušti a merin o chramos le Devleskro the o oltaris a rachin olen, ko pes andre klaņinen.

² Ale e avruņi chramoskri dvora muk avri, ma merin la, bo hiņi diņi le avre narodenge, a on uštarena pro sveto foros saranda the duj (42) čhon.

³ A me dava mire duje švedkenge te prorokinel 1 260 džives a ena urde andro gone.“

⁴ Kada hin ola duj olivi the o duj svietņiki, so ačhen anglo Del, anglo Raj la phuvakro.

⁵ Te len kamlahas vareko te dukhavel, avela lenge avri andral o muj e jag a zlabarela olen, ko pre lende džan. Avke te len kamlahas vareko te dukhavel, mušinel te merel.

⁶ Len hin zor te phandel andre o ņebos, hoj te na del o brišind andre ola dživesa, sar on prorokinen. A hin len zor te čerinel o paņi pro rat a te marel e phuv savore ranenca, kana ča on kamena.

⁷ Sar dovakerena peskro svedectvos, e šelma, so avel avri andral odi Bari chev, pes lenca marela, zviřazinela upral lende a murdarela len.

⁸ Lengre mule tela pašlona pre ulica andre oda baro foros, savo pes obrazņe vičinel Sodoma the Egipt, kaj sas the lengro Raj ukrižimen.

⁹ But manuša andral savore kmeņi, nipi, čhiba the narodi dikhena lengre mule tela trin the jepaš džives, ale na domukena te parunel lengre mule tela andro hrobos.

¹⁰ Ola, ko bešen pre phuv, radisałona upral lende, thovena baripen a jekh avreske bičhavena o dari, bo kala duj proroka trapinenas le manušen pre phuv.

¹¹ Ale pal ola trin the jepaš dživesa o dživipnaskro dichos le Devleskro avła andre lende a uštile upre pre peskre pindre. A pre ola džene, save len dikhle, avła bari dar.

¹² A andral o ņebos šunde zoralo hangos, savo lenge phenda: „Aven kade upre!“ Avke gele upre andro ņebos andre chmara a lengre ņeprijaťela oda dikhenas.

¹³ Andre odi ora chudņa e phuv igen te razisałol. Jekh đesafina le forostar peła tele a efa ezera (7 000) manuša mule. Okla džene predarandile a dine e slava le Devleske pro ņebos.

¹⁴ Dujto vigos pregeła. Dikh, trito vigos avela maj!

E eftato tuba

¹⁵ Eftato aņjelos zatrubinda a pro ņebos šundila o zorale hangi, save phenenas:

„O krališagos le svetoskro ačhila

o krališagos le Rajeskro the leskre Kristoskro

a ela kralis na veki vekov.“

¹⁶ O bišuštar (24) phureder, save bešen anglo Del pre peskre troni, pele sako pre peskro muj a klaņinenas pes le Devleske.

¹⁷ Phenenas:

„Palikeras tuke, Rajeja, Nekzoraleder Devla,

savo sal a savo salas!

Bo preiłal tiri bari zor

a chudŋal te kralinel!
 18 O narodi pes cholarde,
 ale avla tiri choli
 the o časos te sudzinel le mulen
 a te odmeŋinel tire sluhen,
 le proroken, le Devleskre manušen
 the olen, ko pes daran tire navestar,
 le ciknen the le baren;
 avla o časos, hoj te zŋičines
 olen, ko ŋičinen e phuv.“

19 Pal ada pes phundrađa o chramos le Devleskro andro ŋebos a dičholas e archa la zmluvakri. Avle o bleski, šundile o hlasi, demade o perumi, e phuv razisalolas a delas baro brišind le krupenca.

12

E džuvli the o drakos

1 Pro ŋebos pes sikađa baro znaeŋje: Jekh džuvli sas urdi andro kham, o čhonoru lake sas tel o pindre a pro šero la sas e koruna le dešuduje čercheŋendar.

2 Oj sas khabŋi a vičinelas bara dukhatar, bo avla lakro časos te ločhol.

3 A sikađa pes the aver znaeŋje pro ŋebos: Dikh, baro lolo drakos, saves sas eŋta šere the deš rohi a pro šere les sas eŋta koruni.

4 A le chvostoha cirdŋa pal peste tele jekh trefina le ŋeboskre čercheŋendar a čhiđa len pre phuv. O drakos pes thođa te ačhel angle džuvli, savi užarelas te ločhol, hoj lake te chal le čhavores takoj, sar ločhola.

5 Ulila lake čhavoro, muršoro, savo lidžala savore naroden la trastuŋa pacaha. A lakro čhavoro sas ilo upre ko Del the ke leskro tronos.

6 E džuvli denašla pre pušta, kaj lake o Del pripravinda than, hoj pes pal late ode te starinen 1 260 džives.

7 Andro ŋebos pes chudle te marel. O Michael peskre aŋjelenca pes marelas le drakoha the leskre aŋjelenca,

8 save na likerde avri a imar buter na sas prekal lende andro ŋebos than.

9 A sas avričhido oda baro drakos, oda phuro sap, savo pes vičinel o beng the o satan. Ov, savo peskre klamišagenca odcirdel calo svetos, sas telečhido pre phuv a leskre aŋjela leha.

10 A šundom te vakerele zorale hangos andral o ŋebos:

„Akana avla o spaseŋje the e zor
 the o krališagos amare Devleskro
 the o rajipen leskre Kristoskro.

Bo sas telečhido o žalobcas amare phralengro,
 oda, ko pre lende rat-džives žalinelas angle amaro Del.

11 A on zvifazinde upral leste

anglo rat le Bakroreskro

the angle peskro svedectvos

a sas pripravimen te del peskro dživipen a te merel.

12 Vašoda radisaluv, ŋebona,

savorenca, save andre tu dživen!

Ale vigos olenge, ko bešen pre phuv the andro moros,

bo avļa tele ke tumende o beng bara cholaha,
bo džanel, hoj les hin frima časos.“

¹³ Sar dikhla o drakos, hoj hino čhido pre phuv, denašelas pal e džuvli, savake uliła oda muršoro.

¹⁴ Ale la džuvla sas dine duj bare orloskre kriddi, hoj te lecinel pre pušća pre peskro than. Ode pes pal late starinena jekh časos, duj časi the jepaš časos, dur le sapestar.

¹⁵ O sap mukla andral peskro muj baro paņi pre džuvli, hoj la oda paņi te lel het.

¹⁶ Ale e phuv pomožinda la džuvlake, bo phundrađa peskro muj a nakhada oda paņi, so mukla o drakos andral peskro muj.

¹⁷ O drakos cholisałiła pre džuvli a geļa pes te marel lakre avre čhavenca, save šunen le Devleskre prikazaņja a likerem o svedectvos le Ježišoskro.

¹⁸ Palis o drakos zaačhila pre poši paš o moros.

13

E šelma avel avri andral o moros

¹ Dikhłom te avel avri andral o moros la šelma. Sas la ehta šere the deš rohi a pro rohi la sas deš koruni a pre dojekh šero la sas o nav, saveha pes ruhinelas le Devleske.

² E šelma, sava dikhłom, dičholas sar leopardos. Lakre pindre sas sar le medvedziskre a lakro piskos dičholas sar le levoskro. O drakos lake diņa peskri zor, peskro tronos the peskri bari moc.

³ A dikhłom, hoj jekhes lakre šerendar sas e meribnaskri rana, ale lakri meribnaskri rana sastila avri. Calı phuv pes čudalinelas a džalas pal e šelma.

⁴ Klaņinenas pes le drakoske, hoj diņa la šelma ajsi bari moc, a klaņinenas pes the la šelmake a phenenas: „Ko hin ajsi sar e šelma a ko pes laha šaj marel?“

⁵ La šelmake sas dino muj, hoj te vakerel igen pišna lava, savenca pes ruhinelas le Devleske, a chudņa moc pro saranda the duj (42) čhona.

⁶ Phundrađa peskro muj, hoj pes te ruhinel le Devleske, leskre naveske the ole thaneske, kaj o Del bešel, a the olenge, ko bešen andro ņebos.

⁷ Sas lake diņi e zor, hoj pes te marel le Devleskre manušenca a te zvitazinel, a chudņa e moc upral savore kmeņi, nipi, čhiba the narodi.

⁸ A savore manuša, so bešen pre phuv, pes klaņinena la šelmake – ola, kaskre nava nane pisimen andre kņižka le džživipnaskri, le Bakroreskri, savo sas murdardo, kanastar sas kerdo o svetos.

⁹ Kas hin kana, mi šunel!

¹⁰ Te mušinel vareko te avel phandlo andre bertena, ela phandlo andre bertena.

Te mušinel vareko te avel murdardo la šablaha, ela murdardo la šablaha.

Kade kampela le Devleskre manušenge zorales te likerel avri a te pačal.

E šelma avel avri andral e phuv

¹¹ A dikhłom avra šelma, sar avelas avri andral e phuv. Sas la duj rohi sar le Bakrores, ale vakerelas sar o drakos.

¹² Oj kerelas savoro andre moc la ešebna šelmakri angle lakre jakha a ispidelas zoraha pro manuša, save bešen pre phuv, hoj pes savore te klaŋinen la ešebna šelmake, savake sastila odi meribnaskri rana.

¹³ Kerelas bare zazraki, mek až e jag andral o ŋebos avelas tele pre phuv anglo jakha le manušengre.

¹⁴ A cirdelas pal peste le manušen pre phuv le zazrakenca, so lake sas dine, hoj te kerel anglal e šelma. Rozkazindā le manušenge pre phuv, hoj te keren obrazis la šelmake, savi sas zraŋimen la šablaha a obdžidila.

¹⁵ Sas lake diŋi e zor, hoj te del duchos* andro obrazis la šelmakro, hoj oda obrazis te vakerel a te kerel, hoj te aven murdarde savore, ko na bandona anglo obrazis la šelmakro.

¹⁶ Kerelas oda, hoj savore – o cikne the o bare, o barvale the o čore, o slobodna the o sluhi – te chuden o znakos pre peskro čačo vast abo pre peskro čekat,

¹⁷ hoj ŋiko aŋi te na cinel, aŋi te na bikenel, ča oda, kas hin o znakos, so hin o nav la šelmakro abo o čislos lakre naveškro.

¹⁸ Andre kada hin o godāveripen: Kas hin godi, mi zrachelin o čislos la šelmakro, bo oda hin o čislos le manušeskro. A leskro čislos hin 666.

14

O Bakroro the leskre manuša

¹ Palis dikhlom, hoj o Bakroro ačhelas pro verchos Sion a leha 144 000 manuša, saven hin pisimen pro čekat leskro nav the o nav leskre Dadeskro.

² Šundom o hangos andral o ŋebos sar o hangos but paŋengro, sar o hangos le zorale perumoskro. Oda hangos, so šundom, sas ajso, sar kana o lavutara bašaven pre peskre harfi.

³ A gilavenas nevi gili anglo tronos, anglo štar džide bitosti the anglo phureder. Ŋiko našti sikliŋa odi gili, ča ola 144 000 manuša, saven peske o Del pal e phuv cindā avri.

⁴ Oda hine ola, ko pes na melarde andre le džuvlenca, bo hine pačivale, a save džan pal o Bakroro všadzik, kaj džal. On sas avricinde maškar o manuša sar oda ešebno daroš le Devleske the le Bakroreske.

⁵ Andre lengro muj na sas arakhlo ŋisavo klamišagos; on hine bi e škvrna.

O trin aŋjela

⁶ Palis dikhlom maškar o ŋebos te lecinel avre aŋjelos. Les sas o večno evaŋjelium, hoj les te vakerel olenge, ko bešen pre phuv, savore narodenge, kmeŋenge, čhibenge the nipenge.

⁷ A phenelas zorale hangoha: „Daran tumen le Devlestar a den leske e slava, bo avla leskri ora, hoj te sudzinel! Klaŋinen tumen Oleske, ko kerđa o ŋebos, e phuv, o moros the o prameŋa le paŋengre!“

⁸ Pal leste avelas dujto aŋjelos a phenelas: „Peŋa, peŋa tele oda baro Babilon, so mačarelas savore naroden la moŋaha peskra lubikaŋa žadoscaha!“

⁹ Pal lende avelas trito aŋjelos a phenelas zorale hangoha: „Te pes vareko klaŋinela la šelmake the lakre obraziske a prilela o znakos pre peskro čekat abo pre peskro vast,

* 13:15 Abo: dichos

¹⁰ the ov pijela andral le Devleskri cholī e zorali mol, so hiņi čidi andre kuči leskra cholakri. A cerpinela andre jag the andre sira anglo sveta aņjela the anglo Bakroro.

¹¹ O thuv lengre cerpišagostar avela upre pro furt. A na ela smirom aņi dživese aņi rači olen, ko pes klaņinen la šelmake the lakre obraziske, a aņi olen, ko prilena o znakov lakre naveskro.“

¹² Kade kampela zorales te likerel avri le Devleskre manušenge, save dolikeren o prikazaņja le Devleskre a hine verna le Ježišoske.

¹³ Palis andral o ņebos šundom o hangos, so mange phenelas: „Pisin! Bachtale hine o mule, save akanastar meren andro Raj.“

„He,“ phenel o Duchos, „odpočovinena peskre bučendar, bo lengre skutki džan lenca.“

E bari žatva pre phuv

¹⁴ Dikhľom parņi chmara a dikh, upre bešelavareko sar o Čhavo le Manušesko. Pro šero les sas e somnakuņi koruna a andre peskro vast ostro kosakos.

¹⁵ Aver aņjelos avľa avri andral o chramos a vičinelas zorale hangoha pre oda, ko bešel pre chmara: „Le tiro kosakos a skide upre o ulipen, bo imar avľa o časos pre žatva a dobariľa oda, so kampil te skidel pal e phuv.“

¹⁶ Oda, ko bešelavare pre chmara, chudņa te košinel e phuv a o ulipen sas skidlo upre.

¹⁷ Pale aver aņjelos avľa avri andral o chramos, so hin andro ņebos, a the les sas ostro kosakos.

¹⁸ A mek the aver aņjelos avľa le oltaristar. Les sas zor upral e jag a vičinda zorale hangoha pre oda, kas sas ostro kosakos: „Le tiro kosakos a obkide o hroznos andral e viņica pal e phuv, bo lakro hroznos imar dobariľa.“

¹⁹ O aņjelos čidi peskro kosakos pre phuv, obkidņa e viņica a lakro hroznos čidi andro baro lisos le Devleskra cholakro.

²⁰ A o hroznos pes pučinelas andro lisos avri le forostar a andral o lisos čuľalas avri o rat. O rat džalas prudoha dur pro trin šel (300) kilometri a sas dži o zubadla le grajengre.

15

O efa aņjela le posledne ranenca

¹ A dikhľom aver znameņje pro ņebos, baro the igen čudno: efa aņjelen le efa posledne ranenca, bo lenca pes dokerela e cholī le Devleskri.

² Dikhľom ajso vareso sar cakluno moros mišimen la jagaha. Dikhľom the olen, ko zvifazinde upral e šelma, upral lakro obrazis the upral o čislos lakre naveskro, hoj ačhenas pro cakluno moros. A sas len o harfi, so len diņa o Del.

³ A gilavenas e gili le Mojžišoskri, savo služinelas le Devleske, the e gili le Bakroreskri:

„Baro a igen šukar hino oda, so tu keres,

Rajeja, Nekzoraleder Devla!

Spravodľiva a čačipnaskre hine tire drama,

ó, Kralina le narodengro!

⁴ Ko pes tutar na darandilahas, ó, Rajeja,

a na lašardahas tiro nav?
 Bo ča tu jekh sal Sveto!
 Savore narodi avena a klaņinena pes anglal tu,
 bo pes sikade tire spravodliva sudi.“

⁵ Paļis dikhlom, sar pes phundrađa o chramos andro ņebos, o Svetostankos.

⁶ Andral o chramos avle avri efta aņjela, saven sas o efta rani. Sas urde andro igen parne gada a sas prephandle le somnakune pasenca prekal e hruda.

⁷ A jekh le štare džide bitostendar diņa le efta aņjelenge o efta somnakune kuča, pherde le Devleskra cholaha, savo hino džido pro furt.

⁸ O chramos pes naplņinda le thuveha, savo avelas le Devleskra slavatar the zoratar. Ņiko našti geļa andro chramos, medik na sas dokerde o efta rani le efta aņjelengre.

16

O efta kuča le Devleskra cholakre

¹ Šundom andral o ņebos zoralo hangos, so phenelas le efta aņjelenge: „Džan a čhiven avri pre phuv le Devleskri choļi, so hin andre ola efta kuča!“

² Avke odgeļa o ešebno a čhida avri pre phuv oda, so les sas andre peskri kuči. A čhide pes avri o džungale the dukhade vredi pro manuša, saven sas o znakos la šelmakro, the pre ola, ko pes klaņinenas lakre obraziske.

³ Dujto aņjelos čhida avri peskri kuči pro moros a o paņi andro moros pes čerinda pro rat, so dičholas sar o rat le mule manušestar, a muļa savoro, so dživelas andro moros.

⁴ Trito aņjelos čhida avri peskri kuči pro paņa the pro prameņa a čerinde pes pro rat.

⁵ A šundom, sar o aņjelos, saves sar zor upral o paņa, phenel:
 „Čačipnaskro sal, ó, Rajeja,
 tu, ko sal a ko salas, oda Sveto,
 hoj oda avke rozsudzindał,

⁶ bo on čhivenas avri
 o rat tire svete manušengro the tire prorokengro.
 Diņal lenge te pijel o rat,
 zaslužinde peske oda!“

⁷ Šundom, sar o oltaris vičinelas:
 „He, Rajeja, Nekzoraleder Devla,
 čačipnaskre the spravodliva hine tire sudi!“

⁸ A štarto aņjelos čhida avri peskri kuči pro kham a sas le khameske dino, hoj te labarel le manušen la jagaha.

⁹ A zlabile o manuša ole bare tačipnastar a košenas le Devleskro nav, saves hin zor upral ola rani, ale na visarde pes le binendar, hoj leske te den e slava.

¹⁰ Pandžto aņjelos čhida avri peskri kuči pro tronos la šelmakro a lakro krališagos kaļiļa andre. A dukhatar peske danderenas o čhiba

¹¹ a košenas le Devles pro ņebos, vaš peskre dukha the vredi, ale na visarde pes peskre skutkendar.

¹² Šovto aņjelos čida avri peskri kuči pro baro paņi Euftrat a šučila avri leskro paņi, hoj pes te pripravinel o drom le kralenge andral o vichodos.

¹³ Dikhłom, sar aven avri trin nažuže duchi, save dičhonas sar žabi, andral o muj le drakoske, andral o muj la šelmake the andral o muj le falošne prorokoske.

¹⁴ Oda hine o duchi le demonengre, save keren o zazraki. On hine ola, ko džan avri ko kraļa pal calo svetos, hoj len te skiden upre pro mariben andre oda baro Džives le Nekzoraledere Devleskro.

¹⁵ „Dikh, avava avke sar o živaņis, hoj aņi na džaneha kana! Bachtalo hino oda, ko na zasovel a ačhel urdo andro gada, hoj te na phirel lango a te na dikhen leskri lađž.“

¹⁶ A ola nalačhe duchi len skidle upre pro than, so pes hebrejski vičinel Harmagedon*.

¹⁷ Eftato aņjelos čida avri peskri kuči pro luftos a le tronostar andro ņeboskro chramos avla avri zoralo hangos a phenda: „Imar hin dokerdo!“

¹⁸ A chudle te marel o bleski, o hangi the o perumi a e phuv chudņa igen te razisalol. Avke zorales razisalila sar mek šoha, kanastar hino o manuš pre phuv.

¹⁹ Oda baro foros pes prečhinda pro trin kotora a o fori le narodengre pele. O Del na bisterđa aņi pre oda baro Babilon a diņa leske te pijel e mol andral peskri kuči, e mol peskra bara cholakri.

²⁰ A našlile savore ostrovi a aņi o verchi imar na sas.

²¹ Pro manuša perenas andral o ņebos igen bare krupi, sar bare bara†, a o manuša košenas le Devles vaš e rana le krupengri, bo odi rana sas igen bari.

17

E džuvli the e šelma

¹ Avla jekh ole ehta aņjelendar, saven sas ola ehta kuča, prevakerđa manca a phenda: „Av, sikavava tuke sar odsudzinava ola bara lubņa, savi bešel pro but paņa.“

² Laha kerenas o lubipen o phuvakre kraļa a ola, ko bešenas pre phuv, mačonas lakra lubikaņa molatar.“

³ A liġenda man andro duchos pre pušta. Dikhłom jekha džuvļa, savi bešelas pre loli šelma. Pre odi šelma sas pherdo nava, so pes ruhinenas le Devleske a sas la ehta šere the deš rohi.

⁴ E džuvli sas urdi andro fjalova the lole gada a sas avrišukaļardi le somnakaha, le vzacne barenca the le perlenca. Andro vast la sas o somnakuno poharis, pherdo le džungipnaha the la melaha lakre lubipnastar.

⁵ Pro čekat la sas pisimen nav, so hin o garudipen:

O BARO BABILON,
E DAJ LE LUBŅENGRI
THE LE DŽUNGIPNASKRI PRE PHUV.

* 16:16 Abo: Har-Megido † 16:21 Abo: sar talentos - vaj 50 kili

⁶ A dikhlom la džuvla, savi sas mači le Devleskre manuŋgre ratestar the le Ježišoskre švedkengre ratestar.

Sar la dikhlom, igen man čudalinas.

⁷ O aŋjelos mange phenda: „Soske tut čudalines? Me tuke phenava o garudipen la džuvlakro the la šelmakro, savi la lidžal a sava hin efa šere the deš rohi.

⁸ E šelma, sava dikhlal, sas, akana nane, ale avela avri andral e Bari chev a džala andre večno zahuba. Ola, ko bešen pre phuv a kaskre nava nane pisimen andre křižka le džživpnaskri, kanastar sas kerdo o svetos, čudalinena pes, sar dikhena la šelma, hoj sas a akana nane, ale avela pale.

⁹ Pre kada kempel bari godi: O efa šere hin o efa verchi, pre save bešel e džuvli. A oda hin the o efa kraľa:

¹⁰ Pandž lendar sas murdarde, jekh hino a jekh mek na avla. Sar avela, mušinela te kralinel ča pro frima časos.

¹¹ E šelma, savi sas a nane, oj korkori hiŋi o ohtoto kralis. Hiŋi the ole eftendar a džal andre zahuba.

¹² O deš rohi, so dikhlal, hine deš kraľa, save mek na chudle o krališagos, ale chudena e moc te kralinel pre jekh ora jekhetane la šelmaha.

¹³ Len hin jekh gondolišagos a peskri zor the peskri moc dena la šelmake.

¹⁴ On pes marena le Bakroreha a o Bakroro upral lende zviťazinela, bo ov hino Raj le rajenge a o Kralis le kralenge. A leha ena the leskre vičimen, avrikidle the verna manuša.“

¹⁵ A o aŋjelos mange phenda: „Ola paňa, so dikhlal, upral save bešel odi lubŋi, oda hin o manuša, o nipi, o narodi the o čhiba.

¹⁶ E šelma the o deš rohi, so dikhlal, našti avri ačhena ola džuvla, savi kerel o lubipen. Čhivena la tele, mukena la langa, chana lakro mas a zlabarena andre jag.

¹⁷ Bo o Del lenge thođa andro jile, hoj te keren oda, so hin leskro planos, a jekhetane te den peskro krališagos la šelmake, medik pes na naplŋinena o lava le Devleskre.

¹⁸ Odi džuvli, sava dikhlal, hin oda baro foros, so kralinel upral savore kraľa pre phuv.“

18

O baro Babilon perel tele

¹ Palis dikhlom te avel tele andral o ŋebos avre aŋjelos, saves sas bari zor. Leskra slavatar e phuv rozvidŋisaliľa.

² A vičinda zorale hangoha:

„Peľa, peľa tele o baro Babilon!

Ačhiľa lestar kher prekal o demona,

o than prekal dojekh nažužo duchos,

o than prekal dojekh nažužo the džungalo čiriklo,

o than prekal dojekh nažužo the džungalo džviros,

³ bo savore narodi pijenas

andral leskri zoraľi lubikaŋi mol.

O kraľa pre phuv leha kerenas o lubipen

a ola, ko cinen the bikenen,

barvalile leskre barikane barvalipnastar.“

⁴ Andral o ņebos šundom aver hangos, so phenelas:

„Aven odarik avri, mire manušale,
hoj te na keren leha o bini
a te na chuden kotor leskre ranendar!

⁵ Bo leskre bini doavle dži ko ņebos
a o Del peske leperđa pre leskro nalačhipen.

⁶ Visaren lake pale avke, sar oj tumenge kerelas,
den lake duvar ajci pal lakre skutki.

Andre oda poharis, andre savo oj čhivkerelas,
čhiven lake duvar ajci.

⁷ A keci pes lašarelas a lidžalas pes upre,
ajci la den cerpišagos the pharipen,

bo andro jilo peske phenel:

„Bešav mange sar e kralovna,
na som vdova
a šoha na dikhava o pharipen.’

⁸ Vašoda andre jekh džives avena pre late o rani,
o meriben, e žala the e bokh

a ela zlabardi la jagaha,

bo zoralo hino o Raj, o Del, savo la odsudzinel.

⁹ O kraļa la phuvakre rovena pre late a hikinena upral late, sar
dikhena lakro thuv, hoj labol. Bo laha kerenas o lubipen a kiņešnones
dživenas andro barvalipen.

¹⁰ Ačhena dural, daratar lakre dukhendar a phenena:

„Jaj, vigos! Vigos tuke, ó, baro foros,
zoralo foros Babilon,

bo andre jekh ora avļa pre tu o sudos!’

¹¹ The ola, ko cinen the bikenen pre phuv, rovena a ena andre žala
upral late, bo imar ņiko na cinela lengro tovaris:

¹² O somnakaj, o rup, o vzacna bara, o perli, o kmentos, o purpuros,
o hodvabos, o šarlatos, o všelijaka voņava kašta, o všelijaka veci le
slonoskre kokalostar, o vzacna kašta, o medos, o trast, o mramoris,

¹³ e škorica, o voņavo amonos, o timian, e mirha, o kadidlos, e mol,
o olejos, o sano aro, o zrnos, o gurunņa, o bakre, o graja, o verdana,
o otroka the o duši le manušengre.

¹⁴ Našlila tutar o ovocje, pal savo igen džalas tiri duša, a the savoro,
so sas vzacno the blištaco, a imar šoha oda na arakhena!

¹⁵ Ola, ko cinen the bikenen kala veci a save lestar barvalile, ačhena
dural daratar leskre dukhendar. Rovena, ena andre žala

¹⁶ a phenena:

„Jaj, vigos! Vigos, ó, baro foros,

so sas urdo andro šukar lole the fjalova pochtana

a sas učardo andre le somnakaha,

le vzacne barenca the le perlenca!

¹⁷ Tel jekh ora sas zničimen kajso baro barvalipen!’

Ačhela dural dojekh kormidelņikos the sako, ko odarik predžal la
lodaha, o namorņika the savore, save dživen le morostar,

¹⁸ a viskinena, sar dikhena o thuv, hoj labol o foros. A phenena:
„Savo foros sas ajso sar kada baro foros?’

¹⁹ Čhivkerenas peske o prachos pro šere a rovibnaha the pharipnaha
viskinenas:

„Jaj, vigos! Vigos, ó, baro foros,
andre savo savore, kas sas o lodí pro moros, barvalíle.
Bo tel jekh ora sas zničimen!“

20 Radisalon upral late, savore andro ŋebos!

Radisalon the tumen, manušale le Devleskre!
Radisalon, apoštolale the prorokale!

Bo o Del la odsudzinda vaš oda, so tumenca kerelas.“

21 A jekh zoralo aŋjelos hazdŋa igen baro bar, sar o bar andral o
mlinos, čida les andro moros a phenda:

„Avke zoraha ela telečhido o Babilon,
oda baro foros, a šoha pes imar na arakhela.

22 Imar šoha andre tu na šundola
o bašaviben olengro, ko bašaven pro harfi, pro flauti the pro trubi,
aŋi o hangos avre lavutarengro.

Imar šoha pes andre tu na arakhela
ŋisavo majstros, savo kerel varesavi buči,
aŋi andre tu na šundola o zvukos le mlinoskro.

23 Šoha imar na labola andre tu
o švetlos la momelakro,

aŋi imar na šundola andre tu
o hangos le terneskro the la terŋakro.

Ola manuša, save tutar cinenas the bikenenas,
sas bare manuša pre phuv;

savore narodi sas andre diliŋarde tire čarenca.

24 A arakhla pes andre late
o rat le prorokengro the le Devleskre svete manušengro
the savore olengro, ko sas murdarde pre phuv.“

19

1 Palis šundom andro ŋebos vareso sar zoralo hangos igen but
manušengro, sar vičinenas:

„Haleluja!

O spaseŋje, e slava the e zor
le Rajeske, amare Devleske!

2 Bo lače the čačipnaskre hin leskre sudi,
bo odsudzinda ola bara lubŋa,

savi musarelas e phuv peskre lubipnaha
a pomstinda pes lake vaš o rat peskre služobŋikengro.“

3 A vičinde the dujtovar:

„Haleluja!

O thuv latar avel upre na vekí vekov!“

4 O bišuštar (24) phureder the o štar džide bitostí pele a bandonas
anglo Del, savo bešel pro tronos, a phende:

„Amen. Haleluja!“

5 Andral o tronos avla avri o hangos, so phenda:

„Lašaren amare Devles,
savore leskre služobŋika,
tumen, so lestar daran,
o cikne the o bare!“

Le Bakroreskro bijav

⁶ Palis šundom vareso sar hangos but manušengro the but paņengro the zorale perumengro, savo vičinelas:

„Haleluja!

Bo chudņa te kralinel o Raj,
amaro Nekzoraleder Del!

⁷ Radisaľuvas, khelas
a das leske e slava!

Bo avľa o bijav le Bakroreskro
a leskri terņi pes pripravinda

⁸ a diņa pes lake, hoj pes te urel
andro žuže, igen šukar, blištaca gada.“

(Ola gada hine o čačipnaskre skutki le Devleskre manušengre.)

⁹ O aņjelos mange phendā: „Pisin: ‚Bachtale hine ola, ko hine vičimen pro bijav le Bakroreskro.‘ “ A mek mange phendā: „Kala hine o čačipnaskre lava le Devleskre.“

¹⁰ Me peľom paš leskre pindre, hoj te banduvav anglal leste. Ale ov mange phendā: „Ma ker ada! Me služinav le Devleske jekhetane tuha the le phralenca, save likerem o svedectvos le Ježišoskro. Anglo Del banduv! Bo olen, ko vakerem le Ježišoskro svedectvos, hin o prorocko duchos.“

Oda, ko bešel pro parno graj

¹¹ Dikhľom phundrado o ņebos a jekhvarestes pes sikada o parno graj a Oda, ko upre bešelas, pes vičinelas Verno the Spravodľivo. Leskro sudos the mariben hino spravodľivo.

¹² Leskre jakha sas sar o jagale plameņa, pro šero les sas but koruni. Sas pre leste pisimen nav, savo na džanelas ņiko, ča ov korkoro.

¹³ Urdo sas andro gada, so sas močimen andro rat a leskro nav sas: „O Lav le Devleskro.“

¹⁴ A o ņeboskre armadi džanas pal leste pro parne graja a sas urde andro žuže, parne gada.

¹⁵ Andral leskro muj avelas avri ostro šabľa, hoj laha te marel le naroden. Ov len ľidžala la trastuņa pacaha a ov pučnela avri andral o moľakro lisos e mol – e choľi le Nekzoraledere Devleskri.

¹⁶ A pre leskre gada the pre leskro klubos les hin pisimen nav:

O KRALIS LE KRALENGRO THE O RAJ LE RAJENGRO.

¹⁷ Palis dikhľom te ačhel jekhe aņjelos andro kham. Zorale hangoha vičinda pre savore čirikle, save lecinenas andro luftos: „Aven, zdžan tunem pre le Devleskri bari hoscina!

¹⁸ Aven te chal o řela le kralengre, le generalengre, le rajengre, le grajengre the lengre jazdcengre, the o řela savore slobodnengre the le otrokengre, le ciknengre the le barengre!“

¹⁹ Dikhľom la šelma the le kralen pal e phuv the lengre slugaden, sar pes zdžan, hoj pes te maren oleha, ko bešelas pre oda graj, the leskre slugadenca.

²⁰ A e šelma sas zachudņi a laha the o falošno prorokos, savo kerelas anglal late o zazraki, savenca odcirdņa andro klamišagos olen, ko

priile o znalos la ņelmakro the olen, ko bandonas anglal lakro obrazis. Soduždženon čhide džidonon andro jagalo jazeros, so labol la siraha.

²¹ Okla sas murdarde la ņablaha, so avelas avri andral o muj Oleske, ko beņelas pro graj. A savore čirikle čafile lengre telendar.

20

Ezeros berša

¹ Dikhłom aņjelos, savo avelas tele andral o ņebos. Sas les e kleja andral odi Bari chev a andro vast baro lancos.

² Chudņa le drakos, ole phure sapes, savo hin o beng the o satan, a phandļa les andre pro ezeros (1 000) berša.

³ Čhida les andre odi Bari chev a zaphandļa a zapečaťinda la andre, hoj imar buter te na odcirdel le naroden le Devlestar, medik na predžana o ezeros berša. Palis muņinel te avel premuklo pro cikno časos.

⁴ Dikhłom o troni a beņle upre ola, ko chudle e moc te sudzinel. Dikhłom the o duņi ole džeenegre, saveņge odčhinde o ņere vaņ o svedectvos le Ježiņoskro the vaņ o lav le Devleskro. Oda sas ola, ko na bandile anglal e ņelma aņi anglal lakro obrazis a na priile o znalos pre peskro čekat aņi pre peskro vast. Obdžidile a kraļinenas le Kristoha ezeros berša.

⁵ Kada hin o eņebno uņtiben andral o meriben. Aļe okla aver mule manuņa na obdžidile, medik na predžala ezeros berša.

⁶ Bachtalo a sveto hin oda, kas o Del uņtađa andro eņebno uņtiben. Ole dženen o dujto meriben naņti kerel ņiĉ, ale ena o raņaja le Devleske the le Kristoske a kraļinena leha ezeros berša.

O beng čhido andro jagalo jazeros

⁷ Sar predžana ola ezeros berša, ela o satan premuklo andral peskri bertena.

⁸ Avela avri, hoj le klamiņagoha te scirdel le naroden, save hine pro ņtar seri la phuvakre, le Gog the le Magog, hoj len te skidel andro mariben. Ena aji but sar e moroskri poņi.

⁹ Dikhłom, sar gele pal cali phuv a rozaĉhade pes paņal o taboris le Devleskre manuņengro, paņal oda foros, savo o Del kamel. Ale avļa tele e jag andral o ņebos a zlabarda len.

¹⁰ O beng, savo len le klamiņagoha scirdņa, sas čhido andro jagalo the sirakro jazeros, kaj hiņi the e ņelma the o faloņno prorokos. Ode ena muĉimen rat-džives na veki vekov.

O sudos anglo parno baro tronos

¹¹ Dikhłom baro parno tronos the Oles, ko upre beņelas. E phuv the o ņebos anglal leste denaņla a na sas prekal lende than.

¹² A dikhłom le mulen, le ciknen the le baren, te aĉhel anglo tronos le Devleskro. A phundrade pes o kņižki a phundrađa pes the aver kņižka, e kņižka le dživipnaskri. O mule sas sudzimen pal oda, so sas pisimen andro kņižki, pal lengre skutki.

¹³ O moros diņa avri peskre mulen, save sas andre leste, a o meriben the o peklos dine le mulen, save sas andre lende. A sako sas sudzimen pal peskre skutki.

¹⁴ Palis o meriben the o peklos sas čhide andre oda jagalo jazeros. Kada jagalo jazeros hin o dujto meriben.

¹⁵ Te varekaskro nav na sas pisimen andre knižka le dživipnaskri, sas čhido andro jagalo jazeros.

21

Nevo ņebos the Nevi phuv

¹ A dikhlom nevo ņebos the nevi phuv, bo ešebno ņebos the ešebno phuv našlile a aņi moros imar na sas.

² Dikhlom oda sveto foros, o nevo Jeruzalem, te avel tele le Devlestar andral o ņebos. Sas pripravimen sar e terņi, savi hiņi šukares urdi prekal peskro rom.

³ Le tronostar šundom zoralo hangos, so phendā: „Dikh, o Stanos le Devleskro hino maškar o manuša. O Del bešela maškar lende a on ena leskre manuša. Korkoro o Del, lengro Del, ela lenca.

⁴ Ov khosela savore apsa pal lengre jakha a o meriben imar buter na ela. Aņi žala, aņi vika, aņi dukh imar buter na ena, bo o ešebna veci našlile.“

⁵ Oda, ko bešelas pro tronos, phendā: „Dikh, kerav savoro nevo!“ A phendā mange: „Pisin, bo kala lava hine pačivale the čačipnaskre.“

⁶ Phendā mange: „Imar hin dokerdo! Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno. Me dava oles, ko hino smedno, andral o prameņis o džido paņi hijaba.

⁷ Oda, ko zviťazinela, zdėdinela kada savoro; me avava leskro Del a ov ela miro čhavo.

⁸ Ale o zbabelci, o ņeverna, ola, ko keren o džungale veci, o vrahi, o lubara, o čarodejņika, o modlara a the savore klamara ena čhido andro jazeros, so labol la jagaha the la siraha. Kada hin o dujto meriben.“

O nevo Jeruzalem

⁹ Avļa ke ma jekh le efta aņjelendar, saven sas ola efta kuča pherdžarde le efta posledne ranenca, a phendā mange: „Av, sikavava tuke la terņa, la romņa le Bakroreskra.“

¹⁰ A ligendā man andro duchos pro baro the učo verchos a sikađa mange oda baro foros, o sveto Jeruzalem, sar avel tele le Devlestar andral o ņebos.

¹¹ Sas les e slava le Devleskri a švicinelas sar žužo krištalos, avke sar o igen vzacno bar jaspis.

¹² Le foros sas učo the baro muros a dešuduj (12) brani a paš o brani dešuduj aņjela. Pre ola brani sas pisimen o nava le dešuduje kmeņengre le Izraeloskre manušengre.

¹³ Sas trin brani pal o vichodos, trin brani pal o severos, trin brani pal o juhos a trin brani pal o zapados.

¹⁴ Le foroskre muros sas dešuduj zakladi a pre lende dešuduj nava le dešuduje apoštolengre le Bakroreskre.

¹⁵ A oles, ko manca vakerelas, sas somnakuņi paca, hoj te merinel o foros the leskre brani the leskro muros.

¹⁶ O foros hino ačhado andro štvorcoc, hino džindardo ajci sar the buchlo. A merindā o foros la pacaha a sas džindardo 2 400 kilometri. Keci hino džindardo, ajci hino the buchlo the učo.

¹⁷ A merindā leskro muros a sas šovardeš the šov (66) metri. O aņjelos merinelas ajsa miraha sar o manuša.

18 A o muros sas ačhado le barestar jaspis a o foros le žuže somnakastar, so dičholas sar žužo caklos.

19 O zakladi le muroske pašal o foros sas avrišukalarde savore vzacne barenca. Ešebno zakladoskro bar sas jaspis, dujto sas zafir, trito chalcedon, štarto smaragd,

20 pandžto sardonix, šovto sardion*, eftato chrizolit, ochtoto beril, eñato topasos, dešto chrizopras, dešujekhto hiacint a dešudujto ametist.

21 Dešuduj brani sas dešuduj perlendar, dojekh brana sas jekha perlatar. E ulica le foroskri sas žuži somnakaj sar žužo krištalos.

22 O chramos andre na dikhľom, bo leskro chramos hino o Raj, o Nekzoraleder Del, the o Bakroro.

23 Le foroske na kempel, hoj leske te švicinel o kham abo o čhonoru, bo e slava le Devleskri leske švicinel a leskri lampa hin o Bakroro.

24 O narodi phirena andre leskro švetlos a o kraľa pal e phuv anena andre leste peskro baripen.

25 Leskre brani pes dživese na phandena andre, bo e rat ode na ela.

26 Anena andre leste e slava the e pačiv le narodengri.

27 A na džala andre leste šoha nič nažužo, aňi oda, ko kerel o džungipen the o klamišagos, ale ča ola, ko hine pisimen andre le Bakroreskri kňižka le dživipnaskri.

22

1 Paľis mange o aňjelos sikada baro paňi, o paňi le dživipnaskro, ajso žužo sar krištalos, savo avelas avri andral tronos le Devleskro the le Bakroreskro

2 a džalas maškar e ulica le foroskri. A pal o soduj seri le paňeskre sas o stromos le dživipnaskro, so anel dešudubar beršeste ovocje: Sako čhon del peskro ovocje a o prajti pal o stromos hin pro sastipen le narodenge.

3 Andro foros na ela nič, so hino prekošlo. Le Devleskro the le Bakroreskro tronos ela andre leste a leskre služobňika leske služinena.

4 Dikhena leskro muj a leskro nav ela pre lengre čekata.

5 E rat imar na ela, na kampa lenge o švetlos la lampakro aňi le khameskro, bo o Raj, o Del, ela lengro švetlos. A on kralinena na vekov.

O Ježiš avel sig

6 A phenda mange o aňjelos: „Kala lava hine pačivale the čačipnaskre. O Raj, o Del, savo del le proroken peskre Duchos, bičhada peskre aňjelos, hoj te sikavel peskre služobňikenge, so pes mušinela sig te ačhel.“

7 O Ježiš phenel: „Dikh, avava sig! Bachtalo hino oda, ko dolikerel o prorocka lava kala kňižkakre!“

8 Me, o Jan, oda dikhľom the šundom. Sar oda dikhľom the šundom, pelom paš o pindre le aňjeloske, savo mange oda sikavelas, hoj man leske te klaňinav.

* 21:20 Abo: Karneol

⁹ Ale ov mangle phenda: „Ma ker ada! Bo the me služinav le Devleske avke, sar the tu the tire phrala, o proroka a the ola, ko dolikeren o lava kala kņižkakre. Le Devleske tut kļaņin!“

¹⁰ A phenda mange: „Ma zapečatin andre a ma garuv o prorocka lava andral kadi kņižka, bo e ora hiņi pašes!“

¹¹ Oda, ko kerel o nalačhipen, mi kerel o nalačhipen dureder; o melalo pes mi melarel dureder; o spravodlivo mi kerel dureder o spravodlišagos a o sveto pes mi pošvecinel dureder.“

¹² „Dikh!“ phenel o Ježiš: „Avava sig a miro počiniben avela manca, hoj te počinav sakoneske pal leskre skutki.“

¹³ Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno, oda, ko savoro chudel te kerel a the savoro dokerel.

¹⁴ Bachtale hine ola, ko peske rajbinen o gada. Len ela pravos paš o stromos le dživipnaskro a šaj džana andro foros prekal o brani.

¹⁵ Ale avri ačhena o rikone, o čarodejņika, o lubara, o vrahi, o modlara a the sako, ko rado dikhel o klamišagos a klaminel.

¹⁶ Me, o Ježiš, bičhadom mire aņjelos, hoj tumenge te vakere avri kala veci pal o khangera. Me som o koreņis andral o pokoleņje le Davidoskro, e jasno tosaraskri čerčeņ.“

¹⁷ O Duchos the e terņi phenen: „Av!“ Oda, ko šunel, mi phenel: „Av!“ Ko hino smedno, mi avel; ko kamel, mi lel peske o džido paņi hijaba.

¹⁸ Me phenav sakoneske, ko šunel o prorocka lava andral kadi kņižka: Te vareko dothovela vareso paš kala lava, oleske o Del dothovela o rani, pal save hin pisimen andre kadi kņižka.

¹⁹ A te vareko odlela kale prorocke lavendar andral kadi kņižka, olear o Del odlela leskro kotor le dživipnaskre stromostar the le svete forostar, pal save hin pisimen andre kadi kņižka.

²⁰ Oda, ko dosvedčinel kala veci, phenel: „He, avava sig!“

Amen! Av, Raja Ježiš!

²¹ E milost le Rajeskri le Ježišoskri mi el tumenca! Amen.

O Žalmi O ešebno zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 1

- ¹ Bachtalo hin oda, ko na prilēl o radi le nalače manušengre,
na phirel pal o drom le binošenca
a na bešel maškar ola, ko asan le Devlestar,
² ale leskro radišagos hin andro zakonos le RAJESKRO
a pal leskro zakonos gondolinel rat-džives.
³ Hino sar o stromos sadzimen paš o pañi,
so anel o ulipen andre peskro časos;
leskre prajti na šučon avri
a savoro, so kerel, avel leske avri.
- ⁴ Avres hin le nalače manušenca!
On hine sar o phus rozphurdlo la balvajaha.
⁵ Vašoda na obačhena o nalače pro sudos,
añi o binošna maškar o čačipnaskre.
- ⁶ Se o RAJ džanel a chrañinel o drom le čačipnaskre manušengro,
ale o drom le nalačhengro lidžal andro meriben.

O Žalmos 2

- ¹ Soske o narodi gondolinen pro vzburi
a o manuša pes dovakeren pro zbitočna veci?
² O kraľa pre phuv pes zdžan
a o vodci pes dovakeren maškar peste,
sar te džal pro RAJ the pre leskro pomazimen kralis.
³ Phenen: „Rozčingeras o puta!
Las pes avri andral lengre lanci!“
- ⁴ Oda, ko bešel pro tronos andro ņebos, asal peske;
o RAJ peske lendar asal.
⁵ Akor andre cholī prevakerela
a peskra cholaha len daravela avri:
⁶ „Me thođom mire kralis pro Sion,
pre miro sveto verchos.“
- ⁷ A o kralis phendā: „Vakerava oda, so diña avri o RAJ.
Ov mange phendā:
,Tu sal miro čhavo,
adadžives ačhilom tiro Dad.
⁸ Mang mandar a me tuke dava le naroden sar dedictvos,
calī phuv ela tiri.
⁹ Phagereha len la trastuña pacaha;
rozmareha len sar o čikakre pira.’ “
- ¹⁰ Kralale, aven godaver!

Sudcale la phuvakre, prilen o dovakeriben!

11 Služinen le RAJESKE la daraha!

Radisaŀon, ale the izdran lestar!

12 Čumiden le čhas, hoj te na cholisaŀol

a te na meren le dromeħa,
bo leskri choŀi Ńaj avel jekhvareste.

Bachtale hine savore, ko pes garuven andre leste.

O Žalmos 3

1 Le Davidoskro žalmos. Sar denaŃelas peskre čhastar le Absolonostar.

2 RAJEJA, keci but džene pre mande džan!

Keci but pre mande aven!

3 But džene pal ma phenen:

„O Del leske na pomožinela!“

4 Ale tu, RAJEJA, sal paŃal ma sar o Ńŀitos.

Sal miri slava; hazdes upre miro Ńero.

5 Zorales vičinav pro RAJ

a ov mange odphenela pal peskro sveto verchos.

6 PaŃliŀom mange, zasučom a uŃŀiŀom,

bo o RAJ man ŀikerel.

7 Na darav man le but ezera manuŃendar,

so pes rozthode paŃal ma.

8 UŃŀi upre, RAJEJA,

zachraňin maň, Devla miro!

Tu rozmares o muja savorenge, ko pre ma džan,

a mares avri o danda le nalačenge.

9 Le RAJESTAR avel o spaseňje.

Tiro požehnaňje mi avel pre tire manuŃa!

O Žalmos 4

1 Oleske, ko ŀidžal o baŃaviben pro strunengro nastrojis. Le Davidoskro žalmos.

2 Sar pre tu vičinav, Ńun man avri,

miro čačipnaskro Del!

Tu mange pomožinehas, sar somas andro pharipen.

Av ke ma jileskro a Ńun avri miri modŀitba!

3 ManuŃale, dži kana mira slavake kerena ladž?

Dži kana kamena o zbitočna veci a rodena o klamiŃagos?

4 Achaluven, hoj o RAJ peske thođa pre sera le pačivale manuŃen*;

o RAJ man Ńunel avri, sar ke leste vičinav.

5 Izdran daratar a ma keren binos;

gondolinen miŃtes andro jile,

sar paŃŀona pre tumare hadži

* O Žalmos 4:4 Varesave rukopisi: kerel zazraki peskre pačivalenge

- a aven čhit!
 6 Anen o čače obeti le RAJESKE
 a pačan leske!
- 7 But džene phučen: „Ko amenge sikavela o lačhipen?“
 RAJEJA, mi švicinel pre amende o švetlos tire mujestar!
 8 Diňal man bareder radišagos andre miro jilo,
 sar hin olen, kas hin but mol the zrnos.
- 9 Andro smirom mange pašlůvava a sovava,
 bo ča tu korkoro, RAJEJA,
 man chrañines.

O Žalmos 5

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben pre flauta. Le Davidoskro žalmos.
 2 RAJEJA, šun avri mire lava,
 dikh, sar vzdichinav!
- 3 Šun avri miro zoralo mangipen,
 Kralina miro a Devla miro,
 bo ke tute man modlinav!
- 4 RAJEJA, tosara šunes miro hangos;
 tosara tuke anav o mangipena* a užarav.
 5 Se tu na sal Del, saveske hin pre dzeka o nalačhipen;
 paš tute nane than le bijedevleskres.
 6 O barikane našti ačhen anglal tute;
 tu našti avri ačhes savoren, ko keren o nalačhipen.
 7 Zničineha olen, ko vakeren o klamišagos.
 Le RAJESKE džunglon
 ola, ko kamen te murdarel, the ola, ko klaminen.
 8 Ale me prekal tiro baro kamiben
 džava andre tiro kher;
 andre sveto dar angle tute bandůvava
 visardo pre tiro sveto Chramos.
- 9 RAJEJA, lidža man tire spravodlišagoha,
 bo hin man but ñeprijateľa.
 Rovñin angle ma tiro drom avri!
 10 Se pre lengre lava pes na del te zmkuel,
 lengre jile kamen te zničinel avren;
 lengro kirlo hin sar phundrado hrobos
 a peskre čhibenca vakeren o klamišagos.
 11 Devla, odsudzin len!
 Mi peren andre peskre nalače plani!
 Trade len avri, vaš lengre but bini,
 bo pes tuke ačhade.
- 12 Ale mi radisaľon savore,
 so pes denašen te garuvel ke tute;
 mi gilaven radišagostar pro furt!
 Učhar andre olen, ko kamen tiro nav,

* O Žalmos 5:4 Abo: pripravinav e obeta

hoj te thoven baripen andre tu.

- ¹³ Tu, RAJEJA, žehñines le čačipnaskres.
Tiro lačhipen les chrañinel sar štitos.

O Žalmos 6

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben pro ochtostrunengro nastrojis. Le Davidoskro žalmos.

² Ma mar man, RAJEJA, andre tiri cholī!

Ma trestin man, sar sal cholamen!

³ Av ke ma jileskro, RAJEJA, bo som slabo!

Sasťar man avri, RAJEJA, bo o kokala man dukhan.

⁴ Mira duša hin baro pharipen!

Mek keci, RAJEJA?

⁵ Av pale, RAJEJA, zachrañin miro dživipen!

Le man avri tire bare kamibnaha.

⁶ Bo maškar o mule ñiko na lašarel tiro nav!

Ko tut bararela andral o hrobos?

⁷ Imar na birinav ajci te jojčinel dukhatar:

Sako rat pro hadžos mandar čulal o roviben;

miri lepeda cindarav le apsenca.

⁸ Žalatar na dikhav mištes pro jakha;

slabisalile mange vaš mire ñeprijateľa.

⁹ Džan mandar het savore, ko keren o nalačhipen,

bo o RAJ šunđa miro roviben.

¹⁰ O RAJ šunđa avri miro baro mangipen;

o RAJ priiľa miri modlitba.

¹¹ Savore mire ñeprijateľa pes ladžana, igen predarana

a jekhwareste džana het ladžatar.

O Žalmos 7

¹ Le Davidoskri žalakri gili, savi gilavelas le RAJESKE, anglo Benjaminovcos Kuš.

² RAJEJA, Devla miro, ke tute man denašav te garuvel.

Zachrañin man savorendar, so pre mande džan,

a le man avri,

³ hoj man te na čingeren pro kotora sar o levos

a ñiko mange našti pomožindahas.

⁴ RAJEJA, Devla miro, te ada kerđom,

te hin o nalačhipen pre mire vasta:

⁵ Te kerđom o nalačo mire prijateliske,

abo te vaš ñisoske dukhadom mire ñeprijatelīs -

⁶ akor muk les, hoj pre ma te avel a te zalel man,

te zamarel le pindrenca miro dživipen andre phuv,

a te mukel man te pašlol bi e pačiv andro prachos.

⁷ Ušťi, RAJEJA, a cholīsaluv!

- Ačhav tut olenge, ko pre mande džan, lengra bara choľake!
 Ušti upre a čačipnaha len odsudzin, Devla miro!
- ⁸ Skide pašal tute le manušen andral savore narodi
 a vladñin upral lende andral o ñebos!
- ⁹ O RAJ sudzinela savore manušen.
 RAJEJA, sikav, hoj som čačipnaskro,
 bo som ñevinno!
- ¹⁰ Mi preačhel o nalačhipen
 zaačh vaš o čačipnaskro manuš,
 čačipnaskro Devla, so dikhes dži andro jilo the andre godi.
- ¹¹ O Del hino miro štitos.
 Ov zachrañinel olen, ko hine čačejileskre.
- ¹² O Del hino čačipnaskro sudcas.
 O Del hino choľamen pro nalače manuša sako džives.
- ¹³ Te pes o manuš na visarel,
 o Del ostrarel peskri šabľa,
 nacirdel o lukos a džal te livinel;
- ¹⁴ pripravinel peske e meribnaskri zbrañ,
 livinel o jagale šipi.
- ¹⁵ Dikh, o nalačo manuš ačhel khabno le nalačhipnastar,
 hordinel o pharipen a ločhol o klamišagos.
- ¹⁶ Kopalinel e bari chev,
 ale ov korkoro andre perel;
- ¹⁷ o pharipen, so kamel te kerel avrengre, perela pre leskro šero,
 a o mariben, saveha kamel te dukhavel avren, visaľola pre leskri
 meñ.
- ¹⁸ Palikerava le Devleske, bo hino čačipnaskro;
 a gilavava o chvali le RAJESKE, le Ñekbareder Devleske.

O Žalmos 8

- ¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben. Pal o gittit*. Le Davidoskro žalmos.
- ² RAJEJA, Raja amaro,
 savo baro hin tiro nav pal cali phuv!
 Tiri slava hazdñal upral o ñebos.
- ³ Andral o muja le čhavorengre the le cikne čhavengre
 tuke džal e chvala,
 bo kerđal, hoj tire ñeprijateľa te čhiten
 a zaačhađal savoren, ko pre tute džan.
- ⁴ Sar dikhav pre tiro ñebos,
 pre buči tire anguštenгри,
 pro čhonoro the pro čercheña,
 save thodaľ pre peskre thana,
- ⁵ phučav: „So hin o manuš, hoj pre leste gondoliñes?
 So hin o čhavo le manušeskro, hoj tut pal leste starines?“
- ⁶ Kerđal lestar pro sikra cikneder sar o añjela†;

* O Žalmos 8:1 Oda šaj el o lavutariko lav. † O Žalmos 8:6 Abo: cikneder sar o ñeboskre bitostí

diňal les e slava the e pačiv sar e koruna.

⁷ Ačhaďal les te vladňinel upral tire vastengre buča,
savoro leske thodaľ tel o pindre:

⁸ le bakren, le dobitkos,
the le dzive dźviren,

⁹ le čiriklen andro luftos, le riben andro paňi,
the savoro, so plavinel andro moros.

¹⁰ RAJEJA, Raja amaro,
savo slavno baro hin tiro nav pal caľi phuv!

O Žalmos 9

¹ Oleske, ko lidźal o bašaviben. Pal o Mut-labben. Le Davidoskro
žalmos.

² Palikerava tuke, RAJEJA, andral calo jilo;
vakerava pal savore tire zazraki.

³ Radisaľuvava a bararava tut;
gilavava o chvali tire naveske, ó Devla Nektbareder.

⁴ Mire űeprijaťeľa visalona palal;
perena a merena anglal tu,

⁵ bo tu man diňal čačipen a zaačhilal vaš ma,
sar zabešlal pro tronos a sudzinehas čačipnaha.

⁶ Pokarhindal le naroden a zňičindal le nalačhen;
tu kholal avri lengro nav pro furt.

⁷ Amare űeprijaťeľa hine zňičimen pro furt;
lengre fori čhidal tele;
na ačhila pal lende aňi o leperiben.

⁸ Ale o RAJ kralinel pro furt;
ačhaďa peske o tronos, hoj te sudzinel.

⁹ Ov sudzanela o svetos čačipnaha;
le naroden sudzanela pal o pravos.

¹⁰ Andro RAJ pes šaj garuven ola, ko cerpinen;
ov hin o than pro garuďipen andro pharipen.

¹¹ Pre tu pes mukena ola, ko prindźaren tiro nav;
se tu, RAJEJA, na omukes olen, ko tut roden.

¹² Gilaven o chvali le RAJESKE, savo troňinel pro Sion!
Vakeren le narodenge pal leskre skutki!

¹³ Bo ov na bisterel te del pale olenge, ko murdaren;
leperel peske pro roviben olengro, ko cerpinen.

¹⁴ Av ke mande jileskro, RAJEJA!

Dikh, sar man trapinen ola, ko man našti avri ačhen!

Čirde man avri andral o brani le meribnaskre,

¹⁵ hoj te šaj vakerav pal savore veci,

vaš save tut lašarav,

andro brani le Sionoskra čhakre,

a te šaj radisaľuvav,

hoj man zachraňindal.

- 16 O narodi pele andre chev,
so kopalinde avri;
o pindro pes lenge zachudña
andre sita, so garude.
- 17 O RAJ pes diña te prindžarel peskre čačipnaskre sudoħa;
o nalače manuša pes zachudle andre buči peskre vastengri.
- 18 O nalače džana pro than le mulengro,
savore narodi, so bisteren pro Del.
- 19 Ale šoha pes na bisterela pro čore
a šoha na našłola e nađej olengri, ko cerpinen.
- 20 Ušći, RAJEJA! Te na pes o manuš lidžal upre!
Mi en o narodi sudzimen anglal tute!
- 21 Muk pre lende e dar, RAJEJA;
mi sprindžaren o narodi, hoj hine ča manuša.

O Žalmos 10

- 1 RAJEJA, soske sal avke dur?
Soske tut garuves akor, sar mange hin phares?
- 2 O nalačo manuš andre peskro baripen džal pro čore manuša.
Mi chudel pes andro pasci, so kerđa!
- 3 O nalačo pes lašarel le nalače žadoscenca;
o manuš, savo kamel o love, košel* a tele dikhel le RAJES.
- 4 O nalačo le RAJES andre peskro baripen na rodel;
nane les than pro Del andre peskre gondolišagi.
- 5 Leskre droma leske aven avri andre dojekh časos;
tire zakoni hine leske igen učes;
asal avri peskre ņeprijafelen.
- 6 Gondolinel peske andro jilo: „Nič manca na čhalavela.
Šoha pre ma na avela nič nalačo.“
- 7 Pherdo košiben the klamišagos les hin andro muj;
dukhavel avren le vuštenca;
pre čhib les hin o pharipen the o nalačhipen.
- 8 Bešindos užarel paš o gava,
hoj andral o garudipen te murdarel le ņevinnones;
le jakhenca počoral rodel le slaben.
- 9 Sar o ľevos užarel garudo andre peskri chev,
avke užarel ov, hoj te chudel le slabes.
Chudela le slabes a cirdela les pal peste andre sita;
- 10 ela mardo a čhido pre phuv;
o slaba perena tel leskri bari zor.
- 11 Gondolinel peske andro jilo: „O Del olestar na ačhel!
Phandľa peskre jakha a na dikhel!“
- 12 RAJEJA, Devla, ušći upre a hazde tiro vast!
Ma pobister pro slaba!
- 13 Soske o nalačo manuš te dikhel tele le Devles?

* **O Žalmos 10:3** Abo: O nalačo murš žehñinel le skupe manušes.

- Soske peske te phenel: „O Del man vaš oda na marela?“
- 14 No tu dikhes o trapišagi the o pharipena
a les oda andre tire vasta.
O slabo pes zmukel pre tute;
pomožines le širotenge.
- 15 Le nalače the le bijedevleskre manušeske phag o vast;
leskro nalačhipen arakh avri;
nič tuke te na našlol.
- 16 O RAJ hino kralis pro furt;
o aver narodi našlona andral leskri phuv.
- 17 RAJEJA, tu šunes avri oda, so kamen o pokorna,
zoralares lengro jilo a visares tiro kan ke lende.
- 18 Tu zaačhes vaš o široti the vaš o trapimen manuša,
hoj o manuš imar buter te na daravel avri.

O Žalmos 11

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
Andro RAJ man garuvav.
Sar mange šaj phenen:
„Odlecin sar čiriklo pre tiro verchos!“?
- 2 Bo dikh, o nalače imar nacirden o lukos;
thoven peske o šipos pre šparga,
hoj andro kalipen te livinen pro čačejileskre.
- 3 Te o zakladi hine čhide tele,
so šaj keren o čačipnaskre?
- 4 O RAJ hino andre peskro sveto Chramos;
le RAJESKRO tronos hino pro ņebos.
Leskre jakha dikhen
a roden avri, so keren savore manuša.
- 5 O RAJ skuminel,
so hin andro lačo the andro nalačo manuš,
andral peskro jilo našti avri ačhel oles,
ko kamel o mariben.
- 6 O brišind le jagale angarenca the e sira mukela pro nalače;
marela len la rozlabarda balvajaha.
- 7 Bo o RAJ hino čačipnaskro,
kamel o čačipnaskre skutki
a leskro muj dikhena o čačejileskre.

O Žalmos 12

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Pal o šeminit*. Le Davidoskro žalmos.
- 2 Pomožin, RAJEJA! Bo ņiko nane imar pobožno;
o pačivale manuša našlile.
- 3 Klaminen jekh avreske;
vakeren o gule lava,
ale andro jile hine falošna.
- 4 RAJEJA, phand andre savore gule vušta

* O Žalmos 12:1 Oda hin lavutariko lav.

a odčhin dojekh barikañi čhib -
⁵ savoren, ko vakeren: „Andre čhib amen hin e zor!
 Vakeraha, so kamas
 a savo raj amenge šaj rozkazinel?“

⁶ Ale o RAJ phenel:
 „Akana vaš oda, hoj o slaba cerpinen
 a o čore roven dukhatar,
 uščava a zachrañinava olen, ko peske oda igen mangel.“

⁷ Bo le RAJESKRE lava hine žuže;
 hine sar o rup eftavar prežužardo
 a prelabardo andro čakakro bov.

⁸ RAJEJA, tu ochrañineha le čoren
 a stražineha pro furt
 kale nalače manušendar,
⁹ save phiren barikanes všadzik,
 bo o džungipen pes hazdel upre maškar o manuša.

O Žalmos 13

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
² RAJEJA, mek dži kana pre ma bistereha? Pro furt?
 Dži kana angle ma mek garuveha tiro muj?
³ Dži kana hordinava o pharipen andre duša
 a džives so džives e žala andro jilo?
 Dži kana pes miro neprijateljis pre mande lidžala upre?
⁴ Dikh pre mande, RAJEJA, a odphen mange!
 De švetlos mire jakhenge,
 hoj te na zasovav andro meriben,
⁵ hoj te na phenel miro neprijateljis:
 Domardom les!
 A te na radisałol, te me perava.

⁶ Ale me man mukav pre tiro verno kamiben;
 miro jilo radisałol andre tiro spaseñje.
 Gilavava le RAJESKE,
 bo ov sas ke mande igen lačo.

O Žalmos 14

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
 O diline peske phenen andro jilo: „Nane Del!“
 Previsarde hine a keren o džungale veci;
 nane ñiko, ko kerdahas o lačhipen.
² O RAJ dikhel andral o ñebos pre savore manuša,
 dikhel, či hin vareko godaver,
 ko rodel le Devles.
³ Sako pes visarda het, sako ačhiła nalačo;
 nane ñiko, ko kerdahas o lačo,
 nane añi jekh.

4 Či na achalon nič savore, ko keren o nalačhipen?

Chan tele mire manušen,
sar te chalehas o maro,
a ko RAJ pes šoha na mangen.

5 No, jekhvar izdrana daratar,
bo o Del pomožinel olenge, ko les šunen.

6 Tumen musaren o plani le čore manušeskre,
ale o RAJ hino leskri ochrana.

7 Ó, te avlahas andral o Sion o spaseñje le Izraeloskro!
Sar o RAJ žehñinela pale peskre manušenge,
o Jakob radisalola a o Izrael thovela baripen.

O Žalmos 15

1 Le Davidoskro žalmos.
RAJEJA, ko šaj avel andre tiro stanos?
Ko šaj bešel pre tiro sveto verchos?

2 Oda, ko dživel žužo dživipen,
ko kerel čačipnaha,
ko jilestar vakerele o čačipen;

3 ko na vakerele o pletki,
ko na dukhavel avres,
ko na vakerele namištes pal aver džene;

4 ko na prilele oles, kas o Del odčhida,
ko del pačiv olen, ko pes daran le RAJESTAR,
ko na čerinel peskri vera, kajte leske oda ulahas pro nalačo;

5 ko na del kečeñ interesih
a ko na prilele o love, hoj te vakerele pro ņevinno.

Ko kada kerel, šoha pes na čhalavela.

O Žalmos 16

1 O michtam* le Davidoskro.
Ochrañin man, Devla,
bo ke tute man denašav te garuvel!

2 Phenav le RAJESKE: „Tu sal miro RAJ!
Bijal tu man nane nič lačo.“

3 Le Devleskre avrikidle nipi, so hine pre kadi phuv,
hine slavna manuša,
andre save man hin o radišagos.

4 Ola, ko denašen pal aver devla, cerpinena furt buter.
Me ole devlence na anava le rateskri obeta
a na lava lengre nava pro vušta.

5 Tu, RAJEJA, sal miro dedictvos,
tu mange keres miro drom,
miro dživipen hin andre tire vasta.

* **O Žalmos 16:1** Na džanel pes, so oda hin. Šaj oda el o lavutariko lav.

- 6 Miro plācos chudņom pro šukar thana,
igen mange hin pre dzeka miro dēdictvos.
- 7 Lašarava le RAJES, savo man lidžal,
mek the rači mange oda o jilo leperel.
- 8 Me džanav, hoj o RAJ hino furt paš mande.
Ov hino paš miro čačo vast, nič manca na čhalavela.
- 9 Vašoda miro jilo radisaľol,
hin man radišagos
a miro ţelos ela chraņimen,
- 10 bo na mukeha miri duša pre oda than, kaj hine o mule,
aņi na deha tire pačivaloneske, hoj leskro ţelos te kirņol.
- 11 Des mange te prindžarel o drom le dživipnaskro,
paš tute hin pherdo radišagos,
pal tiri čači sera hin o lačhipen pro furt.

O Žalmos 17

- 1 O mangipen le Davidoskro
Šun avri, RAJEJA, miro čačipnaskro mangipen,
dikh pre oda, sar pre tute vičinav!
Visar tiro kan pre miri modlitba,
savi avel andral o vušta, so na klaminen.
- 2 Rozsudzin man, bo som ņevinno,
bo tire jakha dikhen, so hin čačo.
- 3 Tu džanes miro jilo.
Avľal ke ma rači,
predikhlal man calones
a na arakhlal andre ma ņisavo nalačo gondolišagos;
aņi mire vušta na kerde binos.
- 4 Me na keravas avke sar aver, dolikeravas tiro lav,
pal o droma le maribnaskre manušeskre na phiravas.
- 5 Phiravas pal tire stopaja,
o pindre mange na podgele.
- 6 Ke tute vičinav, ó Devla, bo tu mange odpheneha!
Visar ke ma tiro kan a šun, so phenav.
- 7 Sikav tiro verno kamiben,
zachraņin tire čače vasteha olen,
ko pes denašen ke tute te garuvel peskre ņeprijaťelenge.
- 8 Chraņin man avke sar tiri jakh!
Garuv man andro ciňos tire kridlengro
- 9 le nalače manušendar, so man kamen te zņičinel;
le ņeprijaťelendar, so pes rozthode pašal ma, hoj man te mur-
daren.
- 10 Andro jilo lenge nane pharo vaš aver
a lengre vušta vakeren barikanes.
- 11 Imar aven pal mire stopaja, rozthoven pes pašal ma
a le jakhenca man sledinen,
kana manca čhivena andre phuv,
- 12 avke sar o ľevos, so kamel te rozčhingerel e korist,

sar o terno ľevos skurčimen pro garude thana.

¹³ Ušfi, RAJEJA, dža pre lende a čhiv len tele pro khoča!

Zachraňin man tira šablaha le nalače manušendar!

¹⁴ Zachraňin man tire vasteha, RAJEJA, kajse manušendar,
savengro barvalipen hin ča andre kada svetos.

Oda, so tu garudaľ prekal o nalače mi pherdžarel lengre pera;
mi čalon olestar the lengre čhave
a oda, so ačhela, mi muken peskre vnučatenge!

¹⁵ Ale me, RAJEJA, vašoda, hoj som čačipnaskro, dikhava tiro muj;
sar uščava andral o soviben, dikhava tut muj-mujeha a
radisaľuvava.

O Žalmos 18

¹ Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le RAJESKRE služobňikostar le Davidostar, savo gilavelas kadi gili le RAJESKE, sar les zachraňinda savore leskre űeprijateľendar the le Saulostar. Phenda:

² Igen tut kamav, RAJEJA, tu sal miri zor!

³ O RAJ hino miri skala, miro zoralo kher the miro zachrancas;
miro Del hin miro zoralo bar, ke savo denašav;
miro štitos, miro hrados the e zor, savi man zachraňinel.

⁴ Vičinav ko RAJ, savo hino hodno te lel e chvala,
a som zachraňimen mire űeprijateľendar.

⁵ Zakerde man andre o lanci le meribnaskre,
zaučharde man o zorale paňa.

⁶ Phandle man o lani le hroboskre,
obklučinde man o pasci le meribnaskre.

⁷ Sar somas andro pharipen,
vičinavas a rovavas pre miro Del,
hoj mange te pomožinel.

Andral peskro chramos šunda miro hangos,
miro viskišagos gela dži anglal leste andre leskre kana.

⁸ E phuv pes čhalada a razisalila,
čhalade pes o zakladi le verchengre,
razisalile, bo ov sas choľamen.

⁹ O thuv leske džalas andral o nakh,
andral o muj e jag, so sa zlabarel,
o jagale angara labonas lestar.

¹⁰ Otkerđa o űebos a avľa tele,
e kaľi chmara sas tel leskre pindre.

¹¹ Bešľa pro cherubos a ľecinelas,
ľidžalas pes pro kridli la balvajakre.

¹² Učharda pes le kalipnaha
a le kale chmarendar peske kerđa stanos.

¹³ Andral leskro švetlos avenas anglal leste o chmari,
o brišind le krupenca the o jagale angara.

¹⁴ O RAJ hermindā andral o űebos,
o hangos le Někbaředere Devleskro šundiľa,

- o krupi the o jagale angara.
- 15 Livinda peskre šipi,
roztradña le ñeprijateľen le but bleskenca
a on denašle.
- 16 O hlbini le moroskre pes sikade,
o zakladi la phuvakre sas odučharde,
bo tu len pokarhindal, RAJEJA,
a phurdlal pre lende le dichoha andral tiro nakh.
- 17 O RAJ upral nacirdña o vast,
chudña man a cirdña man avri andral o bare paña.
- 18 Zachrañinda man le zorale ñeprijateľendar,
save man našti avri ačenas,
bo sas zoraleder sar me.
- 19 Avle pre mande, sar somas andro pharipen,
ale o RAJ man chrañinelas.
- 20 Andã man avri pro baro than,
zachrañinda man, bo som leske pre dzeka.
- 21 Vaš miro spravodlišagos man o RAJ diña odmena,
visardã mange pale vaš o žužipen mire vastengro.
- 22 Bo likeravas man pal o droma le RAJESKRE
a na odvisardom man mire Devlestar.
- 23 Se savore leskre zakoni hine angle mire jakha
a leskre lavendar man na visardom.
- 24 Somas žužo angle leste
a zlikeravas man le binostar.
- 25 O RAJ man diña odmena vaš miro spravodlišagos;
vaš oda, hoj mire vasta hine žuže angle leskre jakha.
- 26 Ko žužejileskro sal the tu žužejileskro,
ko pačivalo sal the tu pačivalo;
- 27 ko žužo sal the tu žužo,
ale oles, ko hino previsardo andre peskro jilo, zachudeha tire
godaveripnaha.
- 28 Bo tu zachrañines le pokorne manušen,
ale pokorines olen, kaskre jakha hine barikane.
- 29 RAJEJA, tu labares miri momeli;
o Del mange švicinel andro kalipen.
- 30 Tuha šaj džav the pre armada,
mire Devleha prečučava the o muros.
- 31 Le Devleskro drom hino dokonalo,
le RAJESKRO vakeriben hino bi e mel.
Ov hin o štitos olenge,
ko pes denašen andre leste te garuvel.
- 32 Bo ko hin o Del, te na o RAJ?
Ko hin e Skala, te na amaro Del?
- 33 O Del mandar kerel zoralo
a kerel mange lačo drom.
- 34 Diña man pindre sar le jeleñis
a ačhada man pro uče thana.
- 35 Sikavel mire vasten te marel pes,

- del man zor te nacirdel o brondzuno lukos.
 36 Diňal man šfitos, so man ochrañinelas,
 tiro čačo vast man delas zor
 a tu bandilal tele, hoj mandar te keres bares.
 37 Kerđal mire pindrengre lačo drom,
 hoj te na perav.
- 38 Gelom pal mire ñeprijateľa, dochudňom len
 a na avlom pale, medik len na zničindom.
 39 Mardom len avke, hoj našti uštenas,
 pele mange tel o pindre.
- 40 Urdal man andre zor le maribnaskri
 a kerđal, hoj mire ñeprijateľa anglal mande te bandon;
 41 diňal mange te ušťarel pre lengri meň
 a zničindom olen, ko man našti avri ačhen.
 42 Mangenas, ale ñiko len na zachrañinda;
 vičinenas pro RAJ, ale ov lenge na odphenda.
 43 Sar e balvaj rozphurdel o prachos, avke len me roztradav;
 phirav pal lende sar pal e čik pre ulica.
 44 Zachrañindal man olendar, ko pes pre ma vzburinde;
 ačhađal man šereske upral o narodi.
 O manuša, saven na prindžaravas, mange akana služinen.
 45 Šunen man pre dojekh lav;
 o manuša andral aver narodi daratar bandon anglal ma.
 46 Našaven e zor
 a izdrañipnaha aven avri andral peskre zorale thana.
- 47 O RAJ dživel! E chvala mi džal mira Skalake!
 Av barardo, Devla miro, Spasitelina miro!
 48 Ov hin o Del, savo vaš ma zaačhel
 a čhivel tele le naroden angle mande;
 49 zachrañinel man mire ñeprijatelendar,
 hazdel man upral ola, ko pre ma džan,
 a cirdel man avri andral o vasta le maribnaskre muršengre.
 50 Vašoda tut, RAJEJA, lašarava maškar o narodi
 a gilavava o žalmi pal tiro nav.
 51 Tu des tire kraliske o bare viťazstva;
 presikaves o verno kamiben tire pomazimen kraliske,
 le Davidoske the leskre čhavenge pro furt.

O Žalmos 19

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
 2 O ñebos vakerel pal le Devleskri slava,
 e obloha sikavel pre buči leskre vastengri.
 3 O džives le dživeseske pal oda vakerel
 a e rat la račake oda del te džanel
 4 bi o vakeriben, bi o lava,
 aňi na šundol lengro hangos.
 5 Ale lengro hangos pes rozligenda pal cali phuv
 a lengre lava dži pro agor le svetoske.
 O Del andro ñebos kerđa than le khameske.

6 Sako tosara avel avri sar o terno andral peskro kher,
radisalol sar o hrdinas, so denašel peskro drom.

7 Pre jekh agor le ņeboskro avel avri,
pre dujto zadžal andre;
nič pes našti garuvel leskre tačipnaske.

8 Le RAJESKRO zakonos hino dokonalo,
del amen nevi zor.
Pre le RAJESKRE lava pes šaj te mukel;
olestar, ko na achalol, keren godaver.

9 Le RAJESKRE prikazi hine čače,
pherdžaren o jilo radišagoha.
Le RAJESKRO prikazaņje hino žužo,
le jakhenge del o švetlos.

10 E sveto dar anglo RAJ hiņi lači,
likerel pro furt;
Le RAJESKRE sudi hine čače,
savore hine čačipnaskre.

11 Mon buter sar o somnakaj,
sar pherdo žužo somnakaj;
guleder hine sar o medos,
sar o nekfeder medos.

12 Den godi tire služobņnikos;
oles, ko len dolikerel, užarel baro počiņiben.

13 Ale ko dikhel peskre chibi?
Odmuk mange the o bini, savendar na džanav.

14 Ma domuk man te kerel oda, so džanav, hoj nane lačo,
hoj man oda nalačhipen te na zachudel.
Akor avava bi e chiba,
žužo le bare binostar.

15 Mi aven tuke pre dzeka o lava andral miro muj,
the oda, so gondolinel miro jilo anglal tu,
RAJEJA, Skalo miri, Vikupitelina miro!

O Žalmos 20

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.

2 Mi šunel tut o RAJ avri andre oda džives, sar sal andro pharipen,
mi chraņinel tut o Del le Jakoboskro!

3 Mi bičhavel tuke e pomoca andral o Chramos,
mi zorařarel tut andral o Sion!

4 Mi leperel peske pre savore tire obetna dari
a mi prilal tire labarde obeti!

5 Mi del tut savoro, so peske tiro jilo mangel;
mi avel tuke avri sa, so kames te kerel.

6 Sar šunaha, hoj domardał tire ņeprijařelis, vičinaha radišagostar;
andro nav amare Devleskro hazdaha upre e zastava!
Mi del tut o Del savoro, so manges!

7 Akana džanav,

hoj o RAJ zachrañinel peskre pomazimen kralis.
 Šunel les avri andral peskro sveto than andro ñebos,
 peskre zorale čače vasteha leske del te zviťazinel.
 8 Vareko pes mukel pro verdana, vareko pro graja,
 ale amen pes mukas pre zor le RAJESKRI, amare Devleskri.
 9 Lenge poddžana o pindre a perena tele,
 ale amen ušťaha upre a ačhaha zorales.
 10 RAJEJA, zachrañin le kralis!
 Šun amen avri, sar pre tu vićinas!

O Žalmos 21

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
 2 RAJEJA, o kralis radisaľol andre tiri zor.
 Savo baripen thovel andre tiri zachrana!
 3 Diñal les oda, so kamelas andro jilo,
 a na odphendal leske oda, so mangelas le vuštenca.
 4 Andal leske o barvale poźehnañja,
 thodal leske pro šero e koruna le žuže somnakastar.
 5 Mangelas tutar o dživipen,
 diñal les but dživesa, večne a pro furt.
 6 Kerđal lestar slavno prekal tiri zachrana,
 urdal les andro šukariben the andre bari paćiv.
 7 Poźehñindal les pro furt
 a diñal les baro radišagos olestar, hoj sal leha.
 8 O kralis paćal le RAJESKE;
 vaš o verno kamiben le Nekbareder Devleskro na čhalavela pes.
 9 Tiro vast arakhela savore tire ñeprijaťelen;
 tiro čačo vast arakhela savoren, ko tut našťi avri aćhen.
 10 Soća tut sikaveha, RAJEJA,
 zlabareha len sar o jagalo bov.
 Andre tiri cholì len rozžuvineha,
 e jag len chala.
 11 Lengre čhaven khoseha avri pal kadi phuv
 the lengro potomstvos le manušendar.
 12 Kamenas tuke te kerel o nalačhipen
 a gondolìnenas avri o pasci,
 ale na avle lenge avri,
 13 bo mušinena te denašel het,
 sar pre lende mukeha tire šipi.
 14 RAJEJA, ušťi upre andre tiri zor!
 Amen gilavaha a lašaraha tut, bo sal igen zoralo!

O Žalmos 22

1 Oleske, ko lidžal o gilavipen. „Pal e tosarutñi srnka“. Le Davidoskro žalmos.
 2 Devla miro, Devla miro! Soske mañ omukľal?
 Soske sal avke dur a na zachrañines mañ?
 Soske sal avke dur mire rovibnastar?
 3 Devla miro, vićinav ke tu dživese, ale na odphenes mange;
 raći, ale nane mañ smirom.

- 4 Tu sal Sveto, bešes pro tronos
pro chvali le Izraeloskre.
- 5 Amare dada tuke pačanas;
pačanas a tu len lehas avri.
- 6 Vičinenas pre tute a sas zachrañimen;
pačanas tuke a na ladžanas pes.
- 7 Ale me som sar kirmo a na manuš;
dojekheske som pro asaben, sako man dikhel tele.
- 8 Savore, so man dikhen, keren mandar pheras;
bandaren pre mande o muja
a keren le šerenca.
- 9 Phenen peske: „Mukel pes pro RAJ;
mi zachrañinel les
a mi lel les avri, te leske hino pre dzeka!“
- 10 Se tu man ilal avri andral o per mira dake;
diñal mange te pačal andre tu, mek sar pijavas e kolin.
- 11 Kanastar ulilom, somas tuke dino;
tu sal miro Del ole dživesestar, sar avlom pro svetos.
- 12 Ma av mandar dur,
bo avel o pharipen
a nane ñiko, ko pomožindahas.
- 13 Rozthode pes pašal ma but biki,
o biki le Bašanoskre pes zgele pašal ma.
- 14 Phundrade pre ma o tlami
sar dzivo the cholamen levos.
- 15 Som sar o rozčhido pañi,
savore kokala mange chučile avri.
Miro jilo hino sar e rozgelí momeli,
bilila andre ma.
- 16 Šukes mange hin andro muj sar pal o prachos
a e čhib pes mange prichudña andro muj;
muklal man te merel andro prachos.
- 17 O rikone aven pre ma,
rozthoven pes pašal ma o nalačhe manuša,
predemen mange o vasta the o pindre.
- 18 Savore kokala mange dičhol;
on dikhen a den pre ma avri o jakha.
- 19 Rozđelinen peske maškar peste mire gada
a vaš miro ruchos peske čhiven losos.
- 20 Ale tu, RAJEJA, ma av mandar dur!
Tu sal miri zor, sidar mange te pomožinel!
- 21 Zachrañin man la šablatar;
miro dživipen le rikonengra zoratar.
- 22 Cirde man avri le levoskre piskostar;
le dzive bikengre rohendar.

Šun man avri!

- 23 Vakerava pal tiro nav mire phralenge,
lašarava tut maškar tire manuša.
- 24 Tumen, so daran le RAJESTAR, lašaren les!
Savore Jakoboskre čhavale, bararen le RAJES!
Savore Izraeloskre čhavale, daran lestar!
- 25 Bo ov na dikhla tele le čores
a dikhla leskro trapišagos.
- Na garuđa angle leste peskro muj;
šunđa les avri, sar peske mangelas e pomoca.
- 26 Tutar mange avel e chvala maškar but tire manuša;
anglal ola, ko pes tutar daran, dolikerava mire lava.
- 27 O čore manuša chana čales;
ola, ko roden le RAJES, les lašarena.
„Mi del o Del, hoj te dživen furt!“
- 28 Caļi phuv peske leperela pro RAJ
a visarela pes ke leste;
savore narodi bandona anglal leste.
- 29 O rajipen hino le RAJESKRO,
ov vladñinel upral o narodi.
- 30 Savore barvale manuša pre phuv
kerena oslavi a lašarena les;
savore manuša, so džan tele andro prachos la phuvakro,
bandona angle leste;
ola, ko hine ča manuša, so meren.
- 31 Le čhavengre čhave leske služinena;
vakerena pal o RAJ le manušenge, so avena pal lende.
- 32 Avena a dena te džanel leskro spravodlišagos
le manušenge, so mek na ulile: „Ov oda kerđa.“

O Žalmos 23

- 1 Le Davidoskro žalmos.
O RAJ hino miro pastjeris,
nič mange na chibalinel.
- 2 Lidžal man pro mali, kaj hin e zeleno čar,
anel man paš o paña, kaj hin o smirom.
- 3 Občerstvinel miri duša
a vaš peskro nav man lidžal le čačipnaskre dromenca.
- 4 Kajte geļomas la dolinaha prekal o baro kalipen,
na darava man le nalačipnastar,
bo tu sal manca;
tiro prutos the tiri paca man ochrañinen.
- 5 Pripravines mange o skamind
anglo jakha mire ñeprijatelenge.
O šero mange makhes le olejoha;
miri kući prečulal.
- 6 He, ča o lačhipen the o verno kamiben man lidžana
andre savore dživesa, medik dživava

a bešava andro kher le RAJESKRO pro furt.

O Žalmos 24

¹ Le Davidoskro žalmos.

Le RAJESKRI hiñi e phuv the savoro, so andre hin,
o svetos the ola, ko andre dživen;

² se ov les zathoda pro mori
a ačhada pro paña.

³ Ko šaj džal upre pro verchos le RAJESKRO?
Ko šaj ačhel pre leskro sveto than?

⁴ Oda, kaste hin o vasta ñevinna a o jilo žužo;
oda, ko na lašarel o modli
a ko na lel vera falošne.

⁵ Oda chudela o požehnañje le RAJESTAR
the o spravodlišagos le Devlestar, leskre Spasiteľistar.

⁶ Kajse hine o manuša, save les roden,
save roden tiro muj, Devla le Jakoboskro.

⁷ Branale, phundraven tumen!
Phurikane vudarale, otkeren tumen,
te šaj avel andre o Kralis la slavakro!

⁸ Ko hin oda Kralis la slavakro?
O RAJ, o zoralo a mocno;
o RAJ, o zoralo andro mariben.

⁹ Branale, phundraven tumen!
Phurikane vudarale, otkeren tumen,
te šaj avel andre o Kralis la slavakro!

¹⁰ Ko hin oda Kralis la slavakro?
O RAJ o Nekzoraleder.
Ov hin oda Kralis la slavakro!

O Žalmos 25

¹ Le Davidoskro.

Ó, RAJEJA, dav tuke calo miro jilo.

² Pre tute man mukav,
ma domuk, hoj man te ladžav,
hoj te na radisañon mire ñeprijaťeľa upral ma.

³ Ńiko, ko pes pre tute mukel, pes šoha na ladžala.
Ladžana pes ola, ko nane pačivale a nane len vaš soske.

⁴ RAJEJA, de mange te prindžarel tire droma!
Sikav man te phirel pal tire chodñiki!

⁵ Lidža man tire čačipnaha a sikav man,
bo tu sal o Del miro Spasiteľis;
pre tu užarav džives so džives.

⁶ Leper tuke, RAJEJA, pre tiro verno kamiben the lačhipen,
so likerem imar čirlastar.

⁷ Ma leper tuke pre mire ternipnaskre bini the nalačhipena!
Leper tuke pre ma andre tiro verno kamiben,
bo tu sal lačo, RAJEJA!

- 8 O RAJ hino spravodlivo the lačo,
vašoda sikavel le binošenge peskro drom.
- 9 Lidžal le pokornen andro spravodlišagos
a sikavel lenge peskro drom.
- 10 O RAJ furt pačivalones kamel a dolikerel peskro lav
olenge, ko dolikeren leskri zmluva the leskre prikazaŋja*.
- 11 Vaš tiro nav, RAJEJA,
odmuk mange mire bini, bo hine bare.
- 12 Ko hin oda manuš, savo pes daral le RAJESTAR?
Ole manušeske o RAJ sikavela o drom khatar te džal.
- 13 Ajs o manuš dživela andro lačhipen
a e phuv ačhela leskre čhvenge.
- 14 O RAJ hino prijatelīs olenca, ko lestar daran;
lenge del te džanel peskri zmluva.
- 15 Mire jakha dikhen furt pro RAJ,
bo ov lel mire pindre avri andral e sita.
- 16 Visaľuv ke ma a av ke ma jileskro,
bo som korkoro a slabo!
- 17 O pharipena andre miro jilo hin igen but.
Le man avri andral miro cerpišagos!
- 18 Dikh pre miri dukh the trapišagos!
Odmuk mange savore bini!
- 19 Dikh, keci džene pre mande džan!
Igen man našti avri ačhen.
- 20 Ochraňin miro dživipen a zachraňin man!
Vašoda, hoj man denašav ke tute te garuvel,
ma domuk, hoj man te ladžav.
- 21 Mi ochraňinen man o žužipen the o čačipen,
bo me man mukav pre tute.
- 22 Devla, zachraňin le Izrael
savore leskre pharipnastar!

O Žalmos 26

- 1 Le Davidoskro žalmos.
Zaač vaš ma, RAJEJA, bo dživavas žužes,
pačavas andre tu, RAJEJA, a na pochibinavas.
- 2 Skumin man, RAJEJA, skušin man!
Dikh andre miro jilo, dikh, so gondolinav!
- 3 Bo tiro verno kamiben hino furt angle mire jakha
a pal tiro čačipen dživav.
- 4 Na bešavas le falošne manušenca,
aňi man na zdžavas olenca, ko hine dujemujengre.
- 5 Narado som maškar o nalačhe manuša
a le binošenca na bešav.
- 6 Thovav avri mire vasta, bo nane man vina,
a phirav pašal tiro oltaris, RAJEJA,

* O Žalmos 25:10 E hebrejiko čhib: o svedectva

- 7 hoj tuke te palikerav andre chvala
a te vakerav pal tire zazraki, so keres.
- 8 RAJEJA! Kamav tiro kher, kaj tu bešes,
o than, kaj hin tiri slava.
- 9 Ma le het miri duša jekhetane le binošnenca,
miro dživipen le vrahenca;
- 10 olenca, andre kaskre vasta hin o nalačhipen,
a furt pes den te prepočinel.
- 11 Bo me dživav žužes.
Cin man avri a av ke ma jileskro!
- 12 Miro pindro ačhel pre rovno phuv.
Sar pes zdžana tire manuša, lašarava le RAJES.

O Žalmos 27

- 1 Le Davidoskro žalmos.
O RAJ hino miro švetlos the miro spaseñje.
Kastar man darava?
O RAJ ochrañinel miro dživipen.
Kastar izdrava?
- 2 Sar pre mande avle o nalačhe manuša,
hoj man te chan tele,
podgele o pindre mire ñeprijatelenge
the olenge, ko pre mande džan, a pele.
- 3 Te pes pre ma zgeľahas cali armada,
miro jilo pes na darala;
te pre ma avlehas pro mariben,
the avke furt pačava.
- 4 Ča jekh mange mangav le RAJESTAR,
ča oda kamav:
Hoj te šaj bešav andre leskro chramos
calo miro dživipen,
hoj te šaj dikhav pro šukariben le RAJESKRO
a les te rodav andre leskro chramos.
- 5 Bo andro nalačho džives
man chrañinela pre peskro garudo than,
garuvela man andre peskro sveto stanos
a thovela man te ačhel učes pre skala.
- 6 Imar akana hin miro šero hazdlo
upral o ñeprijatela pašal mande!
Andre leskro sveto stanos obetinava radišagoha;
gilavava a bašavava le RAJESKE.
- 7 Šun, RAJEJA, miro hangos, sar vičinav,
av jileskro ke ma a šun man avri!
- 8 Miro jilo mange leperel tire lava: „Roden miro muj!“
He, RAJEJA, rodava tiro muj!
- 9 Ma garuv mange tiro muj!
Ma visar tut choľaha tire služobňikostar,

se tu mange pomožinehas!

Ma odčhiv man aňi ma omuk,
Devla, Spasifelina miro!

¹⁰ Kajte man e daj abo o dad omuklahas,
o RAJ man prilela paš peste.

¹¹ RAJEJA, sikav mange tiro drom!

Lidža man pal o rovno chodňikos
vaš ola, ko pre ma džan.

¹² Ma de man andro vasta le űeprijateľenge,
bo vakeren pre ma o klamišagi
a dojekhe laveha man daraven avri le maribnaha.

¹³ Ale the avke pačav,
hoj dikhava le RAJESKRO lačhipen, medik dživav.

¹⁴ Užar pro RAJ!

Av zoralo! Liker o pačaben andro jilo.
Užar pro RAJ!

O Žalmos 28

¹ Le Davidoskro žalmos.

RAJEJA, vičinav ke tute!

Skalo miri, prithov tiro kan ke ma!

Te aveha čhit, avava ajsa sar ola,
ko džan tele andro hrobos.

² Šun miro pokorno mangipen,
sar ke tu vičinav, hoj mange te pomožines,
a hazdav mire vasta ke tiro Neksveteder than.

³ Ma odčhiv man het jekhetane le binošne manušenca
abo olenca, ko keren o nalačhipen,
ko vakeren avrenča šukares,
ale andro jile hine cholamen.

⁴ Mar len vaš lengre skutki,
vaš lengro nalačhipen.
Mar len vaš oda, so kerde;
visar lenge pale oda, so peske zaslužinen.

⁵ Se on na achalón o skutki le RAJESKRE
aňi oda, so kerđa peskre vastenca.
Ov len čhivela tele
a šoha len na ačhavela pale upre.

⁶ Bararav tut, RAJEJA,
bo šundal miro pokorno mangipen.

⁷ O RAJ hino miri zor the miro štitos;
miro jilo leske pačal.

Ov mange pomožinda,
vašoda miro jilo igen radisaľol
a mira gilaha leske palikerava.

⁸ O RAJ hin e zor peskre manušengri;

- o than pre ochrana peskre pomazimen kraliske.
 9 Zachrañin tire manušen, RAJEJA!
 Požehñin tiro dedictvos!
 Av lengro pastjeris pro furt!

O Žalmos 29

- 1 Le Davidoskro žalmos.
 Lašaren le RAJES, savore ñeboskre bitostí!
 Lašaren le RAJESKRI slava the zor!
 2 Lašaren e slava le RAJESKRE naveskri!
 Bararen le RAJES andre leskro sveto šukariben!
 3 O hangos le RAJESKRO šundol upral o paña,
 o slavno Del hermindá,
 o RAJ upral o bare paña.
 4 O hangos le RAJESKRO hino igen zoralo;
 o hangos le RAJESKRO hino baro a slavno.
 5 O hangos le RAJESKRO phagerel o cedri;
 O RAJ visarel avri o cedri andro Libanon.
 6 Ov kerel, hoj o Libanon te chučerel sar o celatos,
 o verchos Chermon* sar o terno bikos.
 7 O hangos le RAJESKRO mukel avri o jagale bleski.
 8 O hangos le RAJESKRO razinel la puštaha;
 o RAJ razinel la puštaha Kadeš.
 9 O hangos le RAJESKRO visarel avri o dubika stromi†,
 o prajti peren tele a o veša achen lange.
 A andre leskro chramos savoro vičinel: „Slava le Devleske!“
 10 O RAJ bešelas pro tronos paš e potopa;
 o RAJ bešel pro tronos sar kralis pro furt.
 11 O RAJ del zor peskre manušen;
 o RAJ požehñinela peskre manušen le smiomoha.

O Žalmos 30

- 1 O žalmos le Davidoskro. E gili paš o sentñariben le Chramoskro.
 2 RAJEJA, bararav tut, bo tu man zachrañindal
 a na domuklal, hoj te radisañon ola, ko pre ma džan.
 3 RAJEJA, Devla miro,
 vičinavas pre tu, hoj mange te pomožines,
 a sastardal man avri.
 4 RAJEJA, tu man iñal avri andral o Šeol*
 a diñal dživipen,
 hoj te na džav tele andro hrobos.
 5 Giñaven o žalmi le RAJESKE,
 tumen, leskre pačivale manušale,
 a palikeren leskre svete naveske.
 6 Leskri choli likerel ča sikra,

* O Žalmos 29:6 E hebrejiko čhib: o Sirjon † O Žalmos 29:9 Abo: kerel, hoj o jeleñici te ločhon sigeder. * O Žalmos 30:4 Oda hin o than, kaj hine o mule.

ale leskri milost calo dživipen.
 O roviben šaj likerel dži rači,
 ale tosara imar avel o radišagos.

7 Sar somas andro smirom, phendom mange:

„Šoha man na čhalavava.“

8 RAJEJA, tire lačhipnaha man hazdňal upre pro zoralo verchos,
 ale sar tut garudal,
 avla pre ma e dar.

9 Vičinavas pre tute, RAJEJA;

Adonaj, igen tut mangavas, hoj ke ma te aves jileskro:

10 „So tut ela olestar, te džava tele andro hrobos?
 Lašarela tut o prachos? Vakerela pal tiro pačivaliben?”

11 Šun man avri, RAJEJA!

Presikav mange tiro jileskeriben!
 RAJEJA, pomožin mange!“

12 Miro roviben visardal pro kheliben;

čhidal pal ma tele o kale gada a urdal man andro radišagos,

13 hoj tut šoha te na preačhav te bararel le gilenca.

RAJEJA, Devla miro, furt tuke palikerava!

O Žalmos 31

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.

2 RAJEJA, ke tu man denašlom te garuvel,
 ma domuk šoha, hoj man te ladžav!
 Zachraňin man tire spravodlišagoha!

3 Visar ke ma tiro kan
 a av man sig te zachraňinel!

Av miri zorali skala,
 o hrados mira spasakro.

4 Se tu sal miri skala, miro hrados;
 lidža man pre slava tire naveske a dža anglal mande.

5 Cirde man avri andral e sita, so angle mande garude,
 bo tu sal miro ochrancas.

6 Andre tire vasta dav mire duchos;
 RAJEJA, verno Devla, cindal man avri!

7 Našti avri ačhav olen, ko lašaren le modlen,
 ale me man mukav pro RAJ.

8 Me radisaľuvava a thovava baripen andre tiro verno kamiben.
 Tu dikňlal miro čoripen;
 džanehas mire pharipnastar.

9 Na diňal man andro vasta olenge, ko pre ma džan;
 ačhadal mange o pindre pro otkerdo than.

10 RAJEJA, av ke ma jileskro, bo som andro pharipen!
 Mire jakha the miri duša slabisaľile la žalatar;
 miro felos le rovibnastar.

11 O dživipen mange sig našlol la žalatar

- a o berša predžan le pharipnastar.
 Vaš miro binos ačhilom slabo
 a o kokala mange šučile avri.
- 12 Savore mire nepřijatela,
 a mek the mire susedi,
 man tele dikhen.
- Ola, ko man prindžaren, mandar daran;
 sar man dikhen pre ulica,
 denašen mandar het.
- 13 Bisterde pre ma sar pre oda, ko muľa;
 som sar e phagerđi kuči.
- 14 Šundom but dženen, sar peske počoral phenen andro kana:
 „E dar pre leste avel pal dojekh sera!“
- Dovakerde pes pre mande;
 den pes godi, sar mange te lel o dživipen.
- 15 Ale me pačav tuke, RAJEJA.
 Phenav mange: „Tu sal miro Del!“
- 16 Calo miro dživipen hin andre tire vasta;
 le man avri mire nepřijatelendar the olendar, ko pre ma aven.
- 17 Mi švicinel tiro muj pre tiro služobňikos;
 zachraňin man tire verne kamibnaha!
- 18 RAJEJA, ma domuk, hoj man te ladžav, bo vičinavas ke tute;
 o nalače manuša pes mi ladžan
 a mi en čhit andro hrobos.
- 19 Mi němisaľon o vušta, so klaminen;
 ola, ko pro spravodľivo vakeren sprostones andro baripen a
 dikhen les tele.
- 20 Savo baro hin tiro lačhipen,
 so odthodaľ olenge, ko pes tutar daran!
 Anglo jakha le manušengre presikaďal oda lačhipen olenge,
 ko pes denašen te garuvel ke tute.
- 21 Garuves len pre tiro garudo than le manušengre nalačhipnastar;
 garuves len andre tiro stanos le čhibendar, so pes kamen te
 vesekedinel.
- 22 Mi džal e chvala le RAJESKE,
 bo presikaďa mange peskro užasno kamiben,
 sar somas andro foros, pašal savo sas rozthođi e armada.
- 23 Sar somas andre dar, phendom mange:
 „Odčhido som tire mujestar!“
- Ale tu man šundal avri, sar tut mangavas,
 sar pre tu vičinavas, hoj mange te pomožines.
- 24 Kamen le RAJES, savore leskre pačivale manušale!
 O RAJ chraňinel olen, ko džan čačes pal leste,
 no le barikanenge visarel pale avke, sar peske zaslužinen.
- 25 Savoredžene, ko užaren le RAJES,
 aven zorale a ma daran tumen andro jile!

O Žalmos 32

¹ Le Davidoskro žalmos. O maskil*.

Bachtalo hin oda, kaske hin odmuklo o nalačhipen, so kerđa,
kaske hin o binos učhardo andre.

² Bachtalo manuš, saveske o RAJ na rachinel o nalačhipen,
oda, andre kaste nane klamišagos.

³ Sar somas čhit, o kokala andre mande šučonas avri
a calo džives stukinavas dukhatar.

⁴ Bo rat-džives pre ma tiro pharo vast bešelās;
miri zor andre mande šučolas avri
sar nilaje andro tačipen.

⁵ Avke tuke phendom avri miro binos
a na garudom andre o nalačhipen, so kerđom.

Phendom:

„Viznavinava le RAJESKE mire bini.“

A tu mange odmuklal e vina mire binoskri.

⁶ Vašoda pes tuke mi mangel savore pačivale
andro časos le pharipnaskro†,
hoj len o trapišagi te na začhiven andre sar o bare paňa.

⁷ Tu sal miro than pro garudipen,
ochrañineha man le pharipnastar;
obklučineha man le radišagoskre gilenca pal o spaseñje.

⁸ Lidžava tut a sikavava tuke o drom, khatar te džal,
dava tut godi a dodikhava pre tu mire jakhenca.

⁹ Ma aven bi e godi sar o graj abo o somaris,
save pes mušinen te likerel pre uzda the pro zubadla,
hoj pes te podden.

¹⁰ Le nalačhes hin pherdo dukha,
ale oda, ko pes mukel pro RAJ,
ela učhardo andre leskre verne kamibnaha.

¹¹ Tumen o spravodliva,
radisalón a thoven baripen andro RAJ!
Gilaven savore, ko san žuže andro jile!

O Žalmos 33

¹ Tumen o čačipnaskre, gilaven radišagoha le RAJESKE,
bo le čače manušenge pasinel e chvala.

² Lašaren le RAJES pre citara,
bašaven leske pre dešehurengri harfa!

³ Gilaven leske e nevi gili,
bašaven leske šukares a radišagoha vičinen!

⁴ Bo le RAJESKRO lav hino čačo
a hino verno andre savoreste, so kerel.

* O Žalmos 32:1 Oda šaj el: godaver sikaviben † O Žalmos 32:6 Abo: medik tut šaj te arakhel

- 5 O RAJ kamel o čačipen the o spravodlišagos,
cali phuv hiñi pherdi leskre verne kamibnastar.
- 6 Le RAJESKRE laveha sas kerdo o ñebos
a le dichoha andral leskro muj savore čercheña.
- 7 O paña le moroskre skidña pre jekh than,
o bare oceani thođa andro nadržì.
- 8 Calì phuv pes mi daral le RAJESTAR!
Savore manuša pro svetos les mi den pačìv!
- 9 Bo ov phendã a ačhìla pes,
rozkazindã a o svetos pes kerđa.
- 10 O RAJ musarel o plani le narodengre;
ov previsarel le manušengre gondolišagi.
- 11 Ale o plani le RAJESKRE ačhen zoraless pro furt,
a oda, so ov kamel te kerel, likerel prekal savore pokoleñja.
- 12 Bachtalo o narodos, kaske hin o Del RAJ,
o manuša, kas peske kidña avri prekal peste.
- 13 Andral o ñebos o RAJ dikhel tele
a dikhel savore manušen;
- 14 ole thanestar, kaj ov bešel,
pozorinel savoren, ko bešen pre phuv.
- 15 Ov sakoneske stvorindã o jilo
a dikhel savoro, so keren.
- 16 Ñisave kralis na zachrañinela e bari armada;
le maribnaskre muršes na lela avri leskri bari zor.
- 17 Pro graj pes našti te mukel, hoj tuke pomožinela,
leskri bari zor tut na zachrañinela.
- 18 Ale le RAJESKRE jakha dikhen pre ola, ko pes lestar daran,
pre ola, ko užaren pre leskro verno kamiben,
- 19 hoj te zachrañinel lengri duša le meribnastar
a lengro dživipen la bokhatar.
- 20 Amari duša užarel pro RAJ,
ov hino amari pomoca the šfitos.
- 21 Andre leste amaro jilo radisałol,
bo amen pes mukas pre leskro sveto nav.
- 22 RAJEJA, mi el tiro verno kamiben amenca,
bo amen užaras pre tute.

O Žalmos 34

- 1 Le Davidoskro žalmos. Sar pestar kerelas dilino anglo Abimelech,
savo les tradña het, a ov geła het.
- 2 Bararava le RAJES andre dojekh časos,
lašarava les furt mire vuštenca.
- 3 Lašarava man le RAJEHA,
ola, ko hine trapimen, oda šunena a radisałona.
- 4 Bararen manca le RAJES,
aven bararas jekhetane leskro nav!

- 5 Rodavas le RAJES a odphendā mange,
iĭa man avri andral dojekh dar.
- 6 Ola, ko pre leste dikhena, švicinena,
lengre muja pes šoha na ladžana.
- 7 Somas andro pharipen bi e zor,
ale vičinavas pro RAJ a šundā man avri,
iĭa man avri andral savoro pharipen.
- 8 Le RAJESKRO aņjelos stražinel olen, ko pes lestar daran,
a cirdela len avri.
- 9 Koštoĭinen a dikhen, savo lačo hin o RAJ!
Bachtalo hin o manuš, savo pes denašel andre leste te garuvel.
- 10 Tumen, leskre manušale, daran le RAJESTAR,
bo olen, ko pes lestar daran, hin savoro, so lenge kempel.
- 11 O terne Levi šaj bokhalon, bo nane len so te chal,
ale olenge, ko roden le RAJES,
na chibalĭnela ņisavo lačhipen.
- 12 Aven, čhavale, šunen man,
sikavava tumen, sar kempel te del pačiv le RAJES!
- 13 Oda, ko kamel o dživipen
a kamel te dživel baro the bachtalo dživipen,
- 14 mi zlikerel e čhib le nalače lavender
a o vušta le klamišagostar.
- 15 Visar tut het le nalačhipnastar,
ker o lačo
a rode o smirom andral calo jilo.
- 16 Le RAJESKRE jakha dikhen pro spravodĭliva manuša,
leskre kana šunen lengro roviben.
- 17 Ale le RAJESKRO muj džal pre ola, ko keren o nalačhipen,
hoj te khosel tele lengro nav pal e phuv.
- 18 O spravodĭliva peske mangel e pomoca a o RAJ len šunel;
cirdel len avri andral dojekh pharipen.
- 19 O RAJ hino pašes olenge, kas hin dukh pro jilo,
zachraĭnel olen, ko imar na birinen pro duchos.
- 20 O spravodĭlivo šaj precerpinel but nalačhipena,
ale o RAJ les lela avri andral savoreste.
- 21 Chraĭnel savore leskre kokala,
aņi jekh leske na phadžola.
- 22 O nalačhipen murdarela le nalačhes;
oda, ko našti avri ačhel le spravodĭlivones, ela odsudzimen.
- 23 Ale o RAJ cinela avri e duša peskre služobņikengri.
ņiko, ko pes denašel andre leste te garuvel, na ela odsudzimen.

O Žalmos 35

1 Le Davidoskro žalmos.

RAJEJA, vesekedin tut olenca, ko pes manca vesekedinen,

- mar tut olenca, ko pes manca maren!
² Le o baro štitos the o pancjeris!
 Ušti a pomožin mange!
³ Hazde upre e kopija the o tover
 pre ola, ko pre ma džan!
 Phen mange:
 „Me som tiro spaseñje.“
- ⁴ Mi ladžan pes a mi en pokorimen ola,
 ko man kamen te murdarel.
 Mi visaren pes pale ladžaha ola,
 ko mange gondolinen te kerel o nalačo.
- ⁵ Sar o phus andre balvaj,
 avke len o aňjelos le RAJESKRO mi roztradel!
⁶ Mi el lengro drom kalo the šliskaco,
 sar o aňjelos le RAJESKRO pal lende denašela!
⁷ Bo na sas vaš soske, ale nacirdle mange e sita;
 vaš ņisoske mange kopalinde e chev.
⁸ Mi avel pre lende jekhvareste e pohroma!
 Mi chuden pes korkore andre sita, so prekal ma garude,
 mi peren andre odi chev a mi en zničimen!
- ⁹ Akor miri duša radisaľola andro RAJ,
 a thovava baripen andre leskro spaseñje.
¹⁰ Andral calo jilo phenava:
 „RAJEJA, ko hin, sar sal tu?
 Tu zachrañines le slabe manušes le zoralestar,
 le čores the le slabes olestar, ko les trapinel.“
- ¹¹ Aven pre ma o falošna švedki
 a phučen mandar oda, pal soste aňi na džanav.
¹² Vaš o lačo mange den pale o nalačo
 a hin man žala, bo som omuklo.
¹³ Ale sar on sas nasvale,
 me man urđom andro gada le gonestar
 a pokorinavas man andro postos.
 Keravas tele o šero a modlinavas man vaš lenge*,
¹⁴ avke sar te man modlinđomas
 vaš o prijatelís abo vaš o phral.
 Rovavas avke, sar te rundomas pal e daj,
 a mukavas tele o šero pharipnastar.
¹⁵ Ale sar me pelom, on pes zgele a radisaľonas mange.
 O bitanga, saven na prindžaravas,
 zgele pes pre mande, hoj mandar te asan,
 marenas man a na preačhenas.
¹⁶ Asanas peske mandar avke sar o bijedevleskre
 a denas pre ma avri o danda.
- ¹⁷ RAJEJA, dži kana pre oda dikheha?

* **O Žalmos 35:13** Abo: Ale miri modlitba furt avelas pale ke ma.

- Zachrañin man, hoj man te na zñičinen!
 Le miro dživipen avri kale levendar!
- 18 Akor, sar pes zdžana but tire manuša, palikerava tuke maškar lende;
 lašarava tut anglo but nipi.
- 19 Te na mange radisañon mire falošna ñeprijateľa,
 te na peske keren jakhenca ola, ko man hijaba naští avri ačhen!
- 20 Lengre lava na anen o smirom,
 ale rozlidžan o klamišagos pre ola, ko dživen andro smirom.
- 21 Bares phundraven peskro muj pre mande
 a phenen: „Avke tuke kampil!
 Pre amare jakha dikhlam, so kerđal!“
- 22 RAJEJA, tu oda dikhlal. Ma av čhit!
 Rajeja, ma av mandar dur!
- 23 Uští, zaačh man, Devla miro!
 Ruš vaš ma, ó Adonaj!
- 24 Sudžin man pal tiro spravodlišagos, RAJEJA!
 Devla miro, ma domuk, hoj mandar te asan!
- 25 Te na peske gondolinen: „Avke leske kampil! Kada kamahas!“
 Te na phenen: „Chalam les tele!“
- 26 Mi ladžan pes a mi loñon avri savore,
 ko radisañon mire pharipnaske.
 Mi en urde andre ladž a teledikhle ola,
 ko pes pre ma lidžan upre.
- 27 Mi thoven baripen a mi radisañon ola,
 ko kamen, hoj pes te sikavel miro čačipen.
 Mi phenen furt:
 „Baro hin o RAJ, savo kamel,
 hoj leskre služobñikoske te džal sa mištes!“
- 28 Miri čhib vakerela pal tiro spravodlišagos
 a pal tiri chvala calo džives.

O Žalmos 36

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le RAJESKRE služobñikostar le Davidostar.
- 2 O nalačo manuš šunel, so leske phenel o binos andro jilo,
 a nane andre leste ñisavi dar le Devlestar.
- 3 Igen but peske pal peste gondolinel,
 vašoda na udžanel peskro binos a na odsudžinel les.
- 4 O lava andral leskro muj hin ča o nalačhipen the o klamišagos;
 preačhila te kerel godaha the mištes.
- 5 Pre peskro hadžos gondolinel avri o nalačhipen,
 mukla pes pro nalače droma
 a na odphenel le nalačhipnaske.
- 6 RAJEJA, tiro verno kamiben dodžal dži o ñebos
 a tiri vernost dži o chmari.
- 7 Tiro spravodlišagos hin sar o nekučeder verchi,
 tire sudi sar le moroskre hlbini.

- RAJEJA, starines tut pal o manuša the pal o džviri.
⁸ Savo vzacno hin tiro verno kamiben, Devla!
 Savore manuša pes garuven andro čiños tire kridlengro.
⁹ Čalaren pes le pherdo chabenenca andral tiro kher,
 des lenge te pijel andral o pañi tire lačhipnastar.
¹⁰ Tu sal o prameñis le dživipnaskro;
 andre tiro švetlos dikhas o švetlos.
¹¹ Ma preačh te del tiro verno kamiben olen, ko tut džanen,
 the tiro spravodlišagos olen, ko hine čače andro jile.
¹² Te na uštarel pre ma o pindro le barikaneskro
 a te na man tradel het o vast le nalače manušeskro.
¹³ Dikh, sar pele ola, ko keren o nalačhipen;
 sas čhide tele a našti ušten upre!

O Žalmos 37

- ¹ Le Davidoskro žalmos.
 Ma choľar tut le nalačhenca,
 ma zavidzin olenge, ko keren o nalačhipen!
² Bo šučona avri sig avke sar e čar;
 sar e zeleno rastlina kirňona.
³ Muk tut pro RAJ a ker o lačhipen,
 beš andre tiri phuv a dživ andro smirom.
⁴ Radisaľuv andro RAJ
 a dela tut, pal soste tiro jilo tužinel.
⁵ De tiro drom le RAJESKE,
 pača leske a ov pes starinela pal savoreste.
⁶ Dela, hoj tiro spravodlišagos te avel avri sar o švetlos tosara,
 a tiro čačipen sar o kham pro dilos.
⁷ Av čhit anglo RAJ a užar pre leste!
 Ma trapin tut, te varekaske džal mištes;
 te varekaske avel avri leskre nalače plani.
⁸ Preačh te rušel a omuk e choľi!
 Ma trapin tut, bo oda lidžal ča pro nalačo!
⁹ Bo o nalače ena zñičimen,
 ale olenge, ko pes muken pro RAJ, ačhela e phuv.
¹⁰ Imar ča sikra a o nalačo na ela;
 rodeha les, kaj hino, ale na arakheha.
¹¹ Ale o pokorna manuša chudena e phuv
 a radisaľona andro pherdo smirom.
¹² O nalačo gondolinel te kerel namištes le spravodlivoneske;
 randel pre leste le dandenca.
¹³ Ale o Raj lestar asal,
 bo dikhel, hoj avel pre leste leskro džives.

- 14 O nalače len avri e šabla a nacirden o lukos,
hoj te čhiven tele le čores the le slabes,
hoj te murdaren olen, ko dživen čaćipnaha.
- 15 Ale lengri šabla predemela lengro jilo
a o luki lenge prephadžona.
- 16 Oda frima, so hin le spravodlivones,
hin feder sar o barvalipen le but nalače manušengro.
- 17 Bo e zor le nalačengri ela phagerđi,
ale le čaćipnaskren podhazdela o RAJ.
- 18 O RAJ pes starinel pal o žužejileskre manuša sako džives
a lengro đedictvos likerela pro furt.
- 19 Na ladžana pes andro nalačo časos
a andro bokhale dživesa len ela čalipen.
- 20 Ale o nalače manuša merena.
O ņeprijateľa le RAJESKRE našłona sar o kvitki pre maľa,
našłona sar o thuv.
- 21 O nalačo lel kečeň a na del pale,
ale le spravodlivoneske hin pharo a del šćirones.
- 22 Bo kaske o Del žehñinel, ola chudena e phuv,
ale kas prekošel, ena zñičimen.
- 23 O RAJ zoraľarel o kroki oleske,
kaskro drom leske hin pre dzeka.
- 24 Te leske poddžala o pindre, na perela,
bo o RAJ les chudel vastestar.
- 25 Terno somas a phurilom,
ale na dikhlom le čaćipnaskre manušes omuklones
aňi leskre čhaven te žobrinel maro.
- 26 Furt hin leske pharo vaš avrenge a del len kečeň,
leskre čhave ena pro požehnaňje.
- 27 Visaľuv le nalačhipnastar a ker o lačo,
avke bešeha andre phuv pro furt.
- 28 Bo o RAJ kamel o čaćipen pro sudos
a na omukela peskre verne manušen;
hine chraňimen pro furt,
ale o čhave le nalačengre ena zñičimen.
- 29 O čaćipnaskre chudena e phuv
a bešena andre pro furt.
- 30 O muj le čače manušeskro vakernel o godaveripen,
leskri čhib vakernel o čaćipen.
- 31 Andro jilo leste hin o zakonos peskre Devleskro,
o pindre leske na poddžan.
- 32 O nalačo manuš užarel pro spravodľivo

- a rodel sar les te murdarel;
³³ ale o RAJ les na mukela andro vasta le nalačaske
 aňi na domukela, hoj les pro sudos te odsudzinen.
- ³⁴ Muk tut pro RAJ,
 liker tut leskre dromestar.
 Hazdela tut upre, hoj te zales e phuv;
 dikheha pre oda, sar o nalače ena zničimen.
- ³⁵ Dikhłom igen nalače manušes, savo pes rozcirdelas
 sar zoralo zeleno stromos.
³⁶ Ale palis predžavas pašal, a dikh, imar ode na sas!
 Rodavas les, ale na delas pes te arakhel.
- ³⁷ Dikh pre ola, ko hine žuže,
 a pozorin le čačipnaskren,
 bo olen, ko roden o smirom, užarel o lačo.
³⁸ Ale savore binošna ena zničimen,
 a na užarel len nič lačo.
- ³⁹ O spaseňje prekal o spravodliva avel le RAJESTAR;
 ov hin lengro hrados andro pharipen;
⁴⁰ o RAJ lenge pomožinela a zachraňinela len;
 lela len avri le nalače manušendar a zachraňinela,
 bo pes denašen andre leste te garuvel.

O Žalmos 38

- ¹ Le Davidoskro žalmos pro leperiben.
² RAJEJA, ma karhin man andre tiri choľi,
 ma mar man, sar sal cholamen.
³ Bo tire šipi man predemade
 a tiro vast man ispidľa tele.
⁴ Angle tiri bari choľi nane ňisavo sasto than pre miro telos
 aňi mire kokala nane saste vaš miro binos.
⁵ Bo mire bini man zaile andre,
 sar baro pharipen,
 so hin phareder sar šaj zlidžav.
- ⁶ O rani mange hňisisaľon a khanden
 vaš miro diliňipen.
⁷ Som skurčimen a bandardo tele,
 calo džives ča phirav rovibnaha.
⁸ O dumo mange labol dukhatar
 a pre miro telos nane sasto than.
⁹ Som igen strapimen a zmardo,
 stukinav dukhatar andro jilo.
- ¹⁰ Rajeja, tu džanes savoro, so kamav,
 a miro jojčišagos tuke nane garudo.
¹¹ O jilo mange chudňna sig te marel,
 miri zor man omukľa
 a o švetlos odgeľa mire jakhendar.

- 12 Mire prijateľa the ola, kas kamav,
man obdžan angle miro nasvaliben.
The miri famelija pes mandar likerel dur.
- 13 Ola, ko man kamen te murdarel,
thode angle ma e pasca;
ola, ko man kamen te dukhavel,
peske vakerenas, sar man zničinenena;
calo džives gondolinen, sar manca te thovel avri.
- 14 Ale me som sar kašuko, so na šunav;
som sar nemo, so na phundravel o muj.
- 15 Som sar manuš, so na šunel,
a na džanel vaš peske te rušel le vuštenca.
- 16 RAJEJA, pre tute užarav;
Adonaj, Devla miro, tu mange odpheneha!
- 17 Phendom:
„Te na radisaľon mange
a te na lašaren pes upral ma,
sar mange poddžana o pindre.“
- 18 Bo imar maj perav
a miri dukh furt likerel.
- 19 Vašoda phenav avri miri vina
a trapinav man vaš miro binos.
- 20 Mire neprijateľa hine saste the zorale;
but hine ola, ko man vaš ňisoske našti avri ačhen.
- 21 Vaš o lačo mange visaren pale o nalačo;
džan pre ma, bo kamav te kerel o lačo.
- 22 RAJEJA, ma omuk man!
Devla miro, ma dža mandar dur!
- 23 Sidar mange te pomožinel,
ó Adonaj, Spasiťelina miro!

O Žalmos 39

- 1 Le Jedutunoske, savo lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
- 2 Phendom mange: „Dava pozoris pre mire lava,
hoj te na kerav binos mira čhibaha.
Thovava mange pro muj e uzda,
medik o nalačo manuš hino paš mande.“
- 3 Na phendom nič, aňi o lačo,
somas calkom čhit.
Ale furt buter man dukhalas;
- 4 o jilo andre mande roztačila,
e jag rozlabila, sar paloda gondolinavas.
Paľis phendom kala lava:
- 5 „RAJEJA, de mange te džanel, kana merava
a keci dživesa man mek hin,
hoj te ačaluavav, sar sig miro dživipen našťola.
- 6 Dikh, diňal man ajsa cikno časos sar pre burňik
a miro dživipen tuke dičhol sar nič.“

Dojekh manuš hin ča sar balvaj,
kajte sar zoraes ačhel.

7 Leskro dživipen predžal sar čiños;
o manuš sidarel a nane soske;
skidel o barvalipen,
aňi na džanel, kaske oda ačhela.

8 Avke akana, pre soste užarava, RAJEJA?
Mukav man pre tu,

9 zachraňin man dojekhe mire binostar.
Ma domuk, hoj o dilino mandar te asal!

10 Avava čhit a na phundravava o muj,
bo tu sal oda, ko oda kerđa.

11 Preačh man imar te marel,
bo imar merav tire vastestar.

12 Sar dovakeres a mares le manušes vaš o binos,
ňičines oda, pal soste leske džal,
avke sar o mołos, so chal o gada –
čačes, dojekh manuš hin ča para.

13 RAJEJA, šun avri miro mangipen!

Šun man, sar vičinav, hoj mange te pomožines!
Ma av čhit, sar me rovac!

Se ke tu som ča cudzincos,
ča hostos avke sar savore mire dada.

14 Ma dikh pre ma imar cholaha,
hoj mek te radisaľuvav andro dživipen angloda,
sar džava het a imar na avava.

O Žalmos 40

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.

2 Igen užaravas pro RAJ,
ov pes ke ma visardđa
a šunđa man, sar vičinavas andro pharipen.

3 Cirdňa man avri andral e chev le meribnaskri,
andral e bari čik.

O pindre mange ačhađa pre skala
a thođa man te ačhel pro zoralo than.

4 Thođa mange andro muj e nevi gili,
e chvala amare Devleske.

But manuša oda dikhena, darana pes
a mukena pes pro RAJ.

5 Bachtalo manuš,
savo pačal andro RAJ;

savo pes na likerel le barikanenca*
aňi olenca, ko džan pal o klamišagos†.

6 RAJEJA, Devla miro, but zazraki kerđal,
a keci šukar veci prekal amende pripravindal!
Ňiko nane ajso sar tu!

* O Žalmos 40:5 Abo: savo na lašarel le modlen † O Žalmos 40:5 Abo: pal o falošna devla

Te kamlomas te phenel avri
 a te vakerel pal tire skutki,
 ulahas oda buter,
 sar pes del te zgenel!

⁷ Obeti aňi dari na kamehas,
 na žadinehas o labarde obeti, aňi o obeti vaš o binos,
 ale diňal man kana, hoj tut te šunav.

⁸ Vašoda phendom: „Kade som, avlom.
 Andro zvitkos hin pisimen pal ma.

⁹ Devla miro, tiri voľa kamav igen te kerel;
 tiro zakonos hin andre miro jilo.“

¹⁰ Radišagoha vakeravas pal tiro spaseňje
 maškar savore tire manuša.
 Na phandlom andre miro muj,
 tu oda džanes, RAJEJA.

¹¹ Na muklom mange o lava pal tiri zachrana prekal ma.
 Vakeravas pal tiri vernost the pal tiro spaseňje.
 Na zagaruđom tiro verno kamiben the čačipen
 maškar savore tire manuša.

¹² RAJEJA, ma zaačhav mange tiri milost!
 Tiro verno kamiben the čačipen man furt mi chraňinen!

¹³ Bo ajci pharipena pre mande avle,
 hoj pes aňi na den te zrachel.
 Mire bini man zaile andre a našti dikhav;
 hine buter sar o bala pre miro šero;
 miro jilo našada e zor.

¹⁴ RAJEJA, mangav tut, zachraňin man!
 Sidar mange te pomožinel, RAJEJA!

¹⁵ Savore, ko mange kamen te lel o dživipen,
 pes mi ladžan a mi loľon avri.

Mi visaren pes pale ladžaha ola,
 ko mange žičinen o trapišagos.

¹⁶ Mi cerpisaľon ladžatar ola,
 ko mange phenen: „No, dikhes, avke tuke kampil!“

¹⁷ Ale savore, ko tut roden,
 mi thoven baripen a mi radisaľon andre tu.
 Ola, ko kamen tiro spaseňje,
 mi phenen furt: „Baro hin o RAJ!“

¹⁸ Me som čoro a slabo,
 Adonaj, gondolin pre ma!
 Tu sal miri pomoca, miro zachrancas!
 Devla miro, av sig!

O Žalmos 41

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.

² Bachtalo hin oda, ko gondolinel pro čoro manuš;

- o RAJ les lela avri andral o pharo džives.
 3 O RAJ les ochrañinela a mukela les te dživel;
 pre phuv les vičinena požehñimen.
 Ma domuk le ñeprijatelfare,
 hoj les te zñičinen!
 4 O RAJ les zorařarela, sar pařlola nasvalo pro hadžos,
 a sastarela les avri andral savoreste.
 5 Phendom: „RAJEJA, av ke ma jileskro!
 Sasřar man avri,
 bo kerđom binos anglal tu.“
 6 Mire ñeprijateľa pal ma namiřtes vakeren:
 „Kana imar merela?
 Kana nařlola leskro nav?“
 7 Te man avel vareko te dikhel,
 vakereľ manca falořne,
 andro jilo skideli o nalačhipen pre ma.
 Paľis džal avri
 a sakoneske oda vakereľ.
 8 Savore, ko man nařti avri ačhen,
 peske pal ma řepkinen andro kana
 a gondolinen peske pre ma avri o nalačhipen.
 9 Phenen peske:
 „Avľa pre leste o nalačo nasvaliben;
 ko kavke zapařlila, imar na uřtela upre.“
 10 Mek the miro prijateľis, saveske pačavas,
 savo chalas miro maro,
 chudňa pre ma te džal.
 11 Ale tu, RAJEJA, av ke ma jileskro,
 hazde man upre,
 hoj lenge te visarav pale.
 12 Pal oda prindžarava,
 hoj som tuke pre dzeka,
 te miro ñeprijateľis
 mange na radisaľola.
 13 Tu man podhazdeha,
 bo kerav oda, so hin lačo;
 thoveha man te ačhel pař tute pro furt.
 14 Mi el barardo o RAJ, o Del le Izraeloskro,
 pro furt.
 Amen! Amen!

O dujto zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 42

- 1 Oleske, ko lidžal o bařaviben. O maskil* le Korachengro.
 2 Sar pes o jeleñis cirdel pal o pañi,

* O Žalmos 42:1 Oda řaj el: godaver sikaviben

avke pes miri duša cirdel pal tute, Devla.

³ Miri duša hiñi smedno pal o Del, pal o džido Del.

Kana imar avava a dikhava le Devleskro muj?

⁴ O apsa mange hin sar o maro rat-džives,

sar mandar sako džives phučen:

„Kaj hino tiro Del?“

⁵ Čhivav avri miro pharipen andral miri duša a leperav mange,

sar phiravas but manušenca,

sar len anavas andro kher le Devleskro

a gilavahas radišagoha o chvali,

sar oslavinahas o sveto inepos.

⁶ Soske sal smutno, dušo miri?

Soske tut trapines?

Užar pro Del, bo mek les lašarava,

mire Spasiťelis, mire Devles.

⁷ Miri duša hiñi smutno andre ma,

vašoda mange leperav pre tu

paš oda than, khatar avel avri o pañi Jordan,

paš o verchos Chermon, le cikneder brehostar†.

⁸ Jekh baro pañi vičinel pre aver paš oda,

sar šundol tire vodopadi;

savore tire vlni predžan prekal ma

a demen andre ma.

⁹ Dživese mange o RAJ bičhavel peskro verno kamiben,

rači hiñi manca leskri gilī,

e modlītba ko Del,

savo man del džživipen.

¹⁰ Phenava le Devleske, mira Skalake:

„Soske pre ma bisterdal?

Soske mušinav te phirel smutno

anglo ñeprijateľis, so man trapinel?“

¹¹ Sar mange mire ñeprijateľa dophenen,

dukhal man oda dži andro kokala,

sar mandar calo džives phučen:

„Kaj hino tiro Del?“

¹² Soske sal smutno, dušo miri?

Soske tut trapines?

Užar pro Del, bo mek les lašarava,

mire Spasiťelis, mire Devles.

O Žalmos 43

¹ Devla, sikav, hoj som čačipnaskro,

a zaačh vaš ma anglo bijedevleskro narodos!

Zachrañin man olendar, ko hine falošna the nalače!

² Tu sal, Devla, miro than, kaj man garuvav.

† O Žalmos 42:7 Abo: o verchos Micar

Soske man odčhidal?
 Soske mušinav te phirel smutno
 vaš o ņeprijateljīs, so man trapinel?
 3 Bičhav tiro švetlos the tiro čačipen,
 hoj man te lidžan!
 Mi anen man pre tiro sveto verchos,
 pre oda than, kaj tu bešes.
 4 Avke avava paš o oltaris le Devleskro,
 ko Del, savo mange del te radisaŀol.
 Radisaŀuvava a pre harfa tut lašarava,
 Devla, miro Devla.
 5 Soske sal smutno, dušo miri?
 Soske tut trapines?
 Užar pro Del, bo mek les lašarava,
 mire Spasitelīs, mire Devles.

O Žalmos 44

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. O maskil* le Korachengro.
 2 Devla, šundam amare kanenca,
 sar amenge amare dada vakerenas
 pal o bare skutki, save kerdal
 andre lengre dživesa, andre čirlatune časi.
 3 Tire vasteha cirdnal avri le naroden
 a amare dađen sadzindal andre lengri phuv.
 Avre naroden dukhavehas,
 ale lenge diňal te barol a te zoraŀol.
 4 Bo na peskra šablaha zaile e phuv,
 na lengro vast lenge pomožinda te zvitazinel,
 ale tiro čačo vast, tiri zor the o švetlos tire mujeskro,
 bo tu len kamehas.
 5 Devla, tu sal miro Kralīs!
 Tu prikazindal, hoj o Jakob te el zachraňimen.
 6 Tuha rozdemaha olen,
 ko pre amende džan,
 andre tiro nav uštaraha pre ola,
 ko pes amenge ačhaven.
 7 Na mukav man pre miro lukos
 a miri šabla man na zachraňinela,
 8 bo tu amen zachraňindal le ņeprijateljendar
 a kerdal ladž olenge,
 ko amen našti avri ačhen.
 9 Le Devleha pes lašaraha sako džives
 a tiro nav bararaha pro furt!
 10 Ale tu amen akana odčhidal a kerdal amenge ladž!
 Tu imar na džas amare armadenca.
 11 Kerdal, hoj te denašas het andral o mariben,
 a ola, ko amen našti avri ačhen, amen občorarde.

* O Žalmos 44:1 Oda šaj el: godaver sikaviben

- 12 Diňal amen te murdarel avri sar le bakren
a roztradňal amen maškar o narodi.
- 13 Bikendal tire manušen tuňones
a na manglal vaš lenge but.
- 14 Kerďal amenge ladž angle amare susedi;
andal amen avri pro asaben the pro pheras anglal lende.
- 15 Kerďal, hoj maškar o narodi peske te keren pheras amare navestar;
o nipi pre amende kivinen le šerenca.
- 16 Miri ladž hiňi calo džives angle mande;
miro muj hino ladžaha učardo andre
- 17 anglo asaben the dopheňiben;
anglo ňeprijateľis, savo mange kamel te visarel pale e dukh.
- 18 Kada savoro avľa pre amende,
kajte amen pre tu na bisterďam
a na prephagľam tiri zmluva.
- 19 Amaro jilo pes tutar na visarďa;
amare pindre na odgele tire dromestar.
- 20 Ale tu amen omukľal domarden andre phuv le šakalengri
a učarďal amen andro kalipen.
- 21 Te bisterďamas pro nav amare Devleskro
a nacirdňamas o vasta ko cudzo del,
22 či tu, Devla, na avľalas pre oda?
Se tu džanes, so hin garudo andro jilo!
- 23 Vaš tuke amen murdaren calo džives;
keren amenca sar le bakrorenca,
saven lidžan te murdarel.
- 24 Ušći upre, Rajeja! Soske soves?
Preker tut! Ma odčhiv amen pro furt!
- 25 Soske garuves o muj?
Soske bisteres pre amaro čoripen the trapišagos?
- 26 Se amen našľilam andro prachos;
pašľuvas le mujeha pre phuv.
- 27 Av a pomožin amenge!
Zachraňin amen, bo tiro kamiben hino pačivalo!

O Žalmos 45

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Pro gilavipen: „O Ialije“. O maskil* le Korachengro. E kamibnaskri gili.
- 2 Miro jilo hino pherdo le šukar lavenca,
vašoda sthovav gili mire kraliske;
miri čhib hiňi sar o pirkos le lače pisariskro.
- 3 Tu sal nekšukareder le muršendar,
tire vušta hine pomazimen la milostaha,
vašoda tut o Del požehňinda pro furt.

* O Žalmos 45:1 Oda šaj el: godaver sikaviben

- 4 Phand tiri šabl'a pašal tute, tu, zoralo muršeja!
Uri tut andre šlava the andro šukariben!
- 5 Andre tiri slava dža tire verdaneha andro mariben;
mar tut vaš o čačipen,
vaš e pokora the vaš o spravodlišagos.
Mi sikaven pes prekal tiro čačo vast o bare skutki!
- 6 Tire ostra šipi predemena o jile olengre,
ko džan pro kralis;
o narodi tuke perena tel o pindre.
- 7 Tiro tronos, ó, Devla, hino na veki vekov
a kralineha le spravodlive žezloha!
- 8 Zakaml'al tut andro spravodlišagos
a našti avri ačhes o nalačhipen,
vašoda tut o Del, tiro Del, pomazinda le olejoha pro radišagos
buter sar olen, ko hine tuha.
- 9 Savore tire gada voñinen pal e mirha, pal o aloe the pal e kasija†;
andral o palacis obthodo la slonovinar tuke o lavutara bašaven.
- 10 O čhaja le kralengre hine maškar o džuvla andre tiro palacis.
Pre tiri čači sera ačhel e terñi le kraliskri
a pre late hin o somnakaj andral o Ofir.
- 11 Prithov tiro kan, terñije, šun mištes a gondolin pal oda:
Bister pre tire manuša the pre tire dadeskro kher;
- 12 o kralis džal pal tiro šukariben;
banduv anglal leste, bo ov hino tiro raj.
- 13 O čhaja andral o foros Tir tuke anena dari,
o barvale manuša tuke kamena te el pre dzeka.
- 14 E terñi le kraliskri avel andro palacis bare šukaribnaha;
o gada la hin obside le somnakaha;
- 15 andro šukar avriside gada la lidžan ko kralis;
pal late avena lakre družički, o pačivale čhaja.
- 16 Anena len bare radišagoha;
kavke avena andro palacis le kraliskro.
- 17 Tire čhave zalena o than tumare dadenge,
ačhaveha len rajenge upral cali phuv.
- 18 Leperava tiro nav savore pokoleñjenge.
Vašoda tut o narodi lašarena na veki vekov.

O Žalmos 46

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. E gili prekal o učo hangos.
- 2 O Del hin amari ochrana the zor;
e pomoca, pre savi pes šaj mukas andro pharipen.
- 3 Vašoda pes na daraha,
kajte pes e phuv čhalavela;
kajte o verchi perena maškar o moros;
- 4 kajte leskre paña hučinena a peñinena
a kajte o brehi razisalona le bare vlnendar.
- 5 O pañi anel peskre jarkenca o radišagos le Devleskre foroske,

† O Žalmos 45:9 e škorica

- le svete thaneske, kaj bešel o Nektbareder.
- 6 O Del hin maškar oda foros, na čhalavela pes;
o Del leske pomožinela, sar vidñisałola.
- 7 O narodi pes daran, o krališagi izdran;
ov del te šunel peskro hangos a e phuv rozdžal.
- 8 O Nektzoraleder Del hin amenca.
O Del le Jakoboskro hin amaro hrados.
- 9 Aven a dikhen pro skutki le RAJESKRE,
savo kerel strašna pohromi pre phuv;
- 10 zaačhavel o maribena pal cali phuv;
phagel o lukos, phagerel e kopija;
labarel o štiti andre jag.
- 11 O Del phenel: „Aven čhit a achal'on, hoj me som o Del!
Me som barardo maškar o narodi,
me som barardo pre phuv.“
- 12 O Nektzoraleder RAJ hin amenca;
o Del le Jakoboskro hin amaro hrados.

O Žalmos 47

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Korachengro žalmos.
- 2 Tapčinen radišagoha le vastenca, savore narodale!
Gilaven zoraes le Devleske!
- 3 Bo o RAJ, o Nektbareder, kastar kempel te daral,
hino baro kralis pre cali phuv.
- 4 Le naroden del tel amari zor
a avre manušen amenge thovel tel o pindre.
- 5 Kidña amenge avri e phuv,
andre savi thovel baripen o Jakob,
saves o Del kamel.
- 6 O Del geła upre, sar o manuša radišagoha viskinenas;
sar šundolas o hangos la trubakro, geła upre o RAJ.
- 7 Gilaven o chvali le Devleske, gilaven!
Gilaven o chvali amare kraliske, gilaven!
- 8 Se o Del hino kralis pre cali phuv;
lašaren les le žalmenca.
- 9 O Del kralinel upral o narodi,
o Del bešel pre peskro sveto tronos.
- 10 O raja le manušengre pes zgele
le Abrahamskre Devleskre manušenca,
bo le Devleskre hine savore štiti la phuvakre.
Ov hino igen barardo!

O Žalmos 48

- 1 E gili. Le Korachengro žalmos.
- 2 Baro hino o RAJ a hodno bara chvalake
andro foros amare Devleskro pre leskro sveto verchos.

- 3 Učo hino a šukar o verchos Sion,
anel o radišagos cała phuvake,
hino sar o uče verchi le Cafonoskre*, o foros le bare Kraliskro.
- 4 O Del hino andre leskre palaca,
ov pes sikađa sar le Sionoskri ochrana.
- 5 O kraľa pes zgele,
avle jekhetane pro Sion,
- 6 no sar les dikhle, predarandile
a denašle daratar.
- 7 Chudle te izdral,
dukhalas len avke sar la džuvľa akor,
sar lake ulol o čavoro.
- 8 Izdranas avke sar o lođi andral o Taršiš,
sar lenca e balvaj pal o vichodos razinda.
- 9 Šundam oda, so o Del kerelas, ale akana oda the dikhľam
andro foros le Nekbareder RAJESKRO,
andro foros amare Devleskro:
O Del les chraňinela pro furt.
- 10 Andre tiro Chramos gondolinas
pal tiro verno kamiben, Devla.
- 11 Avke sar tiro nav, Devla,
avke the tiri chvala džal dži pro agor le svetoske;
tiro čačo vast hino pherdo spravodlišagos.
- 12 O verchos Sion thovel baripen,
o gavora† andral e Judsko radisaľon
olestar, sar mištes sudzines.
- 13 Predžan pašal o Sion!
Predžan a zrachinen leskre veži!
- 14 Dikhnen mištes, save zorale muri les hin!
Prephiren tumen pal leskre hradi,
hoj te šaj vakeren olenge, ko avena pal tumende.
- 15 Bo kada Del hino amaro Del pro furt;
ov amen ľidžala, medik dživaha.

O Žalmos 49

- 1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Korachengro žalmos.
- 2 Šunen oda, savore narodale!
Šunen mištes, savore, so dživen pro svetos,
- 3 savore manušale,
tumen o barvale the o čore.
- 4 Miro muj vakerela o godaver lava
a o gondolišagi mire jileskre tumen dena godi.
- 5 Visarava miro kan ko prislovje,
paš o hangos la harfakro
phenava avri miro garuđipen.

* **O Žalmos 48:3** O Cafon sas o sveto verchos andro Kanaan. † **O Žalmos 48:12** E hebrejiko čhib: o čhaja

- 6 Soske man te darav andro nalače dživesa,
akor sar pes pre ma rozthoven o ňeprijateľa?
- 7 On pes muken pre peskro majetkos
a presikaven pes but barvalipnaha.
- 8 Ňiko našti cinel avri o dživipen avreske,
aňi vaš peskri duša našti počinel le Devleske.
- 9 Bo e cena vaš o dživipen hiňi igen bari,
o manuš šoha našti počinel dos,
- 10 hoj te dživel furt
a hoj šoha te na merel.
- 11 Se sako dikhel, hoj the o godaver meren;
o diline the o nagodaver tiš meren
a peskro barvalipen muken avrenge.
- 12 O hrobi hin lengre khera pro furt,
bešen ode pokoleňje pro pokoleňje,
kajte pes o phuva vičinenas pal lengre nava.
- 13 Ňisave manušes našti zachraňinel o barvalipen le meribnastar,
merela avke sar the o džviri.
- 14 Kavke doperena ola, ko pes muken korkore pre peste,
the ola, ko pal lende džan
a prilen lengro vakeriben.
- 15 Hine sar o bakre, so hine avrikidle pre oda,
hoj te džan pro than le mulengro;
o meriben ela lengro pastjeris.
Tosara o čače manuša vladňinena upral lende
a lengro telos kirňola andro than le mulengro
dur lengre barikane kherendar.
- 16 Ale miri duša o Del cinela avri andral e zor le meribnaskri
a lela man paš peste.
- 17 Ma dara tut, sar vareko barvalol,
sar leske barol o šukariben andro kher,
18 bo sar merela, ňič peha na lela;
leskro barvalipen leha na džala tele andro hrobos.
- 19 Kajte pre peste phenel, medik dživel, hoj hino požehňimen
- a o manuša les lašaren, hoj leske savoro avel avri -
- 20 the avke leskri duša džala ode, kaj hine leskre papi,
a šoha na dikhena o švetlos le dživipnaskro.
- 21 O barvalo manuš, saves nane godi,
merela avke sar the o džviri.

O Žalmos 50

- 1 Le Asafoskro žalmos.
O Del, o Del o RAJ, vakerel
a vičinel caľi phuv
le vichodostar dži o zapados.
- 2 Pal o Sion, pal o nekšukareder than,
o Del švicinel.
- 3 Amaro Del avel a nane čhit;

- anglal leste e bari jag zlabarel savoro
 a pašal leste phurdel igen zoralī balvaj.
- 4 Vičinel pro ņebos upre the pre phuv,
 hoj te sudzinel peskre manušen.
- 5 „Skiden mange mire pačivale manušen,
 save manca phandle e zmluva paš e obeta.“
- 6 O ņebos vakerel pal leskro spravodlišagos,
 bo o Del korkoro hino sudcas.
- 7 „Šunen, mire manušale, a me vakerava!
 Svedčinava pre tute, Izrael:
 Me som o Del, tiro Del.
- 8 Na karhinav tut vaš tire obeti
 abo vaš tire labarde obeti, so hine furt anglal mande.
- 9 Na kampil mange te lel andral tiro kher le bikos,
 aŋi o kozi tire stadendar,
- 10 bo mire hine savore džviri andro veša
 the o dobitkos pro ezera verchi.
- 11 Prindžarav savore čiriklen andro verchi,
 miro hin savoro, so pes čhalavel pro maļi.
- 12 Te ulomas bokhalo, phendomas oda tuke?
 Se miro hin o svetos savoreha, so andre hin.
- 13 Či chav o mas le bikengro?
 Či pijav o rat le capengro?“
- 14 „Obetin le Devleske e palikeribnaskri chvala
 a doliker le Někbaredereske o lava!
- 15 Vičīn pre ma oda džives, sar tuke ela phares,
 me tut zachraŋinava a tu man lašareha.“
- 16 Ale le nalače manušeske o Del phenel:
 „Sar šaj les mire prikazaŋja andre tiro muj
 a miri zmluva pre tire vušta,
- 17 te tuke na des mandar nič te phenel
 a mire lava tutar odčhives?
- 18 Te dikhes le zbujŋikos, sthoves tut leha
 a likerēs tut olenca, ko nane pačivale peskre romŋijenge.
- 19 Domukes tire mujeske te vakerel o nalačipen
 a la čhibaha furt klamines.
- 20 Bešes a vakeres o pletki pre tiro phral,
 džunglāres tira dakre čhas.
- 21 Kada kerehas a me somas čhit,
 vašoda tuke gondolinehas, hoj som ajso sar tu.
 Akana tut obviŋinav a čhivav tuke oda pro jakha.“
- 22 „Tumen, so bisteren pro Del, achalon kaleske,
 hoj tumen te na čhingerav pro kotora
 a na pomožinela tumenge ņiko.
- 23 Oda, ko mange obetinel e palikeribnaskri chvala,
 oda man del pačiv
 a me, o Del, sikavava miro spaseŋje
 oleske, ko pes likerel pro lačo drom.“

O Žalmos 51

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos,
 2 sar ke leste avla o prorokos Natan paloda, sar o David kerda o lubipen
 la Batšebaha.
- 3 Devla, av ke ma jileskro angle tiro verno kamiben!
 Angle tiro baro jileskeriben khos avri miro nalačhipen!
- 4 Žužar man mira vinatar;
 obžužar man mire binostar!
- 5 Bo me džanav mire nalačhipnastar
 a miro binos mange avel furt pre godi.
- 6 Ča tuke, tuke korkoreske, kerdom binos;
 kerdom oda, so nane lačo angle tire jakha.
 Vašoda tut hin čačo andre oda, so phenes,
 a sal spravodljivo, sar sudzines.
- 7 He, binošno som, kanastar ulilom;
 binošno, kanastar manca e daj khabñila.
- 8 Se tu kames, hoj o manuš andro jilo te el pačivalo;
 sikav man tiro godaveripen andre miro duchos.
- 9 Žužar man andral o binos le izopoha a avava žužo,
 thov man a avava parneder sar jiv!
- 10 De mange te šunel o radišagos a te thovel baripen,
 de, hoj pale te radisaon o kokala, so phagerdal.
- 11 Phand o jakha angle mire bini
 a khos avri savore mire vini!
- 12 Stvorin mange žužo jilo, ó Devla,
 a de man pale zor andro duchos!
- 13 Ma odčhiv man pašal tu
 a ma le mandar tire Svete Duchos!
- 14 De man pale o radišagos andral tiro spaseñje
 a de mire duchoske, hoj tut te šunel!
- 15 Avke šaj sikavava le binošnien tire droma,
 hoj pes te visaren ke tute.
- 16 Le mandar e vina olestar, hoj murdardom,
 ó Devla, Devla, Spasifelina miro,
 a miri čhib radišagoha gilavela pal tiro spravodlišagos.
- 17 Rajeja, otker mire vušta
 a miro muj tut lašarela.
- 18 Se tu na kames e obeta, bo me tuke andomas;
 e labardi obeta tuke nane pre dzeka.
- 19 E obeta, savi o Del kamel, hin o pokorno duchos;
 Devla, tu na odčhives le manušes,
 saves hin pokorno the prephaglo jilo.
- 20 Tire lačhipnaha presikav o lačo le Sionoske!
 Ačhav upre o muri le Jeruzalemoskre!
- 21 Avke tuke ena pre dzeka o čače obeti,
 o labarde obeti the o cale obeti;

akor obetinena le terne biken pre tiro oltaris.

O Žalmos 52

- ¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben. O maskil* le Davidoskro,
² so pisinda, sar avla o Edomčanos Doeg te phenel le Sauloske: „O David avla andro kher le Achimelechoskro.“
- ³ Soske tut lašares le nalačhipnaha, tu zoralo muršēja?
 Se le Devleskro verno kamiben man chrañinel calo džives.
- ⁴ Gondolines avri sar te zñičinel avren
 a tiri čhib hiñi sar e ostro čhuri,
 tu klamarina!
- ⁵ Buter kames o nalačo sar o lačo,
 buter o klamišagos sar te vakerel o čačipen.
- ⁶ Kames te dukhavel savore lavenca,
 tu falošno čhib!
- ⁷ Ale o Del tuha demela andre phuv pro furt;
 jekhvareste tut chudela, lela tut avri andral tiro stanos
 a cirdela tut avri le koreñenca
 andral o svetos le džidengro.
- ⁸ O čačipnaskre oda dikhena a darana pes,
 asana tutar a phenena:
- ⁹ „Dikhén, o murš, so na domukla le Devleske, hoj les te ochrañinel,
 ale mukelas pes pre peskro barvalipen,
 šunelas pes zoralo akor, sar občorelas avren.“
- ¹⁰ Ale me som andro kher le Devleskro sar e oliva, so kvitñisaľol;
 mukav man pro verno kamiben mire Devleskro
 andre dojekh časos.
- ¹¹ Palikerava tuke furt
 vaš oda, so kerdal.
 Maškar tire pačivale manuša
 vakerava pal tiro nav, bo hino lačo.

O Žalmos 53

- ¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben pal o machalat*. O maskil† le Davidoskro.
- ² O diline peske phenen andro jilo: „Nane Del!“
 Previsarde hine a keren o džungale veci;
 nane ñiko, ko kerdahas o lačhipen.
- ³ O Del dikhel andral o ñebos pro manuša;
 dikhel, či hin vareko godaver,
 ko rodel le Devles.
- ⁴ Sako pes visarda het,
 sako ačhila nalačo,
 nane ñiko, ko kerdahas o lačo,
 nane añi jekh.

* O Žalmos 52:1 Oda šaj el: godaver sikaviben * O Žalmos 53:1 Oda šaj el o lavutariko lav. † O Žalmos 53:1 Oda šaj el: godaver sikaviben

5 Či na achalón nič ola, ko keren o nalačhipen?

Chan tele mire manušen,
sar te chalehas o maro,
a ko Del pes šoha na mangel.

6 Ale igen predarandile akor, sar pes nane sostar te daral.
Se o Del rozšulavela o kokala olengre, ko pre tu džanas.
Kereha lenge ladž, bo o Del len pestar odčida.

7 Joj, te avlahas andral o Sion o spaseñje le Izraeloskro!
Sar anela o Del pale le zaile Izraeliten,
mi radisaľol o Jakob a o Izrael mi thovel baripen.

O Žalmos 54

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. O maskil* le Davidoskro,

2 so pisinda, sar avle o Zifančana a phende le Sauloske: „O David pes garuvel ke amende.“

3 Zachrañin man, Devla, tire naveha
a sikav tira zoraha, hoj som čaćipnaskro.

4 Šun miro mangipen, Devla!
Prithov o kan paš o lava mire mujeskre!

5 Avle pre ma o cudzinci;
kamen man te murdarel o bijileskre murša,
so na den pačiv le Devles.

6 Ale dikh, o Del mange pomožinel!
O Raj hino olenca, ko zaačhen vaš ma.

7 Mi visarel o Del o nalačhipen pale pre ola, ko pre ma džan!
Ov len zničinel, bo hino verno!

8 Radišagoha tuke anava e obeta
a palikerava tire naveske, RAJEJA, bo hino lačho.

9 Bo tu man zachrañindal dojekhe pharipnastar
a pre mire jakha dikhľom mire ñeprijaťelen, sar peren tele.

O Žalmos 55

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. O maskil* le Davidoskro.

2 Šun miro mangipen, Devla,
ma garuv tut mire rovibnaske!

3 Mištes man šun avri a odphen mangle!
Strapimen som a imar na birinav mire pharipnastar,

4 bo mire ñeprijaťela pre ma vakeren
a o nalače pre ma ispiden.

Čhiven pre ma o trapišagos

* O Žalmos 54:1 Oda šaj el: godaver sikaviben
sikaviben

* O Žalmos 55:1 Oda šaj el: godaver

a chučen pre ma cholaha.

- ⁵ O jilo andre ma izdral,
e dar le meribnastar man zaiła andre.
- ⁶ Igen man daravas a izdravas;
e bari dar man učharda andre.
- ⁷ Phendom mange:
„Joj, te man ulahas o kridli la holubicakre!
Odľecindomas het a bešlomas avrether, kaj hin o smirom.
- ⁸ Čačes denašlomas dur
a bešlomas pre pušta.
- ⁹ Sidardomas man te garuvel
la zorała balvajatar the la burkatar.“
- ¹⁰ Rajeja, diliñar len!
Ker, hoj peske te na achalon,
bo dikhav o maribena the o vesekeđišagi andro foros.
- ¹¹ Rat-džives phiren pal o muri le foroskre;
hin andre o nalačhipen the o pharipen.
- ¹² Zničinen savoro andro foros;
pal leskre ulici na našlon o trapišagos the o klamišagos.
- ¹³ Te mange dophendahas oda, ko pre ma džal,
birindomas oda te zlidžal
a te pre ma avlahas oda, ko man našti avri ačhel,
garudomas man leske.
- ¹⁴ Ale sal oda tu – ajso manuš sar me,
miro lačo kamaratos the miro prijateľis;
- ¹⁵ oda, kaha mange mištes achaluvavas.
Jekhetane phirahas le manušenca andro kher le Devleskro!
- ¹⁶ Mi lel mire nepřijateľen o meriben!
Mi džan džidones andro Šeol,
bo o nalačhipen hin andre lengre khera the andre lengre jile!
- ¹⁷ Ale me vičinava ko Del
a o RAJ man zachrañinela.
- ¹⁸ Rači, dživese the pro dilos
rovav andre miro pharipen
a ov šunel miro hangos.
- ¹⁹ Zachrañinela man andral o mariben,
a ela man smirom,
kajte but manuša pre ma džan.
- ²⁰ O Del, savo bešel pro tronos čirlastar
man šunela avri a kerela lenge ladž,
bo pes na kamen te čerinel
a na daran pes le Devlestar.
- ²¹ Miro prijateľis nacirdña peskre vasta pre ola,
ko leha dživenas andro smirom;
prephagľa lenca peskri zmluva.

22 Leskre vušta džan šukares sar čhil,
ale andro jilo les hin o mariben.
Leskre lava hine jemneder sar olejos,
ale hine ostru sar o avricirdle šabli.

23 De tire pharipena le RAJESKE
a ov pes pal tu starinela.
Šoha na domukela, hoj pes o spravodljivo manuš te čhalavel.
24 Ale tu, Devla, čiveha le nalače manušen
tele andre nekbareder chev.
O vrahi the o klamara na dživena buter
sar jepaš dživipen.

Ale me man mukav pre tute.

O Žalmos 56

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Kavke te gilavel: „E holubica dural.“

O michtam* le Davidoskro, sar les o Filištinci chudle andro Gat.

2 Devla, av ke ma jileskro,
bo o neprijateľa pre ma džan
a trapinen man džives so džives.

3 Calo džives pal ma phiren mire neprijateľa;
but hine ola, ko pes manca maren, ó Nektbareder Devla.

4 Sar man darav, mukav man pre tute.

5 Andro Del, saveskro lav bararav -
andre oda Del pačav a na darav man.
So man šaj kerel o manuš?

6 Sako džives previsaren mire lava,
ča furt gondolinen avri, sar man te dukhavel.

7 Garuven pes paš o drom,
hoj pre ma te chučen,
užaren pre dojekh miro krokos,
kamen mange te lel o dživipen.

8 Mar len vaš lengro nalačhipen!
Andre tiri choľi, Devla, čhiv le naroden tele!

9 Tu džanes pal miri žala;
skide savore mire apsa andro caklocis.
Či nane zapisimen andre tiro zvitkos?

10 Sar ke tute vičinava, akor visalona
a džana het ola, ko pre ma džan.
Me džanav, hoj o Del ačhel paš ma.

11 Andro Del, saveskro lav bararav,
andro RAJ, saveskro lav bararav,
12 andre oda Del pačav a na darav man.
So man šaj kerel o manuš?

* O Žalmos 56:1 Oda šaj el o lavutariko lav.

- 13 Dolikerava tuke mire lava, Devla;
 anava tuke o palikeribnaskre obeti.
 14 Se tu man čirdnal avri le meribnastar
 a zachrañindal man, hoj mange te na poddžan o pindre,
 hoj te šaj phirav anglo Del
 andro švetlos le dživipnaskro.

O Žalmos 57

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben pro gilavipen: „Ma zničin!“ O michtam*
 le Davidoskro, sar denašelas andre jaskiña le Saulostar.
 2 Av ke ma jileskro, Devla! Av ke ma jileskro,
 bo miri duša pes denašel te garuvel ke tute.
 Garuvav man andro ciños tire kridlengro,
 medik na predžala e pohroma.
 3 Ko Del vičinav, ko Nekbareder,
 ko Del, savo man zaačhel.
 4 Bičhavela e pomoca andral o űebos
 a zachrañinela man;
 kerela ladž olenge, ko man trapinen.
 O Del bičhavela peskro verno kamiben the čačipen.
 5 Som maškar o levi,
 pašlúvav maškar ola,
 ko man kamen te chal;
 maškar o manuša, kas hin o danda kopiji the šipi,
 kas hin o čhiba ostra šablí.
 6 Av barardo, Devla, upral o űebos,
 tiri slava mi džal pal cali phuv!
 7 Mire pindrengre nacirdle e sita;
 le pharipnastar somas bandardo dži tele.
 Kopalinde mange avri e chev,
 ale korkore andre pele.
 8 Miro jilo tuke zorales pačal, Devla!
 Miro jilo tuke zorales pačal;
 gilavava tuke a bašavava.
 9 Ušći upre, dušo miri!
 Ušći upre, harfo, citaro!
 Uštavava o kham!
 10 Palikerava tuke, Rajeja, maškar o manuša;
 gilavava tuke maškar o narodi.
 11 Bo tiro verno kamiben hino baro dži o űebos,
 tiri vernost hiñi dži o chmari.
 12 Av barardo, Devla, upral o űebos!
 Tiri slava mi džal pal cali phuv!

* O Žalmos 57:1 Oda šaj el o lavutariko lav.

O Žalmos 58

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben pro gilavipen: „Ma zničin!“ O michtam* le Davidoskro.

² Vodcale, čačes vakeren o čačipen?
Sudzinen le manušen jednakones?

³ Na! Bo tumare jilenca gondolinen pro nalačhipen
a tumare vastenca anen o maribena pre phuv!

⁴ Soča o nalače manuša avle pro svetos,
odgele pre aver drom;
bludzinen, kanastar ulile, a klaminen.

⁵ Hin andre lende jedos sar andro sapa;
hine sar e kašuki kobra, savi peske phandel o kana,

⁶ hoj te na šunel o hangos le zaklínačiskro,
le vražňikoskro, so džanel te čarinel.

⁷ Devla, mar lenge avri o danda andral o muj!
Rozmar o piski ole levenge, RAJEJA!

⁸ Mi našlon sar o rozčido paňi!
Sar nacirdena o luki te livinel,
mi peren lenge tele o šipi!†

⁹ Mi en sar o šlimakos, so rozdžal,
sar o čavoro, so ulol mulo a šoha na dikhel o kham!

¹⁰ E zorali balvaj mi lel het o koľaka telal o pira
sigeder, sar roztačona,
či ena zelena abo šuke.

¹¹ O spravodljivo radisaľola, sar dikhela e pomsta,
sar peske močinel a pindre andro rat le nalače manušeskro.

¹² Akor o manuša phenena:
„Hin čačo, hoj o spravodljivo chudela e odmena.
Čačes hin Del, so sudzinel pre phuv.“

O Žalmos 59

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben pro gilavipen: „Ma zničin!“ O michtam* le Davidoskro. Sar o Saul bičhada te pozorinel le Davidoskro kher, hoj les te murdarel.

² Devla miro, le man avri mire ņeprijaťelendar!
Chraňin man olendar, ko pre ma aven!

³ Le man avri olendar, ko keren o nalačhipen,
a zachraňin man olendar, ko murdaren!

⁴ Se užaren garude,
hoj mange te len o dživipen;
zorale murša pre ma chučen,
kajte na kerđom nič nalačho,
aňi ņisavo binos, RAJEJA.

⁵ Nane man ņisavi vina,
ale on hine pripravimen te chučel pre ma.

* **O Žalmos 58:1** Oda šaj el o lavutariko lav. † **O Žalmos 58:8** Abo: Mi tupisaľon lenge o šipi. * **O Žalmos 59:1** Oda šaj el o lavutariko lav.

Ušti, RAJEJA, av te dikhel a pomožin mange!

⁶ Tu, RAJEJA, Devla Nekzoraleder, ušti!

Devla le Izraeloskro, mar savore naroden!

Ma presikav o jileskeriben nisave nalače zradcaske!

⁷ Sako rat aven pale

a havkinen sar rikone,
sar phiren upre tele pal o foros.

⁸ Dikh, so lenge chučel avri andral o muj,

o lava andral lengre vušta hine sar ostra šabli;
gondolinen peske: „Ko amen šaj šunel?“

⁹ Ale tu, RAJEJA, lendar asas,

asas savore avre narodendar.

¹⁰ Tu sal miri zor, pre tu užarava,

bo tu, Devla, sal miro hrados.

¹¹ Miro Del, so man pačivales kamel, pes manca arakhela,

o Del mange domukela te dikhel, sar peren ola, ko pre ma džan.

¹² Ma murdar len, hoj mire manuša te na bisteren,

ale roztrade len tira zoraha a čhiv lenca andre phuv!

Rajeja, tu sal amaro šfitos!

¹³ De, hoj pes te zachuden andre peskro baripen

vaš o binos andral lengro muj, vaš o lava andral lengre vušta.

Vaš o košiben the klamišagos, so vakeren,

¹⁴ zničin len andre tiri cholli!

Zničin len, hoj te našlon pal e phuv!

Akor pes džanela dži pro agor la phuvakro,

hoj o Del kralinel andro Jakob!

¹⁵ Sako rat aven pale

a havkinen sar rikone,
sar denašen pal o foros.

¹⁶ Phiren upre tele pal o chaben,

a havkinen, te na čalon.

¹⁷ Ale me gilavava pal tiri zor,

sako tosara radisaľuvava tire kamibnaske;

bo tu sal miro hrados,

o than, kaj man garuvav, sar mange hin phares.

¹⁸ Tu sal miri zor, me tut lašarav,

bo tu, Devla, sal miro hrados,

miro Del, so man pačivales kamel.

O Žalmos 60

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben pro gilavipen: „O svedectvos pal e Ialija.“ O michtam* le Davidoskro pro sikľuviben,

* O Žalmos 60:1 Oda šaj el o lavutariko lav.

² sar pes marelas le Aramejčanenca andral o Naharajim† the andral e
Coba, sar pes o Joab visarda pale a domarda dešuduj ezera (12 000)
Edomčanen andre Londi dolina.

³ Devla, odčhidal amen a roztradnal;
rušehas pre amende, ale akana tut visar pale ke amende!

⁴ Razindal la phuvaha a pharadal la,
akana la zaker andre, bo maj rozperel!

⁵ Baro pharipen domuklal pre tire manuša;
diňal amen te pijel ajsi mol, savatar amenca bondžalolas o svetos.

⁶ Ale tu hazdňal upre e maribnaskri zastava prekal ola, ko pes tutar
daran,
hoj pes paše te zdžan ola, ko denašen le šipendar.

⁷ Zachraňin amen tire čače vasteha a šun amen avri,
hoj ola, kas kames, te aven spasimen.

⁸ O Del prevakerda andral peskro Chramos:
„Zvitazinava a radišagoha rozdelinava o foros Šichem
a merinava avri e dolina Sukot.

⁹ Miro hin o Gilead, mange patrinel the o Menaše.
O Efrajim hin e prilba pre miro šero,
e Judsko hiňi miro kraliko žezlos.

¹⁰ O Moab hin miro lavoris,
pro Edom čhivava miri sandalka, bo hino miro;
upral e filištiňiko phuv viskinava, sar zvitazinava.“

¹¹ Devla, ko man doanela andre lengro ohradzimen foros?
Ko man lidžala andro Edom?

¹² Či na tu, Devla?
Ale tu amen odčhidal
a imar na lidžas amare armadi!

¹³ Pomožin amenge amare nepřijatelenca,
bo le manušeskri pomoca nane pre nisoste.

¹⁴ Le Devleha zvitazinaha
a ov uštarela pre amare nepřijateľa.

O Žalmos 61

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. Le Davidoskro
žalmos.

² Devla, šun miro roviben,
odphen pre miro mangipen!

³ Pal o koňec la phuvakro pre tute vičinav
igen strapimen jileha.

Lidža man upre pre skala,
so hiňi učeder sar me.

⁴ Se tu sal miro than, kaj man garuvav,
miri zorali veža anglo nepřijateľa.

⁵ Joj, te bešlomas andre tiro stanos pro furt

† O Žalmos 60:2 Oda hin e Mezopotamija.

- a te šaj man garuđomas andro ciños tire kridlengro!
⁶ Devla, tu šundal o lava, save tut diňom;
 diňal man o dedictvos,
 so patrinel olenge,
 ko pes daran tire navestar.
- ⁷ Dothov buter dživesa ko dživesa le kraliskre
 a mi likerem leskre berša pal jekh pokoleňje pre aver!
⁸ Mi bešel pro tronos anglo Del pro furt!
 De, hoj les te chraňinel o verno kamiben the e vernostf.
- ⁹ Avke giľavava o chvali tire naveske pro furt
 a obetnava tuke sako džives, avke sar tut diňom lav!

O Žalmos 62

- ¹ Le Jedutunoske, savo lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
² Ča andro Del arakhel miri duša o smirom;
 lestar avel miro spaseňje.
- ³ Ča ov hin miri skala,
 miro spaseňje the miro hrados,
 nič manca na čhalavela.
- ⁴ Mek dži kana pre mande džana?
 Savore man daraven avri,
 hoj man čhivena tele sar e fala, so maj perel tele,
 sar o muros, so šaj visalol avri.
- ⁵ Ča pal oda vakeren,
 sar man te cirdel tele pal o učo than.
 Rado dikhen o klamišagos;
 le vuštenca žehňinen,
 ale le jilenca prekošen.
- ⁶ Ča andro Del arakhel miri duša o smirom,
 ča pre leste man mukav.
- ⁷ Ča ov hin miri skala,
 miro spaseňje the miro hrados,
 nič manca na čhalavela.
- ⁸ O Del man spasinel a del man pačiv.
 O Del hin miri zoralı skala a miro than, kaj man garuvav.
- ⁹ Manušale, muken tumen pre leste andre dojekh časos,
 čhiven avri anglal leste o trapišagi andral tumare jile!
 Bo o Del hin amaro than, kaj pes garuvas.
- ¹⁰ Savore manuša hine ča balvajori,
 na mon nič.
 Te len thođahas pro vahi,
 ulehas lokeder sar thuv.
- ¹¹ Ma muken tumen pro love, so lena avre manušenge,
 aňi pre oda, so čorena avrenge;
 te tuke barol o barvalipen,
 ma prithov paš oda o jilo.

12 Jekhvar prevakerda o Del,
 duj veci achalilom:
 Tiri hiñi e zor, Devla,
 13 a tiro hin o verno kamiben, RAJEJA!
 Tu čačes počineha sakoneske
 pal oda, sar kerel.

O Žalmos 63

1 Le Davidoskro žalmos, so sas pisimen, sar sas pre judsko pušta.
 2 Devla, tu sal miro Del!
 Rodav tut, soča avel avri o kham,
 miri duša hiñi smedno pal tute.
 Calo miro telos pes cirdel pal tute,
 sar e šuki phuv bi o pañi.
 3 De tut mange te dikhel andro sveto Chramos,
 hoj te dikhav tiri zor the tiri slava.
 4 Bo tiro verno kamiben hin feder sar o dživipen,
 mire vušta tut bararena.
 5 Lašarava tut, medik ča dživava,
 andre tiro nav hazdava o vasta.
 6 Miri duša čalola avke, sar te chalomas o nekfeder chaben,
 miro muj tuke gilavela, radišagoha tut le vuštenca lašarava.
 7 Pro hadžos mange pre tu leperav,
 gondolinav pre tu prekal e rat.
 8 Tu sal miri pomoca,
 vašoda gilavava radišagoha andro ciños tire kridlengro.
 9 Miri duša pal tu igen džal,
 tiro čačo vast man podhazdel.
 10 Ola, ko man kamen te murdarel, ena zñičimen
 a džana dži tele andre phuv.
 11 Ena dine andro vasta la šablake,
 a lengre tela chana o šakali.
 12 Ale o kralis radisałola andro Del;
 savore, ko pes pridžanen ke leskro nav, lašarena le Devles,
 no o vušta le klamarengre ena phandle andre.

O Žalmos 64

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
 2 Šun man, ó Devla, sar man sajinav!
 Zachrañin miro dživipen, bo darav man mire ñeprijaťelistar.
 3 Chrañin man olestar, so mange kamen te kerel o nalače manuša;
 le bitangendar, so pre ma aven sar banda.
 4 E čhib peske ostraren sar šablā
 a mūken o jedovata lava sar šipi,
 5 hoj andral o garudo than te trafinen le ñevinnonnes;
 livinen andre leste jekhvareste a na daran pes.

- 6 Jekh avres maren upre pro nalače veci,
dovakeren pes, hoj nacirdena peskre pasci,
a phenen: „Ko len dikhela?“
- 7 Keren o nalače plani a phenen:
„Avlam pro igen lačo planos!“
Ńiko našti džanel, so peske o manuš andro jilo gondolinel.
- 8 Ale o Del len trafnela peskre šipenca,
jehvaresto ena on korkore zrañimen.
- 9 Zñičinela len lengri čhib.
Sako, ko len dikhela, kerela upral lende le šereha.
- 10 Savore manuša pes darana;
vakerena pal oda, so kerel o Del,
achalona oleske, so ov kerel.
- 11 O spravodljivo radisałola andro RAJ
a denašela pes te garuvel andre leste.
Lašarena pes leha savore čačejileskre.

O Žalmos 65

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos. E gilí.
- 2 Tuke, Devla, džal e chvala pro Sion
a tuke kempel te dolikerel o lava, so tut das.
- 3 Tu sal oda, ko šunel avri e modlitba,
ke tute avena savore manuša.
- 4 Sar amen thovel tele amaro nalačhipen,
tu amenge odmukes amare bini.
- 5 Bachtalo hin oda, kas tuke kides avri,
kaske domukes te avel pašes paš tute,
hoj te bešel andre tire dvori.
Amen čaluvaha le lačhipnastar andral tiro kher,
andral tiro sveto Chramos.
- 6 Odphenaha pre amare modlitbi le zazrakenca the le spravodlivo
skutkenca,
Devla, amaro Spasitelina.
O manuša pal calo svetos
a the dural pašal o moros pes muken pre tute.
- 7 Tu stvorindal o verchi tira zoraha,
a sal urdo upre andre zor,
8 zaačhaves o moros the o vlni,
hoj te na hučinen,
keres tele e vika le narodengri.
- 9 Calí phuv pes igen čudalinel tire zazrakenge;
tire skutki anen o radišagos pre phuv,
kaj vidñisalol tosara
a rači kałol andre.
- 10 Starines tut pal e phuv a polivines le pañeha;
igen la barvalares.
O jarki le Devleskre hine pherde le pañeha,

- hoj te den le manušen e pšeñica.
 Kavke tut starines pal e phuv:
 11 Polivines lakre brazdi,
 zrovñines lakre hrudi,
 le brišindeha la kovlares
 a požehñines lakro ulipen.
 12 Tu koruñines o berš tire lačhipnaha,
 pal tire stopaja ačhel pherdo ulipen.
 13 O zamukle mali prečuľan,
 o brehi pre peste uren o radišagos.
 14 O mali hine učharde andre le stadenca,
 o dolini hine pherde la pšeñicaha,
 giľaven radišagostar, he, giľaven.

O Žalmos 66

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. E gili. O žalmos.
 Lašaren radišagoha le Devles, cali phuv!
 2 Giľaven pre slava leskre naveske,
 leskri slava rozlidžan le chvalenca!
 3 Phenen le Devleske:
 „Save užasna hin tire skutki!
 Tiri zor hiñi ajsi bari,
 hoj tire ñeprijaťela pes angle tu skurčinen daratar.
 4 Cali phuv bandol angle tu;
 giľaven tuke o chvali,
 giľaven o chvali tire naveske!“
 5 Aven a dikhena, so o Del kerda,
 leskre užasna skutki prekal o manuša!
 6 Čerinda o moros pre šuki phuv,
 pregele prekal o pañi le pindrenca.
 Aven, radisaľuvas andre leste!
 7 Peskra zoraha kralinel pro furt,
 peskre jakhenca pozorinel le naroden.
 Te na pes o zacata manuša lidžan upre!
 8 Savore manušale, lašaren amare Devles,
 mi šundol o hangos leskra chvalakro!
 9 Ov amen likerelas paš o dživipen
 a na domukľa, hoj amenge o pindre te poddžan.
 10 Tu amen čačes skušinehas, Devla,
 prelabardal amen andre jag, sar pes prelabarel o rup.
 11 Zachudňal amen andre sita
 a thoďal amenge pro dume o pharipen.
 12 Domukľal, hoj amenge o manuša te phiren pal o šero;
 pregeľam la jagaha the le pañeha,
 ale tu amen palis doandal pro than, kaj hin pherdo savorestar.
 13 Avava andre tiro kher le labarde obetenca,
 avke dolikerava mire lava,
 14 so phende mire vušta

- a so avla avri andral miro muj andro pharipen.
 15 Anava tuke o labarde obeti le thule džvirendar
 the o voňavo thuv le bakrendar,
 obetinava tuke le biken the le capen.
- 16 Aven a šunen, savore, ko daran le Devlestar,
 phenava tumenge, so mange kerđa o Del:
 17 Mire mujeha vičinavas ke leste,
 mira čhibaha les lašaravas.
 18 Te namištes gondolindomas andro jilo,
 o Raj man na šundahas avri,
 19 ale o Del man šundā avri,
 prithođa o kan paš miro mangipen.
 20 Mi el barardo o Del,
 savo na odmarđa miro mangipen
 a na iľa mandar peskro verno kamiben!

O Žalmos 67

- 1 Oleske ko lidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. O žalmos. E gili.
 2 Devla, av ke amende jileskro
 a požehňin amen,
 mi švicinel pre amende tiro muj!
 3 Mi prindžarel pes tiro drom pal cali phuv
 a tiro spaseňje maškar savore narodi!
- 4 Mi bararen tut, Devla, o manuša,
 mi bararen tut savore manuša!
 5 Mi thoven baripen o narodi
 a mi gilaven tuke radišagostar,
 bo tu len sudzines čačipnaha
 a lidžas le naroden pre phuv.
 6 Mi bararen tut, Devla, o manuša,
 mi bararen tut savore manuša!
- 7 E phuv diňa avri peskro ulipen,
 o Del, amaro Del, amenge žehňinel.
 8 Mi žehňinel amenge o Del,
 hoj pes lestar te daran pal cali phuv!

O Žalmos 68

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos. E gili.
 2 O Del uštela a leskre ňeprijatela pes rozdenašena;
 denašena angle leste ola, ko les našti avri ačhen.
 3 Sar e balvaj rozphurdel o thuv, avke len tu roztradeha;
 sar e momeli rozdžal paš e jag,
 avke našlona o nalače manuša pašal o Del.
 4 Ale o čačipnaskre radisalon,
 thoven baripen
 a khelen radišagoha anglo Del.

- 5 Gilaven le Devleske,
gilaven o chvali leskre naveske!
Pripravinen o drom oleske, ko avel le chmarenca!
Thoven baripen andre leste, leskro nav hin o RAJ!
- 6 O Del bešel andre peskro sveto Chramos
a hino dad le širotenge the obhajcas le vdovenge.
- 7 O Del del famelija le manušes, so hino omuklo,
le bertenošon del radišagos, sar len premukel,
ale o zacata manuša bešena andre šuki phuv bi o pañi.
- 8 Devla, sar lidžahas tire manušen,
sar pochodinehas prekal e pušta,
- 9 e phuv razisalila
a o ñebos čhida avri o brišind
anglo Del, o Del andral o Sinaj,
anglo Del, o Del andral o Izrael.
- 10 Ó Devla, diñal but brišind,
občerstvindal tiri dedično phuv, so sas igen šuki.
- 11 Tire manuša peske ode ačhade khera;
andre tiro lačhipen la pripravindal le čorenge, Devla.
- 12 O Raj phenda lav
a but džuvla rozlidžan o lačo hiros;
- 13 „Denašen o kraľa le armadenca, denašen het!
O džuvla khere rozdelinen oda, so sas zailo,
- 14 a ola, ko peske pašlon andro bakrane ohradi,
dochuden o rupune kridli la holubicakre
the o pora, so blištisalon sar o somnakaj!“
- 15 Sar o Nekzoraleder roztradelas le kralen,
delas o jiv pro verchos Calmon.
- 16 Ó, verchona Bašan, baro verchona,
ó, verchona Bašan, saves hin but štiti.
- 17 Ó, tumen, verchale le but štitenca!
Soske dikhen choľaha pro verchos,
kaj kamel o Del te bešel?
- O RAJ ode čačes bešela pro furt!
- 18 O verdana le Devleskre hine ezera-ezerenge,
aňi pes len na del te zrachinel,
lenca avľa o Raj andral o Sinaj andro Neksveteder than.
- 19 Geľal upre pro nekučeder thana,
iľal tuha le zaphandlen;
priiľal le manušendar o dari,
mek the le zacate manušendar priiľal o dari,
hoj ode te bešes, ó RAJEJA, Devla!
- 20 Mi el barardo o RAJ,
savo sako džives lidžal amare pharipena
O Del hin amaro spaseňje,
- 21 he, amaro Del hin o Del, savo amen spasinel,
o Nekbareder RAJ amen zachraňinel le meribnastar.

- 22 He, o Del rozmarela o šere olenge, ko pre leste džan,
o zacata šere olenge, ko ačhen andre peskre bini.
- 23 O Raj phenda:
„Anava tut pale andral o Bašan,
anava tut pale andral o moroskre hlbini,
- 24 hoj tuke te močines o pindre andro rat
a hoj tire rikone te pijen o rat tire ņeprijateľengro.“
- 25 Devla, savoredžene dikhle tiro pochod, sar zvitazindal,
o pochod mire Devleskro, mire Kraliskro,
andro Neksveteder than.
- 26 Anglal džanas o spevaka,
palal o lavutara,
maškaral o čhaja le čerkutkenca.
- 27 Tumen, ó čhave le Izraeloskre, lašaren le Devles,
le RAJES maškar o but zgele manuša.
- 28 Ode hin o Benjamin, o nekcikneder kmeňos,
savo džal ešebno;
o but raja andral o kmeňos Juda,
o raja andral o kmeňi Zebulun the Naftali.
- 29 Devla, sikav amenge, hoj sal zoralo!
Devla, sikav tiri zor,
sar imar prekal amende kerďal,
- 30 sikav la andral tiro chamos andro Jeruzalem,
kaj tuke o kraľa anena o dari.
- 31 Ker vika pro Egipt, pre ola dziva džviri andre trsfina,
the pro narodi, pre oda bikengro stados lengre gurunňorenca.
Medik savore na bandona tele
a na anena tuke peskro rupuno barvalipen.
Roztrade ole manušen, kaske džal ča pal o mariben!
- 32 O bare raja avena andral o Egipt,
e Etiopija* sig nacirdela peskro vast ko Del.
- 33 Tumen, o krališagi la phuvakre,
gilaven le Devleske!
Lašaren la chvalaha le Rajes,
- 34 so džal pal o nekučeder ņebos,
pal o ņebos, so hin čirlastar!
- Šun, sar šundol leskro hangos,
leskro zoralo hangos!
- 35 Vakeren pal le Devleskri zor!
Leskri slava hin upral o Izrael,
leskri zor hin andro chmari.
- 36 Ó Devla, tutar avel e sveto dar,
sar aves andral tiro sveto Chamos.
O Del le Izraeloskro del peskre manušen e bari zor.

Mi džal e chvala le Devleske!

* O Žalmos 68:32 E hebrejiko čhib: Kuš

O Žalmos 69

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben pro gilavipen: „Laliže.“ Le Davidoskro žalmos.

² Zachrañin man, Devla,
bo o pañi mange avla upre dži e meñ.

³ Taslúvav andre bari čik,
nane man pre soste te uštarel.

Dochudñom man andro bare paña,
o prudos man začhivel andre.

⁴ Slabisafilom, so ajci vičinav,
hoj mange te pomožinen;

o kirlo mange šučila avri,
o jakha mande hin strapimen,

so ajci užarav pre miro Del.

⁵ Ola, ko man našti avri ačhen, kajte len nane vaš soske,
hine buter sar mire bala pro šero.

Zorale hine ola, ko man kamen te zñičinel,
o ñeprijaťela, so pre ma vakeren o klamišagos.

Kamen, hoj te dav pale
oda, so na čordom!

⁶ Tu, Devla, prindžares miro nagodaveripen;
nane tuke garude mire bini.

⁷ Adonaj, Nekzoraleder RAJEJA,
ma domuk, hoj pes vaš ma te ladžan ola,
ko pes muken pre tute!

Devla le Izraeloskro,
ma domuk, hoj pes vaš ma te ladžan ola,
ko tut roden!

⁸ Se vaš tuke zlidžav, hoj mandar asan,
e ladž mange učarel andre o muj.

⁹ Mire phrala man likerem sar cudzones,
prekal o čhave mira dakre som cudzincos.

¹⁰ O kamiben vaš tiro kher andre mande labol sar jag;
o dopheñiben olengro, ko tuke dophenen, avla pre mande.

¹¹ Sar rovavas a trapinavas miri duša andro postos,
ande man avri pro asaben;

¹² Sar pre mande urdom o gada le gonestar,
o manuša mandar ašanas.

¹³ Vakeren pre ma namištes ola, ko bešen andre brana,
pheraseha peske pal ma gilaven ola, ko mačon.

¹⁴ Ale me man modlinav ke tute, RAJEJA,
andro časos, so tuke hin pre dzeka.

Odphen mange a zachrañin man, ó, Devla,
bo tiro verno kamiben ke ma hino baro.

¹⁵ Cirde man avri andral e čik, hoj te na taslúvav!
Le man avri olendar, ko man našti avri ačhen,
zachrañin man andral o bare paña,

¹⁶ hoj man te na lel peha o prudos le pañeskro,

hoj man te na začhivel e hlbina,
a te na pal ma e chev phandel o muj andre.

- 17 De tut anglal ke mande, RAJEJA,
bo tiro verno kamiben hino lačno.
Visaluv ke ma andre tiro baro jileskeriben.
- 18 Ma garuv tiro muj tire služobňikoske;
odphen mange sig, bo hin mange phares.
- 19 Av paš ma a cin man avri;
le man avri mire ňeprijateľendar.
- 20 Tu džanes, sar mange dophenen,
sar mange keren ladž a asan mandar;
tu prindžares savoren, ko pre ma džan.
- 21 O dopheňiben man dukhandiľa andro jilo avke,
hoj nasvaliľom.
Užaravas, hoj varekaske ela pharo vaš ma, ale na sas,
hoj man vareko potešinela, ale na avľa ňiko.
- 22 Andro chaben mange čhivenas jedos,
a sar somas smedno, dine man šut.
- 23 Mi ačhel lenge lengro hostinacro skamind e pasca
a mi zachudel andre the lengre hosten!
- 24 Mi korisalon pro jakha, hoj te na dikhen;
bandar lengro dumo pro furt!
- 25 Čhiv pre lende avri tiri bari choľi;
mi dochudel len tiri jagali choľi!
- 26 Lengro taboris mi ačhel omuklo
a ňiko te na bešel andre lengre stani!
- 27 Bo džan pre oda, kas imar tu zraňindal,
a vakeren pal e dukh olengri, kas tu dukhaďal.
- 28 Rachin lenge o binos paš o binos
a ma muk len, hoj te aven spasimen.
- 29 Mi aven avrikhosle andral o zvitkos le džživipnaskro,
te na aven pisimen maškar o spravodľiva!
- 30 Ale me cerpinav a som andre dukh;
hazde man upre, Devla, a zachraňin man!
- 31 Lašarava o nav le Devleskro giľaha
a bararava les palikeribnaha!
- 32 Kada ela le RAJESKE buter pre dzeka sar o dobitkos,
sar o bikos le rohenca the le kopitenca.
- 33 O pokorna oda dikhena a radisalona.
Tumenge, ko roden le Devles, mi obdživel tumaro jilo!
- 34 Bo o Del šunel avri le čoren,
a na bisterel pre peskre manuša, sar hine andre bertena.
- 35 Mi lašaren les o ňebos the e phuv,
o moros the savoro, so džživel andre,
- 36 bo o Del zachraňinela o Sion

a pale ačhavela o fori andre Judsko.
 Avke ode o manuša bešena a zalena e phuv.
 37 O čhave leskre služobnikengre la zdedinena
 a bešena ode ola, ko kamen leskro nav.

O Žalmos 70

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos. Pro leperiben.

2 Devla, zachrañin man!

RAJEJA, sidar mange te pomožinel!

3 Mi ladžan pes a mi lołon avri savore,
 ko mange kamen te lel o dživipen.

Mi visaren pes pale ladžaha ola,
 ko mange žičinen o trapišagos.

4 Mi visaren pes pale ladžaha ola,
 ko mange phenen: „Avke tuke kampil!“

5 Mi radisałon a mi thoven baripen andre tu savore,
 ko tut roden.
 Ola, ko kamen tiro spaseñje, furt mi phenen:
 „O Del hino baro!“

6 Ale me som čoro a slabo,
 Devla miro, sidar paš ma!

Tu sal miri pomoca, miro zachrancas.
 RAJEJA, av sig!

O Žalmos 71

1 RAJEJA, ke tu man garuđom,
 ma domuk šoha, hoj man te ladžav!

2 Zachrañin man, bo sal spravodljivo, a le man avri!
 Visar tiro kan ke ma a pomožin mange!

3 Av mange miri skala,
 kaj man furt šaj avava te garuvel.

Rohodñindal tut, hoj man zachrañineha,
 bo tu sal miri skala, miro hrados.

4 Devla miro, zachrañin man andral o vast le nalače manušestar,
 andral e burñik le dzive the binošne muršestar!

5 Adonaj, tu sal miri nađej,
 RAJEJA, tuke pačav mire terñipnastar.

6 Pre tute man mukav, kanastar uliľom,
 andral o per mira dakro sal furt miro ochrancas.
 Pal tute giľavava o chvali pro furt.

7 But manuša peske len mire dživipnastar,
 bo tu sal miro zoralo hrados.

8 Andre miro muj hin pherdo chvali pal tute,
 sako džives tuke den e slava.

9 Ma odčhiv man andre miro phuripen;
 ma omuk man, sar slabisaľuvav!

10 Bo ola, ko pre ma džan, pre ma vakeren;

- ola, ko man kamen te murdarel, pal ma phenen:
 11 „O Del les omukla.
 Džan pal leste a chuden les,
 bo ņiko leš na zachraņinela.“
 12 Devla, ma dža mandar dur!
 Devla miro, siđar mange te pomožinel!
 13 De, hoj pes te ladžan a te aven zničimen ola,
 ko džan pre miro dživipen.
 Mi ladžan pes a mi en pokorimen ola,
 ko man kamen te dukhavel.
- 14 Ale me užarav furt pre tute
 a furt buter tut lašarava.
 15 Mire vušta vakerena pal tiro spravodlišagos
 a sako džives pal tire zachranakre skutki,
 kajte pes aņi na den te zrachinel.
 16 Avava a lašarava o zorale skutki le Nektbareder RAJESKRE.
 Leperava tiro spravodlišagos – ča tiro.
 17 Devla, sikavehas man terņipnastar
 a me dži akana vakerav pal tire bare skutki.
 18 Kajte avava phuro a ela man šiva bala,
 ma omuk man, Devla,
 medik na vakerava pal tiri zor avre pokoleņjenge,
 pal tire zorale skutki savorenge, ko avena pal ma.
- 19 Devla, tiro spravodlišagos, džal dži o ņebos,
 bo bare veci kerđal.
 Ko hin sar tu, Devla?
 20 Kajte mange diņal te prindžarel but pharipena the čoripena,
 ale pale man obdžidareha
 a cirdeha man upre dži telal andral e phuv.
 21 Tu man deha bareder pačiv
 a pale man potešineha.
- 22 A me tuke palikerava le bašavibnaha pre harfa
 vaš tiri vernost, Devla miro.
 Gilavava tuke o chvali pre citara,
 Sveto Devla le Izraeloskro!
 23 Mire vušta radisałona,
 sar tut lašarava;
 the miri duša, savi cindal avri.
 24 Miri čhib vakerela calo džives pal tiro spravodlišagos,
 bo ola, ko man kamle te dukhavel,
 lołile avri a ladžanas pes.

O Žalmos 72

1 Le Šalamunoske*.

Devla, de le kraliske te sudzinel spravodlišagoha,
 le kraliskre čhaske tire čačipnaha.

2 Mi sudzinel čačipnaha tire manušen

* O Žalmos 72:1 Abo: Le Šalamunoskro

the le čore manušen spravodlišagoha.

- 3 O verchi mi anen le manušenje o požehnaŋje
a o brehi o spravodlišagos.
- 4 Mi zaačhel vaš ola, ko hine trapimen maškar o manuša,
mi zachraŋinel le čoren;
mi zničinel oles, ko len trapinel.
- 5 Mi lašaren tut dži akor,
medik švicinel o kham the o čhonoru,
pal jekh pokoleŋje pre aver.
- 6 Avke sar del o brišind pre košimen mała
a sar e rosa cindarel e phuv,
- 7 avke andre le kraliskre dživesa
mi kvitŋisałol o spravodljivo
a mi el pherdo smirom dži akor,
medik na našłola o čhonoru.
- 8 Mi kralinel le morostar ko moros,
le paŋestar Euftrat dži pro agora la phuvake!
- 9 Bandonu angle leste ola, ko dživen pre pušta,
a leskre ŋeprijaťela lizinena o prachos.
- 10 O krała andral o Taršiš the pal o ostrovi leske počinena o daŋe,
o krała andral e Šeba the andral e Saba anena o dari.
- 11 Bandonu anglal leste savore krała
a služinena leske savore narodi.
- 12 Ov zachraŋinela le čores, sar vičinela,
oles, kas nane nič,
kaske nane ko te pomožinel.
- 13 Hino jileskro ko slabo the ko čoro
a zachraŋinel o dživipen le čore manušengro.
- 14 Andral o trapišagos the mariben len zachraŋinela,
bo lengro dživipen† hino vzacno andre leskre jakha.
- 15 Mi dživel but! Mi den leske o somnakaj andral e Šeba!
Mi modlŋinen pes furt vaš leske
a mi žehŋinen leske sako džives!
- 16 Mi el pherdo zrnos andre odi phuv
a mi en lenca o brehi le verchengre učharde.
Mi barol ode but ovocje sar andro Libanon,
mi kvitŋisałon o manuša andro fori sar e čar pre mała.
- 17 Leskro nav likerela pro furt;
medik o kham švicinela, leskro nav ačhela.
Savore narodi ena požehŋimen prekal leste
a anena leske e chvala!
- 18 Barar le RAJES, le Devles, le Izraeloskre Devles!
Ča ov kerel bare zazraki.
- 19 Mi el požehŋimen leskro slavno nav pro furt
a leskri slava mi pherdžarel całi phuv!
Amen, amen!

† O Žalmos 72:14 E hebrejiko čhib: lengro rat

20 Dži kade hin o modlitbi le Davidoskre, le Izajoskre čhaskre.

O trito zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 73

¹ Le Asafoskro žalmos.

Savo lačo hino o Del ko Izrael,
ke ola, ko hine žuže andro jile!

² Ale na kampła but a podgelahas mange o pindre,
mire krokenca maj pelomas.

³ Bo zavidzinavas le barikanenge,
sar dikhavas, hoj le nalačenge džal mištes avri.

⁴ Bo nane len trapišagos dži o meriben
a lengre tela hine saste the zorale.

⁵ Andro pharipen nane sar okla manuša,
aňi nane marde le ranenca sar aver manuša.

⁶ Vašoda hordinen o baripen andre meň sar lancocis,
uren pre peste o mariben sar ruchos.

⁷ O jakha lenge le žirostar šuvlöl,
andro jile gondolinen pro nalačhipen.

⁸ Asan a vakeren namištes,
barikanes vakeren pal oda, hoj trapinena avren.

⁹ Le vuštenca namištes vakeren pro űebos
a le čhibenca kamen te zalel e phuv.

¹⁰ Vašoda pes mek the le Devleskre manuša visaren ke lende
a pijen lengre lava sar paňi.

¹¹ A phenen: „Sar pes oda o Del dodžanela?
Džanel olestar o Nektbareder?“

¹² Kajse hine kala nalače manuša -
bi o starišagos peske skiden furt buter a buter barvalipen.

¹³ Akor soske me žužarav miro jilo le nalačhipnastar
a o vasta mange thovav avri andre űevina?

¹⁴ Bo sako džives cerpinav
a sako tosara som mardo.

¹⁵ Te me phendomas: „Vakerava avke sar on,“
zradzindomas o pokoleňje tire čhavengro.

¹⁶ Sar kamlöm kada savoro te achalöl la godaha,
dičholas pes mange oda igen pharo.

¹⁷ Ale sar gelöm andro Chramos le Devleskro,
akor achalilöm, savo ela lengro koňec.

¹⁸ He, thoves len te ačhel pro šlickaca thana
a keres, hoj te peren a imar te na ušten.

¹⁹ Jehhvareste ena zničimen!
Našlona, daratar merena!

²⁰ Avke sar o suno, so našlöl, sar o manuš ušten upre,

avke tu, Rajeja, sar ušteha, bistereha pre lende.

- 21 Sar pes miri duša oleha trapinelas
a dukhalas man oda andro jilo,
22 somas dilino the bi e godi,
somas anglal tute sar o džviros, so na achalol ņisoske.
- 23 Ale me som furt tuha,
chudes man mire čače vastestar.
24 Tu man lidžas tire radenca
a palis man prileha andre tiri slava.
25 Ko man hin pro ņebos, te na tu?
A pre phuv mange na džal pal ņisoste, ča pal tu!
26 Miro telos the miro jilo šaj slabisalol,
ale e zorali skala mire jileskri hin o Del,
ov hino miro pro furt.
- 27 Ola, ko hine tutar dur, merena.
Zničineha savoren, ko tuke nane pačivale.
28 Ale mange hin mištes te avel pašes paš o Del,
te garuvel pes andro Nekkareder RAJ
a te vakereľ savore tire skutki.

O Žalmos 74

- 1 O maskil* le Asafoskro.
Devla, soske amen tutar odčhidal?
Odčhidal amen pro furt?
Soske labol tiri choľi pro bakrore pal tiri maľa?
2 Leper tuke pre tire manuša, saven čirla dochudňal,
pro manuša, saven cindal avri sar tiro dedictvos,
leper tuke the pro verchos Sion, kaj bešes.
3 Predža tut pal kala rozburimen muri,
so hine čhide tele pro furt;
dikh sar o ņeprijateľis zničinda savoro andro sveto Chramos!
4 Tire ņeprijateľa kerenas vika pre tiro sveto than
a hazdle upre peskre maribnaskre zastavi.
5 Dičholas oda avke,
sar te pes le tovereha čingerdahas tele o stromi andro veš.
6 Savore kaštune ozdobi zničinde
le tovereha the le čokanoha.
7 Tiro sveto Chramos labarde avri dži e phuv
a melarde andre o kher tire naveskro.
8 Phende peske:
„Calkom len zničinaha!“
Andre phuv labarde avri savore thana,
kaj pes lašarelas le Devles.
9 Imar na dikhas ņisave znameňja le Devlestar,
nane imar ņisave proroka
a ņiko amendar na džanel, dži kana oda likerela.

* O Žalmos 74:1 Oda šaj el: godaver sikaviben

- 10 Devla, dži kana peske o űeprijateljís kerela tutar pheras?
Dophenela furt tire naveske?
- 11 Soske amendar zlikeres tiro vast, tiro čačo vast?
Hazde tiro vast a zñičin len!
- 12 Ale o Del hino miro Kralís čirlastar;
ov anel o spaseñje pre phuv.
- 13 Tira zoraha rozđelindal o moros,
rozmarđal o šere le moroskre obludenge.
- 14 Phagerđal o šere le Levijatanoske,
diñal, hoj les te chan o džviri pre pušta.
- 15 Phundrađal o prameñis the o prudi le pañeskre;
šučardal avri o paña, so furt čulan.
- 16 Tiro hin o džives, tiri hiñi e rat;
tu thodál o čhon the o kham pre peskre thana.
- 17 Ačhadal savore hrañici pre phuv,
kerđal o ñilaj the o jevend.
- 18 Leper tuke, RAJEJA, sar tutar o űeprijateljís asal,
sar o diline dikhen tele tiro nav.
- 19 Ma de o dživipen tira holubicakro le dzive šelmenge!
Šoha ma bister pro dživipen tire čore manušengro!
- 20 Leper tuke pre tiri zmluva,
bo pre phuv hin pherdo kale thana,
kaj o maribnaskre murša vladñinen.
- 21 Ma domuk le strapimen manušes te džal het ladžaha!
O čore the o slaba manuša mi lašaren tiro nav!
- 22 Ušti upre, Devla, brañin tut!
Leper tuke, sar tutar o dilino asal calo džives!
- 23 Ma bister pro viskišagos olengro, ko pre tu džan,
pre vika tire űeprijateljengri, so na preačhel.

O Žalmos 75

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben pro gilavipen: „Ma zñičin!“ Le Asafoskro žalmos.
- 2 Lašaras tut, Devla,
lašaras tut, bo tiro nav hino pašes;
o manuša vakeren pal tire zazraki.
- 3 Tu phenes: „Andro časos, so diñom,
sudžinava spravodlišagoha.
- 4 Sar e phuv le manušenca razisalol,
me som oda, ko likerel zorales lakre zakladi.“
- 5 Phenav le lašardenge: „Ma lašaren tumen!“
Le nalačhenge: „Ma hazden tumen* upre!
- 6 Ma hazden tumen upre pro ñebos,
ma vakeren avke barikanes!“
- 7 Añi pal o vichodos, añi pal o zapados,

* O Žalmos 75:5 E hebrejiko čhib: tumare rohi

- aňi pal e pušta, ňiko pes našti lidžal upre,
 8 bo ča o Del hino sudcas:
 Jekhes dikhel tele a avres hazdel upre.
 9 Bo andre le RAJESKRO vast hin e kuči
 pherdžardi la koreňimen molaha, so peňinel;
 ov la čhivel avri
 a pijena latar savore nalače manuša pre phuv,
 pijena avri dži e posledno kapka.
- 10 Ale me furt vakerava pal tute,
 gilavava o chvali tuke, Devla le Jakoboskro.
- 11 O Del phenel: „Odčhinava savori zor† le nalače manušengri
 a hazdela pes upre e zor le spravodlivo manušengri.“

O Žalmos 76

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben pro strunegro nastrojis. Le Asafoskro žalmos. E gili.
- 2 Le Devles prindžaren andre Judsko,
 baro hin leskro nav andro Izrael.
- 3 Andro Jeruzalem hin leskro Stanos,
 pro verchos Sion leskro kher.
- 4 Ode phagerda o jagale šipi le lukenca,
 o štitos the e šabla, savore maribnaskre zbraňe.
- 5 Tu sal slavneder andre tiro švetlos
 a šukareder sar o čirlatune verchi.
- 6 O zorale slugada pašlon občorarde
 a soven le meribnaskre sovibnaha;
 imar ňiko lendar našti hazdel peskre vasta pre amende.
- 7 Pre tiro dovakeriben, Devla le Jakoboskro,
 o graja the ola, ko upre bešenas, mule.
- 8 Tu sal oda, RAJEJA, kastar kempel te daral.
 Ko šaj paš tute obačhel,
 sar sal choľamen?
- 9 Andral o ňebos diňal te džanel tiro sudos,
 e phuv darandila a ačhila čhit,
- 10 sar tu, Devla, uštílal upre, hoj te sudzines;
 te zachraňines savore strapimen manušen pre phuv.
- 11 Sar mareha olen, pre kaste sal choľamen,
 o manuša tut lašarena;
 olen, ko ačhena te dživel pal tiri choľi,
 phandeha pašal tu sar koruna.
- 12 Den le RAJESKE, tumare Devleske, oda, so phendān!
 Oleske, kastar kempel te daral,
 mi anen o dari savore phuva, so hine pašal leste.
- 13 Ov pokorinel le vladaren
 a daravel avri le bare kraľen.

† O Žalmos 75:11 E hebrejiko čhib: savore rohi

O Žalmos 77

- 1 Prekal o Jedutun, savo lidžal o bašaviben. Le Asafoskro žalmos.
- 2 Zorales vičinav ko Del,
vičinav ko Del a ov man šunel avri.
- 3 Oda džives, sar mange hin phares, rodav le Rajes,
caľi rat nacirdav mire vasta andre modľitba,
ale miri duša pes na del te poťešinel.
- 4 Leperav mange pro Del a stukinav;
gondolinav a miro duchos pes trapinel.
- 5 O jakha mange likereres phundrade
a pharipnastar našti aňi vakerav.
- 6 Gondolinav pal o dživesa, so sas varekana,
pal o čirlatune berša.
- 7 Leperav mange, sar gilavavas rači,
miro jilo gondolinel a miro duchos phučel:
- 8 „Odčhivel man pestar o RAJ pro furt?
Imar mange pale na presikavela peskro lačhipen?
- 9 Preačhila leskro verno kamiben pro furt?
Imar šoha na dolikerela oda, so phenda?
- 10 Bisterđa o Del pro jileskeriben?
Hino ajsó cholamen, hoj leske imar nane pharo?“
- 11 Avke phendom: „Kada man igen dukhal,
hoj o vast le Nekbareder Devleskro mange imar na pomožinel.“
- 12 Leperava mange pro skutki le RAJESKRE,
He, leperava mange tire čirlaskre zazraki.
- 13 Gondolinava pal savoreste, so kerdal,
zagondolinava man pre tire skutki.
- 14 Devla, tiro drom hino sveto!
Savo del hino ajsó baro sar amaro Del?
- 15 Tu sal o Del, savo kerel o zazraki!
Tu sikadal tiri zor maškar o narodi.
- 16 Zorale vasteha cindal avri tire manušen,
le Jakoboskre the le Jozefoskre čhaven.
- 17 Dikhle tut o paňa, Devla,
dikhle tut o paňa a chudle te izdral,
the o hlbini le moroskre izdranas daratar.
- 18 O chmari čhorenas avri o paňi,
o ņeboš herminelas
a tire šipi ľecinenas pre savore seri.
- 19 Tiro perumos šundolas andre zoraľi balvaj,
pro svetos švicinenas o bleski,
e phuv izdralas a razisaľolas.
- 20 Tiro drom lidžalas prekal o moros,
tiro chodňikos prekal o bare paňa,
ale tire stopaja na dičholas.
- 21 Tire manušen lidžahaš sar stados
prekal o vast le Mojžišoskro the le Aronoskro.

O Žalmos 78

- ¹ Le Asafoskro maskil*.
 Manušale mire, šunen miro sikaviben!
 Prithoven tumaro kan ko lava andral miro muj.
² Phundravava miro muj andro podobenstva
 a vakerava o garude veci, so pes imar čirla ačhile;
³ oda, so šundam a so prindžaras,
 pal soste amenge amare dada vakerenas.
⁴ Na garuvaha oda lengre čhvenge,
 phenaha le avre pokoleňjenge
 o slavna skutki le RAJESKRE,
 leskri zor the o zazraki, save kerđa.
⁵ Le Jakob diňa o prikazaňja,
 le Izrael o zakonos,
 amare dadenge prikazinda,
 hoj oda te sikaven peskre čhaven,
⁶ hoj oda te prindžaren the aver pokoleňja,
 o čhavore, so ulona,
 a on palis oda vakerena dureder peskre čhvenge.
⁷ Avke the on pačana andro RAJ
 a na bisterena pre leskre skutki,
 ale dolikerena leskre prikazaňja.
⁸ A na ena ajse, sar lengre dada -
 o pokoleňje, so sas zacato a na šunelas le Devles,
 o pokoleňje, saveskro jilo na sas paš o Del,
 saveskro duchos na sas verno le Devleske.
⁹ O slugada le Efrajimoskre, vizbrojimen le lukenca,
 denašle het oda džives, sar sas o mariben.
¹⁰ Na dolikerenas e zmluva le Devleskri
 a na kamenas te dživel pal leskro zakonos.
¹¹ Bisterde pre oda, so ov kerđa,
 the pro zazraki, so lenge sikađa.
¹² Kerelas o zazraki anglal lengre dada,
 andre egiptsko phuv paš e coaňiko maľa.
¹³ Rozdelinda o moros a preligenda len,
 o paňi ačhađa sar muros.
¹⁴ Dživese len lidžalas la chmaraha
 a rači le jagale švetloha.
¹⁵ Pharada e skala pre pušta
 a diňa len but paňi dži telal e phuv,
¹⁶ anda avri o potoki andral e skala
 a o paňa diňa te džal prudoha.
¹⁷ Ale on mek dureder kerenas o bini anglo Del,
 pre pušta pes ačhavenas le Nekbaredereske.
¹⁸ Provokinenas le Devles,
 bo peske mangelas o chaben pal peskre žadosci.
¹⁹ Dudrinenas pro Del a phenenas:
 „Šaj pripravinel o Del o skamind pre pušta?
²⁰ He, ov demađa pal e skala avke,

* **O Žalmos 78:1** Oda šaj el: godaver sikaviben

- hoj džanas o paña a strikinenas o potoki,
 ale šaj dela the maro?
 Šaj dela the mas peskre manušen?“
- 21 Sar oda šunđa o Del, cholisalila;
 rozlabila leskri jag pro Jakob,
 leskri choli avla pro Izrael,
- 22 bo na pačanas le Devleske
 a na mukenas pes pre leste, hoj len zachrañinela.
- 23 Ale o Del upral prikazinda le chmarenge
 a phundrađa o brani andro ñebos;
- 24 sar o brišind lenge bičhavelas e manna, hoj te chan;
 delas len e ñeboskri pšeñica.
- 25 O manuša chanas le añjelengro maro;
 bičhađa lenge pherdo chaben.
- 26 Diña, hoj te phurdel e vichodno balvaj andral o ñebos,
 a peskra zoraha anda e južno balvaj.
- 27 Mukla pre lende te perel o mas sar e chmara le prachoskri,
 ajci čiriklen sar e poši paš o moros.
- 28 Mukla len te perel maškar lengro taboris,
 pašal lengre stani.
- 29 Avke chale a mištes čalile;
 diña len oda, so peske žadinenas.
- 30 Ale angloda, medik chale savoro, so kamenas,
 a mek o chaben lende sas andro muj,
- 31 imar rozlabila e choli le Devleskri pre lende
 a murdarda le zorale
 the le terne muršen andral o Izrael.
- 32 On the avke krenas dureder o bini
 a na pačanas leskre zazrakenge.
- 33 Vašoda kerđa, hoj lengre dživesa te našlon sar balvaj,
 hoj lengre berša te skončinen andre bari dar.
- 34 Akor, sar len o Del marelas le meribnaha, rodenas les;
 visarenas pes ke leste pale a igen les rodenas.
- 35 Avelas lenge pre godi, hoj o Del hin lengri skala;
 hoj o Del o Nekbareder hin lengro Vikupitelis.
- 36 Ale le vuštenca les klaminenenas,
 la čibaha leske na phenenas o čačipen,
- 37 aňi peskre jilenca na sas paš leste,
 na ačhile pačivale leskra zmluvake.
- 38 Ale ov sas lačhejileskro,
 odmukelas e vina, na zničinelas len.
 Buterval lendar visarelas peskri choli,
 na mukelas pre lende cali peskri choli.
- 39 Na bisterđa, hoj on hine ča telos,
 balvajori, so predžal a na avel pale.
- 40 Keci pes leske ačhavenas pre pušta
 a krenas leske o pharipen pro zamukle thana!
- 41 Pale a pale pokušinenas le Devles,
 dukhavenas le Svetes le Izraeloskres.
- 42 Na leperenas peske pre leskro zoralo vast
 aňi pre oda džives, sar len ila avri lengre ñeprijateljistar,

- 43 pre oda džives, sar sikavelas peskre znameŋja andro Egipt
a sar kerelas o zazraki pre maŋa Coan.
- 44 Lengre paŋa prečerinda pro rat,
naŝti lendar pijenas.
- 45 Bičhađa pre lende pherdo hmizos, hoj len te danderen,
le žaben, hoj len te zničinen.
- 46 Lengro ulipen diŋa le kobilkenge
a lengro ovcje le malakre grajorenge.
- 47 Lengro viŋičis zničinda le krupenca
a o figovŋikos le legenca.
- 48 Pre lengro dobitkos bičhađa o brišind le krupenca
a pre lengre stadi o bleski.
- 49 Mukŋa pre lende peskri jagali choli,
e bari choli, so naŝti zaačhelas, o pharipen
the le meribnaskre aŋjelen.
- 50 Na ačhađa peskri choli,
na ochraŋinda lengro dživipen le meribnastar,
ale mukŋa len andre meribnaskri rana.
- 51 Andro Egipt murdarđa avri savoro ešebno,
le ešebne muršen andro stani le Chamoskre.
- 52 Ale peskre manušen iŋa avri sar bakroren,
lidžalas len sar stados pal e pušta.
- 53 Lidžalas len istones, na mušinde pes te daral,
no lengre ŋeprijatelen chaŋa o moros.
- 54 And a len paš peskri sveto phuv,
paš o verchos, savo zaila leskro čačo vast.
- 55 Le naroden tradŋa avri anglal lende,
e dedično phuv lenge merinda avri a rozdelinda;
le Izraeloskre kmeŋenge diŋa te bešel andre lengre khera.
- 56 Ale on pokušinenas a ačhavenas pes le Nekbareder Devleske;
na ačhenas leskre svedectvendar.
- 57 Visarde pes lestar a na sas leske pačivale sar the lengre dada;
bandile sar o lukos, pre savo pes naŝti te mukel.
- 58 Cholarenas les peskre uče thanenca
a le modlenca kerenas, hoj te žjarlinel.
- 59 O Del oda šunđa, cholisalila
a calkom odčhid a le Izrael.
- 60 Omukŋa o stanos andro Šilo,
oda than, kaj bešelas maškar o manuša.
- 61 Domukŋa lengre ŋeprijatelenge te zalel e archa,
savi sikavel pre leskri zor the šukariben.
- 62 Diŋa peskre manušen la šablake
a cholisalila pre peskre avrikidle manuša.
- 63 Lengre terne muršen chaŋa e jag
a lengre pačivale čhajenge na gilavenas o bijavutne gila.
- 64 Lengre rašaja mule la šablaha
a lengre vdovi na rovenas.
- 65 Ale palis o Raj uštila sar te andral o soviben,
sar o zoralo murš, so ačhila šmelo, bo piŋa but mol.
- 66 Marda peskre ŋeprijatelen
a zatradŋa len pale;

- kerda lenge ladž pro furt.
⁶⁷ Odčhida le Jozefoskro stanos,
na kidña peske avri le Efracimoskro kmeños,
⁶⁸ ale kidña peske avri o kmeños le Judaskro,
o verchos Sion, savo kamelas.
⁶⁹ Ode ačhađa peskro Chramos učes sar o ņebos,
sar e phuv, so zathoda pro furt.
⁷⁰ Kidña peske avri le David, peskre slugas,
a iľa les pašal o bakrane maštalňi,
⁷¹ kaj pes starinelas pal le dadeskre bakrore,
a diňa leske te lidžal sar pastjeris le Jakob, peskre manušen,
the le Izrael, peskro dedictvos.
⁷² A o David len lidžalas le žuže jileha,
lidžalas len le skušimen vasteha.

O Žalmos 79

- ¹ Le Asafoskro žalmos.
Devla, andre tiri phuv avle o narodi,
melarde tiro sveto Chramos
a rozburinde o Jeruzalem.
² O mule tela tire služobňikengre dine te chal le čiriklengre,
o tela tire verne manušengre le dzive džvirengre.
³ Lengro rat čhorenas avri sar paňi pašal o Jeruzalem
a na sas ko len te parunel.
⁴ Ačhilam pro asaben olenge, ko pašal amende bešen;
keren peske amendar pheras a asan amen avri.
⁵ Dži kana mek, RAJEJA? Aveha cholamen pro furt?
Dži kana labola tiri choli sar jag?
⁶ Čhiv avri tiri choli pro narodi,
save pes ke tu na pridžanen,
pro krališagi, save pes na modlinen ke tiro nav!
⁷ Se chanas le Jakob tele
a zničinenas leskre khera.
⁸ Ma rachin amenge e vina amare dadengri,
ale mi avel sig tiro jileskeriben paš amende,
bo šam calkom dži tele.
⁹ Pomožin amenge, Devla, Spasitelina amaro,
ker oda pre slava tire naveske!
Zachraňin amen a odmuk amenge amare bini
angle tiro nav!
¹⁰ Soske o narodi te phenen:
„Kaj hin lengro Del?“
Počin le narodenge angle amare jakha
vaš o avričhordo rat tire služobňikengro!
¹¹ Mi dodžal anglal tu o roviben le bertenošengro!
Tire zorale vasteha chraňin olen,
save hine odsudzimen pro meriben!
¹² Ole narodenge pašal amende, so tuke dophenenas,

visar pale eftavar buter, Rajeja!

- 13 Akor amen, tire manuša, o bakrore pal tiri maša,
 palikeraha tuke pro furt;
 lašaraha tire skutki
 andre savore pokoleňja!

O Žalmos 80

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Pro gilavipen: „O Ialije la zmluvakre.“
 Le Asafoskro žalmos.

2 Šun amen, pastjerina le Izraeloskro!

Tu, so lidžas le Jozef sar o stados
 a bešes upral o cherubi, sikav tut

3 anglo Efrajim, Benjamin the Menaše!

Presikav tiri zor
 a av amen te zachrañinel!

4 Visar amen pale ke tu, Devla!

Mi švicinel pre amende tiro muj,
 hoj te avas zachrañimen!

5 RAJEJA, Nekzoraleder Devla,

dži kana aveha cholamen pro modlitbi tire manušengre?

6 Dehas len te chal o apsa avke sar o maro;

diňal len te pijel o apsa andral e bari kuči.

7 Kerđal, hoj o narodi pašal amende pes te maren vaš amari phuv,

a amare ñeprijateľa peske amendar te keren pheras.

8 Visar amen pale ke tu, Nekzoraleder Devla!

Mi švicinel pre amende tiro muj,
 hoj te avas zachrañimen!

9 Iľal o viňičis avri andral o Egipt,

tradňal het avre naroden a sadzindal les.

10 Pripravindal leske e phuv,

mukla o koreňa
 a pherdžarda cali phuv;

11 peskre ciňoha učarda andre o verchi,

peskre konarenca o nekbareder cedri;

12 leskre konara barile dži o Baro moros

a o konarica dži o paňi Euftrat.

13 Soske phagerđal leskre muri,

hoj sako, ko pašal predžala,

peske te čhinel tele leskre hroznostar?

14 O dzivo balo andral o veš les obchal

a o dziva džviri lestar čalón.

15 Av pale ke amende, Nekzoraleder Devla!

Dikh tele andral o ñebos pre amende!

Starin tut pal kada viňičis,

16 pal kada kmeňos, savo sadzinda tiro čačo vast,

pal o čhavo, saves tuke barardaľ avri.

17 O viňičis čhinde tele a labarde les avri:

Dikh pre lende cholaha a zñičin len!

18 Liker tiro vast upral oda, kas tuke kidňal avri,

- upral o čhavo le manušeskro, saves tuke barardal avri,
 19 avke pes tutar na visaraha.
 Obdžidar amen a lašaraha tiro nav!
 20 Visar amen pale ke tu, RAJEJA, Nekzoraleder Devla!
 Mi švicinel pre amende tiro muj,
 hoj te avas zachrañimen!

O Žalmos 81

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Pal o gittit*. Le Asafoskro žalmos.
 2 Radisalón andro Del, ov hin amari zor!
 Zorales bararen le Jakoboskre Devles!
 3 Gilaven, bašaven pre čerkutka,
 zorales bašaven pre citara the pre harfa!
 4 Bašaven pro bakrane rohi pro nevo čhon
 the pro inepos, sar dičhol calo čhonoró.
 5 Bo kada hin o prikazis prekal o Izrael;
 o prikazañje le Jakoboskre Devlestar.
 6 Kada diña avri o Del le Jozefoske,
 sar marelas le Egipt.
 Šundóm te vakerele o hangos, so na džanas:
 7 „Iłom leske tele o pharipen pal o phike
 a andral o vasta thodóm tele o pharo košaris.
 8 Andro pharipen ke ma vičinehas a me tut zachrañindóm,
 andral o hermišagos man tuke diñóm anglal,
 paš o paña Meriba tut skušindóm avri.
 9 Šunen, manušale mire,
 sar tumenge dovakerav -
 te ča man šundalas, Izraelona!
 10 Našti lašares avre devles;
 našti bandos anglo cudzo del!
 11 Me som o RAJ, tiro Del,
 me tut iłom avri andral e egiptsko phuv.
 Phundrav tiro muj a me les pherdžarava!
 12 Ale mire manuša na ačhenas mire lavendar;
 o Izrael man na šunđa.
 13 Vašoda len mukłom te džal pal peskre zacata jile,
 hoj te keren oda, so kamenas.
 14 Oj, te ča man mire manuša šundehas,
 te ča phirdahas o Izrael pal mire droma,
 15 takoj domardomas lengre ñeprijatelen
 a mire vasteha gelomas pre ola, ko pre lende džan.
 16 Ola, ko našti avri ačhen le RAJES, bandilehas anglal leste
 a lengro trestos ačilahas pro furt.
 17 Ale le Izrael diñomas te chal e nekfeder pšeñica
 a čařardomas les le medoha andral e skala.“

* O Žalmos 81:1 Oda šaj el o lavutariko lav.

O Žalmos 82

- ¹ Le Asafoskro žalmos.
 O Del pes ačhada maškar o ņeboskro sudos,
 sudzinel maškar o „devla“:
² „Dži kana kamen te sudzinel načačipnaha
 a te likerel paš o nalače?
³ Zaačhen vaš o slaba the široti!
 Sikaven o čačipen le čore the trapimen manušengro!
⁴ Chrañinen le slabes the le čores,
 cirden les avri andral o vasta le nalače manušenge!
⁵ Tumen na džanen, aňi na ačaľon;
 phiren andro kalipen
 a savore zakladi la phuvakre razisaľon.
⁶ Me phendom: ‚San devla,
 savore san o čhave le Někbaredereskre.‘
⁷ Ale merena avke sar the aver manuša,
 perena tele avke sar savore aver vladci.“
⁸ Ušťi, Devla, sudzin e phuv!
 Se savore narodi hine tiro đedictvos!

O Žalmos 83

- ¹ E gili. Le Asafoskro žalmos.
² Ó, Devla, ma av čhit;
 ma av kašuko a ma ačh cicho!
³ Se dikh, tire ņeprijatela pes vzburinen;
 ola, ko tut našťi avri ačhen, hazden upre peskro šero.
⁴ Gondoliňen avri o nalače plani pre tire manuša,
 den pes radi pre ola, save hine tuke vzacna.
⁵ Phenen: „Aven, murdaras len avri, hoj te na ačhen narodoske,
 hoj pes imar šoha te na leperel pro nav le Izraeloskro!“
⁶ Jekhetane pes dovakerenas,
 a kerde maškar peste e zmluva pre tute –
⁷ o Edom the o Izmaeliti,
 o Moab the o Hagarijčana;
⁸ o manuša andral o Gebal, o Amnon the o Amalek,
 o Filišfinci the o manuša andral o Tir.
⁹ Pridine pes ke lende the o Asirčana,
 hoj te zoraľaren le Lotoskre čhaven.
¹⁰ Ker lenca avke sar le Midijanoħa,
 avke sar le Siseraha the le Jabinoha paš o paňi Kišon,
¹¹ sar sas zňičimen paš o En-Dor
 a ačhile hnojoske pre phuv.
¹² Ker lengre rajenca avke, sar kerdal le Oreboħa the le Zeeboħa,
 ker savore lengre vodcenca sar le Zebachoħa the le Calmunoha,
¹³ save peske phende:
 „Zalaha o maľi le Devleskre.“
¹⁴ Devla miro, ker lenca sar le prachoħa, so hino rozphurdlo,

- sar le phuseha andre balvaj.
 15 Sar e jag zlabarel o veš,
 sar o plameňis chal tele o verchi,
 16 avke pal lende dža tira burkaha
 a darav len avri tira zoraľa balvajaha!
 17 Učhar andre lengre muja ladžaha, RAJEJA,
 hoj te roden tiro nav.
 18 Mi aven furt andre ladž the andre dar;
 mi lolon avri ladžatar a mi našlon!
 19 Mi džanen, hoj tu, kaske hin o nav RAJ,
 sal nekbareder pre cali phuv!

O Žalmos 84

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Pal o gittit*. Le Korachengro žalmos.
 2 Savo šukar hin oda than, kaj bešes,
 ó, Nekzoraleder RAJEJA!
 3 Miri duša pes igen cirdel
 pal o dvori le RAJESKRE Khereskre;
 miro jilo the miro telos gilaven
 a radisaľon le džide Devlestar.
 4 Se the o vrbcos peske arakhel o kher
 a e lastovička o hñizdos,
 kaj la hin lakre cikne paš tire oltara,
 ó, Nekzoraleder RAJEJA,
 Kraľina miro the Devla miro.
 5 Bachtale hine ola, ko bešen andre tiro kher
 a furt tut lašaren.
 6 Bachtale hine ola, ko hine zorale tutar;
 ko le jileha kamen te džal andro Sion.
 7 Sar predžan prekal e avrišuki dolina,
 čerinen la pro than le prameňengro,
 the o jesuno brišind la učharel andro požehnaňje.
 8 Džan andral jekh zor andre aver,
 hoj pes te sikaven anglo Del pro verchos Sion.
 9 RAJEJA, Nekzoraleder Devla, šun miro mangipen,
 visar tiro kan, Devla le Jakoboskro!
 10 Devla, dikh pre amaro kralis, pre amaro šfitos,
 dikh pro muj oleskro, kas pomazindaľ!
 11 Feder hin jekh džives andre tiro kher,
 sar ezeros avrether!
 Radeder ačhava pro prahos andro kher mire Devleskro,
 sar hoj te bešav andro stani le nalače manušengre.
 12 Bo o RAJ, o Del, hin o kham the o šfitos;
 o RAJ presikavel o jileskeriben the e pačiv;
 na odphenel o lačhipen olenge,
 kaskro dživipen hino žužo.

* O Žalmos 84:1 Oda šaj el o lavutariko lav.

13 Nekzoraleder RAJEJA, bachtalo hin o manuš,
savo pes mukel pre tu!

O Žalmos 85

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Korachengro žalmos.

2 RAJEJA, presikađal tiro lačhipen tira phuvake,
požehñindal pale le Jakob.

3 Odmukłal o naláčhipen tire manušenge
a učardał andre savore lengre bini.

4 Preačhiłal pre lende te el chołamen
a visardał lendar tiri bari chołi.

5 An amen pale ke tu, Devla, Spasiťelina amaro,
a visar amendar tiri ruš!

6 Kames pre amende te chal chołi furt?
Kames, hoj te predžal tiri chołi pre savore pokoleñja?

7 Či amen pale na obdžidareha,
hoj tire manuša te radisałon andre tu?

8 RAJEJA, sikav amenge tiro verno kamiben
a de amen tiro spaseñje!

9 Šunava, so vakereł o Del, o RAJ,
bo ov vakereł pal o smirom prekal peskre manuša,
peskre pačivale služobñika,
te na visałon pale ko diliñipena.

10 Čačes ola, ko pes lestar daran, ena maj zachrañimen,
hoj pes leskri slava pale te sikavel andre amari phuv!

11 O verno kamiben the o čačipen pes arakhena;
o spravodlišagos the o smirom pes čumidena.

12 E vernost barola andral e phuv,
o spravodlišagos dikhela tele andral o ñebos.

13 O RAJ dela peskro požehnañje
a amari phuv anela peskro ulipen.

14 Predenašela les o spravodlišagos
a pripravinela leske o drom.

O Žalmos 86

1 Le Davidoskri modlitba.

RAJEJA, prithov tiro kan a odphen mange,
bo šom čoro a slabo.

2 Ochrañin man, bo som tuke oddino cale jileha.
Pomožin tire služobñikoske,
se tu sal miro Del, me man mukav pre tu!

3 Av ke ma jileskro, RAJEJA,
se calo džives vičinav ke tute!

4 Ker o radišagos andro dživipen tire služobñikoske,
bo pre tute man mukav, RAJEJA.

5 Bo tu, RAJEJA, odmukes a sal lačo,
hin tut pherdo kamiben ke ola, ko pre tute vičinen.

- 6 RAJEJA, visar tiro kan ke miri modlitba,
šun miro mangipnaskro hangos!
- 7 Sar man hin pharipen, vičinav ke tu,
bo tu mange odphenes.
- 8 Nane ņiko maškar o devla ajso sar tu, RAJEJA,
aŋi našti keren oda, so tu kerdal.
- 9 Savore narodi, saven stvorindal,
avena te bandol anglal tu, RAJEJA,
a dena e slava tire naveske.
- 10 Tu sal baro a keres bare zazraki;
ča tu jekh sal Del.
- 11 Sikav man, RAJEJA, tiro drom
a dživava pal tiro čačipen.
De, hoj calo miro jilo te daral tire navestar.
- 12 Palikerava tuke, Adonaj, Devla miro, andral calo jilo
a furt bararava tiro nav.
- 13 Baro hin tiro verno kamiben ke ma,
cirdŋal man avri dži andral o nekteluneder than le mulengro.
- 14 Devla, ačhade pes pre ma o sprosta manuša, save tutar na daran;
e maribnaskri partija man kamen te murdarel.
- 15 Ale tu, Rajeja, sal lačo Del a jileskro,
poloko andre choŋi,
pherdo le verne kamibnaha the čačipnaha.
- 16 Visar tut ke ma a av ke ma jileskro;
de tire služobňikos zor,
zachraňin le čhas tira služobňičkacro!
- 17 RAJEJA, ker vareso, hoj mange te sikaves tiro lačhipen,
hoj pes te ladžan ola, ko mange na žičinen,
sar dikhena, hoj tu mange pomožines
a pošešines man.

O Žalmos 87

- 1 Le Korachengro žalmos. E gili.
O RAJ ačhada peskro foros pro sveto verchos.
2 O RAJ kamel buter o brani le Sionoskre
sar savore khera le Jakoboskre.
- 3 Bare šukar lava pal tu vakeren,
forona le Devleskro!
- 4 Maškar ola, ko man prindžaren, rachinava le Egipt^{*}, le Babilon,
le Tir, le Kuš the le Filištincen.
Pal lende pes vakerela: „Kade ulile.“
- 5 Pal o Sion pes phenela:
„Kada the koda uliŋa kode
a korkoro o Nekbareder oda foros zoraŋarda.“
- 6 Sar o RAJ zapisinela le naroden, phenela: „Kada uliŋa andro Sion.“

* O Žalmos 87:4 E hebrejiko čhib: le Rahab

⁷ A khelena a gilavena:
„Andre tu hin savore prameña, khatar aven mire požehnañja.“

O Žalmos 88

¹ E gili. Le Korachengro žalmos. Oleske, ko lidžal o bašaviben pro gilavipen. Pal o machalat leannot*. O maskil† le Hemanoskro le Ezrachitaskro.

² RAJA, Devla, Spasitelina miro,
dživese ke tute vičinav,
rači avav ke tute.

³ Mi džal miri modlitba dži paš tu;
visar tiro kan pre miro roviben!

⁴ Miri duša hiñi pherdžardī le trapišagoha,
miro dživipen hin imar dži paš o Šeol.

⁵ Som rachimen maškar ola,
ko džan tele andro hrobos;
som sar murš bi e zor.

⁶ Som čhido maškar o mule,
maškar o murdarde, save pašlon andro hrobos,
pre save tuke imar na lepereha,
save hine avricirdle andral tiro vast.

⁷ Čhidāl man tele andre nekbareder jama,
andre nekkaleder chev.

⁸ Bešla pre ma tiri choli,
začhidāl man tire vlnenca.

⁹ Ilal mange mire lače prijatelen;
kerdal, hoj lenge te džungľuvav.
Phandlo som andre a našti man dochudav avri;

¹⁰ o jakha mange slabisałon le pharipnastar.

RAJEJA, sako džives ke tu vičinav,
mire vasta ke tu nacirdav.

¹¹ Či kereha o zazraki prekal o mule?
Či uštena o mule, hoj tut te lašaren?

¹² Vakerel pes andro hrobos pal tiro verno kamiben
a andro than le meribnaskro‡ pal tiri vernost?

¹³ Džanel pes andro kalipen pal tire zazraki?
Džanel pes pal tiro spravodlišagos andre phuv,
kaj hine o manuša, pre save pes bisterda?

¹⁴ Ale me vičinav ke tute, RAJEJA,
hoj mange te pomožines;
sig tosara miri modlitba džal ke tu.

¹⁵ Soske man odčhives, RAJEJA?
Soske mange garuves tiro muj?

¹⁶ Ternipnastar cerpinav

* O Žalmos 88:1 Oda šaj el o lavutariko lav. † O Žalmos 88:1 Oda šaj el: godaver sikaviben ‡ O Žalmos 88:12 E hebrejiko čhib: Abaddon

- a som pašes paš o meriben;
 bo zlidžav tire phare tresti
 a imar na džanav aňi so te kerel.
 17 Tiri bari choli pregela prekal ma;
 tire strašna rani maň zničinde.
 18 Začhiven man sako džives sar e potopa
 a rozthoven pes pašal ma pal dojekh sera.
 19 Ilal mandar savore prijateľen the suseden;
 o kalipen ačhila miro nekpašeder kamaratos.

O Žalmos 89

- 1 O maskil* le Etanoskro le Ezrachitaskro.
 2 RAJEJA, furt gilavava pal tiro verno kamiben!
 Vakerava pal tiri vernost pokoleňje pro pokoleňje.
 3 Phendom: „Tiro verno kamiben hino ačhado pro furt,
 tiri vernost likerel zorales sar o ňebos.“
 4 O RAJ phenda:
 „Phandlom e zmluva mire manušeha, saves mange kidňom avri;
 ilom vera le Davidoske, mire služobňikoske:
 5 ‚Tiro potomkos ela kralis pro furt;
 ačhavava tiro tronos pre savore pokoleňja.‘ “
 6 O ňebos lašarel tire zazraki, RAJEJA,
 a tiri vernost bararen tire sveta, sar hine jekhetane.
 7 Bo ko andro ňebos hino ajso sar tu, RAJEJA?
 A ko hin sar o RAJ maškar o ňeboskre bitosti?
 8 O aňjela andro ňebos tut den bari pačiv, Devla.
 Sal bareder the užasneder savorendar, ko hine pašal tu.
 9 RAJEJA, Nekbareder Devla, ko hin ajso zoralo sar tu?
 RAJEJA, verno sal andre savoreste.
 10 Tu lidžas o burki pro moros
 a leskre bare vlni thoves tele.
 11 Tu predemađal a rozpučindaľ le Rahab†;
 tire zorale vasteha roztradňal tire ňeprijateľen.
 12 Tiro hin o ňebos, tiri hiňi e phuv;
 kerdal o svetos a savoro, so upre hin.
 13 Tu stvorindaľ o severos the o juhos,
 o verchi Tabor the Chermon radisaľon tire navestar.
 14 Tiro ramenos hino zoralo,
 tiro vast hino zoralo,
 tiro čačo vast hino uprehazdlo.
 15 O spravodlišagos the o pravos hin o zaklados tire tronoske;
 o verno kamiben the e vernost džan anglal tute.
 16 Bachtale hine o manuša, save džanen te radisaľol andre tute;
 ola, ko phiren andro švetlos andre tiri pritomnost, RAJEJA.
 17 Tire navestar radisaľon calo džives
 a andre tiro spravodlišagos ačhen,
 18 bo tu sal lengri slava the zor
 a tire lačhipnaha barol amari zor.

* O Žalmos 89:1 Oda šaj el: godaver sikaviben † O Žalmos 89:11 E obluda, so dživelas andro moros.

- 19 Amari ochrana avel le RAJESTAR,
o Sveto le Izraeloskro amen diňa kralis[‡].
- 20 Varekana andro videňje kavke prevakerďal ke tire pačivale manuša:
„Pomožindom le zorale muršeske
a hazdňom upre oles, kas mange kidňom avri le manušendar.
- 21 Arakhľom mire služobňikos le David,
pomazindom les mire svete olejoha.
- 22 Zorales les ľikerela miro vast
a zoralarela les miro ramenosa.
- 23 O ňeprijateľis les na domarela
a o ňalačo manuš les na zaleľa.
- 24 Rozpučinava angle leste leskre ňeprijateľen,
domarava olen, ko les našti avri ačhen.
- 25 Miri vernost the o verno kamiben ena leha;
andre miro nav leske dava furt te zvitazinel.
- 26 Thovava leskro vast pro moros
a leskro čačo vast pro bare paňa.
- 27 Palis ke ma kavke vičinela: ‚Tu sal miro Dad,
miro Del, miri Skala, miro Spasiteľis.‘
- 28 Kerava lestar miro ešebno čhavo,
ela nekbareder savore kralendar pre phuv.
- 29 Miro verno kamiben leske furt presikavava,
verňe leha dolľikerava miri zmluva.
- 30 Leskro potomstvos zathovava pro furt,
leskro tronos ľikerela, medik ela o ňebos.
- 31 Te leskre čhave omukena miro zakonos
te na dživena pal miro pravos,
- 32 te na šunena mire prikazaňja
a te na dolľikerena mire prikazi,
- 33 marava len la pacaha vaš lengri vzbura
a le ranenca vaš lengri vina.
- 34 Ale miro verno kamiben lestar na lava
a miri vernost na zradzinava;
- 35 na prephagava miri zmluva
a na čerinava miro lav.
- 36 Jekhvar a pro furt ilom vera pre miro sveto nav,
hoj šoha na sklaminava le David.
- 37 Leskro potomstvos ačhela pro furt,
leskro tronos ľikerela angle mande ajci sar o kham.
- 38 Ačhela zorales pro furt avke sar o čhonoro,
o verno švedkos pro ňebos.“
- 39 Ale tu les tradňal tutar het a odčhidľal,
salas igen cholamen pre tiro pomazimen.
- 40 E zmluva tire služobňikoha prephagľal
a leskri kraliko koruna čhidľal andre phuv.
- 41 Rozburindal savore leskre muri,
leskre hradbendar kerďal kopa šmeci.
- 42 Občorarenas les savore, so džanas pašal,

‡ O Žalmos 89:19 E hebrejiko čhib: Amaro štitos hin le RAJESKRO, amaro kralis hin le Izraeloskre Sveteskro.

- hino pro asaben peskre susedenge.
- 43 Olenge, ko pre leste džanas, diňal te zvitazinel;
kerdal o radišagos savore leskre ñeprijatelenge.
- 44 Tupisardal leskri šabla
a na domuklal, hoj te obačhel andro mariben.
- 45 Ilal leske e slava,
leskre tronoha demađal andre phuv.
- 46 Charňardal leskre terne dživesa;
urdal les andre ladž.
- 47 Mek dži kana, RAJEJA?
Garuveha tut pro furt?
Dži kana labola tiri cholì sar jag?
- 48 Ma bister, savo charno hin miro džživipen!
Savore manušen stvorindal pre oda, hoj te meren.
- 49 Savo manuš džživel a šoha na merel?
Ko pes šaj lel avri andral e zor le hroboskri?
- 50 Rajeja, kaj hin tiro baro kamiben, so sas?
Kaj o lava, so diňal le David andre tiri vernost?
- 51 Rajeja, dikh, sar poňižinen tire sluhen!
Andro jilo hordinav o dopheñiben le narodendar,
- 52 saveha tire ñeprijateľa, RAJEJA,
keren ladž tire pomazimen kraliske všadzík, kaj džal.
- 53 Mi džal e chvala le RAJESKE pro furt!
Amen. Amen.

O štarto zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 90

- 1 O mangipen le Mojžišoskro, le Devleskre muršeskro.
Rajeja, salas amenge sar kher
pokoleňje pro pokoleňje.
- 2 Tu salas sigeder, sar sas stvorimen o verchi,
sigeder, sar kerdal calo svetos,
čirlastar salas a furt aveha Del.
- 3 Le manušestar keres pale prachos;
phenes: „Ačhen pale prachoske, manušale!“
- 4 Se ezeros berša hin andre tire jakha
sar idžeskro džives, so sig pregela,
sar jekh ora rači.
- 5 Jekhvareste našluvas sar pal e potopa,
našluvas sar o suno, sar e nevi čar, so barol tosara:
- 6 Tosara rozkvitñinel a barol,
rači šučol avri a merel.
- 7 Tira cholatar meras
a igen pređaras, sar cholisaľos.
- 8 Amare nalačhipena rozkeres anglal tu,
amare garude bini andro švetlos tire mujeskro.

- 9 Savore amare dživesa našlon andre tiri cholí,
amare berša amenge predžan sig sar o dichos.
- 10 Amaro dživipen likerel eftavardeš berš,
ochtovardeš, te hin vareko zoraleder;
ale the o nekfeder berša hin ča pherdo dukh the pharipen,
bo predžan sig a amen lecinas het.
- 11 Ale ko prindžanel tiri zoralí cholí?
Tiri bari cholí anel le manušenge dar.
- 12 Sikav amen te rachinel amare dživesa,
hoj te dživas gođaha.
- 13 Visar tut pale ke amende, RAJEJA!
Mek keci?
Av jileskro ke tire sluhi!
- 14 Pherar amen tosara tire verne kamibnaha,
hoj te radisaluvás a te thovas baripen sako džives.
- 15 De amen ajci dživesa radišagos,
keci sas pharipen;
ajci berša, keci cerpindam.
- 16 Sikav tire skutki pre tire sluhi;
tiro baro šukariben pre lengre čhave.
- 17 O lačhipen le Rajeskro, amare Devleskro, mi el upral amende!
Požehñin e buči amare vastengri,
he, požehñin e buči amare vastengri!

O Žalmos 91

- 1 Oda, ko pes garuvel paš o Nekbareder,
peske odpočovinela andro ciños paš o Nekzoraleder.
- 2 Phenava le RAJESKE:
„Paš tute man denašav te garuvel, tu sal miro hrados,
miro Del pre savo man mukav.“
- 3 Ov tut zachrañinela andral e pasca le lovcoskri
the andral o meribnaskro nasvalíben.
- 4 Učharelá tut peskre porenca,
tel leskre kridli arakheha o than pro garuđipen,
leskri vernosť hin tiro šfítos the tiri ochrana.
- 5 Na daraha tut le nalačhipnastar, so avel rači;
aňi le šipostar, so lecinel dživese;
- 6 aňi la ranatar, so demel andro kalípen;
aňi le meribnaskre nasvalíbnastar, so murdarel pro dilos.
- 7 Ezera šaj peren paš tute
a deš ezera paš tiro čačo vast,
ale tutar pes oda na chudela.
- 8 He, tu dikheha pre tire jakha,
dikheha, sar hine marde o nalače manuša.
- 9 Bo garuđal tut andro RAJ,
a paš o Nekbareder tuke kerđal o kher.
- 10 Ňič nalačo pes tuke na ačhela,
ňisavi pohroma ke tiro stanos na avela.
- 11 Bo prikazinela peskre aňjelenge pal tu,

- hoj tut te chrañinen pre savore tire droma.
 12 On tut chudena pro vasta,
 hoj te na demes o pindro pro bar.
 13 Uštareha pro levos the pre zmija;
 pro terno levos the pro sap.
 14 O RAJ phenel: „Lava les avri, bo man kamel.
 Ochrañinava les, bo prindžarel miro nav.
 15 Sar ke ma vičinela, odphenava leske.
 Avava leha andro pharipen,
 zachrañinava les a dava les pačiv.
 16 Odmeñinava les bare džživipnaha,
 sikavava leske miro spaseñje.“

O Žalmos 92

- 1 O žalmos. E gili pro šabat.
 2 Mištes hin te lašarel le RAJES
 a te gilavel tire naveske, ó Nekkbareder Devla.
 3 Mištes hin tosara te vakerel pal tiro verno kamiben
 a rači pal tiri vernost.
 4 Mištes hin tuke te gilavel a te bašavel
 pre dešehurengri citara the pre harfa.
 5 Diñal man radišagos, RAJEJA, tire skutkendar,
 khelav mange upral oda, so kerdal tire vastenca.
 6 Save bare hine tire skutki, RAJEJA!
 Save bare tire gondolišagi!
 7 O nagodaver manuš oda na džanel
 a o dilino oda na ačalol.
 8 Kajte o nalače manuša baron sar čar
 a savore bitanga kvitñisałon,
 the avke ena zničimen pro večno meriben.
 9 Ale tu, RAJEJA,
 kralines upral savoreste pro furt.
 10 Se dikh, RAJEJA, tire ñeprijateła!
 Se dikh, tire ñeprijateła našłona!
 Savore, ko keren o nalačhipen, pes rozdenašena.
 11 Ale miro rohos hazdñal upre sar o rohos le dzive bikoskro!
 Pomazindal man le šviže olejoha!
 12 Mire jakha dikhle, sar pele ola,
 ko pre ma uštenas;
 mire kana šunde e skaza le nalačhengri,
 so pre ma džanas.
 13 O čačipnaskre kvitñisałona sar e palma,
 barona sar o cedros andro Libanon.
 14 Ola, ko hine sadzimen andro kher le RAJESKRO,
 kvitñisałona andro Chramos amare Devleskro.
 15 Mek the akor, sar len ela šiva bala, anena ovocje;
 ačhena šviža the zelena.

16 A vakerena: „O RAJ hino spravodlivo,
hino miri Skala a andre leste nane nisavo nalačhipen.“

O Žalmos 93

- 1 O RAJ kralinel, urđa pre peste o šukariben;
o RAJ pes urđa a phandľa pašal peste e zor.
He, o svetos zathoda zorales, na čhalavela pes.
- 2 Tiro tronos hino zathodo imar čirlastar,
tu salas furt.
- 3 O paňa pes hazdle upre, RAJEJA,
o paňa hazdle upre peskro hangos,
hazdle peskre vlňi a hučinen.
- 4 Zoraleder sar e vika le bare paňengri,
zoraleder sar o bare vlňi le moroskre,
hin o RAJ pro ňebos.
- 5 Tire zakoni pes šoha na čerinen,
tiro chramos, RAJEJA, hino sveto pro furt.

O Žalmos 94

- 1 Devla la pomstakro, RAJEJA,
Devla la pomstakro, sikav tiri choľi!
- 2 Ušťi, Sudcona la phuvakro!
Visar pale le barikanenge, so peske zaslužinen!
- 3 Dži kana mek, RAJEJA?
Dži kana raďisalona o nalače?
- 4 Vakeren namištes a sprostones;
lašaren pes savore bitanga.
- 5 Phiren pal tire manuša, RAJEJA,
dukhaven tiro dedictvos.
- 6 Murdaren le vdoven the le cudzincen,
murdaren le široten.
- 7 Phenen: „O RAJ oda na dikhel;
le Jakoboskro Del olestar na džanel.“
- 8 Aven godaver, tumen diline manušale!
Tumen nagodaver, kana chudena godi?
- 9 Či oda, ko stvorinda o kan, na šunel?
Či oda, ko kerďa e jakh, na dikhel?
- 10 Či oda, ko karhinel o narodi, na marel?
Či oda, ko sikavel le manušes, na achalol?
- 11 O RAJ džanel, so o manuš gondolinel,
džanel, hoj le manušengre gondolišagi nane pre nisoste.
- 12 Bachtalo hin oda, kas tu, RAJEJA, barares avri,
kas tu sikaves tiro zakonos,
- 13 hoj leske te des te odpočovinel le nalače dživesendar,
medik pes le nalače manušeske kopalinel e chev.
- 14 Se o RAJ na odčhivela peskre manušen,

- na omukela peskro dēdictvos.
- 15 O spravodlišagos ela pale pro sudos
a savore spravodliva pal oda džana.
- 16 Ko vaš ma rušela anglo nalačhe?
Ko vaš ma zaačhela anglo bitanga?
- 17 Te mange na pomožindahas o RAJ,
imar ulomas ode, kaj hin večne cichones.
- 18 Sar phendom: „Poddžal mange o pindro,“
tiro verno kamiben mange pomožinda, RAJEJA.
- 19 Sar man hin but starišagos andro jilo,
tu man pofešines a des radišagos.
- 20 Či šaj tut zdžas le nalačhe vladarenca,
so le nalačhe zakonenca dukhaven le manušen?
- 21 Sthoven pes a džan pro dživipen le spravodlivoneske;
odsudžinen le ņevinnones pro meriben.
- 22 Ale o RAJ hin miro zoralo hrados;
miro Del hin e skala, andre savi man garuvav.
- 23 Ov lenge visarela pale vaš lengre bini
a zničinela len vaš lengro nalačhipen;
o RAJ, amaro Del, len zničinela!

O Žalmos 95

- 1 Aven, gilavas radišagostar le RAJESKE,
zorales bararas e Skala amara zachranakri!
- 2 Aven, avas anglal leste le palikeribnaha!
Gilavas leske o radišagoskre chvali!
- 3 Bo o RAJ hino baro Del,
baro Kralis upral savore devla.
- 4 Andre leskre vasta hin o hlbini la phuvakre,
o štiti pro verchi hine leskre.
- 5 Leskro hin o moros, ov les kerđa
a peskre vastenca forminda e šuki phuv.
- 6 Aven, bandúvas angle leste andre chvala!
Aven džas pro khoča anglo RAJ, amaro Stvoritelis!
- 7 Se ov hino amaro Del
a amen sam o manuša pal leskri maľa,
o bakrore, saven lidžal leskro vast.
- Adadžives, te šundanas leskro hangos:
- 8 „Ma phanden andre tumare jile sar andre Meriba,
sar pre pušta oda džives paš e Massa,
- 9 akor sar man tumare dada pokušinas
a skušinas, kajte dikhle mire skutki.
- 10 Saranda berš man cholaravas kale manušenca
a phendom: ‚Furt hine le jileha avrether a mire droma na
prindžaren.‘
- 11 Vašoda andre cholli diňom lav:

„Čačes na džana andre miro odpočinkos!“ “

O Žalmos 96

- 1 Gilaven le RAJESKE nevi giľi!
Gilav le RAJESKE, caľi phuv!
  - 2 Gilaven le RAJESKE, lašaren leskro nav,
sako džives vakeren pal leskro spaseňje!
  - 3 Vakeren le narodenge pal leskri slava,
pal leskre zazraki savore manušenge.
  - 4 Bo o RAJ hino baro a hodno savora chvalake,
lestar kampil te daral buter sar savore devlendar.
  - 5 Bo savore devla andral aver narodi hine ča modli,
ale o RAJ stvorinda o ňebos.
  - 6 O baro šukariben the e slava hine anglal leste,
leskro Sveto than hino zoralo the igen šukar.
  - 7 Den le RAJESKE, savore manušale pre phuv,
den le RAJESKE e slava the e zor!
  - 8 Den le RAJESKE e slava hodno leskre naveske!
Anen e obeta a aven andre leskro Chramos!
  - 9 Bandon tele anglo RAJ, angle leskro sveto šukariben!
Izdra lestar, caľi phuv!
  - 10 Vakeren maškar o narodi: „O RAJ kralinel!“
E phuv hiňi zorales zathodi, na čhalavela pes!
Ov sudzinel le manušen čačipnaha.
  - 11 O ňebos mi radisaľol a e phuv mi thovel baripen!
Mi šundol zorales o moros the savoro, so andre hin!
  - 12 Mi oslavinel e maľa the savoro, so upre hin!
Savore stromi andro veš mi gilaven radišagostar.
  - 13 Mi gilaven anglo RAJ, bo avel,
bo avel te sudzinel e phuv!
- Ov sudzinela spravodlišagoha o svetos
a o narodi peskre čačipnaha.

O Žalmos 97

- 1 O RAJ kralinel! Mi radisaľol e phuv,
mi thoven baripen but ostrovi!
- 2 O chmari the e bari molha hin pašal leste,
o spravodlišagos the o sudos hine o zaklados leskre tronoskro.
- 3 Anglal leste džal e jag
a zlabarel pašal leste savoren, ko pre leste džan.
- 4 Leskre bleskendar hin o švetlos pre calo svetos;
e phuv oda dikhel a izdral.
- 5 O verchi rozdžan sar e momeli anglo RAJ,
anglo Raj cale svetoskro.
- 6 O ňebos vakereľ pal leskro spravodlišagos
a savore narodi dikhen leskri slava.
- 7 Ladžala pes sako, ko služinel le modlence

a lašarel pes peskre devlorenca.
Bandon anglal leste, savore devlale!

- 8 O Sion oda šunel a radisałol,
o judska fori* thoven baripen
andre tire sudi, RAJEJA.
9 Bo tu, RAJEJA, sal nekbareder pre cali phuv,
tu sal but bareder savore devlendar.
10 Tumen, ko kamen le RAJES, ma kamen o nalačhipen!
Bo ov chrañinel o dživipen peskre verne manušenge
a cirdel len avri andral e zor le nalačhengri.
11 E žatva le švetloskri avel avri prekal o spravodljivo
a o radišagos oleske, ko hino čačo andro jilo.
12 Tumen spravodliva, radisałon andro RAJ
a lašaren leskro sveto nav!

O Žalmos 98

- 1 Žalmos.
Gilaven le RAJESKE nevi gili,
bo kerđa o zazraki.
Leskro čačo vast the leskro sveto valos
leske ande o viťazstvo.
2 O RAJ diña te džanel le narodenge peskro spaseñje
a sikađa lenge peskro spravodlišagos.
3 Leperđa peske pre peskro verno kamiben
a pre peskri vernost ko Izrael;
savore agora la phuvakre
dikhle o spaseñje amare Devleskro.
4 Gilaven radišagoha le RAJESKE, cali phuv!
Chuden te radisałol a te gilavel!
5 Gilaven le RAJESKE la harfaha,
mi šundol o gilavipen la harfaha!
6 Phurden pro trubi the pro bakrane rohi!
Vičinen radišagoha anglo RAJ, anglo Kralis!
7 Mi hučinel o moros the savoro, so andre hin,
o svetos a the ola, ko andre bešen!
8 O paña mi tapčinen le vastenca;
o verchi mi gilaven jekhetane radišagoha.
9 Mi gilaven anglo RAJ, bo avel te sudzinel e phuv.
Ov sudzanela čačipnaha o svetos
a le manušen spravodlišagoha.

O Žalmos 99

- 1 O RAJ kralinel!
O narodi izdran.
Bešel pro tronos upral o cherubi;
mi razisałol e phuv.
2 Baro hin o RAJ pro Sion;

* O Žalmos 97:8 E hebrejiko čhib: čhaja

- bareder savore narodendar.
³ Mi lašaren tiro baro the užasno nav,
 bo hino sveto!
⁴ O Kralis hino zoralo, kamel o čačipen pro sudos.
 Tu zathodal o spravodlišagos,
 kerdal oda, so hin čačo the lačo andro Jakob.
⁵ Bararen le RAJES, amare Devles!
 Bandon tele paš leskre pindre*!
 Ov hino sveto!
- ⁶ O Mojžiš the o Aron sas leskre rašaja,
 o Samuel jekh olendar, ko pes ke leste modlīnenas.
 On pes modlīnenas ko RAJ a ov lenge odphenelas.
⁷ Vakerelas ke lende andral o slupos la chmarakro;
 dolikerenas leskre zakoni the o prikazi, so len diňa.
- ⁸ RAJEJA, Devla amaro, tu len šunehas avri;
 Devla, tu lenge odmukehas,
 ale vaš lengro nalačhipen len the marehas.
⁹ Bararen le RAJES, amare Devles!
 Lašaren les pre leskro sveto verchos,
 bo o RAJ, amaro Del, hino sveto.

O Žalmos 100

- ¹ O palikeribnaskro žalmos.
 Gilaven radišagoha le RAJESKE, cali phuv!
² Služinen le RAJESKE radišagoha!
 Aven anglal leste le radišagoskre gilenca!
³ Achalon, hoj o RAJ hino Del!
 Ov amen stvorinda, leskre sam;
 amen sam leskre manuša,
 o bakrore pre leskri mala.
- ⁴ Aven andre leskre brani le palikeribnaha,
 andre leskre dvori la chvalaha!
 Palikeren leske a lašaren leskro nav!
⁵ Bo o RAJ hino lačo;
 leskro verno kamiben likerel pro furt
 a leskri vernost predžal pal jekh pokoleňje pre aver.

O Žalmos 101

- ¹ Le Davidoskro žalmos.
 Pal tiro kamiben the spravodlišagos
 kamav te gilavel,
 tut kamav te lašarel, RAJEJA!
² Dav mange pozoris,
 hoj te phirav pal o dokonalo drom.
 Kana aveha ke ma?
 Andre miro kher dživava žuže jileha.
³ Na dikhava le jakhenca pre ņisavo nalačhipen.

* O Žalmos 99:5 E hebrejiko čhib: o stolkocis pro pindre le kraliskre

Našti avri ačhav oda,
so keren ola, ko pes visaren le Devlestar.

Na ela man lenca nič!

⁴ Mi aven dur o previsarde veci mire jilestar;
pal o nalačo na kamav aňi te džanel.

⁵ Ko počoral vakerel namištes pal aver dženo,
oleske phandava o muj.

Kas hin barikane jakha a ko pes lidžal upre,
oles paš ma na zlidžava.

⁶ Mire jakha dikhena pro verna pre phuv
a domukava lenge te bešel manca.

Ko phirel žužes,
oda mange služinela.

⁷ Andre miro kher na bešela ņiko,
ko avrenca thovel avri;

paš ma na obačhela ņisavo klamaris.

⁸ Sako tosara ničinava
savore nalače manušen andre phuv.

Tradava avri savoren, ko keren o nalačhipen,
andral o foros le RAJESKRO.

O Žalmos 102

¹ E modlitba le strapimen manušeskri, sar hino andro pharipen a phenel le RAJESKE, so les dukhal.

² RAJEJA, šun avri miri modlitba;
mi džal miro mangipen ke tute!

³ Ma garuv tiro muj angle ma,
sar som andro pharipen!

Visar tiro kan ke ma;
sar ke tu vičinav, sig mange odphen!

⁴ Se mire dživesa našlon sar thuv;
o kokala mange labon sar angara.

⁵ Miro jilo hino avrišuko sar e šuki čar;
bisterav imar te chal the o maro.

⁶ La dukhatar, so ajci rovav,
ščučilom avri pro kokalos.

⁷ Dičhuvav avri sar e sova pre pušta;
sar o kuvikos pro rozburimen thana.

⁸ Na sovav nič, som
sar čiriklo korkoro pro pados.

⁹ Calo dživese mange mire ņeprijateľa keren ladž;
ola, ko mandar asan, len miro nav paš o košiben.

¹⁰ Se o prachos andral o bov chav sar o maro,
o pijiben mange mišinav le apsenca

¹¹ angle tiri bari cholī,
bo tu man hazdľal a čhidľal het.

¹² Mire dživesa našlon sar račakro ciňos;
ščučuvav avri sar čar.

- 13 Ale tu, RAJEJA, bešes pro tronos pro furt,
pre tute pes na bisterela andre nisavo pokoleņje.
- 14 Tu ušteha upre a ela tuke pharo vaš o Sion,
bo avla e ora te presikavel leske o lačhipen,
akana hin odi ora.
- 15 Tire služobņika radisaĽon le Sionoskre barenge
a igen len dukhal, hoj hino sa andro prachos.
- 16 O narodi pes darana le RAJESKRE navestar;
savore kraĽa pre phuv pes darana tira slavatar,
17 bo o RAJ pale ačhavela o Sion
a sikavela pes andre peskri slava.
- 18 Šunela e modĽitba peskre čore manušengri
a odphenela lenge pro mangipen.
- 19 Kada pes mi pisinel prekal o pokoleņje, savo avela;
hoj o manuša, save mek na uĽile, te lašaren le RAJES:
- 20 „O RAJ andral peskro sveto than dikhĽa tele,
andral o űebos dikhelas pre phuv,
21 hoj te šunel o roviben andral e bertena,
a te zachraņinel olen, ko sas odsudzimen pro meriben.“
- 22 Vašoda pes vakerela pal o nav le RAJESKRO pro verchos Sion
a dela pes leske e chvala andro Jeruzalem,
23 sar pes zdžana o narodi the o krališagi,
hoj te lašaren le RAJES.
- 24 Slabisarda miro dživipen pro jepaš drom,
a cikņarda mire dživesa.
- 25 Avke phenav: „DevĽa miro, ma le man het andre mire nekfeder
berša!
Tire berša predžan pal jekh pokoleņje pre aver,
26 imar čirla stvorindal e phuv
a tire vastenca kerđal o űebos.
- 27 On našĽona a rozperena sar o uraviben,
ale tu ačheha furt;
čerineha len sar o gada
a našĽona.
- 28 Ale tu sal furt jekh
a tire berša šoha na preačhena.
- 29 O čhave tire služobņikoskre dživeņa andro smirom
a lengre čhave ačhena zoraĽes paš tute.“

O Žalmos 103

1 Le Davidoskro žalmos.

Lašar le RAJES, dušo miri!

Savoro, so hin andre ma, lašar leskro sveto nav!

2 Lašar le RAJES, dušo miri,

ma bister pre nisavo leskro lačhipen!

3 Ov tuke odmukel savore tire bini

a sastarel tut andral dojekh nasvaĽiben.

4 Ov cinel avri tiro dživipen andral o hrobos

a leskro kamiben the jileskeriben hin tiri koruna.

- 5 Čalarel tiro dživipen le lače vecenca
a terňarel tut, hoj te aves zoralo sar orlos.
- 6 O RAJ sudzinel čačipnaha
a zaačhel vaš ola, kas trapinen.
- 7 Sikada peskro drom le Mojžišoske,
le Izraelitenge peskre skutki.
- 8 O RAJ hino milostivo the jileskro,
na cholisalol sig a hino pherdo le kamibnaha.
- 9 Ov amen furt na karhinela;
na ela pre amende večne choľamen.
- 10 Na kerel amenca pal amare bini,
aňi amenge na visarel pale amaro nalačhipen.
- 11 Avke sar hin o ňebos učas la phuvatar,
avke bares kamel olen, ko les den pačiv.
- 12 Avke sar o vichodos hino dur le zapadostar,
avke dur amendar odlel amare bini.
- 13 Avke sar hin le dadeske pharo vaš peskre čhave,
avke hin le RAJESKE pharo vaš ola, ko les den pačiv.
- 14 Bo ov džanel, sar sam stvorimen,
na bisterel, hoj sam le prachostar.
- 15 Amen o manuša sam sar čar;
baruvas sar e kvitka pre maľa,
- 16 ale soča pre amende phurdel e balvaj, imar na sam
a ňiko na džanel, kaj ačhahas.
- 17 Ale le RAJESKRO verno kamiben sas furt a ela furt olenca,
ko les den pačiv,
a leskro spravodlišagos le čhavengre čhavenca;
- 18 olenca, ko dolikeren leskri zmluva
a na bisteren te dživel pal leskre prikazi.
- 19 O RAJ peske pro ňebos ačhađa o tronos
a leskro krališagos vladňinel upral savoreste.
- 20 Lašaren le RAJES, tumen, leskre zorale aňjelale,
so dolikeren leskre prikazi
a šunen leskre lava.
- 21 Lašaren le RAJES, savore ňeboskre armadi,
tumen, leskre služobňika, so keren leskri voľa!
- 22 Lašar le RAJES, savoro, so hin stvorimen,
lašar les pre savore thana, kaj vladňinel!

Lašar le RAJES, dušo miri!

O Žalmos 104

- 1 Lašar le RAJES, dušo miri!

RAJEJA, Devla miro, igen sal baro!

Urďal tut aňdro šukariben the andre slava.

- 2 Učhaves tut le švetloha sar le plaštoha;

- nacirdes o ňebos sar o stanos.
 3 O khera tuke ačhaves pro paňa upral,
   o verdan tuke keres le chmarendar
   a džas pro kridli la balvajakre.
 4 Le balvajendar* kerel peskre posli†;
   le jagale plameňendar peskre služobňika.
 5 Ačhadal e phuv pre lakre zakladi;
   šoha pes na čhalavela.
 6 Le bare paňenca la učhardal sar le ruchoha;
   o paňa sas dži upral o verchi.
 7 Sar o paňa pokarhindal, denašle het;
   darandile tire perumoskre hangostar,
 8 o verchi avle avri a o paňa čulile tele andre dolina;
   pre oda than, savo lenge diňal.
 9 Thodal lenge e hraňica, savi našti predžan,
   hoj te na učharen pale e phuv andre.
 10 Mukes te čulal o prameňa andro dolini,
   čulan maškar o verchi,
 11 den te pijel o paňi savore džviren pro maľi;
   lendar pijen o dziva somara, sar len smadzinel.
 12 Paš lende bešen o čirikle;
   gilaven maškar o konara le stromengre.
 13 Cindares o verchi andral tire uprune khera;
   e phuv hiňi čali le ovocendar tira bučatar.
 14 Des, hoj te barol e čar prekal o dobitkos,
   te baron o rastlini prekal o manuš,
   hoj e phuv lenge te anel o chaben,
 15 the e mol, so kerel o radišagos andro jilo;
   o olejos, hoj o muj te švicinel,
   the o maro, hoj te zoraľarel o jilo le manušeskro.
 16 Le RAJESKRE stromen hin pherdo paňi,
   le cedren andro Libanon, save sadzinda.
 17 Andre lende peske keren hňizdi o čirikle;
   andro ciprusi bešen o bociana.
 18 O uče verchi hine le kamzikengre,
   andro skali pes garuven o cikne džvirici‡.
 19 Tu stvorindal o čhonoru, hoj te určinel o časi;
   o kham džanel, kana te zaperel.
 20 Anes o kalipen, avel e rat,
   a savore džviri andro veš aven avri.
 21 O terne ľevi gravčinen pal e korist;
   le Devlestar mangel o chaben.
 22 Sar avel avri o kham, džan pale,
   hoj peske te pašlon pre peskre thana.
 23 O manuša džan pal peskre buča,
   pal oda, so keren dži rači.

* O Žalmos 104:4 O lav „ruach“ andre hebrejiko čhib hin balvaj the duchos. † O Žalmos 104:4 O lav „malach“ andre hebrejiko čhib hin poslos the aňjelos. ‡ O Žalmos 104:18 E hebrejiko čhib: damanos

- 24 Keci but veci kerdal, RAJEJA!
 Savoro stvorindal la godaha!
 Pal cali phuv hin pherdo džide veci, so stvorindal.
- 25 Hin kade o moros, baro the buchlo;
 hin andre ajci džviri, hoj pes na den te zrachel,
 bare the cikne.
- 26 O lodi džan pal o moros;
 bavinel pes andre o Levijatan, saves stvorindal.
- 27 Kala savore užaren pre tu,
 hoj len te des te chal, akor sar lenge kempel.
- 28 Sar len des te chal,
 kiden oda upre;
 sar phundraves o vast,
 čalon le lače chabenestar.
- 29 Sar garuves o muj,
 daran pes;
 Sar lenge les o dichos,
 meren a ačhen pale prachoske.
 30 Savore hine stvorimen, sar bičhaves tiro duchos;
 a des o nevo dživipen la phuvake.
- 31 E slava le RAJESKRI mi likerel pro furt!
 Mi radisałol o RAJ olestar, so kerda!
- 32 Sar dikhel pre phuv, e phuv razisałol;
 sar pes chudel le verchendar, o verchi thuvisałon.
- 33 Gilavava le RAJESKE calo dživipen;
 gilavava o chvali mire Devleske, medik dživava.
- 34 Oda, pal soste gondolinav, mi el leske pre dzeka!
 Radisałuvava andro RAJ.
- 35 Mi našlon o binošna pal e phuv
 a te na en imar o nalače manuša!

Lašar le RAJES, dušo miri!
 Haleluja!

O Žalmos 105

- 1 Palikeren le RAJESKE, bararen leskro nav!
 Maškar o narodi den te džanel, so kerda!
- 2 Gilaven leske, bašaven leske!
 Vakeren pal savore leskre zazraki!
- 3 Lašaren tumen leskre svete naveha!
 Mi radisałon o jile olenge, ko roden le RAJES!
- 4 Roden le RAJES the leskri zor;
 ma preačhen te rodel leskro muj!
- 5 Leperen tumenge pro zazraki, pro bare veci, so kerda,
 the pre oda, sar sudzinelas,
- 6 tumen, o čhave le Abrahamoskre, leskre služobnikoskre,
 o čhave le Jakoboskre, le Devleskre avrikidle!

- 7 Ov hin o RAJ, amaro Del,
leskre sudi hine pro manuša pal cali phuv.
- 8 Šoha na bisterel pre peskri zmluva,
pre peskro lav, so diña ezera pokoleñjenge.
- 9 Phandľa e zmluva le Abrahamoha
a diña lav le Izak,
- 10 le Jakoboske la kerďa sar prikazis,
le Izraeloske sar e večno zmluva,
- 11 akor, sar phendľa:
„Tuke đava e kanaañiko phuv andro đedictvos.“
- 12 Sar mek on sas ča frima džene
a sas andre odi phuv ča cudzinci,
- 13 phirenas andral jekh narodos ke aver
a andral jekh krališagos ke aver.
- 14 O Del na domukľa, hoj len vareko te trapinel,
vaš lende pokarhinda the le kralen:
- 15 „Ma thoven o vasta pre mire pomazimen manuša;
ma dukhaven mire proroken!“
- 16 Sigeder sar domukľa e bokh pre phuv
a iľa lendar savoro maro,
- 17 bičhaďa anglal lende muršes,
le Jozef, savo sas bikendo otrokoske.
- 18 O pindre leske phandle andro kligina,
e meň leske zakerde andro trasta,
- 19 medik pes na ačhila oda lav, so phendľa anglal.
O lav le RAJESKRO sikada, hoj les hin čačipen.
- 20 Akor o kralis prikazinda, hoj les te muken,
o vladcas le manušengro les oslobodzinda.
- 21 Ačhaďa les rajeske upral peskro kher,
vladcaske upral calo peskro barvalipen,
- 22 hoj te prikazinel leskre rajenge, so kamel,
a te del godi leskre radcen.
- 23 Palis avľa o Izrael andro Egipt;
o Jakob dživelas sar cudzincos andre phuv le Chamoskri.
- 24 O RAJ diña peskre manušen but čhave
a kerďa lendar zoraleder lengre ñeprijatelendar.
- 25 Visarda le Egiptanenge o jile pre leskre manuša,
vašoda len našti avri ačhenas a thovenas lenca avri.
- 26 Bičhaďa le Mojžiš, peskre služobňikos,
the le Aron, saves peske kidňa avri.
- 27 Kerenas maškar lende leskre znameňja
the zazraki andre Chamoskri phuv.
- 28 Bičhaďa o kalipen, e phuv kalila andre,
ale o Egiptana the avke na šunde leskre lava.
- 29 Čerinda lengre paňa pro rat
a kerďa, hoj o ribi te meren.
- 30 Pherarda e phuv but žabenca,
mek the le kraliskre khera.

- 31 Prevakerda a avle o muchi,
o komara pre cali lengri phuv.
- 32 Čerinda o brišind pro bare krupi,
bičhada o jagale plameňa pre lengri phuv.
- 33 Zničinda lenge o viničis the o figi,
phagerda o stromi pre lengri phuv.
- 34 Prikazinda a avle o malakre grajora,
ajci kobilki, hoj pes na denas te zrachel.
- 35 Chale tele savore rastlini andre lengri phuv,
chale tele savoro ulipen pro mali.
- 36 A akor andro Egipt murdarđa savoro, so ulila ešebno,
le ešebne čhaven, save sikavenas pre lengri zor.
- 37 Ila avri le Izrael le rupoha the le somnakaha
a savore sas saste the zorale.
- 38 O Egipt radisalolas, sar džanas het,
bo pes lendar igen daralas.
- 39 Nacirdňa lenge e chmara sar lepeda
a rači švicinelas la jagaha.
- 40 Sar žadinenas, anda lenge prepelici;
čalarelas len mareha andral o ņebos.
- 41 Phundrađa e skala a avla avri pherdo paňi,
čulalas sar e jarka pre pušta.
- 42 Bo na bisterđa pro sveto lav, so diňa
le Abraham, peskre služobňikos.
- 43 Avke ila avri peskre manušen radišagoha,
peskre avrikidlen gilavipnaha.
- 44 Diňa lenge o phuva le narodengre,
ile peske o mali, pre save aver džene kerenas buči.
- 45 O RAJ oda kerđa, hoj te dolikeren leskre prikazaňja
a te šunen leskre zakoni.
- Haleluja!

O Žalmos 106

- 1 Haleluja!
Palikeren le RAJESKE, bo hino lačno;
leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 2 Ko šaj vakerel pal o bare skutki le RAJESKRE?
Ko šaj vakerel pal savori leskri chvala?
- 3 Bachtale hine ola, ko keren spravodlišagoha,
ola, ko dživen furt čačipnaha.
- 4 RAJEJA, leper tuke pre ma,
sar presikaveha o kamiben tire manušenge;
av ke ma, sar len zachraňineha,
- 5 hoj te dikhav o lačhipen tire avrikidle manušengro,
hoj te radisaľuvav jekhetane tire narodoha,

hoj te lašarav jekhetane tire manušenca* .

- 6 Kerahas o bini avke sar amare dada;
kerahas o nalačhipen a dživahas namištes.
- 7 Amare dada andro Egipt na achalile tire zazrakenge,
na leperenas peske pre tiro baro verno kamiben
a vzburinenas pes paš o moros, paš o Lolo moros.
- 8 Ale ov len zachrañinda vaš peskro nav,
hoj te sikavel peskri zor.
- 9 Prikazinda le Lole moroske a šučila avri;
lidžalas len maškar o bare paña sar prekal e pušta.
- 10 Zachrañinda len andral o vast olestar,
ko len našti avri ačhelas;
cinda len avri andral o vast olestar,
ko pre lende džalas.
- 11 Lengre ñeprijafelen zaučharde andre o paña,
na predžidila lendar ñiko.
- 12 Akor pačandile leskre lavenge
a gilavenas leske e chvala.
- 13 Ale igen sig bisterde pre leskre skutki;
na užarenas pre leskri rada.
- 14 Pre pušta lengri žadosca naši dočalila;
ode pokušinenas le Devles.
- 15 Avke len diña, so žadinenas,
ale palis len marelas le džungale nasvalibenenca.
- 16 Andro taboris zavidzinenas le Mojžišoske
the le Aronoske, le RAJESKRE svete rašaske.
- 17 E phuv pes phundrađa a chaľa le Datan,
učarda le Abiram peskre manušenca.
- 18 E jag rozlabila pre lengre manuša;
le nalače manušen chaľa o plameñis.
- 19 Paš o Choreb peske kerde la gurunñora;
lašarenas e somnakuñi modla.
- 20 Čerinde peskre slavne Devles
vaš e podoba le bikoskri, so chal e čar.
- 21 Bisterde pro Del, pre lengro Spasifelis,
savo kerđa bare veci andro Egipt,
- 22 o zazraki andre phuv le Chamoskri,
o užasna skutki paš o Lolo moros.
- 23 Vašoda o Del phenda, hoj len zñičinela,
ale o Mojžiš, leskro avrikidlo murš,
pes angle leste ačhada vaš lenge,
hoj te visarel het leskri cholı,
hoj len te na zñičinel.
- 24 Daranas te džal andre šukar phuv,
na pačanas leskre laveske,

* O Žalmos 106:5 E hebrejiko čhib: tire dedictvoħa

- 25 dudrinenas andre peskre stani
a na šunde le RAJES.
- 26 Avke hazdla upre peskro vast a iła vera,
hoj len pre odi pušta mukela te perel tele,
27 hoj len rozčhivela andre savore phuva
a kerela, hoj lengre čhave te meren maškar o narodi.
- 28 Palis chudle te lašarel le Baal paš o Peor;
chanas o obeti, so sas obetimen le mule devleng.
- 29 Provokinenas le RAJES peskre nalače skutkenca,
a vašoda pre lende avla o nasvaliben.
- 30 O Pinchas ušfila, thođa pes andre oda
a o nasvaliben preachiła.
- 31 Oda pes leske rachinelas vaš o spravodlišagos
andral jekh pokoleñje pre aver dži pro furt.
- 32 Cholarde les paš o paña Meriba,
a angle lende dopela namištes the o Mojžiš,
33 bo avke les cholarde,
hoj phenda o nagodaver lava.
- 34 Na murdarde avri le naroden avke,
sar lenge prikazinda o RAJ,
35 ale džanas romeste andre ola narodi
a chudle te kerel oda, so the on.
- 36 Služinenas the lengre modleng,
save len zachudle andre pasca.
- 37 Obetinenas peskre čhaven
the peskre čhajen le nalače duchenge.
- 38 Čhorenas avri o ñevinno rat,
o rat peskre čhavengro the čhajengro,
saven obetinenas le modleng andro Kanaan,
a e phuv pes melarda lengre ratestar.
- 39 Melarde pes andre peskre skutkenca;
kerenas le Devleha avke sar o napačivale romñija.
- 40 Vašoda o RAJ cholisalila pre peskre manuša,
džunglila leske leskro dedictvos.
- 41 Avke len diña andro vasta le narodenge,
vladñinenas upral lende ola, ko len našti avri ačhen.
- 42 Lengre ñeprijačela len trapinenas
a dochudle len tel peskro vast.
- 43 O Del len buterval lelas avri,
ale on pes leske vzburinenas
a džanas mek teleder andro bini.
- 44 Ale ov the avke dikhla pre lengro pharipen,
sar šunda lengro roviben.
- 45 Leperda peske pre peskri zmluva lenca
a andre peskro baro kamiben len na marda avke, sar kamla.
- 46 Kerda, hoj lenge te presikaven o jileskeriben

savore, so len zaile.

47 Zachrañin amen, RAJEJA, Devla amaro,
skide amen upre andral o narodi,
hoj te palikeras tire svete naveske
a te lašaras pes tira chvalaha!

48 Lašardo mi el o RAJ, o Del le Izraeloskro,
na veki vekov!
A savore manuša mi phenen: „Amen!“
Haleluja!

O pandžto zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 107

- 1 Palikeren le RAJESKE, bo hino lačo,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 2 Kavke mi vakeren ola, saven o RAJ cinda avri,
saven cinda avri andral o vast le ñeprijateljistar,
- 3 saven skidña andral o phuva
le zapadostar the le vichodostar,
le severostar the le juhostar.
- 4 Bludzinenas pal o thana, kaj nane nič, the pal e pušta
a na arakhle ñisavo foros, kaj šaj bešle.
- 5 Sas bokhale the smedna;
na birinenas imar te dživel.
- 6 Akor andre peskro pharipen vičinenas ko RAJ
a ov len iľa avri andral o trapišagos.
- 7 Lidžalas len rovne dromeħa,
hoj te doaven andro foros, kaj šaj bešle.
- 8 Mi palikeren le RAJESKE vaš leskro verno kamiben,
vaš leskre užasna skutki, so kerda prekal o manuša,
- 9 bo le smednen del te pijel pañi
a le bokhalen čalarel le lače chabeneħa.
- 10 Varesave bešenas andro kalipen, andro nekbareder kalipen,
cerpinenas andre bertena phandle le lancenca
- 11 vašoda, hoj pes ačhavenas le Devleskre lavenge
a odčhivenas e rada le Nektbaredereskri.
- 12 Pokorinda lengre jile la phara bučaħa;
pele pre phuv a ñiko lenge na pomožinda.
- 13 Akor andre peskro pharipen vičinenas ko RAJ
a ov len zachrañinda andral o trapišagos.
- 14 Iľa len avri andral o kalipen, andral o nekbareder kalipen,
a čhingerda lenge o lanci.
- 15 Mi palikeren le RAJESKE vaš leskro verno kamiben,
vaš leskre užasna skutki, so kerda prekal o manuša,
- 16 bo phagerda o bronzune brani
a prechinda o trastune zavori.

- 17 Varesave džene ačhile sar diline vaš peskre binošna droma
the vaš peskre nalačhipena.
- 18 Savoro chaben lenge džunglila
a avle pašes paš o brani le meribnaskre.
- 19 Akor andre peskro pharipen vičinenas ko RAJ
a ov len zachrañinda andral o trapišagos.
- 20 Bičhađa peskro lav a sastarda len;
zachrañinda len le hrobostar.
- 21 Mi palikeren le RAJESKE vaš leskro verno kamiben,
vaš leskre užasna skutki, so kerđa le manušenca.
- 22 Mi palikeren leske le obetenca
a pal leskre skutki mi giļaven radišagoha.
- 23 Varesave džene gele le lodenca pro moros,
hoj ode peske te zaroden pro dživipen.
- 24 Dikhle ode bare veci, so o RAJ kerđa;
leskre užasna skutki pro baro moros.
- 25 Phenda lav a avla bari burka,
savi hazdla o moroskre vlni.
- 26 O pañi lenca čhivkerelas dži upre andro luftos,
paļis dži tele andre hlbina;
daranas pes la pohromatar, so pre lende avla.
- 27 Poddžalas lenge o pindre sar le mate manušeske;
imar na džanenas so te kerel.
- 28 Akor andre peskro pharipen vičinenas ko RAJ
a ov len cirdña avri andral o trapišagos.
- 29 E zorali burka čerinda pre loki balvajori
a o vlni pro moros peske beše tele.
- 30 Radisalile, hoj imar o vlni preačhile,
a ov len doanda andro pristavos.
- 31 Mi palikeren le RAJESKE vaš leskro verno kamiben,
vaš leskre užasna skutki, so kerđa le manušenca.
- 32 Mi bararen les maškar o manuša
a mi lašaren les o phureder andre rada.
- 33 Ov o paña čerinel pre pušta
a o prameña pre šuki phuv;
- 34 e ulipnaskri phuv pro than, kaj na barol nič,
vaš o nalačhipen olengro, ko ode bešen.
- 35 Ov e pušta čerinel pro jazera
a e šuki phuv pro prameña.
- 36 Thoda ode te bešel le bokhale manušen
a on peske ačhade foros pro dživipen.
- 37 Sadzinde peske pro mali,
sadzinde peske o viñici
a skidle upre pherdo ulipen.
- 38 Požehñinda len a sas len but čhave;
na domukla, hoj len te el frimeder dobitkos.
- 39 Paļis lendar ačhila ča frima džene,
sas pokorimen le trapišagostar,

- le cerpišagostar the le pharipnastar.
 40 Ov kerđa bari ladž le rajenge
 a diña lenge te bludzinel pal e pušta.
 41 Ale le čores iła avri andral leskro pharipen
 a leskre famelijendar kerđa ajci but sar stados le bakrengro.
 42 Dikhen a oda o spravodliva a radisałona,
 ale savore nalače phandena andre peskre muja.
 43 Oda, ko hino godaver, mi gondolinel pal kala veci
 a mi achałol o verno kamiben le RAJESKRO!

O Žalmos 108

- 1 E gili. Le Davidoskro žalmos.
 2 Miro jilo tuke zorałes pačal, Devla!
 Gilavava tuke a bašavava
 andral calo miro jilo.
 3 Ušći upre, harfo, citaro!
 Kamav te uštavel o kham.
 4 Palikerava tuke, RAJEJA, maškar o narodi
 a gilavava tuke maškar o cudzinci,
 5 bo baro hin tiro verno kamiben dži upral o ņebos
 a tiro čačipen dži o chmari.
 6 Devla, av barardo upral o ņebos;
 tiri slava mi el pal cali phuv!
 7 Zachrañin amen tire čače vasteha a šun man avri,
 hoj ola, kas kames, te aven spasimen.
 8 O Del prevakerđa andral peskro Chramos:
 „Zvitazinava a radišagoha rozdelinava o foros Šichem
 a merinava avri e dolina Sukot.
 9 Miro hin o Gilead, mange patrinel o Menaše,
 o Efrajim hin e prilba pre miro šero,
 e Judsko hiñi miro kraliko žezlos.
 10 O Moab hin miro lavoris,
 pro Edom čhivava miri sandalka, bo hino miro,
 upral e filištiniško phuv viskinava, sar zvitazinava.“
 11 Devla, ko man doanela andre lengro ohradzimen foros?
 Ko man lidžala andro Edom?
 12 Či na tu, Devla?
 Ale tu amen odčhidal
 a imar na lidžas amare armadi.
 13 Pomožin amenge te domarel amare ņeprijaťelen,
 bo le manuškri pomoca nane pre ņisoste.
 14 Le Devleha zvitazinaha
 a ov uštarela pre amare ņeprijaťela.

O Žalmos 109

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
 Devla miro, saves lašarav, ma av čhit,
 2 bo o manuša, so hine nalače a falošna,
 phundrade pre ma peskro muj;
 vakerenas pre ma le klamišagoskre čhibenca.

- 3 Začhide man le nalače lavenca;
džan pre mande a aňi nane vaš soske.
- 4 Vaš miro kamiben pre ma namištes vakeren,
ale me man modlinav.
- 5 Vaš o lačo mange den pale o nalačhipen
a vaš o kamiben man našti avri ačhen.
- 6 Mire nepřijateliške ačhav le nalače sudcas;
o žalobcas mi ačhel leske pal e čači sera.
- 7 Sar les ela sudos, mi odsudzinen les;
mi rachinen leskri modlitba sar binos.
- 8 Mi dživel frima dživesa,
leskri buči mi prelel aver.
- 9 Leskre čhavore mi ačhen široti;
leskri romňi vdova!
- 10 Leskre čhavore pes mi tulinen a mi žobrinen,
mi džan andral peskre phagerde khera te rodel maro!
- 11 O interesaris lestar mi lel savoro, so les hin,
a o cudzinci mi rozčoren oda, pre soste ov kerelas buči.
- 12 Ňiko leske te na presikavel o jileskeriben,
ňikaskte te na el pharo vaš leskre široti.
- 13 Leskro potomstvos mi merel avri,
lengre nava mi en avrikhosle imar andre dujto pokoleňje.
- 14 O RAJ peske mi leperel furt pre vina leskre dadengri;
o binos leskra dakro te na el avrikhoslo.
- 15 Lengre bini mi en furt anglo jakha le RAJESKRE,
mi mažinel avri lengro leperiben pal e phuv.
- 16 Bo na kamla te presikavel o kamiben,
džalas pro žobrakos the pro čoro
a murdarđa oles, kas sas dukh andro jilo.
- 17 Ov rado košelās – mi perel oda pre leste!
Šoha na kamla te žehňinel avren – te na žehňinel ņiko leske!
- 18 O košiben pre peste urelas sar gada –
mi džal andre leskro felos sar paňi,
andre leskre kokala sar olejos.
- 19 Mi el oda sar o ruchos, andre savo pes urel,
sar o sirimos phandlo pašal leste pro furt.
- 20 Kavke mi visarel pale o RAJ mire žalobcenge
the olenge, ko pal ma namištes vakeren.
- 21 Ale tu, RAJEJA, Adonaj,
pomožin mange vaš tiro nav!
Zachraňin man vaš oda, bo tiro verno kamiben hino lačo.
- 22 Bo me som čoro a slabo;
o jilo man dukhal.
- 23 Našlŭvav avke sar o ciňos rači,
som sar e kobilka razimen tele.
- 24 O khoča mange slabisalŕn le postostar;
o felos mange šučol avri.
- 25 Som lenge pro asaben,
dikhen pre ma a keren le šerenca.

- 26 Pomožin mange, RAJEJA, Devla miro!
 Zachrañin man vaš oda, bo tiro kamiben hino pačivalo!
 27 Hoj on te džanen, hoj oda hin tiro vast,
 hoj tu oda kerđal, RAJEJA!
 28 On mi košen, ale tu žehñin!
 Ola, ko pre ma džan, pes ladžana,
 ale tiro sluhas radisałola.
 29 Mi uren mire žalobcen andre ladž;
 mi pačaren len andre ladž avke sar andro plaštós.
 30 Igen palikerava le RAJESKE mire vuštenca,
 maškar o but džene les lašarava,
 31 bo le čore manušeske ačhel pal e čači sera,
 hoj les te zachrañinel olendar, ko les odsudzinen.

O Žalmos 110

Le Davidoskro žalmos.

- 1 O RAJ phenda mire Rajeske:
 „Beš tuke pal miri čači sera,
 medik tuke na thovava tire ñeprijateľen
 tel o pindre.“
 2 Andral o Sion nacirdela o RAJ tire kraliskri zor a phenela:
 „Vladñin maškar tire ñeprijateľa!“
 3 Oda džives, sar džaha andro mariben,
 tire manuša avena pal tute korkore pestar.
 Avke sar e rosa avel avri sig tosara,
 avke tire terne murša avena ke tu
 pre tire sveta verchi*.
 4 O RAJ iła vera a na bajinela:
 „Tu sal rašaj pro furt avke sar o Melchisedek.“
 5 O RAJ hino pal tiri čači sera;
 zñičinela le kralen andre oda džives, sar avela leskri chołi.
 6 Sudzinela le naroden, ela ode pherdo mule manuša.
 Rozpučinela le kralen pal całi phuv.
 7 Andral o jarkos pašal o drom pijela pañi;
 a vašoda hazdela upre o šero.

O Žalmos 111

- 1 Haleluja!
 Palikerav le RAJESKE andral calo jilo
 maškar o spravodłiva manuša, sar hine jekhetane zgele.
 2 Bare hine o skutki le RAJESKRE;
 sako, ko lenge radisałol,
 kamel lenge te achałol.
 3 Bari a igen šukar hiñi leskri buči,
 leskro spravodłišagos likerela furt.
 4 Ov kerđa, hoj pes te na bisterel pre leskre zazraki;

* O Žalmos 110:3 Na džanel pes, so e hebrejiko čhib phenel.

milostivo a jileskro hino o RAJ.

- ⁵ Del te chal olen, ko pes lestar daran,
pre peskri zmluva šoha na bisterela.
- ⁶ Sikađa o zorale skutki peskre manušenge;
diña lenge e phuv, so sas avre narodengri.
- ⁷ Andre savoreste, so kerel, hino verno the spravodljivo,
pre savore leskre prikazi pes šaj te zmul.
- ⁸ On hine zathode pro furt,
hine dine le čačipnaha the le spravodlišagoha.
- ⁹ Cinda avri peskre manušen,
peskri zmluva zathoda pro furt.
Leskro nav hino sveto a užasno.
- ¹⁰ O godaveripen chudel la sveta daraha anglo RAJ;
savore, ko dživen pal leskre prikazi, hine godaver,
Leske džal e chvala pro furt.

O Žalmos 112

- ¹ Haleluja!
Bachtalo manuš, savo pes daral le RAJESTAR
a kaske hin igen pre dzeka leskre prikazi.
- ² Leskre čhave ena zorale pre phuv;
o potomstvos le čače manušeskro ela požehñimen.
- ³ Andre leskro kher ela o barvalipen a savorestar pherdo;
leskro spravodlišagos likerela furt.
- ⁴ O švetlos andro kalipen švicinela le čače manušeske,
oleske, ko hino lačo, jileskro the spravodljivo.
- ⁵ O lačhipen avela pre oda, ko ščirones del kečeñ,
pre oda, ko kerel o veci čačipnaha.
- ⁶ O spravodljivo manuš pes šoha na čhalavela;
furt les leperena.
- ⁷ Na predarala, sar avela e nalači sprava;
leskro jilo hino zoralo, mul pes pro RAJ.
- ⁸ Leskro jilo na izdral a na daral pes;
dikhela te perel peskre ñeprijatelen.
- ⁹ Rozčhivel ščirones a del le čore manušen;
leskro spravodlišagos ačhela pro furt;
leskri zor pes hazdela upre andre slava.
- ¹⁰ O nalačo manuš oda dikhela a cholisałola,
randela le dandanca a ela zñiçimen;
oda, so kamen o nalače te kerel, našłola.

O Žalmos 113

- ¹ Haleluja!
Lašaren le RAJES, tumen leskre služobñikale,
lašaren o nav le RAJESKRO!
- ² Mi el barardo o nav le RAJESKRO
akanastar pro furt!

3 Odarik, khatar avel avri o kham, dži ode, kaj zadžal andre,
mi el lašardo o nav le RAJESKRO.

4 O RAJ hino barardo upral savore narodi,
leskri slava hin upral o ņebos.

5 Ko hin ajso sar o RAJ, amaro Del,
savo bešel učes

6 a dikhel dži tele
pro ņebos the pre phuv?

7 Le čore manušes hazdel upre andral o prachos,
le slabes podhazdel pal o šmeciskos,

8 hoj les te thovel te bešel le rajenca;
peskre manušengre rajenca.

9 Ola džuvlake, sava našti el čhave,
del te bešel andro kher
sar ola dake, savi radisaľol le čhavendar.

Haleluja!

O Žalmos 114

1 Sar o Izrael avelas avri andral o Egipt,
o kher le Jakoboskro le cudze narodendar,

2 o Juda ačhiľa le Devleskro sveto than,
o Izrael leskro krališagos.

3 O moros oda dikhľa a denašľa,
o paňi Jordan chudňa te džal palal,

4 o verchi chučkerenas sar bakre
a o brehi sar cikne bakrore.

5 So tute, morona, hoj denašľal?
So tute, Jordanona, hoj visalilal palal?

6 Verchale, soske chučkeren sar bakre?
Brehale, soske chučkeren sar cikne bakrore?

7 Izdra, phuvije, anglo Raj,
anglo Del le Jakoboskro,

8 savo čerinel e skala pro jazeros
a o kremeňis pro prameňa le paňengre.

O Žalmos 115

1 Na amenge, RAJEJA, na amenge,
ale tire naveske patrinel e chvala
vaš tiro kamiben the tiri vernost!

2 Soske aver narodi phenen:
„Kaj hino lengro Del?“

3 Amaro Del hino pro ņebos;
ov kerel savoro, so leske hin pre dzeka.

4 Ale lengre modli hine rupune the somnakune;
o manuša len kerde peskre vastenca.

5 Hin len vušta, ale na vakeren,
hin len jakha, ale na dikhen;

- 6 hin len kana, ale na šunen,
hin len nakha, ale na voñinen;
- 7 hin len vasta, ale na chuden,
hin len pindre, ale na phiren,
hin len kirle, ale našti den avri o hangos.
- 8 Ola, ko len keren, ena ajse sar on;
ajse ena savore, ko pes pre lende muken.
- 9 Izraelona, muk tut pro RAJ!
Ov hino tiri pomoca the tiro štitos.
- 10 Rašajale, khereja le Aronoskro, muken tumen pro RAJ!
Ov hino tumari pomoca the tumaro štitos.
- 11 Tumen, ko daran le RAJESTAR, muken tumen pro RAJ!
Ov hino tumari pomoca the tumaro štitos.
- 12 O RAJ pre amende na bisterđa, ov amenge žehñinela.
Žehñinela o kher le Izraeloskro,
žehñinela o kher le Aronoskro.
- 13 O RAJ žehñinela olen, ko pes lestar daran,
le ciknen the le baren.
- 14 Mi del tumenge o RAJ, hoj te rozbaron,
tumen the tumare čhave!
- 15 Mi požehñinel tumen o RAJ,
savo kerđa o ñebos the e phuv!
- 16 O nekučeder ñebos hino le RAJESKRO,
ale e phuv diña le manušenge.
- 17 O mule na lašarena le RAJES;
ñiko olendar, ko džan tele pro cicho than.
- 18 Ale amen bararaha le RAJES
akanastar džı pro furt.
Haleluja!

O Žalmos 116

- 1 Kamav le RAJES,
bo šunđa avri miro mangipen,
sar ke leste vičinavas,
- 2 bo ke ma visarđa peskro kan,
me man ke leste mangava, medik ča dživava.
- 3 Phandle man andre o puta le meribnaskre;
avla pre ma e dar le hroboskri*;
zaila man e žala the o pharipen.
- 4 Ale vičinavas pro nav le RAJESKRO:
„Mangav tut, RAJEJA, zachrañin miro dživipen!“
- 5 O RAJ hino lačo the spravodlivo,
amare Devleske hin pharo vaš amenge.
- 6 O RAJ chrañinel le slabe manušen;

* O Žalmos 116:3 E hebrejiko čhib: le Šeoloskri

sar mange sas igen phares, ov man zachraňinda.

⁷ Smirom tuke, dušo miri,
bo o RAJ sas ke tu igen lačo.

⁸ Ilal man avri andral o meriben,
zaačhaďal mire jakha le apsendar
a ochraňindaľ miro pindro, hoj mange te na podďzał,

⁹ hoj te šaj phirav anglo RAJ
pal e phuv maškar o dźide.

¹⁰ Pačandilom, vašoda phendom:

„Somas igen strapimen.“

¹¹ Andre miro pharipen phendom:

„Dojekh manuš klaminel.“

¹² So me šaj dav le RAJES
vaš savoro lačhipen, so mange kerďa?

¹³ Palikerava la moľakra obetaha vaš miri zachrana†
a vičinava pro nav le RAJESKRO.

¹⁴ Dava le RAJESKE oda, so phendom,
anglal savore leskre manuša.

¹⁵ Savi dukh hin le RAJES,
sar meren leskre verna manuša.

¹⁶ RAJEJA, som tiro služobňikos,
avke sar tuke služinelas miri daj,
the me avke tuke služinav;
tu prečhindaľ mire lanci.

¹⁷ Anava tuke e palikeribnaskri obeta
a vičinava pro nav le RAJESKRO.

¹⁸ Dava le RAJESKE oda, so phendom,
anglal savore leskre manuša,

¹⁹ pro dvori andro kher le RAJESKRO,
maškar tute, Jeruzalemona.

Haleluja!

O Žalmos 117

¹ Lašaren le RAJES, savore narodale,

Bararen les, savore manušale!

² Bo baro hin leskro kamiben ke amende
a leskri vernost ľikerel pro furt.

Haleluja!

O Žalmos 118

¹ Palikeren le RAJESKE, bo hino lačo;

bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

² Mi phenel o Izrael:

† O Žalmos 116:13 E hebrejiko čhib: Hazdava upre e kuči la zachranakri.

- „Leskro verno kamiben likerel pro furt.“
3 Mi phenen o rašaja, o kher le Aronoskro:
„Leskro verno kamiben likerel pro furt.“
4 Mi phenen ola, ko pes daran le RAJESTAR:
„Leskro verno kamiben likerel pro furt.“
- 5 Andro pharipen vičinavas pro RAJ
a ov mange odphenda a zachrañinda man.
6 O RAJ hino manca, na darava man.
So man šaj kerel o manuš?
7 O RAJ hino manca a pomožinel mange;
dikhava te perel mire ñeprijatelen.
- 8 Feder hin te denašel ko RAJ,
sar pes te mukel pro manuš.
9 Feder hin te denašel ko RAJ,
sar pes te mukel pro vladara.
- 10 Rozthode pes pašal ma savore narodi,
ale andro nav le RAJESKRO len domardom.
11 Rozthode pes pašal ma,
he, rozthode pal dojekh sera,
ale andro nav le RAJESKRO len domardom!
12 Rozthode pes pašal ma sar osi,
ale zlabile sig sar e jag pal o koľaka;
andro nav le RAJESKRO len domardom.
13 Zoraha man ispidle, hoj te perav,
ale o RAJ mange pomožinda.
14 Miri zor the gili hin o RAJ,
ov ačhila miro zachrancas.
- 15 O radišagoskre giľa pal e zachrana
šundol andro stani le spravodlive manušengre:
„Le RAJESKRO čačo vast kerđa zorale veci!
16 Le RAJESKRO čačo vast zvitazinda,
le RAJESKRO čačo vast kerđa zorale veci!“
- 17 Na merava, ale dživava
a vakerava pal o skutki le RAJESKRE.
18 Igen man marda o RAJ,
ale na diňa man le meribnaske.
19 Phundraven mange o čačipnaskre brani le Chramoskre,
džava andre prekal lende a palikerava le RAJESKE.
20 Kadi hiňi le RAJESKRI brana,
prekal late džana andre o spravodliva.
21 Palikerav tuke, RAJEJA, hoj man šundal avri,
tu ačhilal miro zachrancas.
- 22 O bar, so o murara odčhide,
ačhila hlavno bar.
23 O RAJ oda kerđa

a amen pes oleske čudalinas.

24 Kada hin o džives, savo kerda o RAJ,
khełas a radisaľuvav andre leste!

25 RAJEJA, mangav tut, zachraňin amen!
RAJEJA, mangav tut, hoj amenge te džal mištes!

26 Požehňimen hin oda, ko avel andro nav le RAJESKRO!
Žehňinas tumenge andral o kher le RAJESKRO.

27 O RAJ hin o Del; leskro švetlos švicinel pre amende.
Priden tumen paš o manuša,
džan radišagoha le palmenca andro vasta dži paš o oltaris*.

28 Tu sal miro Del, paľikerava tuke;
Devla miro, bararava tut!

29 Paľikeren le RAJESKE, bo hino lačo;
bo leskro verno kamiben likerel pro furt!

O Žalmos 119

Alef

1 Bachtale hine ola, kaskre droma hine žuže
a dživen pal o zakonos le RAJESKRO.

2 Bachtale hine ola, ko dolikeren leskre prikazaňja
a roden les cale jileha;

3 ola, ko na keren o nalačhipen,
ale phiren pal leskre droma.

4 Tu diňal avri tire prikazi,
hoj pes pačivalones te dolikeren.

5 Joj, te uľomas zoralo pre miro drom,
hoj te kerav oda, so phenes.

6 Akor man na mušinava te ladžal,
sar dikhava pre savore tire prikazaňja.

7 Paľikerava tuke le žuže jilestar,
sar sikľuvava tire čačipnaskre zakoni.

8 Tire prikazi dolikerava,
ča man šoha ma omuk!

Bet

9 Sar peske o terno manuš šaj dolikerel o žužo dživipen?
Avke, hoj dživela pal tiro lav.

10 Cale jileha tut rodavas;
ma domuk, hoj man te visarav tire prikazaňjendar!

11 Andro jilo mange garuđom tiro lav,
hoj te na kerav binos angle tute.

12 Av barardo, RAJEJA!
Sikav man tire zakoni!

13 Mire vuštenca vakerav avri
savore prikazi, so tu phendal.

14 Radisaľuvav tire prikazaňjendar

* O Žalmos 118:27 Abo: Phanden o obeti le lanenca ko rohi le oltariskre!

avke sar le bare barvalipnastar.

15 Pal tire prikazi gondolinav
a pozorinav tire chodňiki.

16 Andre tire zakoni man hin radišagos,
pre tiro lav na bisterav.

Gimel

17 Ker o lačhipen tire sluhasko,
hoj te dživav a te dolikerav tiro lav!

18 Phundrav mange o jakha,
hoj te dikhav o zazraki andre tiro sikaviben!

19 Kade pre phuv som ča cudzincos,
ma garuv angle mande tire prikazaňja!

20 Mira duša igen cirdel
te prindžarel furt tire sudi.

21 Le barikanen karhines;
prekoše hine ola,
ko oddžan tire prikazaňjendar.

22 Ma domuk, hoj mange te keren ladž a te dikhen man tele,
bo me man likerav tire prikazendar.

23 Te o vladara zabešlehas, hoj pre mande te vakeren,
tiro sluhasko avke gondolinela pal tire zakoni.

24 Tire prikazaňja mange anen o radišagos,
den man godi so te kerel.

Dalet

25 Miri duša peske pašlol andro prachos,
obdžidar man avke, sar phendal.

26 Phenavas tuke avri mire droma a tu mange odphendal.
Sikav man tire prikazi.

27 De mange te achalol o drom tire prikazengro,
hoj te gondolinav pal tire užasna skutki.

28 Čulan mange o apsa la žalatar,
zoraľar man tire laveha.

29 Visar man het le klamišagoskre dromestar!
Av ke ma jileskro a de man tiro zakonos!

30 Kidňom mange avri o pačivalo drom,
iľom mange andro jilo tire sudi.

31 Likerav man tire prikazaňjendar, RAJEJA;
ma domuk, hoj man te ladžav!

32 Denašav pal o drom tire prikazengro,
bo diňal man godi lenge te achalol*.

He

33 Sikav mange, RAJEJA, o drom tire prikazengro
a me len dolikerava dži o koňec.

34 De mange te achalol tiro zakonos,
hoj les te dolikerav andral calo miro jilo.

35 Lidža man pal o chodňikos tire prikazaňjengro,
bo andre oda man hin o radišagos.

36 Visar miro jilo ke tire sikavibena,
hoj mange te na džal pal o nalačo barvalipen.

* **O Žalmos 119:32** E hebrejiko čhib: o jilo mange rozbuchľardal

37 Visar mire jakha, hoj te na dikhen pro zbitočna veci!
Obdžidar man pre tiro drom!

38 Doliker tire sluhasko tiro lav,
so diňal olen, ko tut den pačiv.

39 Le mandar e ladž, savatar man darav,
bo tire zakoni hine lače.

40 Igen man cirdav pal tire prikazi!
Obdžidar man tire spravodlišagoha.

Vav

41 Ó RAJEJA, te avlahas tiro verno kamiben pre ma
the tiri zachrana, avke sar phendal,

42 hoj te odphenav oleske, ko mange dophenel,
bo me pačav tire laveske.

43 Ma le mange šoha o čačipen andral miro muj,
bo me man mukav pre tire spravodliva sudi,

44 avke me večne dolikerava tiro zakonos,
furt a furt.

45 Phirava andre sloboda,
bo kamav te dživel pal tire prikazaňja.

46 Pal tire sikavibena vakerava le kralenge
a na ladžava man,

47 se tire prikazaňja mange anen o radišagos,
bo man andre lende zakamľom.

48 Hazdav o vasta ke tire prikazaňja, andre save man zakamľom,
a gondolinav pal tire sikavibena.

Zajin

49 Ma bister pro lav, so diňal tire sluhasko,
bo diňal man nađej.

50 Andre miro pharipen man potešines,
bo tiro lav man obdžidarel.

51 O barikane mandar igen asan,
ale me man tire zakonostar na visarava.

52 RAJEJA, leperav mange pre tire čirlatune prikazi
a arakhľom andre lende o radišagos.

53 Labol andre ma e cholí pro nalače manuša,
bo omuken tiro zakonos.

54 Tire prikazaňja hine mire gila,
medik som hostos pre kadi phuv.

55 Rači mange leperav pre tiro nav, RAJEJA,
a dolikerav tiro zakonos.

56 Kada sas mange dino,
hoj man te likerav tire prikazaňjendar.

Chet

57 Phendom mange:
„RAJEJA, tu sal miro dedictvos;
phendom, hoj dolikerava tire lava.“

58 Mangav tut andral calo miro jilo,
hoj ke ma te aves jileskro, avke sar man diňal lav!

59 Gondolinavas pal mire droma
a visardom man pale paš tire prikazi.

60 Sidarav a na užarav
te dolikerel tire prikazaňja.

- 61 Kajte man o nalače manuša phandle le lanenca,
me pre tiro zakonos na bisterdom.
62 Pal jepaš rat uštav, hoj tut te lašarav
vaš tire spravodliva sudi.
63 Som prijateljís savorenca, ko pes tutar daran
a dolikeren tire prikazi.
64 RAJEJA, pre cali phuv hin pherdo tiro kamiben;
sikav man tire prikazañja!

Tet

- 65 Presikađal tire sluhaske o lačhipen,
RAJEJA, avke sar phenel tiro lav.
66 Sikav man mištes te rozsudzinel a te achalol,
bo me pačav andre tire prikazañja.
67 Medik na somas potrestimen, bludzinavas;
ale akana šunav tiro lav.
68 Tu sal lačo a keres o lačhipen,
sikav man tire prikazi.
69 O barikane man melarde andre le klamišagenca,
ale me man cale jileha likerav pal tire sikavibena.
70 Lengre jile hine zorale sar bar,
ale me radisaluvav andre tiro zakonos.
71 Sas oda mištes, hoj somas potrestimen,
hoj man te sikavav tire prikazi.
72 O zakonos andral tiro muj mange hin vzacneder
sar ezera somnakune the rupune love.

Jod

- 73 Tire vastenca man stvorindal a formindal,
pomožin mange te achalol a te siklol tire prikazañja.
74 Ola, ko pes tutar daran, radisalona, sar man dikhena,
bo me pačav andre tiro lav.
75 Džanav, RAJEJA, hoj tire sudi hine spravodliva,
potrestindal man, bo sal verno.
76 Joj, te man tiro verno kamiben diňahas pale o radišagos,
avke sar diňal lav tire služobňikos.
77 Joj, te pre ma avľahas tiro jileskeriben, hoj te dživav,
bo man hin radišagos andre tiro zakonos.
78 Mi ladžan pes o barikane, bo falošne pre ma vakerenas;
ale me gondolinav pal tire prikazi.
79 Joj, te pes ke ma visardehas pale ola, ko pes tutar daran,
ola, ko prindžaren tire prikazañja.
80 Joj, te gelomas cale jileha pal tire sikavibena,
hoj man te na ladžav.

Kaf

- 81 Miri duša imar na birinel, so ajci užarel pre tiro spaseñje;
mukav man pre tiro lav.
82 Mire jakha imar na birinen, so ajci užaren pre oda,
hoj kereha, so phendal;
phučav: „Kana mange kereha o radišagos?“
83 Kajte som sar o cipuno gono avrišuko le thuvestar,
na bisterav pre tire prikazi.
84 Mek keci dživesa mušinela te užarel tiro služobňikos?

Kana odsudzineha olen, ko pre ma džan?

85 O barikane, save na dživen pal tiro zakonos,
mange pripravinde o cheva sar pasci.

86 Savore tire prikazaŋjenge šaj te pačal.

Pomožin mange, bo džan pre ma a nane vaš soske!

87 Na kampła but a chalehas man tele pal e phuv;
ale me na omuklom tire prikazi.

88 Obdžidar man tire verne kamibnaha,
hoj te dolikerav o prikazaŋja andral tiro muj.

Lamed

89 RAJEJA, tiro lav ačhel zorales
andro ņebos pro furt.

90 Pal jekh pokoleŋje pre aver likerel tiri vernost;
tu zathodal e phuv a ačhel zorales.

91 Savoro ačhel dži adadžives, avke sar oda diňal avri,
bo savoro tuke služinel.

92 Te mange tiro zakonos na andahas o radišagos,
muľomas andre miro pharipen.

93 Šoha na bisterava pre tire prikazi,
bo lenca man obdžidardal.

94 Me som tiro, zachraŋin man,
bo igen kamav te dživel pal tire prikazi.

95 O nalače pre ma užaren, hoj man te zničinen;
ale me gondolinav pal tire zakoni.

96 Dikhľom, hoj savore vecen hin peskri hraňica,
ale tiro zakonos šoha na preačhela.

Mem

97 Ó, sar igen kamav tiro zakonos!
Calo džives pal leste gondolinav.

98 Tire prikazaŋja hine furt manca,
a vašoda mandar keren godavereder,
sar hine mire ņeprijaťela.

99 Godavereder som savore mire učitelendar,
bo gondolinav pal tire prikazi.

100 Hin man buter godi sar le phuren,
bo dolikerav tire zakoni.

101 Miro pindro na thovav pre ņisavo nalačo drom,
bo kamav te dživel pal tiro lav.

102 Na oddžav tire prikazendar,
bo tu korkoro man sikaves avri.

103 Save gule hine tire lava,
mire vuštenge hine guleder sar medos.

104 Tire zakonendar dochudav o godaveripen,
važoda našti avri ačhav dojekh falošno chodňikos.

Nun

105 Tiro lav hin e momeli mire pindreske
a o švetlos mire chodňikoske.

106 Diňom lav, hoj dolikerava tire spravodľiva sudi,
a kamav oda te dolikerel.

107 RAJEJA, igen but cerpindom;
obdžidar man, avke sar phendal.

108 RAJEJA, prile e chvalakri obeta andral miro muj;

- sikav man tire sudi.
 109 Furt som andre dar pal o dživipen,
 ale pre tiro zakonos na bisterav.
 110 O nalače mange nacirdle e pasca,
 ale me man tire prikazendar na visarava.
 111 Tire sikavibena hine miro dedictvos pro furt,
 bo miro jilo lendar radisaľol.
 112 Zailom mange andro jilo,
 hoj dolikerava tire prikazaňja pro furt dži o koňec.
Samech
 113 Me našti avri ačhav olen, ko tuke den ča jepaš jilo,
 ale kamav tiro zakonos.
 114 Tu sal miro štitos, paš tute man šaj garuvav;
 pre tiro lav man mukav.
 115 Tumen, binošna manušale, džan mandar het,
 hoj te šaj man likerav mire Devleskre prikazaňjendar.
 116 De man zor, Devla, avke sar phendal, hoj te dživav.
 Ma sklamin man andre miri nađej!
 117 Podhazde man a avava zachraňimen
 a me furt pozorinava tire prikazi.
 118 Tu odčhives savoren, ko oddžan tire prikazendar,
 bo on klaminen a na del pes lenge te pačal.
 119 Savore nalače manušen pre phuv les sar šmeci,
 a vašoda kamav tire sikavibena.
 120 Miro felos tutar izdral daratar,
 darav man tire sudendar.

Ajin

- 121 Keravas, so hin lačo the spravno,
 ma de man andro vasta olenge, ko man trapinen.
 122 De tire služobňikos lav, hoj leske ela mištes;
 ma domuk, hoj man o barikane te trapinen!
 123 O jakha mange slabisaľon olestar,
 so ajci užarav pre tiro spaseňje
 the pre tiro čačipnaskro vakeriben.
 124 Presikav tire služobňikoske tiro verno kamiben
 a sikav man tire prikazi.
 125 Me som tiro služobňikos, de mange te achalol,
 hoj te prindžarav tire prikazaňja.
 126 RAJEJA, imar tuke kempel vareso te kerel,
 bo na šunen tiro zakonos.
 127 Me kamav tire prikazaňja buter sar o somnakaj,
 buter sar o žužo somnakaj,
 128 a savore tire prikazi likerav sar lače,
 vašoda našti avri ačhav dojekh nalačo chodňikos.

Pe

- 129 Tire sikavibena hine igen užasna,
 vašoda len dolikerav cale jileha.
 130 O zjaveňje tire laveskro anel o švetlos;
 kerel godaver olestar, ko na achalol.
 131 Phundrade mujeha užarav,

- bo som igen smedno pal tire prikazaňja.
 132 Visar tut ke ma, av ke ma jileskro,
 avke sar oda keres savorenge, ko kamen tiro nav.
 133 Lidža mire kroki tire laveha.
 Ma domuk, hoj upral mande o binos te vladřinel!
 134 Zachraňin man le manušendar, save man trapinen,
 hoj te dolikerav tire zakoni.
 135 Švicin tire mujeha pre tiro služobňikos.
 Sikav man tire prikazi!
 136 Andral mire jakha čuľal pherdo apsa,
 bo tiro zakonos pes na dolikerel.

Cade

- 137 Tu sal spravodľivo, RAJEJA,
 tire sudi hine čače.
 138 O prikazi, so diňal, hine spravodľiva;
 šaj pes pre lende calkom te mukel.
 139 E choľi, so andre ma labol vaš tuke, man chal,
 bo mire nepřijatela bisterde pre tiro lav.
 140 Tire lava hine mištes prežužarde,
 vašoda len tiro služobňikos kamel.
 141 Na som baro manuš a som odčhido,
 ale pre tire prikazi na bisterav.
 142 Tiro spravodľišagos hino pro furt,
 tiro zakonos hin o čačipen.
 143 O pharipen the o trapišagos pre ma aven,
 ale tire prikazaňja mange anen o radišagos.
 144 Tire sikavibena hine spravodľiva pro furt,
 de mange len te achaľol, hoj te dživav.

Kof

- 145 Andral calo miro jilo vičinav;
 odphen mange, RAJEJA,
 me šunava tire prikazi.
 146 Ke tute vičinav;
 zachraňin man
 a me dolikerava tire zakoni.
 147 Ušťav sigeder, sar vidňisalol,
 hoj tutar te mangav pomoca;
 mukav man pre tiro lav.
 148 Cali rat mande o jakha phundrade
 a gondolinav pal tiro lav.
 149 Šun man avri, bo tiro kamiben hino pačivalo;
 RAJEJA, obdžidar man tire spravodľive sudoha!
 150 Imar hine dži paš ma ola, kaske džal pal o nalačhipen;
 on hine dur tire zakonostar,
 151 ale tu, RAJEJA, sal paš ma
 a savore tire prikazaňja hine čačipnaskre.
 152 Imar čirlastar sikľilom andral tire zakoni,
 hoj len ačhaďal pro furt.

Reš

- 153 Dikh pre miro pharipen a zachrañin man,
bo na bisterdòm pre tiro zakonos.
154 Zaačh vaš ma pro sudos a cin man olestar avri;
obdžidar man, avke sar mange phendal.
155 O spaseñje hino dur le nalačendar,
bo on na roden tire zakoni.
156 RAJEJA, tu sal igen milostivo,
obdžidar man tire spravodlìve sudoha.
157 Hin man but ñeprijačela, so pre ma džan,
ale me man tire prikazendar na visarava.
158 Džunglòl mange, sar dikhav pre ola, ko nane verna,
bo na dolikeren tiro lav.
159 Dikh, sar kamav tire prikazi, RAJEJA!
Obdžidar man tire verñe kamibnaha!
160 Savore tire lava hine čače,
savore tire spravodlìva sudi hine pro furt.

Šin

- 161 O vladara pre ma džan a nane len vaš soske,
ale miro jìlo pes daral ča tire lavestar.
162 Tire lavestar radisaľuvav avke
sar oda, ko arakhel baro barvalipen.
163 Naštì avri ačhav o klamišagos, džunglòl mange,
ale tiro zakonos kamav.
164 Eftavar pro džives tut lašarav
vaš tire spravodlìva sudi.
165 Baro smirom hin olen, ko kamen tiro zakonos,
a nane ñič, pre soste šaj pelehas.
166 Užarav, hoj man zachrañineha, RAJEJA,
a dolikerav tire prikazañja.
167 Miri duša pes likerel tire zakonendar,
igen len kamav.
168 Šunav tire prikazi the svedectva,
bo tu prindžares savore mire droma.

Tav

- 169 RAJEJA, de, hoj miro roviben te avel ke tute!
Ker mandar godavereder, avke sar phendal.
170 De, hoj miro mangipen te avel anglal tu.
Zachrañin man, avke sar diñal lav!
171 Mi prečuľan o chvali andral mire vušta,
bo tu man sikaves tire prikazi.
172 Mi gilavel miri čhib pal tiro lav,
bo savore tire prikazañja hine spravodlìva.
173 De, hoj mange te pomožinel tiro vast,
bo kidñom mange avri tire prikazi.
174 RAJEJA, igen kamav, hoj man te zachrañines!
Tiro zakonos mange anel o radišagos.
175 De, hoj te dživav a te lašarav tut;
de, hoj mange te pomožinen tire sudi.
176 Bludzinav sar o našado bakroro.

Av te rodel tire služobňikos,
se me na bisterďom pre tire prikazaňja.

O Žalmos 120

¹ E gili pro drom upre andro Jeruzalem.

Pro RAJ vičinavas andral o pharipen
a ov mange odphenda.

² RAJEJA, zachraňin man le klamišagoskre vuštendar
the le falošne čhibendar.

³ So tuha ov kerela
a sar tut marela,
tu falošno čhib?

⁴ Marela tut le ostre maribnaskre šipenca
the le jagale angarenca*.

⁵ Vigos mange!

Te bešel kade hin avke namištes,
sar le cudzincoske andro Mešech,
abo sar maškar o manuša andro Kedar!

⁶ Imar igen but dživav olenca,
ko našti avri ačhen o smirom.

⁷ Sar me vakerav, hoj kamav o smirom,
on kamen o mariben.

O Žalmos 121

¹ E gili pro drom upre andro Jeruzalem.

Mire jakhenca dikhav upre pro verchi.

Khatar avela miri pomoca?

² Miri pomoca avel le RAJESTAR,
savo stvorinda o ňebos the e phuv.

³ Ov na domukela, hoj tuke te poddžal o pindro;
tiro stražcas na sovel!

⁴ Dikh, oda, ko stražinel le Izrael,
na sovel aňi na driminel.

⁵ O RAJ hino tiro stražcas;
o RAJ hino tiro ciňos pal tiri čači sera.

⁶ Dživese tut o kham na dukhavela
aňi o čhonoru rači.

⁷ O RAJ tut chraňinela savore nalačhipnastar;
ov chraňinela tiro dživipen.

⁸ O RAJ tut chraňinela,
sar džaha a the sar aveha,
akanastar a pro furt.

O Žalmos 122

¹ Le Davidoskri gili pro drom upre andro Jeruzalem.

* O Žalmos 120:4 E hebrejiko čhib: *rotem* – oda hin stromos, savestar hin igen lačhe angara

- Radisalilom, sar mange phende:
 „Aven džas andro kher le Devleskro!“
- ² Akana amare pindre ačhen
 andre tire brani, Jeruzalemona.
- ³ O Jeruzalem hino ačhado upre sar foros,
 kaj hin spojimen sa andre jekh.
- ⁴ Ode džan o kmeňi upre,
 o kmeňi le RAJESKRE,
 te lašarel o nav le RAJESKRO,
 avke sar hin prikazimen le Izraeloske.
- ⁵ Ode hin o troni pro sudos,
 o troni le Davidoskre potomkengre.
- ⁶ Modlĭnen tumen vaš o smirom prekal o Jeruzalem a phenen:
 „Bachtale ola, ko tut kamen!
- ⁷ Mi avel o smirom andre tire muri
 a mi dživel pes šukares andre tire palaca!“
- ⁸ Vaš mire phrala the prijateľa phenav:
 „Smirom andre tu, Jeruzalemona!“
- ⁹ Vaš o kher le RAJESKRO, amare Devleskro,
 man modlĭnava, hoj tuke te džal mištes.

O Žalmos 123

- ¹ E gili pro drom upre andro Jeruzalem.
 RAJEJA, mire jakhenca dikhav upre pre tute,
 so troňines pro ņebos.
- ² Sar o jakha le sluhengre dikhen
 pro vast peskre rajeske,
 sar o jakha la služkacre dikhen
 pro vast peskra raňake,
 avke dikhen amare jakha pro RAJ, amaro Del,
 medik amenge na presikavela peskro jileskeriben.
- ³ Av jileskro ke amende, RAJEJA,
 av jileskro ke amende,
 bo imar na birinas olestar, so amen ajci tele dikhen.
- ⁴ Imar amen hin dos olestar,
 so amendar ajci asan o barvale
 a tele dikhen o barikane.

O Žalmos 124

- ¹ Le Davidoskri gili pro drom upre andro Jeruzalem.
 Te amenca na ulahas o RAJ
 - mi phenel o Izrael -
- ² te amenca na ulahas o RAJ,
 sar pre amende avle o manuša,
- ³ chalehas amen tele džidonon,
 sar lengri cholĭ pre amende rozlabiľa;
- ⁴ o paňa amen začhidehas,
 o prudos amen scirdňahas tele,

5 o dziva paña
amen zailehas andre.

6 Palikeras le RAJESKE, hoj na domukla amare neprijateleuge,
hoj amen te rozčingeren le dandencal

7 Amen denašlam
sar o čiriklo andral e pasca le lovcoske;
e pasca čhindila
a amen andral denašlam.

8 Amari pomoca hin andro nav le RAJESKRO,
savo stvorinda o ņebos the e phuv.

O Žalmos 125

1 E gili pro drom upre andro Jeruzalem.

Ola, ko pes muken pro RAJ,
hine sar o verchos Sion:
Na čhalaven pes,
likeren pro furt.

2 Sar hin o verchi pašal o Jeruzalem,
avke hin o RAJ pašal peskre manuša
akanastar a pro furt.

3 O žezlos le nalačhengro na vladñinela
upral e phuv le spravodlive manušengri,
hoj te na keren o spravodliva
peskre vastenca o nalačhipen.

4 RAJEJA, ker o lačo olenge, ko hine lače,
olenge, ko hine čačipnaskre andro jile!

5 Ale olen, ko oddžan pro bange droma,
o RAJ tradela het jekhetane olenca, ko keren o nalačhipen.

O smirom pro Izrael!

O Žalmos 126

1 E gili pro drom upre andro Jeruzalem.

Sar o RAJ anelas pale le Sionoskre zailen,
sas amenge oda sar suno.

2 Akor amenge o muj asalas
a amare čhiba gilavenas radišagostar.

Akor pes maškar aver narodi vakerelas:
„O RAJ prekal lende kerdā bare veci!“

3 O RAJ kerdā prekal amende bare veci
a amen radisaľuvahas.

4 An pale, RAJEJA, amare zailen
avke sig sar o pañi andro Negev pal o baro brišind.

5 Ola, ko sadzinen le apsenca,
kidena upre bare radišagoha.

6 Rovibnaha džal avri oda,
ko hordinel o semenos;

radišagoha avela pale,
sar anela peskri pšeñica.

O Žalmos 127

¹ Le Šalamunoskri gili pro drom upre andro Jeruzalem.

Te o RAJ na ačhavel o kher,
zbitočne pes trapinen ola, ko les ačhaven;
te o RAJ na stražinel o foros,
zbitočne del pozoris oda, ko les stražinel.

² Zbitočne ušten upre sig,
džan te sovel nasig
a keren phares buči vaš o maro;
bo ov pes starinel pal ola, kas kamel, mek sar soven.

³ O čhave hine daros le RAJESTAR,
o čhavoro la dake andro per hin le RAJESKRI odmena.

⁴ O čhave, so ulile le muršeske, sar sas terno,
hine sar o šipi andro vasta le maribnaskre muršeske.

⁵ Bachtalo hin oda murš,
savo peske lenca pherdžarda o tulcos.

On pes na ladžana, sar pes sudzinena
peskre ñeprijatelenca paš e brana pro sudos.

O Žalmos 128

¹ E gili pro drom upre andro Jeruzalem.
Bachtalo ela sako, ko pes daral le RAJESTAR,
ko phirel pal leskre droma.

² Dživeha la bučatar, so keres tire vastenca;
aveha požehñimen a savoro tuke džala mištes.

³ Tiri romñi ela andre tiro kher
sar e viñica, so anel but ovocje,
tire čhave ena pašal tiro skamind
sar o terne oliyova stromi.

⁴ He, kavke ela požehñimen oda murš,
savo pes daral le RAJESTAR.

⁵ Mi požehñinel tut o RAJ andral o Sion,
hoj te dikhes o požehñañje le Jeruzalemoskro calo tiro dživipen,

⁶ hoj te dikhes tire čhavengre čhaven.

Smirom le Izraeloske!

O Žalmos 129

¹ E gili pro drom upre andro Jeruzalem.
Mire terñipnastar man but trapinenas
- mi phenel o Izrael -

² mire terñipnastar man but trapinenas,
ale na zñičinde man.

³ Orinenas mange pal o dumo,
orinde avri bare rihi sar pro mali.

- 4 Ale o RAJ hino spravodlivo;
prečinda o lani le nalače manušengre.
- 5 Mi visalón pale ladžaha savore,
ko našti avri ačhen o Sion!
- 6 Mi aven sar e čar pro padi,
savi šučola avri sigeder, sar la cirdena avri;
- 7 savaha peske na pherdžarela e burňik oda, ko košinel,
aňi o vasta oda, ko sphandel o snopi.
- 8 Ola, ko predžana pašal lende, na phenena:
„O požehnaňje le RAJESKRO pre tumende!
Žehňinas tumenge andro nav le RAJESKRO.“

O Žalmos 130

- 1 E gili pro drom upre andro Jeruzalem.
Andral o bare paňa vičinav pre tute, RAJEJA!
- 2 Ó Adonaj, šun miro hangos;
prithov tiro kan paš miro roviben.
- 3 RAJEJA, te tu amenge rachineha o bini,
ó Adonaj, ko šaj obačhela?
- 4 Ale tu amenge odmukes,
hoj amen te el sveto dar angle tu.
- 5 Užarav pro RAJ – savoreha užarav;
mukav man pre leskro lav.
- 6 Miri duša užarel pro Raj
buter sar o stražňika pro tosara,
buter sar o stražňika pro tosara.
- 7 Izraelona, muk tut pro RAJ,
bo ov tut pačivales kamel
a les hin bari zor vaš tuke te počinel.
- 8 Ov počinela vaš o Izrael
vaš savore leskre bini.

O Žalmos 131

- 1 Le Davidoskri gili pro drom upre andro Jeruzalem.
RAJEJA, miro jilo pes na lidžal upre,
mire jakha nane barikane.
Na džal mange pal o bare veci
aňi pal ola, save miri godi našti achaľol.
- 2 Ale upokojnav miri duša
a bešav mange tele;
Som sar čavoro,
so pašľol spokojno paš peskri daj;
miri duša hiňi sar spokojno čavoro.
- 3 Izraelona, muk tut pro RAJ
akanastar dži pro furt!

O Žalmos 132

- ¹ E gili pro drom upre andro Jeruzalem.
 RAJEJA, ma bister pro David,
 pre savoro leskro trapišagos!
- ² Ila vera le RAJESKE
 a diña lav le Zorale Devles le Jakoboskres:
- ³ „Na džava khere,
 na pašluvava mange pro hadžos,
⁴ na dava mire jakhenge te zasovel
 aňi mire vječkenge te phanden pes andre,
⁵ medik na arakhava than le RAJESKE,
 kher le Jakoboskre Zorale Devleske.“
- ⁶ Šundam pal e archa la zmluvakri andro Betlehem *,
 arakhlam la pro mali paš o Jearim.
- ⁷ Amen phendam: „Aven džas andro kher le RAJESKRO
 a banduvvas angle leskro tronos paš leskre pindre.“
- ⁸ Ušti, RAJEJA, a av andro Chramos
 tu the e archa tira zorakri,
 a ačh ode pro furt!
- ⁹ Tire rašaja pre peste mi uren o spravodlišagos
 a tire pačivale manuša mi gilaven radišagostar!
- ¹⁰ Anglo David, tiro služobňikos,
 ma visar tiro muj tire pomazimen kralistar.
- ¹¹ Tu, RAJEJA, diňal verno lav le David,
 o lav, savestar pes na visarela:
 „Jekhe tire potomkos
 thovava te bešel pro tronos.
- ¹² Te tire čhave dolikerena miri zmluva
 the o prikazaňja, save len sikavava,
 ta bešena the lengre čhave
 pre tiro tronos pro furt.“
- ¹³ Se o RAJ peske kidňa avri o Sion;
 kamlá ode te bešel a phenda:
- ¹⁴ „Kada ela miro than, kaj mange odpočovina pro furt;
 kade bešava, bo me oda kamlom.
- ¹⁵ Le Sionskro chaben barvales požehňinava,
 leskre čore manušen čalarava le mareha.
- ¹⁶ Leskre rašajen urava andro spaseňje
 a leskre pačivale manuša gilavena bare radišagostar.
- ¹⁷ Ode kerava, hoj jekh le Davidoskre potomkendar te ačhel zoralo
 kralis;
 a dava, hoj miro pomazimen kralis te švicinel sar lampa.
- ¹⁸ Leskre ñeprijateľen urava andre ladž,
 ale pre leskro šero blištisaľola e kraliko koruna.“

* O Žalmos 132:6 E hebrejiko čhib: e Efrata

O Žalmos 133

¹ Le Davidoskri gili pro drom upre andro Jeruzalem.
Dikh, sar mištes the šukares oda hin,
sar hine o phrala jekhetane andro smirom!

² Oda hin sar o vzacno olejos pro šero,
so čulal tele pal e brada,
pal e brada le Aronoskri,
so čulal dži pro agor* pre leskro ruchos.

³ Oda hin sar e Chermonoskri rosa,
so čulal tele pro Sionoskre verchi.
Bo ode o RAJ bičhavel peskro požehnañje
the dživipen pro furt.

O Žalmos 134

¹ E gili pro drom upre andro Jeruzalem.
Lašaren le RAJES
savore leskre služobnikale,
so služinen račenca andro kher le RAJESKRO!

² Hazden upre o vasta ko Chramos
a lašaren le RAJES.

³ Mi požehñinel tut o RAJ andral o Sion,
oda, ko kerda o ņebos the e phuv!

O Žalmos 135

¹ Haleluja!

Lašaren le RAJESKRO nav,
lašaren les, služobnikale le RAJESKRE,

² save služinen andro kher le RAJESKRO,
pro dvori andro kher amare Devleskro.

³ Lašaren le RAJES, bo o RAJ hino lačo,
gilaven leskre naveske, bo hino šukar.

⁴ Se o RAJ peske kidña avri le Jakob;
le Izrael, hoj leske te patrinel.

⁵ Me džanav, hoj o RAJ hino baro;
amaro RAJ hino bareder savore devlendar.

⁶ O RAJ kerel savoro, so kamel,
pro ņebos the pre phuv,
andro moros the andre savore leskre hlbini.

⁷ Prianel o chmari dži pal o agor la phuvatar;
bičhavel o bleski le brišindeha
a mukel avri e balvaj andral peskre skladi.

⁸ Ov murdarda andro Egipt savoren, so ulile ešebna,
le manušendar dži o dobitkos.

⁹ Bičhađa o znađeñja the o zazraki

* **O Žalmos 133:2** Oda hin dži paš e chev khatar pes thovel o šero andro ruchos – e galira.

- pre tute, Egiptona,
 pro Faraonos the pre savore leskre služobníka.
- 10 Domarda but naroden
 a murdarda le zorale kralen:
- 11 le Sichon, le amorejike kralis,
 le Og, le bašānike kralis,
 the savore kralen andro Kanaan.
- 12 Lengri phuv diña sar dēdictvos,
 sar dēdictvos le Izraeloske, peskre manušenge.
- 13 RAJEJA, tiro nav hino večno,
 pal tiri slava, RAJEJA, pes vakerela pal jekh pokoleñje pre aver.
- 14 Bo o RAJ zaačhela vaš peskre manuša pro sudos
 a ela jileskro ke peskre služobníka.
- 15 O modli le narodengre hine rupune the somnakune,
 kerde len o manuša peskre vastenca.
- 16 Hin len vušta, ale na vakeren,
 hin len jakha, ale na dikhen.
- 17 Hin len kana, ale na šunen,
 aňi našti dichinen peskre mujenca.
- 18 Ola, ko len keren, ena ajse sar on,
 ajse ena savore, ko pes pre lende muken.
- 19 Manušale, khereja le Izraeloskro, lašar le RAJES!
 Rašajale, khereja le Aronoskro, lašar le RAJES!
- 20 Levitale, khereja le Leviskro, lašar le RAJES!
 Tumen, so daran le RAJESTAR, lašaren le RAJES!
- 21 Mi džal e chvala le RAJESKE andral o Sion,
 oleske, ko bešel andro Jeruzalem!

Haleluja!

O Žalmos 136

- 1 Palikeren le RAJESKE, bo hino lačo,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 2 Palikeren le Devleske upral o devla,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 3 Palikeren le Rajeske upral o raja,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 4 Ča ov korkoro kerel o bare zazraki,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 5 Ov godaha kerda o ņebos,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 6 Ov rozcirdňa e phuv upral o paňa,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 7 Ov kerda o bare švetla,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt;
- 8 o kham, hoj te vladňinel dživese,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt;

- 9 o čonoro the o čercheňa, hoj te vladňinen rači,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 10 Ov murdarda andro Egipt le ešebne muršoren,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 11 A ila odarik avri le Izraeliten,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 12 Lidžalas peskre manušen le zorale the hazdle vasteha,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 13 Ov rozdelinda o Lolo moros,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt;
- 14 a diňa le Izraelitenge te predžal prekal leste,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt;
- 15 ale le Faraonos la armadaha začida le moroha,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 16 Peskre manušen lidžalas la puštaha,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 17 Zničinda le bare kralen,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt;
- 18 murdarda le zorale kralen,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt;
- 19 le amorejike kralis Sichon,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt;
- 20 le bašaňike kralis Og,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 21 Lengri phuv diňa sar dedictvos,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt;
- 22 sar dedictvos peskre služobňikoske le Izraeloske,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 23 Leperda peske pre amende andre amaro poňizeňje,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt;
- 24 a zachraňinda amen amare ňeprijatelendar,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 25 Ov del te chal savore džide tvoren,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 26 Palikeren le ňeboskre Devleske,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.

O Žalmos 137

- 1 Paš o babiloňika paňa,
 bešahas a rovahas ode,
 sar peske leperahas pro Sion.
- 2 Ode pro stromi, pro virbi,
 figinahas amare citari.
- 3 Ola, ko amen zaile, amen mangenas,
 hoj lenge te gilavas;
 ola, ko amen trapinenas, amendar kamenas,

- hoj te gilavas radišagoha:
 „Gilaven amenge jekh sionsko gili!“
- ⁴ Sar šaj gilavas le RAJESKRI gili
 andre cudzo phuv?
- ⁵ Te bisterdomas pre tute, ó Jeruzalemona,
 ta mi bisterel miro čačo vast te bašavel!
- ⁶ E čhib mange andro muj mi prilepisaľol,
 te mange pre tute na leperava;
 te o Jeruzalem na ela miro nekbareder radišagos.
- ⁷ RAJEJA, ma pobister le Edomitenge oda,
 so vičinenas akor, sar peľa tele o Jeruzalem:
 „Čhiven les tele, čhiven les tele dži o zakladi!“
- ⁸ Tu, babiloňiko čhaje, so aveha zničimen!
 Bachtalo hin oda, ko tuke visarela pale oda,
 so amenge kerdal!
- ⁹ Bachtalo oda, ko chudela tire čhaven
 a demela lenca andre skala.

O Žalmos 138

- ¹ Le Davidoskro.
 Palikerava tuke, RAJEJA, andral calo jilo,
 anglo ňeboskre bitosti* tuke gilavava o chvali.
- ² Visarav man ke tiro sveto Chramos, banduvav tele
 a lašarav tiro nav
 vaš tiro baro kamiben the vernost,
 bo barardal tiro lav upral savoreste†.
- ³ Sar ke tu vičinavas, odphendal mange;
 iľal mandar e dar a diňal man zor.
- ⁴ RAJEJA, savore kraľa pre phuv tut lašarena,
 sar šunena o lava andral tiro muj.
- ⁵ Gilavena pal tire droma,
 bo le RAJESKRI slava hiňi bari.
- ⁶ O RAJ hino upre učes,
 a the avke dikhel, ko hino teledikhlo,
 ale le barikanes prindžarel dural.
- ⁷ Kajte ulomas andro pharipen,
 tu na domukeha, hoj te merav;
 nacirdeha tiro vast pre mire cholamen ňeprijaťeľa,
 zachraňineha man tire čače vasteha.
- ⁸ O RAJ dokerela sa vaš ma.
 RAJEJA, tiro verno kamiben likerel pro furt.
 Ma omuk e buči tire vastengri!

O Žalmos 139

- ¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
 RAJEJA, tu man predikhľal a prindžares man.

* O Žalmos 138:1 E hebrejiko čhib: anglo devla † O Žalmos 138:2 Abo: barardal tiro lav upral tiro nav

- 2 Tu džanes, kana bešav a kana uščav,
imar dural prindžares, so gondolinav.
- 3 Pozorines man, sar phirav the sar pašlúvav;
prindžares mištes savore mire droma.
- 4 Bo mek aňi mande nane o lav pre čhib
a imar tu, RAJEJA, džanes savoro, so kamav te phenel.
- 5 Obklučines man anglunestar the palunestar
a thoves pre ma tiro vast.
- 6 Igen man čudalinav upral tiro prindžaripen,
bareder hino sar miri godi,
našti dží ode dochudav.
- 7 Kaj šaj denašav tire Duchostar?
Kaj šaj denašav tutar?
- 8 Te geľomas upre pro ňebos, ode sal,
te mange pašlilomas andro hrobos, the ode sal.
- 9 Te odlecindomas ode, kaj avel avri o kham,
abo bešľomas dží pre aver sera le moroske,
- 10 mek the ode man ligendahas tiro čačo vast,
a pomožindahas mange.
- 11 Te mange phendomas: „O kalipen man zagaruvela andre
a o švetlos pes čerinela pro kalipen pašal ma,“
- 12 no, aňi o kalipen nane dos kalo prekal tu
a e rat tuke švicinel sar džives,
o kalipen tuke hin avke sar švetlos.
- 13 Se tu mange stvorindal o jilo the e godi*,
andro per mira dakro man sthodal.
- 14 Lašarav tut vaš oda, hoj som igen užasňe a zazračňe stvorimen;
tire skutki hine zazračna,
džanav oda igen mištes.
- 15 Mire kokala na sas garude anglal tu,
sar somas kerdo andro garuđipen,
sar somas sthodo andro hlbini la phuvakre.
- 16 Tire jakha man dikhle, imar sar somas andro per,
a savore mire dživesa sas pisimen andre tiri kňižka
mek angloda, sar aňi jekh lendar na sas.
- 17 Sar mange phares hin te achalol tire gondolišagi†, ó Devla,
a keci but hine!
- 18 Te len kamľomas te zračinel,
ulehas buter sar e poší.
Soča uščav, furt som tuha.
- 19 Oj, Devla, te murdardalas le nalače manušen!
Džan mandar het, muršale,
savenge džal pal o murdaripen!
- 20 On pal tu namištes vakeren,
ačhaven pes tuke a hijaba len tiro nav.
- 21 RAJEJA, me našti avri ačhav olen, ko tut našti avri ačhen.

* O Žalmos 139:13 E hebrejiko čhib: o ľadvini † O Žalmos 139:17 Abo: Save vzacna hine
mange tire gondolišagi

A ola, ko pes tuke ačhaven, mange džunglon.

²² Igen len našti avri ačhav,
hine mire nepřijatela!

²³ Preskumin man, Devla, a prindžar miro jilo!
Skušin man a prindžar miro gondolišagos!

²⁴ Dikh, či na som pro nalačo drom
a lidža man pal o večno drom!

O Žalmos 140

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben. O žalmos le Davidoskro.

² Zachrañin man, RAJEJA, le nalače manušendar,
ochrañin man olendar, ko pes rado maren,

³ olendar, ko andro jile gondolinen ča te kerel o nalačhipen
a sako džives pes vesekedinen.

⁴ Dukhaven le čhibenca sar o sapa,
pro vušta len hin o jedos sar le zmijen.

⁵ RAJEJA, ma domuk man andro vasta le nalače manušenge,
ochrañin man olendar, ko pes rado maren
a kamen mange te podthovel o pindre.

⁶ O barikane mange kerde e pasca,
nacirdle paš o drom e sita the o lani,
pripravinde mange e pasca pro chodñikos.

⁷ Phenav le RAJESKE: „Tu sal miro Del!“
Šun avri, RAJEJA, miro mangipen!

⁸ RAJEJA, Adonaj, tu sal miro zoralo zachrancas,
tu mange chrañines o šero andro džives le maribnaskro.

⁹ RAJEJA, ma de le nalače manušes oda, so kamel,
ma domuk, hoj pes te ačhel oda, so gondolinel te kerel,
hoj pes te na lidžal upre.

¹⁰ De, hoj pre mire nepřijatela te avel odi bibach,
savi žičinen mange.

¹¹ Mi perel pre lende o jagale angara,
mi čhivel len o Del andre jag,
andre bari chev, hoj imar te na ušten.

¹² O manuš, so kerel pletki, te na obačhel andre phuv
a pre oda murš, so pes rado marel, mi avel e bibach, hoj te perel.

¹³ Džanav, hoj o RAJ zaačhel pro sudos vaš o strapimen manuš
a rušel vaš o čoro.

¹⁴ Čačo hin, hoj o spravodliva lašarena tiro nav
a o čačipnaskre manuša dživena paš tu.

O Žalmos 141

¹ Le Davidoskro žalmos.

RAJEJA, ke tu vičinav!

Sidar mange te pomožinel!

Šun miro hangos, sar ke tu vičinav!

² Prile miri modlitba sar o kačidlos
a mire vasta, so hazdav, sar e račakri obeta.

³ RAJEJA, ačhav le stražņiken paš miro muj!
Stražin o vudar mire vuštengro!

⁴ Ma domuk, hoj mange o jilo te džal pal o nalačo,
hoj te kerav o nalačhipen olenca, ko oda keren,
aņi hoj lenca te chav pre lengre hoscini.

⁵ Te man demela o čačipnaskro manuš – oda hin o kamiben;
te man pokarhinela – oda hin sar olejos pro šero;
miro šero oda prilela.

Ale me man furt modlinava, hoj o nalače te aven marde vaš oda,
so keren.

⁶ Lengre vodci ena čhide tele pal o skali,
a akor o nalače sprindžarena, hoj mire lava sas čače.

⁷ On phenena: „Sar vareko orinel e phuv a rozmarel o hrudi,
avke hine rozčhide amare kokala andro muj le Šeoloskro.“

⁸ Ale mire jakha, RAJEJA, Adonaj, dikhen pre tute,
pre tute man mukav, ma de man le meribnaske!

⁹ Čhraņin man le pascendar, so mange kerde,
the le sitendar, so mange nacirdle o nalače.

¹⁰ Mi peren o nalače andre peskre siti,
ale me len mi obdžav.

O Žalmos 142

¹ Le Davidoskro maskil*. E modlitba, sar sas andre jaskiņa.

² Zorales vičinav ko RAJ,
vičinav ko RAJ, hoj ke ma te avel jileskro.

³ Leske phenav avri miri žala
a vakerav pal miro pharipen.

⁴ Sar miro duchos andre ma slabisałol,
akor tu des pozoris pre miro chodņikos.

Pre oda drom, khatar džav,
mange garude e pasca.

⁵ Dikh pre čači sera a dikheha,
hoj ņiko mange na kamel te pomožinel.

Nane man kaj te denašel,
ņikasko na džal pal miro dživipen.

⁶ RAJEJA, pre tu vičinav
a phenav: „Tu sal miro than, kaj man šaj garuvav,
tu sal sa, so mange kempel andre kada dživipen!“

⁷ Šun miro roviben,
bo som andro baro pharipen.

Le man avri olendar, ko pre mande džan,
bo hine zoraleder sar me.

⁸ Le man avri andral e bertena,

* O Žalmos 142:1 Oda šaj el: gođaver sikaviben

hoj te lašarav tiro nav!
 O čačipnaskre pes zdžana pašal mande,
 bo mange presikaves o lačhipen.

O Žalmos 143

- ¹ Le Davidoskro žalmos.
 RAJEJA, šun miri modlitba,
 šun miro pokorno mangipen!
 Odphen mange, bo sal verno the spravodlivo!
- ² Ma sudzin tire služobnikos,
 bo nisavo džido manuš nane spravodlivo anglal tu.
- ³ O nepřijateljis pre mande džal,
 demel manca andre phuv;
 thovel man te bešel andro kalipen
 sar olen, ko imar čirla mule.
- ⁴ Miro duchos slabisalol,
 miro jilo imar na birinel te lidžal o pharipen.
- ⁵ Leperav mange pre ola dživesa, so sas varekana,
 gondolinav pal savoreste, so kerdal,
 avel mange pre godi e buči, so kerdal tire vastenca.
- ⁶ Ke tute hazdav mire vasta,
 som igen smedno pal tu sar e avrišuki phuv pal o paši.
- ⁷ So neksigeder mange odphen, RAJEJA,
 miro duchos imar na birinel!
 Ma garuv mange tiro muj,
 hoj te na dičhuvav avri sar ola, ko džan tele andro hrobos.
- ⁸ De, hoj tosara te šunav tiro verno kamiben,
 bo pre tute man mukav.
 Sikav mange o drom, khatar te džal,
 bo pačav andre tu.
- ⁹ Zachrašin man mire nepřijateljendar, RAJEJA!
 Ke tute man garuvav.
- ¹⁰ Sikav man te kerel tiri voła,
 se tu sal miro Del.
 Tiro lačo Duchos man mi lidžal
 pal e rovno phuv.
- ¹¹ RAJEJA, obdžidar man angle tiro nav;
 le man avri andral o pharipen, bo sal spravodlivo.
- ¹² Žničin mire nepřijatefen, bo tiro kamiben hino pačivalo ke ma;
 murdar savoren, ko man trapinen,
 bo me som tiro služobnikos.

O Žalmos 144

- ¹ Le Davidoskro.
 E chvala mi džal mire RAJESKE, mira skalake,
 ov del te džanel mire vastenge sar pes te marel,
 mire angušten sikavel pro mariben.
- ² Miro verno ochrancas the miro hrados,
 miri zoralı veža the miro zachrancas,
 miro štitos, pal savo man garuvav.

Ov kerel, hoj pes mange o narodi te podden.

³ RAJEJA, ko hin o manuš, hoj tut pal leste te starines?
Ko hin o čhavo le manušeskro, hoj pre leste gondolines?

⁴ O manuš hino sar e balvajori,
leskre dživesa hine sar o čiňos, so našľol.

⁵ RAJEJA, otker o űebos a av tele,
chude tut le verchendar, hoj te thuvisalon!

⁶ Bičhav tiro bleskos a roztrade tire űeprijateľen,
muk tire šipi a ker, hoj pes te rozdenašen.

⁷ Nacirde tele tiro vast,
cirde man avri a zachraňin man
andral o bare paňa, andral o vasta le cudze manušengre,

⁸ save klaminen le vuštenca
a len vera falošňe* .

⁹ Devla, gilavava tuke e nevi gili,
bašavava pre harfa le deše strunenca a lašarava tut,

¹⁰ so des te zviťazinel le kralenge
a zachraňines tire služobňikos le David
la meribnaskra šablatař.

¹¹ Cirde man avri a zachraňin man
andral o vasta le cudze manušengre,
save klaminen le vuštenca
a len vera falošňe.

¹² Avke amare terne čhave ena sar o rastlini, so baron zoraľes,
amare čhaja ena sar o avrikerde slupi andro palacis.

¹³ Amare komori ena pherde všelijake zrnoha.

Amen ela ezera bakre,
deš ezera pre amare maľi.

¹⁴ Amare dobitkoske ulona but cikne.

Amare muri na rozmarena,
na odlidžana amen het,
aňi pes na rovela pre amare ulici la bara žaľatar.

¹⁵ Bachtale ola manuša, kas kada hin!
Bachtale ola manuša, kaske hin o RAJ Del!

O Žalmos 145

¹ Le Davidoskri chvala.
Bararava tut, Devla miro the kralina!
Lašarava tiro nav furt a furt!

² Sako džives tut lašarava,
gilavava o chvali tire naveske furt a furt.

³ Baro hin o RAJ, leske patrinel savori chvala;
na del pes te achalol, savo baro hino.

⁴ Jekh pokoleňje avreske lašarel tire bare veci, so kerďal;
vakerel pal tire zorale skutki.

⁵ Vakerena pal o baro šukariben tira slavakro

* O Žalmos 144:8 E hebrejiko čhib: lengro čačo vast klaminel

- a me gondolinava pal tire bare zazraki.
⁶ Vakerena pal tire zorale skutki
 a me vakerava pal oda, savo baro sal!
⁷ Leperena peske pal tiro baro lačhipen
 a radišagoha gilavena pal tiro spravodlišagos.
- ⁸ O RAJ hino jileskro the milostivo,
 na cholisalol sig a hin andre leste pherdo kamiben.
⁹ O RAJ hino lačno ke sakoneste,
 leske hin pharo vaš savorende, kas stvorinda.
¹⁰ RAJEJA, mi palikerel tuke savoro tiro stvorenje,
 mi lašaren tut tire pačivale manuša.
¹¹ Mi vakeren pal e slava tire krališagoskri,
 mi phenen pal tiri zor,
¹² hoj pes o manuša te dodžanen pal tire zorale skutki
 the pal o baro šukariben tire krališagoskro.
¹³ Tiro krališagos hino večno,
 tiro rajipen likerel pal jekh pokolenje pre aver.
¹⁴ O RAJ podhazdel savoren, ko peren,
 hazdel upre savoren, ko hine strapimen.
¹⁵ Savore jakha pre tu dikhen a užaren pre tu,
 a tu len des te chal akor, sar lenge kempel.
¹⁶ Otkeres tiro vast
 a čalares savore džiden oleha, so kamen.
- ¹⁷ O RAJ hino spravodljivo andre savoreste, so kerel,
 savore peskre skutki kerel kamibnaha.
¹⁸ O RAJ hino pašes savorenge, ko ke leste vičinen,
 savorenge, ko ke leste vičinen čačipnaha.
¹⁹ Olen, ko pes lestar daran, del oda, so peske žadinen,
 šunel, sar ke leste vičinen vaš e pomoca, a zachrañinel len.
²⁰ O RAJ chrañinel savoren, ko les kamen,
 ale savore nalače manušen zničinel.
- ²¹ Mire vušta lašarena le RAJES
 a savoro stvorenje mi bararel leskro sveto nav pro furt.

O Žalmos 146

¹ Haleluja!

Lašar le RAJES, dušo miri!

² Lašarava le RAJES, medik ča dživav,
 gilavava o chvali mire Devleske calo miro dživipen.

³ Ma muken pes pro vodci,
 ma muken pes pro manuša,
 bo on naši zachrañinen.

⁴ Sar lendar džala avri o duchos, džana pale andre phuv
 a oda džives našlola savoro, so kamenas te kerel.

⁵ Bachtalo oda, kaske pomožinel o Del le Jakoboskro;
 ko pes mukel pro RAJ, pre peskro Del,

- 6 savo stvorinda o ņebos the e phuv,
o moros the savoro, so andre hin,
a savo ačhel verno pro furt.
- 7 Ov zaačhel vaš o strapimen
a le bokhalen del te chal.
O RAJ lel avri le zaphandlen andral e bertena.
- 8 O RAJ del, hoj o kore te dikhen.
O RAJ hazdel upre olen, ko hine strapimen,
o RAJ kamel olen, ko hine čačipnaskre.
- 9 O RAJ chrañinel le cudzincen
a pomožinel le vdovenge the le šivotenge,
ale musarel o plani le nalačenge.
- 10 O RAJ kralinela pro furt.
Ó, Sionona, tiro Del vladñinela
andral jekh pokoleñje pre aver.

Haleluja!

O Žalmos 147

1 Haleluja!

- Sar mištes hin te lašarel amare Devles,
bo šukares oda hin a kempel les te bararel.
- 2 O RAJ pale ačhavel o Jeruzalem
a skidel upre le Izraeliten, save sas zaile;
- 3 sastarel olen, kas hin dukh andro jilo,
a phandel lenge o rani.
- 4 Ov rachinel le čerčeñen
a savorenge del o nava.
- 5 Baro hin amaro RAJ a igen zoralo,
leskro gođaveripen pes na del te merinel.
- 6 O RAJ hazdel upre le pokornen,
ale le nalačenca demel andre phuv.
- 7 Gilaven le RAJESKE e palikeribnaskri gili,
bašaven amare Devleske pre citara.
- 8 O ņebos učharel andre le chmarenca,
bičhavel pre phuv o brišind
a del, hoj e čar te barol pro verchi.
- 9 Ov del te chal le džviren
the le cikne havranen, sar vičinen.
- 10 Leske nane pre dzeka le grajeskri zor
aňi o zorale čanga le slugađiskre.
- 11 Le RAJESKE hin pre dzeka ola, ko pes lestar daran,
ola, ko pes muken pre leskro verno kamiben.
- 12 Jeruzalemona, barar le RAJES!

Sionona, lašar tire Devles!

- 13 Ov zoraŕarđa o zavori pre tire brani,
požehñinda tire manušen andre tute.
14 Ov del o smirom pre tire hrañici
a čalarel tut la nekfeder pšeñicaha.
15 Ov bičhavel peskro lav pre phuv,
oda, so phenel, pes kerel igen sig.
16 Ov del o jiv sar e vlna
a rozčivkerel o mrazos sar o prachos andral o bov,
17 čhivel tele o legi sar o barora.
Ko šaj likerel avri leskro šil?
18 Palis bičhavel peskro lav a sa rozdžal,
bičhavel e balvaj a o paña čulan.
19 Peskro lav diña te džanel le Jakoboske,
peskre prikazi the zakoni le Izraeloske.
20 Prekal ñisave aver narodi oda na kerđa;
on na prindžaren leskre zakoni.

Haleluja!

O Žalmos 148

1 Haleluja!

- Lašaren le RAJES andral o ñebos,
lašaren les upre andro chmari!
2 Lašaren les, savore leskre añjelale,
lašaren les, savore leskre ñeboskre armadale!
3 Lašar les, khameja the čhonoreja!
Lašaren les, savore jasna čercheñale!
4 Lašaren les, tumen o nekučeder ñebi
the o paña, so hine upre andro luftos!
5 Mi lašaren o nav le RAJESKRO,
bo ov prikaziñda a sas stvorimen;
6 ačhađa len pro furt,
diña avri prikazis, so šoha na preačhela.
7 Lašaren le RAJES savore, so san pre phuv,
o moroskre obludi the savore oceani,
8 o bleski, o legi, o jiv the o chmari,
e zoraŕi balvaj, so kerel oda, so phenel.
9 Lašaren les, o verchi the savore brehi,
o ovocna stromi the savore cedri,
10 o dziva džviri the savoro dobitkos,
ola, so pes cirden pal e phuv, the o čirikle.
11 Lašaren les, savore narodi the o kraŕa pre phuv,
savore vladara the o raja pre phuv,
12 o terne čhave the o terne čhaja,
o phure the o čhavoro!

13 Lašaren le RAJESKRO nav,
 bo leskro nav hin upral dojekh nav;
 leskri slava hin upral o ņebos the upral e phuv.

14 Ov diŋa zor peskre narodos,
 hoj les te lašaren savore leskre pačivale –
 o Izraeliti, o manuša, save leske hine pašes paš o jilo.

Haleluja!

O Žalmos 149

1 Haleluja!

Giŋaven le RAJESKE nevi gili,
 lašaren les maškar leskre verna manuša, sar hine zgele.

2 Mi radisaŋo o Izrael peskre Stvoritelistar,
 o čhave le Sionoskre mi thoven baripen andre peskro kraŋis.

3 Le khelibnaha mi lašaren leskro nav,
 mi giŋaven leske paš e bubna the citara.

4 Le RAJES hin radišagos peskre manušendar
 a le pokornen koruŋinela la zachranaha.

5 O pačivale manuša mi khelen, bo zviŋazinde,
 a mi giŋaven radišagostar pre peskre hadži.

6 Mi el e chvala le Devleskri andre lengro muj
 a e šablā, so čhinel pal soduj seri, andro vasta,

7 hoj te domaren le naroden
 a hoj te potrestinen avre manušen,

8 hoj lengre kralen te phanden le lancenca
 a lengre rajen le trastune kŋiginenca,

9 hoj len te sudzinen, avke sar hin pisimen.
 Oda ela pre slava savore leskre pačivale manušenge.

Haleluja!

O Žalmos 150

1 Haleluja!

Lašaren le Devles andre leskro Chramos!
 Lašaren leskri zor andro ņebos!

2 Lašaren les vaš o zorale veci, so kerda!
 Lašaren les, bo hino nekbareder!

3 Lašaren les pre bakraŋi truba!
 Lašaren les pre harfa the pre citara!

4 Lašaren les pre bubnica le khelibnaha!
 Lašaren les pre lavuta the pre flauta!

5 Lašaren les pre cimbalma!
 Lašaren les pre zoraŋi cimbalma!

6 Savoro džido, so dichinel, mi lašarel le RAJES!

Haleluja!